B. Bibl. Jud. 782

Chem. 77.

VI, 4

45

<36624550310010

S

<36624550310010

Bayer. Staatsbibliothek

JOHANNIS SEGERI WEIDENFELD DE SECRETIS ADEPTORUM,

SIVE

DE USU SPIRITUS VINI LULLIANI LIBRI IV.

OPUS PRACTICUM

Per

Concordantias Philosophorum inter se discrepantium, tam ex antiquis, quam modernis Philosophiae adeptae Patribus mutuo conciliatis summo studio collectum, & novissima concinne methodo ita digestum, ut vel tyrones possint discernere, vegetabilium, animalium, mineralium praeparationes suppositițias sophisticasque a veris, sive pro re medica, sive metallica, atque sic cavere sibi a vagabundis deceptoribus, imaginariis processibus & suarum pecuniarum dilapidatione.

Karl Sudhoff. 1880.

LIPSIAE,

Impensis JOANNIS PAULI KRAUS.

1768.

ISAACUS HOLLANDUS,

2. Oper. min. Cap. 3. pag. 420. Vol. 3. Th. Chym.

Verbis apertis te allocutus ſum, nullis parabolis uſus, ſi tibi verba facerem de ſelbach, kalcabria, maneſſi ac de quadam re rubra, ſive de cæruleo muerach, illabar & calſaria ſeu hujusmodi, haud facile caperes, ſed tibi viam aperui atque omne obſtaculum removi, ne quid erres.

RIPLEUS,

Cap. 2. Medullæ Philoſ. Chym.

Quomodo Menſtrua illa obtineri poſſint, quæ ſint unctuoſa, humida, ſulphurea & mercurialia, bene convenientia cum natura metallorum; cum quibus corpora noſtra diſſolvenda ſunt artificialiter
hic
Demonſtrabimus claram Practicam.

BSB
MÜNCHEN

ILLUSTRISSIMO
ROBERTO BOYLEO
E
SOCIETATE REGIA
Longævum Vivere & Valere.

Arcana Paracelſi tot & tantis encomiis, minus tamen ſufficientibus, à multis commendata, fuere cauſa, quod abhinc decennio ipſum Paracelſum de ſuis medicamentis conſulere

cœperim. Biennium inde effluxerat, quo libros ipſius diurna nocturnaque verſarem manu, indefeſſo atque invicto quaſi animo, cum inæquali tamen & nullius fere beneficii ſucceſſu. In libris enim paracelſicis, præter communem Adeptis conſuetam arcanorum occultationem, aliam ſuperadditam inveni minus quidem apud Adeptos uſitatam, ſed longe majorem difficultatem, dum inibi non modo diſcipulos (ſeu incipientes ſeu inſipientes) ſed imo ſcientes & ſecretioris Chymiæ Magiſtros de ſuis Arcanis inſtruere ſibi propoſuiſſet Adeptorum corrector Paracelſus. Hinc etiam Recepta ejus miris accurtationibus abbreviata, doctis quidem revera docta, nobis vero quaſi mutilata videntur & imperfecta, atque inſuper ſecretiſſimis Chymiæ Adeptæ terminis ita ſunt larvata, ut illudant non duræ cervicis ſolum, ſed ſubtilioris acuminis ingenia. Quam intelligendi impoſſibilitatem (pene dixerim) adaugent Recepta communia ſecretis paracelſicis intermixta,

quæ

quæ ab invicem diſtinguere non diſcipuli eſt, ſed magiſtri exercitatiſſimi.

Tandem quod ſimul mihi erat & primum & maximum in hiſce difficultatibus obſtaculum, propria mea fuit de quodam Alkaheſt infœlix præconceptio. Nam hujus liquoris diſcere præparationem ex aliorum libris, quin ipſius Paracelſi libro de viribus membrorum jam exſpes, circulati minoris, & ſpecifici corroſivi (utpote ſynonyma Alkaheſti apud alios) revolvi locos; quibus Aquam ſive Oleum Salis, Aquam Comedentem, Aquam Regis, Circulatum majus & alia (unicum enim per omnia perſuaſus intelligi menſtruum aliquod univerſale) ſucceſſive addidi, ut quam non in ſingulis, in omnibus inter ſe collatis locis invenirem hujus liquoris præparandi methodum. Sed multiplices, & vix credibiles, omnino tamen vanos & improbos, inde ſuſtinui labores, quibus tandem victus, omnique ſpe fruſtratus, Chymiam & Medicinam, ceu artes

ingenio meo altiores, relinquere proposueram, En! inexspectato mentis meæ oculi mihi fuere aperti, & vidi hæc omnia differre non tantum nomine, sed etiam materia, præparatione, usu. Sic loco unius, quem quærebam liquorem Alkahest, inveni in Paracelso menstrua plura, eorumque omnium multiplicem usum medicum, jam juxta Paracelsum & præparare, & distinguere noveram in Essentias, Magisteria, Astra, Arcana, & ea quæ ab ipso minora dicuntur Medicamina. Sic quod aliis in Paracelso fuit intellectu difficillimum, hoc mihi factum est præ cæteris clarius, adeoque finem citius obtinui, quam principium. Gaudium tamen, quod inde succrevit fuit expectatione brevius, variis enim Experimentis frustra tentatis edoctus fui, menstrua hæc paracelsica aliquid secreti & incogniti in se continere, quod minime secundum literam esset intelligendum, propterea ea exactius examinare cœpi, & dum horum qualitates cum liquoris

Al-

Alkaheſtici natura compararem, maximam inter hunc & illa inveni differentiam.

Liquor enim Alkaheſt unicus dicitur & univerſalis : Paracelſi vero menſtrua ſunt multa. Ille indeſtructibilis; Hæc deſtructibilia. Ille corporum ſpernens connubium ; Hæc permanentia. Ille rerum vires conſervat; Hæc alterant. Ille aſcendit deſtillando poſt rerum Eſſentias ; Hæc ante diſſoluta ſua, &c. Diu hæſi, utrinam parti aſcriberem. Modo unum optabam mihi liquorem indeſtructibilem potius quam menſtrua multa deſtructibilia, unicum credens pluribus meliorem : Modo mutato animo menſtrua ad multiplicem & mihi modo cognitum uſum ſufficientia.

Tandem vicit veritas, quæ jam me inſtruxerat, plurima, ſi non omnia medicamenta paracelſica me poſſe demonſtrare in Guidone & Baſilio ; è contrario Arcana Paracelſi vulgo proſtituta, quaſi præparata liquore iſto Alkaheſt, ſimilive liquore, magis atque magis vidi ab authenti-

cis variantia, imo iisdem contrariari. Quamobrem cœpi quoad medicamentorum præparationem abſtinere, imo deſtiti ulterius inquirere in iſtius liquoris Alkaheſt obſcuram materiam, præparationem & uſum, utpote quem in unico tantum loco Paracelſi deſcriptum invenio ceu medicamentum, minime vero ceu menſtruum. Amoto igitur tanto obſtaculo facilis mihi fuit tranſitus de Paracelſo ad Lullium, Baſilium, aliosque ejusdem qualitatis Philoſophos, quos omnes ſpirare vidi in unum cornu pro confirmatione Menſtruorum paracelſicorum; imo lux luci lucem addens tanta apparuit, ut ipſorum ſimul præparatio, varietas, ſimplex & literalis ſenſum accederet, unico tantum verbo remanente incognito, ſed quod omnium univerſalem baſin, Adeptorum termino exprimit, eſtque *Spiritus Vini non communis, ſed Philoſophici*, quo cognito & habito patebunt poſſidenti maxima Chymiæ ſecretioris myſteria philoſophica, medica, alchymica & magica. In nul-

lis

lis mihi hucusque cognitis Adeptorum libris inveni aliquid rari, quod ſuum huic Spiritui non debeat eſſe & ortum, ita ut auſim aſſerere, quod quicquid Spiritus chymici, inferi & ſuperi, fixi & volatiles præſtabunt, id præſtiturus ſit idem hic noſter.

Quæ cauſa fuit, ut impenderem omnem operam & oleum, nullumque non moverem lapidem hujus Vini Spiritus acquirendi ſeu adipiſcendi gratia, dumque animo volverem atque revolverem abſtruſos, variegatos, larvatos iſtos terminos, quibus obnubilarent ipſum, ceu totius Philoſophiæ clavem, ecce magni tui nominis fama me ſalutabat Vilnæ, Lithuaniæ metropoli. Cumque obſervarem, Te, in exponendo Philoſophiam naturalem, abſtinuiſſe ab omni larvati ſermonis ſimulacro, ſed primum quidem & ſolum, uſum fuiſſe plana & candida verborum ſerie in vulgaribus Chymiæ vulgaris exemplis, gratulabar mihi, cogitanti, quod vir hic illuſtris non præſtaret, ſi illi ad manus eſſet Chy-

miæ ſecretioris apparatus? Conſtitui igitur mecum Tui vel ſolius cauſa proficiſci in Angliam, ut tecum de Paracelſicis tam menſtruis quam medicinis, aliisque ſecretis communicarem, à quo etiam maximum mihi promitterem auxilium in reliquis nondum cognitis. Nec ſane ſpes mea me fefellit, præter enim communem omnibus peregrinis facilem, mihi faciliorem præbuiſti acceſſum, me excepiſti benigne, meaque collaudaſti ſtudia eoque ad majora meum erexiſti animum. Merito igitur opuſculum meum conſecrare Tibi debui, quod humaniter accipias, obnixe obteſtatum venio, eoque nomine me addictiſſimum tibi amare pergas, qui ſum eroque.

NOMINIS TUI

Obſervantiſſimus

JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD.

Ad

AD
CHYMIÆ SECRETIORIS
ALUMNOS.

Talis ſub cœlo non extat Ars, quæ honorem divinum magis efferat, humano generi magis conducat, & ſecretiſſima Naturæ profundius rimetur, qualis eſt noſtra nunquam ſatis laudata vera Chymia. Hæc eſt, quæ Creatoris Clementiam, Sapientiam, & Omnipotentiam in Creaturis monſtrat: quæ non ſolum quoad ſpeculationem, verum etiam practicam & demonſtrationem, Exordium, Progreſſum & rerum Terminum docet: Quæ ab innumeris tam impatibilibus quam vulgo incurabilibus morbis ad priſtinam ſanitatem corpora noſtra reducit: Mentes vero noſtras e mundi curis, & anxietatibus (animarum noſtrarum ſpinis & vepretibus) ad

vitæ

vitæ educit tranquillitatem: e ſuperbia ad humilitatem e terrenarum opum affectu & amore ad earum contemptum: Et ut Verbo dicam, quæ nos e terra ad cœlum erigit, evehit, promovet. Attamen eadem cum Veritate de ea dici poteſt, quod inter artes omnes, quæ mundo aliquem uſum fructum præbuerunt, nulla ſit, ex quo Deo hactenus minus acceſſerit honoris, & generi humano minor utilitas.

Enimvero ne tantæ dignitatis ac utilitatis ſcientia nimis foret communis, aut per ignorantes & malevolos indigne tractaretur, prudentes ejusdem Poſſeſſores ita eam deſcribere annixi ſunt, ut Diſcipulis tantum innoteſceret, indigni vero ab ea omnino excluderentur. Temporis vero ſucceſſu, Adepti ad ampliorem ſcientiæ & experientiæ perfectionem provecti; nunc hanc, nunc aliam, adinvenerunt in opere ſuo methodum breviorem; fornaces, ignes, vaſa, pondera, imo & materiam ipſam alterantes; Qui cum inde etiam cogerentur Theorias atque artis terminos ſecundum Practicam nuper excogitatam innovare, contigit: Ut unius Adepti diſcipulus nequaquam alterius novam Theoriam, multo minus Practicam intellexerit. Id quod & ipſis aliquando Adeptis (iis præſertim,

qui

qui ſub documento cujusdam Patroni in aliqua particulari methodo & proceſſu extitere) accidit. Nam diſcernendi facultas, ultra quam addidicerant, illis omnino deerat. Quocirca ſuſpicati fuere ſæpius, omnes aliorum cum ſuis maxime diſcrepantes notiones, tametſi in ſe bonas & rectas, fallaces & contra Naturam fuiſſe: Aut alienas & ſibi incognitas theorias, ſententias, & Artis terminos privato ſuo & ſibi ſolum cognito proceſſui (*uti per multiplicia exempla alibi declarabo*) applicarunt, quo ipſo tot tantis nebularum involucris hanc Artem inumbrarunt, ut hactenus ſive Magiſtris, ſive Diſcipulis vix remanſerit facultas, ullum erudito orbi impertiendi beneficium.

Mirandum valde, imo potius dolendum eſt, videre imperfecta ejusmodi ſyſtemata philoſophica, cujusmodi nobis per Magiſtros hujus artis hactenus fuerunt tradita, non raro & Naturæ & ſibimet ipſis contradicentia, cum tamen hujus artis medio, Naturæ miracula vere & dilucide ſine verborum convulſione exponere potuiſſent, quo reſpectu, licentia philoſophica uſus hic affirmare auſim, Adeptorum plures ſeipſos, per ſcripta ſua, meliores chymiſtas, quam philoſophos mundo expoſuiſſe.

Quidnam quæso in re medica præstari potuisset excellentius, quam diligentiam & industriam Paracelsi imitando, huic subjecto operam navasse? At proh dolor, ne dixerim pudor! ex omnibus tres forsan, quatuorve seligo, quibus ea res curæ cordique fuerit; ideoque minus mirandum, quod nobilis ac necessaria ars, majorem non fecerit progressum, testante chymia vulgari, ubi insignium medicinarum nomina clangunt, iis ipsis incognitis, & cortices dantur pro nucleis.

Nuper quidem non spem modo, sed etiam promissa a Roseæ Crucis fraternitate accepimus, quasi animus ipsis esset seculum hoc nostrum studiis suis reddere beatius, at enim nihil effectus hactenus subaudito, timendum est nobis, ut unquam tam splendida promissa adimpleantur.

E contrario, loco universalis boni ex hoc Artis fonte scaturientis mundum potius per eam multis & magnis miseriis involutum fuisse, testatur Experientia. Adepti enim in scriptis suis affirmantes, imo juramentis sæpe sæpius confirmantes, se quibusvis aliis philosophis lucidius & verius de arte tractasse, eoipso plures omnium graduum & facultatum tyrones stimulavere ad

insti-

inſtituendum labores ſuos chymicos juxta methodum præſcriptionum ſuarum, exponentes ſeſe impenſis non ſolum intolerandis, verum etiam quaſi certa fiducia obſtinati ſe mentem authoris genuinam intelligere inter carbones & multiformes fornaces fame potius intermoriuntur, quam ut cedant ab imaginationibus ſuis, ſemel pro veris ſibi impreſſis. Hinc doctiorum inquirentium quidam ſecum ruminantes, quam raro & quanta cum difficultate, Adeptorum nonnulli Artem ſola lectura librorum ſint aſſecuti; authores una cum libris ſuis relegare, prudentiæ notam eſſe exiſtimarunt, ſibi ipſis perſuadentes, ſe proprii genii & ingenii vi ratiocinando, experimenta & concluſiones tentando, repetendo, alterando, propiorem & faciliorem invenire viam poſſe. Verum enim vero in hoc ipſo non minus deſtituuntur tandem deſiderato ſucceſſu, ac Nauclerus ſine magnete proſpero curſu; adeoque conſultius agerent ejusmodi inquiſitores, ſi ante in ſeipſis inquirerent, utrum difficultates omnes ſibi obvias ſuperaſſent, quam manum huic ſecretiori Arti applicarent, & nullus dubitarem, quin plures auſcultarent Conſilio Theobaldi ab Hohenland (*qui difficultates hujus artis ex philoſophorum libris collectas copioſe deſcripſit*) eamque ceu peſte

&

& angue pejorem evitarent. „ *Quis enim* „ *ex vobis*, inquit Salvator, *ſi velit tur-* „ *rim ædificare*, *non prius conſidens com-* „ *putet ſumptum*, *an habeat*, *quæ ad* „ *ejus perfectionem requirantur*, *ne poſt-* „ *quam ſtatuerit fundamentum & nequi-* „ *verit eam perficere*, *omnes*, *qui ſpecta-* „ *rint*, *incipiant illi illudere*, *dicentes:* „ *Homo iſte cœpit ædificare*, *& nequivit* „ *ædificium perficere.* „ Luc. 14. 28.

Verum enim vero cum non ſim inconſcius, monita hæc ſpreta potius quam grata fore, his præſertim, quibus turres magnificas a ſe in aëre extructas demoliri pertæſum eſt. Siquidem non obſtante impoſſibilitate quorundam prædictas difficultates amovendi, aliis perſuadere conantur, ſe docere eos poſſe, quod ipſi hactenus neſciunt, adeoque in decipiendo perſiſtere potius, quam infirmitatis culpæque ſuæ conſcientia deſiſtere volunt. Alii in ſuperandis quibusvis difficultatibus ſeipſos perquam ſufficientes exiſtimant, ideo ab hac arte dehortari eos in vanum eſt. Alii difficultates quidem omnes, indubiamque in ſeſe, reſcindendi eas, inſufficientiam perſentientes; licet ab omni fraude arrogantiaque immunes, naturali tamen vel ſecreto quodam impulſu ita ad hanc incitantur Artem, ut ab ea nullo arceri poſſint argumento.

Idcirco quodam mortalitatis ſenſu, qua genus humanum affligitur, ſtudia mea circa rem medicam illi conſecrabo.

Deceptores compeſcam; pius æquo ſibi aſcribentes pudefaciam; Veros vero hujus Artis Diſcipulos manuducam, ne tot ludibriis, opprobriis & ſarcaſmis ſatyrorum ſubjiciantur inpoſterum, cum ſubſequente ſanitatis tam animi quam corporis naufragio, & Gebri lamentabilem prædictionem in ſe tandem verificent, dicentis: *Miſerrimus & infælix eſt, cui Deus poſt operis ſui finem, veritatem conſpicere denegat, nam vitæ ſuæ ſpatium in errore concludit, & terminat, qui in labore conſtitutus perpetuo, omnique infortunio & infelicitate obſeſſus, omnem hujus ſeculi conſolationem & gaudium amittit, vitamque ſuam in mœrore absque commodo conſumit.* Libr. 2. inveſt. cap. 38. Sic eadem fidelia vindicabo Artium optimam ab injuriis diffamatorum, qui principiorum ignorantia decepti, accuſant eam ceu fraudulentam, impoſſibilem, adeoque ridiculam, ut cultores ejus deterreant ad nauci faciendum omnes ejusdem Demonſtrationes & præclara Teſtimonia paſſim edita, atque tum demum, ut Honor & Gloria Dei hactenus ſepulta in cineribus ejus, inde reſurgat, ut Phœnix, mecum conſtitui

vobis ob oculos ponere id, quod hactenus in tot Artis voluminibus invenire non potuiſtis, nimirum nudam vel ſine veſte DIANAM. Id eſt, detraham a facie & corpore ejus *Troporum*, *figurarum*, *parabolarum*, *nominum barbarorum larvas*, quibus ipſa hucusque fuit larvata, ne cognoſceretur ab improbis. Exponam vobis Dianam, nimirum ipſammet Artis noſtræ Veritatem, tantis ſtudiis, laboribus tantis in vanum quæſitam, neceſſariæ expreſſionis velamine ne quidem amictam, Conſpectui veſtro expoſita erunt ſecretiſſima ejus, de quibus Adepti ſub graviſſima cautela ſuos inſtruebant diſcipulos, anathemate addito, ne indigno vulgo promulgarent. Quare ſi noſſe deſideratis Dianæ Menſtrua, quibus præpararunt Adepti Philtra ſua, pocula Vitæ & mortis: Si ſcire deſideratis modum, quo præpararunt Tincturas ſuas, ſeu univerſales ſeu particulares pro metallis: Si ſcire denique avetis, quomodo lapides pretioſos, perlas, lumina perpetua, una cum aliis Artis ſecretis compoſuerint, ſequentia legite quatuor librorum Recepta, inquam, a vobis fere omnibus, ob rude verborum tegumentum vel minus intellecta vel omnino neglecta, quæ etiam aliquando habuiſtis pro inanibus, falſis, & impoſſibilibus, quaſi veſtri decipiendi gratia compilata; veriſſima tamen, non ex

trivio

trivio chymiæ vulgaris, ſed ex optimis optimorum Adeptorum libris, Dianæ gazophylaceo, collecta. Recepta, inquam, tam affinitate, quam miranda Magiſtrorum dexteritate ita concatenata & elaborata, ut ubi unicum ex iis tollatis vel denegetis proceſſum, ibi & cætera omnia, ut rejiciatis ceu falſa, neceſſario ſequatur; e contrario qui unicum tantum inter plurima agnoſcit verum, oportet, ut cætera omnia pro veris habeat, inſuperque authores illorum, magiſtros noſtros, ſumme venerandos, vindicet ab omni mendacii, ſcurrilitatisque infamia. Receptorum illorum excellentiam illuſtrat varietas ex unitate, Veritatis fonte, ſcaturiens, & in eam ceu mare ſuum rediens. Nondum hucusque mihi facere potui ſatis, num infinita ſint, an unicum tantum in noſtra chymia Receptum, in diverſa membra diviſum, variosque ad uſus deſtinatum. Varietatem obſervo in variis & diſtinctis horum quatuor Tractatum membris, unitatem vero in quolibet membro, imo cujuscunque membri individuo. Tres ſemper reperietis unum confirmantes Tractatum. In primo libro de Menſtruis, invenietis etiam medicamenta ſecundi; & Tincturas alchymicas Tertii, & quæ non ſecreta quarti libri? Quod intelligendum etiam de ſecundo, tertio & quarto libris.

 Tan-

Tandem, Recepta hæc non tantum vera ſunt, ſed etiam clara, ſimpliciſſimis & communibus, verbis deſcripta, non tantum ad literam intelligenda, ſed & claritate ſua, loca obſcuriora alias minime intelligibilia, illuſtrantia & explicantia, ita ut unico proceſſu explicabitis interdum plus quam decem libros theoreticos, nunquam niſi hoc lumine explicabiles.

Hæc vero vobis, indefeſſi hujus artis Alumni, communicare volui Recepta, ob cauſas jam datas, & ut ſummam in Chymia adepta perdiſcatis Spiritus vini Lulliani Neceſſitatem, antequam de ejus materia & præparatione vobiſcum agerem. Nemo cupit, quod ſibi incognitum; vel hoc perſequitur, cujus ignorat utilitates. Hinc prius hujus Spiritus multiplicem uſum demonſtrare volui ex Adeptorum experimentis, quæ ſi invenietis vera, tantæ erunt inpoſterum vobis utilitatis, ut iis carere ſine maximo veſtro damno non velitis: Sin falſa; contemnite ea, omnemque iisdem denegate aſſenſum, atque magiſtros accuſate, illorum authores, mendacii, fraudis, & nequitiæ; ſed tale nefas a vobis exſpecto nunquam. Quicquid adverſarii facient, cæci & hujus artis ignorantes, parum curamus; ſi tamen quid ſibi velit zoilus

lus aut momus pro suo more; libri rodat corticem, simplicem videlicet & rudem latinitatis stilum, tenues & leves in Recepta datas observationes, conclusionesque, quæ omnia lubenti ipsi donamus animo; Nucleum tangere nequit.

Vos vero si vel jam vel inposterum ex Dianæ aspectu, vel gaudium vel commodum aliquod adepti fueritis, id non Dianæ etiamsi Ephesiorum longe majori; nec mihi, sed Deo optimo maximo acceptum ferte, qui lumine suo ex tenebris hisce cimmeriis nos eduxerit. Fortasse veniet etiam tempus, quo vobis ulterius auxilio & usui esse possim; ut Dianam vestris amplecti brachiis vobis ipsis liceat, nec non cum ipsa familiariter colloqui de ejus Columbis, Sylva, Fonte, Lacte, Aqua vitæ, &c. in præsentibus enim ejus fronti inscriptum legibus: Noli me tangere. Hinc præmonitos volo, Dianæ secreta ne tangatis, nisi Actæonis fatum & sortem experiri velitis; nam

Inscius Actæon vidit sine veste Dianam,
Præda suis canibus non minus ille fuit.

Nobis quidem intueri eam, at amplecti pro tempore non licet, hoc enim nisi ipsis

ſis Adeptis & Vino philoſophico inſtructis permiſſum eſt. Verum cum Poeta ſi objiciatis,

Quid juvat aſpectus, ſi non conceditur uſus?

Ad hæc vocis reſpondeo: Dianam intuendo nudam,

1. Omnia Chymiæ ſecreta ab unico tantum Artis centro, nimirum Vini philoſophici dependere Spiritu videbitis.

2. Præparationes omnes ſecretorum omnium, ſecundum verborum ſonum, fieri intelligetis.

3. Proceſſus omnes, cujuscunque methodi & materiæ, *modo ne abſit Vini phil. ſpiritus*, veros & nunquam fallaces fore percipietis.

4. Quicquid vel rari, vel egregii ab Adeptorum optimis paſſim diſperſum eſt, hic in modum faſciculi habebitis ſelectum & in ordinem congeſtum, ita ut vobis nihil deſit amplius quam iisdem frui.

5. Inſuper ex omnibus proceſſibus potiorem & breviorem eligendi facultas præſto vobis erit.

6. Aut plures etiam ſponte inveniendi, ſi hi vobis non placeant modi, in veſtro erit arbitrio.

7. Eum qui vel minimum in hac arte perfecerit, neceſſario etiam maximum perficere poſſe, videbitis.

8. Unicus proceſſus clarus aperiet intellectum plurium, alias maxime obſcurorum.

9. Cognoſcetis quoque, quod ipſi adepti quandoque dormitarint, & alterius ſcribendi ſtylum ſæpe ſæpius non intellexerint: Quod alii alios correxerint, adeoque artem reddiderint perfectiorem.

10. Et ut paucis dicam omnia: Nemo vel doctiſſimus authoritate ſua; nemo vel diſertiſſimus perſuaſione ſua; nemo vel ſubtiliſſimus impoſtor aſtutia ſua poterit inpoſterum quemquam, niſi volentem, decipere, & a via noſtra regia in avia deducere.

Nec aliorum tantum, ſed ne propriis quidem ultra expoſiti eritis deceptionibus, quibus miſerrime hactenus perdidiſtis omnia: Tempus, labores, nummos, ſanita-

tem, & quæ non? Vitam ipſam reddidiſtis vanam, inutilem, vobiſmetipſis juxta ac aliis nocivam. Imo & tales ſunt radii coruſcantes Dianæ noſtræ, ut verear, ne oculos veſtros perſtringant, inſtar Iſraelitarum a Moyſis aſpectu de monte deſcendentis.

Vix me fide dignum putabitis aſſerentem, quod Adeptorum ſecreta ſint ſecundum literam intelligenda & elaboranda; ſi arguatis probabile non eſſe, Adeptos ſua myſteria omnium aſpectui expoſuiſſe, cum de contrario ab iisdem ſitis admoniti.

Nonne hæc Ars Cabaliſtica, inquit Arteſius, *& myſteriorum plena? Et, tu ſtulte, nos ſecretorum ſecreta palam docere credis, & verba noſtra ſecundum literam intelligis; de certo ſcias (ipſe ego non ſum, ut alii invidus;) qui philoſophorum dicta ſecundum ſignificationem & ſonum communem ſumit, Ariadnis filum modo amiſit, & per labyrinthum ultro citroque vagatur, & ejusdem ſibi utilitatis eſſet, ac ſi crumenam in Oceanum projeciſſet.* Idem monet Sendivogius in Præfatione 12. Tractatuum. *Candidum lectorem*, inquit, *admonitum velim, ut ſcripta mea non tam ex verborum cortice quam e Naturæ viribus intelligat, ac poſtea tempus, laborem*

&

& ſumptus fruſtra expenſa deploret, &c. Quia, ut ait Arnoldus in ſpeculo ſuo, *Intentio ſecundum literam nihil prodeſt, & operari ſecundum intentionem literarum eſt divitiarum diſſipatio. Artem enim occultavimus*, dicit Geber, *ubi magis aperte loquuti fuimus, non ſub ænigmate, ſed ſub plana ſermonis ſerie artificem alloquentes.* Imo Rogerius Baco ulterius procedit inquiens: *Quando juro tibi dicere verum, credas eſſe mendacium ſcilicet ad literam, & ideo quando tibi dico caules, intelligas plumbum*, libro de arte chymica pag. 56. *Omne quod dico eſt falſum, ergo nihil dico verum, quare precor, ut fidem non adhibeas, ſed quando dico verum, intellige falſum; & ſi hoc, oppoſitum. Sic vertetur in verum quod falſum eſt, & in falſum quod verum eſt; dico iſta, ut cavendis caveas, & credendis credas, proprie ſcribendo non ſcribo, &c.* pag. 301. *Et quamvis ego dixero: Recipe hoc & hoc, non credas mihi, operare ſecundum ſanguinem, id eſt, intellectum, & ſic de omnibus, dimitte experimenta, cape intentionem & invenies, crede mihi modo candelæ.* pag. 245.

Hæc & ſimilia pro opinione veſtra confirmanda allegare poteſtis, ſed veniam da-

te mihi vobis ſuggerendi; nimirum, Diſtinguendum eſſe inter Adeptorum libros theoreticos & practicos; in libris theoreticis fere nihil intelligitur literaliter, quia omnia ſunt parabolica, ænigmatica, &c. in libris practicis autem clara ſunt omnia, & juxta literam intelligibilia, excepto tantummodo Vino philoſophico, ſecretorum omnium baſi & initio. Pro exemplo ſit Teſtamentum magnum Lullii, in cujus theorica philoſophlce, id eſt, per varia ſophiſmata, Vini Lulliani deſcribitur Natura, materia, & præparatio, at in hujus Teſtamenti practica ad literam exponitur hujus Vini uſus. Hinc facile obſervabitis etiam, Adeptos literalem rejicientes ſenſum potius theoreticos fuiſſe quam practicos. Nos in præſentibus Adeptorum Practicam ſive Vini philoſophici uſum exponentes, plurima ſecreta juxta literam nobis eſſe ab iis tradita probabimus.

Sed inſtabit veſtrum aliquis; Adeptos ſæpe ſæpius etiam declamaſſe contra literalem Practicæ ſenſum, contra ipſas Experimentorum Deſcriptiones, vulgo Recepta dictas, ſed hic ſciat ſodalis noſter, contra duo Receptorum genera ſcripſiſſe Adeptos.

 Prius

Prius Recepta comprehendit fumivendulorum, Deceptorum, hominum nequam, qui ea vel a cujusdam Adepti discipulo accepisse, vel in quibusdam Vetusti claustri aut sepulchri parietibus se invenisse simulant; contra quos audite Dionysium Zachariam, *pag. 781. Vol. 1. Th. Chym.* dicentem: *Priusquam discederem ab artium Collegio, familiaritatem & amicitiam cum pluribus aliis scholaribus inieram, isti varios habebant Receptorum chymicorum libros, quos mihi datos mutuo summa diligentia descripseram, annuente præceptore familiari, qui jam dudum etiam in hac arte laborare cœperat, adeo ut antequam abirem, collegissem librum admodum copiosum ejusmodi Receptis refertissimum, statim atque una cum præceptore meo venissem eo locorum, ubi legibus operam navare debui, scripta mea cœpi revolvere, quorum aliqua projectiones continebant unius super decem; alia super viginti, triginta, tertiam, mediam partem; ad rubeum octodecim cararorum, viginti, &c. in coronatorum aurum, ducatorum, altiorisque caloris, quam unquam esse possit. Unum sustinere debuit liquationem, aliud examen lydii lapidis, aliud omnia examina. De albo similiter, unum esse debuit denariorum decem, aliud undecim,*

aliud

aliud capitalium numismatis argentum, album ex igne rediens, aliud in affricatione lapidis lydii. Summatim existimabam, si vel minimum istorum præstare valerem in hoc mundo majorem felicitatem contingere mihi non posse.

Præsertim cum legerem ejusmodi Recepta, magnatum inscriptiones præ se ferre, unum Reginæ Navarræ; aliud Cardinalis Lotharingiæ, Turnonis, & aliorum infinitorum, ut ejusmodi larvis atque titulis fides ab incautis hominibus adhiberetur.

De iisdem *Receptis conqueritur etiam Bernhardus*, pag. 771. ejusdem Volum. *Si habuissem*, inquit, *ab initio libros omnes, quos postea nactus sum, citius ad artem haud dubie pervenissem, at nihil aliud quam falsissima legebam Recepta, & libros erroneos; præterea nisi cum perversissimis furibus, hominibus nequam & impostoribus communicare contingebat.*

Alterum genus continet Recepta Adeptorum ipsorum, contra quos aliquando quoque scripsere nonnulli Adeptorum aliorum. Sit pro exemplo idem Bernhardus, qui ita *p. 748. Vol. 1. Th. Ch.*

Quo veros inquisitores hujus artis à communibus erroribus retraham in veram semitam, ne suas facultates dilapident, laborum, nominis, & famæ jacturam faciant, falsis librorum Receptis insistentes, ut sunt Gebri, Rasis, Alberti magni, Tramitis, Luminis, Canonis pandectarum, Demophontis, Summæ, & aliorum hominum seducentium, *narrabo primum errores meos, &c.* & pag. 750. ita pergit. *Infinitus est eorum numerus quos recensere vanum est, & librorum de hoc conscriptorum ingens habetur copia sub metaphoricis verbis atque figuris, ut non facile queant intelligi ab aliis præterquam a filiis artis, quorum lectura potius a via recta seducit, & in varios errores, quam ad scopum dirigit, e quorum numero sunt* Scotus, Arnoldus, Raymundus, Johannes Mehung, Hortulanus Veridicus, &c.

Meum igitur est vobis satisfacere, & dico; authores prioris generis Receptorum active, scienter, & libenter decipere: posterioris vero generis Recepta ab ipsis Adeptis conscripta seducunt passive tantum, & hoc ratione duplici: vel Adepti in arte minus experti, & nescientis doctioris sui collegæ Practicam, impossibile enim est, Adeptum suæ methodi etiamsi expertissimum,

mum, aliorum omnium ſcire poſſe experimenta multiplicia, multo minus peculiaria ex iisdem formata vel diducta theoremata, privatas meditationes, diverſas rerum denominationes, &c. vel ratione veſtri, qui plus ab iis Receptis ſecundum literarum ſonum, quam ipſi innuunt Adepti, extorquetis, & Spiritum Vini nullibi fere literaliter intelligendum eſſe minime obſervatis, ideoque non mirum, quod ſeducatis ſic vosmetipſos, hoc vero ſpiritu Vini ſemel & ſemper ſubaudito facile cætera intelligetis. *Hoc enim ſciens*, inquit Flammellus in hieroglyphicis ſuis pag. 28. *Facile Magiſterium perfeci, cum enim primi agentis præparationem didiciſſem, librum meum ſecundum literam inſequendo, etiamſi vellem errare non poteram. Et paulo poſt: Deinde librum meum a verbo ad verbum inſequens projectionem feci.*

Sed quorſum hæc? In hoc Tractatu ſufficiens exemplorum Copia inſtruet vos de hiſce omnibus ſecundum literam intelligendis, *exceptis Vino, Lunaria, Mercurio vegetabili, aliisque materiæ ſpiritus Vini philoſophici ſynonymis*: vel ex eodem ſpiritu præparatis *ſale harmoniaco vegetabili, Aceto phil. &c.*

Nemo

Nemo enim Adeptorum non ſciebat, hoc ſpiritu vini larvato, cætera quæque licet maxime filiis artis detecta, ne minimum quidem lectori beneficium contribuere poſſe, ob quam rationem ſeu cauſam, Adeptorum indignationem, nec vereor anathemata, quæ contra ſecretorum ſuorum proditores intonuerunt cum in hac re nihil ultra, ſed (*ingenue ut dicam*) minus egerim, quam ipſi. Quod ipſe ego (*quoad poſſe*) ea, quæ ſparſim diſſiparunt, ordine digeſſi, de meo nihil addidi, adeoque nec honorem nec gratis a vobis, ſed hoc ſaltem expecto, ut placeant noſtra ſtudia, id ſciam, & quæ hic deſunt & deſiderantur, largiuſcule ſuppleam; ſuppetias enim vobis ſtudiorum noſtrorum induſtria porro ferre non recuſabo, ut nihil reſtet, quam ut luminum Patri de eo, quod per ſervorum ſuorum, Naturæque myſtarum ſcripta (*ſine quibus tantum ſcientiæ gradum aſſequi, ultra poſſe humanum eſſet*) Artem hanc nobis impertiri ſibi benigne placuerit, flexis genibus, gratias humillime referamus.

Urnas autem priorum noſtrorum Magiſtrorum, qui in humani generis emolumentum, talenta ſua diſpenſare potius, quam ſepelire maluerunt, mecum celebre-

tis;

tis; & ut eodem vosmetipſos officio aſtri-ctos velitis, ſi nonnullis eorum ſcriptis non-dum editis potiamini.

Tandem Adeptos hoc tempore inter vivos officiose obteſtamur, ut operam & oleum ſuum in exponendo Naturam, corrigendo Philoſophiam & Medicinam; refutando denique omnes tam in Academiis, quam privatis ſcholis, fallaces philoſophorum aſſeclas liberaliter impendere velint, pro ampliatione Gloriæ Dei in hac arte ſingulariter eminentis,

Fiat.

PROLEGOMENON.

Ne procaci avarorum libidini nuda prostituatur Diana, *irrideatur, & prostibulæ instar contemtui habeatur ab ignorantibus, ideo vario induta fuit amictu, & fere tota obvelata ab Adeptis. Ad ejusmodi apparatum referre quidem placuit Antiquitati, minus tamen concinne, Allegoriam de Procreatione Hominis, ob antiquitus receptam seminis Analogiam, ut ut male in regno minerali applicatam.*

Primo ponunt coitum, secundo conceptionem, tertio impregnationem, quarto ortum, quinto nutrimentum: Quod si igitur defuerit coitus, nullam conceptionem, & deficiente Conceptione nullam impregnationem; qua negata ortum non sequi.

Quam dispositionem sibi ab Antiquis traditam fuisse, ipse antiquus, fassus est Morienus. Hermes, quem Adeptorum dixere Patrem, in Tabula sua smaragdina infantis chymici nobis depinxit Patrem, Matrem, Nutricem. Non mirum ergo, quod Doctrina ejusmodi antiqua & facilis tam facilem apud posteros invenerit acces-

cessum. Præter intentionem & scopum foret proferre, quæ contra hanc seminis analogiam nobis dicenda essent; hic saltem meminisse sufficiat, quod Adeptorum potiores & antiquiores, magisterium chymicum comparantes generationi hominis hujus allegoriæ notione sua Dissolventia appellaverint menstrua sive semen fœminum; Dissolvenda vero semen masculinum. Filii, *inquit Lullius*, Menstruum vegetabile habet naturam sicut menstruum mulierum, ex quo quod in ventre ejus evenit menstruum minerale per dissolutionem (*mineralium & metallorum*) & componitur attificialiter sicut natura vult. Nam habet in se proprietatem spiritus incorruptibilis, qui est tanquam anima, & habet in se conditiones corporis, quoniam generat & producit ex se semen tanquam fœmina, ideo nominamus ipsum *D.* (*Dissolvens*) sanguinem menstrualem sive menstruum, quoniam ipsum est generativum & nutritivum, & crescere facit dicta C. & (C.) (*metalla*) usque quo convertantur in M. (*sulphur naturæ sive mercurium Philosophorum*) vel in Q. (*Tincturam vel lapidem Philosoph.*) quemadmodum enim sanguis menstrualis Embryonem perficit nutriendo, & alterando quodlibet principium in alterum & quamlibet quantitatem in alteram, & quamlibet

libet formam in alteram, principiis tamen & quantitatibus exiſtentibus in qualibet alteratione, ſub diverſis formis, a primis formis ipſis exiſtentibus & differentibus, quouſque oriatur quoddam Ens in quantitate continua, conſtitutum per plures quantitates diſcretas, quod eſt corpus a ſpiritu & anima redactum in actum. Et ſic eſt de noſtro Infante (*lapide phil.*) *Lullius diſtinct. 3. canon. 4. libri de Eſſentia.* Poſtquam oritur K. croceum *color croceus*) tunc artiſta intelligat, quod corpus noſtri infantis eſt formatum & compoſitum & complete organizatum, & incipit præparari, ut ſpiritus vegetabilis ingrediatur in ipſum, & durat natura in iſta præparatione, donec K. croceum evaneſcat, & oriatur R. rubeum, & tunc artiſta debet intelligere dictum Infantem eſſe in fine terminationis corporis & animæ. Tum dimittat ignem, uſque quo frigeſcat, quo frigefacto inveniet artiſta infantem noſtrum rotundum admodum ovi, quem extrahet & mundet, (*Eſt enim lapis durus exiſtens in medio multarum ſuperfluitatum, ſicut fœtus mulierum apparet poſt partum. Can. 11. diſtinct. 3. libri Eſſentiæ*) & accipiat ipſum & ponat in quodam vaſe vitreo bene mundo, &c. 3. *diſtinct. 2. partis libri de Eſſentia.*

A Lullio chymicorum philoſophorum facile Anteſignano hanc ſeminis Analogiam didicerunt ſui Diſcipuli Pariſinus, Ripleus Eſpanietus & alii recentiores Adepti. De hoc Cœlo vivo, ait Pariſinus : Raymundus in tertio libro quintæ Eſſentiæ capite, cœlum & mercurius noſter, *inquit.* Nam Cœlum noſtrum habet proprietatem ſpiritus incorruptibilis, qui eſt tanquam ejus anima, & habet in ſe conditiones corporis, generans & producens ſemen tanquam fæmina, & in hoc differt ab aliis principiis (*artis*). Etiam eſt ſenſuale quia per ſenſum attingitur, nempe per viſum, guſtum & odoratum, ut dictum eſt in prima diſtinctione in capite, quod incipit: Præterea eſt principium movendi ſcilicet corpus ſive forma; & paulo infra, ubi prædictum Cœlum vivum proſequitur, dicens: Et in iſto paſſu cognoſcit intellectus noſter, D. (cœlum vivum ſive Diſſolvens ſuum) habere proprietatem vegetabilem, cujus ſimilitudinem transmittit R. & S. (Aurum & Argentum) in ſulphuris Naturam, quod eſt ſpiritus metallorum, ſive lapis, aut venenum transformans, ſecundum ſignificationem Raymundi, quam ſignificationem Alphabeti figuræ arboris philoſophicæ tribuit, & in illa, de figura quintæ Eſſentiæ, profert hanc ſequentem ſententiam: Sicut

vege-

vegetativa matris vel nutricis transmittit suam similitudinem in filium, quem generat, quam proprietatem filius retinet, sic noster Mercurius. Intentio Philosophi (*Lullii*) est demonstrare, quod sulphur aut lapis Philosophorum aut venenum suum transformans accipit totum suum beneficium per excitationem Vegetativæ virtutis, quæ est in hoc divino Cœlo vegetabili.

Idem author in continuatione suæ doctrinæ inquit: Et etiam cognoscit intellectus, quod metalla dicta R. & S. (aurum & argentum) menstrui proprietatem retinet, cum qua extendunt similitudines suas in substantias extraneas, transmutando dictas substantias in suam speciem, ratione cujus, ipsum nominamus mercurium vegetabilem, & etiam quia ex vegetabilibus est extractus. *Idem in fine dicti capitis*, de novo inquit: Et etiam cognoscit intellectus, istud principium esse tanquam mulierem concipientem masculum semen, & parientem in eadem forma & virtute, quam erit in initio. Unde necessario concludimus, quod elementa hujus lapidis, auri videlicet, debent moveri per virtutem quintæ Essentiæ vivæ, & Cœlum vegetabile superadictum, quam rationem

nem satis probavimus & demonstravimus. *Parisinus in libr. 1. Elucidarii, pag. 221. Volum. 6. Th. Chym.*

Ripleus Parisini condiscipulus hanc doctrinam brevius ita exponit: Quemadmodum infans in utero matris mediante coctione temperati caloris, convertit menstrua in naturam suam & genus suum, hoc est, in carnem, sanguinem, ossa, imo vitam cum cæteris corporis viventis proprietatibus; ita si Aquam solis & lunæ habueris, attrahet ad suum genus alia corpora, & humores illorum, mediante virtute & colore solis & lunæ faciet perfectos. *Ripl. libr. de merc, phil.*

Nos, *inquit Espanietus*, ut sublatis insidiis candide & bona fide agamus, duobus solis corporibus, sole nempe & luna, rite præparatis integrum opus perfici contendimus. Hæc enim generatio est, quæ per naturam fit arte ministrante, in qua maris & fœminæ copula intercedit, unde proles. §. *Arcan. Herm.* Sol masculus est, activum quippe & informans semen emittit; Luna est fœmina, quæ matrix & vas naturæ dicitur, quia utero suo masculi semen excipit, ac menstruo suo fovet §. 22. Arcan. phil. Sed lunæ nomine lunam

vul-

vulgarem philoſophi non intelligunt, quæ etiam in opere ſuo (nimirum albo) maſculi partes agit, duorum itaque maſculorum nefariam & contra Naturam conjunctionem tentare nemo præſumat, neque ex tali copula ullam prolis ſpem concipiat ſed Gabritium Bejæ, fratrem ſorori,

Conjugio junget ſtabili, propriamque dicabit.

Ut generoſum inde ſolis filium ſuſcipiat. §. 23. *Arcan. Herm. phil.* Lectorem admonitum velim, *inquit Sendivogius*, duplicem eſſe ſolutionem, licet multæ aliæ ſint diſſolutiones, at inutiles; una eſt tantum vera naturalis, ſecunda eſt violenta, ſub qua aliæ comprehenduntur omnes. Naturalis ejusmodi eſt, ut pori corporis aperiantur in aqua noſtra, quo digeſtum emittatur ſemen & matrici ſuæ imponatur. Aqua vero noſtra eſt cœleſtis, non madefaciens manus, non vulgi, ſed fere pluvialis. Corpus eſt Aurum quod ſemen dat, luna noſtra eſt, non Argentum vulgi, quæ recipit ſemen auri. *Tract. X. Novi lumin. Chym.* Saturnus accepto vaſe hauriebat aquæ partes X. & ſtatim de fructu arboris ſolaris accepit & impoſuit, & vidi fructum arboris conſumi & reſolvi in-

ſtar glaciei in aqua calida. Hæc Aqua eſt huic fructui inſtar fœminæ. In re nulla poſſunt arboris hujus fructus putrefieri, niſi in hac Aqua, nulla etiam alia Aqua poteſt penetrare poros hujus pomi, niſi hæc, & ſcito arborem ſolarem etiam ex hac aqua ortam, quæ ex radiis ſolis & lunæ vi magnetis extracta eſt, propterea inter ſe magnam habet concordantiam. *In Dialogo de mercurio.*

De hoc fœmineo ſemine ſive Adeptorum Aquis diſſolventibus, in præſentia vobiſcum agere decrevimus Magnus ſane eſt & ingens Theſaurus hic chymicus, at omnibus eſt & ſingulis, haſce hujus Gazophylacei Claves (ſine quibus nec ipſi Adepti corpora vel ſolvere vel coagulare potuerunt) non poſſidentibus, prorſus inacceſſibilis. Si noſtri corporis diſſolutionem ignoraveris, non eſt quod opereris, monet Dionyſius Zacharias, pag. 798. Vol. 1. Th. Chym. Qui vero novit Artem & ſecretum Diſſolutionis, pervenit ad Artis ſecretum, *teſtante Bernhardo, pag.* 40. *ſuæ Epiſt.* Hinc eſt, *inquit Pariſinus*, quod ſapientes dicunt, Aquam Cœleſtem noviſſe, quæ corpus noſtrum in ſpiritum redigit, ſummum Artis eſſe myſterium, *in Eluc. pag.* 212. *Vol.* 1. *Th.*

Th. Chym. Etenim absque menstruis hisce perfecta nunquam fieri potest rerum heterogenearum commixtio, Corallia subtilissime licet pulverisata, commisceri tamen nequeunt tenuissimo perlarum pulveri. Imo Aurum non coit cum Argento (multo minus cum corporibus minus perfectis) etiamsi ambo fusorio confundantur igne. Singulæ particulæ sese tangunt quidem circa extremitates in massa vel cumulo ex rebus heterogeneis confecto: Sunt tamen & manent omnes distinctæ, illæsæ & inalteratæ in suis figuris & proprietatibus instar granorum acervi ex hordeo & avena compositi. Verum in Chymia secretiori nullum datur corpus, nulla heterogeneitas, quo proprium suum & adæquatum non habeat menstruum, & quo cum ceu suo homogeneo in unum non colliquescat compositum, inseparabilibus amborum gaudens proprietatibus. Quamdiu igitur absque menstruis Dianæ, metalla metallis, vel arida aridis conjungere intenditis, tamdiu (ut Espanieti utar phrasi) *masculorum nefariam & contra naturam conjunctionem tentare præsumitis. Ascultate igitur Bernhardum* pag. 757. Vol. I. Th. Chym. *suadentem: ut lapides & mineralia quæque relinquatis, pariter*

& metalla SOLA, quanquam ex ipsis sit introitus & materia nostra. Metalla lapidis non tantum sunt materia, sed ejus dicuntur etiam forma apud Lullium, attamen sine menstruis hisce nihil prosunt. Forma, *inquit*, quæ existit efficiens, principium ac formans & transmutans omnes alias formas minoris virtutis & potentiæ designatur per C. vel (C.) (*metalla*) Et in hoc passu cognoscit intellectus quod dictorum C. & (C.) *metallorum*) potestas tantummodo per se majoris operis magisterium existere nequit, &c. Valde utile est istud principium ad cognoscendum, quoniam de ipso Intellectus cognoscit, ipsum esse de duabus substantiis unum, ex quibus noster Infans gignitur, habens sub se masculi conditionem, a quo sperma oritur in ventre nostri D. (*menstrui sive dissolventis*) *Lull. dist.* 3. *libr. Essæ.* Cœlum seu mercurius (*menstruum*) est quartum principium significatum per D. Est causa & principium movens C. & (C.) in potentia ad actum, regens prædicta & gubernans in Ventre suo, sicut mulier infantem, quem procreat in matrice. Et in hoc passu cognoscit intellectus Artistæ, quod D. (menstruum) actionem habet super C. & (C) regens & gubernans & reducens in actum; quem-

quemadmodum Cœlum, illud quod exiſtit in rebus elementaribus motu proprio deducit in actum, &c. Et poteſt artiſta intelligere quod de duabus ſubſtantiis, ex quibus noſter lapis componitur & per quas eſt genitus, hoc ſcilicet D. (Diſſolvens) eſt principalius. *Ibidem.* Scias, *pergit libr. libr. de medicinis ſecretis pag.* 336. Quod hucusque non diximus tibi rem ſecretiſſimam & materiam totius magiſterii, quæ eſt quinta Eſſentia noſtra incorruptibilis, extracta a Vino albo vel rubeo, quam Coronam cœlicam vocamus, & menſtruum, poſt ipſius ſublimationes, putrefactiones, & finalem depurationem. Quæ quidem quinta Eſſentia eſt fundamentum, & principalis materia, & magiſterium omnium rerum medicinalium. Fili mi, ſi habebis ipſam, habebis magiſterium totius rei, ſine qua nihil poteſt fieri.

Sed vos conſodales ſcitis, quid ſibi velint Dianæ Menſtrua, *ſcitis inquam, ea eſſe ſumma ſecretioris chymiæ Arcana, mulierum menſtruis multo ſecretiora. Eadem etiam nunquam niſi ab Adepto fuiſſe quam ingenioſiſſime elaborata, cautiſſime deſcripta, & nobis ut claves Artis quam maxime commendata, vos facile creditis*

Lullio,

Lullio, *dicenti*, quod ſine hiſce menſtruis nihil fieri poſſit in magiſterio Artis. *Mag. Nat. pag.* 329. *vel Chriſtophoro Pariſino:* Quod magnum ſecretum ſit in iſtis menſtruis, in tantum, ut ſi ignorentur nihil poſſit fieri in opere Transmutationis metallorum. *Elucid. p.* 222. *Vol. 6. Th. Chym. Hinc paucis etiam vos alloqui ſatis eſſe duxi: Nimirum menſtrua hæc, quæ hactenus tanto ſtudio quæſiviſtis fruſtra in Adeptorum libris theoreticis, vobis jam a me offerri in libris practicis inventa, non amplius variis velaminibus tecta & obſcura, ſed nude detecta, viſui & omnium intellectui expoſita. At in omnibus, quem animadvertetis Vini philoſophici ſpiritum, non eſt, quod timeatis, familiaris eſt & mitiſſimus, quia philoſophicus. Nec multis opus habetis conjurationibus, ut ſe vobis ſiſtat, in omnibus enim Theoreticorum Adeptorum librorum paginis ſeſe offert ſponte & vos expectat, modo exoretis Deum, ut veſtros aperire oculos gratioſe dignetur, nam absque ejus Nutu, vel ſpeciali juſſu, idem ſeſe vobis manifeſtare non audet. Nolite itaque per Adeptorum Menſtrua intelligere veſtra, etiamſi vobis ſint ſecretiſſima; quia vereor, ne ſint adhuc vulgaria, quæ diſſolvendo aridum transmutan-*

mutantur cum eo in ſal ſive vitriolum, non vera ſed ficta coalitione & mixtura, quam facile explorator detegit ignis, eadem hæc iterum mox ſeparans heterogenea. Contrarie unctuoſus Vini phil. ſpiritus varie pro varietate rerum temperatus, unctuoſitate ſua emollit aridum, non in ſal vel vitriolum, ſed in oleum transmutat: Æquali ſuo temperamento diverſa facile conjungit heterogenea: Homogeneitate vero ſua ſuis facile jungitur homogeneis, quibus & augmentatur juxta iſtud Bernhardi: Corpora non diſſolvit Aqua, niſi illa, quæ fuerit ſuæ ſpeciei & quæ in corporibus poterit inſpiſſari. Solvens enim a ſolvente differre debet proportione & digeſtione, non materia. *pag. 43. ſuæ Epiſt.* Natura enim non emendatur niſi in ſua natura, non poteſt igitur noſtra materia aliter, quam in ſua propria emendari materia. *Parmenides idem loquitur &c.* libr. de Alchym. pag. 768. Vol. 1. Th. Chym. *verbo: Hic Vini phil. ſpiritus omnibus uniri & omnia uniri poteſt inſeparabiliter. Qui vero aliam Aquam arbitrantur, ignari & inſipientes ſunt, & nunquam venient ad effectum*, ait Pariſinus in Eluc. pag. 222. Vol. 6. Th. Chym. *De quibus* Morienus pag. 52. *ita*: Sine ſtultos circa hoc magiſte-

gisterium alia quærere, & quærendo errare, quoniam ad ejus effectum non pervenient usque dum sol & luna in unum corpus redigantur, quod ante Dei præceptum evenire non potest. *Quod Arnoldus, ni fallor, ita exprimit*: Citius solem cum luna commiscebitis in cœlis, quam Aurum & Argentum in Terris absque nostris menstruis.

Vos vero, qui unicum hactenus desiderastis universale menstruum, immortale, indestructibile, viz. *Liquorem quendam Alkahest, vel Ignisaqua, verbum indeclinabile, adeste: Loco unius, cujus hucusque nescivistis Nomen, materiam, præparationem, & usum; plura, imo plurima, vobis offero menstruorum universalium genera, hoc Alkahesto in descriptionibus suis clariora, viribus vero æquipollentia, si non præstantiora.*

Quæ de hoc liquore Alkahesto vel obscure vel impertinenter ab aliis dicta & scripta fuere ceu opiniones & conjuncturas parum curamus. Nos per Adeptorum menstrua non volumus dissolventia qualiacunque etiam, absque Vini phil. spiritu præparata; & corpora in minutiores tantum-

tummodo particulas corrodentia, minime vero alterantia: Nec intelligimus liquorem quendam immortalem solutis suis non permanentem: Sed per Menstruum volumus liquorem volatilem ex spiritu Vini phil. rebusque variis varie confectum, corpora non tantum separantem, sed etiam iis permanentem, eaque sui additione alterantem, ita ut ambo non sint amplius, nec iterum esse possunt, quod fuere olim. Ex hac enim dissolutione (corporis & menstrui conjugio solemni, indissolubili unione & combinatione) oritur novum quid, rei dissolutæ & dissolventis proprietates illæsas continens per artem & naturam minime separabiles.

Hæc Menstrua distinxi in vegetabilia & mineralia; non quatenus vegetabilia ex vegetabilibus, & mineralia ex mineralibus tantum essent componenda, sed omne menstruum, quod caret acido manifesto, absque ebullitione & motu agens, id vegetabile dicitur, licet mediante Vini phil. spiritu ex meris animalibus vel mineralibus componatur. Contra Menstruum fit minerale, quam-primum acidum manifestum vel spiritui Vini philosophici, vel menstruo vegetabili fuerit commix-

mixtum, jam enim ratione aciditatis superadditæ corpora violenter & cum effervescentia dissolvit. Ambo genera subdivisi in simplicia & composita, ne vero ac si simplicia ex paucioribus ingredientibus essent composita, sed quia simplicioris vel minoris sunt virtutis. Menstrua simplicia minus, composita vero magis corpora tingunt in iis dissoluta.

DE

Menſtruis Vegetabilibus.

I. Genus.

Menſtrua Vegetabilia Simplicia ex Vino Philoſophico tantum.

1. *Cœlum, Eſſentia ſive Spiritus Vini Lullii, deſcriptum can. 1. diſt. 1. libr. de quinta Eſſentia.*

℞. Vinum rubeum vel album, & ſit de meliori, quod poterit reperiri, vel ſaltem capias vinum, quod non ſit acetoſum quovis modo; huius neque parum neque nimium, & deſtilla aquam ardentem, ſicut conſuetum eſt per cannas brachiales aeneas, & poſtea rectifica illam quater ad maiorem rectificationem. Sed dico tibi, quod ter ſufficit rectificari, & bene claudere, ut ſpiritus comburens non exhalet, quia in hoc quam plu-

res erraverunt usque ad ſepties arbitrantes rectificari. Eſt autem tibi, fili mi, ſignum infallibile, poſtquam videris, quod Saccharum madefactum in illa, poſitum ad flammam, comburatur, ut aqua ardens. Poſtquam autem ſic habueris aquam præparatam, tu habes materiam, de qua quinta Eſſentia trahitur ad actum, quæ eſt una principalis, de qua intendimus in libro hoc. Accipe igitur illam, & pone in vaſe quod circulationis appellatur, vel in pellicano, quod dicitur vas Hermetis, & claude fortiſſime foramen cum olibano vel maſtiche molli vel viva calce, mixta cum ovorum albumine, & ponas in fimo calidiſſimo per ſui naturam, aut in Vinacia, quibus nullus calor per accidens diminuitur, quod fili facere potes, ſi in quantitate magna poſveris de qualibet iſtarum rerum ad angulum domus; quæ quantitas ſit xxx. onera. Hoc eſſe oportet, ut calor non deficiat vaſis, quia ſi calor deficeret, corrumperetur Aquæ circulatio, & quod quærimus non fieret, ſed ſi calor continuus ei adminiſtratus fuerit per continuas circulationes, noſtra quinta Eſſentia ſepararetur in calore cœli, quod videri poteſt per diametralem lineam, quæ partem ſuperiorem, ſcilicet quintam Eſſentiam dividit ab inferiori, ſcilicet a fæcibus, quæ ſunt in colore turbido. Facta per multos dies in vaſe Circulationis aut in vaſe Hermetis continuatione Circu-

 cu-

culationis, aperies foramen, quod cum dicto clausore obstruxisti, & si odor mirabilis exeat, ita ut nulla mundi fragrantia ei comparari valeat, in tantum, ut vas positum ad angulum domus, miraculo invisibili trahat omnes intrantes ad se, aut vase posito supra turrim trahat omnes aves, quibus odor nares attigerit, ita ut circa se stare faciat. Tum habebis, fili, nostram quintam Essentiam, quæ aliter dicitur Mercurius Vegetabilis, ad tuum libitum, ut applices in Magisterio Metallorum transmutationis. Quod si non inveneris influxum attractionis, reclude vas, ut prius, & pone in loco prius assignato, & stet ibi donec consequaris signum prædictum. Hæc vero quinta Essentia sic glorificata non habebit illum odorem, nisi corpus sit dissolutum in ea, nec habebit illum ardorem in ore tuo sicut aqua ardens; hæc quidem vocatur a philosophis Clavis totius artis philosophiæ & tam Cælum, quam nostra quinta Essentia, quæ pervenit ad tantam sublimitatem, ut cum ea per se solum, vel cum stellis terrenis faciat operator hujus operis miracula supra terram.

Annotationes.

INter Adeptorum Dissolventia nullum absque Mercurio Vegetabili, sive Vini philosophici spiritu confectum esse, probabunt sequentia 24. Menstruorum genera: est

enim eorum omnium basis, initium & finis; imo ipse est juxta varios & distinctos Virium suarum gradus modo menstruorum minimum, modo omnium maximum. Minimum & debilissimum est, quatenus simplici unctuositate sua unctuosas tantummodo dissolvat Vegetabilium partes, residuas vero minus oleosas sibique heterogeneas vel respuat, vel relinquat intactas: fortissimum fit, quo magis atque magis rebus aridis temperamus ejus unctuositatem, ita enim rebus etiam arido- oleosis, aridisque puris redditur homogeneum. Ob quam homogeneitatem Adeptorum Menstrua differunt a Communibus, eo quod ratione dictæ homogeneitatis permaneant cum rebus dissolutis, & non separentur; imo augmententur ab eis, minime vero saturentur; transmutentur & colliquescant in tertium quid; adeoque non recedant immutata absque virium suarum diminutione; vel illæsa in pristinis viribus. Menstruorum permanens homogeneitas cum rebus dissolvendis in causa est, quod cum menstruis Vegetabilibus simplicibus Essentiæ, iisdem vero compositis Magisteria fiant, adeoque hæc fortius operantur, illa debilius. Hæc ipsa est, ut verbo comprehendam omnia, quæ varia tam variis gradibus inter se distincta nobis exhibet Menstruorum genera, jam describenda, nostrisque illustranda Annotationibus.

Ve-

Verum ut facilius Recepta ſequentia & me ipſum quoque intelligatis, præmonere quædam de hujus ſpiritus Vini Natura & proprietate neceſſarium exiſtimavi, ne de re non ſatis intellecta ſiniſtre judicetis.

Inprimis admonendi ſumus, ut ne Spiritum Vini communis, utcunque rectificatiſſimum, accipiatis pro Vini phil. ſpiritu, ita enim ſequentia omnium Menſtruorum Recepta erronea fierent & ſeducentia. Opus erat nobis (inquit Zacharias,) excellentiſſima Aqua vitæ pro diſſolutione marcæ aut libræ ſemis auri; generoſiſſimi Vini vas magnum emimus, ex quo per pellicanum, ingentem copiam ejus Aquæ Vitæ ſæpius rectificatæ, pluribus vitreis vaſis adhoc emptis paravimus. Poſtmodum auri noſtri, prius integro menſe calcinati, marcam unam, & quatuor marcas Aquæ Vitæ poſuimus in duo vaſa vitrea, retorto uno in aliud intrante, ſignatis & ambobus collocatis, in duabus magnis fornacibus rotundis. Eminus etiam carbones pretio triginta coronatorum unica vice, ad ignem ſubtus continuandum integro quidem anno. Conſtruxiſſemus ignem ad infinitos annos, priusquam (ut Receptum pollicebatur) congelatio facta fuiſſet in fundo vaſorum, non præcedente ſolutione. Non enim operabamur in debita materia, nec erat iſta ſolutionis Aqua vera, quæ aurum no-

ſtrum diſſolvere debet, ut ab experientia patuit. pag. 783. Volum. 1. Theat. Chym. *Ripleus de eodem vos admonet*, *qui*, aliqui arbitrantur, inquit, quod hic ignis (*igneus hic Vini Philoſophici ſpiritus*) extrahatur a Vino juxta modum communem, & quod rectificetur per crebras deſtillationes, quousque ejus phlegma aqueum, quod impedit potentiam igneitatis ejus, prorſus ab eo auferatur. Veruntamen quando ejusmodi Aqua, quam fatui ſpiritum purum vocant, etiamſi centeſies rectificata projiciatur ſuper calces cujuscunq; corporis, quantumvis bene præparati, nihilominus videmus, quod reperitur debilis & inſufficiens ad actum diſſolutionis corporis cum conſervatione ſuæ formæ & ſpeciei. *Cap. 2. ſuæ Medullæ phil.* Vinum eſt calidum, (*pergit paulo inferius*) ſed eſt aliud multo calidius, cujus tota ſubſtantia propter abundantiam ſuæ aëritatis facillime inflammatur ab igne, & Tartarus hujus unctuoſi humoris craſſus eſt, nam ita dicit Raymundus: ille Tartarus eſt nigrior, quam Tartarus ex nigris uvis Cataloniæ, quocirca vocatur Nigrum nigrius nigro, & propterea quod hæc humiditas eſt unctuoſa, ideo melius convenit cum unctuoſitate metallorum, quam ſpiritus ex Vino extractus, quia ejus virtute liquefacta metalla in aquam liquefiunt, quam quidem operationem ſpiri-

tus

tus Vini (*Communis*) perficere non poteſt, qui quantumcunque fortis fuerit, nihil aliud eſt quam aqua clara cum aqua quadam phlegmatica admixta; ubi contrario modo in hoc noſtro ſpiritu unctuoſo deſtillato, non repetitur omnino ulla aquoſitas phlegmatica. Cæterum quia hæc res raro reperitur in partibus noſtris, aliisque regionibus, ideo Guido Montanor Græcus Philoſophus invenit aliam humiditatem unctuoſam, quæ natat ſuper alios liquores, quæ quidem humiditas oritur a Vino. Ad hujus cognitionem Raymundus & Arnoldus & quidam Philoſophi alii pervenerunt, ſed quomodo obtineri poſſet, tacuerunt.

O tortas adeo mentes! aſſvetaque falli
Artificum vario rerum per inania ductu
Pectora; cum duris quid mollia vina metallis;
Apta epulis, atque apta bibi ſuaviſſima vina?
Hic tamen expreſſam prelis torquentibus uvam
Accipit, & phialæ poſtrema in parte reponit,
Cujus in extremo roſtrum, connectitur ore, &c.

Ita ſatis facete Poeta & Adeptus Augurellus canit lib. 2. Chryſ. pag. 206. Vol. 3. Th. Chym.

2. Ne loco Vini phil. ſpiritus accipiatis oleum aliquod etiamſi centeſies rectificatum. Omnia enim oleoſa, ſive deſtillata ſive expreſſa, naturalia vel artificialia per ſe magis tamen rebus aliis, utpote alcalibus, acidis, &c. permixtis, deſtillando, digerendo, &c. in balneo, fimo, vapore, &c. fiunt craſſa, picea, imo tandem arida, inſipida, carbonis inſtar nigra, & interdum lateris inſtar, ignis excandeſcentiam ſuſtinentia; quod vobis ſignum eſt manifeſtum, ea indigere potius ſolvente, quam eſſe ſolventia.

3. Neceſſarium eſt, ut obſervetis, Vini phil. ſpiritum apparere in forma duplici: Vel olei inſtar ſuper omnes natantis liquores; Vel ſpiritus Vini communis inſtar (ad cujus naturam aliquando proximius accedit, unde etiam ob analogiam ſuum mutuatur nomen) aquoſis liquoribus, minime quidem innatantis, ſed his & phlegmati proprio commiſcibilis, ſeparabilis tamen ſimplici deſtillatione, quatenus facile hoc modo ſua poſt ſe relinquat phlegmata: is vero ſic rectificatus, flammaque accenſus, ſi totus comburatur, commune cum communi ſpiritu nobis adminiſtrat perfectæ rectificationis ſignum; attamen non duo ſed unus tantum eſt, ſubtilitate differens, & ſeipſo purior ſpiritus. Quæ ut probem, neceſſe non eſt,

eo

eo quod nobis occurrent exempla in singulis fere descriptionibus Menstruorum Vegetabilium.

4. *Tandem distinguendum est inter Vini Philosophici spiritum primarium, & secundarium, Patrem, & Filium. Primarius in sui præparatione requisivit Laborem Sophiæ, opus totius Chymiæ adeptæ secretissimum, difficillimum, periculosissimum, &c. Secundarius cum priori spiritu facile conficitur juxta Chymiæ adeptæ regulam: Essentia Essentiam, & Magisterium Magisterium conficit. Differunt ordine, non natura, Ambo sunt unius Virtutis, licet diversæ præparationis; hic enim, ut modo dictum est, facilioris est; ille difficilioris. Ambo Essentiæ sunt: prior artificialis; alter naturalis, inde in Medicinis inæqualis, licet in Chymia, ut menstrua sunt, consimiles, at facile distinguuntur ab invicem per sua epitheta. Primus nomina hæc generaliora habet:* Essentia Vini, Alcool Vini, Mercurius Vitæ, Vinum Vitæ, Vinum salutis, Aqua Vitæ, Aqua ardens, Vinum adustum, Vinum sublimatum &c. *cujus Exempla habebitis in hisce & ejuscemodi Receptis.* ℞. Auri laminas ac per Essentiam Vini resolvantur in liquorem. *Paracels. in descript. Auri diaphoretici. Libro. 3. de male curatis.* ℞. Silices, & illos solve in Essentia Vini, ve-

lut ſal in aqua, &c. *Par. in deſcript. Eſſentiæ ſalicum cap. 18. de morbis Tartar. pag. 327.* ℞. Croci ſolis, Alcool vini correcti, &c. *Par. in deſcript. Tinct. croci ſolis, libr. de præparat. pag. 81.* Alcool vini exſiccati vel correcti eſt, *inquit Paracelſus*, quando ſuperfluitas vini ſecedit, & vinum ardens ſupereſt ſiccum, exuſtum, ſine adipe aut pinguedine nullos fæces in vaſe reliquens, *pag. 507. Sed de hoc plurima habebitis exempla, præſertim libro ſequenti de Medicamentis.*

Secundarius Vini phil. ſpiritus his nominibus generalioribus ſua annexa habet cognomina, originis ſuæ radicem indicantia, cujus ſequentia ſint vobis pro Exemplis Recepta. ℞ Solis foliati ſcrupulos quatuor, Alcool Vini de pino, de meliſſa atna, &c. Parac. in deſcript. Balſami ſolis, pag. 90. chyr. major. *Extractio Mumiæ ſit per commixtionem ejus cum Eſſentia Vini ex chelidonia ſumpti, &c.* Parac. in deſcript. Tincturæ Mumiæ, cap. x. libr. 3. de vita long. pag. 65. ℞. *Eſſentiam Vini ex chelidonia, Mercurium ſaturninum, &c.* Parac. libro. 8. cap. 10. *de* Tumoribus, puſtulis, pag. 138. chyr. major. *In hiſce ejusmodi Receptis per Alcool vini de pino, me. liſſa, chelidonia, &c. ſecundarium intelligit Vini phil. ſpiritum, ſive earum rerum*

Eſſen-

Essentiam, spiritu priori confectam, quod & probatur ex cap. 5. libri 3. de vita longa pag. 63. *ubi Paracelsus herbarum Essentias nuncupat Elixir Vitæ vel Vinum Salutis ex hæc vel ista herba confectum, quod, inquit, exemplo melissæ innotescet,* Digere Melissam (*cum primario vini phil. spiritu*) Philosophico mense in Athanar, deinde ita separa, ut duplata elementa seorsim appareant, & continuo elucescet quinta Essentia, quæ Elixir vitæ est, in Nepitha acerba, in Lolio lutea, in Tincio nigricans, in Lupulo tenuis & alba in Cuscuta austera; in aliis similiter, judicandum juxta experientiæ præscriptum. Porro extracto spiritu isto & ab altero separato, ecce Vinum salutis (*Essentiam Melissæ*) in quo Pseudophilosophi aliquot secula obnixe laboraverunt, nihil tamen unquam sunt assequuti. Et bona pars eorum, qui Raymundum sunt secuti (*sequi voluerunt secundum literam intelligentes Vinum rubeum vel album*) aliquot dolia Vini relevarunt, dum elicerent quintam Essentiam Vini, nihil prorsus deprehenderunt præter Vinum adustum, quo perperam pro spiritu Vini usi sunt, ita sufficit admonuisse spagyrum, qua ratione herbis quinta Essentia insit.

Non ex Vegetabili tantum, sed animali etiam Regno hic duplex tam primarius, quam secun-

ſecundarius confici poteſt Vini ſpiritus. *Ita legitur de Aqua vitæ & phlegmate Vini Lotii* in experimento XVI. Lullii, & in Paramiro Paracelſi pag. 57. Multi ſedulo laborarunt, ut in homine reperirent ejus ſanitatem, Aquam Vitæ, Lapidem Philoſophorum, Arcanum, Balſamum, Aurum potabile & ſimilia. Quod recte fecerunt, nam iſta omnia in iſto latent, ac in externo mundo quoque conſiſtunt. *Ita etiam apud eum extat Liquoris Carnium deſcriptio; pag. 505.* ℞. Liquoris de Carne uncias ſex, Mumiæ, &c. *Hic per liquorem intelligit Vinum Carnis, quod ex ipſo probatur Paracelſo, dicente:* Ubi & juxta hoc notandum eſt, quod Vinum Meliſſæ in aſthmate ſecretum exiſtat, obſervandum hic etiam eſt, hoc per pulmonariam non herbam ſed liquorem, hoc eſt, Vinum, in hac cura locum habere. *Quibus in verbis Liquor & Vinum Pulmonariæ ſynonyma ſunt. Ita* in libro 8. de Tumoribus cap. 3. *per liquorem Hermodactylorum*, & cap. 9. *per liquorem Meliſſæ.* Et libr. 9. cap. 4. *per liquorem Parthenionis*, Et cap. 5. *per liquorem Bdellii, &c. eorum omnium Vina ſive Eſſentiæ intelligi debent. Quanquam ex arido minetalium Regno neque primarius neque ſecundarius produci poſſit ſpiritus, (ſunt quidem quædam pure oleoſa, ut oleum Petræ, Naphthæ,*

thæ, Carbonum fossilium, succini, Agathis, &c. Quæ pro hujus Regni reputantur indigenis, quorum tamen oleositas tam parum a Vegetabilium & Animalium unctuositate differt, ut matallicum haut dici mereatur) nihilomius eandem ob causam, qua Vegetabilium Essentiæ & liquores dicuntur Vina, Essentia Regni Mineralis quoque aliquando dicitur liquor & Vinum Mineralium, ita liquor sive Essentia Vitrioli sive Cupri dicitur Vinum Metalli primi, cap. XII. libri 3. de vita longa pag. 65.

Nunc præmissorum horum lumine instructi propius accedamus ad vini Lulliani spiritum; quem inveniemus olei instar super phlegmata sua natantem, ex Aqua vitæ non vulgi, sed philosophica circulando ortum. Verum cum reliquæ essentiæ omnes conficiantur mediante Essentia quadam; hæc prima Vini Essentia sola, propriis viribus emergi debet ex fæculentiis & impuritatibus suis; hinc vini phil. (rubei vel albi) confectio totius secretioris chymiæ opus reddit difficillimum & secretissimum, de quo ex professo, Nutu Dei, libro speciali (videlicet quinto) scripturi sumus. In præsenti constituimus hujus Vini usum prosequi in menstruorum Confectionibus, ubi Aquam vitæ reperimus menstruorum omnium primum & debilius, quod redactum circulatione sola in oleum,

red-

redditur ſeipſo multo excellentius. *Lullii Receptum ſatis clarum eſt, nihilominus id aliorum adeptorum Receptis confirmare ſaltem, ſi non illuſtrare conſultum duximus.* Iohannes de Rupeſciſſa, *Lullii diſcipulus diſtinctionem primam libri Eſſentiæ ſui magiſtri tanti æſtimavit, ut hanc parumper alterando ſuam fecerit. Is Vini philoſophici ſpiritum deſcripſit hoc modo.*

2. *Eſſentia, Anima, ſeu Spiritus Vini* Iohannis de Rupeſciſſa, *deſcripta cap. V. libri de quinta Eſſentia.*

NOn reputes me mendacium protuliſſe, quia quivtam Eſſentiam nominavi aquam ardentem, & dixi, quod nemo hodiernorum philoſophorum & medicorum pervenit ad eam, cum Aqua ardens communiter inveniatur ubique: quia verum dixi pro certo. Nam Magiſterium quintæ Eſſentiæ eſt occultum', & non vidi niſi unum comprobatiſſimum theologum, qui intelligeret quicquam de ſecreto & Magiſterio ejus: & aſſero pro vero, quod quinta Eſſentia eſt Aqua ardens, & non eſt aqua ardens. Et Deus Cœli ponat prudentiam in corde Evangelicorum virorum, pro quibus fabrico librum iſtum, ut non communicent cum reprobis hoc venerandum Dei arcanum. Ecce mo-

modo aperio tibi veritatem. Non accipies Vinum nimis aquoſum, nec vinum nigrum, terreſte, inſipidum, ſed vinum nobile, jucundum, ſaporoſum, & oderiferum, melius quam inveniri poſſit: & deſtilla eum in cononibus toties, donec feceris meliorem aquam ardentem, quam ſcias facere, ut puta a tribus vicibus uſque ſepties eam deſtilles: & hæc eſt aqua ardens, ad quam hodierni medici non pervenerunt. Hæc aqua eſt Materia, de qua extrahitur quinta Eſſentia, quam intendimus principaliter in hoc libro. Quia poſtmodum tuam nobilem aquam habueris, fabricari facies in furno vitrariorum unum deſtillatorium tale: totum integrum ex una pecia, cum uno ſolo foramine ſuperius, per quod ponetur & extrahetur aqua. Vides enim ſic mirifice inſtrumentum formatum, ut illud, quod virtute ignis aſcendit, & deſtillatur in vas per canales brachiales, iterum reportetur, ut iterum aſcendat, & iterum deſcendat continue die ac nocte, donec aqua ardens in quintam Eſſentiam per Dei voluntatem cœlitus convertatur. Et eſt intellectus operationis in hoc: Quoniam melior aqua ardens, quæ poſſit fieri, habet adhuc miſtionem materialem quatuor Elementorum, ideo ordinatumeſt divino ſpiraculo, ut per continuas aſcenſiones & deſcenſiones ſeparetur quinta Eſſentia, quam

quæ-

quærimus a corruptibili compoſitione quatuor Elementorum, & hoc fit, quia iſtud, quod ſecundo & ſæpe ſublimatur, eſt magis ſubtile & glorificatum, & a corruptione quatuor Elementorum ſeparatum, quam quando ſolum una vice aſcendit, & ſic uſque ad mille vices, per continuum aſcenſum & deſcenſum quod ſublimatur, ad tantam altitudinem Glorificationis venit, ut ſic compoſitum incorruptibile fere, ſicut Cœlum & de natura Cœli, & ideo quinta Eſſentia appellatur; quia ita ſe habet ratione corporis noſtri, ſicut Cœlum ratione totius Mundi, fere eo modo, quo Ars poteſt imitari naturam, per quoddam ſimile propinquum & connaturale.

Facta igitur per multos dies in vaſe Circulationis, circulari deſtillatione, aperies foramen vaſis quod eſt in capite, quod quidem ſigillatum fuiſſe ſupponitur cum ſigillo compoſito ex luto Sapientiæ, facto ex farina ſubtiliſſima, & albumine ovi, & ex papyro humida diligentiſſime carminativa & miſta, ne ullo modo unquam reſpirare poſſit; & cum foramen aperueris, ſi odor, qui ſupermirabilis eſſe debet, ita ut nulla mundana fragrantia ei valeat adæquari, qui videbitur deſcendiſſe quaſi ſe ſublimitate glorioſiſſimi Dei, in tantum, ut ſi fuerit vas poſitum in angulo domus, ex fragrantia quintæ Eſ-

ſentiæ (quod mirabile & ſumme miraculoſum eſt:) attrahat ad ſe vinculo inviſibili univerſos intrantes: tunc habes quintam eſſentiam, quam audiviſti, ad quam nulli hodiernorum Philoſophorum & Medicorum quod potuerim ſcire, pervenerunt, niſi ille, quem excepi ſupra.

Quod ſi non inveneris odorem & influxum attractionis hominum, ſicut dixi, ſigilla vas ſicut prius, & reduc ad calorem ſuperius deſcriptum, ut per ſublimationes & circulationes pervenias ad optatum, videlicet ut hanc quintam Eſſentiam ſic Glorificatam invenias in odorem inæſtimabilis fragrantiæ & odoris mirifice Glorificati; & influxum attractionis ſupra expreſſum: & von ſolum ut mirifice redoleat, ſed etiam ad quandam incorruptibilitatem plenius ſe reducat; non habebit illum ardorem in ore tuo, quem habet Aqua ardens, nec illam humiditatem, id eſt, talem aqueitatem fluentem, quoniam acutus ardor aquæ ardentis, & ejus aquea humiditas per ſublimationes & circulationes penitus corrumpitur, & terreitas remanebit ſeparata in fundo. Et tam Cœlum quam ſtellæ, ex quibus hæc noſtra quinta Eſſentia eſt compoſita ex materia & forma, non ſunt ſicut illa, quæ eſt compoſita ex quatuor Elementis, ſed eſt ibi materia valde modica, glorificata in tantum usque ad ſummum, nobili

li forma impletum, ut potentia materiæ ad ullam formam aliam aſpirare non poſſit, & ſic remanet incorrupta, donec juſſu Creatoris compoſitio deſtruatur. Nec quinta Eſſentia, quam quærimus, ad incorruptionem Cœli omnino reducitur, ſicut nec artificium adæquatur naturæ; ſed tamen incorruptibilis reſpectu compoſitionis factæ ex quatuor Elementis; quoniam ſi eſſet omnino incorruptibilis ſicut Cœlum, perpetuaret omnino Corpus noſtrum, quod fieri prohibet conditor naturæ Dominus Ieſus Chriſtus. Iam multum aperui tibi de ſecreto, ac Gloriam immortalis Dei.

Paracelſus ſuam extrahit Vini Philoſophici Eſſentiam non ex Aqua ardente, ſed ex ipſo Vino Philoſophico, ita

3. Spiritus Vini Paracelſi.

Deſcrip. Cap. IX. Libri Tertii de Vita longa, pag. 64.

DIgere Vinum pellicano infuſum fimo Equino, idque bimeſtre ſpatium continuo, videbis adeo tenue ac purum, ut in pinguedinem quandam, quæ Spiritus Vini eſt, in ſuperficie ultro eliciat. Porro quicquid ſub hac eſt, Phlegma citra omnem Vini naturam exiſtit. Pinguedo autem ſola Phialæ incluſa & per ſe digeſta ſummæ energiæ eſt ad vitam longam.

Guido ſequenti uſus eſt methodo, parum differenti a Paracelſica.

4. Eſſentia Vini Guidonis.

Deſcripta pag. 1. Theſaur. Chym.

℞ VInum Album, vel Rubeum quod melius eſt, deſtilla ex B. usque dum materia remaneat in Mellis conſiſtentia; quam in duas partes diviſam in cucurbita duplicata, cum deſtillato liquore permiſce, iterumque conjunge, & peracta ſex ſeptimanarum digeſtione innatabit oleum Viride, quod ſepara per tritorium.

Ex Receptis ſequentia obſervamus notatu digna.

1. Vinum Rubeum vel Album non commune eſſe, ſed Philoſophicum; iſtudque eſſe unicum iſtud, quod in quatuor hiјce Libris obſcurum eſt, non juxta literam, ſed per Analogiam intelligendum; at Aqua ardens, Aqua Vitæ, Spiritus vel Eſſentia Vini Philoſophici nomina propria ſunt.

2. Aquam ardentem Vini Phil. in aliquibus convenire cum Spiritus Vini communis proprietatibus; videlicet, deſtillando ille præcedit Phlegma ſuum. Rectificatur, ut communis, a Phlegmate ſuo. Tandem re-

Ætficatus cognoſcitur comburendo linteum, ſaccharum, &c.

3. *Aquam ardentem hanc circulando in dies amittere humiditatem & acuitatem, tandemque redigi in Oleum ſupernatans, Vini Phil. Eſſentiam & Spiritum. Sed quis unquam redegit communem Spiritum Vini, vel Aquam Vitæ, ſola Circulatione in Oleum? Quis inquam Oleum iſtud continuata Circulatione redegit ad ſiccitatem? Ita ut ſalis inſtar volatilis ſublimari queat, mediante igne ſatis forti, uti* Iſaacus *ſe expertum eſſe teſtatur in Deſcriptione ſui Lapidis Vegetabilis*, de quo inferius Libro Tertio.

4. *Vini Oleum vel Eſſentiam variis & diverſis modis confici poſſe ex Vino Philoſophico.*

5. *Juxta Methodi varietatem non ſolum tempus variari, ſed etiam odorem, colorem,* &c. *ipſius Eſſentiæ. Lullii Eſſentia inſtar Cœli, id eſt, Lazurini coloris eſt; Oleum Guidonis eſt viride.*

6. *Odorem non habere adeo fragrantem, niſi in ſe habeat Corpus diſſolutum, præſertim Metallicum vel Minerale.*

7. *Cœlum hoc, menſtruorum omnium primum, medicamen etiam eſſe & dici Eſſentiam vel ſpecificum ad vitam longam.*

8. *Cœlum dici ob varias cauſas a Lullio.*

Pri-

Primo, *Quoniam Cœli inſtar contraria operatur.*

Noſtrum Menſtrum Vegetabile *inquit Lullius*, Cœleſte animal, quod dicitur quinta Eſſentia, carnes a corruptione conſervat, Elementativa confortat, juventus priſtinam per ipſam reſtauratur, Spiritum vivificat, crudum digerit, rarum indurat, induratum rarificat; macrum impinguat, pingue debilitat; inflammatum infrigidat, infrigidatum inflammat; humidum deſiccat, ſiccum humectat quoque; una & eadem res contrarias poteſt Operationes. Actus unius rei diverſificatur ſecundum naturam recipientis, ſicut calor ſolis qui cortrarias Operationes habet, quia lutum deſiccat & ceram liquefacit, actus tamen ſolis unus eſt in ſe, neque in ſe contrariatur.

Secuudo, *Quoniam Cœli inſtar omnium rerum formas recipit.*

Sicut forma uuiverſalis (*Cœlum Macrocoſmicum*) habet appetitum ad omnen formam, ſic quinta Eſſentia (*Vini Phil.*) ad quamcunque complexionem; ex quo evidenter patet, quod quinta rerum Eſſentia illius dicitur eſſe complexionis, cui adjungitur, ſi calidis adjungitur calida, ſi frigidis frigida, &c. Hanc ergo Philoſophi vocaverunt Cœlum, quoniam ſicut Cœlum influit in nobis aliquando calorem, aliquando humiditatem, &c.

&c. sic quinta Essentia in corporibus humanis ad Artistæ placitum, &c. *Distinct. 1. Libri Essentiæ.* Huic Cœlo applicamus stellas suas, quæ sunt Plantæ, Lapides, & Metalla, ut communicent in nobis vitam & salutem. *Ibidem.*

Tertio *Quoniam Cœli instar omnia movet de potentia in Actum.*

Propterea Cœlum seu noster Mercurius est causa & principium movens C. (C) (*Metalla*) de potentia ad Actum. Et in isto passu cognoscit intellectus artistæ, quod D. (*Cœlum nostrum*) actionem habet super C. & (C) regens & gubernans, & reducens in Actum, quemadmodum Cœlum illud quod existit in rebus Elementalibus, motu proprio deducit in Actum, &c. nam ipsum dicimus Cœlum ratione sui motus, quoniam sicut Cœlum superius movet universalem formam & primam materiam, & Elementa, & sensus, ad componendum Elementata individua; ita D movet C & (C) & quatuor Elementa ad M. (*Sulphur Naturæ seu Mercurium Phil.*) vel ad Q. (*Tincturam*) *Distinct. 3. de quarto Principio Libri Essentiæ.*

Quarto *Quoniam Cœli instar incorruptibile est.*

Aqua Vitæ est anima, & Vita corporum per quam Lapis noster vivificatur, ideo Cœlum

ſum & quintam Eſſentiam ac Oleum incombuſtibile & aliis infinitis nominibus eam nominamus: quoniam incorruptibilis eſt fere, ut Cœlum, in continua ſui motus circulatione. *Pag. 145. Elucid. Teſtam.*

Quinto *Quoniam Cœleſtini coloris & claritatis eſt.*

Cœlum ſeu noſter Mercurius eſt quartum principium in arte, & ſignificatum eſt per D coloris lazurini & lineæ ejusdem coloris, & per iſtum colorem ſignificatur, quod eſt Cœleſte, & de natura Cœleſti, ut diximus ſuperius in ejus deſcriptione. *Diſt. Libri Eſſentiæ.*

Iohannes de Rupeſciſſa *Eſſentiam vocat Cœlum humanum obſequentes rationes.*

Oportet rem quærere, quæ ſic ſe habeat reſpectu quatuor qualitatum, quibus compoſitum eſt Corpus noſtrum: ſicut ſe habet Cœlum reſpectu quatuor Elementorum: Philoſophi autem vocaverunt Cœlum quintam Eſſentiam reſpectu quatuor Elementorum, quia in ſe Cœlum eſt incorruptibile & immutabile, & non recipiens peregrinas impreſſiones, niſi fieret juſſu Dei. Sic & res, quam quærimus, eſt reſpectu quatuor qualitatum Corporis noſtri, quinta Eſſentia, in ſe incorruptibilis ſic facta, non calida ſicca cum igne: nec humida frigida cum Aqua: nec calida humida cum aere: nec frigida ſicca cum Ter:

ra; ſed eſt Eſſentia quinta, valens ad contraria, ſicut Cœlum incorruptibile, quod, quando neceſſe eſt, influit qualitatem humidam, aliquando calidam, aliquando frigidam, aliquando ſiccam. Talis eſt Radix Vitæ Eſſentia quinta, quam creavit Altiſſimus in natura, ut poſſit ſupplere neceſſitati Corporis usque ad illum ultimum terminum, quem Deus conſtituit Vitæ noſtræ. Et dixi, quod quintam Eſſentiam creavit Altiſſimus, quæ extrahitur de Corpore naturæ creatæ a Deo cum artificio humano, & nominabo eam tribus nominibus ſuis a Philoſophis ſibi impoſitis: Vocatur Aqua ardens, Anima Vini, ſeu Spiritus, & Aqua Vitæ. Et quando tu voles eam occultare, vocabis eam quintam Eſſentiam, quia hanc ejus naturam, & hoc nomen ſuum, ſummi Philoſophi nemini pandere voluerunt, ſed ſecum veritatem ſepeliri fecerunt: Et quod non ſit humida ſicut Elementum Aquæ, demonſtratum eſt, quia comburitur, quod aquæ Elementari repugnat. Quod non ſit calida & humida ſicut aer, declaratur, quia aër ſiccus quacunque re corrumpitur, ſic paret in generatione aranearum & muſcarum: Sed iſta ſemper incorrupta manet, ſi clauſa a volatu ſervetur. Quod non ſit ſicca & frigida, ſicut Terra, demonſtratur expreſse, quia ſumme acuit & ſumme calefacit. Quod autem non ſit calida & ſicca,

ca, ficut ignis, demonstratur ad oculum; quia calida infrigidat, & calidos morbos minuit & annullat. Quod autem incorruptibilitati conferat, & a corruptibilitate præservet, demonstrabo ex Experientia assumpta: quoniam si quæcunque avis, aut carnis frustum, aut piscis infundatur in ea, non corrumpetur quamdiu permanebit in ea; quanto magis ergo carnem animatam & vivam Corporis nostri ab omni corruptione servabit? Hæc quinta Essentia est Cœlum humanum, quod creavit Altissimus ad conservationem quatuor qualitatum Corporis humani, ficut Cœlum ad conservationem totius universi. Et scito pro certo, quod Philosophi hodierni & medici ignorent omnino hanc quintam Essentiam & veritatem & virtutem ejus: Sed ego auxilio Dei, inferius revelabo tibi magisterium ejus. *Et* huc usque docui te rem secretam, quintam Essentiam, id est, Cœlum humanum. *Cap. 2. Libri Essentiæ.*

9. Tandem Receptis hisce claris plurima illustrari obscuriora alias a nemine intelligibilia.

II. GENUS.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & Vegetabilibus calidissimis, Herbis, Floribus, Radicibus, &c. Oleosis.

5. Anima Metallica, seu Lunaria Cœlica Lullii, *Descripta in Composit. Animæ Transmut. pag. 193. Vol. 3. Theat. Chym.*

PRimo scias, quod Materia nostri Lapidis seu ominum Lapidum Philosophorum atque virtuosorum, qui per artificium generantur vel componuntur, sit Anima Metallica, et menstrum nostrum rectisicatum & acuatum, seu Lunaria Cœlica, quæ apud Philosophos vocatur Mercurius Vegetabilis, ortus a Vino Rubeo vel Albo, ut clate patet, & clare demonstratum existit divinitus revelatum in Figura individuorum distinct. 3. Libri quintæ Essentiæ, &c.

Sed tamen oportet prius nostrum menstruum per Magisterium a morte, id est, sordibus Vini & Phlegmate extrahere per officium Alembici, & acuari in destillatione cum Vegetabilibus pertinentibus: quæ sunt, Apium Sylvestre, Squilla, Solatrum, Carduus, Oliandrum, Piper Nigrum, Euforbium, Viticella seu Flammula, & Pyrethrum, omnium ana & pulverisata. Ex altera parte ipsum menstruum rotetur continue spatio decem dierum in fimo calido aut Balneo Mariæ.

Annotationes.

U*Nctuosus Vini Phil. Spiritus non nisi unctuosas extrahit naturales Essentias*

Vegetabilium, ut inferius obſervabimus Libro de Medicamentis. Eſſentias ita extractas, ut & cætera Oleoſa cruda ſive expreſſa & deſtillata utriusque regni, Animalis & Vegetabilis, hic Vini Spiritus per ſimplicem digeſtionem dividit in duas partes diſtinctas, duo Olea ſive pinguedines, quarum una rei Eſſentia eſt, altera Corpus. Eſſentiam ita Confectam Spiritum Vini ſecundarium ſuperius nominavimus. Eſſentiæ ambæ, hæc per diviſionem, & illa per extractionem præparatæ per longiorem digeſtionem cum prædicto Vini Spiritu unum fiunt. Nam quæ unius & ejusdem ſunt puritatis, & ſymbolicæ naturæ, commiſcentur facile & inſeparabiliter; adeoque Eſſentia per Eſſentiam Confecta, eidem Eſſentiæ jungitur. Et ſi ulterius protrahamus digeſtionem, tandem pinguedinum alterutra, Corpus videlicet minus Oleoſum, propterea que relictum hactenus, recipitur in naturam ſymbolicam, ob cujus admixtionem, non ſolum multiplicatur Spiritus, ſed imo particulis hujus Corporis minus Oleoſi ad ariditatem vergentibus, ad Aridorum diſſolutiones aptior redditur, de quo modo agimus in dicto Recepto, cujus præſcriptione Oleum ex Vegetabilibus Oleoſis deſtillando una cum Vini Phil. Spiritu prolectum, circulatur in Magiſterium (ſive Eſſentiam dupli

pli

plicem, naturalem & artificialem, de qua inferius suo loco) *quo* Spiritus *Vini multiplicatur, & aridis magis homogeneus redditur. Idem extat Menstruum, sed paulo aliter* descriptum in Magia Naturali pag. 358. *Sic*:

℞. Nigrum nigrius nigro, & ex eodem decem vel octo partes destilla in vase vitreo, & in prima destillatione solum recipies dimidiam partem, hanc iterum destilla, & hujus recipe quartam Partem, & tertia destillatione recipies quasi totum, & sic destilla illam partem usque ad octo vel novem vices, & erit perfecta, sed non rectificata nisi in vigesima secunda destillatione. ℞. Hujus aquæ partem quartam Libræ unius, & eandem acue destillando cum Vegetabilibus, quæ sunt Apium Sylvestre, & sic de cæteris aliis, de quibus dictum est supra in Anima transmutationis in Capitulo, quod incipit: Sed tamen oportet, &c. Et postea pone iu vase Circulationis in fimo calidissimo, vel in Vinaria sub conservatione specierum. Quæ Aqua est etiam una de rebus, sine quibus nihil potest fieri in Magisterio hujus artis.

Menstruum, quod a morte Vini per Officium alembici extrahi, dictis Vegetabilibus acui, & tandem circulari debet, ipse Vini Phil. Spiritus est, qui ita per hos exaltatur

tur gradus, *ut merito a Lullio vocetur materia omnium Lapidum Philosophorum & virtuosorum* (id est, Lapidum pretiosorum) *Anima Metallica & Lunaria Cælica, quæ etiam vocatur Mercurius Vegetabilis*, *ortus a Vino Rubeo vel Albo.*

Materia, *ex qua hoc conficitur menstruum, vocatur Vinum in priori Recepto:* Oportet menstruum extrahere a morte Vini. *Sed in posteriori vocatur* Nigrum nigrius nigro. *His duobus a Lullio tertium additur Synonymum* pag. 1. Test. Novissimi. ℞. Vinum Rubeum, quod liquorem Lunariæ & Nigrum nigrius nigro vocamus. *Per quæ Synonyma nemo nisi stolidus commune intelliget Vinum; communis enim ex hoc destillatus Spiritus ad talia & tanta perficienda omnino insufficiens est*, *imo omnia Arcana secretioris Chymiæ, quibus describendis insudamus*, *unico hoc verbo literaliter intellecto prostituta essent omnibus*, *per Vinum ergo intelligitur Philosophicum secretum*, *omnibut inexpertis absconditum.*

Oportet extrahere a morte Vini per officium Alembici: *id est*, *Oportet toties rectificare*, *donec fiat purissimus absque sordibus & Phlegmate Vini*, *quod mors Spiritus vocatur a Lullio.* Purgatur, *inquit*, de tota sua superfluitate & Phlegmatica materia corruptibili, quæ ipsius mors est, & quæ morti-

tificat ſuum Spiritum, qui poteſtatem habet vivificandi ſuam Terram; purgetur ergo & ſeparetur ab eo Phlegma corruptibile per ſubtile ingenium, quod tibi dicam. Quare? quia ſi non bene purgetur, nunquam Terra ejus bene albificatur, nec fiet matrimonium inter Corpus & Spiritum. Et ſic tunc ille Spiritus nominatus eſt Spiritus Lapidis, *in Apertorio.*

Rectificationis Methodus in priori Recepto omiſſa deſcribitur in poſteriori, ut & in Epiſtola accurtatoria, Hanc Vini Phil. rectificationem non intellexit Sendivogius, uti apparet ex Epiſtolarum ſuarum ſexta. Brux. 25. Martii 1646. ubi ſic; Secundus articulus Pageſiani operis, Domine ſodalis, extrahendi & ſubinde præparandi Mercurii modum Myſterioſum, magis quam par fuit, ex Authoritate Lulliana male intellecta, aliorumque præceptis Philoſophorum male applicatis repetere conatur, dum per deſtillationem decimam partem ſuæ magneſiæ primo aſcendentem, quaſi ſolam utilem & vere Mercurialem ſubſtantiam, novem vero reliquas partes per continuationem deſtillationis prodeuntes, ut inutiles ejici jubet, ad hoc ut tandem dicta decima pars aſſervata, Terræ reſidenti poſt completam deſtillationem (quam Terram, Sal, Sulphurque Mercurii inepte autumant) reſtituatur, & per re-

repetitas cohobationes, inhumationes, digestiones, & sublimationes ab ipso descriptas uniantur; sed graviter hallucinantur, nam quod tradunt Authores de parte denaria Spiritum continente, deque inhumationibus propria in Terra, alio refertur quam extractioni & præparationi Mercurii, ut alibi aliquando demonstrabitur, nec ulla est adhibenda regula dictae extractioni, & præparationi Mercurii, præter simplicem destillationem Magnesiæ, qua Spiritus & Oleum simul elevantur ad siccitatem usque fæcum & separationem Spiritus ab Oleo, ejusdemque Spiritus rectificationem multoties repetitam. Sed hæc in modo agendi suo loco amplissime dabimus.

Parisinus Lullii Discipulus corriget Sendivogium, qui a Lullio hoc modo suum Vini Phil. Spiritum rectificare didicit, hoc modo:

℞. A (*Chaos, Mercurium nostrum Vegetabilem, in quo quatuor Elementa confusa inveniuntur. pag. 271. Vol. sexti Theat. Chym.*) & pone in vase ad destillandum per Y (*Balneum pag. 276.*) & collige in hac destillatione temperata suum, B. (*Spiritum Cælestem ardentem pag. 269.*) continua illam destillationem cum hoc regimine & modo usque ad signa in nostro apertoriali significata, & usque dum cognoscas quod dictum

B sit

B sit dissolutum & separatum de natura sua Elementali, continuando hoc Magisterium usque ad quartam revolutionem. Deinde pone istam Cœlestem materiam igneam in vas purum, & destilla lente, cum igne consueto, & accipe solummodo decimam partem. In secunda destillatione accipe dimidiam partem, & in tertia duas partes de tribus, & in quarta accipe quatuor partes de quinque partibus & ultra. Tunc accipe postremam illam Aquam Cœlestem & illam ter vel quater destilla cum regimine supradicto, capiendo totam sine aliqua separatione instituta. Hoc animadverte, & necessitatem istius Mysterii & Fundamenti admirare, & intelliges qua ratione ignari & crassæ Minervæ homines pessimum panem conficiunt cum Pulchra & Optima farina, quia partem crassam cum subtili componunt; idem præsumptuosis Artistis accidit, qui sibi persvadent se pulchritudinem quintæ Essentiæ nostræ reperire posse cum Spiritu exuberato negligenter depurato absque justa puri seiaratione ab impuro. *in Elucid. pag. 230. Volum. 6. Theatri Chym.*

Quem tamen modum rectificationis tam exacte observare nulla mihi videtur esse necessitas; cum Spiritus rectificatio, quocunque etiam fiat modo, paucioribus vel pluribus cohobationibus satis sit bona, dummodo

do fuerit ſeparatus a ſordibus Vini, *quod cognoſces*, inquit Lullius, *quando comburit petiam lintei propter ſui ardorem*, *hoc eſt*, *ut alibi clarius*, *donec linteum Spiritu hoc madefactum*, *ſi accendatur*, *conſumatur totum*.

Hic rectificatus Spiritus deſtillando acuitur Vegetabilibus Oleoſis in Recepto denominatis, *quorum Olea ſibi proxima facile ſecum evehit*, *iisdem impraegnatur*, *& ariditate in iis contenta acuitur; neque tamen incumbit nobis*, *ut Vegetabilibus hisce ſolis*, *non aliis ſimul uti liceat: vel neceſſe ſit*, *haec omnia inſimul miſcere*, *quaſi unum vel duo non ſufficerent. Oleum cujuscunque Vegetabilis hic nobis ſatisfaciet*, *vel ex Vegetabili eductum*, *ipſo mediante Vini Phil. Spiritu: vel jam modo confectum & Spiritui Vini Phil. additum. Unam alteramve formulam pro hujus menſtruorum generis confirmatione dabo; cujusmodi eſt:*

6. Aqua Vitæ Paracelſi. *Deſcr. p. 508. Tomi 1.*

℞. ALcool Vini exſiccati libras tres, foliorum Anthos, Macis, Lavendulæ, ana unciam ſemis: Cubebarum, Caryophillorum, Cinamomi ana uncias duas; Maſticis unciam ſemis; Storacis utriusque ana drachmam ſemis; Doronici uncias tres: reduc in ſeptimum Alembicum.

Aquam hanc Vini Phil. Spiritum confectam esse, præter Alcool Vini exsiccati, testatur usus sequens. ℞. Foliorum auri No. XX. Margaritarum non perforatarum, Granatorum, Rubinorum ana drachmam semis, reduc ad digestionem per mensem. Hujus Olei accipe grana tria vel quatuor cum Vino malvatico aut Aqua Majoranæ vel Salviæ. *Menstruum hoc Vinum Essatum vel Essentificatum est, sive Spiritus Vini Phil. Oleosorum ingredientium Essentiis impregnatus, quo Aurum, Lapidesque pretiosos dissolvit Paracelsus in Oleum sive Elixir nobilissimum, quod arcanum esse ait in superfluitate menstruorum, puta muliebrium. Hujus Aquæ descriptio, quia clara est, alieno lumine non indiget. Proponam igitur aliud Receptum magis obscurum:*

7. Aqua Vitæ Paracelsi alia.

Descript. p. 115. Chyr. min.

℞. AQuarum Melissæ, Rosarum, Cheiri, Salviæ, Balsami, ana libram unam; Piperum omnium, Cubebarum, Zinziberis, Cinamomi, Masticis, Myrrhæ rubræ, Macis, Caryophyllorum, ana uncias duas, succi mellis libram semis. *Aqua Vitæ rectificatæ libras quinque.* Digerantur omnia simul per novem dies, & postea separentur, & in pellicano destillentur in Spiritum. Tandem ad hunc

hunc liquorem adde pomum tostum & fractum, & simul una cum subsequentibus aromatibus digerantur super cineres per tres dies, de qua sumantur grana quinque singulis diebus. *Aromata hæc sunt.* ℞. Cinamomi, Caryophyllorum, Macis, ana uncias duas, Cheiri, Anthos, ana unciam semis, Ambræ drachmas duas, Moschi grana quinque, Zibethæ drachmam semis, Zinziberis, Cubebarum, Nucis Moschatæ ana unciam unam semis, Amomi drachmas duas, Zedoariæ uncias duas semis, Granorum Paradisi unciam unam semis. Post horum omnium digestionem separa, servaque vasis vitreis obstructissimis.

Ex ipsa dosi hujus præscriptionis liquet operationem esse mere Philosophicam, quod si enim per Aquam Vitæ intellectum voluisset vulgarem Spiritum Vini, omnino ridiculum fuisset propinare tantum quinque grana pro dosi.

Plura hujus generis nobis occurrunt menstrua, quæ tamen, cum parum a pristina Spiritus Vini Phil. natura recedant, ab Adeptis aliquibus minus fuere observata; idcirco Christophorus Parisinus, Nobilis Siculus, hanc non admodum laudat acuitionem Spiritus Vini Phil. Quidam, *inquit*, acutum fecerunt (*prædictum Spiritum*) cum Vitriolo, qui modus satis bonus est; quidam

cum Nirto; quidam cum Cinnabari; quidam vero cum his duobus; quidam cum omnibus tribus; quidam cum Terra ipſorum: qui modus mihi diſplicet, quia hac ratione craſſa unctuoſitas & ponderoſitas introducta fuit. Quidam Vegetabilibus ſunt uſi, ut ſunt Herbæ, Radices, Flores, Semina tibi cognita, quæ in ſe potentes Mercurios (*Vegetabiles*) habent; hinc eſt, quod qui illum hoc modo tractarunt, formam ejus Vegetabilem (*unctuoſitatem*) potius augmentarint, quam ut magis ſolubilem reddiderint, *Pariſinus in Elucidario pag.* 231. *Volum.* 6. *Theatri. Chym*,

Hinc eſt, quod Ripleus Pariſini condiſcipulus hæc pallio Philoſophiæ tecta eſſe crediderit; ita enim ſcribit in ſua medulla Philoſ.

Raymundus dicit, quod debeat extrahi de morte & fecibus Vini per 120. dies, per continuam rotationem in Balneo calidiſſimi ſimi, & quod acuetur cum rebus Vegetabilibus calidis, ut ſunt Piper Nigrum, Euphorbium, Pyrethrum, Anacardus, Squilla, Solatrum, Apium Sylveſtre, & hujusmodi ſimilibus: nam ſine virtute harum rerum, ut ille dicit, non eſt ſufficiens, diſſolvere Metalla, niſi longo tempore; ſed ut nihil dubii aut ambigui appareat, dico, quod hæc omnia cooperta & tecta ſunt pallio Philoſophiæ.

Nam

Nam animus illius eſt, quod in hoc Spiritu habeatur aliud menſtruum reſolubile, quia ſine tali menſtruo reſolutivo ſolutio nunquam fieri poteſt. Et illud menſtruum reſolubile generatur ſolummodo ex genere Metallorum, & per menſtruum noſtrum reſolutivum producitur in actum. *Ripleus pag. 168. Medullæ Philoſ.*

Ripleus per menſtruum reſolubile, menſtruo reſolutivo, (id eſt, Vini Phil. Spiritu) *in actum productum, intellexit Aquam quandam mercurialem, de cujus præparatione inferius, ubi ſimiliter patebit per prædicta Vegetabilia Lullium intellexiſſe Mercurium currentem. Nihilominus tamen Vegetabilia hæc aliquando quoque ſumpſiſſe literaliter, ſequens ejus probat menſtruum.*

8. Aqua Vitæ Riplei.

Deſcr. p. 338. Viatici.

DEſtillato menſtruo a primis fecibus, fiat circulatio ipſius cum ſpeciebus calidiſſimis, ſicut ſunt Piper Nigrum, Euphorbium Pyrethrum, Anacardi, grana Paradiſi & hujusmodi, per centum dies in Balneo, & poſtea deſtilletur tantum medietas ipſius, & cum illa fac putrefactionem tuam, &c.

Hic Ripleum ſumpſiſſe Vegëtabilia hæc, non argentum vivum, inde patet, quod

per-

peracta Circulatione, Spiritus medietatem tantum, utpote subtiliorem Vegetabilium destillet partem; quo casu istud Metallum. (☿) licet dissolutum, remaneret in fundo. Verum ubi Lullius Spiritum acuit destillando, & deinde circulat; Ripleus hoc facit Circulando, & postea destillat. Aliquando huic Aquæ Vitæ Olea addit, sive Essentias vel Metallorum vel Vegetabilium, ut sequitur.

9. Aqua Vitæ Composita Riplei.

Descripta pag. 343. Viatici.

CIrculetur Vinum Rubeum fortissimum cum Vegetabilibus notis per 120. dies, rotatu continuo in Balneo, & postmodum trahatur per destillationem tantum purissimus Spiritus, cui imponatur Oleum Lunæ purissimæ, factum sine corrosivo, & circulentur simul per alios centum dies, & tunc est aqua de natura Basilisci, quia sicut in instanti solo aspectu, Basiliscus hominem interficit, sic Aqua ista impositum ei argentum vivum sine igne alieno quasi subito congelat in argentum optimum; & nota si ignis (*Oleum vel Essentia*) Chelidoniæ imponatur, aut ignis florum Thymi post primam Circulationem, & absque oleo Lunæ simul circulentur decem diebus, multo melius congelabis argentum vivum, &c.

At.

At, quod majorem parit scrupulum, est ipsius Lullii in hunc locum commentatio. Nolumus, *inquit*, te ignorare, quod Argentum vivum nostrum (*veget.*) poteris in alia ratione a sua minera extrahere: Fili, modus est, ut capias herbam, quæ dicitur Portulaca marina, Apium, Squilla, feces quæ remanent calcina, cum Aqua destillata extrahe Sal, a quo Aquam abstrahe, Sal abstractum aliquoties dissolvendo & coagulando purifica, & hababis Sal herbarum Vegetabilium acuentium; de his intelleximus, *inquit*, cum dicimus: Acue cum Vegetabilibus acuentibus, scilicet de istis salibus, non de herbis simplicibus.

Ex his consequi diceres: Receptum Animæ Metallicæ minime descriptum fuisse, ut juxta literalem sensum intelligeretur; sed habeo quod regeram, nimirum, Lullium Vegetabilibus crudis etiam suum acuisse Vini Spiritum: facile probatur ex Distinct. 3. libri Essentiæ, *in allegata ab ipso Figura individuorum, ubi individua recenset propinquissima, Spiritum Vini Phil. acuentia, ut sunt* Vinum Rubeum, Mel novum, Chelidonia, flos Rorismarini, Mercurialis, Lilium Rubeum, Tartarum, Sanguis humanus, & Vinum Album. *Quamobrem hæc, non alia, & hæc tantum elegerit, non meum est respondere. Id quod inde discimus, est, quod*

illorum duo præ cæteris nobis commendaverit individua, Tartarum & Mel, *de quibus ita:* Sunt aliqua individua, in quibus Mercurius (*Vegetabilis*) liberum habet actum aliqualiter, in *Tartaro unam* habet liberam operationem Solummodo; & in *Melle duas*: & hoc artistam scire oportet, ut certificetur in hac arte, & ejus prima veritate.

Tartarum præfert, non Tartari sed Alcali inde confecti gratia, idque ceu alcalium optimum resolvit per deliquium, purificatumque una cum Vini Phil. Spiritu circulat, juxta Doctrinam in Tabula individuorum prima *præscriptam, in* secundo Experimento, *aliisque in locis. Alcalis Tartari locum supplere possunt Alcalia ex Melle, Chelidonia, cæterisque a Lullio denominatis individuis, quibus etiam Adeptos suum aliquando acuisse Vini Spiritum, monstrabitur inferius in sexto Menstruorum genere. Sed & hæc faciunt contra literalem sensum nostri Recepti, probantque Vegetabilium salia, non eadem ipsa cruda accepta fuisse in Recepto. Ast etiamsi Tartarum elegerit propter alcalium fortissimum inde præparandum, non eandem tamen ob causam Chelidoniam, flores Anthos, Mercurialem, Lilium Rubeum, & Sangvinem humanum cæteris præstare intimavit, siquidem cum his alio procedit modo: separat enim ex iis cum*

eum Spiritu Vini Phil. Elementa, ex quibus ignem ſive Oleum recipit tantum, quod cum Spiritu circulat, eumque ſic acuit, ut ex Tabula individuorum ſecunda *ſatis clare patet.*

Mel vero quoniam non tantum collateralia ſua præcedit Individua, ſed & Tartarum ipſum, (nam Spiritum Vini in Tartaro unam dixit; ſed in Melle duas habere liberas operationes) *inde etiam Melli ſuum peculiarem attribuit proceſſum, deſtillando videlicet totum favum, Mel ſimul cum cera, mediante Vini Phil. Spiritu, per Alembicum.*

Jam inter utrumque Mellis & reliquorum individuorum proceſſum medium tenet locum Receptum noſtrum. Mel ſi volatiliſetur quoad totam ſubſtantiam, inde fit Magiſterium, quod Spiritui Vini Phil. conjunctum, Menſtruum nobis exhibet tertii generis. Ignes vero ſive Olea & Chelidonia, floribus Anthos, Vino Albo & Rubeo, communi, &c. per ſeparationem Elementorum mediante Vini Spiritu facta, Eſſentiæ ſunt, quæ Spiritu Vini additæ, illum non alterant, ſed multiplicant potius, quia Eſſentia Eſſentiæ additur, nimirum ſecundarius primario Spiritui Vini Phil. ſed ſi Chelidonia, flores Anthos, ut & Vegetabilia Recipi noſtri deſtillentur cum Vini Phil. Spi-

ritus is spreta ariditate, eorum extrahit & secum elevat omnem unctuositatem, Mellis autem crudi magis simplicem tantum, subtilem, volatilem, particulisque aridis minus gravidam; adeoque id circulando cum Spiritu Vini Phil. Magisterium fit quidem, magis tamen ad Essentiæ naturam accedens, eoque minus aridum, & minus Spiritum Vini alterans, quam istud ex Melle, ideoque merito cum prædicto Spiritu jam unitum, conficit Menstruum a tertii generis Menstruis diversum. Sic immotus hactenus persistit literalis nostri Recepti sensus. Sed ne derogemus authoritati Authoris, suique ipsius Commentatoris Lullii, supponere necesse est, cum Destillato Vini Phil. Spiritu desuper Vegetabilia prædicta, aliquando ex residuo per calcinationem præparasse Alcali, eoque suum acuisse Spiritum, & ita confecisse menstruum quinti generis.

Ex hisce & hujusmodi Receptis annotamus:

1. *Vinum, Lunariam, Nigrum nigrius nigro, materiam Menstrui Mercurii Vegetabilis sive Animæ Metallorum non esse Vinum commune, sed Philosophicum; nec hujus Vini Spiritum esse Aquam ardentem vulgi, sed Philosophorum.*

2. *Menstruum hujus generis esse unctuosum Vini Phil. Spiritum, communi Oleorum Vegetabilium unctuositate acuatum, id est,* tem-

temperatum. Spiritui Vini Phil. commisce commune aliquod Oleum destillatum, digere, destilla, & habebis Menstruum secundi generis multo citius, imo idem extempore conficies, si misceas Vini Phil. Essentiam (Spiritum) *cum Oleosi alicujus Vegetabilis Magisterio.*

3. *Ex tot Vegetabilibus unum sufficere Oleosum* (Crocum vel Macem) *pro Spiritus Vini Phil. acuitione. Nec errabis tamen, si reciperes Theriacam; qui Spiritus Theriacalis hoc Vini Spiritu confectus, Menstruum esset hujus generis.*

4. *Menstrua hæc esse Medicamina.*

5. *Menstrua hæc ex meris Vegetabilibus confecta, proprie dici Menstrua Vegetabilia, hinc etiam ea, quæ Menstrua Vegetabilia composita nominavimus, ob Metallorum vel mineralium additionem, aliquando ab Adeptis vocata fuerunt menstrua Mineralia. Ita Lullius* in Experimento 34. suum *Circulatum majus ex Auro & Argento confectum, verum Menstruum minerale vocat. Nos vero ea a mineralibus menstruis distinguimus, quoniam hæc corrosiva sunt, utpote salium mineralium aciditate præparata. Ista vero dulcissima sunt absque omni corrosivo, & dissolvenda suaviter dissolvunt.*

6. *Menstruum dici Animam Metallorum. Anima diversimode sumitur apud Adeptos.*

Pri-

Primo pro Metallo perfecto, Auro vel Argento. Sic Arnoldus in flore florum: Philosophi Animam dicunt fermentum, & hoc ideo, quia ficut Corpus humanum absque fuo fermento feu ejus anima nihil valet, ita eft in propofito: nam fermentum eft Corpus, quod in naturam fuam alia convertit. Et fcias, quod non fit fermentum, nifi Sol & Luna, hoc eft, aurum & argentum iftis planetis appropriata, &c. Oportet ergo fermentum in Corpus introduci, quia eft ejus anima. Hoc eft, quod dixit Morienus: Nifi Corpus immundum mundaveris, & id dealbatum non reddideris, & in eo animam non miferis, nihil huic Magifterio direxifti.

Secundo pro Metallis, aliisque rebus, menftruo Phil. volatilifatis. Sic Lullius aurum & argentum volatilifatum in præparatione fui Circulati majoris, Menftruum vel Spiritum animatum nuncupat: ℞. Spiritum, *inquit,* animatum Solis, & Spiritum animatum Lunæ, fimul conjunge &c. *Sic non tantum Tincturas auri & argenti menftruo volatilifatas dixit animas; fed etiam Metallorum imperfectorum. Sic* in 20. Experimento *habet* aquam animalem Saturni; in 21. Exper. Martis animam. *Imo ex omnibus rebus feparans Elementa, liquores tinctos deftillatas vocat* animas five Spiritus animatos, *eo quod hifce Terra mortua ficca*

&

& fixa, iterum revivificatur, volatilisatur, & reducitur in Sal harmoniacum. Vide revivificationem salis Tartari mediante propria Aqua, in volatilisatione ejus data in 2. Experimento.

Tertio pro Menstruis ipsis. Menstrua enim sunt Metallorum animæ, quibus Metalla, alias mortua, animantur & revivificantur. Ita Lullius de hoc nostro menstruo, Metallorum anima, pag. 195. Comp. animæ Transm. Aliter, *inquit*, Metalla non possunt dissolvi, nisi animentur cum Menstruo Vegetabili, cujus potentia sit resolutio in rebus dissolubilibus. Et *in Elucid. Testam. pag. 145.* Aqua Vitæ est anima & Vita Corporum, per quam noster Lapis vivificatur. *Sic etiam Ripleus* in Libro Mercurii pag. 108. *ait* : Sperma Metallorum etiam Aqua Vitæ Metallica dicitur, quia Metallis ægris & mortuis vitam & sanitatem præbet, &c.

Quarto pro unctuositate tam Metalli quam Menstrui. De utraque Ripleus pag. 150. medullæ Phil. Est quædam, *inquit*, similitudo Trinitatis, elucescens in Corpore, Anima & Spiritu. Corpus est substantia Lapidis, Spiritus est virtus, (hoc est quinta Essentia, quæ excitat naturas de Morte) Anima vero pro fermento accipienda est, quod haberi non potest, nisi ex perfectissimo corpore, (*Auro*) similiter in Sulphure (*auri*) est

ter-

terreſtreitas pro Corpore, & in Mercurio (*Menſtruo*) ſerenitas aerea pro Spiritu, & in utrisque naturalis unctuoſitas pro anima. Nam omnia ſunt in unctuoſitate Corporis fermentabilia, commixta & inſeparabiliter illi unita per minimas ſui partes, utpote ex qua anima Lapis formatur, quia ea abſente, nullo modo formari poteſt.

7. *Menſtruum dici Mercurium Vegetabilem, ortum a Vino rubeo vel albo. Adepti plures habent Mercurios.*

Primus eſt argentum vivum vulgi, currens vel ſublimatum.

Secundus eſt Mercurius currens corporum e Metallis eductus, Spiritus Vini Phil. medio.

Tertius eſt Sal Alcali quodvis, præſertim Vini Phil. Spiritu fixatum.

Lullius Chelidoniam calcinat, & inde ſal extrahit, de quo ita: Hoc magiſterium itera toties, quousque totum inde ſalem extraxeris, quæ eſt pars mercurialis iſtius individui (*Chelidoniæ*) His ergo peractis accipe omnes illas diſſolutiones, (*Lixivia*) quas per filtrum vel lineum pannum transmitte, ut a terreſtreitate purgentur; deinde per Balneum congelabis deſtillando, et transacta humiditate in fundo vaſis remanebit Mercurius ſive ſal albi coloris, atque hoc pacto ex hac materia Mercurium extraxeris, qui virtu-

tutes prope innumerabiles habet acuendi Spiritum Vegetabilem a Vino (*Phil.*) extractum, ut potestatem habeat dissolvendi cuncta Metalla cum conservatione formæ vegetativæ & germinativæ.

In Magia Naturali *Tartarum calcinatum, & quater destillando impraegnatum menstruo Vegetabili, deinde per deliquium resolutum & coagulatum, Mercurium vocat. Et habebis*, inquit, pag. 379. *Sal artis, sive Mercurium Testamentarium, sine quo nihil fit. Aliquando sal sive caput mortuum, in separatione Elementorum dictum Terra exanimata Mercurium vocat. Sic* in Exp. 6. Terram inanimatam urinæ, aqua dissolutam, filtratam, & coagulatam, Mercurium *vocat.* Tunc servato, *inquit*, salem nostrum armoniacum fixum, Sulphur animale nostrum, Mercurium animalem fixum nostrum, de quo pauculum quid super laminam igneam colloca, & si fluat tanquam cera sine fumo, signum est te habere Argentum vivum fixum ac perfecte depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic est ille Mercurius, qui aptissimum nobis subsidium præbuit.

Quartus Mercurius est vel Vegetabilis, vel Animalis: de quo Ripleus in Pupilla pag. 300. Sunt plures, *inquit*, Mercurii, quam hi supradicti duo (*minerales Leo rubeus &*

vi-

viridis) videlicet Mercurius Vegetabilis, & Animalis, quoniam uterque extrahi poteſt ex quibusdam liquoribus, veluti ex Sangvine & ovis. *Lullius Diſtinct. 3. Libri Eſſentiæ* in Figuris vel Tabulis Individuorum *deſcribit Vegetabilia & Animalia, in quibus reperiuntur hi Mercurii propinquiſſime.* Eſt tandem, *inquit*, hoc aliud ſecretum Naturæ, ut Artiſta hujus artis cognoſçat & revera habeat notitiam de individuis, in quibus noſter Mercurius eſt repertus propinquiſſime. Quare ſciant Artiſtæ hujus artis, in omni Elementato noſtrum Mercurium reperiri, tamen in aliquibus tam longe, ut vitam hominis anticiparet, antequam Artiſta hujus artis ipſum, prout expedit, extractum poſſideret. Quare in iſta Figura revelamus illa, quæ ipſum propinquiſſime poſſident. *De hoc Mercurio Lullius* Libro Mercuriorum pag. 8. Quando, *inquit*, dicimus Mercurium communem, dicimus de illo, quem Philoſophi intelligunt; & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem Ruſticus intelligit, & qui venditur in Apothecis. *Quod Ripleus* pag. 326. ſuæ Corcordantiæ *ita exprimit*: Cum loquor de Mercurio, intellige Mercurium magis communem quam communem.

Quintus eſt ipſe Vini Phil. Spiritus, quem Lullius in Exp. 3. Mercurium Vegetabilem

nun-

nuncupat. Ita habebis, *inquit*, ſalem Vegetabilem, extractum ab hoc individuo, (*Melle*) quod ſal eſt pretioſiſſimum, ac poteſtatem habet acuendi Mercurium Vegetabilem, & diſſolvendi duo luminaria, &c. *In Exp.* 5. *ex* Portulaca, Apio, Squilla, *&c. Salia præparat*, quibus omnibus, *inquit*, Mercurium Vegetabilem ex Vino extractum acuere poteris conjunctim vel ſeparatim, *de quibus inferius in ſexto menſtruorum genere.*

Sextus eſt Menſtruum Philoſophicum, menſtruum enim noſtrum dicitur Mercurius Vegetabilis, ortus a Vino Albo vel Rubeo.

Septimus eſt Spiritus animatus cujuscunque corporis, ſive Aër in ſeparatione Elementorum, qui Mercurius, utpote ignis ſive Oleum, Sulphur dicitur in omnibus fere Receptis.

Octavus eſt Sal Harmoniacum Vegetabile, vel Animale vel Minerale, Sulphur naturæ, quod etiam Mercurius noſter, Mercurius ſublimatus & Mercurius Philoſophorum dicitur. Hæc ut in ſequentibus menſtruorum deſcriptionibus obſervemus, neceſſe eſt, niſi cum nominibus res ipſas quandoque confundere velimus.

III. Genus.

Menſtrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & Salibus Oleoſis ſive mediis, quæ nec fixa nec volatilia dici poſſunt, hactenus Eſſentialibus dictis, uti ſunt Saccharum, Mel, Tartarus Vini Com. aliorumque Vegetabilium.

10. Cœlum mellifluum Pariſini ex Melle Crudo.

In Practica Elucidarii pag. 231. Vol. 6. Theat. Chym.

MOdus iſtum B. (*Spiritus Vini Phil.*) cœleſtem & ardentem acuendi eſt, ut accipias de ſubſtantiis tibi declaratis, quantum voles. Nos autem accipimus ſubſtantiam Florum unitorum (*id eſt, mellis recentis ſubſtantiam pag. 269.*) quam ponimus in vaſe ad deſtillandum omnem aquoſitatem per Y. (*Balneum Mariæ, pag. 270.*) Deinde infundimus tres partes & amplius B. ſuper iſtam ſubſtantiam hoc modo præparatam, claudentes vas cum ſuo operculo antenotorio dicto, & ponimus in putrefactionem per unum diem naturalem, deinde per tres deſtillationes per Z. (*ignem cinerum, pag. 270.*) deſtillamus, usque dum per illud regimen omnem partem

tem Mercurialem cum toto ſucco benedictæ ſubſtantiæ obtineamus, reiterando deinde prædictum magiſterium cum nova ſubſtantia Florum, & faciendo hoc regimen quatuor vicibus, in quarum fine, B. ſolutivum; de potentia in actum per virtutem Mannæ Florum unitorum reduxiſti. Jam ℞. Vas vitreum forte, quantitatis Aquæ capax, quam urna communis continere poteſt; habens collum unam ſpithamam cum dimidia longum; cui aliud vitreum vas, quartam tantum urnæ partem continens, erit cum collo ſuo inſerendum, & pene lutandum. Huic vaſe impone libras quatuor C (*menſtrui dicti ex melle confecti.*) ad circulandum in Balneo aut fimo equino, per 30. aut 40. dies, cum quo termino expirato C. converſum habebis in D. (*in quintam Eſſentiam in ſua perfectione, tractam de excellenti Vino; quod eſt forma corporis univerſalis reducti in B. & B. in C. & deinceps Circulatio facienda Quinta Eſſentia hæc eſt Vegetabilis, quia cum omnes cæteræ aquæ acutæ metalla deſtruant; hæc ſola per virtutem ſuam illa vegetat; augmentat & multiplicat. Hinc aqua iſta eſt myſterium artis, quia ardens eſt; corpora calcinat & diſſolvit, ſi perfecte rectificata fuerit pag 269.*) Signum autem cognoſcendi, an iſta converſio ſit facta, erit hypoſtaſis quædam in fundo vaſis exiſtens, ſi-

 mi-

milis illi, quæ in urina hominis ſani apparet. Cum corpus glorioſum, elapſis triginta diebus, perfectionis termino appropinquat, tunc viedebis D. aut quintam Eſſentiam in majore claritate & ſplendore quam alicujus adamantis. Cujus claritas omnes pretioſas res ſuperat, adeo ut judicatu difficile ſit, an iſte divinus liquor in vaſe, an vero extra vas ſit conſtitutus.

Deinde Cœlum noſtrum de ſua hypoſtaſi cum induſtria ſeparabis, cuſtodiendo illud in vaſe bene munito in loco frigido, ne quid inde expiret. Quinta iſta Eſſentia a Philoſophis vocatur *Spiritus Vivus*, quia vitam tribuit corporibus humanis & Metallis, *Aqua argenti vivi*, *Aqua Vitæ*, *Aqua Cœleſtis*, *Aqua Divina*, *ſtella Dianæ*, *Anima*, *Spiritus Mercurii noſtri Vegetabilis*, *fumus*, *ventus*, *noſtrum Cœlum*. In ſumma infinita nomina ipſi impoſita fuerunt, quæ tamen unam rem ſignificant.

Annotationes.

A*ntecedens Spiritus Vini Phil. cum Vegetabilibus Oleoſis acuitio, Chriſtophoro Pariſino minus placuit, ideo hanc quam præ cæteris invenit meliorem, ejus loco ſubſtituit.* Magnum Myſterium & Theſaurus eſt, (*inquit*,) quod in hoc capite te docemus, qua ratione B. (*Spiritum Cœleſtem & ardenden-*

dentem Vini Phil.) acutum reddere debeas, quod per C. ſignificamus, quare arrigere aures, neſcio enim quo pacto hanc doctrinam proponere debeam, ne hoc ſecretum omnibus patefiat. Nam omnes, qui unquam extiterunt Philoſophi, hoc ſecretum ſub diverſis Figuris abſconderunt, quia ſine omni dubio illud eſt, quod principalis, vel una ex principalibus clavibus eſt hujus mirabilis ſcientiæ. Hoc tibi certo perſuaſum habeas velim, quod B. nullam ſolutivam habeat naturam actualem, ſed tantummodo potentialem: ſi enim B. non acueretur, per medium & modum tibi manifeſtatum, nullam ſolvendi poteſtatem haberet. Quidam acutum fecerunt cum Vitriolo, qui modus ſatis bonus eſt. Quidam cum Nitro. Quidam cum Cinnabari. Quidam vero cum his duobus, & quidam cum omnibus tribus. Quidam cum Terra ipſorum, qui modus mihi diſplicet, quia hac ratione craſſa unctuoſitas & ponderoſitas introducta fuit. Quidam Vegetabilibus uſi, ut ſunt herbæ, Radices, Flores ac ſemina tibi cognita, quæ in ſe potentes Mercurios habent, hinc eſt, quod, qui illum hoc modo tractatunt, formam ejus Vegetabilem potius augmentarint, quam ut reddiderint ſolutivam. Quidam Flores unitos ad acuendam adhibuerunt, qui modus principalis & noſtræ intentionis eſt, qui in Al-

phabeto apertoriali invenitur. Quidam ignorantes verum hujus B. acuendi modum, multum temporis in præparandis diversis aquis insumpserunt, priusquam corpus aliquod in B. ponere possent, sicuti nobis contigit in principio, cum praxin istam quæreremus, quæ tibi per nostræ Somettæ praxin jam manifestata est, quæ licet bene, summo tamen cum labore successit. Hujus partis dissolutivæ mysterium difficile est, & tædiosum, ideoque repetitionem ejus instituemus, cum enim acutum reddideris B. eo modo, quem nunc manifestamus de solutione corporum sine molestia & longi Temporis tractu perficienda, certus eris. Verum fateor: cum tecum essem in illo tempore, quo primum solvendi initium fecimus, Raymundum Lullium in hac parte dissolutiva nondum intelligebamus; sed postquam illum ad studia redeuntes relegissemus, practicantes, orantes & jejunantes, perfecta nobis accessit illuminatio. Mentis modum igitur istum sub silentii sigillo manifestabo. *pag.* 231.

Parisinus hisce verbis nos certiores reddit: Vini Phil. Spiritum nullam solvendi potestatem habere, præterquam Oleosa, quia Oleosus est; sed ut arida etiam dissolvat, necessarium esse, ut acuatur, id est, ita temperetur, ut aridis etiam homogeneus fiat, adeoque ea solvat, quod opus difficile & tædio-

diosum esse, propria probat Experientia: ex pluribus ergo Adeptorum acuentibus mel eligit præ cæteris, cujus acuendi facultatem principalem vocat mysterium magnum & artis Thesaurum. Siquidem juxta Lullium Spiritus Vini Phil. in Melle duas habet liberas operationes: *id est, Unctuosus hic Spiritus facile unitur unctuositati mellis, eademque etiam opera facile temperatur Mellis ariditate. Verbo, dantur alia quidem, imo sequentia omnia, hoc ipso fortiora Menstrua, sed nullum præparatu facilius, & Discipulo incipienti melius. Lullius idem Menstruum hoc modo confecit.*

11. Spiritus Mellis Lullii.
c. 19. Lib. Mercur.

℞. DE Aqua Vitæ, & pones intus hanc humiditatem Vegetabilem tertiam partem favi Mellis, cum omnia sua substantia, scilicet cum Cera & cum Melle, & illam pones ad fermentandum in levi calore per tres horas, & quanto magis instat, tanto magis valet; postea pone ad destillandum in Balneo. Et istam destillationem & fermentationem reitera, renovando favum in qualibet secunda destillatione, per novem vices.

Parisinus ex Lullio magistro suo, non tantum Vini Phil. Spiritum, sed & ipsam hujus menstrui didicisse præparationem mihi

videtur, licet hanc aliquantulum correxerit. Parisinus Mellis inspissati libram unam cum tribus vel quatuor libris Spiritus Vini Phil. digerit per diem in Balneo, postea ter destillando invicem commiscet. Opus ter repetit, ita ut quatuor hisce vicibus libras quatuor Mellis una cum totidem libris Spiritus conjunxerit, amboque circulat suo tempore. Lullius favum Mellis digerit per tres horas cum tribus partibus Spiritus, & ambo per duas conjungit destillationes, opus reiterat quatuor vicibus, ita ut per octo destillationes, quatuor partes Mellis cum tribus Spiritus univerit, conjunctum jam menstruum destillat adhuc semel, ut per 9. vices vel cohobationes conficiat suum Mellis Spiritum. Parisimus tria elegit ingredientia pro sua Medicina. Creator Cœlestis Altissimus creavit tres mineras. Inter mineralia est una, scilicet Solis & Lunæ; inter Vegetabilia est Vitis; inter animalia est Apis. *pag 222. Elucid.* Lullius de his tribus ita, *Cap. 46. Libri Mercurior.* Inter omnia Mineralia, Vegetabilia & Animalia fixum aurum electum est pro Medicinis conficiendis. Et super omnes virtutes inter Vegetabilia & Animalia sunt virtutes succi vel Juscula Lunariæ, & Musca besana, quæ mel componit.

Parisinus in Alphabeto apertoriali eandem

dem quidem habet Spiritus Vini acuitionem; at cum ibidem Menſtruo ſuperaddat Sal mellis ex capite mortuo calcinato extractum, hæc acuitio non ad hoc, ſed ad aliud refertur genus.

Verum-enim-vero licet Mel ſpeciali hoc privilegio gaudeat, quaſi ex eo tantum hujus tertii generis menſtrua confici poſſint; ſciendum tamen eſt Salia Oleoſa omnia, (uti ſunt ſaccharum Cyrſtalliſatum, manna Cyrſtalliſata. Tartarus Crudus Vini vulgi, &c.) ab uno latere ſuam cum Oleoſis, ab altero vero cum aridis probare affinitatem; adeoque Oleoſitate iſta ſua in Oleoſum Vini Phil. Spiritum introducere propriam ariditatem; ariditate vero ſua illius Spiritus temperare oleoſitatem. Quamobrem de Melle quæ dicta fuerunt, eadem de Saccharo & Manna intelligenda veniunt. De Tartaro Crudo prædictis aridiore exemplum unum & alterum addemus.

12i Spiritus Tartari Crudi Guidonis, *pag. 51. Theſaur.*

℞. TArtari Crudi libras duas, Spiritus Vini libras tres, deſtilla & cohoba decies deſuper proprium caput mortuum.

Paracelſus hunc Tartari Spiritum hoc modo præparavit:

13. Spiritus Tartari Crudi Paracelsi, *Lib. 8 Paragraph. p:505.*

℞. TArtarum Crudum contunde, & in Alcool Vini septies vel octies digere & destilla in humorem liquidum, in quo nullum Alcali est.

Ex Receptis sequentia observamus.

1. *Spiritum Vini Phil. absque acuitione nullam in aridis dissolvendi potentiam habere.*

2. *Acuitionem hanc esse Mysterium Artis, difficile & tædiosum.*

3: *Fieri optime cum Melle Crudo, Saccharo candi Albo, Manna purificata.*

4. *Ex Tartaro Crudo difficiliuscule hujusmodi conficiuntur menstrua.*

5. *Quod Lullius per* Aquam Vitæ; *Parisinus per* Spiritum Cœlestem & ardentem; *Guido per* Spiritum Vini; *& Paracelsus* per Alcool Vini, *non communem Aquam ardentem intellexerint, propria Experientia tentando Experimentum cum Spiritu Vini communis, de rei veritate testabitur.*

6. *Menstrua hujus generis esse Magisterium Mellis, Mannæ, Sacchari, Tartari Crudi cum Vini Phil. Spiritu commixtum. Fiunt ex tempore, hoc modo:* ℞. *Essentiæ Vini Phil. & Magisterii Mellis vel Sacchari ana partes æquales, misce.*

7. *Men-*

7. *Menstrua hæc esse medicamina.*

8. *Non solum Vini Phil. Spiritum circulasse; sed ipsa etiam menstrua: ob quam circulationem Menstrua dicuntur Circulata. Quæ etiamsi ut circulentur, non semper expresse dicatur in Receptis; hoc tamen in omnibus subintelligi debet. Nam Circulatio hæc menstrui purificatio & melioratio est.* Per F. intelligimus, *inquit*, Parisinus *in Alphabeto Summettæ pag. mei* M. S. Aquam Vitæ Circulatam 30. diebus ad minimum; in qua operatione purificatur ab ejus terrestreitate, ita ut seipsam redigat in virtutem Cœlestem quintæ Essentiæ, quæ dicitur Cœlum nostrum influens in Elementa tales effectus, quales merito dixeris miraculosos. Eam igitur nominamus quintam Essentiam, & Aquam Vitæ, quoniam vivificat corpora.

Absque hoc F. nulla alteratio fieri potest in corporibus, quod monitum vobis fiet pro Regula generali. Alias dicitur Aqua Vegetabilis, cujus sæpius mentionem fecimus passim in Summetta nostra tibi missa, asseverando majorem esse differentiam inter F. & D. quam inter diem serenum & noctem tenebrosam, quemadmodum apparebit ex ejus operatione, tam in particularibus quam generalibus, quæ tamen virtus procedit ex Circulatione nostra.

IV.

IV. GENUS.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & salibus Volatilibus, uti sunt Sal Armoniacum vulgi, Sal Sangunis, Urinæ, Fuliginis, &c.

14. Spiritus Salis Armoniaci Trismosini.

In Tract. Aquilæ nigræ p. 13. Aurei Velleris Germ.

℞. Salis Armoniaci libram unam, Salis communis fusi libram unam & dimidiam; hæc optime pulverisata & mixta sublima. Sublimatum cum novo sale iterum sublima, idque reiterandum toties, donec Sal Armoniacum fiat instar Spiritus (*pulveris*) impalbabilis, tunc Spiritu Vini (*Phil.*) imbibe, & vase bene clauso ponas in Balneo ut solvatur, solutum decanta, quod addito novo Spiritu Vini putrefac per octiduum in Balneo, postea destilla leniter ex Balneo medietatem, destillatum reaffunde residuo, iterumque destilla, sed igne fortiori, ut omne ascendat per Alembicum. Destillatum toties rectificat, usque sit absque fecibus.

Annotationes.

Hactenus de rebus Oleosis Spiritum Vini Phil. acuentibus; jam sequuntur, quæ mi-

minus Oleosa sunt, Salia volatilia. Quæ etiamsi minime videantur Oleosa, ea tamen esse talia facile demonstratur ex sequentibus Salium Harmoniacorum præparationibus, quorum Terræ, alias fixissimæ & cerefluentes, sola menstrui unctuositate redduutur volatilia. Sed hæc nostra nunc non erit inquisitio. Sufficit nobis, uti Crudo & communi Sale Armoniaco, Sale urinæ, Sangvinis, &c. pro Spiritus Vini Phil. acuitione, quæ Salia ariditate sua, prædictis Oleosis magis alterant hujus Spiritus Unctuositatem, adeoque fortius conficiunt Menstruum Vegetabile. Idem Receptum Trismosinus habet Libro novem Tincturarum in Tinctura quarta pag. 59. *ut & in* Tinctura Pitrumosonis Philosophi Angli pag. 90. prædicti Libri. *Trismosinus Sal Armoniacum Crudum sublimat aliquoties de Sale fuso, ut acuatur hujus Salis aciditate, posteaque eo melius dissolvatur Vini Phil. Spiritu. Geber de* investigat. Magist. pag. 284. *Sal Armoniacum sublimat cum Salis anatica proportione. Aristoteles Chymicus hanc sublimationem perfecit hoc modo* pag. 74. Volum, 3. Theat. Chym.

℞. *De Sale Armoniaco libram unam, de spumo maris uncias sex, de Sale Gemmæ, de Sale communi, & Alumine ana uncias duas; contere hæc omnia & cribra per seta-*

ce-

ceum spissum, tunc mitte in Aludel, & sublima, iteraque sublimationem.

Sal Armoniacum ita sublimatum impraegnatur Spiritu Vini, (non communis, processus enim tum non succederet, sed Vini Philosophici) posteaque dissolvitur per deliquium. Nam hujus Spiritus Unctuositas Salis Armoniaci substantiam sibi heterogeneam non nisi successive & per lentos gradus dissolvere potest. Hinc dissolutio haec melius succedet juxta Lullii methodum. In Phlegmate, *inquit*, Vini Lotii (*Vini Phil. ex Urina Confecti*) dissolve Sal Armoniacum; transmitte per filtrum, ac per Balneum Aquam removebis, & remanebit tibi Sal coagulatum & album, iterum dissolve cum Phlegmate, ac per Balneum transmitte. Deinde accipe tantam quantitatem Aquae Vitae, (*Spiritus Vini Phil.*) quantae quantitatis fuerit Phlegma, superfunde simul super eundem Salem; & occluso vase cum suo antenotorio (*Alembico Caeco*) pone in Balneo per 24. horas amoto antenotorio, & superposito Alembico destillabis per Balneum igne lentissimo; cum Sal coagulatum fuerit, ipsum iterum congelabis; hoc modo dissolvendo vicissim & congelando ter, idem Magisterium iterabis. Atque ita dictum Salem in Virtutem Vegetativam, auxilio Spiritus Vegetativi, quo ipsum dissolvisti & congelasti, reduxisti. *Lul-*

li-

lius in Exp. XVI. *Sal Armoniacum facile in Phlegmate Vini Phil. dissolvitur, adeoque hoc medio citius unctuoso Spiritui Vini Phil. conjungitur, quam si immediate injiceretur in hunc Spiritum. Trismosinum hanc etiam scivisse, & aliquando hac Methodo usum fuisse apparet ex sequenti Menstruo.*

15. Aqua Salis Armoniaci alia Trismosini.

In Tinctura Gereton, pag. 98. Aur. Vell. German.

℞. SAlis Armoniaci Crudi libras duas, dissolvatur in Vino (*Phil.*) Crystallisetur, Crystalli solvantur per deliquium, dissolutum divide in duas partes, quarum unam destilla in alteram forti satis igne, conjunctas partes rectifica in Aquam fortem Salis Armoniaci.

Sal Armoniacum itaque vel Phlegmate Vini Phil. (id est, Aqua ardente non rectificata) vel Vini ipso Phil. dissolutum, Crystallisatum, & per deliquium resolutum, per se vel novo addito Vini Spiritu destillatur in Aquam Salis Armoniaci.

Non ex Sale Armoniaco tantum, sed ex reliquis etiam Salibus volatilibus hoc conficitur Menstruorum genus. Ita,

16. Sal-

16. Sulphur Gelativum Lullii. *In Exp. VIII.*

℞. Spiritum prædictum animatum (*Urinæ*) de eo unam partem, & Aquæ Vitæ, perfecte rectificatæ partes quatuor, quas statues super ipsum Spiritum animatum, ac protinus occlude vas, ne respiret; quod vas sit bocia, quam concute tuis manibus agitando; sic in ictu oculi sive momento videbis totam Aquam in Salem esse conversam. Quod si in ipsa Aqua Vitæ (*Phil.*) esset pars aliqua Phlegmatis, protinus ab ipso Sale separabitur in forma Aquæ, propterea Aqua Vitæ debet esse quam optime expurgata ab omni Phlegmate, ne, cum hoc opus fiat, quicquam Aquæ remaneat cum ipso Sale, sed totum convertatur, quod erit melius & utilius, atque hoc pacto habebis Salem Animalem & Vegetabilem, quem coagulativum vel gelativum Sulphur appellabimus, quod proprietatem ac virtutem habet dissolvendi duo luminaria & reducendi ea de Potentia in Actum, conservata illorum forma vegetativa & germinativa.

Aliquando Lullius sublimavit hanc Urinæ offam, uti in sequenti Nono Experimento.

Alius præterea modus est, *inquit*, Copulandi prædictum Animalem Spiritum cum Spiritu Vegetabili, hoc pacto videlicet: ℞. De

Spi-

Spiritu animato (ut ſupra) rectificato, quantum libet, ac ſuperfunde tres partes de Aqua Vitæ (*Phil.*) noſtra perfecte rectificata, quæ copulatio fieri debet in bocia magna & alta, cui ſubito Alembicus adaptari poſſit. Facta igitur dicta copulatione, ſubito habeas paratum licinium bombacis, madefactum Oleo, & quam optime preſſum, quo ſtatim occludatur os ipſius bociæ, idque intromittatur intra collum deorſum, usque ad ſpatium unius palmæ, forti filo canabaceo annexum, ut cum fuerit opus, poſſis dictum licinium extrahere; poſtea ſuppone Alembicum cum recipiente quam optime occluſo, & in furno cinerum collocabis, ſubminiſtrans illi a principio ignem, levem poſtea vero gradatim augendo ipſum ignem, donec ſublimetur, quod ſublimatum in vaſe firmiter obſtructo conſervabis, quia hoc Sale & aliis mediantibus mirabilia operari poteris.

Pariſinus in Apertorio ſuo pag 15. M. S. S. mei *ſale hoc Urinæ ſuum acuit C. ſive Vini Phil. Spiritum, quem acutum deinde circulat per modum in Circulatione Cœli ſui mellei adhibitum, & ſuperius deſcriptum.*

Aliquando Lullius pro horum Menſtruorum confectionibus uſus eſt etiam Sale volatili Sanguinis uti in Experimento ſuo XII.

℞. Sanguinem trituratum (*Sanguinem extractum ab hominibus ſanis & cholericis in ta-*

tabula nitida ſiccatum ut Phlegma ſeparetur ab eo & deinde tritum, Exp. XI.) Pone in bocia, cujus collum ſit altum, & appoſito Alembico cum recipiente, igne lento prius deſtillabis, donec humiditas exhalabit; poſtea ignem augebis usque dum Sal ſublimetur, qui erit ſubalbiſſimus, qui caute collectus ſervatur: eſt enim plurimæ virtutis & effectus. Habes ergo, fili chariſſime, omnia medicamenta, *(Salia)* quæ proprietates habent cum duobus luminaribus, atque etiam cum reliquis Metallis imperfectis, ſine quibus illa ars transmutationis finem habere non poteſt optatum.

Ex *R*eceptis, quæ annoto, ſunt:

1. *Per* Vinum, Vini Spiritum & Aquam Vitæ *communem non intelligi Aquam Ardentem, quâ Sal Armoniacum vulgi reducere vel deſtillare in liquidam ſubſtantiam impoſſibile eſt; & quamvis id poſſet, Menſtruum tamen id commune foret, non Philoſophicum, utpote absque Vini Phil. Spiritu confectum.*

2. *Menſtrua hæc componi ex omnibus Salibus volatilibus.*

3. *Menſtrua hujus generis eſſe Salium volatilium Magiſteria. Commiſce Vini Phil. Eſſentiam cum Salis alicujus Volatilis Magiſterio, & ex tempore conficies Menſtruum hujus quarti generis.*

4. *Men-*

4. Menstrua hæc confici etiam posse per modum Cœli mellei Parisini, nempe per Circulationem, indeque vocari Circulata, Sal Armoniacum commune Circulatum, Sal Urinæ, Sanguinis, Cornu Cervi, &c. Circulatum, vel Aqua Salis Armoniaci Circulati, Aqua Salis Sanguinis Circulata, &c.

5. Valde incertum esse, quodnam Trismosinus per Vini Spiritum intellexerit Menstruum Philosophicum. Diversa enim ab Adeptis eodem Vini Spiritus nomine insignita fuere Menstrua. Ut plurimum simplicem voluerunt Spiritum Vini Phil. interdum eundem vario modo acuatum, id est Menstruum Vegetabile simplex. Ita Basilius Libro de conclusionibus *Metallorum Olea Spiritu Vini præparat, per quem non simplicem, sed Menstruum Vegetabile simplex, se intellexisse ipse indicat, in præparatione Olei Mercurii, dum apertum hoc metallum Spiritu Vini rectificato prius cum sale Tartari (quod Menstruum habebimus in sequentibus) redigi in Oleum jusserit, quo cætera Metalla magis occlusa magis indigent.*

Aliquando per Spiritum Vini voluerunt etiam Menstrua Vegetabilia composita. Ita Lullius, inter cætera Circulati majoris nomina, recenset quodque Aquam Vitæ. Menstruum hoc *inquit*, innumeris pene nominibus appellarunt Sapientes, Acetum acerri-

 mum,

mum, quod Aurum convertit in Spiritum, hæc eſt Aqua Sicca, Aqua Solis, & Aqua Vitæ in Exp. XXV. *imo Menſtrua Mineralia etiam ſæpe ſæpius Adepti vocavere Aquam Vitæ. Ita Albertus* in ſuo Compoſito de Compoſitis pag. 939. Volum. 4. Theat. Chym. *deſtillat Aquam Mercurialem Mineralem, de qua ita:* Ecce iſta eſt Aqua Vitæ, Acetum Phil. & Lac Virginis, per quam corpora in primam materiam reſolvuntur.

Quamvis ergo divinari incertum ſit, qualem ex tanto Menſtruorum numero Triſmoſinus voluerit Vini Spiritum; longius tamen non errabimus a vero, ſi quocunque accipiamus Menſtruum ſive ſimplex, ſive compoſitum, Vegetabile vel Minerale, loco hujus Spiritus, cum omnibus enim promiſcue, ſi non idem, gradibus ſaltem differens & ſeipſo melius vel debilius perficiemus Opus, quod communis Vini Spiritus reddit omnino impoſſibile & deceptorium. Attamen ſunt directiones, quæ in hac ambiguitate nos certiores reddere poſſunt: puta,

1. Ambiguum, vel incognitum aliquod Menſtrui cujusque nomen facile cognoſcitur per ſua, ſiqua adſint in eodem libro, vel aliis ejusdem Adepti ſcriptis Synoyma. Exempli gratia ſi neſciatur in deſcriptione Balſami Samech Paracelſi, quid ſit Circulatum minus; id eſſe Salis communis Arcanum ex-

tra

tra omne dubium ponunt Synonyma ab ipso Paracelso Lib. X. Arch. *in Circulati Majoris descriptione* (ubi primum Ens Salis etiam Arcanum Salis dicitur) *prolata*, *Menstrui insuper naturam*, *imo & præparationem*, *hic forsitan minus clare* (*quatenus Menstrui*) *datam*, *alibi sub Essentiæ vel primi Entis titulo clarius indicantia. Sed Synonyma dixi in ejusdem*, *non alterius Adepti scriptis observata*, *quoniam sæpe alii aliud hisce voluerunt nominibus*, *imo non raro Nomen*, *quod in uno libro eandem habet cum reliquis*, *in altero ejusdem licet Authoris differentem ab illis habet significationem*; *ideoque Synonymum illud ex eodem libro (modo possit) petendum est*, *quod tum cum reliquis ejusdem Authoris*, *atque etiam cum aliorum Adeptorum scripris conferendum foret*, *pro confirmatione mentis istius Authoris*, *circa identitatem Synonymi*, *de quo dubitabatur*.

2. *Quod si nulla dentur Synonyma in ejusdem Authoris Libris*, *incognitum hoc nomen aliis Adeptorum scriptis explicari non convenit*, *siquidem & ipsi Adepti quandoque erravere*, *nomini alicui vel loco obscuro sæpe*, *vel meliorem quam decebat*, *vel sinistram omnino imponendo explicationem. Observare tamen*, *quid dicant*, *præsertim ejusdem Authoris Discipuli vel Asseclæ*, *non licitum modo est*, *sed*

 imo

imo necessarium, licet enim non Authoris, suam tamen de re illa indicant mentem.

3. Nomen vero, si Synonyma detegere nequeunt, usus in ipso Recepto expressus forte explicabit facilius, si modo examinetur recte ab illorum Receptorum industrio Observatore, puta;

I. Si nesciatur, num Minerale (Acidum) vel Vegetabile Menstruum velit Adeptus, inquiratur de sequentibus,

Primo. *Num Menstruum illud dissolvat corpora cum impetu vel effervescentia? tum enim Minerale erit, signo nimirum hoc Salium Mineralium prodens acciditatem: quoniam Menstrua Vegetabilia suaviter semper, & lentiuscule dissolvunt corpora.*

Secundo, *Num dissolutio digesta per tempus in nigrum convertatur colorem, vel pulverem nigrum Menstruo supernatantem? id enim Menstruum significat Vegetabile, quoniam Menstruorum Mineralium dissolutiones Corpora continent bis dissoluta, semel Vini Phi. Spiritu, quo cum nigrescunt, deinde Salium corrosivo sive acido. Itaque pulvis & color niger signa sunt dissolutionis Vegetabilis, quibus additur lactea opacitas, ambobus quidem Menstruis communis: omnia enim Menstrua debilia vel debilitata Ariditatem suam minus bene dissolutam & præcipitatam quasi continentia, similiter dissolu-*

lutiones Vegetabiles post nigredinem diutius digestæ, opacæ & lacteæ fiunt & manent, usquedum abstracto Phlegmate, acidoque, vel Spiritu Vini Phil. magis concentrato fiant diaphanæ & clarissimæ. Nunquam tamen tria hæc signa observamus in Menstruorum mineralium usu.

Tertio, *Num Adepti moneant laborantem, ut sibi caveat ab aere sive fumo in Operatione, vel veneno in usu rei jam præparatæ? id enim signum est Menstruum suum esse, vel fuisse minerale, quoniam Venena aciditati suam debent originem & ortum. Menstruo quippe minerali Perlæ & Corallia ipsa imo Aurum cæteraque Arida alias innocentissima, fiunt pessima Venena.*

Quarto, *Tandem, si corpora mineralia in duo Olea distincta, Menstruo distinctim & separatim supernatantia videbis, dic, id minerale quoque Menstruum fuisse, quoniam nullo Menstruo Vegetabili, etiamsi fortissimo, hoc fieri potest.*

II. *Si nesciatur, num Menstruum Vegetabile sive simplex sive compositum sit accipiendum, sequentia observamus circa illorum usum:*

Primo, *Si in Dissolutione Corporis Metallici vel Mineralis relinquatur Corpus Album sive residuum aliquod; tum scias Menstruum fuisse Vegetabile simplex, quippe quod*

rerum Tincturas sive Essentias tantum extrahit, dissolvens Oleositatem, minime vero ariditatem rerum; e contrario Menstrua Vegetabilia Composita, ut & Menstrua Mineralia, quæ simplicibus fortiora sunt, Corpus totum, nullis relictis fecibus, dissolvunt.

Secundo, *Si totum rei dissolutæ Corpus vertatur in Oleum, supernatans Menstruo, id fuit Menstruum Vegetabile Compositum, ea enim id præstare tantum possunt. Menstrua Vegetabilia simplicia minus sunt fortia; Menstrua mineralia vero sunt æquo fortiora. Idcirco illa non totum, hæc vero non solummodo totum Corpus dissolvunt, sed reducunt dissolutum in Oleum non unicum, sed duplex. Ita ex usu cognoscitur Temperatum Paracelsi, (Menstruum alias Satis incognitum) esse Circulatum majus, sive Menstruum Vegetabile Compositum, quoniam eo ipso Metalla redigit in Oleum supernatans, sive Magisterium.*

Tertio, *Si in dissolutione, vel dissoluti digestione, id fieri Nigrum videbis vel Pulverem Nigrum emittere, Menstruum dic fuisse Vegetabile simplex, quoniam Menstrua Vegetabilia Composita & Mineralia, utpote fortiora, melius suum retinent Corpus in se dissolutum.*

III. *Dubium vero, num Menstruum Vegetabile simplex vel Spiritus Vini Phil. sit as-*

assumendus, solvit sola temporis diuturnitas: quo promptius enim in Regno minerali conficiuntur Essentiæ, eo fortiora fuerunt Menstrua, non simplices Spiritus, sed Menstrua, & e contrario. In Regnis vero (Animali & Vegetabili) difficile est, si non penitus impossibile, ex sola temporis diuturnitate discernere dissolutiones Corporum magis apertorum, cujusmodi sunt Oleosa, Salia, ut & Metallum Apertum Mercurius, præsertim sublimatus, Salium acido latius patens.

V. GENUS.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu Vini Phil. & salibus fixis Vegetabilium & Mineralium non tingentium.

17. Cœlum Vegetabile Lullii ex Sale Tartari, *In Experimento* 34.

℞. AQuam Vitæ optimam ac rectificatam, ita ut comburat pannum lineum, prout vidisti, ac ipse mecum operatus fuisti, ac proinde non opus est ejus Aquæ amplius tibi Magisterium tradere. ℞. Igitur Aquæ Vitæ libras quatuor, ac pone in Urinali vitreo (*Cucurbita*) quod sit maxime solidum. Mox accipe libram unam Salis Vegetabilis sublimati secundi Experimenti (*Sal Tartari volatile*)

le) contere ipſum quamoptime, ac pone in ipſa Aqua Vitæ, claude fortiter ſuo antenotorio (*Alembico Cæco*) vas ipſum cum cera Gummata, ut nullo pacto reſpirare valeat. Pone poſtmodum in putrefactione per duos dies naturales; poſtea amoto antenotorio ſuperpone Alembicum cum ſuo recipiente, juncturis quam optime clauſis, ſuper cineres calidos deſtillabis. Illud adverte, quod receptorium debeat eſſe prægrande ac ſolidum, ne potentia iſtius Aquæ Vitæ valeat frangi, atque hoc pacto tuam deſtillationem continuabis lento igne, donec totum per Alembicum deſtilletur. Quod ſi in fundo Vaſis aliqua pars Salis remanſerit, ſuperfunde iterum aquam nuper deſtillatam, ac deſtilla ut ſupra, juncturis optime clauſis. Hoc pacto toties deſtillationem reiterabis, donec Sal totus fuerit per Alembicum tranſactus in forma Aquæ Claræ. Poſtea alteram libram ſupradicti Salis pone in Urinali, ac illi ſuperfunde eandem Aquam deſtillatam, claude vas ſuo antenotorio, ut ſupra, pone in putrefactione ut ſupra; poſtmodum ut ſupra deſtillabis. Cum vero Sal totus cum Aqua fuerit tranſactus, iterum ut prius accipe de novo Sale Vegetabili libram unam, ac ut ſupra cum Aqua deſtillata iterum per Alembicum tranſmitte totum. Atque hoc pacto habebis quatuor illas libras Aquæ Vitæ unitas cum tribus

li-

libris ipsius Salis Vegetabilis, quod potentiam habet dissolvendi duo Luminaria, (*Aurum & Argentum*) cæteraque Metalla cum Conservatione formæ Vegetabilis. Nunc autem ipsum simplex Menstruum in formam Cœlicam reducere intendimus. Accipe igitur ipsum simplex Menstruum, ac constitue in vase vitreo solido (*Circulatorio*) cujus partes quatuor vacuæ sint, quinta vero pars sit plena. Claude vas, ut nullomodo possit respirare, ac pone ad circulandum in fimo vel Balneo per 60. dies naturales. Atque hoc modo habebis Menstruum Clarificatum, in quo videbis Hypostasin; quare in aliud vas Cœlificatam Aquam evacuando transferas, & cave ut Hypostasis nullo modo cum Aqua transeat, quam servabis bene clausam in Balneo.

Annotationes.

Quoad præparationis facilitatem, ***Parasini*** *Cœlum Melleum cæteris præstat Menstruis. Hoc vero Lullii inter Menstrua Vegetabilia simplicia primum obtinet locum. Sapo enim Sapientium est, ex alcalibus fixis & unctuoso Spiritu Vini Phil. Compositus. Alcalia fixa non facile conjunguntur Spiritui Vini Phil. ubi vero insimul permixta fuerint, sublimantur levi opera in Salia Harmoniaca, Sulphura Naturæ, vel Mercurios*

Phi-

Philosophorum, summa Chymiæ secretioris Instrumenta.

Lullius post varia nobis præscripta Spiritum Vini Phil. acuentia, ipsemet hunc Spiritum acuere voluit Salibus hisce Philosophice volatilisatis. Sit autem nostrum Menstruum, *inquit*, ab omni Phlegmate depuratum, quod est quinta Essentia Vini, & acuatum cum Sale Armoniaco Philosophorum; quia aliter non dissolveret Aurum, neque Lapides pretiosos. Sit autem Sal Armoniacum ipsum Philosophorum bene purificatum, id est, sublimatum, & mundatum ab omni terrestreitate & immunditia, Philosophorum more; de quo quidem Sale Armoniaco Philosophorum plenarie tractavimus *in Libro nostro de intentione Alchymistarum, condito illustrissimo Regi Roberto, in cap. de Salibus Armoniac.* & in *clausura Testamenti*, aliter dicto *Vade mecum, in cap. quod incipit: Partus Veræ Terræ.* Ibi legas & perlegas Magisterium Confeictonis hujus Salis & purificationis ipsius, & ejusdem virtutes & Potentias. Et scias, Fili, quod quicquid in illo cap. scribimus, de isto Sale tantummodo intelligimus. Legas & bene perlegas illud cap. quia sine isto Sale nihil in Magisterio fieri potest. Illud est enim cum quo nostrum Menstruum acuimus, ut dissolvat nobis Aurum & Lapides pretiosos, & Margaritas, tam

ad

ad medicinas humanas, quam ad Magisterium aliquot Metallicum & Lapidificum, & ad componendum Margaritas & Lapides pretiosos. *In quo Lullii Recepto habemus tantis laboribus, nummisque in vanum hactenus quæsitum Sal Tartari volatile, gratis nobis datum, de quo Theoretici nil nisi obscurissima protulere in suis Theoreticis.* Omnia aperte dixi, *inquit, Sendivogius;* Extractionem saltem nostri Salis Armoniaci vel Mercurii Philosophici non ita aperte revelavi. *Send. in Epilogo 12. Tractat. pag. 337. Agedum ex allegato* secundo Experimento *sequentem habemus Salis Harmoniaci sive Salis Tartari volatilis descriptionem, nimirum:*

Sal Tartari Volatile Lullii,
Ex secundo Experimento.

℞. Tartarum optimum, quod triturabis, & in vase terreo non vitreato pone ad calcinandum per tres dies, vel quousque albescit. Quo facto ipsum dissolve in Aqua Vitæ primæ destillatæ (*in Spiritu Vini Phil. nondum rectificato*) hoc pacto videlicet: Pone individuum hoc Calcinatum & Album in Urinale, & desuper infunde Aquam Vitæ, ut supereremineat septem digitis, & occlude cum suo antenotorio (*Alembico Cœco*) ac pone super furnum cineris, ut ferveat par duas horas. dein-

deinde quod dissolutum fuerit, caute in aliud vas transfunde; quod autem remanet indissolutum, desiccabis. Postea iterum Aquam novam Vitæ infundas, atque iterum super cineres fervere facito.

Dissolutum iterum ut supra evacuato, & cum altera dissolutione priori Conservato. Materiam in vase remanentem iterum desiccato, atque eam ex vase extrahas, quoniam iterum calcinanda est, ut facilius dissolvatur. Quæ cum calcinata fuerit, iterum cum nova Aqua Vitæ dissolve, & fervere facias supra cineres. Dissolutionem hanc, ut supra, cum reliqua conservabis, atque hoc Magisterium toties reiterabis, donec totum hoc individuum fuerit calcinatum & per dissolutionem transactum. Omnes postea Dissolutiones constitue in Urinali, apposito Alembico cum recipiente, & juncturis optima clausis per Balneum destillabis, quousque materia congeletur, vel quousque per illum gradum caloris amplius non destillaverit. Tunc remove Recipientem, & claude ne respiret, & postea transferes Urinale super cineres, & si qua pars corruptibilis (*Phlegma & Terra inutilis*) cum materia remanserit, comburatur, & cum per duas horas vel tres vas illud permanserit in igne aliquantulum remisso, nec amplius destillabit quicquam per rostrum Alembici, tunc finito ut frigescat vas, ac deinde

de

de ſuper materiam iterum ſuperfunde eandem Aquam (*Vitæ ſive Vini Phil. Spiritum*) quam ſuperius in recipiente clauſam ſervaſti. Diſſoluta igitur hac materia, iterum per Balneum deſtilllabis Aquam, ut ſupra, quam remoto recipiente bene clauſam ſervabis, ne reſpiret. Poſtea transferas Urinale ſuper cineres, & deſicca materiam, deſiccatam iterum diſſolve cum Aqua, quam in recipiente ſervaſti, & ſi videris Diſſolutionem illam non eſſe claram nec perlucidam, debes eam toties transmittere per filtrum vel pannum lineum, ac toties eam viciſſim diſſolvere ac congelare, ut ſupra, donec ex ſeſe nullam terreſtreitatem emittet; & poſtremo Diſſolutio ipſa acquirat claritatem ac ſplendorem. Tunc demum pro comperto habeas, quod impurum eſt & corruptibile, ſeparatum eſt, ac totam materiam videbis in Oleum transmutari. Nunc autem, chariſſime Fili, procedendum eſt ad Compoſitionem Mercurii, & noſtri Salis Armoniaci, in quo tot ac tantas potentias ac virtutes ineſſe animadvertimus, ut per difficile ſit, id hominum ſermone conſequi & comprehendere. Cujus operationis modus talis eſt:

Scias pondus Salis vel Olei, quod in fundo vaſis depuratum aſpexiſti, ac illi ſuper infunde de noſtro Spiritu, id eſt Aqua Vitæ rectificata, ut ardeat pannus madefactus in ea

tan-

tantum ut supereminеat quatuor digitis, vel sit ad pondus Aquæ Vitæ sex partes plus quam sit ipsum Sal vel Oleum. Totum hoc simul mixtum in Urinale constituas cum Cooperculo sive antenotorio firmiter clauso, ne respiret. Jn Balneo putrefacias spatio duorum dierum naturalium, deinde amoto antenotorio & opposito Alembico, eum recipiente juncturis bene clausis in furno cinerum lento igne destillabis. Quæ destillatio continuanda est, quousque rostrum sive capitellum nullas Venas ostendat. Sed subito postquam Venæ disparuerunt, depone recipientem cum Aqua destillata (*Spiritu Vini Phil.*) & firmiter claude, venit enim Spiritus animatus (*Spiritus Vini Essentiæ Tartari impregnatus*) qui potestatem habet vivificandi suum Corpus (*sive Caput mortuum*) postea continuabis eandem destillationem, in fine augmentans ignem, ut si Phlegmatis aliqua pars restet, per illum caloris gradum exhalet; & removeatur. Postremo frigefacto vase materiam extrahe & triturabis. Scias pondus materiæ, & illi superfunde de Aqua Vitæ quatuor partes amplius quam sit ipsa Terra (*Caput Mortuum*) & occluso vase cum suo antenotorio, putrefacias, ut antea, deinde opposito Alembico cum suo recipiente firmiter occluso, in furno cinerum, ut supra, destillabis. Postquam cum suo Spiritu transacta

ſit anima cum iisdem ſignis venarum, ut ſupra, apparentium, idem magiſterium reiterato per tres usque vices. Tunc enim habebis Spiritum perfecte animatum, & Corpus exanimatum & calcinatum. Ipſe quidem Spiritus cum anima (*Tartari*) aptus eſt ad omnem operationem Phyſicam diſponendam; ſed in hoc loco eum uſurpabimus ad calcinatam Terram vivificandam. Accipe igitur ſupradictam Terram ex ſuo vaſe, & eam tritura, poſtea de ea ſupra candentem laminam modicum quid pone: quod ſi fluat inſtar ceræ absque fumo, ſignum eſt perfectæ exanimationis. Si hoc ſignum non apparuerit, eſt iterandum hoc Magiſterium, quousque illud ſignum fueris conſequutus.

Poſtea ſcito pondus iſtius Terræ, ſupra quam infunde Spiritus Animati quartam partem, & clauſo vaſe cum ſuo antenotorio, conſtitue illud in Balneum ad congelandum per duos vel tres dies, vel quousque congeletur; quo facto, remove antenotorium, ſupponens capitellum, & in furno cinerum deſtillabis ſine recipiente, ut ſi pars Phlegmatis exſtiterit, inde amoveatur: quod enim emanabit ex hac deſtillatione, erit inſipidum & nullius ſaporis vel valoris ad ſimilitudinem Aquæ Pluvialis. Poſtea iterum ſuperfunde quartam partem animati Spiritus, ut ſupra, & in Balneo congelabis, ut ſupra; poſtea

per cineres phlegmaticam humiditatem destillabis, ut supra. Atque hoc pacto prædictum magisterium toties iterabis, donec Terra ebiberit & attraxerit ad se totum suum Spiritum animatum, ac deveniat ad hujusmodi signum: ut si particulam ejus posueris super laminam ignitam, major pars in fumum evolet, quod erit sigum materiam istam dispositam esse ad sublimandum Mercurium nostrum pretiosissimum, qui potestatem habet dissolvendi quodcunque Metallum cum conservatione suæ formæ Vegetativæ & Germinativæ.

Accipe igitur præfatam Terram prægnantem, & constitue intra Bociam (*Sublimatorium*) cum collo longo, quam optime lutabis luto Sapientiæ, ac desiccato luto collocabis cum materia in furnum destillationis, subministrans in principio ignem lentum, donec Bocia calefiat, cujus os sit occlusum licinio bombacis, atque istum lentum ignem continuabis per 6. horas; postea per alias sex horas ignem aliquantulum augebis. Quod si per illum ignis gradum non sublimaretur, augebis ignem vicissim ad violentiorem gradum, donec incipiat sublimare, quem ignem continuabis per viginti quatuor horas, quo temporis spatio elapso, frigefacto vase, accipito inde Sulphur nostrum sublimatum (*Sulphur Naturæ vegetabile*) Mercurium nostrum

(*ve-*

(vegetabilem) Cœlum nostrum *(siccum)* Sal Armoniacum nostrum *(vegetabile)* Lapidem nostrum nondum fermentatum, & pluribus aliis nominibus appellatum. Cujus potestas est acuere suum Spiritum *(Vini Phil.)* ut inferioribus Experimentis comprobabitur.

Hæc Salis Tartari volatilisatio satis tædiosa est; facilis tamen & clara, juxta Recepti tenorem. In sequenti Menstruorum genere varia habebimus exempla conficiendi ejusmodi salia harmoniaca, hinc quæ circa hanc salis Tartari volatilis confectionem admonenda sunt, illuc reservabimus. Lullius hujus salis volatilis libras tres cum quatuor Spiritus Vini Phil. sucessive commiscet per varias destillationes; commixtum circulando per 60. dies redigit in Cælum vegetabile.

Hic autem admonendi sumus, Sal Harmoniacum Tartari in sua forma sicca esse Menstruum vegetabile, adeoque juxta præscriptam Recepti methodum non semper necesse est istud in liquidam reducere substantiam; illud enim, & Menstruum inde confectum differunt, eo quod in Cæli confectione unctuositas Spiritus Vini Phil. superaddita, & jam prævalens absorpserit, & dissolverit salis harmoniaci ariditatem. Ast hoc, a majore Oleosi quantitate, hoc modo plus justo dilutum, multum de suis amittit

viribus, & ad aridorum dissolutiones minus sit idoneum. Jam vero si sal Tartari post sit volatile, ipsum Menstruum in forma sicca, inscite quidam illud Menstrui Philosophici supplere locum dixere; quod tamen recte & optime dictum, si Menstruum corrosivum, quod nobis minerale dicitur, intelligatur, cujus locum sal Tartari volatile, ceu Menstruum vegetabile, in variis occasionibus supplere potest.

Quemadmodum vero sal harmoniacum hoc, Spiritu Vini Phil. in liquidam substantiam redactam, Cœlum Vegetabile nobis componit: ita Spiritu Vini com. dissolutum, facit Spiritum Vini Basilii; dissolutum cum aceto, Acetum nostrum; dissolutum Aqua Forti, Aquam Regis Philosophorum, & sic de pluribus aliis. In præsentibus suum habet locum prædictus Basilii Spiritus.

18. Spiritus Vini Basilii,
In fine Libri Revelat.

℞. Vinum Album generosum (*commune*) & destilla modo solito, ut ex eo fiat Aqua Vitæ fortis in vesica, quam in phiala rectifica, & separa phlegma. Aqua Vitæ hæc ita probatur: si in vase vitreato incensa comburatur tota nihilque aquositatis post se relinquat; sin autem remaneat quid, destilla adhuc semel aut bis, juncturis optime clausis,

 ne

ne Spiritus volatilis Vini exhalet. Aqua Vitæ sic destillata, & optime rectificata, (cave autem, ne inter destillandum candelam admoveas, ne tibi noceas) in alia phiala cum mensura hujus Aquæ Vitæ jungas uncias tres Tartari optime sublimati, ut phiala ad medietatem plena sit; apposito alembico & recipiente satis amplo, destilla in Balneo Mariæ lentissime propter Spiritus volatiles, relicto in fundo parum Aquæ Vitæ, & inter destillandum humidis pannis refrigerato alembicum: sic Spiritus citius resolvitur, & in Recipientem transit.

Hic est iste Vini Spiritus, quo Basilius passim usus est, præsertim in Conclusionibus suis, *ubi per Vini Spiritum corpora tam Metallica, quam mineralia redigit in Olea. Quisquis alium ejus loco sibi imaginatus fuerit Spiritum, necesse habet, ut sibi caveat, ne dicti veritatem damno suo experiatur. Datur quidem adhuc alia ejus Vini Spiritus descriptio in* Appendice Elucidationis, *quæ tamen a priori non differt, nisi quod in superiori descriptione legebatur sal Tartari volatile; hic vero legitur sal armoniacum optime sublimatum. At ea esse Synonyma jam modo patet ex Lullii Recepto. Quodcunque enim sal sive fixum sive volatile Spiritui Vini Phil. conjunctum sublimatumque fuerit,* Sal volatile nostrum, Sul-

 phur

phur naturæ nostrum, & Mercurius sublimatus noster *dicitur, quibus promiscue ceu salibus Philosophice sublimatis uti licet; utraque enim salia ista (Tartari & salis armoniaci) ex una eademque forsitan materia, confecta fuerunt a Basilio. Hoc autem ejus Menstruum Cœlo vegetabili Lullii minus forte est, etiamsi ex eodem sale Tartari æque sit ac istud præparatum. Basilius enim hujus salis diminuit virtutem Spiritus Vini communis additione; cum Lullius idem efficiat opus, sed Vini Phil. Spiritu. Ast Basilius suum aliquando etiam Lullii Cœlo Veg. fortius Menstruum reddidit, separando Spiritum Vini Com. a sale armoniaco Philosophico, quod quidem duplici peregit modo.*

Primo accendit Menstruum in vase cupreo ad usum hunc destinato, ut Spiritus Vini Communis comburatur, sal armoniacum vero Vegetabile per se remaneat in liquidam substantiam redactum. Modus est iste.

19. Spiritus Vini igneus Basilii, *Loco ut supra.*

℞. Spiritum Vini antecedentem ad hanc Spiritus ignei præparationem idoneum. Conficiatur Instrumentum ex Venere, quod in medio; infra & supra foramina, tolli potest, pro-

prout & ſupra mediam cucurbitam. Impone alembicum cum tubulo, omnia ex Venere ſint præter recipientem, qui ſit ex vitro, quem pone in vaſe ligneo in aquam, & ſupra pannis humidis tege, in vaſe ligneo ſit meatus, per quem aqua ubi incaluit, effluat & frigida affundatur; omnibus ſic paratis per foramina inferiora immittitur Spiritus Vini præparatus, ut ad foramina attingat, tunc accenditur, & Mercurius per foramina media ſurſum pellitur, reſolviturque ob frigus aquæ, & ex alembico tranſit in recipiens. Sic præparatur Spiritus verus Vini, ſed in opere nunquam ceſſa a refrigerando, & affunde novam Aquam Vitæ, ne nimis profunde ardeat. *In Additione vel Appendice manualium operationum hunc Spiritum ita doſcripſit Baſilius.* ℞. Vinum aduſtum, (*potius Vinum adurendum ex Sale Harmoniaco Tartari & Spiritu Vini Communis confectum*) quod ponas in vaſe forti durante ignis flammam, & accendas flamma ſulphuris, & protinus applica Alembicum ferreum vel cupreum, & verus igneus Vini Spiritus reſolvitur & deſtillatur in liquorem in recipiens amplum: hic eſt verus aereus & igneus Spiritus Vini.

Secundo impregnat Menſtruo ſub No. 18. *deſcripto calcem vivam, ex qua fortius adhuc deſtillat Menſtruum*, Spiritus Calcis Vi-

væ *dictum.* Calx Viva, *inquit*, fortificatur, & magis ignea redditur per purum & minime ſophiſticatum Spiritum Vini (*ex ſale armoniaco & ſpiritu vini com. confectum*) ſæpius deſuper cohobatum, cui calci addas ſal alcali Tartari, additis Salis ejusdem fecibus exſiccatis, ex quibus optime permixtis deſtillabis verum Spiritum gehenneum, in quo magna abſconduntur myſteria. Methodum acquirendi hunc ſpiritum tibi dixi, quam obſerva, tene, ac pro dono valedictorio accipe *Baſil. in Repet. Lapidis in Cap. de Calce Viva.* Nota, inquit, *in fine Libri de Medicinis ſupernaturalibus*: vobis dixi de virtutibus & qualitatibus Lapidum pretioſorum; at reperiuntur etiam plures lapides deſpicabiles & ignobiles, magnæ tamen virtutis, teſtante ipſa Experientia, quamvis ignorantes & inexperti haud fidem adhibebunt dictis, iſtaque crebris ſuis obtuſis concipere nequeant, iſtud tamen demonſtrabo Calcis vivæ exemplo, quæ Calx, juxta judicium vulgi, parvi pretii eſt, & contemptibilis in obſcuritate. Nihilominus in hac eſt virtus potens, quæ apparet in ſui applicatione contra morbos graviſſimos. At cum triumphans & tranſcendens ejus Efficacia fere incognita ſit plurimis, ideo pro cauſa illorum inquirentium in myſteria naturalia & ſupernaturalia, & quorum gratia hujus Libri aperio Arcana. Pro

Va-

Valedictorio detegam etiam mysterium Calcis vivæ, & dicam primo modum destillandi ejus spiritum, quod opus sane requirit Artistam expertum antea bene informatum in hac præparatione.

20. Spiritus Calcis Vivæ Basilii,
In fine Lib. de Med. supernatur.

℞. Calcis Vivæ q. v. tere & præpara in marmore in pulverem impalpabilem, cui affunde Spiritus Vini (*Menstrui sub* No. 18.) tantum, quantum imbibi possit a Calce pulverisata, ita ut nullus Spiritus supernatet Calcem. Tum applica alembicum; luta bene, & apposito recipiente abstrahe Spiritum lenissime in Balneo ab ea; hæc abstractio reiteranda octo vel decem vicibus. Hic Spiritus Vini fortificat valde Spiritum Calcis, qui inde fit magis igneus. ℞. Calcem remanentem ex cucurbita, quam contere optime, cui adde Salis Tartari (*Alcali*) partem decimam, & ad pondus omnium, Terræ salis Tartari, sive materiæ in Extractione salis Tartari relictæ & bene exsiccatæ, hæc omnia bene mixta destilla ex retorta bene lutata, cujus tres partes sint vacuæ, in Recipiens magnum & firmum. Nota, necesse est, ut recipiens, in quod Retortæ rostrum inseritur, habeat fistulam unius digiti latam, cui ali-

aliud applicandum eſt recipiens, in quo parva quantitas Spiritus Vini (*Menſtrui ſub* No 18.) ſit. Tum leni igne deſtilla, & aſcendet phlegma in recipiens primum, deſtillato phlegmate adauge ignem, & veniet Spiritus albus in forma Spiritus albi ex Vitriolo (*philoſophico*) deſtillati, qui non deſcendet in phlegma, ſed per fiſtulam prædictam in alterum recipiens, ſeſe inibi conjungens Spiritui Vini, quemadmodum ignis igni facile jungitur. Nota, niſi hic Spiritus Calcis rite fuerit præparatus vel impragnatus Vini Spiritu, cohobationibus prædictis, deſtillando miſcetur phlegmati ſuo, exſtinguitur & amittit ſuam virtutem. Ita difficile eſt penitus perſcrutari naturam, plurima ſibimet ipſi reſervantem. Hoc Spiritu jam Vini Spiritu commixto, remove recipiens, effunde phlegma, at caute ſerva calcis & vini Spiritus. Nota, ambos hos Spiritus difficulter ſeparari, etenim ſeſe invicem amplectuntur, & deſtillando aſcendunt junctim. Propterea mixtos & unitos Spiritus accende in vaſe vitreo, ſpiritus Vini comburitur; ſed Calcis Spiritus remanet in vitro, quem reſerva diligenter. Hic magnum eſt Arcanum, Spiritus pauci excedunt ejus efficaciam, modo ſciatis ejus uſum. Ipſius qualitates haud deſcribi poſſunt per modum compendii. Hic ſpiritus diſſolvit oculos cancrorum & cryſtallos duriſſimas; tria hæc de-

ſtil-

ſtillata invicem per alembicum & ſæpius cohobata, reddunt liquorem, cujus guttæ tres, adhibitæ in vino calido, frangunt & diſſolvunt arenam & calculum corporis humani, liquor hic expellit iſtius morbi veram radicem vel cauſam absque ullo patientis dolore. Spiritus hic calcis ab initio eſt coloris cærulei, ſed leniter rectificatus apparet albus, tranſparens & clarus, paucas poſt ſe relinquens feces. Spiritus hic diſſolvit cimelia fixiſſima & lapides pretioſos; e contrario fixat omnes Spiritus volatiles tranſcendenti calore ſuo. Spiritus hic vincit quæcunque Podagræ ſymptomata, etiamſi ſumme nodoſa & tartarea, quæ omnia diſſolvit & expellit radicaliter.

Spiritus Vini ſale harmoniaco vegetabili acuatus ſi accendatur, Communis Vini Spiritus comburitur, ſal armoniacum autem incombuſtibile aſcendit in forma liquoris, & Spiritus Vini igneus Baſilii *dicitur. Verumenim vero cum idem Spiritus vini ſale harmoniaco conjunctus abſorbeatur a Calce viva, & inde deſtilletur in ſeipſum, poſteaque accendatur; Spiritus Vini Com. flamma quidem conſumitur, ut antea, at Calcis ſpiritus, vel potius ſal harmoniacum vegetabile, non aſcendit, ut prius, ſed remanet in Vitri fundo, quia magis digeſtum & fixius redditum. Aſt pro majore horum ſpirituum Eluci-*

cidatione, aliam addere ſpiritus Calcis deſcriptionem conſultum duximus.

21. Spiritus Calcis Vivæ ſimplex Baſilii,
In Manualibus Operationibus.

℞. Calcem vivam puram, quam combure in furno figuli, igne fortiſſimo, ut reducatur ad exactam maturitatem, cui ſubtiliſſime in marmore tritæ affunde in cucurbita Spiritum vini Confectum ex Tartaro philoſophico (uti docebo in methodo mea Conficiendi Aurum potabile) ut calx fiat inſtar pultis tenuis.

Hoc peracto, deſtilla inde phlegma ad calcis ſiccitatem, affunde novum Spiritum Vini, & abſtrahe. Repete id ſexies, tum contere materiam optime, & pone in cella, ut diſſolvatur per deliquium, & ſpatio paucorum dierum effluet inde liquor, qui collectus & deſtillatus per retortam ex arena, primo emittit phlegma per ſe ſervandum, poſtea liquorem ſpiritualem, quem ſeorſim etiam ſerva. Jam ℞. Cryſtallos pulveriſatas, quas commiſce cum eodem pondere ſulphuris vivi vel mineralis, materiam hanc comburere, continuo agitando eam, usque quo omne ſulphur comburatur. Quam deinde reverbera igne aperto per tres horas. Hoc facto huic materiæ affunde prædictum liquorem

rem. ℞. Etiam oculos cancrorum, quibus etiam in alio vitro affunde eundem calcis liquorem. In calore ſatis forti digerantur per 14. dies & ambobus aſcendet humiditas quædam in ſuperficiem, quam decanta ſubtiliter in vitrum parvum & rectifica in Balneo, & liquor remanebit in fundo, cujus grana tria in vino adhibita produxere valde magnos & admirabiles effectus. Medicina hæc curat etiam radicaliter calculum veſicæ & renum tam in viris quam fæminis.

Spiritus Vini ex Tartaro philoſophico confectio, quam promiſit Baſilius ſe daturum in Methodo ſua conficiendi Aurum potabile, omnia antedicta Baſilii confirmabit Menſtrua. Etenim cum illa ex ſale harmoniaco ſive ſale Tartari volatili diverſimode præparata fuerint; hic Spiritus vini philoſophici eſt acuatus ſale Tartari, non quidem communi Alcali, ſed hoc redacto una cum Spiritu vini Phil. in liquidam ſubſtantiam: nam admonendi ſumus, non ſemper neceſſe eſſe conficere Lullii Cœlum, cæteraque hujus generis Menſtrua ex Sale Tartari quatenus philoſophice volatiliſato; ſed aliquando etiam idem confici poſſe menſtruum ex ſale Tartari absque ſui ſublimatione, ſive reductione in Sulphur Naturæ vegetabile, ſola Spiritus Vini Phil. cohobatione ſuper ſal

ſal Tartari, donec deſtillando aſcendat in forma liquoris lactei. Ita fit,

22. Spiritus Vini Tartariſatus Baſilii,

In Manual. Operation.

Primo ſciendum, Tartarum Philoſophorum, quo ſera aperitur, non ſimilem eſſe communi Tartaro, ut plures imaginantur, ſed aliud eſt Sal, etiamſi oriatur ex eadem radice. Hoc Sal eſt clavis unica aperiendi & diſſolvendi metalla, modo fuerit præparatum, ut ſequitur. ℞. Cineres Vitis fructiferæ, ex quibus aqua calida educ lixivium fortiſſimum, quod ebulliendo evapora ad ſiccitatem, ut remaneat materia rufa, quam reverbera in fornace reverberatoria per tres dies, vel circiter, igne aperto, usque dum albeſcat. Tum diſſolve Aqua Fontana, ſine ut ſubſideat, decanta clarum, filtra ut ſeparentur feces, filtratum coagula, & habebis Sal album Tartari, a quo Spiritus verus deſtillatur hoc modo:

℞. Summe rectificatum Spiritum Vini & penitus liberatum ab omni phlegmate (*ſub* No. 19. *deſcriptum*) quem affunde ſali Tartari in phiala colli longi ad trium digitorum ſupereminentiam, luta alembicum ad phialam, appone recipiens, digere leni calore, tum leniſſime abſtrahe phlegma, & Spiritus Tar-

Tartari apertus est medio Spiritus Vini; & ratione amoris reciproci & mirabilis ascendunt ambo conjunctim, feces remanentes si quædam fuerint, ut & phlegma abjicienda sunt, ita habebis verum Spiritum Vini, quo Aurum potabile conficitur.

Menstruum hoc sane nobilissimum est, ita ut etiam ob ejus excellentiam altiorem mereatur locum, quam hunc inter Menstrua vegetabilia simplicia, quam rectius ad septimum menstruorum genus esset transferendum. Verum cum in præsenti maxime illustret Basilii menstrua adeoque sit hic majoris utilitatis, quam ibi, illud hinc removere nolumus, addemus tamen ejusmodi menstruorum exempla magis simplicia. Ita fit

23. Actum acerrimum vegetabile sive Ignis adepti, Riplei ex Tartaro calcinato.

Pag. 331. Concord. Raym. & Guid.

℞. Tartarum vini, & calcina in albedinem. ℞. Hujus calcinati Tartari libram unam, & pulverisatam pone in magna cucurbita vitrea, & superfunde fortissimi vini (*phil.*) dimidium poculum, aut parum plus; claude os optime, & stent in aqua frigida horis 24. tunc apposito recipiente destilla in Balneo levi igne, ita tamen, ut possit

ſit deſtillari, quæ deſtillatio levis continuetur, quoad phlegma aſcendat, quod ex guſtu debet cognoſci, tum permitte infrigidari, & rurſus appone ad prædictum Tartarum, novum ſpiritum vini, eadem quantitate, ſupra faciendo omnia, ut antea.

Quod opus reiterabis quindecim vicibus. Sed quando vas aperitur in ſingulis imbibitionibus, caveas ante omnia a ſubito odore hujus Ignis adepti. Hoc opere quindecim vicibus completo, ſepone tres uncias hujus igniti Tartari ad partem, ad multiplicandum oleum mercuriale, ut inferius patebit. ℞. Reliquam partem hujus igniti Tartari, deſtilla in arena fortiſſimo igne, qui ignis ita deſtillatus habet colorem album, & eſt *natura ignita noſtra, noſter Mercurius, noſtra Aqua vitæ, denique clavis noſtra ſcientiæ.*

§. *Menſtruum hoc idem eſt, quoad ingredientia & virtutem cum cælo vegetabili Lullii, ſed oportet inſtar cœli iſtius circulari, ut lacteum & opacum ſuum amittat colorem, hujusque acquirat diaphaneitatem claritatemque. Receptum hoc extat etiam apud Johannem de Rupeſciſſa, quod cum hoc comparare convenit, præſertim cum variet quodammodo in circumſtantiis, dum Tartarum vini phil. ſpiritu impregnatum ante ejus deſtillationem diſſolvat per deliquium.*

24. Aqua fortissima & virtuosa Johannis *de Rupescissa. Cap. 43. lib. Essentiæ.*

Beatissimus Deus, creator Arcanorum, tot mirabilia condidit in Natura, ut nec intellectus noster, nisi pauca possit percipere, nec lingua valeat mirabilia Dei nisi balbutiendo narrare. Et ex Arcanis revelabo tibi aquam divinæ actionis, & magisterium ejus est, ut accipias optimum Tartarum album calcinatum, & pone in aliquo vase terreo vel vitreo, & infunde desuper meliorem aquam ardentem (*philosophicam*) quam poteris habere, & pone alembicum desuper, & destillabis aquam ardentem debilem valde, quam remove, quia nihil valet vel parum, nisi pro oculis aut membrorum lotione. Deinde accipias Tartarum tuum, & invenies eum fortificatum in duplo, & hoc qualibet vice probabis lingua. Iterum aliam aquam ardentem desuper pluribus vicibus appone, quia qualibet vice fortificabitur supra modum, & in tantum fortificare eum poteris, ut nulla creata actio ei valeat comparari. Quod si vis vim ejus centuplicare, tritura eam, & pone super porphyrium vel super marmor, ut convertatur in aquam, quæ postmodum destilletur per alembicum.

B S B
MÜNCHEN

Alia datur adhuc hujus cœli vegetabilis præparatio, non per Alcali ſublimationem, nec cohobationem; ſed circulationem ſimplicem: videlicet digerendo Alcali Tartari tamdiu in ſpiritu vini phil. donec ſupernatet olei inſtar ſuper ſpiritum vini. Ita fit

25. Mercurius vegetabilis acuitatus ſale Tartari Lullii.

In camera prima individuorum. diſt. 3. libr. Eſſen.

In prima camera ſignificatur, quod noſter Mercurius eſt in potentia H. (*Tartari crudi*) & ut ipſum extrahere poſſimus, oportet artiſtam dictum H. ponere in E. (id eſt, in furno vitrariorum) tribus diebus naturalibus, & ejus ſit multa quantitas, quoniam parva inde efficietur, quod H. *Tartarum jam calcinatum*) moles ſubtiliter, & ponas ipſum in H. arboris philoſophicalis (*in diſſolutionem per deliquium*) in marmore in loco frigidiſſimo, & cooperies propter pulverem & H. convertetur in T. (*oleum per deliquium*) Quod T. deſtillet artiſta per filtrum in vaſe vitreo, & poſtquam artiſta habuerit T. ex H. paratum noſtrum Mercurium ex dicto T. poterit extrahere dupliciter. Primo per magiſterium *capituli. Non reputes me, &c. (per circulationem inſtar*

Eſ-

B S B MÜNCHEN

Eſſentiæ vel ſpiritus vini Lullii.) Secundo per magiſterium *capit. Non prætermittam (per ſeparationem Elementorum, de quo non in hoc loco;) Lullius aliquando loco olei Tartari per deliquium, ſale Tartari depurato uſus eſt, puta* in Experimento primo. Aliud, *(inquit)* ſignum habes magis certum purificationis illius individui *(ſalis Tartari)* videlicet cum ſal pretioſiſſimum in vaſe remanebit ſuper ignem in forma olei, quod remotum ab igne ſubito congelabitur. Sed tibi, fili chariſſime, non ſit tædio prolixitas temporis in ſolvendo hanc materiam, & congelando ſingulis vicibus, corruptionem removendo, qua remanente, nunquam poterit conjungi cum ſuo ſpiritu extracto a pretioſiſſimo & propinquiore individuo ſuo, quod eſt vinum optimum, ablata ab eo prorſus omni humiditate & corruptione. Tunc ipſum conſtitue ad circulandum in vaſe circulatorio, atque ita reducatur in quintam Eſſentiam, & ſpiritum ſuum protinus complectetur: ſed hanc circulationem nos a principio triginta dierum ſpatio peregimus, poſtea vero eandem abſolvimus ſpatio dierum quadraginta, quæ circulatio fuit multo melior prima, quia quo longiore tempore circulatur, eo magis ſubtiliatur, & efficitur aptum ad omnem phyſicam operationem noſtram, quem ordinem cum opus fuerit, vos quoque obſervabitis.

Non tantum menſtrua hujus generis, variis modis ex alcali Tartari confici poſſunt; ſed ejus loco alia etiam alcalia fixa ſumere licitum eſt, uti ſequens probat Menſtruum.

26. Menſtruum vegetabile ſimplex de tribus individuis Lullii,

In Experim. XXV.

℞. Aquam vitæ ſummopere acuatam, quæ pannum lineum comburat, quam iterum tranſmitte per alembicum, ut ſit perfecte rectificata. Mox accipe ſalem chelidoniæ, ſalem de ſanguine humano, ſalem de melle extractum, uti habes ſupra in ſuis Experimentis, quos omnes ſales conſtitue ſimul in urinale (*cucurbita*) & in ſingulas uncias iſtorum ſalium ſuperinfunde quaternas uncias Aquæ vitæ ſupradictæ, claude cum ſuo antenotorio (*alembico cæco*) & ſuperpoſito alembico, annexo recipiente, juncturis optime clauſis deſtillabis per cineres, & tranſmitte ſales cum Aqua pariter. Si quid remaneat, iterum illi infunde ſuam aquam deſtillatam; cumque totum fuerit transactum iterum novum infunde ſalem, unam ſcilicet unciam, ac per alembicum ut ſupra, transmitte; tertio iterum alteram unciam ſalis adjunge ut ſupra, & deſtillabis, iterando hoc magiſterium ter, ſingulis vicibus novum ſalem adjun-

gen-

gendo. His peractis Aquam hanc pone ad circulandum in vase alto & angusto per 50. dies naturales. Illud tamen adverte, ne vas ullo pacto respiret. Cum vero ad finem circulationis perveneris, in fundo vasis videbis hypostasin instar urinæ sani viri, quæ erit alba. Completa ergo circulatione Aquam evacuando transferas caute in aliud vas mundum, ac cave, ne cum Aqua hypostasis transeat, sed restet in fundo vasis. Claude vas aquæ circulatæ ne respiret, & in Balneo serva.

Præparatio salis Chelidoniæ extat in Experimento quarto. Tunc cineres Chelidoniæ mense Majo in plenilunio cum suis radicibus & floribus collectæ in vase vitreo pone, & Aquam Chelidoniæ destillatam per B. superfunde, ut in salem elicias, & in igne cinerum lentissimo ferveas per duas horas: Dissolutionem evacuando transferas in aliud vas; terram vero insolutam desiccabis, & refrigerato vase triturabis, superinfundendo novam aquam iterum super cineres, ut supra, fervere facias, ac ipsam dissolutionem, ut supra, decantabis. Hoc autem magisterium itera toties, quousque totum inde salem extraxeris, quæ est pars mercurialis ipsius individui. His ergo peractis, accipe omnes illas dissolutiones, quas per filtrum vel lineum pannum transmitte, ut a terrestreitate purgentur; deinde per Balneum congelabis destil-

 lan-

lando. Nam transacta humiditate in fundo vasis remanebit mercurius sive sal albi coloris, quem salem debes solvere ac vicissim congelare ter, atque hoc pacto ex hac materia mercurium extraxeris, qui virtutes, prope innumerabiles habet acuendi spiritum vegetabilem, a vino extractum, & potestatem habet dissolvendi cuncta metalla cum conversatione ipsorum formæ vegetativæ & germinativæ.

Sal sangvinis humani fixum ita præparatur in Experimento undecimo. ℞ Sangvinem extractum ab hominibus sanis & cholericis, illumque pone in tabula nitida & sic permitte siccari, ut phlegma separetur; ab eo postea accipe ipsum sangvinem, & eum quam optime tritura, & pone in bociam, & lento igne aquam destilla; quam destillatam seorsim servabis, & aucto aliquantulum igne, sed non admodum intense, ne forte sublimetur sal, sed solum humiditas atque oleum superfluum exhalet, donec non amplius destillabit. Postea frigefacto vase accipe terram combustam, quam loca in vas, & firmiter claude, ne respiret: nam respirando evanesceret in furnum. Pone vas in furnum reverberationis, sed ignis debet esse temperatissimus, ut sal istius materiæ, qui volatilis est & non fixus, non exhalet, & ne violentia ignis vas frangatur, ut nobis accidit, & stet materia in isto gradu ignis per duos dies

dies; & calcinabitur. Quo facto vas frigescat, & frigefactum aperiatur, & super calcinatam materiam infunde suum phlegma, id est, aquam quam in principio destillasti, permitte super cineres fervescere per duas horas, ut aliqua pars dissolvatur; & quod dissolutum fuerit, decanta in alio vase atque iterum cum nova aqua fac, ut supra, & sic reitera, donec totum sal extraxeris. Postea aquam per Balneum destillando removeas, & remanebit in vase sal niveus, habens virtutes plurimas; & si cum eo vegetabilem ignem acues, dissolvet procul dubio duo luminaria cum conservatione ipsorum formæ vegetativæ. Et cum eo ipso fieri poterit excellentissimum aurum potabile pro conservando radicali humido in hominibus, & ad expellendum plures ægritudines.

Experimentum tertium docet præparationem salis mellis, hoc modo. ℞. Mel novum, quod sit album & cum favo conjunctum, illud autem constitue in vase vitreo ad putrefaciendum per 60. dies; deinde destilla, &c. postea. ℞. Terram (*caput mortuum*) quæ remanserit in urinali, atque illam perfecte trituratam in vase terreo collocabis, quod sit ex creta valentina, vel ex ea, qua fabricantur crucibula; vel si hoc vas habere non poteris, constitue eandem Terram intra gemina crucibula, alterum alteri annexa, & quam

optime clausa. Post statue in furno reverberationis vel vitrariorum, atque ibi permaneant quatuor aut quinque dies; ita ipsa albescet Terra. Sed si hoc opus feceris in furno reverberationis, adverte, ne sit ignis nimis violentus: sic enim ipsa terra evanesceret; & si ignis debilis esset, nunquam calcinaretur. Mediocri ergo igne opus est: sic nullus error potest contingere, ut nobis accidit. Nam cum hoc opus inchoaremus, violentia ignis totam terram amisissimus. Sed ad rem: postquam hæc Terra, ut prædictum est, calcinata fuerit, frigefacto vase extrahes ac triturabis; illi postea superfunde aquam, quam destillasti per Balneum, & sinas materiam super cineres per duas horas fervere, atque in aliud vas transfunde, evacuando aquam ab ipsa Terra, quam Terram lento igne desiccabis. Super eosdem cineres superfunde novum phlegma, ac fervescat, ut supra; decantabis, evacuando, & conservando, ut supra, dissolutionem corporis, atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec extra ipsum totum salem pretiosissimum evacuaveris, & in quam transegeris. Postea accipito omnes illas dissolutiones, & per pannum lineum nitidum transmitte, quam aquam per Balneum destillabis; tandem in fundo vasis salem pretiosissimum habebis vel mercurium vegetabilem. Quo facto, scias pondus dictæ conge-

la-

lationis seu salis, ac illi superinfunde tertiam partem aquæ, quam servasti superius, & quam rectificasti septies per cineres (*aquam acidam mellis*) & occlude vas cum suo antenotorio, & pone in balneo per quinque dies! deinde amoto antenotorio & apposito alembico, temperato igne exhalabis destillando humorem, qui destillari poterit, qui erit insipidus: nam virtutem & acetositatem ipsius aquæ accepit & secum retinuit ipsa terra. Deinde iterum nova aqua, ut prius imbibe ipsam terram, & reiterando magisterium, imbibendo, digerendo, destillando toties, ut supra, quousque terra ad se traxerit & imbiberit suam aquam. Atque ita auxilio Dei vivi vere habebis salem vegetabilem extractum ab hoc individuo, quod sal est pretiosissimum, ac potestatem habet acuendi mercurium vegetabilem, & dissolvendi duo luminaria, cæteraque omnia metalla imperfecta. Et cum hoc ipsa metalla reduci possunt in suam primam materiam.

Hisce salibus pro hoc Lullii menstruo requisitis addam Experimentum quintum, quod de Portulaca marina, Apio Sylvestri, Squilla, Euphorbio, Pyrethro, Roremarino, herba Mercuriali Solatro, Oliandro &c. *alcalia præparare docet, quibus omnibus mercurium vegetabilem ex Vino extractum acuere poteris conjunctim vel separatim.*

Non hujusmodi menſtrua ſolummodo fiunt ex alcalibus vegetabilium ſed conficiuntur etiam ex ſalibus mineralibus, qualia ſunt ſal commune, gemmæ, aluminis, &c. Ita fit

27. Circulatum minus ſive Aqua ſalis Circulati Paracelſi.

Lib. X. Archidox.

℞. Verum Elementum aquæ, vel ejus loco aliud ſal, quod nondum plane ad ſiccitatem coctum ſit, vel etiam ſal gemmæ depuratum, affunde partes duas aquæ, mixtæ cum modico *R*aphani ſucco, putrefac in digeſtione accurata; quo longius eo melius poſtea congelare, & ſine putrefac denuo per menſem, deinde per retortam deſtilla, reſiduum per ignem validum urge, ut fluat, reverbera in retorta, igne continuo, ſolve in marmore aquam hinc deſluentem affunde deſuper, & putrefac iterum; deſtilla denuo uſque ad oleoſitatem, conjunge cum ſpiritu vini (*Phil.*) & impurum decidet, quod ſepara, purum vero in frigido cryſtalliſetur, affunde iterum deſtillatum, & toties cohoba, donec oleum fixum in fundo remaneat, & nihil dulce poſtea transgrediatur. Digere porro per menſem, deinde deſtilla tamdiu, donec Arcanum ſalis per alembicum tranſcendat. Nec pœniteat diutini laboris, namque

que hæc eſt tertia pars omnium Arcanorum, quæ in metallis & mineralibus abſcondita ſunt, & ſine qua nihil frugiferi, nihil perfecti perfici poteſt.

Idem Circulatum Paracelſus deſcripſit in Tractatu de Reductione Metallorum in primam materiam vel Mercurium currentem (*qui liber in Roſario novo olympico Benedicti Figuli quartum locum tenet*) *quam deſcriptionem cum hac comparare, ut ſeſe invicem illuſtrent, conſultum duximus.* Recipe, *inquit*, ſal gemmæ ſubtiliſſime pulveriſatum, pone in crucibulo forti, & augendo ignem per gradus, ſal funde, fuſum in fluore retine per horas tres; ſal frigefactum item pulveriſa & in crucibulo novo, juxta methodum prædictam funde & ſic procede quinquies vel ſexies. Denuo ſali pulveriſato affunde tantum ſucci Raphani prius calefacti, (*ſal commiſce & comminue cum parum ſucci, cochleari ligneo, in vaſe ligneo, diſſolutum cola per manticam & ſepone, adde rurſus parum iſtius ſucci, & repete usque dum ſal totum ſit diſſolutum*) ut diſſolvatur, coagula vel abſtrahe per alembicum aquam, ſal reduc in pulverem, putrefac in balneo per ſex dies, tum deſtilla igne aperto, inſtar Aquæ Regis, obſervatis ignis gradibus, usque nihil amplius aſcendat, urge igne fortiſſimo, ut optime calcinetur per horam,

ram, pulverisa sal ita calidum subtilissime in marmore, & in loco humido dissolvetur per se; solutum omne putrefac in Balneo per tres dies, tum ex arena gradatim & lege artis destilla per alembicum omne liquidum, corpus residuum & bene pulverisatum solve in marmore, putrefac & destilla, ut antea; repete hoc ter, quod tum adhuc remanserit, hoc reduc in pulverem & pone in cucurbita, cui superfunde has tres destillatas aquas, putrefac per quinque dies, iterumque destilla ex arena: ita tandem putrefaciendo & destillando sal totum ascendet per alembicum, excepto parvo capite mortuo rejiciendo; aquam vero a salis substantia destillatam putrefac per diem & noctem, & rectifica bis vel ter, & habebis Aquam salis.

Menstruum hoc ex sale marino vel gemmæ præ cæteris menstruis vegetabilibus simplicibus elegit Paracelsus ceu optum, quoniam juxta ejus doctrinam, matrix sit vel centrum metallorum & mineralium.

Quoniam, *inquit*, experimentis edoctus ego, & in aliis quoque libris attigi primum Ens seu quintam Essentiam Elementi aquæ esse centrum metallorum & mineralium, & alibi quoque adjunxi, quod quilibet fructus mori debeat in eo, in quo vitam accepit (*in M. S. Germanico hæc ita leguntur*; Daß eine jegliche Frucht in seiner Mutter,

dar-

darinnen es das Leben überkommen, sterben muß, hoc est, *quod quilibet fructus mori debeat in eadem matrice, in qua vitam suam nactus fuerit*) ut novam postea vitam meliorem accipiat, & sic per depositionem veteris corporis in primum Ens reducatur: idcirco hic extractionem centri aquæ, in qua metalla corpus suum amittere debent, adjiciemus.

Menstruum hoc explicabimus per membra sua, quorum primum est Oleum salis fusi per deliquium. *In processu primo sal marinum vel gemmæ dissolvit aqua succo raphani commixta, putrefacit, & fortiori igne destillat; caput mortuum vero, (sal potius residuum) solvit per deliquium in marmore. In Recepto secundo sal gemmæ quinquies vel sexies fusum prius, in ana succi raphani calefacti dissolvit, coagulat putrefacit, & communis Aquæ fortis instar destillat, sal residuum adhuc calidum in pulverem redactum in loco humido dissolvit per deliquium. Aliquando absque fœtido hoc raphani succo, istud oleum salis per deliquium præparat compendiosius, videlicet ex sale calcinato cum Nitro.* Receptum hujusmodi est, ut sumas salem communem & salem urinæ æquis partibus. Lege alchymiæ calcinetur horis duabus, postea resolvatur in cella more usitato, &c. Ex hoc calcinato sale de-

stil-

ſtillatur ſpiritus, qui reſolvit aurum in oleum, quod ſi rurſus extrahatur & optime præparetur. Aurum potabile præſtantiſſimum comparabitur, ſin citra extractionem *(deſtillationem)* illam aurum tantum reſolvatur, tunc pro aurifabris in deaurando ars eſt ſubtiliſſima, & pro fabris ferrariis ad deaurandum theſaurus conſtans & pretioſus. Oportet tamen eos in eo præparando eſſe alchymiæ peritos. *Libro de Rebus Nat. cap.* 4. *de ſale pag.* 190. *Paracelſum per ſalem urinæ voluiſſe nitrum, facile probatur ex ſequentibus.* Quocunque loco, *inquit*, profunditur urina aut hominis aut brutorum, eodem ſuccedente tempore ſal nitrum enaſcitur. Urina enim collecta & præparata in ſalem alium, ſal nitrum vocatur. *Ibidem. Verum extra omne dubium ponit idem Receptum,* Tract. de ſale pag. 171. *ita deſcriptum:* Sumatur ſal & ſal nitrum æquali portione, calcinentur per ſe ad fluxum & fuſionem, poſtea reſolve in ſuum liquidum.

Secundum eſt Oleum vel Eſſentia ſalis. *In proceſſu primo oleum ſalis per deliquium recipit, & toties ſpiritu vini phil. cohobat, donec ſal inſtar olei in fundo maneat, & nihil phlegmatis aſcendat; ſi vero loco ſpiritus vini phil. ſumatur menſtruum aliquod vegetabile, exempli gratia, menſtruum, de quo jam tractamus, modo præparatum, ſive ſal*

ſal circulatum, non neceſſe eſt, ut ſal diſſolvatur per deliquium, ſed minori labore redigitur in Oleum vel Eſſentiam naturalem. Quanquam, *inquit*, plures ſint viæ ad extrahendum Ens primum ſalis; hæc tamen utiliſſima & expeditiſſima eſt, & poſt hanc alia illa via eſt, cujus de Elixire ſalis mentionem fecimus. Ut nempe ſal recens cum Aqua ſolvente, quæ eſt ſpiritus ſalis deſtillatus *(circulatum minus ex ſale, aqua ſalis circulati, Arcanum ſalis, menſtruum de quo jam agitur)* permixtum putreficetur, & tamdiu deſtilletur, donec ſalis ſubſtantia ſolvatur, ac in oleoſitatem perpetuam reducatur, corpore phlegmatis in modum ipſi ſubducto. *Locus allegatus extat lib. 8. Archid. de Elixiriis pag. 31.* ℞. Sal optime præparatum, albiſſimum, & mundiſſimum, hoc in pellicanum ponatur cum Aquæ ſolventis (*ſub Aqua ſolvente noſtra Aqua ſalis* (circulati) *intelligenda eſt.* Libr. X. Archid. p. 38.) tanta quantitate, quæ ſexies pondus illius ſuperet, in fimo digerantur equino ſimul uno menſe, poſtea ſeparetur Aqua ſolvens per deſtillationem, & rurſum affundatur, ac ſeparetur ut prius, idque toties donec ſal in oleum convertatur. *Hæc Eſſentiæ ſalis confectio cum Circulato minore, multo melior & exquiſitior eſt priori illa præparatione per vini phil. ſpiritum peracta; licet Para-*

cel-

celsus methodum priorem posteriori utiliorem & magis expeditam esse affirmat, quod de utriusque usu, non præparatione, intelligendum est. Siquidem salis Essentia & citius & melius præparatur circulato quodam minore, quam simplici Vini phil. spiritu; ex qua Essentia salis quocunque etiam modo confecta deinde fit Arcanum salis, quod utilius esse & expeditius, Rerum Essentias extrahendi, quam oleum salis nondum ita graduatum ratio jubet. In processu secundo Paracelsus oleum salis per deliquium putrefieri quidem mandat; sed de putrefactionis medio, vini phil. spiritu vel menstruo vegetabili simplici quodam nullam facit mentionem, sine quo tamen sal non ascenderet in alembicum, & si destillaretur, nullius tamen esset usus in essentiarum extractionibus. Cum Vini phil. spiritu itaque putrefecit oleum salis per deliquium per aliquod tempus; deinde putrefactum destillavit fortiori igne; salis residuum iterum solvit in marmore; dissolutum cum novo vini phil. spiritu vel menstruo veget. simplici quodam toties putrefecit & destillavit, donec totum destillaverit in Aquam salis spiritualem.

Tertium membrum consistit in reductione Essentiæ salis in Arcanum ejusdem. *Naturalis enim (id est, salina salis) Essentia cohobando aliquoties cum Vini phil. spiritu, ascen-*

ascendit una cum eo, fit dulcis, & transmutatur in Arcanum salis sive Essentiam artificialem, de quibus Arcanis plura libro secundo de Medicamentis. Sal commune itaque una cum Vini phil. spiritu destillatum per alembicum, est Circulatum minus *Paracelsi*, Aqua salis Circulati, primum Ens salis, Arcanum salis, Aqua solvens, Spiritus salis destillatus, Matrix & centrum metallorum & mineralium, &c. *Dicitur Circulatum ob Essentiæ salis circulationem vel digestionem per mensem cum spiritu vini phil vel quod probabilius, ob communem omnium menstruorum vegetabilium circulationem per 30. 40. vel 60. dies, posteaquam menstruum jam fuerit confectum, ita ut circulatio hæc, licet in nostro Recepto omissa, subintelligenda sit in hisce Paracelsi circulatis. Non ideo dicitur Circulatum minus, ac si sal commune minores, quam cætera salia, habeat dissolvendi virtutes, sed quia hanc tantum, non vero ut circulata majora, superadditam habeat tingendi qualitatem, ceu sal circulatum. Eodem etiam modo confici possunt Vitriolum circulatum, Alumen circulatum, Tartarus circulatus, &c.* Hac quoque ratione, *inquit*, Paracelsus, Arcanum vel magisterium Vitriolo conficiendum, ut & ex omnibus aliis salibus *Libr. X. Arch. cap. 3. pag. 38.*

Tandem quemadmodum salina salis Essentia suam in Vini phil. spiritu per digestionem & cohobationem amittit salsedinem & dulcis fit, ita communis spiritus salis hoc spiritu Vini permixtus & digestus, menstruum fit dulce; ita fit

28. Spiritus salis dulcis Basilii,

Lib. Partic. sub sulphure solis & Rep. 12. clav.

℞. Spiritus salis optime de phlegmati partem unam, spiritus Vini optimi optime dephlegmati, sive sulphuris Vini confecti, ut dicam inferius (*cujus descriptionem modo habuimus in antecedentibus*) partem semis, apposito alembico bene lutato destilla fortiter, ut nihil remaneat, adde destillato alteram partem semis spiritus Vini, & destilla, idque repete tertio, putrefac per 15. dies, vel donec fiat dulcis, quod fiet in balneo leni; ita habebis spiritum salis & vini absque omni corrosione, pro extractionibus.

Verum-enim-vero licet menstruum hoc suas mercatur laudes, attamen haud hujus generis menstruis annumerari potest, ubi non de spiritibus acidis, sed salibus fixis tractamus; considerabitur itaque ceu appendix salis circulati, ad cujus elucidationem non parum faciet.

Ex

Ex Receptis obſervamus.

1. *Per Aquam vitæ vel ſpiritum Vini, adeptos minime intellexiſſe Aquam ardentem vulgi, ſed philoſophicam, nam ardens aqua communis nunquam præſtabit, quod deſideratur in Receptis; & conceſſo, quod videatur præſtare, menſtrua tamen ſic confecta, adeptorum non forent, ſed communia, nullius valoris in chymia ſecretiori.*

2. *Baſilium aliquando quidem Aqua ardenti communi uſum fuiſſe pro menſtruis ſuis; ſed nunquam per ſe, verum ſale harmoniaco vegetabili, vel ſale Tartari phil. (id eſt Spiritu Vini phil.) volatiliſato, commixta, quod ſal, medio hujus ſpiritus in liquidam ſubſtantiam redactum, menſtruum ſuum eſt; nam ſpiritum vini com. vel per flammam vel calcem vivam iterum inde ſeparat.*

3. *Menſtrua hæc eo fieri fortiora, quo major ſalis harmoniaci quantitas ſpiritui vini phil. conjungatur, unde menſtrua Baſiliana hujus generis, á quibus tota Aqua ardens communis ſeparatur, inter optima veniunt numeranda.*

4. *Menſtrua hæc eſſe ſalium fixorum magiſteria, a Paracelſo Circulata minora, ſive Arcanum alcali Tartari, Fabarum, Abſin-*

thii; itidem Salis com. Aluminis; Nitri, &c. dicta.

5. Adeoque menstrua hæc esse medicamina.

6. Menstrua hæc variis & diversis posse confici modis, hæc ex salibus harmoniacis Lullii, per modum Circulatorum Paracelsi, & vice versa; modo alcalia vel salia fixa volatilisentur & destillentur una cum Vini phil. spiritu per alembicum.

7. Spiritum vini phil. non facile hisce salibus commisceri, sed per certos gradus: primo ex his extrahit Tincturam vel animam, id est, partes magis unctuosas, quæ postea utpote cæteris volatiliores facile destillantur in Tincturam volatilem, vel (phrasi Lulliana) in spiritum animatum; deinde Terra residua, eadem opera jam fixata, volatilisatur iterum absorbendo dictum spiritum animatum per vices, & sublimatur in sal harmoniacum.

8. Salia harmoniaca hæc igni satis violento sublimari.

9. Salia hæc harmoniaca dici ob suæ mixtionis harmoniam, vel perfectionem. Sic habes, *inquit Lullius*, formalem mixtionem armoniacam omnium elementorum, quare non mireris, si eum salem Armoniacum appellamus. Nam sic vocatur propter ejus exaltatam & sublimatam proprietatem puram & pri

primam materiam Naturæ. *Libro Mercurior. pag. 155.*

10. Sal Tartari volatile, Sal volatile Absinthii, Cardui benedicti, &c. Sal volatile com. (Sal enixum dictum a Paracelso) recte dici salia harmoniaca, Mercurios vegetabiles philosophicos, & Natura sulphura, &c.

11. Spiritum salis, nitri, vitrioli, aquam fortem cohobando una cum Spiritu Vini Phil. fieri dulces.

VI. GENUS.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu & Tartaro vini philos.

29. Cœlum Vinosum Parisini ex sale Vini phil.

In Appendice Eluc. pag. 271. Vol. 6. Th. Chym.

℞. Primam materiam Philosophorum, quæ chaos vocatur (*mercurius vegetabilis, vinum philosophorum*) destilla ejus spiritum (*ardentem*) & elementum aqueum (*phlegma*) cum suo vase conveniente, prout suo loco docebimus, usque dum corpus suum in fundo instar picis liquatæ maneat, quam per duas destillationes cum suo elemento aqueo lava; deinde affunde ipsi suum spiritum ad

quatuor digitorum supereminentiam, miscendo bene materiam, usque dum bene sit unita, & impone vasi ad destillandum in Balneo cum calore lento. Deinde pone in putrefactionem sex dierum, in vase convenientе, & destilla in cineribus (*Spiritum animatum.*) Tunc accipe alium spiritum (*ardentem*) & affuso eo pone denuo in sex dierum putrefactionem; & sic reitera hoc magisterium, donec videas spiritum animam ex corpore imbibisse & extraxisse, cujus signum infallibile erit, quando terram suam induratam & siccam videbis. Tunc enim certus esse poteris, corpus pro salute sua mortuum esse, quod vivificare & incorruptibile facere poteris. Et non amplius timebit mortem, neque corruptionem in hoc mundo. Jam accipe corpus prædictum, pondera prius, deinde impone vasi convenienti & infunde octavam partem sui spiritus, qui animam ejus extraxit (*Spiritus animati;*) deinde pone vas tuum in ignem digestionis, de quo dicemus postea, & continua ignem usque dum videas, quod terra imbiberit suum liquorem. Aperi tunc vas tuum, impone alembicum, & collige paucum illud sudorem, qui gustum aquæ calidæ habebit. Imbibe nunc pro secunda vice materiam tuam cum septima parte supradicti spiritus, qui animam continet, & perge facere regimen supradicti magisterii.

rii. Jam pro tertia vice imbibe cum ſexta parte. Pro quarta vice imbibe cum quinta parte. Pro quinta vice imbibe cum quarta parte. Et non multiplica pondus ſupradicti ſpiritus; verum continua ſic, obſervando regimen ſupradictum, usque dum materia ſit alba, quæ biberit ſuum ſpiritum, & cum anima ſua iterum fuerit unita.

℞. Jam prædictam Terram, & colloca in ſublimatione conveniente, lutata vaſis parte inferiore infra materiam, & fac ſublimare partem puram ab impura. Et ſic habebis noſtrum Mercurium, qui eſt clarus & lucens ſicut adamas. Id eſt, qui a philoſophis per diverſas metaphoras vocatur *prima materia vegetabilis*, *Sal armoniacus*, *mercurius noſter*, *ſulphur noſtrum Naturæ*; cum tamen una eademque res ſit.

℞. Alterum ſpiritum ſimplicem, quem, de tuo Chaote extraxiſti primum, qui non extraxit animam ſuam, & modo ſequenti illum ſubtiliorem redde. Accipe de materia prima vegetabili *(Sale harmoniaco)* quam ſupra confeciſti, libram unam, & pone in vaſe conveniente in Balneo, usque dum materia ſe diſſolvat, (*per deliquium*) deinde impoſito alembico deſtilla aquam ſuperfluam, tum ſuperfunde tres libras prædicti ſpiritus ſimplicis *(ardentis)* & convenienter occluſo vaſe, ut infra patebit, pone in putrefactio-

nem per unum diem naturalem, modo sequenti. Compara tibi vas æneum, unam ſpithamam cum dimidia circiter latum, & tres ſpithamas cum dimidia longum, quod verſus orificium habeat fundum cupreum multis foraminibus pertuſum, cujus operculum unum vel duo habeat foramina, quod in vas intret, & illud bene claudat. Vaſa autem vitrea, quæ iſti cupreo vaſi imponere volueris, convenienter debent eſſe operta. In cupreorum iſtorum putrefactionis vaſorum patre inferiore ſit aqua communis. Cuprea iſta vaſa pone ſuper fornacem, ſubſtruendo ignem mediocrem, cujus vigore fumus, ſeu vapor aquæ aſcendet, & vaſa in quibus eſt materia tua, calefaciet. Hoc modo omne opus ſupremi noſtri magiſterii fovendum & præparandum erit. Deinde convenienter deſtilla in cineribus cum calore ſolis calori haud diſſimili, usque dum omnem ipſi ſuccum abſtraxeris. Tum diſſolve materiam affundendo ipſi de ſpiritu ſimplici ſupradicto partes tres, reſpectu materiæ, quæ remanſit in vaſe poſt ablatum ei prædictum ſuccum. Reitera magiſterium quarta vice, procedendo & obſervando ex aſſe omnia, ut ſupra. Sic habebis ſpiritum tui chaotis, qui a philoſophis dictus eſt ignis depuratus, deductus de potentia in actum cum virtute materiæ vegetabilis.

℞. Igitur vas vitreum, forte, mensuræ unius urnæ communis capax, purum & longum, cujus collum sit forte, & duarum spithamarum cum dimidia longum, cujus operculum sit aliud vitrum, desuper cum collo inverso, prædicto vasi insertum, Antenotorium dictum, quod capacitatem quartæ partis urnæ communis habeat. In vas hoc circulatorium impone quatuor libras, & non plus, de spiritu depurato, quem de potentia in actum deduxisti cum virtute materiæ vegetabilis, ut te supra docui, impone ad circulandum in Balneo vel in fimo per sexaginta dies. Et cum spiritus, de potentia per materiam primam vegetabilem in actum deducti conversio fuerit facta, tunc hoc inde cognosces, quod in fundo vasis hypostasis urinæ hominis sani similis extabit. Tunc quintam Essentiam adamante lucidiorem & clariorem videbis, quæ stellarum claritatem superat adeo, ut dubium sit, an in vitro contineatur, necne. Quam dextre a sua hypostasi separare, & in vase optime clauso in loco frigido conservare debes. Hæc illa virtus est, quam invidi absconderunt & per innumeras metaphoras obscurarunt, nominando illam *Spiritum vivum*, *Aquam argenti vini*, *Aquam vitæ*, *Aquam cœlestem*, *Aquam Dianæ*, *Animam menstrui vegetabilis*, *Fumum*, *Ventum*, *nostrum Cœlum*, *Sanguinem*

 men-

menstrualem, *Urinam sublimatam*, *Menstruum*, *Aquam nostram sulphuris nostri*, *Lapidem nostrum benedictum*, tribuendo ei alia nomina infinita, quæ hic tacemus, & unam eandemque rem esse per experientiam vidimus & cognovimus.

Annotationes.

Adeptorum plurimi nullam aliam, quam hanc scivere spiritus Vini phil. acuitionem. Unam enim rem, unicamque credidere methodum. At methodus hæc inter difficiles non postrema est, nec multum differt a Cœlo vegetabili Lullii ex Tartari alcali confecto. Tartarus hujus vini minus eosus est, quam Tartarus communis, propterea etiam hunc, utpote altiori, annumeratur generi. Ut vero Receptum eo melius intelligamus, illud comparare convenit cum suo originali, desumpto ex Testamento novissimo Lullii.

30. Cœlum vinosum Lullii.

In Testam. Noviss.

℞. *Vinum rubeum*, quod *liquorem Lunariæ* appellamus, & *Nigrum nigrius nigro* vocamus, & destilla aquam ardentem in Balneo, & illam rectifica, quousque sine phlegmate sit. Quod cognosces, quando com-

comburit petiam lintei propter sui ardorem, quod facies in quinque vicibus, quandoque in tribus. Et cum habueris tale signum, dividas illud in duas partes, & unam partem serva pro creando menstruo, & cum alia parte abstrahas animam a Terra (*massa picea*) per modum, quem tibi dicam. Fili, modus est, quod tu destilles phlegma, quousque maneat ad modum picis liquidæ; & tunc pone super illam de aqua (*ardente*) quam rectificasti tantum, quod supernatet materiam tribus digitis, & bene clauso vase pone in fimo vel balneo in digestione per sex dies; postea destilla in cineribus calidis totam aquam, in qua est anima; postea auge ignem aliquantulum, & extrahe *Oleum*, quod serva. Postea infunde de alia aqua (*ardente vel Spiritu Vini Phil.*) ut prius, & pone in putrefactione per sex dies, ut prius; & postea destilla in cineribus, primo aquam, postea oleum, & sic continua magisterium per eundem modum, quousque extraxeris totam animam a Terra: serva illam, quia est aqua animata; & *oleum* serva pro Tinctura. Postea terram siccam & induratam accipe, & calcina quousque albescat. Super talem terram debes dare animam, quæ est in aqua reservata. Fili, modus est iste. ℞. Terram albam (*Sal*) & depuratam, & scias pondus, & pone in vitro, & super eam infunde

octa-

octavam partem aquæ animatæ vaſe optime clauſo, & pone in balneo per tres dies, quousque videas ſpiritum ardentem condenſatum in Balneo, & illum rectificabis, quousque ſine phlegmate ſit. Tunc ſuperpoſito alembico extrahe humiditatem ſine guſtu, quia anima amplexata eſt ſpiritum, qui eſt in ea parte. Et imbibe ſecundo cum ſeptima parte aquæ animatæ, & digere, ut prius, & deſtilla humiditatem. Tertio imbibas cum ſexta parte, & digere, & deſtilla humiditatem. Quarto infunde quintam partem aquæ animatæ, ut ſupra. Quinto da quartam partem, & digere, ut ſcis. Et continua cum quarta parte ſemper digerendo & abſtrahendo humiditatem quousque terra noſtra ſit prægnans & alba. Tunc accipe terram prægnantem & pone in vaſe ſublimatorio lutato & bene clauſo in igne tertii gradus per viginti quatuor horas, & ſublima purum ab impuro. Et ſic habebis, fili, vegetabilem mercurium ſublimatum, clarum, reſplendentem in ſale mirabili. Fili, ſcias, quod philoſophi, & nos appellemus id proprie *ſulphur vegetabile*, *ſal armoniacum*, *ſulphur noſtrum*, *ſulphur naturæ*; & etiam multa alia nomina imponimus ipſi. Fili ℞. de ſulphure hoc vegetabili, quod feciſti, unciam unam, & pone in vaſe vitreo, & ſuperinfunde uncias tres de aqua tibi ſuperius re-

revelata (*aqua ardente summe rectificata*) & vase bene clauso cum coopertorio suo, pone in B. per unum diem naturalem; post destilla in cineribus, quousque quod poterit ascendere, ascendat; postea scias pondus salis tibi remanentis in fundo vasis, & infunde tres partes sui ponderis aquæ ardentis supradictæ, & pone in nostro balneo, per unum diem naturalem; postea in cineribus destilles, & sic facies, tribus vicibus. Tunc totum sal vegetabile transactum est per alembicum cum sua propria aqua, & facta est mixtio & aqua clara, quam *simplex menstruum* vocamus. Fili, ℞. vas vitreum, quod sit vitrum album & solidum, & sit vas magnum, & pone intus libras quatuor vel sex (ad plus) hujus menstrui sic simpliciter soluti, & vase bene clauso & sigillato pone in Balneo, vel fimo sexaginta dierum spatio, & in isto tempore convertetur in quintam Essentiam gloriosam & odoriferam præter modum; quod cognosces quando in fundo vasis videbis hypostasin ad modum urinæ juvenis bene complexionati, & erit clara & resplendens, ut stella cœli. Serva eam in loco calido & humido, ut est Balneum, prius separando eam ab hypostasi sua, & optime sigillando vas.

Ambo Recepta conveniunt in omnibus, nisi quod Lullius terram mortuam calcinet,

&

& communi aqua dissolvendo & calcinando purificet; Parisinus non item, cum tamen terra hæc, hac purificatione, ad sui spiritus receptionem aptior reddi videatur. Recepta duobus hisce constant membris, præparatione salis harmoniaci vegetabilis; & ejusdem salis reductione in liquidam substantiam sive menstruum. Præparatio salis harmoniaci absolvitur duabus operationibus. In prima Anima extrahitur mediante spiritu ex corpore, ut terra fiat inanimata fixa & cereæ fusionis in lamina calida. In secunda terræ huic fixæ anima restituitur per vices, & hoc varie, ut fiat volatilis. In amborum tam Lullii quam Parisini Receptis terræ ita exanimatæ redditur spiritus animatus in octavo, septimo, sexto, quinto & tandem quarto sui pondere, usque dum penitus evanescat in lamina ignita. Hanc imprægnandi methodum, vel revivificandi corpus mortuum confirmabit & illustrabit

Sal harmoniacum vegetabile Parisini, in *Apertorio cap. F. & L. & parte secunda citharæ vel Violettæ, & cap. V Elucid. pag. 235. Vol. 6. Theat. Chym.*

Mercurius noster vegetabilis est principium illud præ cæteris omnibus hujus artis admirandum, quod consistit in præparatione

&

& ablutione Terræ ſuæ pretioſiſſimæ, quæ tantæ virtutis eſt, ut nullo ingenio comprehendi poſſit, exceptis his, qui miraculoſos ejus effectus adepti ſunt. Intentio noſtra eſt, ut accipiatur materia remanens (*in deſtillatione Vini phil.*)inſtar picis fuſæ, cui affunde mortis ſuæ (*phlegmatis*) ad quatuor digitorum ſupereminentiam; agita ut tinctura ejus diſſolvatur ſeu pars unctuoſa ſuperflua, ſine ut ſubſidat materia, tincturam decanta; reſiduæ materiæ affunde novum phlegma agitando & decantando toties, donec nulla amplius extrahatur tinctura, & terra remaneat alba, ſcintillans adamantis inſtar, quam in ſole vel ſimili calore ſicca, cui exſiccatæ & pulveriſatæ tantum C. id eſt ſui ſpiritus (*ardentis*) affunde, ut quatuor digitorum ſpatio ſupernatet; digere in alembico cæco per tres dies naturales, tum deſtilla leni cinerum calore usque dum diſpareant venæ; remoto recipiente bene occluſo, aliud appone, deſtilla aliquantulum fortiori igne omne phlegma; vaſe frigefacto exime materiam induratam, cui in pulverem redactæ & in eodem vaſe poſitæ affunde C. trium digitorum latitudine; luta & putrefac per tres dies, remoto alembico cœco, deſtilla per alembicum, usque quo aſcendant venæ; tum muta recipiens, ut ſupra has iterabis operationes, donec Terra remaneat alba, & non ſumet ſuper lami-

nam ignitam. Jam accipe phialam, cui impone Terram prædictam, luta bene phialæ collum, & pone ad digerendum, vel calcinandum potius, in cineribus; & habebis Terram pretiosissimam tuam jam aptam ad recipiendum suum spiritum (*animatum*) sive animam, cum conservatione radicalis sui humoris. ℞. Terram hanc & impone vasi rotundo, unius palmæ profundo, lato circa orificium, & imbibe eam cum anima sua vel spiritu animato, uti declarabimus cap. L. ita habes plenariam hujus rei instructionem, ita ut impossibile sit, te errare posse, modo sis Christianus fidelis. Promiseram tibi (*pergit cap. L,*) dare plenariam directionem componendi omnia genera sulphurum pro nostro magisterio, videlicet sulphur minerale vegetabile & animale. Noli mirari, quod primo sublimaverim & vivificaverim sulphur naturæ minerale, cum hoc fecerim, ut illa darem in ordine, & ut eo melius possis attendere practicam tuam, & theoriam. Etiamsi sciam, te non ignorare, nullam posse fieri dissolutionem absque sulphure vel vegetabili vel animali. Nunc ad propositum nostrum,

℞. Terram vegetabilem præparatam modo eo, quem docuimus *cap. F.* eam imbibe cum suo spiritu animato, dando ejus octavam partem (*respectu terræ*) claude vas alembico cœco, digeratur in Balneo per octidu-

duum; tum depoſito hoc alembico abſtrahe humiditatem omnem inſipidam in leni cinerum calore, vel ſolis. Tum imbibe ſeptima parte, digerendo in balneo, & deſtillando in cineribus, ut ſupra. Tum imbibe ſexta; tum quinta tandem quarta parte, & hac quantitate repete reliquas imbibitiones, donec terra ebiberit duas partes & ultra ſui ponderis. Tum eam terram exime e vaſe, pulveriſa & ejus parum pone ſuper laminam ignitam; ſi pro maxima ejus parte effumaverit, pone pulverem in ſublimatorium & ſublima ſal armoniacum philoſophorum, dans principium vegetationis ambobus terrenis luminaribus (*auro & argento*), absque quo neque opus vegetabile; neque animale, imo omnino nihil fieri poteſt in hoc magiſterio.

Hanc Terræ fixæ volatiliſationem abſolverunt Adepti aliis etiam modis, non ſemper obſervantes ordinem prædictorum ponderum ſpiritus animati in corporis mortui reſuſcitatione vel impragnatione. Aliquando enim terram hanc exanimatam imbiberunt cum octava parte ſui ſpiritus animati, toties usque fiat animata iterum & volatilis ſit facta. Ita Lullius ſuum confecit.

Sal harmoniacum vegetabile Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica quarta.

℞. V*inum excellens rubeum vel album*, destilla lege artis ſpiritum ardente comburentem goſſipium. Evapora phlegma uſque quo remaneat materia craſſa inſtar picis tuſæ, cui affunde ſpiritus ardentis tantum, ut ſupernatet per quatuor digitos. Digere per ſeptimanam in balneo, poſtea deſtilla ex cineribus ſpiritum animatum, terræ affunde de novo ſpiritu ardenti, reiterando toties usque remaneat ſicca & in forma pulveris. Præterea deſtillabis de terra oleum ex cineribus igne ſatis forti, ita ut terra nullam emittat fumum in lamina ignita. *Oleum iſtud, ut & phlegma nullius valoris ſunt in præſenti opere.*

Calcina vel reverbera dictam terram in vaſe clauſo, cui in alembico affunde ſpiritus ardentis animati partem octavam, digere in balneo per tres dies, poſtea leniter abſtrahe humiditatem ſuperfluam inſtar aquæ com. inſipidam, imbibe ut antea, & continua toties, usque terra facta ſit volatilis, quod cognoſces, ſi parum ejus in lamina ignita evaporetur fere totum. Terram hanc imprægnatam ſublima in igne ſublimationis per 24. horas. Sal volatile & ſublimatum ſublima

per se adhuc bis, quod spiritu ardenti dissolvitur, destillatur & per 40. vel 50. dies circulatur in liquorem odoriferum.

Aliquando impraegnaverunt terram ab initio usque ad ejus completam saturitatem cum quarta parte spiritus animati. Ita

Sal harmoniacum vegetabile Lullii,

In Apertorio suo.

℞. De meliore succo Lunariae, quem invenire poteris, libram unam aut duas, & pone in vas cum alembico; juncturis bene clausis & lutatis, pone ad furnellum, & fac subtus ignem de uno lichnio, & sub tali lento igne praedicti spiritus destillentur, & tamdiu, donec incipiat venas facere. Ideo quando phlegma incipit venare, tunc signum est, quod spiritus destillatus sit, qui continet in se omnem perfectionem vitae; & tunc recipe illum spiritum destillatum, & custodi ipsum optime in vitro bene obstructo cum cera alba. Postea appone aliud receptorium sub alembico, & recipe secundam aquam, quia adhuc retinet de praedicto spiritu, licet non ita forti, sicut primo; de ista secunda aqua destilla tamdiu, quousque nihil amplius veniat nisi phlegma, quod non habet se aliter, quam sicut aqua communis, gustando modicum, si adhuc habeat aliquam virtutem;

 tunc

tunc adhuc magis poteris destillare. Si autem sit sicut alia aqua pura in gustu, tunc depone receptaculum cum ista secunda aqua; postea pone aliud vitrum ad recipiendum totum phlegma, tamdiu destillando, donec nihil plus destilletur; & tunc totum phlegma effundatur, quoniam ipsum est, quod mortem infert nostro lapidi pretioso, & hoc vulgus non cognoscit, sed nos cognoscimus. Jam habes terram, quæ mansit in fundo vasis nigra instar picis fusæ. Illa enim terræ calcinatio non potest fieri igne forti, sicut sophistæ credunt; sed ipsa fit per proprium spiritum suum, qui custodit eam a crematione quia suus spiritus animam a suo corpore trahit, & repellit phlegma suum superfluum, & terram mortificat, & postea eam vivificat. Ergo nunc calcina terram prædictam sub ista forma. ℞. Secundam aquam destillatam (*aquam ardentem phlegmate permixtam*) & funde eam super terram nigram (*picem*) in vase suo, & misce bene, quousque sit dissoluta, quia terra statim dissolvitur. Postea desuper pone alembicum & luta bene, & destilla spiritum cum uno lichnio, ut prædixi, donec videbis venas; tunc iterum separa Receptorium alembici cum spiritibus, & pone ad partem, & appone aliud receptaculum, & destilla ulterius, videndo, si adhuc ibi sint spiritus; sin minus, tunc aqua, quæ

quæ deſtillatur, habet ſaporem, ſicut aqua communis fontalis calida, quam effunde iterum, quia talis aqua phlegmatica eſt, quæ adducit mortem noſtro lapidi. Et poſt totam deſtillationem accipe vas cum tota materia, quam tunc invenies magis duram, quam prius, & hæc eſt ratio, quia ille ſpiritus attraxit ſibi animam aeream de ſuo corpore, eo quod ipſe eſt locus, in quo anima continetur. Illam operationem reitera toties, donec videas materiam tuam calcinatam in fundo inſtar pulveris nigri, vel etiam tamdiu, quousque videas nullum amplius præſtare phlegma, ita ut ultima aqua ſit tantæ virtutis, fortitudinis, odoris & ſaporis, ſicut prima. Et non ignores, quod in tertia deſtillatione illos duos ſpiritus (*male & bene rectificatos*) miſceas ſimul ſuper terram ſuam, tamdiu, quousque terra & ſpiritus habebunt illa ſigna ſupra dicta, nempe terra ſit calcinata, & ſpiritus nullum faciunt phlegma. Poſtea ℞. Terram & cum ea quartam partem ponderis ſui de ſpiritu, & pone ad vas tuum, quod nos appellamus Retentorium, & loca ad furnum continuando ignem lentum tamdiu, donec ſpiritus omnino coaguletur in terra. Scias, fili, quod corpus, quod mortuum fuit, illud inducat ſe albis veſtimentis, ſicut, ſi Deus voluerit, videbis, quando prædicta experimentabis. Fili, iſtud reiterabis cum novo ſpiri-

tu tamdiu, donec videas terram totaliter albam ad modum nivis. Et tunc terra est ingrossata & impraegnata cum aeterna claritate, quae infantem pariet, secundum istum modum. Quando terra fuerit vere alba, tunc fili, extrahe eam ex suo vase, & tere eam, ut fiat pulvis minutissimus, & hoc fac super laminam vitream; postea iterum imponatur vasi, lutando ejus juncturas bene, & ponatur super furnellum, & accendatur ignis, continuando per triginta horas; & invenies in angulis & parietibus vasis Infantem nostrum, natum, & resuscitatum per modum pulveris albissimi pulcherrimi, & in tali claritate, sicut corpus lunae. Custodi ergo illum valde honoratum, quia ipsa est *Terra nostra foliata*, & dicitur spiritus corporum sublimatorum, conversus in Terram foliatam, in eandem semina animam, &c.

Aliquando impraegnaverunt Terram hanc nullo observato pondere. Ita fit

Sal harmoniacum vegetabile aliud Lullii,

In Luce Mercuriorum.

℞. V*inum rubeum vel album*, pone illud in putrefactione in Balneo ad minus viginti diebus, ut partes ejus disgregentur, & melius possint separari. Postea per destillationem Balnei extrahas aquam ardentem len-

lentissimo igne; quam toties pone in rectificatione, donec nihil maneat de phlegmate. Deinde per destillationem extrahas phlegma per ignem cineris, donec in fundo vasis remaneat tibi quædam materia ad modum picis liquidæ, & dictum phlegma ponas ad partem. Deinde recipe dictam materiam, & superfunde ei de phlegmate tantum, quantum supernatet ei quatuor digitis, & pone per duos dies in Balneo, postea per unum diem in igne cinerum, ut bulliat leniter; & invenies phlegma multum coloratum, quod per evacuationem in alio vase ponas. Cum novo phlegmate iterum per duos dies ponatur in balneo, & per unum diem in cineribus; deinde per evacuationem in alio vase ponas. Et sic procedas, donec phlegma amplius non coloretur. Et si deficeret phlegma, tunc recipias phlegma coloratum, & per destillationem extrahas dimidiam vel tertiam partem ejus per balneum, & cum illo operare, ut supra. Cum vero illud phlegma non amplius coloratur, tunc remanebit tibi in fundo vasis terra quasi alba, & phlegma oleum totum secum attraxit. Si tu velis hæc ab invicem separare, pone in destillationem balnei; tunc phlegma solum ascendit, & oleum remanebit in fundo vasis rubicundissimum. ℞. Hanc terram & superfunde eidem de Mercurio (*vegetabili*, *sive aqua ardente*) ut su-

 per-

pernatet duos digitos, & pone in ignem cinerum per unum diem naturalem, ut bulliat leniter; poſtea extrahes *(deſtilles)* ipſam terram per ignem cinerum, ut ſupra, & ponas ad partem. Et de alia aqua ardenti affunde dictæ terræ, ut ſupernatet per duos digitos, & pone in cineribus per unum diem naturalem; deinde extrahe ipſum per deſtillationem cinerum, ut ſupra. Et ſic procede, donec nihil amplius de ſpiritu (*animi alibi dicto*) remanſerit in terra, ſed totum tranſiverit cum aqua ardenti: quod cognoſcere poteris, cum terra remanſerit in pulvere impalpabiliſſimo, & ponendo eam ſuper laminam ignitam non dabit fumum, erit ſignum, quod ſit ſine ſpiritu (*anima*). Quam terram poſtea ponas in digeſtionem in tripode athanoris, & ibi ſtet per decem dies continuato igne. Poſtea ℞. de aqua ardente, in qua eſt ſpiritus (*anima*), & ſuperpone dictæ terræ, ut ſupernatet per unum digitum, & pone in tripode athanoris per unum diem naturalem. Poſtea pone in Balneo, & per deſtillationem extrahas aquam ardentem ſine ſpiritu (*anima*), quia ſpiritus remanet in terra; deinde deſuper ponas de alia aqua ardenti, & ſic reiterabis toties, donec terra biberit totum ſpiritum ſuum, quod cognoſces ponendo terram ſuper laminam ignitam, quia pro majore parte ibit in fumum. Quam

ter-

terram per ſex dies naturales in tripode digere; poſtea pones in cineres augmentando ignem, donec per ſublimationem oriatur mercurius vegetabilis ad latera vaſis, & in fundo remaneat *terra damnata*, quæ non intrat in opus noſtrum. Quem mercurium cito collige, & dum eſt recens, poſt ejus ortum, eum in mixtionem pones cum aqua ſua per duos dies; & fit aqua, quæ habet diſſolvere omnia metalla ſub conſervatione ſuæ formæ, quam aquam nos vocamus *menſtruum vegetabile*.

Eodem modo quo fiunt ſalia harmoniaca vegetabilia, conficiuntur etiam ſalia harmoniaca animalia. Ita fit

Sal harmoniacum animale Lullii,

In Teſtam. Noviſſimo.

Fili, eſt alius modus hujus ſulphuris naturæ, ſcilicet animalis, in qua eſt ſubtiliſſima ſcientia, ſicut in vegetabilibus, quod facies per modum quem te docebimus; & fili, modus eſt, ut accipias urinam juvenum bonæ complexionis, & ponas in vaſe vitreo per quadraginta dies, donec putrefacta ſit. Poſtea accipe cucurbitam, & ſuperpoſito alembico in balneo per ſpatium quadraginta horarum, deſtillabis aquam claram, & remaneqit in terra ſpiritus *(in pice animæ;)* exſicca bene

ne lutum, & aquam ſepties rectificabis, & ſal album (*volatile,*) quod fecerit in qualibet deſtillatione, collige caute, ne aërem ſentiat, & pone in aqua (*ſpiritu*) ſua. Poſtea terram & aquam (*picem & ſpiritum*) ſimul in balneo pone, vel fimo, per quatuor dies; poſtea in eodem balneo deſtilla, & pone iterum ſuper terram, digere & deſtilla iterum, ut prius, quatuor diebus. Tunc recipe aquam per ſe, & pone in fimo per duos dies naturales, & in balneo deſtilla, & iterum in fimo putrefacias, & continua hoc regimen quinque vicibus. Tunc aqua (*ſpiritus*) eſt optime rectificata & limpida. Completo iſto opere, redde aquam ſuper terram (*picem*) & dimitte in fimo; poſtea in balneo deſtilla, & exſicca terram, & depoſito alembico & poſito alio operculo ſublima per 24. horas naturæ ſulphur animale. Tunc collige illud, & ſuper terram, quæ remanſit, ſuperfundas aquam ſuam (*animatam*) & pone in fimo & deſtilla in B. exſicca, & ſublima, ut prius, reiterando donec totum ſulphur ſit ſublimatum. Fili, diximus tibi cum revelatione omnem modum ſciendi vegetabilia ſulphura noſtra, & etiam ſulphur animale cum declaratione totius magiſterii. Nunc cum auxilio Dei elucidamus tibi, quod una eſt via & modus in animali & in vegetabili nihil variando.

Re-

Receptum hoc cum minus clarum ſit, nulla facta mentione ſpiritus vini phil. ſine quo tamen nullius eſſet valoris, ideo addam Experimentum ſextum de animali rationali, *ubi ſic*: Maxima ſane & incomprehenſibilia ſummus ille Deus nobis munere largitus eſt; quæ agnoſcentes diu noctuque cum toto corde amare, colere, & admirari debemus, ejusque nomen pro viribus ubique extollere. Nam, ut omittam, quod nos ex nihilo creaverit, & ſuo ſangvine pretioſiſſimo redemerit, hoc alterum eſt, quod hominem participem reddiderit dotibus omnibus, quæ in majori mundo continentur; hacque de cauſa microcoſmus dicitur. Siquidem nobis divino numine revelatum eſt, ipſi homini ineſſe virtutes omnes tam animales & vegetabiles, quam minerales. Ac hoc ipſum verum eſſe, hoc mirabili experimento comprobabimus.

℞. Urinam puerorum, qui ab octavo anno in duodecimum & ultra non evadant, quam urinam ex ipſis pueris mane ex lecto ſurgentibus collige, cujus magnam quantitatem te habere oportet, quæ vaſe vitreo putrefacienda eſt quam optime, occluſo vaſe ne reſpiret, cujus vaſis duæ partes debent eſſe plenæ, reliquæ vacuæ; atque hoc pacto intra fimum equinum collocari debet ad putrefaciendum, quousque ipſa urina nigreſcat,

quod

quod intra quadraginta vel quinquaginta dies contingere solet. Sed ut ipsa urina brevioris temporis spatio putrescat & nigrescat, hoc secreto habuimus & vero experimento comprobavimus, immiscendo & conjungendo cum prædicta urina, cyathum aquæ vitæ (*philos*,) quæ sit prius rectificata quamoptime, atque hoc putrefactionem accelerabit. Facta putrefactione constitue urinam in urinali, (*cucurbita*) cum alembico & recipiente optime clausis, cujus vasis duæ partes sint plenæ, tertia vero vacua, atque in balneo lento igne destillabis ex tribus partibus unam, vel quamdiu in capello procreet venas. Quibus venis elapsis & evanescentibus, recipientem remove, & occlusum optime cum aqua destillata conservabis, quæ est ejus mercurius (*spiritus*,) in loco frigido quantum poteris. Deinde destillationem continuabis augendo ignem, & destillabitur ejus phlegma, quod vehementiorem ignem exigit, ut alembicum exire possit; atque hoc modo continuabis destillationem, quousque corpus appareat ad similitudinem mellis vel picis fusæ: tum sine vas frigescere, & phlegma, quod destillabit, servabis. Postea accipe primum mercurium seu primum spiritum, quem in principio destillasti, quem rectificabis hoc modo: Pone igitur illum in bociam magnam, cujus altitudo sit unius brachii & medii;

po-

poſtea in collo bociæ immitte licinium (*lich-niam)* bombacis tantum, quantum ſufficit ad occludendum os ipſius bociæ, quod licinium ſit prius madefactum oleo, & expreſſum, filo canabaceo ligatum; ut ex collo ipſius bociæ ipſum, quandocunque volueris, poteris extrahere, nec intra bociam valeat decidere. Appone demum bociæ alembicum cum recipiente, juncturis optime clauſis, cum flore farinæ & lineis faſciolis illitis, hoc eſt impaſtaſis ipſo bitumine farinæ ad collum bociæ firmiter alligatis, ne vaſa reſpirent. Quo bitumine (*luto chymico*) deſiccato, conſtitue bociam ad ignem balnei leniter ferventis, & materia ſublimabitur in pretioſiſſimum ſalem. Hoc tamen adverte, fili, ut roſtrum alembici ſit amplum & patens, ne ſal ex cucurbita emergens ac ſublimans obſtruat os roſtri ipſius alembici, cum in recipientem emanabit; quod ſi fieret, rumperentur vaſa, ut antea quoque nobis accidit, cum hoc experimentum ad practicam contulimus. Cum totum ſalem videris per deſtillationem transactum, remanebit in bocia quædam aqua phlegmatica, quam projice, quia nihil valet. Salem autem transactum cum cautela evacuabis, ac vaſe vitreo ſervabis quam optime occluſum: quod ſal erit volatile, & eo utemur ad corporum diſſolutionem vel ad compoſitionem medicinarum. Eſt etiam alius

mo-

modus prædictum ſpiritum ſive mercurium animalem rectificandi ſive purgandi. Accipe ergo illum animalem ſpiritum, ac deſtilla per balneum, & transacta medietate liquoris, remove recipientem, & quod in vaſe remanet projicito. Quod autem deſtillatum eſt, iterum deſtillabis, ex eo accipiens duas partes; quod in vaſe remanet iterum, ut ſupra, projicito. Tertio vero, quod transactum eſt, deſtillabis; & ex eo recipias paulo minus totum, atque hoc modo ſpiritum ſive mercurium animalem rectificatum perfecte habebis, quo poteris examimare ſuam terram, quæ ſuperius tibi manſit in ſimilitudinem picis fuſæ. Accipe ergo picem illam fuſam, ſive magis terram fuſam, ac illi ſuperinfunde tantum de prædicto ſpiritu animali, ut ſupernatet quatuor digitis; claude vas cum ſuo antenotorio, cum cera gummata, ne reſpiret. Poſtea vas ipſum ſive urinale concutias quam optime, ut ſpiritus incorporetur, & terra melius conjuncta ſpiritui diſſolvatur, pone in putrefactione per duos dies naturales; deinde amoto antenotorio, & cum celeritate ſuperimpoſito alembico cum recipiente, juncturis bene clauſis ne reſpiret, deſtillabis per cineres. Cave tibi a fumo, cum vas aperueris, ſunt enim potentiſſimi. Transacto igitur per deſtillationem toto ſpiritu, ignem augebis, ut anima

ma imprimatur in aquam deſtillatam, ac denique iterum ita gradatim ignem augebis, quousque ſublimetur alius ſal ſive ſulphur. Cum non amplius ſublimabit, frigefacto vaſe collige ſublimationem, quam cum ſpiritu animato collocabis nuper deſtillato. Poſtea materiam duram & crematam remanentem in vaſe extrahe, & triturabis, & iterum illi, ut ſupra de novo ſpiritu infunde, & clauſo vaſe cum ſuo antenotorio iterum, ut ſupra, putrefacias, amotoque antenotorio, & ſuprapoſito alembico cum recipiente firmiter occluſo, per cineres deſtillabis ſpiritum animatum. Quo transacto, iterum, ut ſupra, in fine augebis ignem, ut aliqua pars olei transmittatur, atque alia pars ſulphuris ſublimetur. Cum autem videris nihil ultra deſtillari, nec quicquam ſublimari, finito vas frigefieri, & animatum ſpiritum nuper deſtillatum cum altero prius deſtillato conſervabis. Sic etiam, ſi qua pars ſalis per ſublimationem aſcenderit, eam cum prædicto ſpiritu ſimul miſceto, ut ſupra, & clauſo firmiter vaſe hæc omnia conſervabis. Tunc iterum ſuper terram de novo ſpiritu ſuperinfunde, ut ſupernatet tribus digitis, & annexo antenotorio, ut ſupra putrefacias, ac demum per cineres, ut ſupra deſtillabis. Cum autem amplius nihil deſtillabit, ignem adjunctis lignis augebis, quantum poſſibile fuerit, ut ter-

ra ipſa calcinetur, ac in hac tertia operatione convertatur in beretinum ſive cineritium colorem. Mox frigefacto vaſe & amoto recipiente cum ſpiritu animato, cum reliquo ſpiritu animato conſervabis. Terram vero pone in vas fictile ſive cretaceum, quod ſit ſolidum ac ſufferre ignem poſſit, quod claude cum ſuo capello, ſubminiſtrans ei vehementem ignem, quantum fieri poſſit de lignis, atque ita per duos dies continuabis; tunc per id temporis ſpatium terram calcinaveris frigefacto deinde vaſe, extrahe dictam terram, quæ erit alba propemodum vel beretini coloris clari & nitidi; ſupra quam infunde tantum de ſuo phlegmate, ut ſupernatet quatuor digitis, ac in cineribus ſinas fervere per quatuor horas, ac poſtea decantabis liquorem caute in aliud vas, ac ſerva. Remanentem terram deſiccabis, atque illi infunde iterum de novo phlegmate, ut ſupra, fac poſtea bullire ut ſupra, mox decantabis, ut ſupra, ac terram deſiccabis: ita magiſterium reiterabis, donec tota terra diſſoluta fuerit; vel tota ejus pars in illud phlegma imprimatur, quod forte accidet terna vel quaterna diſſolutione. Si quid inſolutum permanſerit, projicito; eſt enim terra inanis. Quæ autem cum phlegmate tranſacta fuerit, eam tranſmitte per filtrum, poſtea iterum per pannum lineum ſubtiliſſimum tranſire

fa-

facias; quo facto, diſſolutionem in igne cinerum lentiſſimo congelabis in urinali vitreo: Cui ſuppoſitus ſit alembicus cum ſuo recipiente. Quo congelato iterum diſſolve in eadem aqua nuper deſtillata per filtrum, poſtea per pannum iterum tranſmittas, poſtremo congelabis, ut ſupra. Hoc autem magiſterium toties reiterabis, donec in filtro, nullam amplius terreſtreitatem emittet. Tunc ſervato *ſalem noſtrum armoniacum phyſicum, ſulphur animale noſtrum*, *mercurium animalem fixum noſtrum*, de quo paululùm quid ſuper laminam igneam colloca, & ſi fluat tanquam cera ſine fumo, ſignum eſt, te habere argentum vivum fixum ac perfecte depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic eſt ille mercurius, qui aptiſſimum nobis ſubſidium præbuit, ut in inferioribus experimentis comprobabitur.

Terræ huic exanimatæ redde ſpiritum animatum variis imbibitionibus, per modos deſcriptos in ſalium harmoniacorum vegetabilium præparationibus, quoniam unam eſſe viam & modum in animali & in vegetabili, nihil variando, dixit Lullius. *Cum vero horum ſalium confectiones ſatis tædioſæ ſint, pro coronide addemus Lullii modum accurationis.*

Sal harmoniacum vegetabile per accurtationem Lullii,

In Testam. Noviss.

Filli cum Dei adjutorio illud sulphur (*naturæ*) potest mirabiliter accurtari, & modus talis est: Ut accipias picem nostram liquidam (*post abstractionem phlegmatis relictam*) & illam pone in cucurbita, in igne tertii gradus, & extrahes oleum, quousque sicca remaneat terra & combusta. Fili calcina, ut te docui, & depura terram, & sic separa sal ab ea, & super illam da quartam partem spiritus, qui est in secunda aqua (*jam ex pice destillata*) & digere, ut supra, abstrahendo postea humiditatem (*superfluam, insipidam & rejiciendam*;) iterato da quartam partem, digere & exsicca, ut prius, quousque terra sit prægnans. Signum erit quod amplius nihil destillabit (*phlegmatis vel humiditatis prædictæ*) sublima, & habebis vegetabile sulphur mundum & purum, & ejusdem virtutis cum primo. Fili cum Dei timore moneo, ne hoc excellentissimum accurtamentum alicui reveles.

Parisinus in sua confectione salis harmoniaci vegetabilis oleum e pice Vini phil extractum, superfluum & alienum esse dixit: Separa, *inquit*, omnes unctuositates superfluas

ſluas, quæ perfecta & pretioſa elementa, in iſta materia vegetabili permixta & latentia, comburunt, & ab iſta compoſitione ſunt alienæ. *Et paulo poſt:* Poſt ſeparationem unctuoſitatis & ſubſtantiæ aëreæ ſuperfluæ, quæ cætera hujus compoſitionis elementa pretioſa denigrat & comburit, ſuum ſpiritum ardentem & cœleſtem ipſi affundes.

Imo ipſe Lullius in antecedentibus oleum iſtud, ut & Vini hujus phlegma, in opere præſenti nullius eſſe valoris pronunciavit; nihilominus in hac ſalis harmoniaci accurtatione, non ſolummodo uſus eſt oleo dicto, & quidem, (quod mireris) pro laboris tædioſiſſimi abbreviatione, ſal harmoniacum autem ita confectum, ejusdem virtutis cum cæteris eſſe prædicat. Aliquando pro præſenti accurtatione una cum oleo etiam aqua vel ſpiritu animato uſus fuit ſic:

Sal harmoniacum vegetabile aliud per accurtationem Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica ſeptima.

℞. V*Inum optimum rubrum*, deſtilla ſecundum artem ſpiritum ardentem, ita ut comburat goſſypium, poſtea phlegma. Super materiam reſtantem in fundo alembici, craſſam inſtar picis fuſæ, affunde phlegma

ad dimidii pedis ſupereminentiam; bulliat per tres horas; decanta phlegma tinctum, aliud ſuperaffunde, repetendo toties, uſque non amplius tingatur. Si phlegma tuum non ſufficeret, oportet, ut in balneo abſtrahas phlegmata tincta; quibus evaporatis remanebit in fundo vitri oleum vegetabile. Tinctura phlegmate extracta, materia remanebit inſtar terræ ſiccæ; ſuper hanc terram ſiccam funde de ſpiritu ardente ad quatuor digitorum ſupereminentiam, bulliat per duas horas; quod interea deſtillaverit reaffunde terræ, ſubſidat per duas horas; tum decanta ſpiritum animatum a ſpiritu vel anima terræ. Super terram funde novum ſpiritum faciendo, ut ſupra, tribus vicibus. Terram nigram & calcinatam pone in vitro longi colli, cui affunde oleum vegetabile (*ſupradictum*) digere in cineribus per decem dies, quod poſtea decanta, & pone in alembico, cui adde quartam partem ſpiritus ardentis animati, digere in balneo vaporoſo per 24. horas, tum ſuperaddere continua ſingulis 24. horis reliquas tres partes ſpiritus animati. Tum leniter deſtilla ex cineribus humiditatem ſuperfluam, inſipidam & inutilem, & augmentando ignem per gradus ſublimabis ſal volatile, &c.

Hactenus de variis præparationibus ſalium harmoniacorum vegetabilium; jam perſeque-

sequemur Cœli vinosi alteram partem, videlicet variam horum salium reductionem in liquidam substantiam. Adepti utplurimum salis harmoniaci veget. partem unam destillarunt per alembicum cum partibus tribus aquæ ardentis, cui liquori iterum addidere salis prædicti partem, & destillavere, idque repetierunt tertium aliquando quartum, ita ut salis & Aquæ pondera sint æqualia, nam quo major salis ejusdem quantitas est, eo menstrui qualitas est fortior. Tandem menstruum circulavere, ut inde evaderet purius & excellentius. Quamvis autem methodus hæc adeptis magis consueta fuerit; nihilominus illorum vel curiositas vel sedulitas etiam alios adinvenit modos: ita loco aquæ ardentis, qua præpararunt tam sal harmoniacum veg. quam menstruum, aliquando receperunt aquam ardentem circulatam sive Cœlum vel Essentiam Vini phil. sub No. 1. *descriptam. Ita fit*

31. Cœlum vegetabile circulatum Lullii.

Lib. de materia vegetabili in practica quinta.

℞. V*Inum optimum album*, destilla spiritum ardentem usque comburat gossypium. Pone spiritum hunc in circulatorio duarum tertiarum vacuo, muni orificium ce-

ra, & ſepeli in fimo calido, ita ut orificium ſit inferius, & vitri fundus ſuperius: ita circuletur & digeratur hic ſpiritus per 45. dies, vel eo usque, donec magis ſubtile & clarum ſupernatet (*in forma olei, vide Cœlum vel Eſſentiam Vini phil. ſub* No. 1.). Signo hoc viſo, vitrum exime caute, & acu perfora ceram, ut impurum effluat; tum ſubito inverte circulatorium, ut purum vel magis ſubtile remaneat, quod appellamus *Spiritum ardentem circulatum*, qui eſt ſuaviſſimi odoris. Jam recipe reliquum, de quo ſpiritus vini fuerit abſtractus, & deſtilla phlegma. Et ſuper materiam remanentem inſtar picis fuſæ affunde phlegma dictum, ut ſupernatet per quatuor digitos, digere per duos dies in balneo, decanta phlegma tinctum, & aliud affunde, idque toties reitera, donec phlegma non amplius tingatur, quod eſt inutile in hac operatione. Terram jam calcina in Reverberatorio, & pulveriſa, & impone alembico, & imbibe octava parte ſpiritus ardentis circulati, digere in balneo per duos dies, & deſtilla ex cineribus humiditatem quandam ſuperfluam. Continua hanc imbibitionem, digeſtionem, & deſtillationem, donec terra fuerit imprægnata ſpiritu ſicco, qui erat in ſpiritu argenti circulato, cujus erit ſignum, ſi fere totum evaporabitur, cum parum ejus fuerit projectum ſuper laminam igni-

ignitam. Hanc terram imprægnatam in sublimatorio positam sublima secundum artem in sal volatile, quod in balneo digere per duos dies & amplius cum partibus sex spiritus ardentis circulati, decanta leniter dissolutionem, & si quid restet indissolutum, cum hoc procede ut supra. Hanc dissolutionem circulabis per. 30. dies, & erit quinta Essentia comparanda in virtute cum Auro potabili veterum.

Quemadmodum juxta ponderis varietatem menstrua hæc vel debiliora fiunt vel fortiora; ita etiam magis vel minus pura evadunt ex longiori vel breviori vel omnino negelecta circulatione; sunt etenim quædam hujus generis menstrua, quæ non circulavere Adepti: pro exemplo erunt sequentia.

32. Menstruum vegetabile minus Lullii, *in libr. de materia vegetabili in practica prima.*

℞. Vinum optimum, (*rubrum* melius est) ejus libras duas in cucurbita cum alembico cæco, juncturis bene lutatis pone in balneo, ad leniter putrefacicendum per 45. dies. Tunc apposito alembico augmenta calorem, ut destilletur spiritus ardens, quem ter rectifica per se, vel toties usque quo sit absque omni phlegmate & comburat

goſſypium; ſerva ſpiritum hunc ardentem bene clauſum in loco frigido. Accipe materiam remanentem in deſtillatione prima, & abſtrahe phlegma donec remaneat craſſa inſtar picis fuſæ, ſuper quam funde ſpiritus ardentis tantum, ut ſupernatet per ſpatium quatuor digitorum, digere per tres dies in balneo; poſtea leniter deſtilla ex cineribus per tres dies, & medio ignis fortioris ſpiritus ardens tranſportabit ſecum animam, quod peragere non potuit in balneo; ſerva deſtillatum. Remanenti materiæ affunde novum ſpiritum, faciendo toties, donec tota anima fuerit transacta, quod cognoſces, ſi projiciendo parum hujus materiæ ſuper laminam ignitam nullum emittat fumum, quoniam materia jam deſpoliata eſt anima ſua, quam nos appellamus *terram ſiccam*; Quam imbibe octava parte ſpiritus ardentis animati, digere per tres dies in balneo, poſtea deſtilla leniter ex cineribus humiditatem ſuperfluam, inſtar aquæ communis inſipidam. Perage ſecundam imbibitionem cum ſeptima parte, & ſic continua faciendo, ut ſupra, donec terra gravior ſit facta in quarta parte ſui ponderis, & erit diſpoſita, ut redigatur in ſal volatile, per modum ſublimationis. Terram itaque hanc bene pulveriſatam pone in ſublimatorio adminiſtrando ignem ſecundum artem; & quod invenies ſublimatum, album

 ad

ad modum nivis, eſt ſal volatile, quod ſervabis in vitro bene clauſo. Accipe hujus ſalis volatilis partem unam, ſpiritus ardentis partes ſex, digere in cineribus; & diſſolutio eſt quinta Eſſentia vegetabilis apta ad diſſolvendum corpora perfecta ſolis & lunæ, ad conficiendum Elixir, & alia medicamina pretioſa & benigna.

Sal harmoniacum vegetabile aqua ardenti diſſolutum (pars ejus una ſalis in ſex ſpiritus) componit præſens menſtruum; ſequens autem præparatur ex ſale harmoniaco, reſoluto per deliquium.

33. Menſtruum vegetabile per deliquium Lullii.

Lib. de materia vegetabili in practica ſecunda.

℞. V*Inum album* optimum, quod putrefac in balneo per 20. dies, vel diutius; poſtea deſtilla ſpiritum ardentem ſecundum artem usque dum comburat goſſypium; abſtrahe deinde phlegma usque remaneat in fundo alembici materia ſpiſſa iſtar picis fuſæ. Cui materiæ ſuperfunde tantum phlegmatis, ut ſupernatet per quatuor digitorum ſpatium, digere in balneo per duos dies, in cineribus per unum diem, decanta phlegma tinctum; materiæ affunde novum phlegma, faciendo

ut ſupra, donec non amplius tingatur, & materia remaneat in fundo vaſis inſtar terræ albæ. Super hanc terram funde ſpiritum ardentem ad duorum digitorum eminentiam, digere per diem in cineribus, & anima, quæ in terra eſt, intrabit ſpiritum ardentem; decanta ſpiritum ardentem animatum. Affunde iterum ſuper terram de ſpiritu ardente, faciendo id toties, ut ſupra, donec ſpiritus non amplius extrahat animam, & terra remaneat in forma pulveris ſubtiliſſimi, deſpoliata tota anima ſua, quod cognoſces, ſi non fumet ſuper laminam ignitam. Terram hanc digere per decem dies in balneo; poſtea pone in balneo, & affunde tantum phlegmatis tincti, ut ſupernatet per duos digitos, deſtilla in balneo; deſtillatum tanquam inutile quid abjice, tum rurſus affunde phlegma tinctum ſuper terram, reiterando ut antea, usque dum nullum phlegma ſuperſit, & terra impraegnata ſit omni tinctura, quæ erat in phlegmate. Facto hoc, imbibe terram ſpiritu ardenti animato, digere calore leni in balneo, usque dum terra bene fuerit exſiccata; poſtea imbibe iterum & toties, ut antea, donec ſpiritus ardens animatus fuerit a terra abſorptus, eaque volatilis facta, quod cognoſces, ſi parum ejus projectum ſuper laminam ignitam pro majori parte effumaverit. Poſtea pone materiam hanc in ſublimatorio, & ſublima

igne

igne ſublimationis; & ſublimatum eſt ſal volatile materiæ vegetabilis. Pone ſal iſtud volatile in phiala, digere in balneo per diem, & reducetur in aquam, quam appellamus *menſtruum vegetabile*, quod eſt diſſolvens mirandum pro diſſolutione radicali duorum luminarium.

Aliquando menſtrua hæc confecere adepti non ex ſale harmoniaco vegetabili, ſed ſequenti modo.

34. Mercurius vegetabilis Lullii,

Lib. de materia vegetabili in practica ſexta.

℞. Vinum optimum odoriferum, pone in circulatorio ſatis amplo, claude optime cum ſulphure fuſo dictum vas, & putrefac in balneo per 12. vel 15. dies. Poſtea deſtilla ſpiritum & phlegma ſecundum artem, usque donec ſpiritus comburat goſſypium; ſuper materiam remanentem inſtar picis fuſæ funde partes ſex phlegmatis, digere per duos dies in cineribus, agitando vas aliquando; decanta phlegma tinctum, aliud affunde, & faciendo ut ſupra, donec extraxerit omnem tincturam, & terra nigra remaneat in fundo alembici. Pone phlegma tinctum in alembico, & deſtilla in balneo; & quod remanebit in fundo vaſis, erit oleum vegetabile. Supra

pra terram nigram autem funde ſpiritum ardentem ad ſupereminentiam quatuor digitorum, deſtilla ex cineribus, & deſtillatum erit ſpiritus ardens imprægnatus; materiæ affunde novum ſpiritum ardentem, reiterando ut antea tribus vicibus, at in ultima augmentando ignem circa finem. Calcina terram igne reverberationis in albedinem, ex qua ſal fixum extrahe cum parum phlegmatis. Sal fixum pulveriſatum pone in alembico, affunde ſpiritum ardentem animatum ad duos digitos, deſtilla leniter in balneo humiditatem inſipidam & inutilem, reitera ut antea, usque dum ſpiritus animatus aſcendat absque ſuæ virtutis diminutione; & tum habebis ſal fixum acuatum, quod pone in alembico, & affunde oleum vegetabile ad trium digitorum ſupereminentiam, digere in cineribus per diem, augmenta ignem & deſtilla quicquid aſcendere poterit; deſtillatum ſerva caute, quoniam eſt *mercurius vegetabilis*. Si vero quid reſtet de ſale in alembico, easdem repetere operationes oportet, usque tandem omnis mercurius vegetabilis transeat per alembicum, qui extrahet tincturam Auri calcinati cum mercurio vulgi & ſale, & tandem cum ſulphure, quæ eſt excellens quoddam Aurum potabile.

Aliquando ſola cohobatione (absque omni im-

imbibitione) *hæc præparavere menstrua*: *sit pro Exemplo*

35. Aqua vitæ rectificata Lullii,

In Potestate Divitiarum.

℞. V*Inum*, separa spiritum caute, quanto citius & purius poteris, quia nunquam ita caute ipsum separabis, quin aliquam in se partem contineat purioris substantiæ phlegmaticæ, id est, aqueitatis. Iste spiritus semel separatus vocatur *Mercurius*, id est, aqua ardens, cujus signum est, quod si intinxeris in eo pannum lineum, inflammabitur (*si accendatur prius*) & non comburetur; si vero pluries separaveris (*rectificaveris*) vocatur *Lunaria rectificata*, id est, aqua ardens rectificata, cujus signum est, quod pannus lineus tinctus in ea totaliter comburatur. Separa jam totum phlegma superfluum, donec nihil penitus remaneat, & remanebit inferius pix in olla. Tunc Lunariam, id est aquam ardentem rectificatam commisce cum illa substantia, facta sicut pix mollis, bene movendo donec incorporetur, & pone ad destillandum, & quod egreditur, vocatur *sangvis humanus rectificatus*, quem quærunt Alchymistæ; item vocatur iste sanguis *Aër* vel *Ventus*, & de hac re loquutus est Philosophus, cum dixit: Portavit illum Ven-

Ventus in ventre ſuo. A reſiduo, deſtillando ſepara oleum ſuperflutum (*vegetabile ſuperius dictum*) per alembicum vitreum, donec nihil remaneat, quod oleum ad partem ſerva, quousque tibi dixero. Reſiduum vero erit ſubſtantia nigra & ſicca, quam pulveriſa ſubtiliter, & cum ſangvine humano rectificato miſce per minima, & dimitte ſtare ſimul per ſpatium trium horarum, & poſtea deſtilla; & tunc hæc aqua vocatur *Aqua ignea rectificata.* Tunc caput mortuum calcina in furno reverberationis, donec efficiatur ſicut calx, & calcem hanc miſce cum aqua ignea rectificata, & deſtilla ſeptem vicibus; & tunc vocatur *Aqua vitæ rectificata.*

Idem menſtruum habent Paracelſus libro de Elixire Vitæ, *& Author Appendicis* Volum. tertii Theat. Chym. *Menſtrua hæc a ſupradictis ex ſale harmoniaco confectis non differunt niſi præparatione: in illis tota terra vini phil. ſpiritu proprio redigitur in liquidam ſubſtantiam, qua idem perficitur opus, ſed alio modo. Huc referri debet menſtruum Guidonis, quod ita componitur.*

36. Circulatum minus Guidonis,

In Theſauro chymiatrico.

℞. SPiritus vini (*phil.*) libram unam, ſalis vini (*ejusdem*) uncias quatuor, miſce; jun-

juncturis bene clausis destillatum reaffunde & cohoba quater, & erit præparatum. *Lullius salia sua harmoniaca cum difficultate quadam redigit in liquidam substantiam; at Guido sal vini phil. quatuor cohobationibus destillat in idem menstruum. Abbreviationis causa quærenda est in præparatione istius salis, quæ duplex est: communis vel secreta. De communi ita Guido*: Destillato vini spiritu ardente, abstrahe phlegma, donec materia in mellis tenuioris substantia remaneat, quæ in cella frigida dabit crystallos nitro similes, quæ dicuntur sal vini, quas exime & serva, residuum evapora parumper, & accipies plures, &c.

De secreta autem hujus salis confectione ipse etiam Guido p. 8. Thes. ℞. Salis vini & Spiritus vini ana uncias quatuor, digere per octo vel decem dies, abstrahe leniter in balneo, & ascendet tantum phlegma, & habebis salis Vini uncias sex; cui sali iterum adde ana spiritus sui, iterumque digere per decem dies, & abstrahe phlegma, sali remanenti affunde novum spiritum, & procede ut supra, & ita augmentabis sal vini juxta placitum. *Hæc posterior salis Vini confectio, non solummodo sui ipsius multiplicatio est, & tam quantitatis, quam qualitatis additio, sed insuper etiam est sui ipsius volatilisatio. Non mirum ergo est, quod sal,*

cujus

cujus medietas erat vini phil. ſpiritus, tam facile aſcendat cum eodem ſpiritu. Obſervandum eſt tamen quam maxime, ne nimia unctuoſitatis additione nimium temperemus ſalis vini ariditatem, & loco menſtrui hujus generis conficiamus debilius aliquod ſecundi generis.

Quod de menſtruis vegetabilibus dictum, hoc itidem intelligendum eſt de menſtruis animalibus. Pro exemplo dabimus

37. Cœlum animale Pariſini,

In Apertorio.

℞. URinam puerorum, qui ſint inter octavum & duodecimum annum, bonæ diſpoſitionis & valetudinis, quam collige bonam & in bona quantitate, & pone in pluribus vaſis vitreis quæ adimplere ultra duas tertias non debes, ut eo melius poſſit circulari. Singulis decem menſuris urinæ admiſce C. noſtri (*aquæ ardentis phil. menſuram ſemis*) quod ſit absque omni phlegmate; vaſa optime cera ſigillata pone ad putrefaciendum per 15. dies, & tum materiam invenies nigram & a ſua terreſtreitate ſeparatam. Et ſcias, quo longius remaneat in putrefactione, eo perfectius fit opus. Singulis quinque diebus mutandus eſt fimus. Tum effunde in vas, quod deſcripſimus in opere vegetabili, & deſtil-

destilla juncturis bene lutatis, usque videas signum, de quo loquuti fuimus in cap. B. sed pro certiori signo destillabis tantummodo duas partes, tum amoto recipiente appone aliud, & continua destillationem, usque dum remaneat instar syrupi vel picis fusæ. Tum accipe has duas partes reservatas, & destilla ex eodem balneo, recipiens tres partes ex quatuor, relictam quartam abjice. Ex his tribus vero destilla medietatem, & iterum destilla ex hujus medietatis quatuor partibus tres partes, quas bis destilla per se; & sic habebis florem tuum rectificatum, quo extrahimus Acetum acerrimum ex propria terra. Accipe ergo hanc terram in forma syrupi existentem, cui affunde florem (*spiritum*) ad trium digitorum eminentiam, claude vas alembico cæco & luta juncturas cum cera gummata, pone in putrefactione per tres dies naturales, oportet interdum commovere materiam in vase lutato, ut partes salinæ eo melius dissolvantur. Postea depone alembicum cœcum, & appone alembicum commune; verum in hac mutatione caveas, ne salium acredo noceat oculis tuis. Tum destilla leniter in cineribus & quum tali calore extraxeris totam aquam, adauge ignem, ut oleum vel anima ejus ascendat etiam una cum aqua destillata, cujus pars sublimabitur, pars altera instar pulveris albi adhærebit superficiei terræ. Sine frigescere,

cere, ſublimatum collige, collectum pone in aqua ſua, claude vas optime quoniam continet florem (*Spiritum*) animatum. Tum exime terram aridam remanentem, quam in pulverem redige in lapide porphyrio, cui affunde florem, (*ſive Spiritum*) ad trium digitorum latitudinem, putrefac per tres dies, deſtilla ex cineribus, augendo ignem cum ligno, ut ſupra: toties iterabis iſtud magiſterium, usque dum terra remaneat cineritii coloris. Tum eam calcinabis in reverberatorio, uti te docuimus in opere minerali *in cap.* 2. & ita habebis terram animalem praeparatam, plenam tantæ virtutis, ut exprimi nequeat. O potentia abſoluta, a qua reliquæ omnes dependent potentiæ, cuinam rei ſimilem infudiſti virtutem? Nemo comprehendet tam magnum ſecretum; nullus credet niſi ipſemet viderit per experientiam, ſicut nos vidimus. ℞. Florem animatum, quem rectifica ter in cineribus, terras *feces terreſtres*) ſemper abjice. Tum deſtilla in balneo tres partes a quatuor, reſiduum abjice. Hoc repete adhuc ſemel; tandem deſtilla totum; ita habebis florem animatum rectificatum. Recipe jam vas magnum (*cucurbitam*) & impone florem rectificatum, occlude os vaſis goſſypio, appone alembicum cum recipiente & leni calore cinerum totum vel maxima pars ſublimabitur in forma ſalis paetioſiſſimi, quo (ſi velis)

acues

acues C. noſtrum, quod denuo circulabis juxta *cap. D. D.* quocum potes perficere omnes tuas operationes, quas docui in *cap. praecedentibus*, quas citius complebis hoc menſtruo.

Verum enim vero ſi deſideres ſulphur animale naturæ, neceſſarium eſt, ut protinus ſublimes, poſtquam rectificaveris florem deſideratum, videlicet imbibendo terram juxta modum & ordinem, quem diximus in opere vegetabili, hoc eſt, cum octava parte, ſeptima, ſexta, quinta, & quarta, ſublima & utere, ſicut in opere vegetabili, videlicet acuendo florem animatum ſuo ſulphure animali ſublimato, circulando & faciendo omnia uti in opere vegetabili. Nunc fili vides, quo amore te proſequor, cum talia toties atque toties repetam, tantoque labore, ne de me conquerendi anſam haberes, & ut expertus eſſe in re qualibet, in qua te errare poſſe mihi perſuaſeram. Ideo repetimus & deſcripſimus in hoc capite, quod nullus philoſophus unquam fecit in magno ſuo volumine; & facile crediderim, nullum philoſophorum auſum fuiſſe tam longam & amplam practicam ac hanc noſtram deſcribere. Quod omne procedit ex paterno meo affectu erga te, quo te obſtrictum volumus ſub pœna divinæ diſplicentiæ, noli cuipiam hanc detegere, ſed potius combure eam, quam cito eam reduxeris in uſum, uti ſæpe ſæpius nobis promiſiſti. Ulterius te ad-

moneo, quod contendere velis, ut vivas juxta triumphans Evangelium gratiæ & pacis; rejice & vitia, ſocietates & actiones malas, uti ſæpius te admonuimus; ſecus autem ſi facias, non placebis illi, qui eſt dator hujus famoſæ ſcientiæ, omnis boni & gratiæ.

Ex Receptis annotamus.

1. *Ea, quæ in præcedenti quinto genere annotata fuere, huc etiam referri poſſe, cum menſtrua hujus generis ſola materia differant ab antecedentibus: hæc ex vino phil. tantum, illa ex fixis rerum diverſarum ſalibus confecta fuere; verum quoad ſublimandi methodum, vel modum conficiendi ſalia harmoniaca vegetabilia, tam hæc quam illa in omnibus conveniunt.*

2. *Salia hæc harmoniaca dici ſulphura naturæ. In præparatione Vini philoſophici terra quædam invenitur, quæ ſulphur exiſtens in ipſo mercurio vegetabili, mercurium proprium coagulans dicitur, ob quam terram vocarunt aliam quamcumque terram exanimatam fixam* Sulphur; *ſpiritum vero animatum Eſſentiam, Tincturam, &c. appellavere* Mercurium, *hoc ſulphure coagulandum; ambo vero hæc, cum in unum corpus fuerint redacta & ſublimata, vocarunt* ſulphur Naturæ (*non amplius fixum ſed*) ſublimatum.

3. Sa-

3. *Salia hæc dici* naturæ ſulphura *ad diſtinctionem* ſulphuris contra naturam, *hoc eſt, cujuſcunque acidi.* Ignis, *inquit Ripleus*, differt multis modis; unus enim eſt ignis naturalis, alius innaturalis, alius elementalis, & alius contra naturam. Ignis naturalis eſt is, qui provenit ex influentia ſolis & lunæ, atque ſtellarum, a quibus generantur ſpiritus aquarum ardentium, vapores eſſentiales mineralium, atque etiam virtutes naturales rerum viventium. Innaturalis eſt ignis occaſionatus, qui vocatur ignis humidus artificialiter factus a philoſophis. Vocatur etiam ignis primi gradus, qui per ſimplicem contemperantiam caloris vocatur Balneum, ſtufa, ſterquilinium: in hoc igne fit putrefactio noſtri lapidis. Ignis elementalis eſt qui fixat, calcinat, & comburit, & nutritur rebus combuſtibilibus. Ignis contra naturam diſſolvit in potentia, terit, interficit, & deſtruit potentiam gubernativam formæ lapidis: nam diſſolvit lapidem in aquam nubis cum deſtructione formæ ſpecificæ. Vocatur autem ignis contra naturam, quia operatio illius eſt contra omnes naturales operationes, ut aſſerit Raymundus. Nam omnia, quæ natura compoſuit, hic ignis deſtruit & ducit ad corruptionem, niſi addatur illi ignis naturæ, &c. *Med. phil. pag. 135.* Quare & quatuor ſunt ignes in arte noſtra, ſcilicet naturalis, qui eſt menſtruum ſe-

riconis; innaturalis, id est, fimus equinus vel vindemiæ, & hujusmodi; elementaris, hoc est, qui lignis & aliis combustibilibus fomentatur; & contra naturam, hoc est, omnes aquæ corrosivæ factæ ex vitriolo, salibus & hujusmodi rebus. *Viatic. pag. 342. Sed de his alio loco, videlicet libro quinto.*

4. *Salia hæc statim post sui sublimationem in usum esse adhibenda.*

5. *Aquam vitæ phil. etiamsi quoad posse rectificatam, in se tamen superfluam quandam continere humiditatem: quam de se ejicit vel circulando per se, uti in præparatione Cœli Lullii; vel imbibendo in rebus fixis, ut in dictorum salium confectionibus.*

6. *Menstruum ex Cœlo Lullii, essentia vel oleo vini phil. confectum, reliquis quidem non esse fortius, quoad salis harmoniaci præparationem, etiamsi citius cum hoc oleo, quam aqua ardente simplici id conficiatur; sed quatenus sal harmoniacum modo confectum non in tenui aqua phil. sed in oleo sive aqua vitæ circulata, commisceatur iterumque circuletur.*

7. *Diversimodas horum salium sublimationes quam maxime nobis exponere tam ipsius spiritus vini, quam menstruorum horum naturam, insuperque commendare Lullii incomparabilem harum rerum experientiam.*

8. *Men-*

8. Menstrua animalia, licet ex urina aliisque partibus humanis confecta, minus proprie tamen sic dici, quamdiu ipsius spiritus vini phil. materia fuerit vegetabilis & solummodo re animali acuata. Imo ipse Vini phil. spiritus etiam ex animali Regno confectus, ut & acuatus, a menstruis tamen vegetabilibus simplicibus non differret in dissolvendi proprietatibus, quia una cum dictis menstruis vegetabilibus simplicibus plurimum distaret a tingendi facultate menstruorum vegetabilium compositorum a quibus distingui debet, ubi alias inter vegetabilia menstrua numerari posset.

VII. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita menstruis prædictis simplicibus.

38. Circulatum majus Guidonis, *Pag. 4. Thesauri. Chym.*

℞. Spiritus vini (*phil.*) uncias sex, salis vini (*ejusdem*) uncias quatuor, vase optime clauso destilla spiritum in balneo; quem reaffunde super sal vini, iterumque destilla: idque fieri debet duodecies. Tum digere per mensem in balneo rorido; facta putrefactione exime, & destilla ex cucurbita, & alembico bicipiti sive duorum rostrorum,

 in

in balneo: & ſpiritus vini aſcendet per roſtrum ſuperius in ſuum recipiens; phlegma vero per inferius in ſuum vas. Exime ſal vini, cui affunde medietatem ſpiritus vini, & deſtilla ex retorta in alteram vini partem; deſtilla adhuc ſemel deſuper reſiduum, & ſal omne aſcendet in menſtruum fortius. Quod ſi deſideres debilius, adde ſpiritus vini uncias ſex at ſi velis debiliſſimum, affunde majorem quantitatem ſpiritus, verum juxta prædictum pondus, noſtrum fit menſtruum vegetabile magnum vel circulatum majus.

Annotationes.

Hactenus de menſtruis vegetabilibus ſimplicibus; ſequuntur nunc quæ compoſita dicuntur, non quaſi pluribus componantur ingredientibus, ſed quod ſimplicibus ſint fortiora, tam in ſuis diſſolvendi quam tingendi qualitatibus. Menſtrua hujus generis non differunt a prioribus in materia, nec in præparandi methodo, ſed pondere tantum: eo fortiora enim fiunt menſtrua, quo majorem addideris ariditatem unctuoſo Vini phil. ſpiritui. Guido ſuum circulatum minus confecerat ex ſalis vini parte una & ſpiritus vini partibus quatuor; Circulatum vero majus componit ex ſalis vini partibus duabus, & ſpiritus vini partibus tribus. Quo major ſalis quantitas ſumitur, eo fortius fit circulatum.

tum. Circulata minora extrahunt rerum effentias five tincturas; at circulata majora dissolvunt corpus totum in magisterium, quemadmodum apparebit libro secundo.

Menstrua vegetabilia composita fiunt etiam, si menstrua vegetabilia simplicia sumantur, loco spiritus vini phil. in omnium illorum descriptionibus. Ita fit

39. Menstruum acutum Guidonis, *Pag. 8. Thesauri Chym.*

℞. Menstrui vegetabilis (*circulati minoris sub* No. 36. *descripti*) libram unam, salis armoniaci (*communis*) uncias duodecim, destilla per retortam primo leni igne, deinde fortiori, & sal armoniacum pro parte ascendet; reaffunde, & destilla adhuc semel. Tum iterum adde uncias duodecim novi salis armoniaci, destilla fortiter ex cineribus, reaffunde & cohoba adhuc bis; & habebis menstruum nostrum acutum.

Sal armoniacum vini phil. spiritu redactum in liquidam substantiam, menstruum est quarti generis; at idem sal cum circulato minore Guidonis destillatum, menstruum fit non simplex, sed compositum, eoque præstantius, ob tantam novi salis armoniaci quantitatem additam. Parisinus in tertio menstruorum genere spiritum Vini phil. acuit

melle crudo; quo modo fit menstruum simplex hujus generis, fit autem compositum, si sali suo fixo permisceatur, & destilletur per alembicum.

40. Cœlum majus Parisini,
In Apertorio.

℞. B. Id est vinum rubeum putrefactum, ut scis; pone in cucurbita vitrea cum suo alembico & recipiente bene lutatis & pone in balneo, in quo sit tantum aquæ, ut supernatet dictam lunariam per duos digitos, & destilla leniter; & protinus videbis apparere venas in alembico, continua destillationem quamdiu apparuerint, & venæ hæ erunt instar lachrymarum claræ ad modum crystalli; & cum venerit mors (*phlegma*) qui occidit spiritum, dictæ venæ vel lachrymæ cessabunt & apparebunt rotundæ, ut perlæ. Tum temporis remove recipiens, quod claude, ne evaporet spiritus, & repone in loco frigido. Et ita separasti ejus animam, (*spiritum*) quamvis sui mortis parum adhuc in se contineat, & hoc modo continuabis destillationem, (*mutato jam recipiente*) donec omne ascenderit phlegma odoriferum, & materia remaneat instar picis fusæ, nigræ & crassæ, quam ne nimium exsicces observa, sed usque ad signa dicta tantum. Et ita habebis duo fermenta ex nostro B. Cave alicui reveles hanc practicam quam tibi

tibi communicamus ſub periculo tuæ animæ. Quia fores cauſa multi mali in hoc mundo, perpetrandi a filiis iniquitatis. Propterea repone eam in manibus Dei omnipotentis, qui ſcit voluntatem eorum, qui vivunt juxta ſuam voluntatem & triumphans Evangelium; & pro hujus gloria extraxiſti formam ex B. & eodem modo extrahere potes ab omnibus individuis animalibus & vegetabilibus. *Cap. ſecundum ſignificatum per C.* ℞. Ejus animam (*ſpiritum*) reſervatum in loco frigido, & deſtilla in Balneo ejus medietatem, vel usque venæ pretioſæ aſcendere deſinant; rectifica adhuc bis, obſervatis iisdem regulis, ſed tertia & quarta vice: quamprimum appareant venæ, ceſſa deſtillare, & tenta, num comburat linteum; quod ſi non, repetatur deſtillatio, donec id faciat. Poſtea cohoba per ſe quater vel ſexies in balneo. Et ita habes modum idoneum rectificandi dictam materiam vel animam, (*ſpiritum*) quæ eſt tantæ virtutis, ut nulla lingua exprimi queat, vel recitare ſecreta, quæ Deus æternus ipſi conceſſerit. Uti cum eſſemus Venetiis, urbe famoſa, ambo vidimus ejus quædam experimenta, Et ita ſerva eam bene in loco frigido.

Cap. tertium ſignificatum per D. D. Declarata jam methodo rectificandi & ſeparandi ſpiritum ardentem noſtrum à ſua morte, ejus virtutem & potentiam depravante, nunc ſcias,

ipſum

ipſum non habere potentiam diſſolvendi duo luminaria, & reducendi ea in actum, niſi prius acuatur, ut tibi dicam. Etiamſi præparatio hæc docenda ſit in generalibus *in cap. F.* nihilominus, ne ullum tempus amittas, quamprimum rectificaveris ſpiritum tuum ardentem dictum alias primum florem, mallem, ut ipſum protinus poneres in practicam: quam in hoc capite ſignificavimus duplici hac litera D. D. quarum una indicat ejus acuitionem, altera ſuum regium acuens, id eſt, ſal e melle extractum, eo modo quem tibi ſæpius monſtravimus, hoc eſt, cum pretioſiſſima ſua aqua (*mellis ſive menſtruo in genere tertio ſub* No. 10. *deſcripto.*) Et licet aqua hæc ſatis ſit bona, attamen aqua hæc acuata ſuo pretioſiſſimo ſale, de quo eris certior, tibi recompenſabit tuum laborem, largiterque te ſuſtentabit, usque dum attingas finem tui laboris, medicinam magnam. Nunc ad propoſitum.

℞. Mel apium juvenum, album, pone in putrefactione in cucurbitis magnis cum ſuis alembicis in balneo, & fac, ut quotidie bulliat per horam; reliquum temporis maneat in calore temperato: & hoc facies per ſpatium quindecim dierum naturalium. Tum affunde tantum C. ut ſupernatet quatuor digitorum latitudine, & claudendo alembicis cæcis, & ponendo in putrefactiones per tres dies naturales.

rales. Tum appone alembica cum suis recipientibus & juncturis bene lutatis, destilla ex balneo; & cum ex octo partibus septem fuerint destillatæ, vel (*quod signum est certius*) cum videris ascendere lachrymas rotundas vel guttas, depone recipientia, quæ optime clausa, ne aliquid evaporet, reserva in loco frigido, pro sui acuitione; postea continua destillationes eodem caloris gradu, usque nihil ascendat amplius; verum si necessitas requirat, ut augeatur ignis, cave ne fiat nimium; & cum nihil ascenderit dicto regimine, remove etiam hæc recipientia, & serva ea, quia continent aquam secundam sive phlegma pro extractione pretiosissimi salis. Jam pone materiam tuam in cineribus, & destilla calore tertii gradus; destillato oleo, sine ut frigescat materia, quam tritam reverbera in patina fictili in reverberatorio per octo dies, vel usque quo satis fuerit calcinata: signum erit, quando eam inveneris coloris cineritii. Tum affunde de phlegmate reservato tantum, ut cooperiatur per duorum digitorum latitudinem; vase clauso alembico cœco, servetur in balneo per duos vel tres dies; decanta liquorem, & novo affuso phlegmate repetatur toties, donec extraxeris omne sal, quod excellet nivem in albedine. Et hoc est sal istud, quo acuimus nostrum C. simplex (*spiritum arden-*

ardentem menſtruo quinti generis) hoc eſt, quod ambobus luminaribus dat principium vegetationis, reducens ea in naturam quintæ Eſſentiæ. Et eodem etiam acuere potes & augmentare propriam ſuam aquam, (*mellis ſive menſtruum tertii generis*) quæ potentiam habet vegetandi omnia mineralia. Hoc ſolo te ſupportabis in tuis neceſſitatibus. Adeo, fili, ut oporteat agere gratias potentiæ abſolutæ, cave, ne alicui reveles tam magnum ſecretum, nam iſtud jam declaravimus tam plane, ut impoſſibile ſit ulterius aliquid addere. Nunc recipe decantationes tuas, quas abſtrahe in balneo, ut remaneat ſal albiſſimum, quod diſſolves, filtrabis, & congelabis ter, & erit idoneum pro omnibus tuis operationibus. Jam deſcendamus ad practicam acuitionis.

℞. Salis prædicti unciam unam, cui bene pulveriſato affunde partes quatuor C. D. id eſt: ſpiritus primi (*ardentis, ſed quia hoc ſpiritu fieret menſtruum quinti, & non hujus generis, ideo accipiatur C. melle autem, ſive Cœlum melliſluum Pariſini, menſtruum tertii generis.*) Alembico cæco & juncturis optime clauſis putrefac per duos dies naturales; tum alembico & recipiente appoſitis deſtilla in cinneribus. Finita deſtillatione ſumas pondus ſalis remanentis in retorta, cui adde quadruplum C. putrefaciendo & deſtillando

in

in cineribus, ut ſupra, & magiſterium iterabis toties, donec ſal omne aſcendat una cum ſpiritu ſuo cœleſti; alias C. & hoc modo acuabis & multiplicabis juxta placitum. Sed reminiſcere partem unam ſalis requirere partes quatuor C. (*in hoc loco, cœli mellifluì Pariſini.*) Et ſcias me tibi non enarrare fabulas, ſed valde diſtincte tibi declaro ordinem veræ practicæ, hoc pacto tamen, ut quamprimum eam deduxeris in actum, velis eam omnino occultare, conſiderando quanta obſcuritate philoſophi antiqui ſua protulerint, quod tamen non egerunt, niſi ut prohiberent, ne ignorantes nimium erigerent ſuas criſtas; eadem etiam ratione nos deſideramus, ut ſicut te ſæpe ſæpius admonuimus, velis ſervare ſecrete, & tempore conveniente & loco elaborare pro temetipſo & pauperibus Jeſu Chriſti.

Cap. quartum ſignificatum per E. Debebamus reddere gratias infinitas bonitati Dei æterni, quod tanta liberalitate nos docuerit modum conficiendi Cœlum noſtrum, & capaces reddiderit gratiæ tam admirabilis & inæſtimabilis. Certum eſt, quum prima vice abſolviſſem ſecretiſſimam hanc ſcientiam, & vidiſſem veram transmutationem, attonitus quaſi fui, & ſæpe elevando oculos meos in Cœlum, proſtratus fui in terram agendo gratias Deo omnipotenti. Nunc ad propoſitum.

℞. Vi-

℞. Vitrum magnum tantæ capacitatis, cujusmodi unum tibi monstraveram Murarii, in quod pone istius menstrui libras duas vel tres; claude optime, & circula in balneo vel fimo equino, sed cave, ne in fimi mutatione circulatio impediatur, & ita circuletur per spatium quadraginta dierum naturalium; & tum invenies materiam tuam claram instar cristalli cum hypostasi in fundo, quæ erit instar serici, quam decanta caute in aliud vitrum, serva bene clausum in balneo; & habebis menstruum vegetabile simplex (*si fuerit confectum ex spiritu ardente & sale mellis; compositum vero, si ex Cœlo mellifluo Parisini & sale mellis præparatum.*) Cœlum nostrum tantæ virtutis est, ut nequeat exprimi: hoc peragimus veram calcinationem & dissolutionem luminarium cum conservatione humidi radicalis; hoc est, quod reducet tam imperfecta, quam perfecta metalla de potentia in actum. Et quamvis videatur me tibi non delineasse figuram vitri; scio tamen, & reminiscor, me horum quædam reliquisse in ædibus tuis, aliaque plura de cucurbitis nostris, quorum quodlibet bonum est. Gubernabis teipsum juxta tuam discretionem, quum sufficienter tibi aperuerimus viam veritatis in hoc capite.

Ex

Ex Receptis observamus.

1. *Menstrua hujus septimi generis a superioribus simplicibus differre non in materiis, nec conficiendi modis, sed ingredientium ponderibus & usu.*

2. *Menstrua hæc non tingere dissoluta sua, quod alias menstruorum compositorum proprium est. Omnis quidem mercurius vegetabilis suum proprium in suo ventre continet sulphur tingens & sibi & aliis sufficiens, uti libro tertio & præsertim libro quinto demonstrabitur; nihilominus quatenus rebus magis tingentibus non acuatur, dicimus, quemcunque spiritum vini phil. carere tinctura.*

VIII. GENUS.

Menstrua Vegetabilia composita ex menstruis vegetabilibus simplicibus, & argento vivo vulgi vel reliquis metallis.

41. Ignis Gehennæ Trismosini & spiritu vini phil. & mercurio sublimato;

Pag. 7. aurei Velleris Germ.

℞. Aluminis calcinati, nitri, ana partes duas, salis tosti partem unam, misce, recipe hujus mixturæ & mercurii sublimati ana libram unam, sublima lege artis, sublima-

tum cum nova mixtura ſalium miſce & ſublima, idque repete tertia vice. Huic mercurio ita ſublimato & pulveriſato affunde ſpiritum Vini (*phil.*) quem abſtrahe in balneo ad oleitatem, cohoba aliquoties, & quarta vice aſcendet mercurius una cum ſpiritu vini; deſtillatum rectifica donec poſt ſe nullas relinquat feces, & erit aqua ardens inſtar ignis Gehennæ. Hanc aquam porro rectiſica ex cineribus usque aſcendat nulla relicta reſidentia; ultimo deſtilla per chartam ſeptuplicem ex balneo, & habebis aquam vere ſpiritualem, quam vaſe optime clauſo ſerva quia valde volatilis eſt.

Annotationes.

Genus proxime antecedens annumeratur quidem circulatis majoribus, ſive menſtruis vegetabilibus compoſitis; quoniam iſtius generis menſtrua diſſolvendi viribus quidem præſtant cæteris menſtruis ſimplicibus, non tamen tinctura: Qua tam hoc, quam illa carent. Jam vero quæ dabimus, præſtantiora erunt; diſſolvent non tantum, ſed diſſolvendo inſuper tingent res in iis diſſolutas, adeoque meliores efficiet. Non tantum extrahent rerum eſſentias, ſed corpora tota transmutabunt in magiſteria. Inter hæc primum obtinent locum aquæ mercuriales vegetabiles ex argento vivo vulgi & menſtruis

vege-

vegetabilibus ſimplicibus compoſitæ. Adepti enim complures argentum vivum vulgi dixere apertum metallum, ſic edocti per experientiam; ſolvitur enim citius reliquis metallis, ariditateque ſua magis temperat unctuoſitatem ſpiritus vini phil. quam individua in antecedentibus menſtruorum generibus hactenus adhibita. Hac de re audite Philoſophos, & præ cæteris celſum Paracelſum Adeptorum facile principem, qui, ſi metalla, *inquit*, intendis in magiſterium convertere, & totum corpus plane in eſſentiam tingere, oportet, ut accipias præcipuum & apertum metallum, cui reliqua omnia in natura cognata ſunt, idque in ſua matrice quæ in aqua ſita eſt, & mater omnium metallorum appellatur, (*circulato minore ex ſale com. Paracelſi*) corrumpas, a ſuperfluis expurges & in primum Ens liquidum reducas, hoc eſt, Acetum acerrimum metallicum, primum Ens mercurii. *Libr.* X. *Arch. cap. 3. pag.* 37.

Quemadmodum ex herbis (veluti ex vite) eſſentia temperata educitur, qua ipſa ex omnibus herbis & radicibus eſſentia extrahi poteſt, adeo, ut mercurius vini non ſuam propriam naturam, ſed ejus cum quo eſſentificatur, oſtendat. Pari ratione ex metallis & mineralibus, ſimilis mercurius vel ſpiritus ex aperto & medio metallo mercurio extrahitur. *Libr. X. Arch. pag.* 39. Mercurius vivus

mater

mater est omnium septem metallorum, & merito mater metallorum dici debet, est enim metallum apertum. *Libro de rebus naturalibus pag. 87.*

Quare recolite ea, quæ superius dicta sunt de semiperfectis generatis naturalibus, inter quæ unum est mercurius vivus, qui non in compactionem perducitur, sed in liquiditate relinquitur; præterea sciendum, quamlibet rem generatam, quæ aperta est, ut argentum vivum, esse similem domui non clausæ, in quam quilibet intrare potest: ita enim mercurius patet, ut quilibet medicus ex eo accipere possit, quæ velit. Sed de auro, argento, stanno, &c. non ita se res habet: illa enim janua est clausa per coagulationem, donec per artem fiat apertio, dissolutio, & reductio in primam materiam, quæ quidem multa impedimenta habent, quæ in mercurio non sunt, est enim patens, nec indiget nisi directione præparationis. *Tract. 2. libri 2. de morbis metallicis. 723.*

Basilius adstipulatur Paracelso, inquiens: In principio generationis primum omnium est argentum vivum apertum, ac leviter coagulatum, quoniam parum salis ipsi communicatum habet, ideo magis spirituale est quam corporeum; cætera metalla derivata a sua essentia plus salis habent, ideo magis corporea

rea ſunt reddita. *Libro de Rebus natur. & Supernat. cap. 2.*

Chortalaſſæus idem teſtatur, dicendo: Varii coloris argentum vivum extat, album, ſubcæruleum, griſeum, nigricans, alium pigrum, aliud velox; in ſeipſo tamen metallum apertum, & facile transmutabile corpus habet. *Cap. pag. 359. Volum. ſexti Theat. Chym.*

Ne autem deſperes in inquirendo ſulphure, *inquit Sendivogius*, tibi ſacroſancte dico, illud in auro & argento eſſe perfectiſſimum, ſed in argento vivo facillimum. *Pag. 213. libr. de ſulphure.*

Ex veteribus addam Arnoldum qui ita lib. 1. cap. 7. Roſarii. Medicina eſt tam in corporibus metallicis, quam etiam in argento vivo ſecundum naturam, cum unius ſint reperta naturæ; ſed in corporibus quidem difficilius, in ipſo vero mercurio vivo propinquius, non autem perfectius. Ex ſolo argento vivo facilius & propinquius non perfectius invenitur, cum ipſe ſit pater omnium iſtorum luminarium, & omnium liquabilium, ab ipſo ſiquidem omnia ſunt, & ideo in ipſum omnia reſolvuntur, quoniam natura naturam amplectitur propriam, amicabilius, magisque gaudet cum ea, quam cum extranea. In ipſo namque eſt facilitas extractionis illius ſubtilis ſubſtantiæ, &c.

Inter metalla igitur nullum datur, quod citius coeat cum vini philoſ. ſpiritu, faciliusque alteretur, quam argentum vivum, quippe quo nomine pro metallo aperto ab Adeptis habitum fuit; metalla, & cætera corpora mineralia difficillimè diſſolvuntur a vini philoſ. ſpiritu; verum ſemel huic ſpiritui connexa, æque ac mercurius commutantur in tertium quid, numquam diviſibile in conſtitutiva ſua, videlicet metallum & ſpiritum. Metallum hoc apertum, ſalium aciditate quandoque magis apertum reddidere, ſic Trismoſinus pro igne ſuo Gehennæ aliquoties ſublimavit mercurium communem. Summè tamen cavendum eſt, ut ejusmodi menſtrua ex mercurio ſublimato confecta diuturniori circulatione, vel repetitis cohobationibus ab omni liberentur ſalium aciditate dulcificando: cum vero operatio hæc ſit periculi plena, imo contra menſtruorum vegetabilium regulam, quæ quodcunque excludit acidum; ideo conſultum duximus, tyronibus tutius eſſe, mercurio crudo uti, quam ſublimato. Horum loco itaque commendabimus menſtrua ex argento vivo crudo confecta.

42. Mercurius alchymicus Riplei.

In Concord. Raym. & Cuidon.

℞. Mercurii crudi bene purgati unciam unam, noſtri igniti Tartari ſeu ſalis vege-

vegetabilis superioris (*in quinto genere sub* No. 23.) reservati uncias tres, & conterantur ambo simul optime super marmore, donec incorporentur; tunc ponas in tepido balneo, & totum dissolvatur in lac quoddam album. Totum istud ponas super libram mercurii crudi, & dissolvatur totum in simile lac, & sic facies in infinitum. Hic mercurius dissolutus in balneo putrefiat, postea destilletur in cineribus primo igne leni, & ascendet quædam aqua insipida, quæ abjiciatur. Tunc igne magis aucto, ascendet alia aqua magis spissa, quæ quidem aqua dissolvit omnia corpora, putrefacit, mundat & figit ea; ad extremum vehementiori igne oleum ascendet aurei coloris, quod pro fermento rubro dissolvendo, & pro Elixire rubeo multiplicando conservari debet: est enim nostrum aurum singulare, nondum a natura fixatum.

Alibi loco Tartari igniti, (id est, spiritus vini phil. in sale Tartari, exsiccati, vel salis armoniaci vegetabilis ex sale Tartari confecti, sed nondum sublimati) usus est Ripleus aliquando menstruo quodam vegetabili simplici, quocum composuit aquam mercurii exaltatam, ut sequitur:

43. Aqua mercurii exaltata Riplei,
Cap. 12, Philorcii.

℞. N*igrum nigrius nigro* & deſtilla aquam, & fortifica illam cum pipere, ſquilla, pyrethro, euphorbio, ſolatro, anacardo, granis Paradiſi, ſtaphisagria & ſimilibus in acuitate. Hoc vero ſecretum eſt magnum, Sumatur aqua quintæ fortificationis, & deſtilletur, & ponatur ſuper mercurium, ut natet deſuper per ſpatium duorum digitorum vel trium, & obturato vaſe, ne reſpiret, ponatur mercurius in balneo ad ſolvendum per menſem; quod autem ex eo ſolutum fuerit, evacuetur in aliud vas & ſervetur. Nova autem aqua fundatur ſuper mercurium non ſolutum, & procede, ut ſupra, ſic continuando, donec habeas libram unam mercurii diſſoluti. Tunc pone diſſolutum ſimul in balneo per quindecim dies, & poſt hoc deſtilla, & quod aſcendet, ſeorſim ſerva in vaſe, ne reſpiret, & ſuper fæces remanentes pone novam aquam, & procede per balneum, ut ſupra, & hoc opus continua, donec totus mercurius exaltetur. Non eſt autem hoc opus inertium & pigrorum. Vocatur autem iſta aqua ſic exaltata apud philoſophos multis nominibus: eſt enim *Lac Virginis*, *Aqua roris Maji*, & *Aqua mercurii.*

Nigrum

Nigrum nigrius nigro & vinum phil. esse synonima superius probavimus ex Lullio; istius aquæ vel spiritus fortificationem sive acuitionem cum pipere, squilla, &c. docuimus in secundo genere. Mercurius autem, licet sit metallum apertum, satis tamen difficulter dissolvitur in prædicto menstruo secundi generis; quo fortiora autem menstrua vegetabilia sunt, eo citius etiam solvitur, exemplum habebis in sequenti aqua gloriosa Lullii, ubi mercurius dissolvitur spatio sex dierum in cœlo vinoso Lullii, sexti generis menstruo.

44. Aqua gloriosa argenti vivi Lullii.

In Testam. Novissimo.

℞. Argenti vivi vulgi libram unam, & pone in vase vitreo, & superpone de vegetabili menstruo (*superius in sexto genere sub* No. 30. *descripto*) quod supernatet per quatuor digitos, pone in balneo vel fimo per sex dies, & totum dissolvetur in aquam gloriosam; eleva menstruum per balneum lene, & in fundo vasis remanebit tibi lumen perclarum & anima metallorum. De hoc intelleximus *in cap. quod incipit*: Oportet nos cum eo incipere & cum eo finire. Tunc accipe illam aquam gloriosam argenti vivi, quæ erit libra una, & misce cum libris duabus de men-

menſtruo vegetabili cœlificato (*de Cœlo vinoſo a nobis ſub* No. 30. *ſic dicto*) & totum fiet una aqua, cum qua diſſolves omnia corpora tam perfecta quam imperfecta pro creatione ſulphuris noſtri.

Eodem fere modo præparat menſtruum, quod incalcinatum vocat.

45. Menſtruum incalcinatum Lullii, *In Experim. XXXIV.*

℞. Mercurii vulgaris, qui ſit advectus ex Hiſpania inter pelles ſignatos ſigillo hiſpanico, ne quid ſophiſticationis contineat, ipſum per camuſcæ pellem transmitte; mox aquam accipe mercurialem, extractam a mercurio per magiſterium, ut te docuimus in experimento trium vaſorum, ut ſcis; atque ita ſolve mercurium. Cum autem totus fuerit ſolutus, aufer ab illo aquam per balneum, & remanebit in fundo vaſis mercurius in forma olei. Hoc ergo utemur ad incerandum (*circulandum potius*) in noſtrum cœlum ſive noſtrum menſtruum cœlificatum. Accipe igitur quatuor libras menſtrui cœlificati (*cœli vegetabilis ſub* No. 17. *in quinto genere deſcripti*) & unam libram prædicti mercurii in oleum redacti, ac ſimul invicem conjunge; tum demum incalcinatum menſtruum habebis, quo diſſolves duo luminaria ad conſervationem

ſuæ

ſuæ formæ, non ſolum eam conſervando, verum etiam propagando eam infinitum.

Hujus menſtrui receptum clarum eſt; exponendum tamen eſt, quid ſibi velit per aquam mercurialem extractam per magiſterium trium vaſorum, cujus menſtrui deſcriptionem ita legimus.

46. Aqua mercurialis per magiſterium trium vaſorum Lullii.

In Exper. XIII.

℞. Mercurium Hiſpaniæ, qui cum ſigillo Hiſpaniæ in veſicis advehitur, ne ſophiſticetur. Ipſum ſublimabis hoc modo: Accipe vitriolum deſiccatum ab omni phlegmate, & ſalem communem præparatum, & crepitatum, ſive prius igne aduſtum; conjunge cum his duobus mercurium terendo quam optime, poſtmodum in vaſe ſublimabis in principio igne levi, poſtea augebis ignem, quousque perfecte ſublimetur. Frigefacto vaſe collige ſublimationem caute; caveas tibi a fumoſitatibus, ſunt enim venenoſæ; ſublimatum quam optime imbibas oleo tartari (*per deliquium*) & calçe viva. Deinde materiam intra retortam conſtitue, ſubminiſtrando ignem, donec vivus ipſe mercurius in recipientem emanaverit. Iterum ut ſupra, cum novis iisdem materiis ſublimabis, denique ut ſupra, per retortam vivificabis. Hoc pacto itere-

iteretur magiſterium quater. Recipe igitur hunc mercurium ſic præparatum, & cum aqua vitæ (*philoſophica*) fervere facias, deſiccatum transmitte per corium capræ. Recipe igitur hunc mercurium, & illum conſtitue in vaſibus (*tribus aludelibus*) quorum alterum alteri ſit firmiter & fortiter annexum, ac undique forti luto ſapientiæ coopertum; poſtea conſtitue furnum, in quo apte hæc faſa collocentur, ita ut omnia æqualiter ignem habere poſſint, ſed recipiens nullo pacto ignem ſentire debet, ſic etiam roſtrum primi vaſis, per quod mercurius debet intromitti extra furnum ſupereſſe debet. Subminiſtra poſtea ignem dictis vaſis, ut candeſcant, & intus & extra fiant ignita; poſtea per cannam ſupereminentem extra furnum immitte mercurium, ac protinus claude os cannæ cum bombace, & propter aſperitatem ignis brevi tempore pars ipſius mercurii tranſibit in recipientem, una pars vero in ſimilitudinem aquæ; ſepara aquam à mercurio, & ſerva, quod vero remanet vivum, iterum injicito in vas dictum ut ſupra toties, donec per ignis aſperitatem totum tranſeat in aquam, ſingulis vicibus evacuando recipientem in aliud vas, & clauſum optime conſervabis. Poſtea ℞. hujus aquæ uncias quatuor, & unciam olei ſive ſalis primi experimenti (*ſalis tartari ſpiritu vini phil. impragnati*,) & ſimul cum dicto ſale transmitte.

te, destillando illam aquam per cineres igne lentissimo à principio, postea in fine ignem augendo donec amplius non destillet. Deinde recipe novum salem, vel oleum ejusdem primi experimenti, & conjunge cum illa aqua paulo ante destillata, ac iterum per cineres, ut supra, destillando transmitte. Hoc autem magisterium quinquies iterabis, singulis vicibus cum unciis tribus dictæ aquæ commiscendo unciam unam dicti salis, vel olei primi experimenti, destillando ut supra per cineres eodem gradu ignis, ac eodem, quo supra, pondere tam aquæ, quam salis sive olei. Atque hoc pacto, auxilio Dei, habebimus aquam mineralem, ac vegetabilem unitam simul, quæ potestatem habet dissolvendi mercurium & cuncta metalla, præsertim duo luminaria. Ad cujus aquæ multiplicationem hoc pacto procedendum est. ℞. Unciam unam mercurii purgati, & uncias quinque aquæ acutæ dictæ (*modo præparatæ*) conjunge hæc duo simul in bocia parva, quam claude optime; tum protinus mercurius dissolvetur, quam dissolutionem statue in urinali parvo, cum alembico & recipiente, juncturis bene clausis, destillando per cineres, & totum in aquam transibit, relicta in fundo vasis aliqua terrestreitate nullius momenti. Hac ergo ratione dictam aquam multiplicare poteris, quantum libet, videlicet accipiendo ipsius quinque partes, & unam mercurii purgati,

gati, diſſolvendo prius per alembicum, ut ſupra deſtillando.

Mercurium ſublimatum, ut communi modo purgetur, revivificat per oleum tartari & calcem vivam; jam purgatum digerit in aqua vitæ, puta philoſophica; communis enim hic nihil prodeſſet vini ſpiritus, ubi in hac digeſtione cum aqua vitæ phil. argento vivo abhæret multum unctuoſitatis permanentis, maxime illud alterantis; deinde iſtud injicit diverſis aludelibus invicem ſibi & recipienti connexis & ignitis, ut convertatur in aquam mercurialem. Modum deſtillandi per vaſa ignita apud adeptos frequenter in uſu fuiſſe paſſim invenio; verum num abbreviationum, vel exquiſitioris vel brevioris elaborationis, vel alterius mihi incognitæ methodi cauſa hunc excogitaverint, me latet. Baſilius libr. Particularium, in Particul. ſolis *non mercurium quidem, ſed aurum aqua phil. aliquoties extinctum deſtillat per vas ignitum in liquorem rubeum.* ℞. Auri fulminantis, *inquit*, partem unam, florum ſulphuris partes tres, leni igne calcina ad ſulphuris conſumptionem uſque; materiam ignitam extingue in ſpiritu vini, guttulis aliquot ſpiritus tartari (*menſtrui vegetabilis ex ſale tartari*) acuato. Decanta ſpiritum, & pulverem, ad ignem ſicca; cui exſiccato iterum adde partes tres florum ſulphuris, calcina &

ex-

extingue, & antea. Hoc opus repete ſexies, ut auri pulvis fiat butyri inſtar mollis & pinguis, qui caute eſt exſiccandus, quoniam parvo liqueſcit igne; pulverem hunc parumper calefactum injice in retortam tubulatam, beneque ignitam, & tubulo ſtatim clauſo deſtillabis guttas rubeas cadentes in optimum vini ſpiritum in recipiente propoſitum. *Si aurum in Vini phil. ſpiritu aliquoties extinctum ſit molle ac pingue, quidni etiam hoc fieret in mercurio vulgi, digeſto juxta receptum, in eodem vini ſpiritu? At eſto quod Lullius ſibi tantummodo propoſuerit, argentum vivum redigere in liquorem acidum communem; ex hoc tamen, addendo ſal tartari primi experimenti, componit menſtruum vegetabile quinti generis, cum quo argentum vivum vulgi diſſolvit, & in aquam mercurialem redigit. Hac mercuriali aqua denuo mercurium communem diſſolvit & abſtrahit, ut maneat in forma olei, quod mercurii oleum in cœlo vegetabili diſſolutum circulat, circulatum vero menſtruum incalcinatum vocat. Loco olei mercurii ſi ſumas mercurium crudum in veram primam materiam mercurii redactum, & hoc ſale armoniaco mercuriali cœlum vegetabile acuas, idem, imo multo melius conficies menſtruum incalcinatum. Modus conficiendi ſulphur naturæ argenti vivi vulgi ſequens eſt:*

Sa.

Sal harmoniacum mercuriale, sive Mercurius mercurii Lullii,

In Exp. XVIII.

℞. Mercurium bis sublimatum cum vitriolo & sale, & ipsum sublimatum constitue super laminam ferream optime prius contritum; cum eo jungas duas uncias stanni calcinati, & statue in loco humido & dissolvetur. Iterum sublima, & pone super laminam ferream, ut supra, & totum dissolvetur: atque hoc pacto potes tantum mercurii dissolvere, quantum volueris. Postea accipe hanc aquam; & eam septies rectificabis per cineres, vel donec amplius terrestreitatem non emittat; postea destillabis eam per balneum igne lento, ac ex decem partibus destillabis unam, quæ nullius est utilitatis, est enim phlegma, quod contraxit ex loco humido; mox scias pondus aquæ remanentis in fundo, & quaternis quibusvis unciis apponas singulas uncias de sale vegetabili primi vel secundi experimenti, nam sunt ejusdem vigoris; deinde destillabis per cineres calidos cum alembico & recipiente, juncturis optime clausis, quæ cum destillata fuerit tota, iterum illi novum salem adjunge, servato eodem pondere, quo supra, tam salis quam aquæ, atque eam denuo destillabis, ut supra, atque hoc eodem modo quater destillabis, adjuncto singulis de-

destillationibus novo sale, ut supra, ac destillando per cineres: atque ita habebis aquam mercurialem ad omnes physicas operationes aptam. Cæterum accipe mercurium vulgi, lotum cum aceto & sale, & transactum per pellem camusciæ, illum pone in vase; & si de mercurio fuerit pondus unius unciæ, illi quatuor uncias adjunge prædictæ mineralis aquæ & superposito antenotorio super cineres, sine, ut leviter bulliat, & breviter totum dissolvetur; quam dissolutionem evacuabis transferendo in aliud vas, cum cautela, ut si qua pars reliqua sit terrestreitatis in fundo, separetur à dicta dissolutione, nec enim est utile transmitti in dictam aquam. Hoc autem modo dissolvere potes de mercurio, quantum volueris. Præterea accipe prædictum mercurium dissolutum, & putrefacito per 30. dies in balneo vel fimo calido, quod in denos quosque dies transmutari debet, ut calor continuus perseveret, nec extinguatur. Facta putrefactione remove vas, & apposito alembico cum urinali & receptorio, juncturis bene clausis, destillabis per balneum totam aquam; mercurius autem remanebit albus in vase, sicut nix. Tum illi tantum superinfunde de hac aqua, quam nunc destillasti, ut supernatet quatuor digitis; reliquum aquæ servabis in suo vase optime clauso, in loco frigido. Mox superposito vasi suo antenotorio, junctutis obstru-

ctis, pone in putrefactione per diem naturalem. Postea amoto antenotorio, & superposito alembico cum recipiente bene clauso, destillabis per cineres, & augebis ignem, ut anima transeat in suam destillatam aquam. Postremo cessante destillatione, sine vas frigefieri; amove recipientem; & servato firmiter clausum: nam quod intus destillatum est spiritus animatus. Materiæ vero remanenti in vase, id est, urinali, superinfunde iterum de aqua destillata tantum, ut supernatet quatuor digitis; & annexo antenotorio vas constitue in putrefactione, ut supra; ac subinde amoto antenotorio vicissim & superposito alembico cum suo recipiente, quo spiritus animati alteram partem servaveras, juncturis optime clausis, iterum per cineres destillato; ac ultimo similiter ignem augebis, ut in destillatam aquam anima transeat, ut supra. Post frigefacto vase in receptorio ipsum spiritum animatum conserva, ut supra, optime clausum, ac remanenti materiæ in fundo iterum infunde de nova aqua, ut supra, & putrefacies, ut supra, per cinerem destillando. Spiritum in idem receptaculum transmitte, ubi alterum servasti. Hoc pacto iterabis magisterium toties, quousque corpus remaneat mortuum, nigrum, omnique humiditate destitutum, quod hoc signo comprobabis: accipe modicum de corpore illo nigro sive terra, &

pone

pone super laminam ignitam; & si videbis nullum fumum emittere, neque ab igne evolare, tunc accipe ipsam terram & pone in parvula pila optime lutata, & vitrea, atque ore optime clauso; eam constitue in ignem reverberationis per 24. horas. Post ipsam terram calcinatam remove; & sterne intra cineres calidos optime clausam, ne aliquam humiditatem attrahat. Cæterum accipe aquam animatam; atque eam per cineres septies rectificabis; quam aquam animatam & vivificatam divide in duas partes; quarum altera utemur ad vivificationem terræ; altera vero ad dissolutionem solis & lunæ. Accipe ergo alteram partem dictæ aquæ, & scias pondus terræ superius servatæ, contere prius; pone in urinali; deinde superinfunde illi de prædicta aqua partem quartam sui ponderis, & annexo antenotorio bene clauso, pone vas in balneum, ut aquam balnei non attingat, sed solo vapore materia calefiat; atque ita permaneat per quatuor dies. Deinde amoto antenotorio, & superposito alembico destillabis per cineres lento igne ad similitudinem solis; & emanebit humiditas quædam insipida, quam projicito, nihil enim valet. His peractis iterum imbibe cum quarta parte spiritus animati, ut supra, digerendo ut supra, & per cineres destillando, ut supra, humiditatem. Hoc pacto toties magisterium hoc reiterabis,

 donec

donec totum corpus ſuam humiditatem ſive animam reaſſumpſerit, & album remaneat inſtar nivis; quod corpus extrahe & ſiccabis, & contere, contritum in parvam bociam conſtitue quam optime lutatam luto ſapientiæ, & obſtructo ore ipſius bociæ cum bombace, ipſum vas collocabis in furno cinerum; ſed adverte, quoniam ſi ignis ſit nimis violentus, materia tranſibit in oleum, nec poterit ſublimari, & periculum erit, ne vas frangatur, quod nobis accidit: id quod te admonitam volumus, ut ignem levem perſequaris, donec materia ſublimetur. Hoc etiam notabis, hanc ſublimationem etiam poſſe fieri in igne turris (*athanoris*) eoque non ſublimabitur materia, niſi ſpatio trium vel quatuor dierum.

Quæ quidem ſublimatio erit albiſſima, ſicut ſquammæ piſcium, vel tanquam talcus. His peractis extrahe caute magneſiam, materiam primam vulgaris mercurii noſtri, ſalem noſtrum armoniacum, ſulphur noſtrum; quod ſervabis in parvula bocia bene clauſa intra cineres, calidos inſtar ſolis; quod autem in fundo remanebit, & non poterit ſublimari, projicito, quia nullius eſt valoris ob evacuatum pretioſum ſemen.

Hic mercurium cum Jove calcinato ſuper laminam ferream diſſolvit per deliquium, cum quo ſal vegetabile primi vel ſecundi experi-

perimenti (ſal tartari ſpiritu vini phil. imprægnatum, vel in ſal harmoniacum vegetabile ſublimatum) *in æquali pondere* (per vices tamen) *cohobat per alembicum;* (loco hujus menſtrui ſumere licitum eſt cœlum vegetabile Lullii) *menſtruo hoc diſſolvit argentum vivum vulgi, iſtudque in oleum album redigit; ex quo oleo ſpiritum animatum extrahit, repetendo opus, uſque dum mercurii terra remaneat nigra, fixa & abſque fumo lamina ignita. Terram hanc exanimatam atque reverberatam, imbibendo eam quarta parte ſpiritus animati ſepties rectificati, revivificat, uſque facta ſit alba & volatilis, quam tum ſublimat in ſal harmoniacum mercuriale, cujus confectio ab antecedentibus ſalium harmoniacorum deſcriptionibus non differt; quod ſi cum cœli vegetabilis Lullii partibus quatuor permiſceatur, menſtruum inde fit, quod dicitur incalcinatum, eoque fortius, quo ſal harmoniacum iſtud eſt oleo fortius; quod ſi autem hæc prima materia mercurii circuletur per ſuum tempus, menſtruum perficies, quod cœlum mercuriale dici meretur.*

Guido menſtruum incalcinatum præparat non ex mercurio vulgi, ſed metallorum, ſolis vel lunæ.

47. Menstruum pro lapidibus pretiosis Guidonis,

Pag. 92. Thesauri Chym.

℞. Menstrui vegetabilis acuati (*sub* No. 38. *vel* No. 39. *in septimo genere descriptis*) partes quatuor, olei mercurii solis vel lunæ partem unam, misce. *Alibi oleum mercurii metallorum pag. 84. describit hoc modo.* ℞. Mercurii solis (*cujus descriptionem dabimus inferius, libro tertio*) libras tres, leonis rubei (*auri sublimati, de cujus præparatione suo loco, in libro secundo*) uncias duodecim, vel in æquali pondere, misce optime, pone in cucurbita cum suo alembico, luta bene, & augendo ignem per gradus, sublima; & partim mercurius ascendet vivus, partim in forma sublimati albi vel cineritii; & circa partem inferiorem vitri, citrini coloris, mercurium vivum iterum admisce sublimato, iterumque sublima, idque toties donec totus mercurius sit sublimatus. Quem ita sublimatum pone in phialis fundi latioris, & in qualibet uncias octo ad putrefaciendum in balneo per mensem & dimidium, & denuo per mensem & dimidium in balneo rorido; & sublimatus mercurius solis resolvetur in oleum nigrum, quod rectifica per alembicum, primo igne leni, deinde fortiori, tandem fortissimo; ita habebis oleum mercurii solis.

Sed

Sed præter mercurium, metallum illud apertum, etiam ex reliquis metallis etiamsi magis occlusis hujus generis menstrua confici possunt, cujus exemplum habemus in menstruo lunari Lullii.

48. Menstruum lunare Lullii.

In Experimento XXIV.

℞. Mercurium vulgi, atque illum lavabis cum aceto; postquam ejus terrestreitas remota fuerit, transeat per corium camusciæ; deinde illum pone in illa tua vasa, quorum formam superius habuisti (*sub* No. 46.) in istis igitur vasis mercurium constitues, ac destillabis toties, donec totus transeat in aquam, ut superius te docui. Deinde accipe uncias quatuor hujus aquæ mercurialis, & in ea dissolve unciam unam mercurii vegetabilis secundi experimenti, (*salis tartari sublimati, sive salis harmoniaci vegetabilis ex sale tartari confecti*) fac ut transeat per alembicum simul cum prædicta aqua mercuriali, postea in quaternis quibusque unciis aquæ; fac ut dissolvas singulas uncias mercurii, ut supra, præparati (*vegetabilis*) pone in putrefactione per octo dies, deinde destillabis per cineres, ultimo ignem augebis; ita ut transeat in id, quod destillatum fuerit, in quo solve mediam unciam argenti cupellati,

 dein-

deinde putrefac per tres dies, poſtea deſtilla per cineres, ultimo augebis ignem aliquentulum, ut per aëream reſolutionem tota claritas tranſeat, vel albedo ipſius lunæ in hac tali deſtillatione.

Non totum argentum, ſed ejus partem volatiliorem in ſalium harmoniacorum confectionibus, (ſpiritum animatum dictam) extrahit menſtruo trium vaſorum ſub No. 26. *jam deſcripto, cum ejus deſcriptione ibidem elucidata, quæ in Recepto præſenti obſcuriora ſunt, illuſtrare potes. Aliquando ſpiritum animatum lunæ, & ſpiritum animatum ſolis invicem conjungit & circulando redigit in menſtruum admirabile, hoc modo.*

49. Circulatum majus vel acetum acerrimum Lullii.

In Experimento XXV.

℞. Menſtruum vegetabile ſimplex de tribus individuis *ſuperius ſub* No. 26. *deſcriptum.* Deinde recipe lunam, eam calcinabis cum mercurio, deinde illud præcipue advertas, ut ex luna calcinata mercurius totus removeatur; ac eodem modo calcinabis ſolem cum mercurio, poſtea totus mercurius removeatur ab eo prorſus. Singula hæc duo corpora ſingulis per ſe ſeparatim patellis vitreis ſtatue, ac illis ſingulis per ſe ſepara-

paratim ſuperfunde de melle deſpumato, miſcendo optime calces duorum corporum cum melle ſuper cineres, ut bulliat. Poſtea aqua deſtillata calida lavando, ab ipſis calcibus mel ipſum removebis, & calces remanebunt in fundo vaſis. Poſt ipſas calces melle iterum commiſcebis bulliendo, ut ſupra, ac cochleari commiſcendo, ut ſupra; atque hoc pacto ter tuum opus iterabis tam in calce lunæ, quam ſolis. Accipe poſtea hæc duo corpora calcinata & lota, & conſtitue in vas ſolutorium per ſe ſeparatim, & illis ſuperinfunde de menſtruo ſuperiori cœlificato (*de tribus individuis*) tantum, ut ſupernatet tribus digitis, claude vas antenotorio, juncturis optime clauſis cum cera gummata, ut nullo modo reſpirare poſſit. Statue illum in balneum per diem naturalem, ut leniter bulliat; poſtmodum per duos alios dies pone ſuper cineres, ſine ut leniter bulliat, ut ſupra. Tum partem ſolis, quæ diſſoluta fuerit, ſeparatim in aliud vas per ſe evacuando transferas, quæ ſolutio coloris erit flavi. Sic etiam diſſolutionem lunæ per ſe ſeparatim elicias & transferas in aliud vas proprium, quas diſſolutiones ſingulas ſingulis in vaſis, ut ſupra, in balneo conſervabis. Lunæ autem diſſolutio erit coloris cærulei vel viridis. Terram vero tam ſolis quam lunæ inſolutam deſicca ſuper cineres: quo facto, iterum cuique ſuperinfunde

de novo menſtruo circulato, & clauſo vaſe antenotorio, ut ſupra, in balneum collocabis, & leviter bullire facias, ut ſupra, poſtea eandem bullitionem proſequere ſuper cineres; Poſtremo diſſolutionem cujusque corporis, ut ſupra, decantabis in ſuum vas transferendo, ubi ſuperiores aliæ diſſolutiones ſervatæ fuerint per ſe ſeparatim. Hoc autem magiſterium toties iterabis, quousque ſol totus & luna tota diſſolventur. Has vero diſſolutiones per ſe ſeparatim putrefacias ſpatio 40. dierum; putrefactione facta ſingulas diſſolutiones ſingulis urinalibus ſeparatim conſtitue cum alembicis, & recipientibus, obſtructis, juncturis quamoptime clauſis, ac in balneo prius deſtillabis totum menſtruum, corpora vero remanebunt in forma olei. Deinde iterum illis ſuperfunde tantum de ſua aqua, jamdudum deſtillata, ut ſupernatet tribus digitis; claude vas antenotorio, & pone in putrefactione per 24. horas, quibus exactis amove antenotorium, & ſuperpone alembicum cum ſuo recipiente, & juncturis clauſis deſtillabis lento igne per cineres. Ultimo augebis ignem aliquantulum, ut in aquam tranſeat aër (*ſpiritus animatus.*) Poſtremo itidem majori ignis gradu augebis, donec in aërem tranſcendat ignis (*anima magis viſcoſa*) frigefactis vaſis ſuperinfunde iterum remanenti materiæ de nova aqua ſervata, ſpiritu animato

prius

prius cujusque corporis in ſuo recipiente bene clauſo, ne reſpiret, claude iterum urinale cum antenotorio, putrefaciendo, ut ſupra, ac poſtremo per cineres deſtillabis ut ſupra, ultimo ut ſupra ignem augebis. Sic magiſterium iterabis toties, quousque utraque corpora ſolis & lunæ ſeparatim per aëream revolutionem transmittantur per alembicum. Quod ſi tota hæc corpora non tranſibunt per deſtillationem, parum quidem remanebit: quod ſervato pro reliquis experimentis. Cæterum accipe ipſum ſpiritum animatum ſolis, illum rectifica per ſe ſæpius per cineres; ſed cave, ne quicquam removeas de terreſtreitatibus, quæ ſingulis rectificationibus remanebunt in fundo vaſis, imo potius ſemper ſuper easdem feces deſtillatam aquam reducito, quousque ad plenum ſepties peregeris opus. Eundem autem ordinem ſervato in rectificatione aquæ lunatæ animatæ ſuperius ſervatæ.

His denuo peractis, conjunge has duas aquas inter ſe invicem, quæ conjunctio dicitur patris & matris, maſculi & fœminæ, viri & mulieris. Atque ſic habebis majus menſtruum animale, vegetabile & minerale ſimul junctum. Ac tria hæc in unam ſubſtantiam redacta, quod quidem in vaſe firmiter clauſo, ita ne reſpiret, per 60. dies circulabis; peracta circulatione habebis menſtruum majus, deductum in actum, cujus tanta eſt

poten-

potentia, ut nullo ſermone poſſit efferri. Hoc ergo eſt menſtruum illud admirabile, quod corpora cuncta diſſolvit, cum conſervatione formæ vegetativæ & transmutativæ. Hoc, inquam, eſt illud menſtruum in ſe tantum odoris & fragrantiæ continens, ut nihil conferri poſſit. Hoc denique eſt menſtruum reſolubile, quod innumeris pene nominibus appellarunt ſapientes, acetum acerrimum, quod aurum convertit in ſpiritum. Hæc eſt Aqua ſicca, Aqua ſolis, & Aqua vitæ.

Pariſinus menſtruum hoc, quod alias mercurium majorem vel menſtruum compoſitum vocat, hac methodo confecit.

50. Circulatum majus Pariſini,
In Apertorio cap. G.

℞. Lunæ optimæ & calcinatæ uncias tres, ſolis etiam iuxta cap. H. *in quo calcinationes metallorum deſcribuntur more communi*) calcinati uncias duas, ſingulis per ſe in ſuo vitro poſitis affunde E. circulati ſive quintæ Eſſentiæ ſimplicis (*melle acuatæ, id eſt, cœli melliflui ſub* No. 10. *deſcripti*) ad quatuor digitorum ſupereminentiam. Vaſa alembicis ſuis cæcis clauſa pone in balneo per duos, & in cineribus per alios duos dies. Cum videris aquas quodammodo tinctas, has decanta, & diſſolutiones per ſe ſerva optime clau-

claufas in balneo; calcibus indiſſolutis iterum ſuperaffunde E. digerendo, & repetendo toties, donec ſolare & lunare corpus fuerint reducta in liquidam ſubſtantiam. Tum deſtilla compoſitum (*diſſolutionem*) ſolis & compoſitum lunæ in balneo, & corpora remanebunt in vitri fundo inſtar olei. Aquis vero in balneo abſtractis a dictis luminaribus, injice ſulphur vegetabile juxta ſolis & lunæ pondera, & ſpatio duorum dierum diſſolvetur in balneo; quamprimum autem ſulphur dictum in quolibet ſuo vaſe fuerit diſſolutum, quodlibet affunde ſuo oleo metallico. Ne autem erres, ſcias ſulphur tuum diſſolutum eſſe iſtud, cujus præparationem docuimus *in cap. L.* hoc videlicet, quod extractum eſt a vino (*phil. alias ſal harmoniacum vegetabile dictum.*) Pone vaſa in putrefactione per octo dies; tum abſtrahe aquas in balneo quamlibet per ſe, tum novæ aquæ affunde ad ſupereminentiam duorum digitorum, claude vaſa alembicis cæcis, & digere per diem in balneo; tum appone alembica ordinaria, & deſtilla leniter ex cineribus aquas, poſtea auge ignem, ut aër etiam aſcendat in aquas. Vaſibus frigefactis, affunde novam aquam ſingulis reſiduis, claude alembicis cæcis, digere in balneo per noctem, poſtea deſtilla in cineribus, ut antea hoc toties repetes, usque extraxeris totum ſuccum duorum luminarium; ſerva terras.

Sed

Sed ſignum infallibile erit; ſi ejus parum fuerit projectum ſuper laminam ignitam, non fumet, quoniam dicta terra erit exanimata; ambas has terras invicem mixtas ſerva in digeſtione cinerum, ad recipiendum ſuos mercurios (*aëres, ſive eſſentias deſtillatas*) uti docebimus *in cap. L.* (*in confectione ſalium harmoniacorum mineralium, vel metallorum auri & argenti.*) Jam recipe ſuccos ambos dictorum luminarium, id eſt, illorum animas vel mercurios, jam deſtillatos per alembicum, & conjunge invicem deſtillando per alembicum in cineribus; ſi vero remaneret quædam limoſitas terræ, hanc ſuperioribus reſervatis adde, & hoc facies ſexies, ſemper removendo limoſitates. Recipe vas amplum, vel cucurbitam cum alembico unius facturæ, in quo funde menſtruum tuum compoſitum, claudendo orificium operculo vitreo; albumine ovi, calce via, & charta bibula; hoc exſiccato, luta deinceps noſtro bitumine ex ana picis, ceræ & maſtichis, confecto & pone ad circulandum in balneo phyſico, uti tibi monſtravimus in ædibus magiſtri Angelo in urbe famoſa Veneta, cum conficeremus menſtruum ſimplex circulatum. Et circuletur per 40. dies naturales; his præterlapſis videbis menſtruum noſtrum vel mercurium cryſtallo ſplendidiorem, & quovis odore magis odoriferum. Hoc menſtruum, fili, poteſta-

tem

tem habet dissolvendi duo luminaria, & reducendi de potentia in actum; & scias hoc solo, addito tamen ejus fermento rubeo vel albo, circulando conficies particularia projectionis magnæ. Hoc illud est de quo tractavit Raymundus Lullius, dux noster, in sua Epistola accurtatoria inquiens: Dissolutione solis peracta, & aqua inde abstracta in balneo, scias aurum factum esse spirituale & irreducibile in pristinum suum corpus, cui si addas centum partes mercurii vulgi, hunc congelabit in aurum verum; ulterius fili, si dictum aurum congelatum in gummi dissolvatur in aqua quadam, & detur patienti cujuscunque etiam infirmitatis, in admodum paucis diebus redibit in suum bonum temperamentum. Canitiem & cætera senectutis signa removet, restaurat pristinam juventutem, & conservat sanitatem usque ad terminum a Deo æterno præfixum. Scias etiam, si descripturus essem miracula singula (& sane hæc miracula facile dicenda veniunt,) & singulos effectus, mercurio hoc peractos, de quibus, ut memini, satis tibi viva voce declaraverim, & exposuerim varia dicta ducis nostri in libro quintæ Essentiæ, &c.

Ex Receptis annotamus.

1. Menstrua hæc antecedentibus omnibus esse fortiora, utpote aridis melioribus acuata,

ta, ideoque non extrahere rerum essentias, sed totum corpus dissolvere in magisterium.

2. *Menstrua hæc esse metallorum & mineralium magisteria, adeoque medicamina.*

3. *Variis ea & diversis jam nobis cognitis modis confici.*

4. *Salia harmoniaca metallorum confici per modos salium vegetabilium.*

5. *Quodlibet istorum proprie dici* mercurium philosophorum, *vel* mercurium mercurii, auri, argenti, ferri, *&c.* sublimatum; mercurium antimonii, sulphuris communis, *&c.* sublimatum, *quoniam mercurii sublimati vulgi instar, facillime resuscitatur aqua calida vel aceto, in argentum vivum currens auri, argenti, ferri, antimonii, &c. quemadmodum librorum sequentium exemplis certiores futuri sumus.*

6. *Menstrua vegetabilia simplicia, ceu aquas permanentes, etiam permanere cum rebus metallicis, iisdemque adhærere perfectissime non pro medicinis tantum, sed pro lapidum quoque pretiosorum confectione, imo tincturarum tam particularium quam universalium. Quoad menstrua vegetabilia simplicia quod extrahant vegetabilium essentias, eademque composita, quod conficiant magisteria pro usu medico, facilem impetrabimus assensum; unctuosum vero & summe inflammabilem vini phil. spiritum ex vegetabi-*

tabilibus & animalibus combustibilibus confectum, tincturæ alicujus alchymicæ esse constitutivum, assertio omnino paradoxa videbitur. Idcirco admonendi sumus adeptos rejecisse quidem vegetabile & animale quodcunque combustibile, ceu inutile quid pro tincturis suis: vegetabilium vero & animalium elementis purificata, & incombustibilia reddita vel in ipso opere incombustibilitatem assumentia, sprevisse nunquam; quamquam, declaraverint ea esse (absque lapidis fermento insufficientia, quemadmodum & metalla sola absque menstruis his. Metallis igitur permixta efficiunt tincturas tam particulares quam universales pro metallis, testante Ripleo qui dicit: Si tu studes conficere aurum & argentum arte philosophica, ad illud nec ova nec sanguinem accipias, sed aurum & argentum, quæ naturaliter & prudenter calcinata sunt, & non manualiter. Novam enim generationem foras producunt augentia suum genus, ut omnes aliæ res naturales. Quod si verum esset, ut quisque posset perficere in rebus non metallicis cum emolumento, in quibus colores reperiuntur aspectu jucundi, ut in sanguine, urina, ovis & vino, aut in mediis mineralibus effossis ex fodinis; attamen necesse esset, illorum elementa primo putrefacere, & cum elementis corporum perfectorum matrimonio conjungi. *Libr. 12. portar.*

 porta

porta I. Elixir, *pergit*, non debet fieri ex vino, in quantum eſt vinum, neque ex ovis, capillis aut ſanguine, in quantum ſunt ova, capilli, aut ſanguis, ſed ſolummodo ex elementis; ideo inveſtigare debemus, ut habeamus elementa in excellentia ſuæ ſimplicitatis, & rectificationis. Nam elementa, ut dicit philoſophus Bacon in ſuo ſpeculo, ſunt radices & matres omnium rerum viventium.

Verum tamen elementa ſupra dictorum non intrant in opera Elixirium, niſi per virtutem & commixtionem cum elementis ſpirituum (*quorum quatuor recenſent: Argentum vivum, ſulphur, arſenicum & ſal armoniacum com.*) & corporum metallicorum, atque ita, ut dicit *Rogerius Bacon*, intrant & perficiunt magnum Elixir. *Med. phil. Chym. cap.* 3. Nos, *inquit ulterius*, accipimus neque de primis principiis, eo quod ſunt nimis ſimplicia, neque ex ultimis, quia ſunt groſſa & fæculenta, ſed tantum de mediis, in quibus eſt tinctura, & verum oleum ſeparatum ab immunda terreſtreitate & aqua phlegmatica; ideo dicit Raymundus in hunc modum: Unctuoſum humidum eſt materia propinqua noſtri argenti vivi phyſici. Et quamvis ita ſit, quod corpora illa, in quibus ii mercurii abſconduntur, vendantur palam ab Apothecariis vili pretio, juxta ſententiam philoſophi in hunc modum dicentis: Sulphura noſtra ſunt nobis

bis ab Apothecariis comparata vili pretio; tamen nisi intelligas artem separationis elementorum juxta doctrinam Aristotelis in epistola ad Alexandrum, libro de secretis secretorum, ubi dicit: Separa subtile a grosso, rarum a spisso, & quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, ignem ex terra, tunc habes plenam artem; nisi hoc, inquam, intelligas, parum aut nihil efficies in opere meo. *Pupilla alchym. pag. 298. Pluribus hæc probare non hujus loci est, sufficit igitur nobis pauca hæc quasi per anticipationem, libris sequentibus de hac veritate fusius tractaturis.*

7. *Nomen*, (Ignis Gehennæ) *menstrui Trismosini menstruorum mercurialium proprium esse & commune. Argentum enim vivum calidissimæ, imo igneæ naturæ esse affirmant adeptorum plurimi: pauci negant, pro metallo id frigidissimo habentes.*

Ex affirmantibus ipse celsus fuit Paracelsus, inquiens: Compertum habemus, mercurium interius caloris maximi esse, & nulla ratione alia quam frigore maximo coagulari posse. *Libro 6. Archid. magis.* Quotquot mercurium humidæ frigidæque naturæ esse judicant, aperto errore victi sunt, quia est de sua natura summe calidus & humidus; cujus occasione semper & perpetuo fluit. Nam si humidæ frigidæque naturæ esset, aquæ con-

gelatæ ſimilitudinem haberet, ſemperque durus & ſolidus exiſteret, ignisque calore ut alia metalla, ipſum liquefieri foret neceſſe, quo quidem non indiget, cum liquationem & fluxum habeat ex proprio calore ſibi naturaliter inſito, qui tenet ipſum in fluxu perpertuo, vivumque facit, ut nec mori neque congelari queat. *Cælum phil. §. de calore merc. pag. 124.* Nullum huic liquefactioni (*fluxui argenti vivi*) multo minus ejus origini poteſt inveniri nomen, quo vocetur, & quia calor nullus tam vehemens, qui huic æquiparari poſſit, Ignis Gehennæ illi comparari debet. *Cælum philoſ. cant. 1. 121.*

Baſilius idem docuit, inquiens: Quoniam mercurio igneus ſpiritus ſulphuris incorporatus eſt inviſibiliter, ideo ſeſe in fluxu conſervat, neque coagulari poteſt, &c. Mercurius enim merus eſt ignis, unde a nullo igne comburi poteſt, nullus ignis ipſum attingit, ut ipſum prorſus deſtruat, aut enim, &c. *Currus Triumph. Antimonii 40.*

Et Sendivogius: Ego ipſe mercurius ignis ſum, &c. ſpiritus meus & ſpiritus ignis amant ſe, & quoad poteſt, unus comitatur alterum, &c. ſi quis ignem cordis mei noverit, vidit ignem cibum meum eſſe, & quo diutius ignem ſpiritus cordis mei comedit, pinguior erit, cujus mors poſtea vita omnium rerum eſt, &c. ignis ſum intus, ignis mihi cibus

eſt.

eſt. *Dialog. merrurii pag. 515. Volum 4. Th. Chym.*

Ripleus per res calidiſſimas Lullii, (menſtruum vegetabile acuentes, ſine quarum virtute, non ſit ſufficiens diſſolvere metalla niſi longo tempore) mercurium intellexit: Cogor, *inquit*, dicere, quod hæc omnia, quæ Raymundus loquutus eſt (*de rebus calidiſſimis*) cooperta & tecta ſunt pallio philoſophiæ, nam animus illius eſt, ut diſſolutio fiat cum ſpiritu vini, ſed intentio quoque illius eſt, quod in hoc ſpiritu (*vini phil.*) habeatur aliud menſtruum reſolubile, quod ſolummodo ex genere metallorum eſt. *Medul. phil. p. 168.* Eſt enim aqua Raymundina, de qua Maria prophetiſſa ſic: Fac aquam tuam, ſicut aquam currentem ex duabus Zaiboth (*mercuriis*) minerali & vegetabili divinitus elaboratam, hoc eſt, ſimul circulatam in cryſtallinam aquam, &c. quia, ut dicit Raymundus. Cum ſit in mercurio punctum igneitatis, cujus potentia fit diſſolutio, oportet, ut hoc animetur aqua mercurii vegetabilis, alias diſſolvere rem nullam poteſt. Et hæc eſt aqua habens omnia illa, quibus indiges, & virtute ejus reformantur margaritæ. Et hæc aqua vegetabilis compoſita, ratione mercurii (*mineralis*) diſſolvit ſtatim omne corpus; & ratione vegetabilitatis (*menſtrui vegetabilis*) ſuæ, revivificat omne corpus; & ratione ſuæ

 attra-

attractivæ virtutis (*symbolicæ naturæ*) facit oleum de omni corpore, & mercurius trahit ad se suum simile scilicet mercurium corporis. De hac aqua dicit Raymundus in *Compendio Art. Transm. ad Regem Robertum*: Noveris, o Rex serenissime, nostrum lapidem non nisi ex solo argento vivo fieri, scilicet ex vegetabili & minerali componi. Et ideo antiqui philosophi dixerunt, lapidem non componi nisi ex una re sola, hoc est, argento vivo. *Viatic. pag. 345.*

Propter hanc argenti vivi igneam naturam, *aquæ mercuriales dictæ sunt ignes Gehennæ. Ob aquam mercurialem*, *specificum corrosivum dictum fuit a Paracelso Ignis Gehennæ.* Libro de specif. pag. 29. *Circulatum majus ex mercurio præparatum vocat ignem viventem*, *summum ignem*, *& cœlestem ignem.*

Si in actum ducere vis, *inquit*, (*vitam occultam antimonii in ejus regulo*) oportet, ut illam vitam suscites cum suo simili igne vivente vel aceto metallico, in quo igne a pluribus philosophis multifariam processum fuit. Quoniam vero in fundamento consenserunt, omnes ad scopum destinatum pervenerunt, &c. Ignis tamen ille seu corporalis vita in mercurio vulgi multo perfectior ac sublimior reperitur, quod manifeste suo fluxu testatur, esse nempe in eo summum ignem cœlestemque

que vitam abſconditam; quapropter quicunque metallicum ſuum cœlum (*arcanum lapidis ſive antimonii*) ad ſummum graduare cupit, & in actum reducere, ipſe debet primo ex corporali vita (*mercurio vulgi*) primum Ens liquidum tanquam cœleſtem ignem, quintam eſſentiam & acerrimum acetum metallicum extrahere, &c. *Libro X. Archid. cap. 6. pag. 39.*

Ex negantibus, qui mercurium frigidæ naturæ eſſe ſtatuunt, eſt inprimis tam doctrina quam genere illuſtris Bernhardus, dum dicit: Cum ipſe mercurius componatur ex quatuor elementis, calefactis igitur iſtis a communibus & generalibus, per ſuum proprium motum naturalis calor excitatur, ab ejusmodi motione pariter ignis & aër exiſtentes in mercurio moventur & ſenſim elevantur, cum digniora ſint elementa, quam aqua & terra mercurii, nihilominus humiditas & frigiditas dominantur, &c. *Libr. Alchym. pag. 766. Volum. 1. Theat. Chym.* Argentum vivum cum ſit frigidiſſimum poteſt reddi calidiſſimum brevi tempore, & eodem modo temperatum poteſt fieri cum temperatis ſubliſſimo artis ingenio. *Epiſt. ad Thomam pag. 57. Art. aurif. Notatur porro Arnoldus de Villa nova dixiſſe libro, quem Roſarium nominavit, quod mercurius crudus, id eſt, argentum vivum, quod ſua natura ſit fri-*

 gidum

gidum & humidum, per sublimationem efficiatur calidum & siccum, deinde per revivificationem fiat calidum & humidum simile complexioni humanæ, &c. Ille Arnoldus quamvis in aliis scientiis fuerit reverendus Doctor & ingeniosus, in hac tamen arte forte experimenta sine causarum doctrina tractavit.

Quod autem in prima purgatione spiritum crudum (*argentum vivum*) a minoribus mineralibus salsuginosis sublimari dicit, & quod ipse mercurius, qui sua natura frigidus est & humidus, efficiatur pulvis natura calidus & siccus, ut ait; hoc quidem operi nostro philosophico, nihil prodest. Sed posito, quod ex mercurio talem faciat pulverem, qualem dicit, utpote per sublimationem a salsuginosis exsiccatum & calidum: Illæ tamen purgationes vanæ sunt & impertinentes, imo nocivæ ad opus nostrum perficiendum, &c. Et si instando dicatur, quod sicut per scoriarum mercurii purgationes, dictus Arnoldus sublimando exsiccavit; sic etiam, ut dicis Thoma, per revivificationem ipsum humectavit, & ipsum mercurium reddidit calidum & humidum, conformem suo *(humano)* corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctor reverende, nec veritatem artis philosophicæ impugnat, imo magis error in arte naturali apparet. Nam, ut clarum est, Arnol-

noldus docet, (si sonum verborum spectes) mercurium sic exsiccatum per aquam ferventem in quam projicitur, revivificari, & dicit effici calidum & humidum, cum primum sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis vere philosophus diceret, mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumvis calidam & ferventem, interna qualitate in natura mutari, sed humiditatem sibi naturalem acquirere, & sic revivificari? Nihil ergo in hac revivificatione acquirit mercurius, propterea quod aqua communis ipsum non decoquit, nec alterat: Quia ipsum non intrat, nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat; quia omne alterandum primo est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in mercurio abstergere ab eodem, sed novam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam mercurius retinuit in pulverem redactus & mortificatus per sublimationes, talem omnino naturam servabit per aquam revivificatus. Hoc autem in reverentiam & honorem dicti Arnoldi dictum esse volo: Sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. *Circa finem Epistolæ ad Thomam.*

Verum quicquid sit, prudentiæ nostræ est, nullis adhærere opinionibus cujuscunque etiam sint authoritatis, sed veritati soli. Quo

 respe-

respectu argentum vivum neque frigidum nec calidum esse dicimus, eo tamen quod sit facilioris dissolutionis, quam cætera metalla, huic generi menstruorum esse aptissimum; Aquas vero mercuriales inde præparatas, ex libertate chymica, ignes Gehennæ dici posse, quamvis adepti præter has aquas etiam alia menstrua ignem infernalem nominaverint, cujusmodi est acetum acerrimum Riplei in sexto genere. Quod vero Arnoldus Lullii magister, de sua argenti vivi reductione in primam materiam sive essentiam, non satis intellectus frustraque notatus fuerit a Bernhardo, per aquam ferventem communem bullientem intelligente, sequentia probant ex ipso textu deprompta argumenta. Arnoldus librum secundum Rosarii sui *divisit in quatuor opera principalia, scilicet solvere, abluere, reducere & figere. Uti patet ex* cap. 1. prædicti libri. *De primo opere, videlicet lapidis dissolutione* cap. 2. *ita*: Lapidem siccum & grossum (*aurum vel argentum*) dissolvere oportet in argentum vivum, ut in suam reducatur materiam primam. Et hoc totum solum fit argentum vivum, eo quod ipsum solum habet solem & lunam ad suam materiam vel materiam primam redigere. Sed quia argentum vivum habet in se fæculentiam terream, & adustibilem absque inflammatione & aqueitatis substantia, neces-

se

ſe eſt ſuperflua demere, & abſentia ſupplere, ſi plenam medicinam volumus. Terrenam autem fæculentiam oportet omnino per ſublimationem demere, &c. *Hanc mercurii ſublimationem vel depurationem deſcribit ſequenti capite tertio.* Ingenium (*modus*) igitur ipſius terreæ ſubſtantiæ ſuperfluæ remotionis eſt, ipſum ſemel vel bis ſublimare a vitro (*vitriolo olim ſic dicto*) & ſale, donec ipſius albiſſima ſumatur ſubſtantia. Cum vero albiſſima aſcenderit, projice in ferventi aqua, donec redeat in argentum vivum. Poſt tolle ab eo aquam, & operare cum eo, quoniam non eſt bonum operari cum ipſo, niſi prius hoc modo purgetur; unde dicit Avicenna: Primum incipere eſt, ut ſublimetur mercurius poſtea ſolve eum, ut redeat in primam materiam ſuam, & ſublima totum. Tunc in hoc mercurio mundo mitte corpora munda æquali lance librata, &c.

Si ſonum verborum ſpectemus, Bernhardus merito ſua longa argumentatione correxit Arnoldum; ſed ſi ſenſum verborum, hic nihil eſt correctione dignum. Aqua fervens, menſtrui Arnoldini nomen, eſt ſummum iſtud & fere unicum, quod in tota libri practica occultatum eſt ab Arnoldo, quod ſi manifeſtaſſet, totam ſecretiorem Chymiam proſtituiſſet. Quod vero non communem intellexerit

xerit aquam ferventem probatur sequentibus.

1. Aurum vel argentum dissolvendum est in argentum vivum sive materiam primam, primum Ens, essentiam, &c. per argentum vivum vulgi, sed philosophice præparatum. Nihil aurum reducit in primam materiam, quam prima materia, uti hic prima materia mercurii vulgi, mercurius mundus sive mercurius mercurii. Regulam habent adepti, quod prima materia primam materiam præparet: Itaque sicut mercurius mercurium, essentia essentiam, & magisterium magisterium; ita mercurius philosophorum solis vel lunæ, seu primum Ens, Essentia, &c. præparari non potest nisi mercurio philosophorum, primo Ente seu Essentia quadam; quare in hoc recepto intelligimus per aquam ferventem, mercurii essentiam, minime vero communem aquam calidam.

2. Argentum vivum mundum; sive prima materia mercurii per aquam ferventem confecta ex argento vivo sublimato, mercurius currens esse nequit, quoniam in forma liquoris est. Nam,

Primo, Dissolutio auri cum mercurio mundo facta filtranda est. Vice post vicem contere, & imbibe, & coque in balneo, post destilla per filtrum quousque transeat ipsum (*scilicet*

(*scilicet dissolutum metallum in menstruo.* cap. 3.)

Secundo, in auri dissolutione tinctura tantum extrahitur relicto corpore. Esto longanimis, *inquit*, & non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter aut velociter quæras perficere, quia primus error in hac arte est festinatio, &c. Corpora soluta ad naturam spiritus sunt redacta, & numquam separantur, sicut nec aqua mista aquæ, quippe quia natura natura lætatur, quum sponsa cum sponso copulatur; quæ vero non dissolvuntur, non habent partes subtiles, nisi mollificentur. Ideo charissime, indiges, ut in dissolutione lapidis labores, scilicet partes suas puriores disgreges ab ipsis, ut gravioribus partibus abjectis opus cum levioribus perficiatur. *Cap.* 3.

Tertio, Mercurius sive prima materia auri, mercurio mundo præparata liquida etiam est. Cap. 3. Principium operis nostri est dissolvere lapidem nostrum (*aurum vel argentum*) in mercurium vel in aquam mercurialem *cap.* 4. *non mirum ergo si mercurius per aquam ferventem præparatus dicatur aqua.* Expedit: *inquit*, corpora solvere per aquam, id est, per argentum vivum *cap. 3.*

Quarto, Quoniam ab omni re extrahit oleum. Pone, *inquit*, super substantiam corporis, cujus oleum extrahere volueris purissi-

rissimi mercurii tantum, ut supereminent quatuor digitis, vel plus, quod melius est; deinde accende sub eo ignem lentum, donec videris ejus oleum, id est, aërem, paulatim ascendere seu elevari super mercurium; collige eum caute, & serva seorsum, &c. *cap. X.*

3. *Processus hic Arnoldi ordinarius est, & modus separationis elementorum dictus ab Adeptis, qui absque menstruo vel vegetabili vel minerali non confici potest.*

4. *Aqua fervens apud Adeptos nomen usuale menstrui est.* Dissolve, *inquit Lullius*, solem purissimum in aqua sua ferventi; postea separa phlegma, & remanebit sol inferius, &c. *Codicill. cap. XLIII. pag. 203.* Iste ignis comburit aurum magis, quam ignis elementalis, quia continet in se calorem naturæ terrestris, & resolvit sine aliqua fortitudine, (*vi, effervescentia, vel corrosione*) quod non potest facere ignis communis, ideo tibi præcipimus, quod de rebus magis calidis, quas habere poteris, facias magisterium; & habebis aquam calidam, quæ resolvit omnem rem fortem. *Vade mecum, pag.* 272.

Quam phraseologiam ipse non nescivit Bernhardus, ex Morieno: Scitote, *inquit*, nostrum Latonem esse rubeum; sed inutilis nobis existit, usque dum albus fiat. Scitote etiam aquam tepidam (*calidam, ferventem, unius menstrui synonyma*) penetrare ac albifacere,

facere, quemadmodum ipſa eſt (*alba*) & ignem humidum vaporoſum omnia operari. Rurſus Bendegid, Johannes Mehungus & Haly: Vos, qui dies & noctes quærentes, veſtras dilapidatis pecunias, facultates & opes veſtras conſumitis, atque tempus, inutiliter torquetis ingenia veſtra circum librorum ſubtilitates, admonitos ex charitate volo, per compaſſionem, velut pater motus erga filium, ut, inquam, albificetis Latonem rubeum per aquam albam ſuffocatam & tepidam; cæterum frangite tot ſophiſticos libros, tot regimina, tantasque ſubtilitates relinquite; mihi credite, ut bene ſit vobis. *Libr. Alchym.* 770.

5. *Arnoldi aquam ferventem fuiſſe menſtruum aliquod vegetabile ſimplex probatur ex nigredine diſſolutionis*, Collige, *inquit*, ad partem ſupereminens nigrum, quoniam illud eſt oleum ac verum diſſolutionis ſignum, quia quod eſt ſolutum, pervenit ad ſublimitatis finem, unde ſeparatur ab inferioribus aſcendens ſurſum, & petens altiora loca. *cap.* 3. *Roſarii.*

Hæc autem ſalva reverentia & honore Bernhardi dicta volumus; veritatem & Arnoldi experimentum contemplamur & defendimus.

IX. GE-

IX. GENUS.

Menſtrua Vegetabilia compoſita ex menſtruis vegetabilibus ſimplicibus, & rebus tingentibus prius fixatis.

51. Circulatum majus, ſive acetum acerrimum metallicum Paracelſi.

Lib. X. Arch. pag. 38.

Si mercurius vulgi in primum Ens liquidum reduci debeat, tunc eſt ante mortificandus, & forma ſua exuendus, idque fit per varias ſublimationes cum vitriolo & ſale communi, ut poſtremo fiat inſtar cryſtalli fixæ. Deinde ſolve illum in ſua matrice nempe in primo Ente ſalis (*circulato minore ex ſale, ſive aqua ſalis circulati ſuperius ſub* No. 27. *deſcripta*) putrefac per menſem. Corrumpe cum novo Arcano ſalis (*circulato minore*) ut impurum in fundo præcipitetur, purum vero in cryſtallos vertatur. Lapillos ſublima in reverberio clauſo, cum ſublimatum eſt inverte ſemper, quousque in ruborem deveniat, ſublimatum hoc extrahe cum ſpiritu vini ad ſummum rectificato (*vini phil.*) ſepara ſpiritum vini (*deſtillando*) reliquum (*tincturam ſiccam vel crocum mercurii*) ſolve ſuper marmore (*per deliquium*) & digere per menſem, affunde novum ſpiritum vini, digere ad tempus

pus & destilla; Tunc Arcanum primi Entis mercurii in liquida substantia transcendet, quod a philosophis acetum acerrimum metallicum, & in nostris Archidoxis circulatum majus appellatur. Idemque de antimonio, gemmis, cæterisque metallis intelligendum est.

Annotationes.

Magna inter genus hoc & antecedens est differentia, licet ambo tractent de aquis mercurialibus. Antecedentes ex mercurio crudo compositæ erant; circulatum hoc Paracelsi ex mercurio quidem, sed fixato prius, conficitur. Antecedentes erant limpidissimæ; circulata hæc majora clarissima quidem sunt, sed insuper rubicundissima, adeoque antecedentibus in suis tincturis longe præstantiora. Receptum considerabimus in sua membra divisum, in quorum primo argentum vivum toties sublimat Paracelsus, donec fiat instar crystalli fixæ, id est, instar crystalli mineralis sive communis, pellucidus & clarus. Hoc membrum uti commune, ita minus necesse est explicari. Libro de Renovat. & Restaur. *Mineram auri vel antimonii tritam tantummodo accipit pro eodem opere, quæ tamen corpora magis occlusa sunt quam metallum apertum, mercurius; hinc istud etiam absque sublimatione satis aptum esse*

 vide-

videri potest pro dissolutione in circulato sale. Ad Recepti elucidationem addemus descriptionem libri de Renov.

℞. Mineralis auri vel antimonii minutissime triti libram unam; salis circulati libras quatuor. Mixta simul digerantur in equino fimo per mensem; inde fiet aqua, cujus ab impuro separetur purum; hoc in lapidem coagulato, quem vino cenificato *(lenificato)* calcinabis, & separabis iterum, & super marmore solves. Aquam hanc putrefieri sinito per mensem; inde fiet liquor, in quo signa fiunt omnia, ut in Ente primo auri vel antimonii. Quare merito primum Ens vocamus earum rerum. Non secus de mercurio, necnon aliis intelligendum erit.

In membro secundo mercurium ita sublimatum dissolvit in sale circulato, primo Ente salis, Arcano salis, Aqua salis circulati (synonyma circulati minoris Paracelsi) putrefacit vel digerit, præcipitat cum novo circulato sale, filtrat, tandemque in crystallos, sive vitriolum philosophicum redigit. In Recepto libri de Renov. rerum pondera addit: Recipe, *inquit*, mineræ auri vel antimonii libram unam, salis circulati libras quatuor, *& porro digerit, & impurum a puro separat, & in crystallos coagulat. Aliquando dissolvit corpora menstruo quodam minerali, quod bis vel ter abstrahit ab iis, opti-*

optimeque ab omni aciditate, aqua communi pro posse edulcorat iterum. Ita sulphur commune dissolvit in fortissima aqua forti (aqua regis, Paracelsi in 18. genere describenda) ter cohobat in materiam nigram, quam aqua destillata edulcorat. Libro de morte Rerum.

Perinde enim est, ac si aurum vel antimonium circulato minore tantum dissolvantur, & redigantur in vitriolum philosophicum; vel si argentum vivum, ob temporis abbreviationem, in sui sublimatione, salium acido prius impraegnetur, adeoque pro opere magis apertum reddatur, & deinde circulato minori commisceatur, digerendo & praecipitando purificetur, tandemque redigatur in vitriolum philosophicum; vel si ob majorem temporis accurtationem, sulphur menstruo minerali, id est, acido & circulato minori invicem permixtis, commisceatur, posteaque liberetur ab acido, ita ut cum circulato minore fiat idem vitriolum philosophicum: quodcunque enim modo fit vitriolum phil. ad eundem redit effectum. At de his vitriolis inferius in menstruorum mineralium Receptis.

In membro tertio, lapillos seu crystallos mercurii sublimat toties in reverberio clauso; (id est, ovo philosophico) semper invertendo istud, donec vitriolum mercurii figatur tandem in praecipitatum rubicundissimum. Mem-

brum hoc illustrabunt sulphuris & antimonii sublimationes in reverberio clauso. Abstracta fortissima aqua forti aliquoties a sulphure, materiam residuam inde nigrefactam optimeque edulcoratam reverberat (*id est, sublimat in reverberio clauso & cum sublimatum est, invertit reverberium clausum, sive ovum phil. toties & semper quousque in ruborem deveniat*) sicut, *inquit*, antimonium; tum fiet primo album (*sublimatum*) postea flavum, tertio rubrum (*præcipitatum*) ut cinnabaris. Quo habito gaudere debes. Est enim initium divitiarum tuarum. Hoc reverberatum sulphur tingit altissime quamlibet lunam in præstantissimum aurum, & corpus humanum in suam summam sanitatem plus quam scribere licet, tantæ virtutis est hoc reverberatum (*nota*) fixatum sulphur. *Libro de morte Rerum pag. 95. Antimonii reverberatio extat* pag. 67. Chyr. majoris. *Ita*,

℞. Antimonii in subtilissimum Alcool (*in vitriolum philosophicum cum circulato minore*, per modum mercurii *in circulato majore*; *vel in materiam nigram & edulcoratam iterum*, per modum sulphuris (redacti quantum sufficit, in clauso reverberatorio ad spatium unius mensis reverberetur (*semper invertendo reverberatorium, quamdiu sublimabitur materia*) & evadet volatile leve, primo album, mox luteum, deinde rubrum, postremo

ſtremo purpureum ſeu violaceum. *Antimonio per ſublimationem ita fixato extrahit ſpiritu vini phil. tincturam, quam nobiliſſimam, pretioſiſſimam & tantum non divinam Lili eſſentiam vocat.*

In quarto membro mercurium præcipitatum, & ſpiritu vini phil. extractum, ſolvit per deliquium, digeritque cum novo vini phil. ſpiritu, totiesque cohobat, donec aſcendat per alembicum in primum Ens ſive eſſentiam mercurii, mercurium circulatum, circulatum majus ex mercurio, &c.

In Recepto obſervamus.

1. *Argentum vivum, antimonium, ſulphur, imo aurum, argentum cæteraque metalla, menſtruo aliquo vegetabili ſimplici diſſoluta, reverberata deinde ſive ſublimando fixata, ſoluta per deliquium, deſtillataque in liquidam ſubſtantiam, eſſe argentum vivum, antimonium, ſulphur, aurum, argentum, &c. circulatum; ſive circulatum majus de mercurio, antimonio, ſulphure, &c.*

2. *Menſtrua hæc dici circulata, quoniam a veteribus circulabantur per 30. vel 40. aliquando 60. dies.*

3. *Circulata hæc dici majora, ut diſtinguantur a circulatis minoribus minus excel-*

 lenti-

lentibus, cum majora majorem vim habeant & rebus dissolvendis impertiantur tincturam.

4. *Circulata hæc esse metallorum & mineralium prima Entia sive essentias graduatas, aut si quid iis excellentius esse posset inter volatilia, cum de essentia modo fixata sive Astro in essentiam multo nobiliorem, Arcanum dictam, sint exaltata.*

5. *Circulata hæc esse medicamenta sive Arcana medica.*

6. *Circulata hæc esse rubicundissima.* Lapillos sublima, *inquit Paracelsus*, quousque in ruborem deveniant. *Ex reverberato antimonio ad purpureum vel violaceum colorem extrahit tincturam Lili. Ex reverberato autem sulphure conficit animam metallorum, de qua ita*: Quod autem Hermes dixit, quod sola anima sit illud medium, quod conjungat spiritum corpori, non inepte sensit. Cum enim sulphur sit illa anima, & sicut ignis, omnes res maturet & excoquat, poterit etiam spiritum ligare cum corpore & una incorporare & unire, ita ut inde valde nobile corpus gignatur. Quanquam non vulgare combustibile & corruptibile sulphur pro anima metallorum habendum est, sed anima est aliud quid, quam corpus incombustibile & incorruptibile. Quare a nullo igne comburi potest, cum sit tota ignis, & revera nihil aliud est, quam quinta essentia sulphuris,

ris, quae ex reverberato ſulphure per ſpiritum vini (*phil.*) extrahitur, & coloris rubei & pellucida exiſtit ſicut rubinus: quod quidem magnum & præſtans Arcanum eſt ad transmutanda alba, & ad coagulandum mercurium vivum in fixum & probatum aurum. Hoc tibi pro theſauro diteſcendi commendatum habeas, & merito hoc unico arcano in Transmutatione metallorum contentus eſſe debes. *Libr. 1. de gener. Rerum Nat. pag. 87. Si mercurius, antimonium, & ſulphur per reverberationem fixata, & vini phil. ſpiritu extracto ſint rubra, rubini inſtar pellucida, ſequitur eadem corpora, vini phil. ſpiritu volatiliſata, rubicundiora evadere. Hinc Dianæ menſtrua varii coloris eſſe obſervamus, aliquando alba, lactea & opaca; aliquando limpida & clariſſima & pellucidiſſima; ita ut cum grano ſalis ſumenda ſint argumenta Bernhardi menſtruorum diaphaneitatem negantis*: Ubi fatui, *inquit*, ex minoribus mineralibus faciunt, & extrahunt aquas corroſivas, in quas projiciunt ſpecies metallorum & eas corrodunt. Putant enim propterea illas ſolutas eſſe ſolutione naturali, quæ quidem ſolutio requirit permanentiam ſimul, ſcilicet ſolventis & ſoluti, ut ex utroque, nempe maſculino & fœminino ſemine, nova ſpecies reſultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione ſpeciem

 me-

metallicam dissolvat, nisi illa, quæ permanet eis in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi. Nec corporibus pertinet aqua in solutionibus, quæ eis in congelationibus non permanet; mercurius est hujuscemodi, & non aquæ fortes seu quam fatui existimant aquam mercurialem limpidam & diaphanam. Si enim diviserint & obstruxerint homogeneitatem mercurii, quomodo stabit & conservabitur proportio prima seminis fœminei? *pag. 60. Epist. ad Thomam.* Elixir & Azoth, *pergit*, hoc est spiritus vitalis (*vitæ*, *aqua vitæ phil.*) & anima (*spiritus animatus*) fugitiva, non sunt diaphana, nec transparentia, nec sicut oculi lachryma clara, nec quivis spiritus dissolvens *pag. 94. ejusd. Epist.* Quod in diaphano liquore claro & transparenti fieri non potest. Quoniam si Elixir & Azoth prædicta, id est spiritus & anima diaphaneitatem referrent & haberent, jam in proportione terra aquam dimisisset, & ab illa separata esset, quæ inspissavit & coagulavit partes ejus, opacitatem fecit in Elixir & Azoth, fecitque formam stare congelabilem metallicam. Nam in fixis speciebus metallicis restringendis, oportet, ut restringens agat in restringibilem, & congelans in congelabilem, quod fieri

fieri non poteſt in prædicta aqua diaphana & clara. Aliter autem accidit in vegetabilibus, in quibus aqua ſimplex & diaphana per decoctionem in ipſis vegetabilibus inſpiſſatur, quæ tamen examine ignis tandem evaneſcit & evaporat: quia non eſt permanens, & fixa in compoſitione; quia terram naturaliter ſibi homogeneam ſecum in compoſitione non habuit, ſicut argentum vivum; quæ quidem terra cauſa eſt permanentis fixionis homogeneis. Quare aqua ſimplex congelatione non poteſt fixari cum vegetabilibus, ſicut mercurius cum metallis. Si ergo mercurius diaphaneitatem acceperit in opere philoſophorum, jure irreſtringibilis ſubſtantiæ permanebit, nec congelabitur ſuper Latonem ad formam, ſpeciem, & proportionem metallicam, qui nec ſecum, nec in ſe defert ſuimet ipſius congelationem, ſicuti aqua terram; quæ quidem terra, ut dictum eſt, eſt mercurialis; & cauſa prima inſpiſſationis, coagulationis, & fixionis. Si ergo iſta aqua ita maneat extra proportionem metallicam, quomodo ſimiles ſpecies ex hac compoſitione procreari poterunt? Errant itaque illi, qui ſic putant aquam limpidam tranſparentem ex mercurio extrahere, & ex illo multa mira operari. Nam ſit ita, quod talem aquam perficiant, nihil tamen prodeſſet ad opus, nec ad ejus naturam & proportionem, nec poſſet reſtaurare ſeu ædificare

ſpeciem perfectam metallicam. Quam cito enim mercurius a ſua prima natura permutatur, tam cito prohibetur ingredi opus noſtrum philoſophicum, quoniam perdidit naturam ſpermaticam & naturam metallorum. Ex his ergo notum eſt, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena ſit opinio tua, cum dicis, oportet ad perficiendum ſummum Elixir habere gummam, in qua ſunt omnia ei neceſſaria, continentem quatuor elementa, & eſt aqua clariſſima ſicuti oculi lachryma, ſpiritualis facta, quod facit aurum merum eſſe ſpiritum. Nam corpus non penetrat corpus, ſed ſubtilis ſubſtantia ſpiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Eſto, ut dicis, honorande mi Doctor, quod naturæ non conjunguntur, niſi gumma vel re oleoſa, &c.

Si contra omnem aquam mercurialem non permanentem, aqua forti vel quocunque alio vulgari menſtruo limpidam redditam, Bernhardus diſputaſſet tantum, non ſimul contra Thomæ de Bononia, aquam mercurialem limpidiſſimam, tum prædicta argumenta magnarum eſſent virium; nunc vero limpiditati menſtruorum hujus, ut & aliorum adeptorum objecta, velut in efficacia repercutiuntur. Eadem terra, quæ minus bene diſſoluta, opacitatis cauſa eſt in menſtruo permanente Bernhardi, ea ipſa exacte diſſoluta limpiditatis cauſa eſt apud Thomam, inſpiſ-

ſans

ſans & coagulans aquam æque bene, ſi non melius, ac ſi minus diſſoluta fuiſſet. Diaphaneitatem menſtruorum defendunt Lullius, Pariſinus & Adeptorum plurimi. Lullius cœlum ſuum vinoſum clarum pronunciat, ſerenum & reſplendens ad inſtar ſtellæ cœli in Teſt. Noviſſ. pag. 8. *De quo ipſo menſtruo Pariſinus ita* in appendice Elucidarii pag. 273. Vol. 6. Th. Chym. Tunc quintam eſſentiam adamante lucidiorem & clariorem videbis, quæ ſtellarum claritatem ſuperat, adeo ut dubium ſit, an in vitro contineatur, nec ne.

X. GENUS.

Menſtrua vegetabilia compoſita ex menſtruis vegetabilibus compoſitis & corporibus metallicis.

52. Menſtruum Neapolitanum Lullii,

In Exper. XIII.

℞. Lunam, & cum argento vivo vulgi calcinabis, ſcilicet amalgamando, ac poſtea ipſum amalgama triturando cum ſale communi præparato; mox ipſum mercurium exhalare facias leniſſimo igne, deinde fervente aqua deſtillata ſalem ipſum removeto: & ſic lunam calcinatam habebis. ℞. Lunam calcinatam, & quatuor partes aquæ mercurialis

rialis *per tria vasa ignita superius sub* No. 46. *descriptæ*) illi superfunde, & vas clausum cum suo antenotorio statue, super cineres, ut leviter bulliat; & videbis viridem colorem sive cæruleum, quem liquorem caute in aliud vas transfunde, ita ut fæces non conturbentur; materiam in fundo remanentem desiccabis igne lento, adinstar solis. Postea scias pondus dictæ calcis, ac illi iterum superinfunde quatuor partes dictæ aquæ mercurialis super unam partem calcis, & clauso, ut prius, vase cum antenotorio suo, sine ut iterum bulliat; quod inde dissolutum fuerit, ut supra, in aliud vas transfunde ad conjunge cum dissolutione prima. Illud tamen adverte, ut dictam materiam dissolutam semper in balneo conserves, donec totum opus dissolutionis absolutum fuerit; iterando toties magisterium, donec totum lunare corpus fuerit plene dissolutum ac transactum, quod quidem nobis accidit intra duas vices, ac in putrefactione per quatuordecim dies constitue. Deinde transferas in urinale, conjunctum pariter cum suo recipiente & alembico, juncturis quam optime clausis. Postea destillabis in furno cinerum; tum ignem augebis, ut corporis anima in sua aqua impressionem faciat. Frigefacto vase, scias pondus terræ lunaris in fundo remanentis: nam credo non amplius quam duabus octavis (*drachmis*) de corpore non

soluto

soluto remansurum ex tota uncia; reliquum erit perfecte dissolutum. Quod si plus remanserit de terra insoluta, tunc super infunde tantum de sua aqua nuper destillata, quantum supereemineat tribus digitis, & clauso vase cum antenotorio, pone in balneum per diem naturalem; mox amoto antenotorio & superposito alembico cum recipiente optime clauso per cineres destillato, in fine destillationis augendo ignem, ut supra. Hoc autem iterabis, quousque per aëream revolutionem totum corpus lunare per alembicum transmittatur: atque hoc pacto, auxilio Dei habebis menstruum, quo solem potes dissolvere.

Annotationes.

Hactenus argento vivo acuimus vel spiritum vini philosophici vel menstrua hoc spiritu confecta, quæ tantam inde acquisiverunt dissolvendi facultatem, ut Adeptorum plurimi hisce aquis mercurialibus contenti, de fortioribus menstruis desierint inquirere. Ipse Lullius aquam mercurialem, quam gloriosam vocat, ad conficiendum mercurium philosophorum ex omnibus metallis & mineralibus, sive sal harmoniacum metallorum, sufficiens dixit, imo appropriatum menstruum. Scias, *inquit*, fili, in veritate & Dei fide, quod nullum naturæ sulphur alicujus

me-

metalli ſublimaretur absque iſta aqua argenti vivi vulgi. *Teſt. Noviſſ. pag. 12.*

Verum-enim-vero in hoc decimo menſtruorum genere alia adhuc compoſuere menſtrua adepti, prædictis aquis mercurialibus varia inſuper addentes corpora, juxta varios uſus & illorum placita. Lullius & nobilius pro diſſolutione auri componeret menſtruum, menſtruo mercuriali addidit argentum. Si forte menſtruo indigebat pro perlis, perlas cum menſtruo mercuriali conjunxit. Si conficere aurum potabile vellet, ex auro & argento præparavit menſtruum ad hoc magis adæquatum, mediante tamen menſtruo quodam mercuriali; & ſic de aliis; uti in ſequentibus obſervabimus exemplis.

53. Menſtruum pretioſum pro perlis Lullii,

In Comp. animæ Transmut. pag. Volum. 3. Th. Chym.

℞. Lunariæ liquorem ex tertia rectificatione vel ſecunda (*aquam ardentem phil.*) affunde ſuper argentum vivum, ut natet deſuper per tres digitos, & pone ad inhumandum per tres dies naturales, & magna pars ejus diſſolvetur cum aqua lunariæ, quam decanta; & ſuper fæces pone liquorem recentem, & pone ad inhumandum in fimo vel balneo

balneo, & reitera, donec mercurius fuerit totus in aquam reductus.

Postea destillationes omnes conjunge & abstrahe in balneo; & dum videris eam quasi spissam, ita ut aqua mercurii & argenti vivi (*vegetabilis & mineralis*) sit libra semis, pone ad inhumandum per sex dies naturales. Postea mittas intus margaritas, & intra decem horas dissolventur. Exubera tum eas per modum, quem docuimus in exuberatione metallorum, usque quo convertantur in sal (*harmoniacum sive sulphur naturæ Perlarum*) cujus unciam dissolve in libra sui menstrui prædicti, & destilla quater. Et tum pone intus margaritas, & veluti in spatio octavæ partis horæ dissolventur propter majorem menstrui subtilitatem, &c.

Quemadmodum pro menstruo Neapolitano (quod ita dici potest, eo quod istud Lullio Neapoli revelatum fuerit ab Arnoldo de Villa Nova) argentum menstruo mercuriali per tria vasa ignita confecto conjungitur; ita menstruum hoc pro perlis componitur ex sale harmoniaco perlarum, & menstruo mercuriali sive aqua gloriosa mercurii: quæ si circulentur ambo per suum tempus, inde conficies cœlum perlatum.

Pro Auro potabili menstruum ex Auro & Argento præparat hoc modo.

54. Men-

54. Menstruum mercuriale compositum Lullii.

In Experim. XXXIV.

℞. Uncias tres lunæ, atque uncias tres solis; quæ duo separatim calcinabis, ut habes in superioribus experimentis (*in menstruo Neapolitano*) videlicet cum mercurio, quem postea ex dictis metallis exhalare facias. Hæc autem corpora calcinata separatim collocabis in singulis vasis solutoriis, super ea infunde de menstruo incalcinato (*superius sub* No. 45. *descripto*) tantum, ut supernatet quatuor digitis; claude vas antenotorio, putrefac in balneo per duos dies, ac per duos alios dies inter cineres instar caloris solaris, Tum decanta solutionem, & residuum exsicca. Cum vero desiccatum fuerit, iterum illis superinfunde de menstruo incalcinato, ut supra, in clauso vase putrefaciendo in balneo, postmodum super cineres; ac dissolutiones singulas (*auri & argenti*) in singula vasa sua evacuando, ut supra. Si quæ insoluta remanserint, ut supra; desiccabis ac dissolvas, quousque totum quod restat corporis sit plene dissolutum; tum statue ambas dissolutiones in putrefactione per 20. dies naturales, Facta putrefactione accipe illas dissolutiones, & per se separatim in suo urinali constitue cum suo recipiente, junctu-

ris

ris optime clausis destillabis per balneum aquam utriusque (*metalli*;) in fundo vasorum remanebunt corpora ad similitudinem mellis fusi sive olei. Super *ea* (*olea*) iterum funde de sua aqua propria destillata (*menstruo jam ab oleis abstracto*) per balneum tantum, ut supernatet tribus digitis, ac suis antenotoriis utrumque vas occlude, ac repone in putrefactione per diem naturalem. Mox remotis antenotoriis & appositis alembicis, juncturis optime clausis destillando per cineres; ultimo augebis ignem, ut anima sive elementum aëris transeat in suam utriusque aquam destillatam; ac demum ignem ultra quantum fieri possit, augebis, ut in aërem elementum ignis transeat. Sed lunari composito non necesse est rubedo vel ignis. Completa destillatione sine vas frigefieri, & amove ab illis recipientia, quæ singula quam optime clausa servabis, ne respirent; & singulis singulas schedulas sive inscriptiones appone, ne alterum pro altero accipias, cum fuerit opus persequendi. Cæterum super terras (*auri & argenti ex destillatione relictas*) infunde iterum, ut supra, de aqua sua per balneum destillata, ac annexo antenotorio putrefac ut supra; mox per cineres destillabis, utrique vasi annexo suo proprio recipiente, ubi eorum corporum animas conserva veras; atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec terræ exanimatæ

matæ

matæ fuerint, ac radicali humore destitutæ. Tunc accipe illas terras, & contere quam optime, & simul conjunge; postmodum eas constitue in pila vitrea, ac super cineres calidos conservato, donec tibi dixero, quid ex illis sit faciendum. Cæterum accipe spiritum animatum lunæ, atque ipsum per cineres rectificabis; deinde accipe spiritum animatum solis atque eodem modo septies per cineres rectificabis; limositates (*terram residuam*) autem, quas emittet spiritus solaris in singulis rectificationibus servabis intra, ut optime clausum sit ignis elementum, (*in forma terræ.*) His ergo rectificationibus peractis, tum accipe spiritum animatum solis, & spiritum animatum lunæ, & simul conjunge; pone postmodum eos ad circulandum in vase grandi sicut illud, quo circulavimus menstruum simplex. Fiat hæc circulatio per 60. dies, quo termino elapso habebis verum menstruum minerale (*non acidum, sed ex mineralibus sive mercurio, auro & argento confectum*) quo innumerabilia experimenta operari poteris.

Huc referri debet menstruum, quod à Basilio dicitur

55. Spiritus mercurii dulcis Basilii,

Cap. 3. Libri de Rebus Nat. & supernat.

℞. Mineræ cinabarinæ argenti vivi, & mineræ optimæ auri ana partes æquales, qui-

quibus pulverisatis & mixtis affunde oleum mercurii per se ex mercurio sublimato, & putrefacto confectum (*id est, oleum ex mercurio sublimato tantum, nullis quidem aliis additis ingredientibus, nisi vini phil. spiritu, vel menstruo aliquo vegetabili, sine quibus confici non potest,*) digere hæc per mensem, & extractionem habebis cœlestem potius, quam terrestrem. Extractionem abstrahe in balneo, & phlegmate abstracto remanebit oleum in fundo ponderosum, dissolvens omnia metalla in momento. Cui adde spiritus vini (*phil. vel spiritum vini igneum Basilii*) partes tres, circula in pellicano ad rubedinem sanguineam, & dulcedinem incomparabilem. Circulatum affunde super tartarum ad albedinem calcinatum & destilla forti igne mercurii spiritum, spiritu vini remanente in tartaro.

Inter hunc spiritum, aliumve ejusdem nominis distinguendum est, ne unus pro alio accipiatur. Basilius enim præparavit etiam spiritum mercurii ex spiritu albo vitrioli, de quo variis in locis, libro de particularibus, præsertim in particulari lunæ, cujus spiritus descriptio extat inferius inter menstrua mineralia, qui acidus est. Alter vero spiritus mercurii, utpote hic noster, dulcissimus est & fragrantissimus, de quo etiam habetis in particulari lunæ, *ut &* cap. VII. libri de Rebus Nat. & supernat. *ubi lunæ cro-*

 cum

cum dissolvit in spiritu albo vitrioli, ut & fragrantissimo spiritu mercurii.

Parisinus composuit menstruum mercuriale compositum pro tincturis alchymicis ex suo circulato majore & prima vel media substantia argenti vivi vulgi hoc modo:

56. Menstruum incalcinatum Parisini,

Cap. G. Apertorii.

℞. Circulati majoris (*superius sub* No. 50. *descripti*) libram unam, mercurii, præparati, modo quem docebimus cap. X. uncias duas, misce, & scias menstruo hoc fieri veram putrefactionem. Verum quam primum fuerit incalcinatum, hoc est, tali mercurio permixtum, non amplius usurpatur pro corporibus humanis, sed solummodo pro medicinis metallorum. Dictum vero cap. X. hoc est, ut sequitur:

Cap. X. de reductione mercurii vulgi in primam materiam vel mediam substantiam.

Nunc fili dabimus tibi plenariam instructionem & declarationem decoquendi & reducendi argentum vivum vulgi in suam materiam primam vel substantiam mediam, & quemadmodum in antecedentibus declaravimus modum reincrudandi duo luminaria; ita jam

jam demonſtrabimus vias & remedia decoquendi dictum mercurium. Primo docebimus modum, diſtinguendi bonum mercurium a malo, ſophiſticato & corrupto: qui modus eſt, ut recipias mercurium vulgi, aſportatum ex Hiſpania in coriis ſigillatis, vel ſi careas hoc, recipe alium quemcunque, & parum ejus pone in cochleari argenteo calefacto, ita ut mercurius evaneſcat, & ſi reſiduum ejus erit vel albi vel citrini coloris, bonus eſt; ſed ſi erit alterius coloris, malus eſt, & minime idoneus pro opere noſtro, quia ſophiſticatus. Tum recipe vitrioli romani libras duas, funde iſtud in vaſe vitreato, fuſo adde mercurii libram unam, & tantum ſalis com. præparati, agita & miſce omnia agitaculo, evaporando humiditatem ſub tali calore, qui ſimilis ſit ſolari. Tum eximatur materia, teratur & ponatur in ſublimatorio, & mercurium ſublimabis per gradus ignis uſuales. Vaſis frigefactis exime ſublimatum, cui in retorta poſito affunde aquæ vegetabilis, absque phlegmate (*aquæ vitæ phil. rectificatæ*) ad tres vel quatuor digitos. Coquatur in balneo per duas horas, tum deſtilletur in cineribus, ut aſcendat aqua vegetabilis. Poſtea cooperiatur retorta cineribus, & augmentando ignem aſcendet mercurius vivus in aquam ardentem. Decanta aquam a mercurio, quem iterum ſublimabis cum novis materiis, idque ſexies, ſem-

 per

per abjiciendo fæces. Nota autem has ſeptem ſublimationes ſemper peragendas eſſe in aludelibus; quoniam nullo alio modo ſeparabis pulverem aduſtibilem aſcendentem in aludelibus, & ut te inſtruam, ne quid erres, repetam, magis diſtincte methodum dictarum ſeptem ſublimationum. Modus hic eſt, ut accipias vas vitreum ad modum cucurbitæ ſtrictioris, cum ſuo alembico cæco, perforato in ejus ſuperiori parte, in hoc ponas vitrioli optime pulveriſati partes duas, mercurii partem unam & ſalis præparati partem unam, miſcendo omnia bene; materia leniter jam exſiccata, appone alembicum cæcum vel potius aludel, notetur tamen, quod cucurbita non ſit cooperta cineribus ultra unam tertiam evaporata humiditate, per calorem lenem; occlude foramen aludelis cum pauco goſſypio, & augmentando ſublima; omnibus frigefactis exime ſublimatum tam ex aludele quam cucurbita, ex qua (*ſi modo non fuerit frigefacta*) diſſolve fæces aqua calida: ita purgabis facile dictum vitrum pro uſu ſuo. Jam miſce novas materias cum ſublimato tuo, & ſublima, ut antea, & hoc repete ſepties. Tum ſublimatum contere in pulverem ſubtiliſſimum, pone in cucurbita ſupradicta cum ſuo alembico communi ob rationes operationis differentis a ſuperiori. Sublimato in cucurbita poſito affunde menſtrui ſimplicis animalis vel vegetabilis

tabilis (*menſtrui animalis ſub* No. 37. *vel vegetabilis ſub* No. 29. *deſcripti* ; *in antecedentibus autem aquam vegetabilem rectificatam*, *id eſt*, *aquam ardentem recipere juſſit)* tantum, ut emineat per tres digitos, occlude alembico cæco, & in cineribus digere per 12. horas, tum depoſito alembico cæco appone alembicum commune, & abſtrahe menſtruum in balneo, depone iterum alembicum, & appoſito aludele, pone vas in cineribus eousque, ut tegatur materia exiſtens in vitro, da ignem per gradus, donec omnis humiditas ſit exhalata, foramen in ſuperiori parte aludelis goſſypio occlude, augmenta ignem, ut ſublimetur mercurius. Sublimatione peracta & vaſibus frigefactis, deme aludel, & quod in eo invenies ſublimatum non eſt ad propoſitum noſtrum, ſiquidem iſtud eſt pars illa aduſta, quæ non intrat magiſterium noſtrum. Deinde collige ſublimatum ad latera cucurbitæ, quod clarum erit inſtar cryſtalli, & cave ne permiſceatur cum ſuis fæcibus; hoc contere, cribra, pone in eodem vaſe a fæcibus purgato, & affunde menſtruum in balneo abſtractum, claude vitrum cum aludele, digere per 12. horas ut ſupra, depone aludel, appone alembicum commune, deſtilla in balneo, depoſito alembico hoc, appone aludel & ſublima in cineribus, fæcibus abjectis, ut & parte aduſtiva ex aludele, collige dextre mediam ſubſtantiam

ex cucurbita. Hac methodo ſublimabis ſepties, vel donec nullas relinquat fæces in cucurbita. Habito hoc ſigno, accipe dictam ſubſtantiam, contere, & pone in vaſe vitreo, affunde menſtruum ſimplex vel animale vel vegetabile ad trium digitorum ſupereminentiam, claude vas cum alembico cæco, digere leniter per duos dies in cineribus : tum diſſolutionem decanta in aliud vas, & quod remanſerit in vaſe, exſicca temperato calore, ſimili ſolari, cui affunde novum menſtruum, claudendo vas alembico cæco ut ſupra, & reitera methodum eandem usque tota pars diſſolubilis fuerit diſſoluta: & in fundo vitri remanebit terra indiſſolubilis abjicenda, quia nullius valoris eſt. Jam recipe omne diſſolutum, hoc eſt, decantationes veſtras, & pone ad deſtillandum in balneo, & deſtillato menſtruo, appone aludel & in cineribus ſublima ſubſtantiam cryſtallinam, quæ vere dici poteſt prima materia mercurii. Hæc eſt illa ſubſtantia media, qua incalcinamus menſtruum noſtrum (*circulatum majus ſub* No. 50. *deſcriptum*) & componimus particularia infinita, uti te docuimus ſuperius Hæc etiam vocatur lapis mineralis. Nunc fili poteris procedere per infinitas vias, has tamen inſequendo, quas tibi monſtravi; & nota, Mercurium ita reductum, eſſe hunc, de quo Dux noſter Raymundus loquitur, mentionem faciens de lapide minerali,

rali, ut & in *ultimo capitulo libri* Vade-mecum *& in pluribus aliis locis voluminum suorum.* Hic est iste mercurius, de quo Arnoldus de Villa Nova tractat *in Rosario suo*, & tibi enarramus, nisi mercurius reductus fuerit in materiam primam cum dicta aqua vegetabili vel animali, penitus impossibile esse, cum eo præstare aliquid boni, ratione suæ corruptionis magnæ, existentis in ejus cruditate.

Ex Receptis hujus generis annotamus.

1. *Menstrua posse & debere confici juxta usus destinatos. Nam non solummodo desiderantur, ut dissolvant corpora promiscue; sed apte etiam, ne rei dissolvendæ tincturam inquinent heterogenea aliqua menstrui ipsius tinctura, sed potius illustrent.*

2. *Menstrua hæc, semel composita, si novo addito subjecto repetatur compositio, quoties toties majori virtute dotari; ubi e contrario notum est, menstrua communia hoc modo debilitari.*

3. *Menstrua hæc esse fragrantissima, summæque dulcedinis & rubedinis, nihilominus dici acetum acerrimum, quod aurum dissolvat in spiritum.*

4. *Menstrua hæc esse metallorum essentias vel magisteria per magisteria vel essentias confecta, invicemque permixta in circulata composita.*

5. Non ex auro & argento tantum, sed etiam ex imperfectis metallis & mineralibus hæc confici posse circulata composita.

6. Quemadmodum sal harmoniacum ex perlis, ita etiam ex coralliis aliisque aridis confici posse.

7. Parisini primam mercurii materiam, essentiam potius esse, quam magisterium: citius quidem præparari sale harmoniaco mercuriali Lullii; at non esse ejusdem, sed minoris virtutis.

8. Parisinum defendere Arnoldum de Villa Nova in sua mercurii sublimatione, (descripta in Rosario,) *contra collegam suum Bernhardum.*

9. Hanc Parisini primam materiam mercurii venenosam esse, quare pro metallis tantum, non pro medicinis humanis eam esse adhibendam monet ipse. Si tamen menstruum hoc incalcinatum, more reliquorum circuletur, fieri innocuum, & medicamentum optimum.

XI. Ge-

XI. GENUS.

Menſtrua vegetabilia compoſita graduata ex menſtruis vegetabilibus compoſitis, cœli & terræ influentiis imprægnatis.

57. Aquæ æthereæ & terreſtres metallorum Lullii pro confectione lapidum pretioſorum.

Canon. 43. diſtinct. lib. 1. quintæ eſſentiæ.

℞. Aquam mercurii, quæ facta ſit per modum, quem diximus in noſtro Teſtamento (*noviſſimo*) & in libro, qui mercuriorum intitulatur (*menſtruum mercuriale ſive aquam glorioſam argenti vivi vulgi ſuperius ſub* No. 44. *deſcriptam*) & in iſta aqua, fili, diſſolves unciam ſemis lunæ puriſſimæ; poſt diſſolutionem filtratam, ſeparetur aqua a fæcibus (*deſtilla menſtruum ab argento per alembicum*) in qua aſcendet limoſitas argenti. Hæc aqua, fili, eſt reſolutiva omnium aliorum corporum, & ipſius argenti vivi, cujus virtute, fili, margaritæ reformantur in natura priſtina per modum, quem diximus in *noſtro Teſtamento, & in compendio ſuper Teſtamentum & Codicillum miſſum Regi Roberto.*

Secunda aqua ſic fit. ℞. Plumbi mediam unciam, & de prædicta aqua quantum ſufficit, poſtquam videris plumbum diſſolutum, ſepara

ra aquam per destillationem filtratam (*dissolutionem plumbi filtra*) & fæces extra mitte, quia nihil valent; post hoc vero destilla aquam per balneum (*abstrahe menstruum in balneum*) & serva fæces (*plumbum dissolutum*) ad tempus opportunum.

Tertia aqua sic fit. ℞. De cupro unciam unam, & illud dissolve in tanta quantitate aquæ primæ, quanta volueris, & tibi visum fuerit, & dimitte illam quiescere in ampulla sua, in frigido loco per unam diem naturalem; post hoc vero separa aquam viridem per filtri linguam, & primas quidem fæces extra mitte (*quod remanet in filtro, abjiciendum est*) deinde destilla aquam per alembicum & serva fæces secundas.

Quarta aqua sic fit. ℞. Unciam unam stanni purissimi de Cornvallia, quod est purius omni alio, & illud dissolve in aliqua quantitate primæ aquæ, & destilla (*per filtrum*) aquam (*dissolutionem*) illam cum limositate sua, & fæces, quæ remanserint, extra mitte; deinde destilla aquam per alembicum & serva (*residuum sive stannum dissolutum*) fæces secundas.

Quinta aqua sic fit. ℞. Ferri purissimi unciam unam, & dissolve ipsum in tanta quantitate quod sibi sufficiat de prima aqua, post hoc destilla per filtrum, & mitte fæces extra,

&

& destilla aquam per alembicum & serva fæces secundas.

Sexta aqua sic fit. ℞. Auri purissimi unciam unam, & dissolve ipsum per modum, quem tibi diximus *in nostro Testam.* scilicet cum lunaria pura (*cum menstruo vegetabili simplici absque argento vivo & argento*) mixta cum tanto pondere quintæ aquæ (*ex ferro jam præparatæ*) & fac sicut fecisti de aliis.

Item, fili, tu omnia ista metalla dissolvere potes hoc ordine. Facta aqua prima, in illa dissolve metallum, quod modo secundario tibi dissolvere præcepimus (*scilicet plumbum*) deinde fac de isto sicut prius tibi diximus. In hac aqua secunda dissolvas metallum tertium (*cuprum*) & in aqua tertii metalli dissolvas metallum quartum (*stannum*) & in aqua quarti metalli dissolvas quintum metallum (*ferrum*) & in aqua quinti metalli dissolvas metallum sextum (*aurum.*)

De quavis istarum aquarum accipe secundum quod tibi visum fuerit ad dissolvendum metallum. Fili, hæ limositates metallorum dicuntur quintæ essentiæ sive mercurius mineralis, quem philosophi consideraverunt in opere alchymico (*in tincturis alchymicis*) & lapidifico (*in lapidum pretiosorum compositionibus*) & in opere medicinali (*in medicamentorum præparationibus*) sed fili in opere

alchy-

alchymica, iſtæ quintæ eſſentiæ conſiderantur ſubtilius, quia in ſubtiliori materia (*eſſe debent*) propter quod fit per diviſionem elementorum (*ut in libro tertio hujus voluminis dicemus.*) In lapidibus vero (*pretioſis conficiendis*) quintæ eſſentiæ (*prædictæ)* non ſunt ita in tanta ſubtili materia. In medicina vero quælibet (*duplex hic præparandi modus)* reſpectum habet.

Dicto de quinta Eſſentia mineralium (*de aquis metallicis*) qualiter poteſt haberi a manibus noſtris, nunc congruum eſt, ut dicamus de diviſione illarum in generali. Et fili mi, facias ſic. Quando metalla tua fuerint diſſoluta, tu quippe divides aquam quamlibet (*prius filtratam, per deſtillationem a ſuo reſiduo)* & diviſam quamlibet aquam (*jam deſtillatam*) in partes duas, & unam partem uniuscujusque partis pones cum propriis fæcibus (*metallo reſiduo, quod aqua in deſtillatione reliquerat*) in alembico vitreo, & deſtillabis in Limum deſerti, qui eſt aër factus ex duobus corporibus, in furno, quem tibi prius deſignavimus cum igne ſuavi; & reſplendet cum magna virtute minerali, & cum magna limoſitate appropriata, ad virtutes cœleſtes recipiendas. Et quamcunque illarum aquarum mittes in ampulla vitrea cum collo longo, & rotundo, & poſt hoc claude ejus orificium cum cera communi, & poſt cum maſtice,

ce, & quamlibet illarum ampullarum pone in ſereno loco taliter, ut nec lapis, nec aliqua alia res nociva poſſit tangere vitrum.

Fili, capias fæces materiales, a quibus limum reſolviſti, quæ ſunt ſecundæ fæces per evaporatam ſublimationem in partibus aquarum, quas miſiſti ad ſerenum locum (*capias caput mortuum ex deſtillatione cujuscunque Limi deſerti, ſive fæces tertias, nam primæ in filtro remanentes rejectæ fuere; ex ſecundis Limus deſertus fuit deſtillatus; fæces vero Limi deſerti ſunt, quas hic ſecundas vocat)* & illas mittes in ampulla vitrea cum collo longo, quæ contineat duas palmas, & intromitte partem ſuæmet aquæ, quæ reſervabatur de illa limoſa ſubſtantia jam dicta, & claude ampullas cum clauſorio ceræ, & aluta & maſtice, ſicut alteri feciſti, & ſepeli illas (*aquas metallorum*) in horto, in terra bene graſſa, in profundo unius palmæ cum dimidia, & ponas etiam aliam rem in gyro colli (*circa collum vitri*) ampullarum, quod apparet extra, ad illius conſervationem, & ſit hic per annum unum integrum. Fili, unius naturæ ſunt aquæ, quæ mittuntur in terram, & alterius, quæ ponuntur ad aërem; quoniam fili, illæ quæ mittuntur in terram, habent vim & virtutem indurativam, coagulativam atque fixativam; & illæ, quæ ſunt in aëre, habent virtutem & proprietatem indurandi,

coagu-

coagulandi & fixandi; paſſive tamen intellige, fili. Finito anno, tu habebis omne illud, quod in mundo deſideratur ad hoc opus; &c.

Annotationes.

Mireris forſitan, quod menſtruis hiſce altiorem hunc aſſignaverimus locum, cum ſint pluribus antecedentium generum menſtruis tam quoad ingredientia, quam quoad præparandi methodum inferiores. Quod quamvis ita ſit, nihilominus menſtrua hæc, dum vel aëri per annum expoſita, vel terræ tamdiu concredita fuerint, menſtruorum prædictorum fiunt optima & præſtantiſſima, uti inferius ex illorum uſu patebit. Impræſentiarum illuſtrabimus harum aquarum confectiones. Aquas primæ methodi hoc modo conficit: In aqua glorioſa argenti vivi, acuata inſuper luna, diſſolvit plumbum, cuprum, ſtannum, ferrum, & aurum; diſſolutiones ſingulas filtrat, fæcibus abjectis; filtratas abſtrahit in balneo ad ſiccitatem, aquas deſtillatas dividit in duas partes, in quarum una diſſolvit proprium in diſſolutionis abſtractione relictum metallum, quod deinde deſtillat in liquorem, quem limum deſertum, quintam eſſentiam vel mercurium mineralem vocat, & in aëre ſuſpendit per annum pro aqua ætherea. Caput mortuum Limi deſer-

ti

ti dissolvit in altera parte aquæ reservatæ, & sepelit in terra pro aqua terrestri. In compendio animæ Transm. pag. 208. Volum. 4. Theat. Chym. *Mercurii vulgi etiam & argenti aquas reliquis addit; mercurii aqua sic fit.* ℞. De mercurio vulgi unciam unam, & dissolve ipsum in aqua dissolvente (*prædicta*) in digestione I. (*cineris*) destilla per filtrum, de fæcibus ne cures, secundas vero, (*peracta destillatione per alembicum, in fundo relictas*) serva.

Lunæ aqua sic fit. ℞. Unciam unam argenti purissimi, & dissolve in tanta quantitate aquæ dissolventis, quantum tibi bene visum fuerit, & destilla per filtrum, & rejice fæces primas; post destilla per alembicum in digestione de H. (*balneo*) & serva fæces secundas; de omnibus aquis fæces secundas servabis in vase suo, quamlibet per se.

Præterea (in Compendio animæ) *non dividit aquas destillatas in partes æquales*, uti in libro essentiæ, *sed dissolutiones metallorum pro medietate destillando abstrahit pro aqua terrestri, alteram autem medietatem destillat pro aqua atherea.* Tu quidem, *inquit*, sis cautus in resolutione limorum, quia de quolibet Limo duas aquas seu partes facias, destillando medium Limi, quem pones ad partem, quia ex ista parte prima, fit aqua terrestris; & aliam partem (*mediam*) similiter

destillabis, ex qua fit aqua aërea, quæ suspenditur in sereno loco, ut supra dictum est, per annum. *Pag. 209. Volum. 4. Theat. Chym.*

Aquæ per methodum posteriorem confectæ magis compositæ sunt quam prioris modi: primæ præparabantur promiscue menstruo lunari; hæ secundæ non ita: menstruo etenim lunari conficitur aqua plumbi; qua plumbi aqua fit aqua cupri; hac cupri aqua componitur aqua stanni; aqua stanni parat aquam ferri; aqua auri vero conficitur menstruo lunari, cui dissoluto additur medietas aquæ ferri. Mira metallorum commixtio! ne dicam confusio; cujus tamen rationes procul dubio habuit subtilissimus philosophus. Hæc methodus extat quoque in Lapidario Cap. 9. & sequentibus.

Ex Receptis annotamus.

1. *Aquas æthereas esse metallorum essentias per annum Cœlorum influentiis expositas.*
2. *Aquas terrestres esse essentiarum corpora menstruis propriis dissoluta, per annum sepulta.*
3. *Non metallorum tantum, sed totius Regni mineralis essentias tali modo præbere aquas æthereas & terrestres.*
4. *Aquas has astrorum cœlestium impraegnatione præcipuas suas acquirere virtutes.*

Adep-

Adepti de cœlorum influentiis varias tenuere ſententias. Quidam Planetarum ſitus, aſpectus, & illorum determinata tempora huic operi quam maxime neceſſaria eſſe voluerunt; alii autem contrarium ſtatuerunt. Ex aſſerentibus audiamus Thomam Norton, *Adeptum Anglum, qui ita* Cap. 6. ſui Ordinalis pag. 99. Theat. Chym. Britannici:

The fifth Concordis known well of Clerks,
Between the Shere of Heaven, and our ſubtik Werks.
Nothing in Earth hath more ſimplicitie,
Than th' Elements of our ſtone will be,
Wherefore they being in Work of Generation
Have moſt obedience to conſtellation:
Whereof concord moſt Kindly and convenient
Is a direct and fiery Aſcendent,
Being ſign common for this Operation,
For The multitude of their Iteration:
Fortune your Aſcendent with his Lord alſo,
Keeping th' Aſpect of ſhrewes them fro;
And if they muſt let, or needely infect,
Cauſe them to look with a trine Aſpect.
For the White Work make fortunate the Moon,
For the Lord of the fourth Houſe likewiſe be it done;
For that is Theſaurum abſconditum of old Clerks,
So of the ſixth Houſe for ſervants of the Werks,

Save all them well from great impediments,
As it is in Picture, or like the same intents.
Unless then your Nativity pretend infection,
In contrariety to this Election.
The Vertue of the mover of the Orbe is formall.
The Vertue of the Eighth Sphære is here instrumentall,
With her signs and figures, and parts aspectuall.
The Planets Virtue is proper and speciall.
The Vertue of the Elements in here material.
The Vertue infused resulteth of them all:
The first is like to a Workmans mind.
The second like his hand ye shall find,
The third is like a good instrument,
The Remnant like a thing wrought to your intent.
Make all the premises with other well accord,
Then shall your merits make you a great Lord.

Inter negantes ipse Lullius est, qui ita: Non dicimus, quod sit opus Artistæ, operari cum figuris & cœli imaginibus, per cognitionem suorum motuum, sicut quamplures philosophi asserunt. Sed sufficit tibi habere cognitionem influentiæ caloris cœlestis inforcmati per figuram cœli & stellarum, quorum ratione infunduntur virtutes in materia apte appropriata, quæ illas recipit per naturalem artistæ industriam cum resolutione, quæ fit per

per artem naturæ ſimilem, &c. Et in hoc paſſu philoſophi fuerunt illuſi ad illorum reprehenſionem, qui cognoverunt, quod cœleſtis virtus ſit nimis communis omni elementatæ naturæ: ſua enim magna nobilitate omni tempore determinationem accipit, quoniam in rebus mixtis influitur tam per artem quam per naturam, & hoc fit ratione virtutum naturalium, quæ ſunt ſibi ſubjectum & proprium retinaculum tali modo, ut ſecundum proprietates materiæ, & ejus ſpeciem recipiat ejusmodi virtutem, quæ poſtea talia condit per naturam, quæ pro miraculo reputantur. Item notet quilibet artiſta, quod natura operari non poteſt niſi per minimarum partium ſucceſſionem, nec etiam poteſt recipere aliquas virtutes niſi ſucceſſione ſuæ operationis, nec etiam poſſunt totum ſimul, nec conſtellationes poſſunt ſufferre alicujus temporis ſtationem punctuatim in certa virtute, quæ confeſtim non diverſificetur. Et etiam dato, quod poſſet, tempus conſtellationis eſt ita minimum ratione circulorum revolutionis, ut citius tranſeat de una virtute in alteram, &c. *Libr. Eſſent. diſt. 1. pag. 18.*

Poterit, *inquit Paracelſus*, ingenioſus artifex diligenti animadverſione præparare metalla, ſicut ratione vera ductus, metallorum tranſmutationis perfectionem, opere ſuo vel

regimine magis promoveat, quam cœlestium signorum duodecim, atque Planetarum septem cursus faciunt, quos etiam in his observare superfluum est, velut & aspectus, mala sive bona tempora, diem aut horam, hujus vel alterius planetæ statum prosperum vel infelicem, quæ nec juvare possunt in Alchymiæ naturalis arte, multo nocere minus, si verum alias possibilem processum habueris, operare cum libuerit, sin in te, vel operationibus tuis & intellectu, fuerit aliquis defectus, planetæ syderaque cœlestia tibi deficient. *Cœlum phil. pag. 125.*

Si dicant, *inquit Geber*, quod a certo situ unius vel plurium stellarum detur metallorum perfectio, quem ignoremus, respondemus nos, hunc situm & motum nos non curare, nec etiam, ut illum sciamus, necessario requiri: quoniam non est species aliqua generabilium & corruptibilium, quin ex individuis ejus quotidie, & in omni instanti fiat generatio & corruptio. Et ideo patet, quod omni die situs talis stellarum est bonus & perfectivus quarumlibet specierum individuorum, & corruptivus simpliciter. Non ergo expedit necessario artificem stellarum situm expectare, licet esset utile, quia sufficit solum viam naturæ disponere & administrare, ut ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus convenientibus mobilium corporum. Nihil enim potest natu-

natura perficere ſine motu & ſitu mobilium. Unde ſi naturæ artificium diſpoſueris & conſideraveris, quæcunque ex contingentibus hujus magiſterii fuerint, debite, perficietur ſub debito ſitu per naturam ſibi convenientem, abſque conſideratione illius. Cum enim videmus vermem ex cane vel alio animali putreſcibili deductum in eſſe, non conſideramus immediate ſitum ſtellarum, ſed diſpoſitionem aëris circumſtantis, & alias cauſas putrefactionis perfectivas, præter illum. Et ex tali conſideratione ſufficientes ſcimus vermes ſecundum naturam in eſſe, producere. Natura enim ſibi invenit convenientem ſitum, licet a nobis ignoretur. *Summa perfect. libr. 1. parte 2. cap. 11.*

Petrus Bonus Ferrarienſis eandem habet de Influentiis ſententiam.

Ad rationem nonam, *inquit*, dicimus quod verum eſt, quod per motum & lucem corporum ſupercœleſtium, & per eorum determinatos ſitus, & aſpectus introducuntur formæ in inferioribus. Sed non eſt neceſſe, nos ea ſcire, nec poſſumus ſcire, niſi in genere quodam confuſo, ſcilicet ex parte ſolis in quibusdam, qui eſt cauſa quatuor temporum anni: quia certis temporibus fiunt ſeminationes & meſſes, & plantationes: & in quibusdam animalibus, ut equis & aſinis &

accipitribus & falconibus, periodis certis solaribus, fiunt conjunctiones ad coitum & generationem; in quibusdam autem omni tempore fiunt hæc indifferenter, ut in homine, columbis, & gallinis. Unde si volumus generare vermem ex carne putrescibili, non consideramus situm quemquam stellarum; sed solum dispositiones aëris circumscribentis & alias putrefactionis causas. Similiter si ova sub fimo aut simili loco, ad pullorum generationem ponamus, quocunque tempore dabitur forma suo loco & tempore præfinito a cœlestibus, absque nostra consideratione in hoc. Eodem modo in generatione calcis & vitrioli, & auri, & usifur, & cerussæ, & minii, & cinabaris; similiter in compos. tyriacæ aliarum confectionum, quia hæc quocunque tempore & quacunque hora possunt fieri. Virtus enim cœlestis est valde communis ad omnia, & recipit terminationem per virtutes & dispositiones eorum, quæ sunt subjectum ejus in rebus elementatis & elementis, quia, sicut dictum, virtutes cœlestes operantur in tota natura generabilium & corruptibilium continuo secundum materiam sibi dispositam aut proprie aut communiter. Unde dixit Lilium: Quod opus non causatur a motu superiorum, quia omni tempore fieri potest. Et Rasis in 70. in libro Reprehensionis: Tempus non operatur in hoc aliquid. Et addit:

dit: quia ſi tempus operetur in eo, eſſet vile apud gentes. Si ergo in hoc magiſterio omnia contingentia ſuo tempore recte concurrant, introducetur forma ſua ſub debito ſitu & aſpectu ſtellarum, tempore præfinito in materia absque conſideratione aliqua in hoc. Unde dixit Plato: quod ſecundum meritum materiæ infunduntur virtutes cœleſtes, &c. Sed de rebus, in quibus infunditur forma accidentalis, nova & occulta, a cœleſtibus ut patet in arte imaginum, oportet neceſſario, ut ſciamus & cuſtodiamus determinatos ſitus & aſpectus corporum cœleſtium tempore propoſito: Quia a ſolis illis imprimitur forma talis, & tempore tali, & non alio, ſicut patet in libris Aſtrologiæ de electionibus horarum, imaginum, & bellorum, ædificiorum, & itinere, &c. Quia ergo ars alchymiæ non eſt talis, ideo non expedit, ut hæc ſciat. *Margar. pretioſa pag. 731. Vol. 5. Th. Chym.*

XII. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita summe exaltata ex menstruis vegetabilibus compositis graduatis.

58. Limi ætherei & cœlestes Lullii pro tincturarum alchymicarum confectionibus.

In Testam. Novissimo.

℞. Sulphur auri (*mercurium philosophorum ex auro confectum*, *sive sal harmoniacum solare*) & ponas in vase vitreo, & superfundas illi de menstruo vegetabili cœlico jam tibi noto (*cœlo vinoso Lullii sub* No. 30. *descripto*) tantum sui ponderis, & ponas in digestione balnei per sex dies, deinde per balneum destilla; postea infunde de novo menstruo ad sui pondus, & pone in digestione balnei per sex dies; postea pone in cineribus per unum diem, destillando totum, quod poterit destillari, & pone cum alio prius destillato. Et iterum pone de novo menstruo & digere, & destilla, ut prius. Et toties reitera hoc regale magisterium, donec tota terra sive sulphur dictum evacuetur aëre suo, id quod fit viginti duabus vicibus, si sciveris laborare. Postea accipe omnes destillationes, & pone illas in balneo, & destilla totum menstruum, & vide, si totus aër maneat ad modum liquoris, tunc cognosces terram esse evacuatam aëre suo.

ſuo. Quodſi non fuerit, reitera cum novo menſtruo in balneo, digerendo & in cinere deſtillando, ut ſupra, usque ad tres vices. Et tunc totum ſulphur noſtrum erit evacuatum ſuo aëre. Tunc accipe aërem, quem ſervaſti, & pone ſuper ipſum totum ſuum menſtruum, quod eſt illud, cum quo evacuaſti aërem, & ſuperfunde ſuper terram ſulphuris auri, & pone in digeſtione in balneo per octo dies; poſtea in dicto balneo extrahe totum menſtruum per unum diem, & per alium in cinere extrahe totum aërem, & ignem, quantum poteris, ſcilicet in alio receptaculo, quod cognoſces, quando aër incipit mutare colorem ſubrubeum. Serva iſtum ignem ad partem, & iterum pone aërem cum menſtruo abſtracto ab eo, vel cum alio, & pone ſuper terram in balneo, & digere per ſex dies, & deſtilla in dicto balneo totum menſtruum per unum diem, & ignem in cinere, ſeparando deinde quodlibet per ſe, ut ſupra feciſti, & ſerva ignem in balneo. Et iterum pone aërem cum menſtruo ſuper terram in qua eſt ignis, & digere, ut ſupra, & toties reiterabis hoc magiſterium, donec terra ſit bene evacuata ſuo igne, quod fit in quadraginta vicibus ſeu iterationibus. Tunc te oportet terram ſublimare per hunc modum. ℞. Illam terram, quæ remanſit poſt ſeparationem aëris & ignis, & ponas illam in vaſe vitreo,

&

& ſuperfundas de menſtruo vegetabili ad quantitatem terræ, & ponas in balneo, per unum diem naturalem, poſtea per alium diem in cinere deſtilla, & iterum pone de dicto menſtruo ad pondus terræ, & digere in balneo per unum diem, & deſtilla in cinere per alium diem, & iterum reitera digerendo in balneo & deſtillando in cinere, donec tota terra converſa ſit in pulverem impalpabilem. Tunc accipe illam & pone de menſtruo ad pondus illius, & pone in digeſtione in balneo per duos dies, poſtea deſtilla in cinere per diem, & pone deſtillatum in balneo. Tunc accipe terram & repone de alio menſtruo ad pondus ipſius, & digere per duos dies, & deſtilla, ut prius, iterando inhumationes & deſtillationes procedes donec terra ſit transacta per alembicum ſimul cum menſtruo. Iſta terra ſic cum menſtruo mixta, dicitur argentum vivum exuberatum de intentione Alchymiſtarum. Pone ergo iſtas deſtillationes in quibus eſt iſta terra ad deſtillandum per balneum, & extrahe menſtruum, & remanebit terra ſicca & præparata in fundo vaſis, quam ſerva. Sic, fili, habes elementa ſulphuris auri diviſa cum Dei auxilio. Tunc oportet te habere ſulphur argenti (*mercurium Philoſophorum ex argento*, *ſive ſal harmoniacum lunare*) & de eo elementa ſeparare, ſimiliter ſeparando aërem cum aqua menſtruali,

li, & ignem cum aëre & aqua, & terram cum menſtruo ſublimare, & eodem menſtruo per alembicum facere pertranſire. Si habes, fili, elementa ſulphuris albi & elementa ſulphuris rubei ſeparata & diviſa. Jam ℞. Menſtruum ſive aquam cum qua ſeparaſti elementa ſulphurum auri & argenti, & diſſolve pro qualibet libra de menſtruo, quo diſſolviſti aurum, unciam auri; & in menſtruo, quo diſſolviſti argentum, unciam argenti. Et pone quodlibet per ſe in vaſe circulationis in balneo, vel fimo per quindecim dies, & ibi fortificabitur in ſuam naturam menſtrualem. Fili, hanc aquam appellamus menſtruum elementatum, ſive aquam ablutam & abſtractam a fæcibus terræ. Jam ℞. Duo elementa ſulphuris auri, ſcilicet aërem & ignem, & pone ſimul in vitreo vaſe deſtillatorio, & pone in cinere ad deſtillandum cum igne temperatiſſimo, quousque ex quinque partibus habeas tres partes deſtillatas in receptorio; tunc dimitte infrigidari, & quod deſtillatum eſt, accipe per ſe, & ſeptem vicibus deſtilla & ſerva ad partem, poſtea redi ad deſtillandum, quod reliquiſti; quando ex quinque partibus deſtillaſti tres, & ſuper duas, quæ remanſerunt, continua deſtillationem, quousque videas ignem congelari ad latera vaſis, dimitte infrigidari, quousque ignis congelatus fuerit. Et ille ignis, quem extraxiſti, quousque ignis

con-

congelatus fuit (*hoc quod ascendit adhuc humidum ante materiæ sublimationem ex his duabus relictis partibus intelligit*) dicitur aër secundus & tinctura, & vocamus eum nostrum secretum, & nostrum thesaurum & vaporem elementorum. Istud etiam rectificabis fili per septimam destillationem seu rectificationem, & terram, quam post destillationem primi & secundi aëris abstraxeris a vasis, in quibus aërem primum & secundum destillasti, ponas in igne congelari, & illa terra ignis appellatur. Nunc fili, præpara hunc ignem isto modo: Pone illum in vase destillatorio, & pone desuper de sua propria aqua, quæ est illa cum qua separasti elementa sulphuris auri, quando tibi præcepimus deducere ad spiritum quintum in vase Hermetis; & diximus, aquam ablutam a fæcibus terræ (*alias menstruum elementatum solis*) quinque partes sui ponderis scilicet super unciam unam de dicto igne, uncias quinque de dicta aqua (*menstruo elementato auri*) & pone ad digerendum in balneo per octo dies. Postea in cinere lentissime destilla, & iterum pone de nova aqua scilicet partes quinque, digere & destilla, ut supra, & toties reitera cum isto regimine usque ad septem vices, & sic habes ignem & terram (*sulphuris auri*) calcinata philosophica calcinatione. Et sunt duo elementa sulphuris rubei præparata ad Limos desertos. Et

nota,

nota, quod debes ponere terram ſulphuris albi, quam calcinaſti & præparaſti poſt ſeparationem elementorum ſulphuris rubei cum terra, quam extraxiſti ab aëre mixto cum igne, & ambas pone cum igne congelato. Modo fili, accipe terram ſulphuris argenti, quæ tibi remanſit poſt ſeparationem elementorum, & illam præpara, quemadmodum feciſti, calcinaſti, & præparaſti terram auri, poſt ſeparationem elementorum ſimul cum menſtruo ſublimatam, & in pulverem impalpabilem reductam, & cum eodem menſtruo per alembicum portatam; & etiam præparationem hanc terræ ſulphuris argenti. Tunc habes terras ſulphuris auri & argenti præparatas per ſe, quod cognoſces per ſignum tibi datum, ſcilicet ponendo parum ſuper laminam lunæ ignitam, evolabit in fumum major pars. Tunc ℞. Illas terras æquali pondere & unciis & pone in vaſe præparatorio, poſt accipe menſtruum, cum quo præparaſti elementa lunæ, & ponas in ejus libra una, unciam unam ſulphuris vegetabilis, quod tibi demonſtravimus facere ex terra vini (*ſalis harmoniaci vegetabilis ex terra vini phil.*) & deſtillando facias totum per alembicum tranſire; & tunc habebis menſtruum, cum quo extraxiſti elementa ſulphuris lunæ, animatum & acuatum. Tunc, fili, oportet te terras ſulphurum ante dictorum (*id eſt, auri & argenti*) ſimul miſcere

cere & præparare, dando quartam partem sui ponderis dicti menstrui (*jam animati & acuati*) digerendo & desiccando, ut in creatione sulphuris (*naturæ sive salium harmoniacorum*) fit, quousque biberint quatuor partes de dicto menstruo, & sint dispositæ ad sublimandum, quas sublimabis igne quarti gradus. Et nota, quod omnes istæ præparationes & destillationes terrarum debeant fieri in Balneo, & sic habes, fili, sulphur nostrum sive materiam, sive terram vegetabilem & metallicam in uno genere unitam ad componendum lapidem gloriosum, altum & virtuosum, qui tibi transformabit argentum vivum vulgi in perfectum solem vel lunam *sine juvamento ignis*, sed tanquam oculus basilisci, qui solo intuitu interficit animalia. Sed interest fili, ut per compositionem radicum istarum tam sublimis & altæ arboris, quas Limos desertos appellamus, in quibus tota virtus cœli & terræ ad hoc magisterium pertinens, infunditur; magnam diligentiam adhibeas, & summo ingenio componas. Et modus est:

℞. De Terra sive sulphure vegetabili (*& minerali*) quod univisti in uno genere per sublimationem, quæ est illa, quam appellasti terram sulphuris in uno genere unitam. Et eam ponas in vase vitreo, & superfundas de menstruo cum quo separasti elementa sulphuris lunæ & præparasti dictum genus terræ, tantum

tum ſui ponderis, & ponas in balneo philoſophico per tres dies naturales. Et in illo tempore ſolvetur totum, quod ſic ſolutum pone in balneo vulgi, & deſtilla menſtruum; & terra ſuo generi unita per ſublimationem remanebit, ut oleum, quod unguentum philoſophorum appellamus, & unum eſt de ſecretis quod procuramus occultari. Tunc

℞. De iſto oleo ſive unguento ſupradicto drachmas decem, & de aëre ſulphuris lunæ rectificato drachmam unam (*non unciam unam: Et de aere ſulphuris ſolis drachmam unam*) & in igne cineris deſtilla, & quod deſtillatur (quod eſt fere totum) dicitur Limus deſertus terreus; ſerva illum. ℞. De elemento (*ignis*) ſulphuris auri jam præparati & congelati drachmas decem (*non viginti*) & de elemento aëris (*ſulphuris*) lunæ drachmam unam, & de elemento aëris ſulphuris auri drachmam aliam, & pone totum in cineribus & deſtilla: quod deſtillatur ex eo, (quod erit fere totum) dicitur Limus deſertus æthereus; ſerva ad tempus.

℞. De elemento ignis ſulphuris auri drachmam unam ſive duas, & iterum rectifica illud iſto modo, ponendo ſuper illud quinque partes de ſuo proprio menſtruo, quod eſt id, cum quo ſeparaſti elementa ejusdem ſulphuris auri, & pone ad digerendum in balneo per unum diem naturalem; poſtea in cinere de-

ſtilla, quod poteris. Et iterum pone de dicto menſtruo, digere & per cinerem deſtilla, & reitera, donec totum tranſeat per ignem cineris. Tunc accipe tantum ſui ponderis de dicta terra vegetabili, unita & ſublimata ſimul (*ſuperius præparata*) & uncias ſimul (*cum elemento ignis deſtillato*) & non deſtilles, ſed ſic dimittes: & dicitur Limus deſertus (*terreus auri*) non vaporiſatus.

℞. Dictæ terræ (*in una genere unitæ*) drachmam unam, & olei aëris (*ſulphuris*) lunæ drachmam unam, & miſce ſimul, & facias idem magiſterium, quod feciſti cum præcedenti auro: & dicitur Limus terreus deſertus lunificatus (*non*) vaporiſatus.

Modo nobis videtur dare modum cœlificandi & præparandi illos (*Limos*) ad virtutes cœli & terræ recipiendas, & modus eſt iſte. Accipias vaſa ænea vel ferrea, quæ ſunt virgulata, & ſint ſicut illa, in quibus cantant Pſittaci, ſed virgulæ ſint magis ſtrictæ, ita ut non poſſit intrare aliqua terra, nec cœleſtis nec terreſtris, ſed ſolum vapor cœli & terræ, quos habebis per influxum.

℞. Limum (*deſertum terreum ſuperius dictum*) factum ex decem drachmis terræ vel ſulphuris uniti, quod eſt illud, quod univiſti ex terra ſulphuris argenti, & reduxiſti in oleum vel unguentum; & ex drachma una aeris (*ſulphuris*) ſolis mixtis; & iſtum limum ponas

in

ſin vaſe vitreo cum longo collo optime ſigillato ſigillo Hermetis, & iſtud ponas in vaſe virgulato, & ponas per unum brachium vel duos, & dimittas per annum cum dimidio, vel ad minus per annum, cooperiendo bene illud cum terra & ſervando ab omnibus periculis: & in iſto tempore efficitur aqua potens, mirabiles habens virtutes fixativas lapidis, & habet mirabiles virtutes acquiſitas a cœlo, quas attraxit a vaporibus terræ. Fili, ſuper hoc quieſce.

℞. Limum (*deſertum æthereum ſuperius dictum*) quem feciſti de decem drachmis ignis ſulphuris auri & ex drachma una aeris ſulphuris lunæ (*& drachma una aeris ſulphuris ſolis*) & hunc pone in alio vaſe vitreo cum longo collo hermetice ſigillato, & pone in alio vaſe virgulato, & pone ſuſpenſum in aere, arbore, vel loco abdito, ab omni vento, pulvere, & omni periculo. Dimitte ad unum annum cum dimidio vel ad minus anno integro, ut de alio diximus: & ita efficietur aqua clara habens virtutem indurandi, fixandi, congelandi, penetrandi, faciendi lapidem volatilem, & dicitur mercurius aeris acutiſſimæ penetrationis.

℞. Limum (*deſertum terreum auri*, *ſed*) non vaporiſatum nec cœlificatum (*nec deſtillatum per alembicum*, *nec circulatum*) qui eſt ille; quem feciſti (*mixtione ſimplici*) ex

drachma una elementi ignis ſulphuris ſolis, & ex drachma una terræ unitæ (*ſuo generi*) & illum (*accipe etiam Limum deſertum terreum lunificatum, non vaporiſatum*) quem feciſti ex drachma una terræ ſulphuris unitæ & drachma una aeris (*ſulphuris*) lunæ, & illos limos pone quemlibet per ſe, in vaſe vitreo ſigillato, ut de aliis eſt dictum. Et ponas ſubtus terram per unum brachium, per annum integrum in vaſe virgulato: & in illo tempore efficitur aqua habens mirabilem virtutem conjungendi; & ſuper hoc quieſce.

℞. Limum, quem feciſti ex decem drachmis ignis vel aeris & una terræ, & accipe quod ſupereſt de aere (*ſulphuris*) lunæ, quia non accepiſti ab eo niſi drachmas tres, quando feciſti Limos, & illud pone ſuſpenſum in aere in vaſe vitreo ſigillato, & in vaſe virgulato, ut de aliis feciſti: & ibi accipiet virtutes cœleſtes, quæ ſunt media conjunctionis inter Limum terræ & Limum ignis & aliorum.

℞. Aerem ſecundum (*menſtruum elementatum, in quo diſſoluta ſint aer & ignis ſulphuris auri, leniterque abſtractum, videlicet ab ejus quinque partibus, tres ſolummodo*) qui eſt ille, quem abſtraxiſti ab igne congelato, quem diximus oleum philoſophicum & theſaurum philoſophicum (*non iſtud, quod etiam unguentum philoſophorum dicitur,*

tur ex terra in uno genere unita confectum, ſed quod vapor elementorum appellatur) & pone ad aerem prope alia, quæ poſuiſti per annum integrum.

℞. Menſtruum cum quo ſeparaſti elementa ſulphuris lunæ, *menſtruum illud, quo ſeparaſti elementa ſulphuris ſolis*) & pone in quolibet vaſe, in quo eſt menſtruum lunæ (*& menſtruum ſolis*) drachmam unam ſulphuris, (*vel ſalis harmoniaci vegetabilis*) & pone in balneo, poſtea in cineribus, quousque facias pertranſire totum cum quolibet menſtruo per ſe. Tunc quodlibet menſtruum ſic rectificatum vel animatum, pone in vitreo vaſe ſigillato per ſe in ſuis vaſis virgulatis, & ponas in aere ſuſpenſum prope alia per annum unum.

℞. Oleagineitatem lunæ, (*primam ſive aerem primum*) quæ eſt illa, quam abſtraxiſti a terra lunæ, quando præparabas eam pro, creatione ſulphuris lunæ, quam præcepimus tibi ſervare & diximus, quod eſſet pro creatione, (*ſulphuris natura*) & ponas in vaſe vitreo ſigillato, in aere: & ibi efficietur aqua fluxibilis & virtuoſa, mirabilis penetrationis. Et quod diximus de oleagine alba, dicimus etiam de oleagine inceratiwa rubea (*ſolis*). Et habes, fili, lapidem (*menſtruum*) in octo partes diviſum, tres in terra, & quinque in aere.

 Anno-

Annotationes.

Decem præcedentia menſtruorum vegetabilium tam ſimplicium quam compoſitorum genera compoſuere adepti temperando ſpiritus vini phil. unctuoſitatem multiplici rerum ariditate: & tali modo produxere menſtrua ad quemcunque uſum adæquate proxima, & quoniam ſunt eiusdem cum rebus diſſolvendis naturæ, permanentia & inſeparabilia. In genere proxime antecedenti demonſtravimus, menſtrua prædicta omnia, ſive ſimplicia ſive compoſita, tot, tantisque laboribus, aridorum temperatura ad ſumum exaltata, altius adhuc ſublimari, & in viribus ſuis augmentari poſſe. Nam quod ars nequit, hoc natura præſtare poteſt; quod terra non poteſt efficere, id cœlum facit. Menſtrua enim ad artis apicem evecta, & cœlorum influentiis expoſita, jam a natura ſummas & incredibiles adipiſcuntur vires. In præcedenti genere undecimo menſtrua habuimus pro lapidibus pretioſis, compoſita ex elementis ſimplicibus metallorum; in hoc duodecimo metallorum perfectorum ſulphur naturæ, ſed harmoniacum ſive mercurium ſolarem & lunarem, loco auri & argenti crudi recipit, & in multo nobiliora ſeparat elementa cœlo terræque exponenda pro tincturis alchymicis omnium optimis.

Ex

Ex Receptis observamus.

1. *Limos in suis compositionibus claros quidem esse; sed (de industria) sophistico multiloquio obvelatos, & tanta operationum varietate larvatos, temporisque insuper diuturnitate tædiosissimos redditos deterrere tyrones improvidos.*

2. *Limos hos, a prioribus aquis æthereis & terrestribus differre præparationis subtilitate: hac elementa sunt salis harmoniaci vel mercurii phil. solis & lunæ; illa vero elementa metalli crudi. Nam dixit Lullius* : Limi pro tincturis alchymicis in subtiliori natura esse debent, quam qui sunt pro lapidibus pretiosis.

3. *Limos hos esse essentias graduatas, cœlorum terræque influentiis expositas, adeoque esse medicamina.*

4. *Eodem etiam modo metallorum imperfectorum sulphura naturæ præbere Limos, in suo genere æque fortes, ac sulphura naturæ auri & argenti in suo genere.*

Hactenus egimus de menstruis vegetabilibusque; sequuntur nunc quæ mineralia dicuntur. Sed antequam procedamus ultra, admonendi sumus per menstrua vegetabilia intelligi simul menstrua animalia. Omnia enim jam data menstrua vegetabilia,

non dicuntur vegetabilia ingredientium ratione; præter enim vegetabilia, etiam animalia & mineralia in illorum compositionibus fuere assumpta; sed ob vini phil. spiritum ex vegetabili unctuositate maxime ortum. Quem si ex Regni animalis oleoso quodam (uti fecere sæpe sæpius Adepti) educere & liberare sciveritis, menstrua prædicta vegetabilia transmutabitis cum hoc animali spiritu in menstrua animalia. Quod tamen ad menstrua mineralia ne torqueatis: quamvis enim in hoc etiam Regno dentur oleosa liquida liquoribus aquosis innatantia, ut sunt oleum Petræ carbonum fossilium; &c. hæc tamen oleo hujus Regni extraordinaria sunt, naturæ lusu vel lapsu producta. Hinc oleosa ejusmodi ad oleosa amborum Regnorum (vegetabilis & animalis) translata fuere ab Adeptis; unius enim sunt & ejusdem naturæ, ubi mineralium, metallorumque oleosa magis arida sunt & masculina, quam ut fœmininum nostrum producant semen vel menstruum. Recensere autem animalium partes, & modum ex iis educendi hunc vini phil. spiritum, non hujus est loci; sed ad librum specialem, videlicet quintum nostrum, (edendum suo, quo placebit Deo, tempore,) hisce de rebus fusius tractantem pertinet.

Propterea de menstruis animalibus silentes procedimus ad menstrua mineralia sive acida.

De

De Menstruis Mineralibus.

XIII. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex materia vini phil. tantum.

59. Leo viridis Riplei.

Libro Accurtationum pag. 383.

℞. VIRIDEM leonem absque dissolutione in aceto (*uti alias moris est,*) & ipsum pone in magna retorta terrea, quæ possit sustinere ignem, & pone ad destillandum per modum & viam, ac si aquam fortem destillares, supponendo receptorium, & bene lutando juncturas, ne respirare possit; deinde cum igne lento primo destilla, quousque videris fumos albos apparere; tum muta receptorium ipsum bene claudendo, & sic cum magno igne destilla, sicut destillatur aqua fortis, sic per 24. horas continuando; & si per octo dies continuabis ignem, semper videbis receptorium plenum fumis albi; & sic habebis *sanguinem viridis leonis*, quem vocamus *Aquam secretam*, *Acetum acerrimum*, per quod omnia corpora reducuntur ad suam primam materiam, & ab humano corpore

omnes repelluntur infirmitates. Hic eſt *ignis noſter* ardens ſemper continuando uno modo intra vas vitreum, & non extra; *ſterquilinium noſtrum*, *noſtra Aqua vitæ*, *Balneum noſtrum*, *Vindemia noſtra*, *Venter equinus noſter*, qui mirabilia operatur in operibus naturæ, & examen omnium corporum ſolutorum & non ſolutorum, & eſt Aqua acuta portans in ventre ſuo ignem ut Aqua ignea, nam alias non haberet poteſtatem ſolvendi corpora in primam materiam. Ecce hic eſt *noſter mercurius*, *noſter ſol*, *& luna*, quo utimur in opere noſtro. Deinde invenies in fundo vaſis fæces nigras ſicut carbones, quas per ſpatium octo dierum calcinabis cum lento igne, &c.

Annotationes.

H*actenus unctuoſum ſpiritum vini phil. rebus* oleoſis, arido-oleoſis, oleoſoaridis, aridisque puris *temperavimus*, *& in varia redegimus menſtruorum vegetabilium genera; in quibus menſtrua exhibuimus omnibus modis abſoluta & perfecta*, *odore*, *ſapore*, *& colore incomparabilia*, *absque ſtrepitu & effervescentia diſſolventia*, *& cum rebus diſſolutis permanentia. Sequuntur jam in ordine*, *quæ dicuntur menſtrua mineralia*, *quæ quamvis ſint fætentis odoris*, *acidi vel* corro-

corrosivi saporis, & ut plurimum lactei & opaci coloris, imo cum summa violentia & corrosione dissolvant corpora; nihilominus, quoniam eundem vini phil. spiritum, ac menstrua vegetabilia pro sua habent basi, ideo æque ac illa permanentia sunt, imo his meliora quoad temporis abbreviationem.

Superaddita enim salium mineralium aciditas (ob quam mineralia menstrua dicuntur corrosiva vel acida) destruere nequit naturam spiritus vini, neque naturam menstruorum vegetabilium; sed corrodendo reddit aridorum particulas aptiores ad uniendum eas cum oleoso vini phil. spiritu. Quod si vero removeatur illa, fit iterum quod antea fuit, nimirum vel vini phil spiritus, vel menstruum vegetabile. Methodum autem, qua usi fuimus in menstruis vegetabilibus, eandem etiam pro posse observabimus, in hisce menstruis mineralibus. In vegetabilibus quidem ex vino phil. extraximus Aquam ardentem, a qua circulando separavimus oleum, ceu essentiam vini, quæ spiritus vini est noster, quem deinde diversimode acuendo redegimus in præcedentia menstruorum vegetabilium genera; In mineralibus vero incipiemus cum Uvis philosophicis, ipsa vini phil. materia, quæ alias Leo viridis, Adrop, *&c. dicitur. Quamvis autem hujus loci non sit, ut hanc materiam discutiamus; si tamen clariora quædam*

dam ejus elucidationi inservientia nobis vel in ipsis Receptis, vel aliunde sponte occurrant, ea obscurare noluimus, e contrario illustrare illa, & ita exponere decrevimus, ut non solummodo de vobis promissa utilitate & necessitate hujus spiritus fiatis certiores, sed insuper etiam quasdam habeatis prænotiones de ejus conceptione, substantia, nativitate, &c. Pro hujus Recepti elucidatione dabimus quædam alia Recepta ejusdem materiæ, ut singula inter se collata clariora fiant: Inprimis subjiciemus menstruum non quidem ex ipso Leone viridi, sed ex eo dissoluto cum acido & in gummi quoddam redacto.

60. Menstruum ex gummi Adrop Riplei,

Libro Accurtationum p. 38.

℞. Adrop, hoc est, Leonem viridem, de quo superius locuti fuimus, & ipsum in aceto destillato dissolve per spatium septem dierum, ter quotidie agitando bene vas, in quo est materia; postea evacua liquorem dissolutum, & per filtrum ter destilla a fæcibus suis, quousque erit clarum sicut crystallus, & cum lento igne evapora acetum, quosque erit ad similitudinem visci spissum, quod quasi non potes ipsum agitare propter viscositatem, & post infrigidationem extrahe ipsum e patella

tella, & serva, & iterum fac plus de illo; & hoc fac, quousque habeas duodecim libras hujus leonis viridis vel adrop reducti ad modum gummi: tunc habes terram extractam a terra, & fratrem terræ. Tunc accipe libram illius gummi, & pone in vase vitreo, quod sit ad magnitudinem unius potelli, bene lutando juncturas alembici cum colla, facta ex claro ovorum & limatura bene simul mixtis.

Hoc Receptum in tractatu de Adrop philosophico, (qui volum. sexto Theatri chymici extat, & discipulo cuidam anonymo Guidonis magni de monte inscribitur, sed cum Riplei libris, videlicet præsenti de Accurtationibus, & clave aureæ portæ, cujus major pars Dunstano maximo, Archiepiscopo Cantuariensi datur) per omnia idem est quoad sensum, quamvis purius in translatione hæc ita legantur: Jam accipe tres libras de prædicto gummi in destillatorium duarum circiter mensurarum capax, & superposito alembico luta conjuncturas cum luto ex cerevisia, albumine ovi & farina, parato *pag. 552. Volum. 6. Theat. Chym. Quod confirmatur cum processu vel recepto clavis aureæ portæ, ubi ita*: Hujus lactis (*inspissati vel gummi*) impone libras tres in vitrum. *pag. 257. Clavis aur. part.* Et pone in furnello ad destillandum cum arena, & sit arena in spissitudine duo-

duorum digitorum ſub vaſe, & ſic circumquaque usque ad dimidium vaſis, vel quousque materia ſit cooperta, appone receptorium, in principio faciendo ignem lentum, ſed non lutando receptorium, quousque phlegma exierit, & hoc continuando, nec videris fumos albos apparere in receptorio, ſicut lac; tunc augmentando ignem muta receptorium ipſum bene claudendo, ne reſpiret, & ſic continue augmenta ignem: & habebis oleum rubicundiſſimum, ſicut ſanguinem, quod eſt *Aurum aëreum*, *menſtruum fœtens*, *Sol philoſophorum*, *Tinctura noſtra*, *Aqua ardens*, *Sanguis leonis viridis*, *Humidum unctuoſum noſtrum*, quod eſt ultima conſolatio corporis humani in hac vita, *Mercurius philoſophorum*, *Aqua ſolutiva*, quæ diſſolvit aurum ſub conſervatione ſuæ ſpeciei, & habet alia quam plurima nomina. Et cum primo fumi albi apparent, continua ignem tuum per horas XII. per quod ſpatium oleum totum deſtillabitur, ſi ignis erit potens; quod ſerva bene clauſum, ne reſpiret.

Menſtruum hoc a præcedenti in eo differt, quod in hoc leo viridis diſſolutus aceto; in illo vero ipſemet totus vivus deſtilletur: cætero utrumque in ſe ipſo ſatis clare deſcribitur, materia tamen menſtrui remanente obſcuriore, & lectori minus intelligibili. Quare autem leo viridis dicatur, ejus quadruplicem invenimus rationem apud Ripleum.

Pri-

Primo, Per leonem, *inquit*, ſolem intelligit philoſophus, qui per vim ſuam attractivam vireſcere facit, & totum mundum gubernat. *Tract. de Adrop. phil. pag. 547. Volum. ſexti Theat. Chym. Idem alibi:* Leo viridis eſt illud, per quod omnia vireſcunt & creſcunt per virtutem ſuam attractativam ex viſceribus terræ, & elevatam ex hyemalibus cavernis, cujus filius eſt nobis maxime acceptabilis & ſufficiens ad omnia elixiria, quæ ex eo componenda ſunt: nam ex eo habebitur potentia ſulphuris albi & rubei non comburentis, quæ eſt res optima, ut dicit Avicenna, quam alchymiſtæ capere poſſunt, ut inde faciant aurum & argentum. Sed hæc verba ſufficere poſſunt homini ſapienti ad cognoſcendum & habendum viridem leonem. *Medulla phil. pag. 139.*

Secundo, Inſuper etiam viridis dicitur, quia res illa adhuc acida & immatura eſt, hoc eſt, a natura nondum fixata aut perfecta, ſicuti aurum commune. Viridis igitur leo Philoſophorum eſt aurum viride, aurum vivum, quod nondum eſt fixum, ſed a natura imperfectum; hinc virtutem habet omnia corpora in materiam ſuam primam reducendi, & illa corpora quæ fixa ſunt, ſpiritualia & volatilia faciendi. *Tract. de Adrop. 547.*

Ter-

Tertio, Leonem etiam vocare potes, quia, quemadmodum cætera animalia leoni cedunt, ita omnia corpora poteſtati auri vivi cedunt: quod eſt mercurius noſter. *Tract. Adrop. pag. 548.*

Quarto, Hic nobilis infans vocatur leo viridis, quia, quando diſſolvitur, veſtitur viridi veſtimento. Tamen ex leone viridi fatuorum (*vitriolo*) extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem vocamus, in qua dictus leo elixirari debet. *Medulla philoſ. pag. 139.*

Hæc quæ de leone viridi dicta, ea etiam intelligenda ſunt de Adrop, ejusdem materiæ ſynonymo. Recipe, *inquit Ripleus*, Adrop, hoc eſt, leonem viridem. *De Adrop autem ſequentia protulit*: Adrop, *inquit*, eſt aurum & argentum potentia, & non viſu, ut dicit Rhaſis, & noſtrum aurum & argentum, ſecundum philoſophos, non eſt aurum & argentum vulgare; noſtrum enim aurum & argentum ſunt aerea, quæ ut bene fermententur, debent conjungi cum dilecto (*auro vulgi*). Quandoquidem Philoſophus dicit, quod Adrop in ſua profunditate ſit aurum aëreum, & ipſum Adrop appellatur aurum leproſum. Et his dictis videtur aſſentire Guido, philoſophus Græcus, locutus de ſpiritu mercuriali aut menſtruali (*ſpiritu vel ſanguine leonis viridis*) qui extrahitur de naturali Adrop per artem, ubi ſcribit: Et iſte ſpiri-

ſpiritus eſt ſol ex philoſophorum ſolaria aqua, arſenico, & luna. Et ſubſequenter addit eodem loco: Corpus eſt fermentum ſpiritus, & ſpiritus fermentum corporis, & terra, in qua deliteſcit ignis, exſicat, imbibit, & fixat aquam, & aer in quo deliteſcit aqua (aer qui deliteſcit in aqua, *legi debet juxta doctrinam ſeparationis elementorum*) abluit, tingit, perficitque terram & ignem. Et in eo quod Guido dicit, quod tingunt & perficiunt, debet intelligi, lapidem (*menſtruum ex Adrop vel leone viridi*) eſſe ſufficientem ad ſui complementum in elixir, & quod nulla extranea res, ut ipſe affirmat, ad ipſum introducitur aut introduci debet, ſed omnes ejus partes ſunt coëſſentiales & concretæ, quia intentio Philoſophorum fuit complere illud opus brevi ſpatio ſupra terram, quod natura vix perficit per mille annos ſubtus terram. Imperite igitur incedunt ſecundum opinionem philoſophorum, quemadmodum Guido dicit, qui ab argento & auro vulgari fermentum ad noſtrum electum corpus petunt. Nam materia, in qua eſt argentum vivum mundum & purum a natura ad complementum minime (*maxime male legitur*) perductum, poſt completam mundificationem eſt, ut affirmat Guido, milleſies melius, quam ſunt corpora ſolis & lunæ vulgariter decocta per

ſolis naturalem calorem, *Concord. Lullii & Guidon. pag. 323.*

Quidam Philoſophus dicit, *pergit de eodem Adrop differens :* fumus (*albus*) exeritur ex ſuis propriis venis, qui ſi rite colligatur, & iterum ſpargatur ſuper proprias venas, faciet ibi fixionem, atque ita ex eo in brevi temporis ſpatio generatur verum elixir. Et certe ſine iſtis liquoroſis ſpiritibus, ſcilicet aqua & oleo mercurii (*menſtrui*) corpus alchymicum hoc eſt neutrale, vel Adrop non purgatur. Et illud eſt corpus alchymicum, quod vocatur corpus leproſum, id eſt, nigrum (*in principio operis*) in quo, ut dicit Vincentius in ſuo ſpeculo naturali, ſunt aurum & argentum in potentia & non in aſpectu; quod etiam in ſuo profundo ſit aurum aëreum, ad quod nemo pervenire poteſt, niſi corpus immundum prius mundetur, quod eſt ſine dubio poſt completam ſuam dealbationem, & tunc eſt millies præſtantius, quam ſunt corpora auri & argenti vulgaris per naturalem calorem decocta. Prima materia hujus corporis leproſi eſt aqua viſcoſa inſpiſſata in visceribus terræ. De hoc corpore, ut vult Vincentius, fit magnum Elixir ad rubeum & album, cujus nomen Adrop, quod aliter vocatur plumbum nigrum Philoſophorum, de quo Raymundus jubet extrahere oleum aurei coloris vel ſimile: *Adjungit Raymundus:* Hoc

autem oleum non eſt neceſſarium in vegetabili opere (*videlicet pro lapidis vegetabilis inceratione*) quoniam ſolutiones & coagulationes ibi cito fiunt; & ſi potes illud ſeparare a ſuo phlegmate, & poſtea ingenioſe illius ſecreta indagare, poteris in triginta diebus perficere lapidem Philoſophorum. Nam hoc oleum facit medicinas (*tincturas*) penetrabiles, conjungibiles, & amicabiles omnibus corporibus, & in mundo non eſt res ſecretior eo. *Medulla Phil. Chym. pag. 131.*

Varia hic recenſuit Ripleus ſynonyma τȣ Adrop; *Nos pro tempore leonem viridem per viam plumbi philoſophici perſequi ſtatuimus, utpote quorſum dirigimur a Ripleo hiſce verbis*: Inprimis intellige, quando Avicenna inquit, quod in plumbo ſunt aurum & argentum per potentiam, & non per viſum, atque hæc relinquantur a natura cruda & ſemicocta, ideoque arte ſuppleri debet perfecte, quod a natura imperfectum relinquitur idque per januam fermenti digerentis & coquentis, quod reliquum eſt cruditatis. Itaque pro fermento accipe aurum perfectum, nam paululum (*non paulatim*) de fixa ſubſtantia illorum (*corporum fixorum*) trahet & convertet multum non fixorum corporum ad perfectionem auri & argenti. Atque in hunc modum ars ſubveniet naturæ, ut modico temporis ſpatio id fiat ſuper terram, quod in mille

annis fit ſubtus terram. Atque hac ratione intelliges, quomodo plumbum continet in ſe maxima ſecreta hujus artis. Habet enim in ſe argentum vivum, mundum, purum, odoriferum, non ad complementum a natura productum: atque hoc argentum vivum eſt baſis noſtræ pretioſæ medicinæ tam ad corpora metallica, quam humana, ut ſit elixir vitæ, ſanans omnes infirmitates. De quo intellexit Philoſophus dicens: Eſt in mercurio, quicquid quærunt Sapientes. Ab hoc anima, corpus, ſpiritus, tinctura trahuntur. Porro etiam in hoc mercurio eſt ignis Philoſophorum, ſemper æqualiter comburens intra vas & non extra. Habet inſuper magnam virtutem attractivam, atque potentiam diſſolvendi ſolem & lunam, eademque in ſuam materiam primam reducendi. Cum hoc mercurio diſſolvendæ ſunt calces corporum perfectorum in congelatione ſpiritus mercurialis prædicti, &c. *Pupilla pag.* 295.

Sed cave, ne opereris cum ſaturno (*vulgi*) quia vulgariter dictum eſt, ne comedas de filio, cujus mater eſt corrupta, & crede, quod multi errant in ſaturno. Audi, quod Avicenna dicit: Saturnus ſemper erit ſaturnus; imo ne opereris in terra ſaturni (*phil.*) quam ejus ſpiritus deſpexit & reliquit pro ſulphure peſſimo: operare duntaxat cum odore ejus ad congelandum mercurium, non tamen,

ut

ut faciunt fatui, ſed ut philoſophi, & habebis bonum opus valde. *Phil. cap. 2. pag. 188.*

Totum compoſitum vocamus noſtrum plumbum; qualitas ſplendoris a ſole & luna provenit, atque in ſumma hæc ſunt noſtra menſtrua, quibus corpora perfecta naturaliter calcinamus, ſed nullum corpus immundum ingreditur, excepto uno, quod vulgariter vocatur a Philoſophis *Leo viridis*, quod eſt medium conjungendi tincturas inter ſolem & lunam cum perfectione, uti Geber ipſe teſtatur. *Libro 12. portar. pag. 12.* Ut patefaciam tibi hanc rem, ſcias per Deum, eſſe unam de illis, quæ ſunt ſeptem dierum (*planetarum*) & viliorem earundem, ex cujus corpore elicitur ſanguis artificialiter, & humor vaporoſus, qui dicitur *ſanguis viridis Leonis*, ex quo fit aqua, quæ dicitur *albumen ovi* & *aqua vitæ*, *roris maii*, & multis aliis nominibus, quæ ad evitandam prolixitatem nunc omittimus. *Phil. cap. 3. pag. 190.*

Methodus eliciendi ſanguinem viridis Leonis ex plumba calcinato vel minio philoſophico ſequens eſt.

61. Menstruum ex plumbo rubeo Riplei*
In Pupilla Alchym. pag. 303.

℞. Plumbi calcinati vel rubificati, sive minii optimi, hoc est antimonii mineralis præparati, quantum volueris, hac videlicet ratione, ut quot habueris libras plumbi calcinati supradicti, tot habeas lagenas aceti destillati: huic affunde supra dictum plumbum in magno vase terreo bene devitreato; deinde per spatium trium dierum fac, ut quotidie fortiter moveas baculo ligneo sexies aut septies in uno die, cooperi bene a pulvere & nullo modo apponatur igni, toto hoc tempore. Quo transacto separa per filtrum in aliud vas totum, quod clarum est & crystallinum fuerit; postea pone in patellam æneam ad ignem lentum, ut evaporet tota aqua phlegmatica, quousque relinquatur in fundo vasis oleum spissum valde, quod permitte infrigidari. Quo facto fiet materia gummosa, ita, ut cultello scindi possit, hujus pone libras quatuor in cucurbitam vitream cum alembico, bene lutata junctura, cum pasta facta ex squammis ferri, farina & claris ovorum bene insimul contritis. Pone vas in furno arenæ, & non cum cineribus, & sepeliatur vas in arena, usque ad medium illius, & fac ut arena sit spissitudine duorum digitorum sub fundo vasis. Tunc adjunge re-

receptorium, ſed non lutatum, quousque extraxeris omnem aquam phlegmaticam igne lentiſſimo, quam aquam projice. Cum videbis fumum album apparere, tum luta receptorium, quod ſit duorum pedum longitudinis. Quo extracto fortifica ignem, in quantum poteris, quem continuabis, quousque totum deſtillaveris, quod 12. horis extrahi poterit; atque ſic recipies *ſanguinem rubei leonis*, rubicundiſſimum inſtar ſanguinis, qui eſt *Mercurius noſter & Tinctura noſtra* jam præparata, ut effundatur ſuper fermentum ſuum, hoc eſt, ſuper calces auri puriſſimi, &c. Cæterum ſi ad opus album uti volueris, tribus vicibus deſtillabis lento igne mercurium tuum, reſervando ſemper ad partem fæces in qualibet deſtillatione; & tunc habebis mercurium tuum albiſſimum inſtar lactis. Atque hoc eſt noſtrum *Lac Virginis*, *Menſtruum dealbatum*, & *Argentum vivum noſtrum* philoſophice exuberatum.

Ex quo per circulationem fac oleum ex calcibus lunæ, & procede in omnibus, ut feciſti de mercurio rubeo ſuper calces auri; & habebis elixir album, quod convertet quodlibet metallum in lunam perfectam. Oleum vero aurum perfici debet & temperari & bene uniri cum balſamo artificiali, per modum circulationis, quousque ex eis fiat liquor aureus clariſſimus, & reſplendens, qui eſt verum

rum aurum potabile, & Elixir vitæ magis pretiosum ad corpora humana, quam quævis alia medicina mundi.

Simile menstruum Ripleus habet in sua Medulla philosophiæ chymicæ.

62. Menstruum fœtens simplex Riplei.

Medulla phil. chym. pag. 170.

℞. Acutissimam humiditatem uvarum, atque in ea destillata dissolve in aquam crystallinam claram corpus bene calcinatum in rubeum, quod a Philosophis appellatur Sericon, de qua fiat gummi, quod gustu assimilatur alumini, & a Raymundo vocatur vitriolum azoqueum. Ex hoc gummi igne lento extrahitur imprimis aqua debilis, quæ gustu nullum habet acuitatem; non magis quam aqua fontis. Et quando fumus albus incipit apparere, tunc muta receptorium, & luta fortiter, ut nullo modo possit exspirare; atque ita recipies aquam tuam ardentem, Aquam vitæ & menstruum resolutivum, quod antea erat resolubile. Hic est vapor potentialis, potens dissolvere corpora, putrefacere, atque etiam purificare, dividere elementa, & altare terram suam in salem mirabilem virtute sua attractiva. Et qui putant aliam esse aquam, de qua loquimur, præter hanc, errant in opere isto. Hæc aqua habet gustum acer-

acerrimum, & partim etiam odorem fœtidum, atque ideo vocatur menstruum fœtens. Et propterea quod sit aqua valde aerea, ideo *infra horam* postquam destillatur sive rectificatur, debet poni super calces suas. Quando vero superfunditur super calces prædictas, incipit ebullire. Tunc autem si vas fuerit bene clausum, non cessabit operari sine igne extrinsecus illi administrato, quousque exsiccetur in calcem. Quocirca non debet apponi illius major quantitas, quam quæ vix sufficiat cooperire calces. Deinde vero ultra progredere ad totum complementum illius, sicut in opere aquæ compositæ. Et quando elixir reductum fuerit colorem purpureum, dissolvatur in eodem menstruo, in oleum tenue prius rectificato, super quod figatur per circulationem spiritus aquæ nostræ; & tunc habet potentiam omnia corpora convertendi in aurum purissimum, & sanare omnes infirmitates corporis humani, plus quam omnes potiones Hippocratis & Galeni. Nam hoc est verum Aurum potabile, & non aliud, quod fit ex auro elementato artificioso, circumducto per rotam philosophiæ, &c.

Idem menstruum habetur in vade mecum Riplei.

63. Menſtruum ſericonis Riplei.

In Vade mecum, *vulgo* the Boſomebook.

℞. Sericonis vel antimonii libras triginta, ex quibus habebis gummi libras viginti vel circiter, modo acetum ſit bonum; ſingulas libras iſtius ſericonis ſolve in aceti bis deſtillati menſuris duabus (*a gallon*,) & cum aliquantiſper ſteterit in digeſtione, agita baculo puro materiam ſæpius qualibet die, quo ſæpius eo melius; liquorem filtra ter, fæces abjice, ut ſuperfluum removendum, non intrans magiſterium, id enim terra damnata eſt. Tum liquores filtratos in balneo Mariæ evapora temperato calore, & ſericon noſtrum coagulabitur in gummi viride, dictum *Leo viridis noſter*; gummi iſtud exſicca bene, cavendo tamen, ne comburas flores ejus vel deſtruas viriditatem. Tum recipe dictum gummi, pone in retorta vitrea forti bene lutata, & deſtilla igne moderato aquam debilem abjiciendam. Verum quam primum videris fumum album aſcendentem, appone recipiens vitreum amplum & capacitatis ſufficientis, cujus orificium exacte collo retortæ conjungitur, quæ lutabis optime, ne aliquid de fumo pereat vel evaneſcat ex recipiente. Tum per gradus augmenta ignem, donec fumus rubeus aſcendat, & fortiorem ignem continuabis usque dum veniant guttæ ſanguineæ,

vel

vel nullus amplius appareat fumus. Tum per gradus diminue ignem, omnibus jam frigefactis, remove recipiens, & ſubito claude ne ſpiritus evaneſcant, quoniam liquor hic, dicitur liquor noſter benedictus, vaſe vitreo optime clauſo reſervandus. Tum examina collum retortæ, ubi invenies glaciem quandam albam & duram, ad modum vaporis congelati, vel mercurii ſublimati, quam caute collige & ſerva, quoniam continet ſecreta magna, de quibus inferius. Tum fæces ex retorta exime, nigras fuliginis inſtar, quæ dicuntur *Draco noſter*, quarum libram unam vel amplius juxta placitum calcina in furno figulorum vel vitrariorum, vel in anemio in calcem albam niveam, quam ſerva puram per ſe, cum dicatur *Baſis* & fundamentum operis, *Mars*, *Terra noſtra alba fixa* vel *Ferreum Philoſophorum.* Jam recipe reſiduum fæcum ſive Draconis nigri, & ſuper marmor vel alterius generis lapidem diſperge, & in extremitatum altera accende carbone vivo, & ſpatio dimidiæ horæ tranſcurret ignis per omnes fæces, quas calcinabit in colorem citrinum glorioſum valde. Fæces has citrinas diſſolve aceto deſtillato, per modum dictum ſuperius, filtra quoque ter, ut ſupra, diſſolutum; deinde evapora in gummi, & deſtilla menſtruum, quod nunc dicitur *Sanguis Draconis*, iſtudque reitera opus in omnibus, ut antea,

ut antea, donec totum vel majorem partem fæcum reduxeris in liquorem noſtrum naturalem vel benedictum, quos liquores omnes affunde liquori primo, ſive menſtruo dicto *ſanguis leonis viridis*. Liquorem ita mixtum in vaſe vitreo putrefac per 14. dies. Tum procede ad ſeparationem elementorum, quoniam jam omnem habes in hoc liquore benedicto, lapidis ignem olim occultam in fæcibus. Quod ſecretum mirabiliter hactenus occultatum fuit a Philoſophis. Jam recipe omne menſtruum putrefactum, pone in vitro veneto aptæ quantitatis, appone alembicum, quod luta linteis albumine ovorum madefactis, oportet, ut recipiens ſit valde amplum, ne ſpiritus reſpirant exeat, temperato calore ſepara ab invicem elementa; & elementum aëris aſcendet primo, quod eſt oleum (*ſpiritus ardens*, *in ſummitate parum olei albi continens*). Deſtillato primo elemento, id in vaſe alio ad id idoneo rectifica, hoc eſt, ſepties deſtilla, uſque dum comburat linteum in eo madefactum, ſi accendatur. Tum dicitur Aqua ardens noſtra rectificata, quam optime clauſam ſerva, alias enim ſpiritus ejus ſubtiliſſimus evaneſcet. In rectificationibus Aquæ ardentis aſcendet aër in forma olei albi natans ſuper Aquam (*ardentem*) & oleum citrinum remanebit, quod fortiori igne deſtillatur. Mercurium ſublima-

matum & in pulverem redactum, diſſolve per deliquium in lamina ferrea & loco frigido, liquori filtrato affunde parum Aquæ ardentis; & extrahet mercurium in forma olei viridis ſupernatantis, quod ſepara & per retortam deſtilla, & aſcendet primo aqua, & deinde oleum craſſum, quod oleum mercurii eſt. Tum deſtilla diluvium vel aquam lapidis in recipiens aliud; liquor erit albidus, quem abſtrahe in balneo, calore moderato, usquedum remaneat in fundo cucurbitæ ſubſtantia quædam craſſa oleoſa, inſtar picis liquidæ; aquam hanc per ſe ſerva in vitro bene clauſo. Nota, quamprimum liquor aſcendet albus, aliud apponendum eſt recipiens, quoniam iſtud elementum totaliter deſtillatum eſt. Nigri vero iſtius olei liquidi guttulæ duæ vel tres adminiſtratæ in ſpiritu vini curant omne venenum. Jam huic materiæ nigræ & liquidæ affunde Aquam ardentem noſtram, miſce bene invicem, fac ut ſubſideat per tres horas, decanta & filtra liquorem. Recentem Aquam ardentem affunde, & operationem ter repete, & tum iterum deſtilla in balneo igne lento, & hoc reitera ter, & nominabitur *ſanguis humanus rectificatus*, quem operatores in ſecretis naturæ quærunt. Ita exaltaſti in virtutem quintæ eſſentiæ duo elementa, videlicet aquam & aerem; ſanguinem hunc ſerva pro tempore. Jam ma-

teriæ

teriæ nigræ & liquidæ, vel terræ lapidis affunde deluvium vel aquam, & misce bene invicem, & destilla totum, usque dum remaneat terra valde sicca & nigra, quæ est terra lapidis; serva oleum cum aqua pro tempore. Terram nigram redige in pulverem, cui affunde *sanguinem humanum* prædictum, digere per tres horas, postea destilla ex cineribus igne satis forti; reitera hoc opus ter, & nominabitur aqua ignis rectificata, & ita exaltasti tria elementa in virtutem quintæ Essentiæ, videlicet aquam, aërem, & ignem. Tum calcina terram nigram & siccam, in furno reverberatorio, in calcem albissimam. Cui admisce Aquam igneam, & destilla igne forti, ut supra; terram residuam iterum calcina, & destilla, idque septies, vel donec tota substantia calcis fuerit transacta per alembicum; & tum habes Aquam vitæ rectificatam & revera spiritualem, & quatuor elementa exaltata in virtutem quintæ Essentiæ. Aqua hæc dissolvet corpora omnia, putrefaciet ea & purgabit. Hæc est *Mercurius noster*, *lunaria nostra;* quicunque autem aliam putat aquam præter hanc, ignorans est & stultus, nunquam perveniens ad desideratos effectus.

Menstruum hoc ex eadem cum præcedentibus conficitur materia; nam Leo viridis, Adrop, Plumbum Philos. Antimonium minerale, Aurum aëreum, Mercurius &c. *unius &*

& ejusdem materiæ synonyma sunt. Materia hæc aceto destillato dissoluta, iterumque inspissata in gummi, quod gustu assimilatur alumini, a Ripleo dicitur in menstrui antecedentis sub No. 62. *descriptione*, Vitriolum azoqueum Lullii. *Lullius in practica Testamenti* cap. 9. p. 159. Vol. 4. Th. Chym. *menstruum aliquod componit ex B. C. D. Per B. intellexit dictum leonem viridem, vel argentum vivum commune, quod hominibus, ut inquit alibi, magis commune est, quam argentum vivum vulgare. B.* ait pag. 153. dictæ pract. *significat argentum vivum, quod est communis substantia stans in omni corpore corruptibili, prout per ejus proprietatem apparet, &c.*

Per C. intellexit nitrum cummune. C. inquit, significat salis petram, quæ communem habet naturam (*acidam*) & similem argento vivo per proprietatem suæ fortis (*acidæ*) naturæ. *pag. 154. dicti 4. Volum. Per D. intellexit gummi Adrop ex leone viridi confectum D. inquit.* significat vitriolum azoqueum, quod corrumpit & confundit omne illud, quod est de natura & esse communis argenti vivi. Ibidem.

Utrumque C. & D. media puriora vocat cap. 58. Theor. Test. pag. 96. Scias fili, inquit lavatorium nostrum. Tu poteris argenti vivi (*phil.*) lavare naturam tali modo, ad quem

quem natura ullo tempore non potuit pervenire, videlicet, ut argentum vivum fiat elixir completum. Sed cum in natura, & in tuo opere argentum vivum (*phil.*) & metalla sint extrema, & extremitates non habeant posse conjungendi se, nisi per virtutem dispositionis mediæ, quæ est inter mollitiem argenti vivi & duritiem metalli; quia per istam mediam dispositionem constat obedientia naturalis, quæ est causa conjunctionis inter corpus & spiritum, sicut est in omni generato & generabili. In natura sunt plura media, quorum duo sunt puriora & magis viscosa, azoquea vitriola viridia, cum natura lapidea, quæ est sal & natura lapidum. Fili adjutorio hujus vilis materiæ procreatur lapis noster, quem tantum quæsivimus, &c.

Cum horum mediorum altero C. natura lapidea, salis petra, sale petræ *vel* nitro, *nullum habemus negotium in præsenti; verum de D.* gummi Adrop, vel vitriolo azoqueo Lullii *solliciti, ut ipsum consulamus Lullium, operæ pretium erit. De quo philosophus* cap. 59. Theor. Testamenti *ita*: Fili, *inquit*, leo azoqueus, qui dictus est vitriolum (*azoqueum*) per naturam factus est de propria substantia argenti vivi communis, quod est radix naturalis, unde metallum creatur in sua propria minera.

Per

Per argentum vivum commune non intellexit argentum vivum vulgi, ſed philoſophicum, radicem naturalem tam metallorum quam mineralium. Quando dicimus, *inquit*, mercurium communem, dicimus de illo, quem philoſophi intelligunt; & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem ruſticus intelligit, qui venditur in apothecis, *cap. 4. libri Mercuriorum.*

Quod hujus mercurii etiam teſtantur ſynonyma ſequentia: Chaos, Natura, Origo, Leo viridis, Argentum vivum, Unguentum, Oleum, Paſtura & Liquor magni valoris; *cap. 45. Theor. Teſt. p. 75. Volum. 4. Th. Chym.*

Hoc argentum vivum commune ſive Leo viridis depurari debet a ſuis ſuperfluis, antequam ex eo fiat vitriolum azoqueum Lullii, vel gummi Adrop Riplei. Fili indagator hujus ſcientiæ, *inquit*, oportet te firmum eſſe, & non quærere poſt hoc vel hoc: quoniam in multis rebus ars iſta non perficitur. Et ideo tibi dicimus, quod non eſt niſi unus ſolus lapis, ſcilicet ſulphur, & una ſola medicina, ſcilicet compoſitio ſulphuris, cui nihil addere debes, niſi ſuperflua demere terreſtria & phlegmatica: quoniam iſta ſunt & debent eſſe ſeparabilia, & ſeparanda a noſtro argento vivo, quod eſt hominibus magis commune, quam argentum vivum vulgare, &

 eſt

eſt majoris pretii, meriti, & fortioris unionis naturæ, a quo & ſuis primis formis omne illud, quod non eſt de ſequela armoniaca metallorum, per gradus ſeparationis ſcitos & cognitos, opus eſt ſeparare, &c. *cap. 18. Theor. Teſt. pag. 33. Volum. 4. Th. Chym.* Dicimus, quod non eſt niſi unus lapis philoſophicus (*volatilis nondum fixatus, ſive materia menſtrui*) a rebus ſupradictis noſtro extractus magiſterio. Et ideo quando de novo venit in mundum, non debes ei addere alium pulverem, vel aquam aliam, nec aliquam rem extraneam, niſi illud, quod in eo natum eſt, ſuæ naturæ propriæ radicalis & mater ejus, quæ paſcit & portavit eum, videlicet ſulphur, quod formavit lapidem in colore cœleſti. Sed antequam eum (*lapidem*) ex toto extrahas (*deſtilles*) foras, purga eum, & munda ab omnibus ſuis infirmitatibus, (*quæ ſunt contra naturam ſuam*) phlegmaticis, terreſtribus & corruptibilibus, quia mors ejus ſunt, quibus circumdatur quæ, ipſius vivificativum ſpiritum mortificant *cap. 7. Theor. Teſt. pag. 20. Volum. dicti.* Diligenter notandum eſt, quod ſupradictorum duorum principiorum naturalium (*ſulphuris & argenti vivi*) unum verius eſt naturale in tota, & per totam ſui ſubſtantiam, tam intra quàm extra, & illud eſt ſulphur purum, calidum & ſiccum inducens formam ſuam, ſcilicet

licet ſecundum quod forma metalli ſequitur purum effectum. Reliquum vero (*argentum vivum*) eſt innaturale, id eſt, intus naturale, & extra contra naturam. Naturale vero intrinſecum eſt ſibi proprium & etiam connaturale factum, quia per propriam naturam advenit. Sed intrinſecum ei additur per accidens, & ab iſto eſt naturaliter poſt ejus corruptionem (*putrefactionem*) ſeparandum. Propter quod conſtat argentum vivum tale, non eſſe in tota ſui ſubſtantia naturale in prima ſui receptione; nec eſſe ad plenum depuratum, niſi per artis depuretur ingenium. *cap V. pag 20. Codicill.*

De hac argenti vivi ſive leonis viridis purificatione Ripleus ita: Quocirca, *inquit*, hic mercurius (*ſpiritus corroſivus vitrioli vulgi*) vocatur â Raymundo, *Ignis noſter contra Naturam* Nihilominus aliqua in parte huic mercurio (*acidi vitrioli*) idem contingit, quod & alii (*mercurio vegetabili, ſive leoni viridi*) qui eſt *ignis noſter naturalis.* Nam uterque illorum abſconditur in medio vel centro corporis ſui, hoc eſt, inter aquam phlegmaticam ex una parte, & groſſitiem terreſtrem ex alia parte, neque obtinentur ſine induſtria magna philoſophiæ. Itaque illæ partes non poſſunt nobis prodeſſe, excepta ſolummodo illorum media ſubſtantia. Dicit enim Raymundus: Nos accipimus neque de

de primis principiis, eo quod ſunt nimis ſimplicia, neque ex ultimis, quia ſunt groſſa & fæculenta; ſed tantum de mediis, in quibus eſt *tinctura & verum oleum* ſeparatum ab immunda terreſtreitate & aqua phlegmatica. Ideo dicit Raymundus in hunc modum: Unctuoſum humidum eſt materia propinqua noſtri argenti vivi Phyſici. *Pag. 298. Pupillæ Alchym.*

Depuratur autem argentum vivum vel Leo viridis vitriolo vulgi, nimirum: Quando argentum vivum ponitur in vapore ſicco atramentali (*ſpiritu vitrioli*) qui eſt aqua acula, ſtatim diſſolvitur per inciſionem & penetrationem, quæ movetur ab acuitate forti patenter, & in diſſolvendo convertitur in naturam atramenti terreſtris, non capiendo formam metallicam, nec formam claram, nec cœleſtinam, ſicut apparet poſt evaporationem dictæ aquæ & ſuam congelationem in forma lapillorum croceorum, quæ croceitas a terreitate pontica & ſulphurea procedit, quæ ultra menſuram erat in dicta aqua mixta per parva fruſta cum univerſalitate & ſimplicitare homogenea, quæ ſimplicitas erat capta & ligata per dictam terreſtreitatem, mutatione lucis & claritatis atque luciditatis in obſcuritatem, &c. *Cap. 89. Theor. Teſt. 141. Volum. 4. Th. Chym.*

Fili

Fili, vapor groſſus atramentoſus, a quo creatum eſt atramentum, eſt multum acutus & ponticus, & ideo partes penetrat ſulphuris & argenti vivi depuratorum, & penetrando inficit illam materiam depuratam congelando in ſpeciem illius vaporis atramentoſi & lutoſi terreſtris, qui mixtus eſt ipſis. Quare patet id, quod diximus, quæ eſt major porta, ſcilicet quod virtutes terreſtres non obtineant ſuper cœleſtes; ſed e converſo, & habebis rem petitam. *Cap. 85. Theor. Teſt. pag. 137. Volum. ejusdem.*

Recorderis, quod cum menſtruali (*materia menſtrui*) nihil ponere velis, niſi rem, quæ de illo nata ſit in principio ſuæ commixtionis. Nam ſi rem extraneam ponas, ſtatim corrumpetur per extraneam naturam, nec unquam habebis illud, quod habere vis. Aurum & argentum & mercurius diſſolvuntur in noſtro menſtruali, quia participat cum eis in proximitate & vicinitate primæ naturæ. Et hinc extrahes *fumum album*, quod eſt *ſulphur noſtrum & leo viridis*, qui eſt *unguentum noſtrum*, & *aqua fœtens*, quæ eſt *argentum vivum noſtrum.* Attamen opus eſt, ut leo viridis aqua fœtente diſſolvatur ſolemni diſſolutione, antequam dictum fumum, qui eſt ſulphur noſtrum, habere poſſis: quod quidem ſulphur eodem modo a corpore diſſolvitur, ſpiritum congelando in forma aquæ

ſiccæ, quam lapidem appellamus & medium ſupremum totius operis noſtri, qui eſt connexio & aggregatio omnium naturarum ſcilicet corporis & ſpiritus. Fili, hæc aqua dicitur *Aqua Ignis* (*vel ſi malis Ignis-aqua, verbum indeclinabile*) quia comburit & cremat aurum & argentum melius, quam ignis elementalis facere poteſt; & quia in ſe continet calorem naturæ terreſtris, qui ſine vi diſſolvit, quod ignis communis facere nequit; Quare tibi præcipimus, quod de rebus calidioribus, quas in natura recipere poteris, facias magiſterium; & aquam calidam habebis, quæ omnia diſſolvit. *Cap. 59. Theor. Teſt. pag. 98 Volum. ejusdem.*

Dicta hæc Ripleus brevibus ita comprehendit. Hæc verba, *inquit*, ſufficere poſſunt homini ſapienti ad cognoſcendum & habendum viridem leonem. Sed hic nobilis infans vocatur leo viridis, quia, quando diſſolvitur, veſtitur viridi veſtimento. Tamen ex leone viridi fatuorum (*vitriolo*) extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem (*ſpiritum vitrioli*) vocamus, in qua dictus leo elixirari debet. Nam omne aurum alchymicum fit ex corroſivis, &c. *Pag. 139. Medulla Phil.*

Argentum vivum iſtud, leo viridis, plumbum philoſophorum, &c. vitriolo depuratum ulterius maturandum eſt vel calcinandum in rubeum

rubeum colorem, minium, plumbum calcinarum, ſericon, &c. E. (id eſt azoth vitreus pag. 15. Theor. Teſt.) quartum (medium vel principium) eſt quædam ſubſtantia procedens ex minera ſua & infra ipſum, magis propinqua naturæ metallorum: Quæ calcantis & azoth vitreus (*mercurius vitriolatus ſive vitriolum azoqueum*) ab aliquibus nominatur, quæ eſt terra & minera metallorum, & alio nomine vocatur Uriſius, lucens album & rubeum in occulto, nigrum & viride publice, habet colorem lacertæ venenoſæ, immediate generatus ex argento vivo, materia ſupra dicta impraegnata ex dicto vapore calido & ſicco ſulphureo (*vitrioli vulgi*) in ſua reſolutione congelatur in lacertam, in quo (*azoth vitriolato*) eſt forma & ſpecies ſpiritus fœtentis in mixtione, cujus calor mineralis eſt multiplicatus, qui eſt vita metalli & eſt ſignificatum per *E. Cap. 3. Theor. Teſtam. pag. 12. Volum. 4. Theat. Chym.*

Et paulo poſt: In opere naturæ eſt argentum vivum, ſed non tale, quale invenitur ſuper terram; nec erit, quouſque in ſanguinem apoſtematum & venenoſum primitus vertatur. *Ibidem.* Scias, fili, quod per artem & naturam argentum vivum per aquam acutam congelatur. Ideo intellige philoſophicaliter, quia, ſi non eſſet acuta, non penetra-

 ret,

ret. quæ eſt prima actio in diſſolutione, poſt quam ſolutionem in ſanguinem apoſtematum revertitur per mutationem ſuæ naturæ in aliam. Fili, duæ res ſunt, quæ debent adhærere per concordantiam contrarietatis, una pura, altera impura. Impura recedit, cum ſit ignis inimica, ratione ſuæ corruptionis. Altera remanet in igne, cauſa & ratione ſuæ puritatis, transmutatæ in ſanguinem, & hæc eſt argentum vivum noſtrum, atque totum noſtrum ſecretum, indutum indumento tripartito, videlicet nigro, albo, & rubeo. Et iſto ſolum indigemus pro intentione noſtri magiſterii, cum ſit argentum vivum continens omne illud, quo indigemus pro ſubſtantia quinta. Eſt in mercurio quicquid quærunt ſapientes, nam ſub umbra ejus latet ſubſtantia quinta, nam ejus ſubſtantia eſt pura & incombuſtibilis. Et omne illud non eſt niſi aurum & argentum (*non metalla vulgaria ſed aërea, in mercurio ſive leone viridi exiſtentia*) liquefacta, & fuſa intus & exterius per virtutem ignis (*contra naturam*) & poſt depurata & ſeparata a tota originali labe ac macula: nam aurum quod eſt incombuſtibile, remanet fuſum & liquefactum, & eſt aurificans in dicto mercurio, &c. *Cap. 62. Theor. Teſt. pag. 103. Volum. 4. Th. Chym.*

Ex hoc minio philosophico, plumbo calcinato vel sericone Adepti aliquando destillavere menstrua sua; sit pro exemplo primum hujus generis sub. No. 59.

Aliquando autem minium hoc dissolverunt aceto destillato, eoque inde abstracto redegerunt in gummi Adrop vel vitriolum axoquecum Lullii, ex quo postea destillarunt menstruum fœtens sub. No. 60.

Aliquando gummi Adrop prius dissolvebant per deliquium, posteaque destillabant. Decimus tertius practicandi modus, *inquit Ripleus*, ut hic patet, est valde curiosus. Et est in saturno (*philosophorum*) rubificato, in vase obturato vitreo, ne respiret per ignem fortem & continuum, donec rubefiat. Igitur sume illud rubificatum & pone desuper, acetum destillatum in bona quantitate, & agita sæpius per dies singulos, durante uno mense (*una septimana,*) tunc separa acetum per filtrum, & sume tantummodo illud, quod est absque fæcibus clarum, & pone in balneum ad destillandum, & invenies in fundo vasis post separationem; aceti quoddam album vel cæruleum, quod sume & in vesica quintuplicata, ne aqua intret, solve in balneo in aquam crystallinam; pone aquam illam in destillatorio, & separa, si vis, ab ea elementa, vel destilla aquam solutam, quam rectifica in circulatorio, & terram, quæ in fun-

fundo remansit (*in destillatione*) tracta per calcinationem, donec crescat sicut spongia; & tunc est multum habilis ad rehauriendum mercurium suum ab ea separatum, ut fiat nova generatio & pariatur filius, qui vocatur *Rex ignis*, & qui tantus est in amore omnium Philosophorum. *Cap. 17. Philos. pag. 220. De hoc opere mentionem fecerat Ripleus* Cap. 4. ejusd. libelli pag. 194. *inquiens*: Demum est aliud opus in gummi creato per acetum de rubeo saturno, ex quo fit separatio elementorum, postquam dissolutum fuerit in vesicis. Menstrua ex gummi Adrop, qualicunque modo confecta dixere fœtentia propter odorem fœtidum. Hæc aqua, *inquit Ripleus*, habet gustum acerrimum, & partim etiam odorem fœtidum, atque ideo vocatur menstruum fœtens. Asa fœtida etiam dicitur ab odore, quam habet mercurius noster, quando recenter de absurdo corpore suo extractus est, quia odor ille asæ fœtidæ similis est, adstipulante philosopho, qui dicit: Fœtorem istum ante præparationem hujus aquæ pessimum esse, qui post ejus circulationem in quintam Essentiam, & bonam præparationem jucundus & valde delectabilis est, & fit medicina contra lepram & omnes alios morbos, sine quo auro vivo nunquam verum aurum potabile facere poteris, quod est elixir vitæ & metallorum.

Adrop.

Adrop. phil. pag. 584. Volum. 6. Theat. Chym

Menstrua hæc ob colorem album & opacum dixerunt fumum album. Fumus albus, *inquit Ripleus*, quoque vocatur, nec immerito, nam in destillando primo egreditur fumus albus ante rubram tincturam, qui cum in alembicum ascendit, vitum lactis instar dealbat, unde etiam Lac virginis vocatur. *Ibidem.*

Ex fumo rubeo sive tinctura rubra, alias sanguis leonis viridis *dicta, sola rectificatione duplicem mercurium, videlicet rubrum & album præparaverunt Adepti.* Hac occasione, *inquit Ripleus*, regulam generalem te docebo. Si Elixir album facere volueris, necesse erit tincturam tuam (*sanguinem leonis viridis*) in duas partes partiri, quarum una pro opere rubro erit servanda, altera vero cum igne lento destillanda. Et aquam albam obtinebis, quæ est *tinctura nostra alba, nostra aquila, noster mercurius & Lac Virginis.* Has duas tincturas seu mercurium album & rubrum cum habueris, super terram ipsorum propriam aut super calcem metallorum practicare poteris: Philosophi enim dicunt, nos de terra non debere esse solicitos de qua sit substantia, &c. *Adrop phil. pag. 554. Vol. 6 Th. Chym.*

Mercurium duplicem Rogerius Baco *hoc confecit modo.*

64. Leo

64. Leo viridis Rogerii Baconis,

A Raymuudo Gaufrido in verbo abbreviato de leone viridi pag. 264. Thesauri Chymici Baconis.

Verbum abbreviatum verissimum & approbatum de occultis enucleatum brevi sermone abbreviavi vobis in opere lunæ & solis. Imprimis oppido flagitans, a lectoribus, ne talem tantamque Margaritam canibus vel porcis tradant conculcandam; hoc est enim secretum secretorum omnium Philosophorum, hortus deliciarum & aromatum omnium thesaurorum, quem qui semel intraverit, ulterius non egebit. Istud vero verbum, multis non immerito desideratum, ab egregio doctore nostro Rogero Bacon est primo declaratum: deinde ego frater Raymundus Gaufridus, ordinis fratrum minorum minister generalis, ipsum verbum brevius quam potui, breviter explanare filiis Philosophiæ curavi. In Christi ergo nomine ℞. Acetum fortissimum in maxima quantitate per alembicum diligenter destillatum, in quo, ut decet, in magna quantitate Leonem viridem dissolve; dissolutum vero destilla per filtrum, & serva in cucurbitis vitreatis bene obturatis. Si aliqua pars notabilis de leone remanserit indissoluta, dissolve cum prædicto aceto, & destilla per filtrum, & solutum conjunge cum aliis aquis supe-

ſuperius in cucurbitis reſervatis; tunc recipe aquas reſervatas (*diſſolutiones*) & pone omnes ad deſtillandum in balneo Mariæ, applicatis ſibi alembicis bene lutatis, ne cucurbitæ reſpirent, ſuppone ignem, & recipe omnes aquas, quæ deſtillabuntur; caveas tamen, ne Leo diſſolutus omnino congeletur in cucurbitis, ſed quod remaneat liquidus vel mollis, hinc omnes cucurbitas recipe, & totum quod in eis eſt, in una cucurbita repone, quam luta bene cum ſuo alembico, & pone in furno inter cineres, ſicut decet. Et ſuppone lentum ignem, propter temperationem vitri, & propter humiditatem extraneam, quæ eſt in ipſo leone extirpandam, Et nota, quod iſtud ſemper debet fieri cum lento igne; cum vero humiditas extranea exierit, fortifica ignem paulatim, & reſpicias ſemper naſum alembici, ſi humor rubeus exire inceperit. Quod ſi adhuc non exit, ignem prædictum continua, donec exeat, cum vero videris humorem rubeum deſtillare, continuo muta ampullam, quam luta bene cum roſtro alembici, & poſt fortifica ignem, & recipies ab ipſo leone ſuum ſanguinem mirabiliter rubeum, continentem in ſe quatuor elementa multum odorifera & bene fragrantia (*poſt debitam putrefactionem;*) ſerva ergo ipſum in bona ampulla firmiter obturata. Deinde recipe ipſum ſanguinem, & pone in ampulla

bene

bene clausa ad putrefaciendum, seu digerendum sub fimo bene calido, mutando fimum de 5. in 5. diebus, ut ibi digeratur per 15. vel 16. dies, & hoc fit, ut dissolvantur partes elementares & sint aptiores ad dividendum, & partiendum per quatuor elementa, videlicet per destillationem. Ipso autem putrefacto per 15. vel 16. dies, extrahitur & in cucurbita aptetur, & destilletur cum lento igne in balneo Mariæ. Sufficit vero, quod aqua cum igne ferveat, & recipies aquam; (*destillatam*) & fœces, quas in fundo cucurbitæ invenies, diligenter reserves. Aquam vero, quam destillasti, septies destilla, semper fœces, quas faciet, reservando cum aliis fœcibus superius reservatis. Et sic habebis aquam splendidam, claram & albam ut crystallus, & bene ponderosam, quæ dicitur esse mercurius Philosophorum ab omnibus Philosophis absconditum, & ab omnibus suis superfluitatibus abstersum & depuratum, carissimum & pretiosissimum pretiosum; custodias ergo eum caute & sapienter in ampulla firmiter obturata. Tunc recipe omnes fœces ipsius mercurii, sicut dixi, superius reservatas, & tere bene in marmore, distemperando (*cum phlegmate aceti destillati*) & ad solem desiccando, & iterum molendo, & semper cum aqua aceti destillati supra marmor imbibendo, & ad solem desiccando; & sæpe

ſæpe ſæpius ſeu toties contritiones, imbibitiones, & deſiccationes iterando, donec nigredo & omnis ſuperfluitas ab eis fœcibus expulſa fuerit, quod ſic cognoſces, ſi fœces per imbibitiones & ablutiones prædictas rubeæ vel ruſæ vel citrinæ fuerint, tunc bene factum eſt, ſi vero adhuc nigræ fuerint, contritiones, imbibitiones & deſiccationes reitera toties, donec habeas ſignum prædictum; & tunc ipſas reſerva. Deinde recipe cucurbitam vitream, in qua repone prædictas fœces ſuperius præparatas, cum quantitate bona aceti deſtillati, & colloca ipſam in furno videlicet in balneo Mariæ, & ſuppone ignem, quem continues jugiter, donec fœces prædictæ per virtutem aceti & ignis omnino diſſolvantur; & cum bene fuerint diſſolutæ, deponatur cucurbita ab igne & fac eas deſtillare per filtrum, ſicut decet: cum autem aqua illa (*diſſolutio fœcum*) fuerit tota ita deſtillata (*filtrata*) repone eam in cucurbita nova & bene obtura. Si vero aliqua pars notabilis remanſerit in deſtillatione filtri ad diſſolvendum, recipe illam partem, & pone iterum ſuper ignem, ſicut feciſti primas fœces, in balneo mariæ, donec diſſolvatur, ut iſtas fœces, quæ remanſerunt cum aceto diſſolvas, ſicut primas fœces in balneo cum aceto in cucurbita diſſolviſti; poſtea per filtrum, ut prius, deſtilla, & repone cum alia aqua

aqua ſuperius deſtillata, quam reſervaſti; tunc recipe illam cucurbitam novam, in qua prædictas fæces diſſolutas & deſtillatas ſuperius poſuiſti, & luta eam bene cum ſuo alembico, & colloca eam ſuper furnum in balneo, & ſuppone ignem, & fac deſtillari, ſicut decet. Caveas tamen, quod fæces non omnino deſiccentur; ſed ſint humidæ ſive liquidæ. Hinc depone cucurbitam a furno, pone inter cineres cribellatos, & bene compreſſos, & ſuppone lentum ignem ob temperationem vitri, & rationem extrahendi extraneam humiditatem, quæ ſibi eſt de aceto, & ſæpe ſæpius reſpice roſtrum alembici, ſi humor aureus vel rufus deſtillatur; quod ſi non deſtillatur, continua ignem illum, donec deſtilletur humor rufus vel aureus; quando autem iſta deſtillat, mox muta ampullam bene mundam, & luta eam optime cum roſtro alembici, & tunc fortifica ignem, & recipias oleum rufum, & ſic continua ignem, donec totus humor deſtilletur, & fæces reſerva, quoniam ſunt *Ignis.* Prædictum vero oleum Philoſophi nominaverunt *ſulphur eorum occultum*, quod ſic rectificabis: repone ipſum in cucurbita, & ſuperpone alembicum bene lutatum, poſt colloca eum inter cineres ſupra furnum, & ſubjice lentum ignem, donec deſtillet, recipe autem liquorem, quem deſtillabit in am-

pulla

pulla bene obturata cum roſtro alembici, & fæces, quæ remanebunt, ſerva, quoniam ſunt *Ignis*; & iſtum *Ignem* conjunge cum alio *igne* reſervato, & ſic purifica ipſum ſepties deſtillando, & fæces quas faciet reſervando, ſicut ſuperius dixi: & ſic habebis tuum aërem, ſive ſulphur bene depuratum, lucidum, ſerenum, & perfecte depuratum, & erit coloris aurei, &c.

Baco ſanguinem leonis viridis per 15. dies putrefactum ſepties cohobavit ex balneo in aquam ſplendidam & ponderoſam, quam vocavit mercurium Philoſophorum; ex fæcibus autem relictis in hujus mercurii rectificationibus, aceto deſtillato diſſolutis, novum confecit gummi, ex quo denuo deſtillavit humorem aureum vel oleum rufum, quod poſt ſeptenam rectificationem aërem eſſe voluit vel ſulphur philoſophorum bene depuratum, lucidum & ſerenum. Ripleus vero duplici methodo uſus fuit in rectificatione menſtrui fætentis, ſive Leonis viridis, vel enim ſanguinem recentem Leonis viridis diviſit in duas partes, deſtillando nempe tantummodo usque ad medietatem, partem deſtillatam vocavit mercurium album, tincturam albam, Lac Virginis, &c. partem alteram & reſiduam nuncupavit mercurium rubeum & tincturam rubeam &c. Uti videri eſt libro Adrop phil. loco ſuperius allegato.

Vel totum menstruum, sanguinem una cum fumo albo putrefecit per 14. dies, quod postea divisit in tres substantias, aquam ardentem, aquam spissam, albam, & oleum, ex quibus porro menstruum composuit vegetabile, (quod a Lullio descriptum est in potestate divitiarum, & a Ripleo superius sub No. 35. in suo vade mecum.)

De his tribus substantiis menstrui fœtentis Ripleus sequentia habet in libro Terra Terræ philosph. pag. 319. *Ubi sic:* Cum ergo ex gummi totum mercurium extraxeris, intellige, quod in hoc mercurio contineantur tres liquores, quorum primus est *Aqua vitæ ardens*, quæ per balneum temperatissimum extrahitur. Hæc Aqua inceuditur & inflammatur citissime, ut Aqua vitæ communis, & vocatur mercurius noster attractivus, cum quo fit terra crystallina cum omnibus calcibus metallicis: de quo nihil amplius loquar quia in hac operatione non indigemus. Postea vero sequitur alia *Aqua spissa & alba*, ut lac, in parva quantitate, quæ est sperma nostri lapidis, qui a multis perquiritur: nam & hominum animalium omnium viventium sperma est principium. Quocirca non immerito vocamus illud nostrum mercurium, qui per omnia & ubique reperitur: nam sine illo nemo unquam vivit, atque ideo dicitur esse in omni re. Hæc humiditas, quæ jam tibi

tibi debet esse charissima, est mercurius ille, quem vocamus vegetabilem mineralem, & animalem argentum vivum nostrum, & Lac Virginis & nostram aquam permanentem. Cum hac Aqua mercuriali lavamus peccatum originale & sordes terræ nostræ, quousque fiat alba, ut gummi cito fluens. Post extractionem vero hujus Aquæ prædictæ veniet *oleum* per ignem siccum; cum hoc oleo facimus gummi rubeum, quod est tinctura nostra, & nostrum sulphur vivum, quod alias dicitur anima saturni, & aurum vivens, tinctura nostra pretiosa, & aurum nobis charissimum, de quibus nemo unquam locutus est tam manifeste. Ignoscat ergo mihi Deus, si aliquo modo illum offenderim, dum voluntati tuæ satisfacere cogor.

Magnum aliquod artis mysterium hic a Ripleo detegitur, ob cujus revelationem timet sibi non Adeptorum solum, sed divinam maxime displicentiam. Equidem, qualis sit leo viridis noster, quid mercurius communis magis nobis communis, quam argentum vivum commune, quid sit vitriolum azoqueum & menstruum inde confectum, id ipsum Lullius & alii satis manifeste revelarunt discipulis suis, utut nobis de re minus instructis, id forte non videatur: de præsenti autem Arcano neminem locutum fuisse unquam tam manifeste, Ripleus testatur.

Adepti quidem tradidere in suis practicis usum vini (philosophici) *sine pallio philosophiæ, & inter eos Raymunaus atque Arnoldus cum quibusdam aliis ad cognitionem ejusdem pervenerunt; sed* (ut utar Riplei expressione in Medulla) *quomodo obtineri possit, tacuerunt. Quamobrem tacentibus illis, Ripleus omnium primus, & solus quidem, nobis declarat, clavem totius secretioris Chymiæ ibi latere, nimirum in lacte & sanguine viridis leonis, videlicet: menstruum fætens* (sive partes ejus, mercurium & sulphur, Lac Virginis, & sanguinem leonis, mercurium album & rubeum) *per 14. dies digestum leniter, esse vinum album & rubei Lullii aliorumque Adeptorum: nec gratis hoc nobis dictum voluit, sed verbis suis vim & lucem addit, componendo ex dicto fætente & corrosivo menstruo, menstruum vegetabile, Aquam vitæ rectificatum* (Lullii in potestate divitiar, & a nobis sub No. 35. descriptam) *quo unico exemplo nos docere voluit, posse ex dicto menstruo fætenti confici omnia menstrua vegetabilia. Lullii aqua vitæ rectificata fit variis cohobationibus super proprium caput mortuum. Liberum est nobis, procedere per aliam viam methodumve. Destilla menstruum fætens per 14. dies digestum, & ascendet primo Aqua ardens, deinde phlegma, & in fundo remanet materia*

crassa,

crassa, instar picis fusæ, quæ sunt omnium menstruorum vegetabilium principia constitutiva.

Desistamus itaque ab ulteriori prosecutione dicti leonis viridis, quem per prata & sylvam Dianæ, per viam saturni (philos.) *persecuti sumus usque ad vineas philosophicas. Præsens hic locus amœnissimus, datus est artis discipulis, ut post tantos labores & sudores, fortunæ & vitæ periculæ, hic sese recreent, exercendo opera mulierum & lusus puerorum, contenti leonis sanguine rubicundissimo, & comedendo uvas Dianæ albas rubrasve, quarum vinum depuratum est secretum totius secretioris Chymiæ secretissimum, utpote album vel rubeum Lullii, antiquorum nectar & desiderium unicum, Adoptatorum primum refrigerium, Nasutorum verò & ignorantium summum cordolium & offendiculum.*

Antequam tamen hinc discedamus, aliud quoddam non ingratum ferculum offeram vobis Paracelsistis, nimirum id ex leone viridi elicitum lac Virginis sive mercurium album (alias vinum album Lullii) apud Paracelsum esse illud tam anxie quæsitum Gluten aquilæ *seu leonis viridis: Aquila enim & leo viridis sunt Adeptis rei ejusdem synonyma. Sic enim Ripleus supra: Aquam albam obtinebis, quæ est tinctura nostra alba, nostra*

Aquila, *noster mercurius & Lac Virginis. Consequenter igitur mercurium rubeum (alias vinum rubeum Lullii) esse* sanguinem leonis rubei *seu viridis. Idem leo modo viridis vocatur* (in juvenili suo statu) *modo rubeus* (in adultiori suo statu) *unde sanguis quandoque dicitur leonis viridis, quandoque rubei. Sic Ripleus in menstruo sub* No. 61. *inquit, Recipies sanguinem rubei leonis rubicundissimum, instar sanguinis, qui est mercurius noster & tinctura nostra jam præparata, ut effundatur super fermentum suum, hoc est, super calces auri purissimi. Item alibi: Sanguis leonis rosei coloris. Sed audiamus ipsum Paracelsum.*

65. Leo viridis Paracelsi,

Auri veller. Germ. pag. 41.

℞. Acetum destillatum, quo solve leonem viridem, pone in putrefactione, solutionem filtra, abstrahe in B. aquositatem usque ad oleitatem. Oleum vel residuum hoc pone in retorta, destilla ex arena humiditatem leni igne: Deinde adauge ignem, & leo viridis, vi ignis coactus dabit *Gluten* suum, alias aërem; capiti mortuo affunde phlegma suum *abstractum humiditatem*) in fimo (vel balneo) putrefac & destilla, ut supra, & iterum ascendent spiritus; urge fortius, & veniet oleum tenax citrini coloris. Super caput mor-

mortuum affunde iterum primam aquam destillatam, pone ad putrefaciendum, filtra & destilla, ut antea, tandem fortissimo igne aperto, & exibit oleum *sanguineum*, quod alias vocatur ignis. Terram residuam reverbera in albedinem, &c.

Hucusque habuimus menstrua fœtentia ex vitriolo azoqueo tantum confecta; aliquando tamen huic addidere Adepti vitriolum commune. Ita fit

66. Menstruum fœtens ex gummi Adrop, & vitriolo com. Riplei,

Pag. 357. Viatici.

℞. Et contere gummi factum de sericone mediante aceto destillato, cum tanto ana vitrioli evaporati, & primo lento igne evacua aquam; deinde cum forti recipe oleum (*sanguinem leonis*) quod separa ab aqua, donec habeas purum oleum per se.

Aliquando loco vitrioli communis addidere vitriolo azoqueo nitrum commune: ita Lullius composuit suum menstruum fœtens in practica testamenti.

67. Menſtruum fœtens ex vitriolo & azoqueo & nitri Lulli,

Cap. 9. Pract. teſtam. pag. 159. Vol. 4. Th. Chym.

℞. Partem unam de D. (*D. ſignificat vitriolum azoqueum, quod corrumpit & confundit omne illud, quod eſt de natura & eſſe communis argenti vivi* pag. 154. (& dimidiam partem de C.) *C. ſignificat ſal petræ vel nitrum* pag. 154. *ejusdem Volum.*) quæ ſimul optime molantur & cribentur, & bene miſceantur, ponesque in cucurbita vitrea ſituata in furno, & ſuperpoſito alembico, in quo per reſolutionem ſecundantur ſpiritus & condenſantur, & lutabis juncturas vaſorum cum panno lineo impaſtato & madefacto in luto, facto de flore farinæ, & albuminibus ovorum, ut proprietates trium mercuriorum unitæ, ſcilicet ſalſuginoſa, vitrioſa, & aquatica ſimul junctæ & in unum poſitæ non perdantur. Et adverte, ne dicti pulveres in cucurbita poſiti non tranſcendant neque ſuperent pondus octo unciarum, & ad tempus abbreviandum, ponas in aliis duabus cucurbitis de pari pulvere, ſecundum pondus octo unciarum in qualibet cucurbita, & illas colloca ſupra furnellos longos, per modum, quem declarabimus in capitulo furnorum, nec pone niſi tres cucurbitas ſupra unum furnellum,

nellum, nam ignis non posset pluribus æqualiter ministrare, prout requirit mixtio naturæ, & sint dictæ cucurbitæ collocatæ, una ab alia remotæ quinque vel sex digitorum spatio, & lutentur fundi cucurbitarum de terra argillata percussa fortiter cum pilis animalium, & pone cineres puros bene cribratos subtus bene compressos ad spissitudinem quinque digitorum, & pone ad nasum cujuslibet alembici phialam unam vitream colli longi ad finem, quod continens illarum phialarum non sentiat furni calorem, neque Aqua phialarum possit refluere, neque spiritus recedere aut fugere. Postea habeas lignorum serraturas, de quibus provisionem habeas magnam, harum accipe duas partes & partem dimidiam marci (*uvæ expressæ magma est*) torcularis vindemiarum vel de abiete sicca, & misce cum dicta serratura. De tali compositione furnum tuum imple, post ignem tuum accende in duabus extremitatibus & eum accendere permitte. Nam alius ignis non est tibi faciendus, quousque videbis destillari sex guttas aquæ, vel 10. aut 15. vel 20. Et quando ad 20. destillavarit, fac ignem cum parvis lignis siccis, & sic paulative incipe facere ignem flammæ in directo materiæ, & vide, quando destillabit, quod Aqua sit clara, & quando erit ad 15. puncta & aqua erit clara, & fumi subtiles, continua ignem illum æqualiter.

liter. Et ſi videas, quod de quindecim punctis ad 12. revertatur, aut minus, fortifica ignem, & continua ſecundum punctum ſuæ deſtillationis, & poſtea tertio fortifica ignem tuum de uno puncto ultra, & continua usque nil plus deſtillet, & tunc dimitte ignem facere, & claude furnum tuum, & refrigerari permitte, & ſi aqua ſit clara ſine aliquo colore turbido, vel ſine turbulentia, hanc accipe & cuſtodi, & phialam obſtrue cum cera tepida, ne aliquid reſpiret, nec aër intret, quia ſtatim corrumperentur ſpiritus, qui ſunt ſubtiles, per aërem. Recordare, quando incipies ignem facere lignorum ſiccorum, quod vaſa tua debent eſſe habituata de paſta ſupradicta, atque lineis pannis circumdata phialæque bene lutatæ ad naſos alembicorum de luto eodem, ponendo unam paleam inter naſum alembici, & phialam, nam plerumque!, dum ignis operatur, aër vult exire, & reſpirare, quando continentem non habet, qui eum poſſit retinere: nam calidus & caloroſus eſt, & ſubjectum, quod eum retinet, calorem excellentem pati non poteſt. Et ideo indiget aliquo loco, in quo valeat reſpirare. Aperi ergo ei foramen, quando ſufflare audieris. O pater, quomodo feciſti practicam ita longam? Fili, ut ſis habituatus in omnibus rebus parvis & magnis, & ut habeas ſpecialiter & generaliter ignium notitiam & aliarum opera-

ratio-

rationum, & etiam omnium lutamentorum, quia nostræ non est intentionis, ut amplius de ipsis dicamus, cum sapienti intuenti & intelligenti nihil est ibi subtile, & ut postea dicere possis, quod menstruale fœtens fit ad tuum præceptum quod est res vilis, per quam omnia corpora in eorum primam naturam breviter convertuntur, & est pura & propria origo rei mirabilis & utilissimæ, sed cum intellectu claro ipsam cognoscere scias, oportet, &c.

Simile menstruum habet Lullius in magia naturali quod dicitur

68. Aqua calcinans omnia corpora Lullii,

Magiæ Naturalis, p. 359.

℞. De terra id est D. (*de vitriolo azoqueo*) uncias quinque & semis, & de aqua id est C. (*de sale petræ vel nitro*) uncias duas & semis, cujus summa est pondus octo unciarum, & totum mixtum subtiliter moles in marmore; tunc pones in vase vitreo cum alembico superposito, & destilla totam materiam, primo faciendo ignem lentum de serratura lignorum capiendo de ea duas partes, & de carbonibus parvis vel tritis partem unam cum dimidia, & parum de furfure sicco, & accende ignem, & dimitte, ut deinceps accendatur per se, quousque incipiat destillare

ab

ab uno puncto usque ad duodecim (*viginti*) puncta; & tunc cum parvis lignis incipias fortificare ignem, faciendo ignem flammæ recte sub materia, & sic continua ignem quousque revertatur ad duodecim vel quindecim puncta, vel etiam in pauciora; & postea continua totum ignem secundum puncta suæ destillationis, & postea fortifica ignem per unum punctum ulterius, & illum continua quousque alembicus perdat suum calorem vel amplius non destillet; tunc cessa & dimitte infrigidari, collige illam aquam & serva in loco calido & humido, & caveas, ne aliquo modo possit respirare. Et memento, quod habeas pallam (*paleam*) in lutamento rostri alembici & collo receptaculi, ut aliquando illam extrahere possis, ut recipiens habeat respiraculum, quoniam tantus est ibi subtilis calor, ut vas continens sufferre non possit calorem illum excessivum; ergo quandoque oportet, ut aperiatur, & quandoque claudatur. Nota, quod hæc aqua ex re vili facta, habet vigorem convertendi corpora in suam primam materiam, quæ conjuncta virtuti vegetabili est multæ perfectionis, & statim postquam destillata fuerit vult poni ad practicam, ne spiritus, qui est subtilis & extraneæ naturæ, pereat per aerem.

Idem menstruum describitur in Clavicula Lullii sub hoc titulo:

69. Men-

69. Menſtruum fœtens pro diſſolutione calcis auri & argenti, ut reducantur in argentum vivum, Lullii.

Cap. XV. Clav. p. 299. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli libras duas, ſalis petræ libram unam, cinabrii uncias tres (cinabrium inter cætera hujus menſtrui ingredientia non capio *quo errore perperam irrepſerit, ſiquidem non hujus, ſed ſequentis menſtrui pro lapide phil. diſſolvendo conſtitutivum eſt, præſertim cum ipſe Lullius. cap. 2. Claviculæ de Extractione mercurii a corpore perfecto, de cinabrio nullam mentionem fecerit, quum tamen ibidem paucis hiſce hujus menſtrui dederit deſcriptionem, dum ſcribit: Ponatis de noſtro menſtruali fœtenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & una ſalis petræ, & prædictum menſtruum prius deſtilletur ſepties, & bene rectificetur*) rubificetur vitriolum, & pulveriſetur; poſt pone ſalis petram & cinabrium, & tere omnia ſimul; poſtea ponas in vaſis aptis ad deſtillandum bene lutatis. Deſtilletur in lento igne primum, ut eſt opus, ut norunt qui id egerunt. Hæc aqua deſtilletur ſæpius, projiciendo fæces, quæ remanent in fundo cucurbitæ; & ſic erit optimum veſtrum menſtruum deſtillatum.

Aliquando vitriolo azoqueo & nitro ſuper

per addidere vitriolum comm. Ita conficitur

70. Menſtruum fœtens ex vitriolo azoqueo vitriolo com. & nitro Riplei,

Cap. 1. pag. 143. Medullæ phil. chym.

℞. Vitriolum factum de acutiſſimo humore uvarum, cum igne naturæ & ſericone (*Vitriolum azoqueum*) conjunctis in una maſſa cum vitriolo naturali (*communi*) aliquantulum exſiccato, ſimul cum ſale nitri, atque ex his deſtilletur aqua, quæ primo erit debilis phlegmatica ſine coloratione vaſis, quam projice. Tunc aſcendet fumus albus, qui faciet apparere vas quaſi lac, qui colligendus eſt, quousque ceſſet, & vas revertatur ad ſuum priſtinum colorem. Nam illa aqua eſt menſtruum fœtens, in quo eſt quinta eſſentia noſtra, id eſt fumus albus, qui vocatur ignis contra naturam: qui ſi eſſet abſens, eſſet ignis noſter naturalis, de quo plura dicemus ſuo loco. Et hæ, aqua ſcilicet mineralis & vegetabilis, commixtæ & una aqua factæ operantur contraria, quod eſt mirandum. Nam hæc una diſſolvit & congelat, humectat & exſiccat, putrefacit & purificat, disgregat & conjungit, ſeparat & componit, mortificat & vivificat, deſtruit & redintegrat, attenuat & inſpiſſat, nigrefacit & albi-

albificat, comburit & frigefacit, incipit & perficit. Hi ſunt duo dracones pugnantes in gurgite ſathaliæ, hic eſt fumus albus & rubeus, quorum unus devorabit alterum. Atque hic vaſa reſolutoria non debent lutari, ſed ſolummodo leviter ſint obſtructa cum panno lineo & maſtiche aut cera communi. Nam hæc aqua eſt ignis & balneum intra vas & non extra, quæ ſi alium ignem fortem ſenſerit, ſtatim elevabitur ad ſummum vaſis, & & ſi ibi requiem non invenerit, vaſa rumpentur, atque ita compoſitum reliquetur fruſtratum. Hæc aqua compoſita in quantum ſolvit, in tantum congelat & elevat (congelatur & elevatur) in terram glorioſam. Atque ita eſt ſecreta diſſolutio noſtri lapidis, quæ ſemper fit cum congelatione ſuæ aquæ. Et propterea quod hic ignis naturæ additur aquæ contra naturam, ideo quantum perdidit de ſua forma per ignem contra naturam, tantum recuperat per aquam naturæ, ita ut opus per ignem contra naturam non poſſit deſtrui aut in nihilum verti.

Ex Receptis obſervamus.

1. *Menſtrua hujus generis, reliquorum omnium tam mineralium quam vegetabilium, eſſe prima, ex ipſa vini phil. materia ſive uvis philoſophicis confecta.*

2. Liquorem sive spiritum lacteum, lac virginis, mercurium album, vinum album Lullii, & gluten leonis viridis esse synonyma, alias gluten aquilæ apud Paracelsum: Liquorem vero rubeum, sanguinem leonis viridis, mercurium rubeum, sulphur Philosophorum & vinum rubeum Lullii, itidem esse synonyma, alias sanguis leonis rubei Paracelso.

3. Menstrua mineralia acida, digerendo vel ulteriore elaboratione, transmutari vel in menstruum vegetabile simplex, vel in cœlum sive spiritum vini philosophici.

4. Menstrua hæc acida summa cautela esse destillanda ob nimiam vitrioli azoquei vel potius spiritus vini philosophici in hoc vitriolo existentis cum acidis effervescentiam.

5. Menstrua mineralia esse cœlum vel essentiam vini philos. acido dissolutam, hinc habito hoc spiritu, ea ipsa similiter ex tempore conficies per simplicem dissolutionem.

6. Menstrua jam præparata statim in usum esse adhibenda, ne pereant.

7. Menstrua dissolvendo corpora coagulari.

8. Corpora metallica hisce menstruis redigi in argentum vivum currens.

9. Menstrua hæc dici fœtentia ob fœtidum odorem. Solo fœtore hæc facile distinguimus ab illis fragrantibus, quæ menstrua vegeta-

getabilia dicuntur. Sic Morienum menſtruo fœtenti uſum fuiſſe probat ipſius menſtrui fœtor. Qualis eſt ergo ejus odor, *interrogat Rex Calid*, ante & poſt ejus confectionem? *Reſpondet Morienus :* Ante confectionem nimis eſt gravis & fœtidus, & poſt confectionem eſt ejus odor bonus, juxta hoc quod ſapiens dicit: Iſta aqua a corpore mortuo & jam inanimato tollit odorem. Nam ejus odor eſt malus, & odori ſepulchrorum aſſimilatur. Quincunque animam dealbaverit, & eam rurſum aſcendere fecerit, & corpus bene cuſtodierit, & ab eo omnem obſcuritatem abſtulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipſam in corpus infundere poterit. Et in hora conjunctionis maxima miracula apparebunt. *Morien. de Tranſm. metall. pag.* 33. *Gebrum etiam laboraviſſe cum menſtruo minerali ipſe teſtatur*, *cap.* 25. *ſummæ perfect.* Prima principia naturalia, *inquit*, ex quibus metalla procreantur, ſunt ſpiritus fœtens, id eſt ſulphur, & aqua viva, quam & ſiccam aquam nominari concedimus. *Et alibi in fine libri inveſtigat. pergit*: Manifeſta probatione & aperta concludimus: Lapidem noſtrum nihil aliud eſſe, quam ſpiritum fœtentem, & aquam vivam, quam & ſiccam aquam nominamus, per naturalem decoctionem & veram proportionem mundatam unione tali,

ut ſibi nihil abeſſe nec adeſſe poſſit, quibus addi debet tertium, ad opus abbreviandum, hoc eſt corpus perfectum attenuatum.

10. *Adrop nomen materiæ horum menſtruorum ſignificare ſaturnum ſive plumbum Philoſophorum.* Prima materia hujus corporis leproſi, *inquit Ripleus*, eſt aqua vicoſa inſpiſſata in viſceribus terræ. De hoc corpore, *ut vult Vincentius*, fit magnum elixir ad rubeum & ad album, cujus nomen eſt Adrop, quod aliter vocatur plumbum Philoſophorum *pag. 132. Medullæ Phil. Chym.*

Lapis noſter, *inquit Arnoldus in ſpeculo Alchymiæ*, vocatur Adrop, quod eſt latine ſaturnus, & ſecundum Trojanos draco vel topum, id eſt, venenum. *Septima diſpoſit. ſpeculi pag. 596. Volum. 4. Th. Chym.* Oſtendi, quod philoſophi propter diverſitatem colorum diverſa nomina imponebant, ſed quantum ad eorum intentionem unum proprium nomen habuerunt ſcilicet aurum romanum, vel Adrop, vel Lapis ſuperior omnium lapidum hujus mundi. *Quarta diſpoſitio ſpeculi pag. 594. ejusdem volum.*

Laton & Azoch ſunt inſimul & nunquam ſeparantur, imo conjuncti manent ſemper, ſed propter diverſitatem colorum, philoſophi nominaverunt multis nominibus: Et ſecundum quod colores variantur & mutantur, tanta nomina impoſuerunt, quia Azoch apud Indos

Indos est aurum, & apud Hermianos est argentum, & apud Alexandrinos & Macedonienses est ferrum, apud Græcos mercurius; apud Hebraicos stannum; apud Tartaros æs, apud Arabicos saturnus, apud Latinos & maxime apud Romanos Ognividon (dono G. vini) sed ut nullus erret, dico quod habet unum proprium nomen, & vulgariter ab hominibus nominatur; & quilibet cognoscit lapidem. *Tertia dispos. specul. p. 593. Volum. ejusd.*

Alii Adeptorum non Adrop sed Adrop scribunt, quo nomine indigitare voluerunt, materiam horum menstruorum esse quasi portam totius secretioris Chymiæ. Adrop enim per inversionem literarum porta legitur. Ita Robertus Vallensis in Gloria mundi pag. 305. Ut ad verum fundamentum pervenias, *inquit*, tibi denuo inculcabo, illumque primum Hyle, hoc est, rerum omnium principium appellabo; nominatur quoque sanctus unicus, intellige ex repugnantibus elementis, quæ in illo sunt; Lapis philosophorum, solis, metallorum, servus fugitivus, æreus lapis, Thirnius lapis, Magnesia, sive corporalis lapis, Marcasites, Lapis gemmæ, Lapis liberorum, aureus lapis, origo rerum mundanarum, Xelis quoque per inversionem Silex, Xidar eadem inversione Radix, Adrop per inversionem porta, & quotquot etiam alia nomina habet, tamen unica saltem res est.

Roberto adſtipulari videtur Lullius, cui placuit quamcunque alterationem vitrioli azoquei ſive materiæ menſtruorum, hujus generis nuncupare operis portam primam; ita materiæ diſſolutionem vocavit portam primam: In toto magiſterio noſtro, *inquit*, neceſſarii ſunt tres ſpiritus principales, qui ſine conſummatione ſuæ reſolutionis non poſſunt manifeſtari, & nominantur alia modo tria argenta viva — Et quia reſolutio eſt toties primæ portæ habitudo noſtri magiſterii, quam declarare volumus — dicta reſolutio diviſa eſt in tres partes principales. Prima eſt corporalis & vocatur in lingua Oritana Recſage (*id eſt facere G. per G. autem intelligit ſulphur aqueum. Cap. 5. Theor. Teſt. pag. 15. Volum. 4. Theat. Chym. vel mercurium noſtrum Cap. 20. pract. Teſt. pag. 170. ejusd. Voluminis*). Secunda ſpiritualis eſt, & vocatur Agazoph. Tertia autem ſpiritualis & corporalis, & vocatur Ubidrugat, &c. *Deinde cum materia in ejus reſolutione appareat nigra; nigredinem hanc, (ob quam alii eam dixere plumbum) eſſe voluit ſignum primæ portæ.* In prima reſolutione, *inquit*, jacet totum periculum, & ideo tibi notifico, quod habeas ſulphura per calorem deſtructa ſimplorum argentorum vivorum in forma tali, ut eorum proprietas activa non exterminetur extraneo calore, & quod ſeparari non poſſit a

ſuo

ſuo ſubjecto humido, quod ex toto apparet nigrum, plenum de nobili ſpiritu. Iſta nigredo demonſtrat ſignum primæ portæ ad intrandum noſtrum magiſterium, & ſine ipſa non poteſt aliquid fieri, quia eſt ignis naturæ, qui habet lapidem creare, & qui ſine ſui corporis corruptione manifeſtari non poteſt. *Cap. 28. Theor. Teſt. pag. 51. Volum. 4. Th. Chym.*

Denique ipſam hujus materiæ deſtillationem vocavit primam portam. Præparatio lapidoſi ſpiritus ac fermentabilis eſt, quod recipias de ſucco lunariæ, & ſudorem ejus extrahe cum igne parvo & levi, & habebis in tuo poſſe unum de argentis vivis noſtris in liquore & forma aquæ albæ, quæ eſt ablutio & purgatio lapidis noſtri & totius ejus naturæ. Et iſtud eſt unum de principalioribus ſecretis, & eſt prima porta, prout intelligere potes rationibus antedictis, &c. *Cap. 9. Theor. Teſt. pag. 21. Volum. ejusdem.*

Ex hiſce & ejus modi locis perſuaſus diceres: Potius ſcribendum eſſe Atrop quam Adrop, cum præter nigredinem ſive plumbum philoſophicum ſignificet operis initium vel primam portam.

11. *Plures eſſe in Chymia adepta leones virides, quos inter ſe diſtinguere neceſſe eſt.*

Per primum adepti intellexerunt ſolem cæleſtem, totum mundum gubernantem.

Secundus est argentum vivum nobis magis commune quam argentum vivum commune.

Tertius est dictum argentum vivum in viridem colorem dissolutum.

Quartus est Adrop, vitriolum Azoqueum plumbum philosophorum, &c.

Quintus est ipsum menstruum fœtens, alias sanguis viridis leonis dictus.

Sextus est leo viridis fatuorum, vitriolum Romanum, viride æris, &c.

Septimus est extraordinarius videlicet mercurius vulgi sublimatus.

12. *Plures etiam esse saturnos.*

Primus est plumbum vulgi, metallorum impurissimum, adeoque in arte nostra omnium remotissimum. Quod probare Adeptorum sententiis superfluum est, cum ubique fere locorum legamus, apud Adeptos lege solenni cautum esse, ut nobis caveamus ab hoc metallorum mineraliumque devoratore saturno. Cave, inquit Ripleus, (ut hunc unicum pro omnibus adducam testem) ne opereris cum saturno, quia vulgariter dictum est, ne comedas de filio, cujus mater est corrupta, & crede, quod multi errant in saturo. Audi, quod Avicenna dicit: Saturnus semper erit saturnus; imo ne opereris in terra saturni (philos.) quam ejus spiritus despexit & reliquit pro sulphure pessimo, &c. Cap. 2. Philorcii, pag. 188.

Secundus est Adrop sive vitriolum ac azoqueum; de quo in antecedentibus.

Tertius est operis primi primus color vel nigredo; de quo in sequentibus.

Quartus est cuprum, metallorum primum; de quo Arnoldus in speculo Alchym. disp. 8. pag. 605. Volum. 4. Theat. Chym. ita: Fuerunt inquit Philosophi, qui posuerunt scientiam in septem Planetis; & primus planeta noster vocatur Venus, secundus Saturnus, tertius Mercurius, quartus Mars, quintus Jupiter, sextus Luna, septimus Sol. Cupri generatio primum obtinet locum post mercurium (universalem,) ait Basilius libro de rebus nat. & supernat. cap. 4.

Ex omnibus illis, inquit Paracelsus, *quæ ex salibus oriuntur, nullum est virtuti minerali cognatius, ac est vitriolum; cujus rei hæc causa est, quod salia mineralia sint, & mineralia omnia in massa una & Ares lateant. Vitriolum autem in separatione mineralium est ultimum, hoc quam proxime sequitur generatio metallorum, ex quibus Venus primum est. Libro 4. philos. de Elemento aquæ pag. 279.*

Et paulo post ait: Marcasitis & cachymiis, a prima materia metallorum hoc modo separatis, sequitur deinde generatio prima, quæ est veneris, &c. Præterea per separationem, qua marcasitarum & cachymiarum

naturæ expelluntur, cupreæ generationes nimis celeriter concurrunt, ſeſe imprimunt & ſimul coagulantur; cujus rei hæc cauſa eſt, quod id primum poſt ſeparationem marcaſithatum & cachymiarum metallum ſit. Libro eodem pag. 281.

Veneris vitriolum, eo *quod primum ſit, quod præ cunctis rebus mercurio vegetabili addatur vel conjungatur in confectione Adrop*, a Lullia dicitur *primus maſculus. Iſte ignis*, inquit, *eſt illa proprietas mercurii, quam debes totis viribus a combuſtione conſervare; ſcilicet a tinctura vitrioli, cum qua debet mercurius* (*vegetabilis*) *ſublimari, quoniam eſt primus maſculus ejus, & eſt additamentum tincturæ noſtræ, quod eſt additio magna in virtute & poteſtate, cum conjuncta ſit cum tinctura ſolis. Nam ſi a vitriolo & ſale ſcis extrahere proprietatem mercurii, & ſibi amicari per conjunctionem, quæ fit per ſublimationes lentas, non ignorabis unum de ſecretis naturæ maximum, & veram perfectionem principalem.* Codicill. cap. 92. pag 202. Ita paſſim in *Theoria Teſtamenti majoris* intelligit vitriolum per maſculum ſuum, præſertim in hiſce locis: *Ignis maris noſtri* pag. 50 *Virtus maſculi* pag 94. *Virtus ſpermatis maſculi* p. 108. *Calor maſculi* pag. 72 *ſæmella* (*Venus*) *in hoc caſu eſt maſculus, & non eſt tam calidus ut maſculus*

lus verus (secundus) aurum. Pag. 73. Volum. 4. Theat. Chym.

Hujus etiam masculi meminit Espanietus in confectione sui menstrui. ℞. Inquit Virginem alatam optime lotam & mundatam semine spirituali primi masculi impraegnatam, &c. §. 58. Arcani Hermetice phil.

Paracelsus ut masculinam veneris naturam eo melius exprimeret id metallum nomen masculini generis fecit, metallus primus. ℞. Inquit liquorem corallinum, eum nempe qui probe diaphanus existit, cui adjunge ejus quidem vitrioli quod est ex venere, quintam partem, digerantur in balneo ad mensem suum. Hoc enim pacto separat se Vinum metalli primi in summitatem, caeterum quicquid de faecibus vini (hujus) est vitriolum veneris occupat (intelligit residuam in Extractione vitrioli relictam) sicque fit primus ille metallus perspicuum diaphanum ac rubicum plane vinum, &c. Cap. XII. Libri 3. de vita longa Pag. 65.

Quemadmodum vero venerem Adepti dixere metallum primum in masculino genere; ita etiam Saturnum nomen masculini generis transmutavere in nomen foeminini generis, (Saturnam) ut per istud non plumbi vulgi sed cupri exprimerent nomen foemininum venerem.

Habeo, inquit Ripleus filiam dilectam & mihi caram nomine saturnam, de qua certe filia, Elixiria tam alba quam rubea fiunt. Ex igitur extrahere debes aquam claram, si hanc scientiam habere desideras, &c.

Aliquando ut per Saturnum non modo venerem, sed etiam cupri philosophicam (id est menstruo vegetabili per agendam præparationem describerent illum fecerunt vegetabilem sive herbam, ut ita præparatum a non præparato distinguerent. Ita Flamellus in suo summario: Quidam rerum imperiti homines, indoctique Chymici vulgare aurum, argentum & mercurium sumunt, illaque tam male tractant, donec per fumum evanescant, atque eo modo mercurium Philosophorum perficere, conantur: Ad illum tamen minime perveniunt, qui prima lapidis est materia & vera minera. Sin autem ad illum pervenire, & boni aliquid reperire velint, tunc ad montem septimi, ubi nulla est planities sese conferre & ex alto deorsum sex cæteros intueri necessum habent, quos e longinquo conspicient. In montis istius altitudine triumphantem regalem herbam, quam quidem philosophi mineralem nonnulli vegetabilem vocant invenies, & jusculum purum mundumque exinde sumatur, atque hoc modo potior operis pars fieri poterit, & hic rectus subtilisque mercurius Phil. tibi su-

ſumendus eſt. Locus *hic ita legitur apud Chortalaſſæum pag. 313. Vol. 6. Theat. Chymic.*

Montem igitur conſcende, ut vegetabilem ſaturninam, plumbeam & regiam ſimiliter etiam mineralem radicem aut herbam videas, ſuccum inde tantum ſume, & ſiliquas abjice.

XIV. GENUS.

Menſtrua mineralia ſimplicia ex acidis vel ſalſis ſalium Eſſentiis, menſtruis vegetabilibus confecta.

71. Aqua vel oleum ſalis Paracelſi,

Cap. 3. lib. X. Arch. pag. 38.

Quamquam plures ſint viæ ad extrahendum Ens primum ſalis, hæc tamen (*methodus conficiendi ſal circulatum, circulatum minus ex ſale, Aquam ſolventem, Aquam vel ſpiritum ſalis circulati ſuperius ſub No. 27. deſcripta*) utiliſſima & expeditiſſima, & poſt hanc alia illa via eſt, cujus de *Elixire Salis* mentionem fecimus. Ut nempe ſal recens cum Aqua ſolvente, quæ eſt ſpiritus ſalis (*circulati*) deſtillatus permixtum putrificetur & tamdiu deſtilletur, donec tota ſalis ſubſtantia ſolvatur, ac in oleoſitatem perpetuam reducatur,

catur, corpore phlegmatis in modum ipsi subducto. Hac quoque ratione Arcanum vel magisterium Vitrioli & Tartari conficiendum docetur, ut ex omnibus aliis salibus.

Annotationes.

Menstrua generis antecedentis ex unctuosa vini phil. materia acido purgata, dissoluta & volatilisata confici annotavimus; in præsenti contrarium observabimus videlicet acidas vel salinas salium Essentias unctuoso vini phil. spiritu confectas, menstrua esse hujus decimi quarti generis. Paracelsus in recepto præscripto salia cum aqua salis circulati, sola cohobatione redegit in liquidam substantiam sive oleum. Oleum autem ex sale communi, methodo prædicta confectum, cæteris commendat discipulis suis, pro corporum metallicorum extractionibus. Certe, *inquit*, nobilior, meliorque via non dabitur, quam per aquam salis, seu oleum ipsius, præparatum eo modo, quem in Alchymia (*& in libris chirurgicis*) luculenter descripsi. Talis quippe Aqua fundaliter & radicitus extrahit omnibus corporibus metallicis liquorem ipsorum naturalem, seu sulphur & crocum præstantissimum tam pro operibus medicis, quam chymicis. Resolvit & frangit unumquodlibet metallum, ex natura ipsius metal-

metallica id deducens in aliam, pro varia intentione & induſtria laborantis. *Manuale de Lap. phil. pag. 139.*

Operæ pretium ergo erit, ut hujus olei ſalis confectionem vobis clarius explicemus. In primis autem afferemus pro recepti elucidatione ab ipſo authore allegatam olei ſalis deſcriptionem ex libro octavo archidoxorum, quam in Elixire ſalis, pag. 31. ita legimus:

℞. Sal optime præparatum, albiſſimum, & mundiſſimum: hoc in pellicanum ponatur cum Aquæ ſolventis tanta quantitate quæ ſexies pondus illius ſuperet. In fimo digerantur equino ſimul uno menſe, poſtea ſeparetur aqua ſolvens per deſtillationem, & rurſum affundatur ac ſeparetur ut prius, idque toties, donec ſal in oleum convertatur.

Ex receptorum collatione patet, per ſal recens, non ſal marinum recenter confectum, ſed idem optime purificatum intelligendum eſſe. Deinde clarum eſt, quod pondus aquæ ſalis circulati in recepto libri X. omiſſum, ita determinari oportet, ut ſexies pondus ſalis ſuperet. Porro tempus & locus putrefactionis in priori proceſſu omiſſa deſcribuntur in altero; videlicet, ut in fimo equino digerantur uno menſe. Præterea ex receptis obſervatur, non totum ſal fieri oleum, cum corpus ſalis per modum phlegmatis, ſubducatur

catur Essentiæ. Tandem eadem methodo confici etiam posse olea Vitrioli Tartari. Recepta ita collata non solum omni carent obscuritate, sed ex luminis eorum exuberantia, etiam processus alios, alias minus intelligibiles illustrant. Ita hoc oleum salis, ut salis Essentia vel primum Ens, obscuriorem descriptionem Essentiæ salium libro 4. Archid. pag. 14. traditam exponit.

℞. Salia quæ calcinabis optime, si volatilia sint, adures, (*sublimabis*) postmodum resolvantur in tenuitatem (*per deliquium*) & in Aquam destillentur (*per filtrum*) Aquam hanc in putrefactionem ponito (*minime quidem per se, sed quod artis discipulus subintelligere & scire debet, cum Aqua salis circulati*) per mensem, & per balneum destillato, & ascendet Aqua dulcis (*corpus salis per modum phlegmatis*) quam abjice. Quod ascendere noluerit iterum in digestionem ponas (*cum nova aqua solvente*) per mensem alium, & destilla sicut prius, ac toties, donec amplius dulcedo nulla percipiatur. Hac via jam habes quintam Essentiam salis in fundo; (*instar olei*) ex adusti vel calcinati salis libra una, vix duas uncias. Hujus salis ad hunc modum extracti, si commune fuerit; uncia semis plus condit cibos quam alterius libra semis. Nam ejus Essentia quinta duntaxat adest, & corpus ab ea per liquidam solutio-

lutionem abstractum est. Hac ratione quinta separatur Essentia salium omnium.

Processus hic radiis antecedentium ita illustratus non parvum in dicta recepta reflectit lumen, videlicet ex salium libra una vix recipi duas uncias.

In clavi archidoxorum, videlicet libro X. p. 37. Paracelsus salium Essentias descripsit hisce verbis: Quintæ Essentiæ extractio e salibus puta Vitrioli, Salis, Nitri, Tartari, &c. fit hoc modo. Cohoba cum proprio suo liquore vel Aqua sæpius, putrefac cum phlegmate, & inde corpus abstrahe in modum phlegmatis usque ad spiritum fixum. Hunc solve in Aqua vel unda sua propria, & in fervore separa cum spiritu vini, purum ab impuro.

Descriptio hæc obscurissima est, sed clarior redditur per modo dicta. Mens Paracelsi, hæc est: Salia putrefacit & toties cohobat cum propriis liquoribus vel undis, id est cum propriis circulatis, sal com. cum sale circulato, Nitrum cum Nitro circulato, vitriolum cum aqua vitrioli circulati, alumen cum aqua aluminis circulati, aqua solvente ex Alumine, circulato minore ex Alumine, &c. usque dum remaneant in fundo in forma olei, quod oleum, quia vel acidum vel salsum, facile cum unctuoso vini phil. spiritu vel circulato proprio effervescit, & in

in hoc fervore quasdam de ſe dimittit impuritates, adeoque purius redditur, quod confirmatur ex ipſa aquæ ſalis circulati deſcriptione, ubi ſal fuſum & reſolutum per deliquium cum vini phil. ſpiritu putrefacit, cohobat & uſque ad oleitatem abſtrahit. Conjunge, *pergit*, cum ſpiritu vini (*phil.*) & impurum in fundo decidet, quod ſepara, purum vero in frigido cryſtalliſetur, affunde iterum deſtillatum & toties cohoba, donec oleum fixum in fundo remaneat, & nihil dulce poſtea transgrediatur

Deinde hoc oleum ſalis ut menſtruum, ſui ipſius proceſſum in Chirurgia alias inexplicabilem, intelligibilem reddit, qui ita legitur.

72. Aqua ſalis aliæ deſcriptionis Paracelſi, *Cap. 2. Tract. 3. Part. 2. Chyr. major. pag. 66.*

℞. Salem absque artis acceſſione ab ipſa natura albiſſimum (*ſal gemmæ*) quem aliquoties fundes, poſt in pulverem tenuiſſimum redactum cum ſucco raphani deſtillatum mixtum agitabis, poſt reſolutionem deſtillatum cum æqua portione ſucci ſanguineæ deſtillabis adhuc quinquies, in hac aqua laminæ ſolis per Antimonium repurgatæ in pulverem facile reſolvuntur. Pulvis deinceps hoc modo præparatus Aqua dulci deſtillata abluendus eousque-

que eſt, donec nullum amplius ſalem reſipiat, nam ſal cum in ipſius ſubſtantiam non penetret, facile lotione abluitur.

In hoc proceſſu ſal Gemmæ fuſum per methodum aquæ ſalis circulati ſucco Raphani diſſolvitur, abſtrahitur & reſolvitur per deliquium, deinde ſexies deſtillatur cum æquali portione ſucci ſanguineæ. In antecedenti hujus Olei ſalis deſcriptione hæc ſalis fuſio, in ſucco Raphani diſſolutio & reſolutio per deliquium non neceſſaria eſt, quoniam aqua ſalis circulati per ſe ſufficit, ut ſalis Eſſentiam ſeparet a ſuo phlegmate. At in confectione aquæ ſalis circulati, ubi utimur ſpiritu vini phil. absque dicta prævia ſalis præparatione, opus haberemus nimis tædioſum; interim ambo proceſſus conveniunt in menſtrui pondere, perinde enim eſt, num ſal cum ſextuplo aquæ ſolventis cohobetur in oleum; vel ſexies deſtilletur cum ſucco ſanguineæ in æquali pondere. Unicum, quod proceſſum poſteriorem reddit inexplicabilem, eſt incognitus ſuccus ſanguineæ, verum enim vero vel vini philoſ. ſpiritum, vel Aquam ſalis circulati, ejus ſupplere locum, ex modo dictis patet.

Baſilius ſal commune ſpiritu vini phil non quidem in oleum reſolvit, ſed in Lapidem viridem redegit hoc modo:

Viride ſalis Baſilii.

In ſupplemento libri de concluſion.

℞. Sal commune, quod calcina bene, absque fuſione tamen, reduc in pulverem, reſolve per deliquium in cella, vel in Raphano exciſo, tum deſtilla ex arena igne celeri, & aſcendet aqua; reſiduum in fundo pulveriſa & aqua ſua deſtillata ſolve, iterumque deſtilla; hoc toties repete usque totum ſal aſcenderit, quod fiet quarta vel quinta vice. Ab aqua deſtillata abſtrahe phlegma in balneo, reſiduum pone in cella in aqua frigida, & habebis cryſtallos, quas exime & ſolve in phlegmate; denuo abſtrahe ad medietatem, & novas invenies cryſtallos, opus repete quater vel amplius, quo ſæpius enim, eo cryſtalli evadent fuſibiliores. Quibus exſiccatis & in marmore tritis affunde ſpiritùm vini (*phil.*) rectificatum, quem toties a ſale cohoba, usque dum videas oleum ſalis coagulatum in lapidem tranſparentem viridem, quem reſerva.

Paracelſus in ſuis Receptis juſſit, ut ſalis calcinatio perficiatur, adjuncta ejusdem fuſione; Baſilius autem in hoc proceſſu prohibet hanc ſalis liquefactionem. Nos eam in dicta ſalis depuratione minus eſſe eſſentialem inde concludimus. Nec adeo neceſſarium æſtimanus, ſal reſolutum per deliquium deſtil-

destillandum esse; ut inde fiat sal fusibile, cum Paracelsus ex sale fuso idem conficere oleum docuerit; quod viridis esse coloris præter Basilium ipse passim testatus est Paracelsus. Ita legimus de oleo salis viridi. Libro de male curatis, pag. 170. Chyr. majoris. De viriditate salis; Libro 4. de gradibus; pag. 154.

Ex Receptis observamus;

1. *Menstrua hæc esse salium non tingentium Essentias.*

2. *Olea vel Essentias salium tingentium utpote Vitrioli, &c. eadem quidem etiam posse confici methodo, ac non ad præsens, sed ad aliud pertinere genus.*

3. *Menstrua hæc ulteriori digestione vel cohobatione fieri dulcia, & transmutari in — Arcana volatilia, circulata minora sive Menstrua vegetabilia simplicia quinti generis.*

4. *Menstrua hæc dissolvere metalla in pulverem pro extractione croci vel sulphuris metallorum & mineralium modum mutuabimus a Ripleo ex usu menstruorum fœtentium:*

Procedamus; *inquit, pag. 145. Medulla phil. Chym.* ad practicam super corporis (*metallici*) debite calcinati calcem. Præparato itaque corpore, pone desuper tantum hujus

aquæ compoſitæ (ſub No. 70.) ut poſſit illud cooperire ad ſpiſſitudinem dimidii pollicis, & ſtatim ebulliet ſuper calces corporis ſine alio igne externo, diſſolvendo corpus, & elevando illud in forma glaciei cum ſua ipſius exſiccatione, quam oportet manum artificis removere. Et poſtquam calces relictæ fuerint, iterum bene exſiccatæ per ignem, addatur illi tantundem Aquæ quantum ſupra, & ſic in omnibus ulterius procede, ut dictum eſt, & hoc modo perſeverabis in eadem operatione, donec omnes calces fuerint bene diſſolutæ. Quæ ſubſtantia bene diſſoluta & ſubtiliter ſeparata atque in pulverem redacta, ponenda eſt in bona quantitate aquæ ignis naturæ rectificatæ (*ſpiritus vini phil.*) ut in eo vaſe bene obturato per calorem intrinſecus adminiſtratum caloremque internum excitantem ſolvatur in oleum, quod cito fiet, &c.

Quando ſuperfunditur menſtruum (*ſericonis ſub* No. 63.) ſuper calces prædictas (*metallorum*) incipit ebullire. Tunc autem ſi vas fuerit bene clauſum, non ceſſabit operari ſine igne extrinſeco illi adminiſtrato quousque exſiccetur in calcem. Quocirca non debet apponi illius major quantitas, quam quæ vix ſufficiat cooperire calces. *Ibid. pag. 171.* Nam in hac operatione quanto minus apponitur ſpiritus, & quanto magis corporis, tanto melius & citius fiet diſſolutio, quæ fit per con-

congelationem aquæ. Cavendum ergo, ut dicitur in Rosario, ne venter sit nimis humidus, quia tunc materia non reciperet siccitatem. Atque hic modus servandus est, quousque tota aqua exsiccetur in corpus. *Ibid. pag. 161.*

5. *Pulverem hunc metallicum aqua dulci ablui posse ab omni acredine. Adeptorum menstrua esse permanentia ex ipsis constat eorum confectionibus, & clarius patebit ex illorum usu in librorum sequentium Receptis. Nihilominus cum Paracelsus præsenti menstrui ablutione contrarium statuisse videatur, quapropter ne in errorem incidatis totius Chymiæ adeptæ maximum & periculosissimum, observationem unam vel alteram circa menstruorum permanentiam vobis communicare placuit.*

Primo, *Aquam ardentem puta Philosophicam digerendo vel circulando dividi in phlegma & oleum huic supernatans, modo observastis in confectione Essentiæ vel spiritus vini philosophici.*

Annotastis etiam eandem aquam ardentem vel idem oleum ex ea confectum ulterius concentrari, & reliquum phlegma exspuere; ipsummet, utpote merum oleosum, autem permanere cum terris inanimatis ita dictis, in salium harmoniacorum tam vegetabilium quam mineralium præparationibus. Impossibile

sibile enim est, ut dictum phlegma unctuosi spiritus Vehiculum cum rebus dissolutis permaneat, multo minus fixetur cum eis sibi adeo heterogeneis. Cum grano salis itaque intelligenda venit menstruorum, imo ipsius vini phil. spiritus permanentia, nempe quatenus menstrua hæc sint unctuosa aridis permixta minime suis aquositatibus diluta, quæ omnes ceu inutiles in fixatione sese separant. Exempla habebitis Libro 2. de Astris & Arcanis & passim libro 3. de tincturis philosophicis.

Secundo, *Menstrua hæc non statim & primis vicibus permanere cum dissolutis suis. Aliquoties imo sæpius affundendum est & cohobandum, antequam pars ejus cum corpore dissolvendo permaneat, ubi reliquum interea ascendit inalteratum.*

Tertio, *Nec Menstrua permanent cum omnibus rebus promiscue, sed uniuntur tantum sibi homogeneis, quibus cum ut remaneant, ratio dictitat. Sic menstrua vegetabilia simplicia permanent cum Essentiis, minime cum earum spretis corporibus albis; ubi menstrua vegetabilia composita corporibus hisce etiam adæquata totum dissolvunt in magisteriorum confectionibus.*

Quarto, *Imo quamvis quodlibet menstruum vel Essentia sit, vel Magisterium; Essentia autem aliam præparet Essentiam, una alte-*

alteram facile penetret & intime commisceatur, ambæ tamen quamdiu sint diversorum generum vel graduum separantur iterum nec permanent, usque donec noviter extracta ad eundem alterius gradum provecta fuerit, tum tandem confluunt in mixtum natura & arte inseparabile.

Quinto, *Circa menstrua mineralia hæc annotabitis, quod eorum aciditas eandem habeat rationem cum phlegmate vel aquositate menstruorum vegetabilium, quatenus humida sit, adeoque separanda in rerum fixationibus: Quatenus vero ex aridis salium mineralium (salia autem arida sunt acidis dissoluta) particulis constet, sub duplici consideratione cadet.*

In prima, Menstrui aciditas forte existens majori copia quam necesse, vel circa dissoluti superficiem adhærens facile abluitur aqua communi.

In secunda autem, eadem aciditas peritius admixta, & ab ariditate dissoluti absorpta, venenositatis causa facta est, & jam non nisi menstruis vegetabilibus ipsam transmutantibus alterari nequit. Paracelsus non salis oleum, sed salis acredinem, quod in metalli substantiam non penetrat & facile lotione abluitur, abluere mandat; salis autem unctuositatem unctuoso vini phil. spiritu permixtam, jamque unctuositati metalli

talli unitam aqua communis nec tangere nec separare potest. Acidum autem in aridis penetralibus receptum vini phil. spiritu denuo corrigit, ne fiat venenositatis causa. Attamen extat quidam apud Paracelsum locus, ubi singulare quoddam sanxisse videatur edictum contra menstruorum permanentiam: Varii modi, *inquit libro 4. Archid. de Essentia pag. 12.* reperiuntur, per quos Essentia quinta potest extrahi, videlicet per sublimationem, calcinationem per aquas fortes, per corrosiva, per dulcia, per acerba, &c. quacunque via fieri potest. Ubi hoc simul curandum est, ut omne, quod ad Essentiam quintam admixtum fuerit ob necessitatem Extractionis, id ipsum rursus extrahatur, & ita maneat Essentia quinta sola, nullis coinquinata rebus aliis aut permixta. Fieri namque nequit, ut a metallis, & præsertim ab auro, quod non per se potest superari, extrahatur quinta Essentia, quin adhibeatur corrosivum aliquod aptum, quod ab eo postmodum separari iterum valeat. Sic sal quod aqua fuit (*dissolutum*) iterum ab aqua extrahitur, ut hæc sale careat. Ubi hoc tamen considerandum venit, scilicet omne corrosivum ad hoc idoneum non esse, quod non omnia separari possunt. Si enim Vitriolum aut Alumen aquæ permisceatur, neutrum ab ea postmodum absque detrimento vel corruptione separari

parari poteſt iterum, quin aſperam poſt ſe remanentiam relinquant, ea de cauſa, quod aqueum utrumque ſit ac ſimilia duo concurrant; quod hoc loco fieri non deberet. Quapropter ſatagendum eſt, ut aquoſum ad aquoſum; aut oleatum (*oleoſum*) ad oleatum; reſinatum nullum ad reſinatum; ſed contrarium utique ſeparare debet quintam Eſſentiam & extrahere illam, prout aquæ oleaginoſorum quintas Eſſentias, uti de metallis traditur, extrahunt; & oleaginoſa quintas Eſſentias aquoſorum, ceu de quintis Eſſentiis herboſorum diſcere poſſumus. Sunt igitur poſt ſeparationem & extractionem Eſſentiæ quintæ ſeparanda iterum corroſiva; quod factu facile fuerit: nam oleum & aqua leviter ſeparantur; at oleum ab oleo non, nec aqua ſimiliter ab aqua ſine permixtione extrahi poteſt, quod quidem relictum in Eſſentiam quintam, damnum invehere poſſet maximum. Oportet enim quintam Eſſentiam claram & immaculatam, absque permixtione cujusvis eſſe collectam, ut uniformem ſubſtantiam habeat, qua totum penetrare corpus habeat.

Ne Eſſentia coinquinetur rebus ob extractionis neceſſitatem additis, præcipit, ut nulla materia aquoſa menſtruo aquoſo; oleoſa oleoſo; reſinata reſinato; ſed contrario quodam extrahatur. Regula hæc ſi juxta literarum

rarum sonum intelligatur, erronea est, tollit enim omnem menstruorum permanentiam stabilitam super istud adeo ab Adeptis decantatum axioma: Dissolutio corporis est coagulatio spiritus vel menstrui & vice versa. Tollit, inquam, omnem naturalem dissolventis & dissolvendi homogeniętatem, imo repugnans est ipsius Paracelsi experientiæ, qui nullum habuit menstruum, quod cum suis dissolutis non remanserit intime commixtum, ut ex illorum usu probabimus in sequentibus. Essentia autem coinquinatur rebus additis in sui extractione varie.

Primo, quando Essentia naturalis vel seminalis extrahatur simili naturali Essentia alterius speciei, exempli gratia, Essentia croci inquinatur & confunditur cum viribus cinamomi in ejus extractione cum Essentia specifica cinamomi. Hinc non naturali quadam Essentia, sed artificiali potius sive cum spiritu vini phil. nondum specificato, extrahendæ veniunt vegetabilium Essentiæ.

Secundo inquinatur Essentia, quando menstruum vel Essentia in majori quanitate, quam convenit, adhibeatur in Essentiæ alterius extractione, qua quantitate qualitas Essentiæ dictæ diluitur, diminuitur, & veluti inquinatur; hinc amovenda est semper menstrui superfluitas, ut Essentia maneat per se sola absque omni permixtione.

Ter-

Tertio inquinatur Essentia in ejus extractione cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processus veterum. Acidum enim, etiamsi intime nulli commisceri possit Essentiæ, quia ipsummet non Essentia est, nihilominus facile ab Essentiarum mineralium ariditate absorbetur vel absconditur, & ita per accidens Essentiis dictis conjungitur, & ex re alias innocua summum procreat venenum. Istud itaque ut removerent veteres, primo Aquæ lotione abluerunt, quod corpori adhærebat externe, deinde quod penitius fuerit admissum transmutarunt menstruorum vegetabilium digestione. In confectione verum essentiarum cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processum reformatum, alias duorum colorum dictum Paracelsi, dicta Essentiæ inquinatio, nullum habet locum. In hujus processus initio quidem acidum ab arido abscorptum causa fit venenositatis, ut in processu veterum; ast quum processus hic Paracelsicus ulterius elaboratur & quam ingeniosissime ad tantam perducitur perfectionem, ut nullum amplius superesse possit aridum, in quo acidum occultari queat, sed e contrario totum corpus convertitur in duo olea vel pinguedines, a quibus omnis aciditas facile communi aqua ablui potest, ideo nulla hic timenda est ab acidis inquinatio. Dictum Paracelsi ad hanc methodum referendum esse puta-

putamus, cum ibidem de proposito egerit de ea, præsertim cum metallorum Essentias oleaginosas dixerit menstruis aquosis id est acidis vel corrosivis extrahendas; Herbarnm autem aquosas, id est respectu metallorum minus oleosas, oleaginosis, id est, menstruis vegetabilibus conficiendas, quæ cum non terminis communibus, sed satis obscure data sint, ideo hæc suis discipulis, ad melius explicandum relinquimus; quæ si vero juxta literam intelligenda essent, error sane esset ne quidem in principe Adeptorum connivendus. Sed juxta veriverbium: Homines sumus, &c. aliquando enim bonus etiam dormitavit Homerus, & Paracelsi penna fuit ebria.

XV. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex spiritu vini phil. & spiritibus acidis, utpote Aqua forti, spiritu nitri, spiritu sulphuris, salis, &c. Aceto destillato &c.

73. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Paracelsi.

In tinctura Paracelsica pag. 37. Aurei Veller. Germ.

℞. Vinum optimum (*rubeum vel album Lullii*) rectifica toties, donec linteum in eo madefactum & accensum comburatur.

Hic

Hic ſpiritus vini dicitur Eſſentia. ℞. Vitrioli libras duas, nitri libram unam, de quibus deſtilla Aquam fortem in Eſſentiam vini prædictam, poſtea digere per 19. dies, ut bene uniantur.

Annotationes.

Quod Adepti diverſimode tam cum oleoſis quam Aridis acuerint vini phil. ſpiritum, ſufficientem dedimus exemplorum copiam in antecedentibus menſtruorum vegetabilium generibus; jam quibus modis acuendus ſit hic ſpiritus Acidis, monſtrabitur in menſtruis ſequentibus. In præſenti decimo hoc quinto genere conjungemus unctuoſum vini phil. ſpiritum aliquibus ſpiritibus acidis, ut eorum aciditate adjutus celerius & facilius, quam antea ſolus, Arida diſſolvat & perficiat. Paracelſus in recepto noſtro, ut nimiam efferveſcentiam in diſſolutione ſpiritus vini phil. in Aqua forti compeſceret, Aquam fortem deſtillavit in vini ſpiritum, ut ambo paulatim commiſcerentur, quæ ita invicem commixta porro digeſſit per dies decem. Idem menſtruum deſcribitur a Trithemio.

74. Aqua

74. Aqua fortis cum ſpiritu vini mixta Trithemii.

Pag. 46. aurei Velleris Germ.

℞. Spiritus vini libras tres, Vitrioli, Nitri, ana libram unam, deſtilla ſpiritus Aquæ fortis in prædictam Aquam vitæ, digere per octo dies

Quantitas hæc Aquæ fortis inſufficiens eſt ad diſſolvendum libras tres ſpiritus vini; forſitan pro libris totidem intelligendæ ſunt unciæ. Nullum hic requiritur artificium, dummodo Acidum & oleoſum commiſceantur invicem. Olim, vice Aquæ fortis, Adepti uſi fuere Aceto deſtillato pro hoc Menſtruo. Ita

75. Acetum cum ſpiritu vini mixtum Baſilii.

Cap. de Weineßig. *In Repet. Lapidis.*

Der Weineßig *(Acetum Vinum, verbum indeclinabile ſimplex)* non eſt Acetum Philoſophorum, quod liquor alius eſt, ipſa videlicet lapidis materia, quoniam ex Azot Philoſophorum conficitur lapis Philoſophorum. Acetum vinum vero componitur ex communi Azot deſtillato (*Aceto com.*) & ſpiritu vini (*videlicet philoſophici:*) Et alibi *libro de Particularibus de particul. Veneris.*

De

De hac, *inquit*, præparatione modo locutus fui parabolice in libro Clavilum (*in Repetitione*) *capite de* Weineßig, ubi dixeram, quod commune Azot (*Acetum*) non ſit materia lapidis, ſed Azot noſtrum ſive materia prima extractum e communi Azot & Vino, quod compoſitum ſuccus expreſſus dicitur uvarum immaturarum, quo cum veneris corpus diſſolvendum & in vitriolum redigendum (*deinde in Azot noſtrum, primam lapidis materiam, mercurium philoſophorum, ſpiritum mercurii ex vitriolo, &c.*) quod optime obſervabis, ut a multis laboribus & periculis ſis immunis. Mercurius Philoſophorum, *inquit libro de concluſionibus ſect. 2. de vitriolo Philſophorum*, ſive materia prima lapidis arte conficienda venit, nam noſtrum Azot non eſt commune Acetum, ſe extractum mediante communi Azot.

Quamvis itaque ex communi Azot vel Aceto deſtillato & vini phil. ſpiritu menſtrum confici poſſit philoſophicum, ut & in quorundam corporum diſſolutionibus ſufficiens & appropriatum; nihilominus, quoniam præſertim in metallorum, mineraliumque uſu alchymico ſit minus acutum, ideo Aceti loco ſumpſere Adepti Aquam fortem, ut videlicet eo citius ſua perficerent opera.

Scias *inquit* Iſaacus Hollandus, majores noſtros in arte laboraſſe variis modis, atque

tamen ad unum eundemque finem pervenere; verum lapis eorum non æque magnam projectionem fecit, hic altam, ille longam, prout opera (*menstrua*) acuta fecere aut alti coloris. Nonnulli diu desudarunt, antequam lapidem produxere; alii acumine ingenii tempus abbreviarunt, ut jam quotidie fit multo sudore & labore. Nostri majores alii tres annos, alii quatuor laboravere, antequam lapidem produxerunt: illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non nisi Aceto destillato utebantur; nunc eorum posteri aquas fortes adinvenere, quod opus multum abbreviavit. *Cap. 6. libr. 2. Oper. min. pag. 423. Volum. 3. Theat. Chym.*

Ad illud usque tempus corpora erant aperienda lente, videlicet calcinando, reverberando, solvendo in acri nostro Aceto, (*Aceto cum spiritu vini phil. mixto*) idque posteri animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam fortem adinvenerunt, quæ viam illis multum abbreviavit. *Cap 77. libr. 1. oper. min. pag. 358. Volum. ejusdem.*

Adepti non Aceto & aqua forti tantum, sed omni spiritu acido non tingente, videlicet salis, sulphuris, &c. hunc vini phil. spiritum dissolvebant, ut præsens conficerent menstruorum genus. Ita præparatur

76. Spi-

76. Spiritus ſalis Baſilii, *Libr. Partic. in Particul. Solis.*

℞. Spiritus ſalis optime dephlegmati partem unam, ſpiritus vini (*phil*) optimi absque omni phlegmate, ſive ſulphuris vini partem ſemis, lutatis vaſibus deſtilla fortiter, ut nihil remaneat.

Si deſtillato ſuperaddas novum vini ſpiritum, & tempus aliquod digeras, fit dulce; oportet ergo ſpiritum vini diſſolvere in ſalis ſpiritu absque digeſtione, ne pereat hujus ſpiritus aciditas vel ſalſedo. Guido loco ſpiritus vini phil. aliquando ſumpſit ſuum circulatum vel minus vel majus, in quod deſtillavit ſpiritum ſalis.

77. Spiritus ſalis Guidonis, *Pag. 7. Theſauri. Chym.*

℞. Menſtrui vegetabilis minoris (*ſub* No. 36.) vel magni (*ſub* No. 38.) libram unam, pone in recipiente capaci. Deinde ℞. Salis com. vel Gemmæ, lapidis Tripolenſis ana libras quatuor, deſtilla ex retorta terrea, igne aperto, primo leni, usque ad totius phlegmatis extractionem; deinde appone recipiens cum circulato, & deſtilla ſpiritus, usque dum ne guttula olei ſalis aſcendat: & menſtruum habebis acuatum.

Aliquando, ut menſtrua hæc fortiora redderent, Acidum ſeparavere vel abſtraxere ab oleoſo, ut vini phil. ſpiritus remaneret in forma olei vel glaciei. Ita ſit

78. Aqua fortis cum ſpiritu vini mixta Lullii,

In Elucidat. Teſtam. pag. 147. Artis aurifer.

℞. Vitrioli partem unam, Nitri partem unam, Aluminis partem quartam, omnia miſceas bene inſimul, & pone ad deſtillandum lento igne, donec humiditas recedat; tunc da fortiorem, & ultimo fortiſſimum, donec albificetur alembicus: tunc enim eſt præparata aqua fortis. Poſtea ℞. Aquæ prædictæ libram unam, & pone in cucurbita magna, & funde deſuper uncias quatuor aquæ vitæ (*ardentis*) quatuor vicibus deſtillatæ, & pone deſuper alembicum cum ſuo receptorio; tunc faciet magnos ſtrepitus bulliendo cum maximo impetu ſine igne. Quapropter commixtio aquarum debet fieri ſuceſſive. Tunc pone in aliam cucurbitam minorem, & pone deſuper alembicum cum ſuo receptorio, & in balneo deſtilla Aquam, ut ſolummodo materia remaneat in fundo vaſis in forma Glaciei; reaffunde Aquam, & deſtilla iterum, & hoc reitera novem vicibus: tunc manebit in fundo oleum vel materia ut glacies.

Hoc Lullii menſtruum clarum eſt, quapropter noſtra elucidatione non indiget. Deſcribitur autem ab Anonymo quodam apud Rhenanum hoc modo.

79. Aqua fortis cum ſpiritu vini mixta Anonymi cujusdam,

Libro de Principiis naturæ & Arte alchym. pag. 28. ſyntagm. Harm. Joh. Rhenani.

℞. Nitri & Aluminis ana, & deſtilla phlegma, donec ſpiritus fortes & diſſolventes aſcendant, & his præpone recentem & mundam aquam deſtillatam, & in eam ſpiritus igne fortiſſimo urge. Deinde ℞. Spiritus vini bene purgatos, ac ſubtiliter deſtillatos per balneum, de his recipe uncias quatuor ad libram unam aquæ fortis, in cucurbitam magnam, ſuperpones ei alembicum, claude & loca eam in Aquam frigidam, ac ebulliant, donec ceſſat bullire. Tunc loca in balneum, & deſtilla aquam, ſic ut ſpiritus adhuc humidi remaneant; tunc reaffunde ipſis Aquam prius extractam, & fac ut prius, & illud ſepties repete, ſemper deſtillans cum igne leni, donec non velit deſtillare, ſed remaneat in fundo inſtar olei.

Ex Receptis hæc obſervamus notatù digna.

1. *Spiritum vini phil. in ſpiritu acido quodam diſſolutum, menſtruum eſſe minerale, noſtram Aquam fortem, Acetum noſtrum, Acetum deſtillatum, Acetum cum ſpiritu vini mixtum, noſtrum ſpiritum ſalis, ſulphuris, &c.*

2. *Spiritum ejusdem vini in acido cum maxima diſſolvi efferveſcentia. Hinc ſumme cavendum, ne ſpiritus vini phil. nimium effundas in Aquam fortem; & vice verſa. Tutius enim eſſet Aquam fortem deſtillare deſuper vini phil. ſpiritum, juxta Paracelſi monitum.*

3. *Sumere Aquam fortem cum ſpiritu vini mixtum, pro Aceto cum ſpiritu vini mixto, aut ſpiritu ſalis cnm ſpiritu vini mixto, &c. licitum eſſe, præſertim in operibus alchymicis.*

4. *Menſtrua hæc eo fortiora fieri, quo magis abſtrahantur ab acido in diſſolutione debilitato.*

5. *Adeptos etiam uſos fuiſſe menſtruis corroſivis vel aquis fortibus. Sunt non tantum communium laborantium & ignorantium, ſed Adeptorum etiam quidam, horum menſtruorum præparationem & uſum neſcientes, qui contra corroſiva hæc menſtrua ſcripſere.* Fatui, *inquit Bernhardus*, ex minoribus

mine-

mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosivas, in quas projiciunt species metallorum, & eas corrodunt. Putant enim illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul scilicet solventis & soluti; ut ex utroque nempe masculino & fœminino semine nova species resultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvat, nisi illa, quæ permanet in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi, &c. sic tamen solvere se putant in natura errantes, sed non solvunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus ut prius liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non solvuntur, & tanto magis a metallica specie alienantur. Quare hujuscemodi solutiones non sunt fundamentum Artis transmutatoriæ, sed potius imposturæ Alchymistarum sophisticorum, qui putant in his hanc artem sacram latere, &c. *Epist. ad Thom. de Bononia pag. 60. Artis aurifer.* Sic in Regeneratione metallorum, *inquit Sendivogius*, sinistre proceditur a vulgaribus Chymicis. Corpora metallica solvunt sive mercurium, sive aurum, sive saturnum, sive lunam, & corrodunt illa aquis

 for-

fortibus & aliis rebus heterogeneis ad veram artem requisitis; postea conjungunt & simul cogunt nescientes quod ex corpore humano dissecto non generatur homo, &c. *Tract. 6. pag. 488. Vol. 4, Th. Chym.*

Some do by Art corroding waters make,
In which metalline species they calcine,
But then the liquor doth the earth forsake
Nor by mans skill together they will combine:
This way to fools we leave, for nothing fit,
But for to waste ones thrift, beware of it.

Pag. 41. of the 2. part of the Marrow of Alchymy.

Hæc & ejuscemodi dicta contra nostra torquent menstrua mineralia sive acida, ubi contra communes non sapientum aquas fortes fuere scripta a Philosophis. In isto passu, *inquit Lullius*, erant ignorantes, arbitrantes corpora metallorum cum fortibus aquis communibus dissolvi, ut supra dixi in principio hujus operis, & adduci ad primam sui materiam vel naturam; sed si libros nostros legissent, scirent utique tales liquores intentioni Philosophorum repugnare, &c. *Compend. animæ Transm. pag. 194. Volum. 4. Th. Chym.*

Lullii mentem explicat Parisinus fidelis, ejus discipulus: Quæ de aquis fortibus nobis

bis objiciuntur, illas videlicet in arte inutiles esse, & nihilominus a Lullio doceri, aliter accipienda sunt. Hoc modo enim differentiam inter aquas fortes sapientum & vulgares ponit, &c. ideoque Raymundus, cum aquas acutas rejicit, aquas fortes separationis intelligit, non vero sapientum aquas. *Cap. 6. libr. 1. Elucidar. pag. 206. Volum. 6. Theat. Chym.*

Sed, quod ipsa commonstrabunt menstrua, nobis vel authoritatibus vel argumentis elucidare non nisi superfluum foret.

XVI. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex Aceto philos. & salibus volatilibus, uti sunt sal armoniacum vulgi, urinæ, &c.

80. Oleum armoniaci Guidonis,

Pag. 11. Thesaur. Chymiatr.

℞. Olei salis (*menstrui sub* No. 71. *descripti*) libram semis, salis armoniaci (*vulgi*) uncias quatuor. Sal solve in oleo, dissolutum cohoba ter per alembicum.

Annotationes.

In genere antecedente spiritus vini phil. dissolvebatur in Acidis; jam, ut menstrua

 hæc

hæc oleoſo-acida fortiora redderent Adepti, his addidere ſalia, id eſt, arida acidis diſſoluta & cryſtalliſata. In hoc præſenti genere ſumpſere ſalia volatilia, utpote quæ facilioris præparationis ſunt; in ſequenti ſalia fixa, fortioris utpote virtutis. Nihil eſt in recepto Guidonis vel difficile vel obſcurum, niſi in dubium vocare velitis ingredientia, quæ ambo communia eſſe nequeunt, quoniam Guido menſtruo hoc aurum philoſophice ſublimat Quicquid etiam legis in libris Chymiæ practicæ, ſemper juxta literam intellige (artis loquendi terminos ut excipias, non eſt, quod te admoneamus) ſi modo ita, hoc quod promittitur in præparatione & uſu fieri queat; ſi non: Senſum analogicum quære non in præparandi methodo & uſu; ſed in ingredientibus. Juxta quam regulam vel oleum ſalis; vel ſal armoniacum, vel ambo philoſophica eſſe debent, eo quod communibus aurum ſublimari nequeat philoſophice. Quod oleum ſalis ſit menſtruum philoſophicum, probavit oleum ſalis Paracelſi, ut & ſpiritus vel oleum ſalis Baſilii, quo ſulphur ſolis extrahit Cap. 6. de Rebus nat. & ſupernat.

Quod Guido idem oleum intellexerit probabile eſt, alias enim olei nomen improprie attribueretur a Philoſopho tenui & communi ſalis ſpiritui. Sed ſi malles, Guidonem per oleum ſalis communem intellexiſſe ſalis ſpiritum,

ritum, oportet ut per ſal armoniacum non vulgi, ſed ſal harmoniacum vegetabile (ſpiritum vini phil. ſale quodam exſiccatum & denuo ſublimatum) intelligas, nam & ita menſtruum conficeres ejusdem, ſi non & fortioris virtutis, ſequentis decimi octavi Generis ſpeciem. Sed ſi ambo & oleum ſalis & ſal harmoniacum aſſumeres philoſophica, menſtruum inde produceretur præcedentibus ambobus adhuc fortius; Hic errare potes de vero & genuino Recepti ſenſu, ſed nunquam de veritate Chymica, quamdiu manu ductus fueris a ſpiritu vini phil. Aſt hic eſt, ut ſumme caveas, ne falſa falſorum lachrymiſtarum recepta aliquando incogitanter tranſmutes in vera; impoſſibile in poſſibile; mendacium in veritatem; & nequam in Philoſophum.

Aliquando ſal armoniacum vulgi imprægnarunt tinctura quadam, ut menſtruum conficerent altius. Ita facta

81. Aqua ſalis armoniaci Iſaaci,

Cap. 47. 2. oper. min. pag. 460. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Sal armoniacum, ſublima ipſum per vitriolum Romanum, libram unam ſalis armoniaci in libras duas vitrioli; tum contere denuo ſuper fæces, iterum ſublima, tum fæces abjice; tum ſublima rurſum per duas

libras vitrioli recentis, fac ut ſupra, & itera novies. Iſtud ſal armonicum pulveriſa, pulverem vitro inde; ſuperfunde Acetum deſtiltum (*phil. ſive menſtruum aliquod decimi quinti Generis*) ut tantummodo ſolvatur nec amplius, quam ut ſal armoniacum ſolummodo aqua fiat tam crocea quam ſol, quia ſal armoniacum per vitriolum erat ſublimatum, atque id tincturam producebat. Eſtque hæc ea aqua ſalis armoniaci qua cujus confectionem ſupra pollicitus ſum me docturum.

Ex Receptis obſervamus.

1. *Oleum ſive Eſſentiam ſalis menſtruum fieri fortius ſalium volatilium additione.*

2. *Hoc de menſtruis præcedentis decimi quinti generis intelligi etiam debere.*

3. *Menſtrua hæc eadem eſſe cum menſtruis vegetabilibus quarti generis; niſi quod ſuperadditum habeant Acidum.*

4. *Menſtrua hæc eſſe facillimæ præparationis, utpote quæ tribus tantum fiunt cohobationibus.*

5. *Cunctis in Chymia ſecretiori verſatis per difficile eſſe errare. Facile enim quilibet artis hujus practicam intelligens explicabit cujuscunque Adepti receptum etiamſi obſcuriſſimum, vel ex uſu, vel titulo, vel ipſa*

ſa præparandi methodo. Quaſi impoſſibile enim eſt, quod ex dictorum trium uno vel altero, non hauriat lumen aliquod, vel directionem ſufficientem inveniendi idem receptum clarius vel in ejusdem vel alterius Adepti ſcriptis. Et quamvis quidem interdum occurrant recepta, quæ receptis Chymiæ vulgaris in titulo, præparandi modo & uſu ſimilia eſſe videantur, attamen artis noſtræ diſcipulus dijudicabit facile de horum receptorum vel approbatione vel rejectione. Dantur enim ſigna infallibilia, quæ verum a falſo diſtinguunt menſtruum. Unicum ſequens hic nobis ſufficiet: Boni menſtrui qualitas eſt, ut vel ſuaviter vel violenter diſſolvat corpora, eaque reddat non ſolum volatilia; ſed pingua etiam, imo eadem reducat in oleum verum liquoribus aquoſis vel ſupernatans vel ſubſidens. Hoc menſtrui attributum nulli communi diſſolventi competit, ſed ſolis philoſophicis tantum, ex unctuoſo vini phil. ſpiritu confectis, qui ſpiritus ſolus ſui permanentia aridum metalli, ſulphur & tenuius & pinguius reddit; quodcunque ergo menſtruum in cujus uſu talia promittuntur, quæ communibus fieri nequeunt, id philoſophicum eſſe dicito, obſervata tamen una vel altera cautela.

1. Quod receptum ſit noti alicujus & non ſuſpecti authoris; non cujuscunque fumivenduli,

duli, magna & multa promittentis ſine baſi. Quare quodcunque receptum ſua authoritate carens, utut veris ſimile videatur, ut ſuſpectum rejicidendum eſſe putamus.

2. *Quod receptum ſit non ſolitarum, non in uno ſed diverſis locis ab eodem authore deſcriptum, vel ſaltem in ſuis ingredientibus clariſſimum. Eadem enim nomina hanc apud hunc habent ſignificationem, aliam apud alium Adeptum; quamdiu itaque per loca collateralia non ſcitur, quod ſibi velit author per ſuas materias, ejusmodi recepta incerta declaramus.*

3. *Quod receptum ſufficientem in ſe contineat operandi regulam, ut videlicet pateat num in parte, num in toto volatiliſandæ ſint materiæ; qualiacunque autem breviori verborum ſyrmate obſcuriora, ut imperfecta ſeponimus.*

XVII. GENUS.

Menſtrua mineralia ſimplicia ex Aceto philoſ. & ſalibus fixis non tingentibus, tam vegetabilibus, quam mineralibus.

82. Aqua Comedens Paracelſi, *Lib. X. Arch. Pag. 37.*

Sub aqua comedente vel corrodente intelligimus Acetum cum ſpiritu vini (*philoſ.*) mix-

mixtum, quod toties a ſale communi abſtrahatur, donec in Acetum faceſſerit.

Annotationes.

Acetum philoſophicum, ſive Acetum cum ſpiritu vini phil. mixtum, quod ſalibus volatilibus acutum reddidiſtis in genere præcedente, magis fit forte ſalium fixorum ita dictorum permixtione. Varia ex ſalibus alcalibus deſcripſimus menſtrua vegetabilia in illorum quinto genere, quæ ſi loco ſpiritus vini phil. præpares Aceto philoſophico, hujus generis inde fierent menſtrua mineralia, licet alio & vario fuerint præparata modo, ſolo hoc deſcrimine, cum vini phil. ſpiritu fiunt ſatis tarde; hæc cum Aceto philoſ. conficiuntur multo citius; imo citiſſime componuntur, ſi menſtruis vegetabilibus adjungantur Acetum vel commune vel philoſophicum. Aqua comedens tertium eſt menſtruum, quod ex ſale communi fieri obſervavimus. Primum habetur in quinto genere menſtruorum vegetabilium, ubi ſal com. fuſum & reſolutum per deliquium mediante vini phil. ſpiritu redigitur in oleum ſive Eſſentiam ſalis, quæ dein cohobando aliquoties cum eodem ſpiritu fit dulcis, & transmutatur in Arcanum ſalis ſive circulatum minus ex ſale com. Secundum extat in decimo quarto genere, ubi præ-

prædictum ſalis oleum in ſua acida (ſalina potius) relinquitur Eſſentia. Tertium, quod in præſenti docetur genere, cumprimo convenit, niſi quod non vini phil. ſpiritu, ſed Aceto phil. adeoque citius hoc præparetur, & in uſu fortius exiſtat ut menſtruum minerale. Diſſolve Arcanum ſalis ſive ſal circulatum in Acido quolibet non tingente, videlicet communi Aceto deſtillato, ſpiritu Nitri, ſulphuris, ſalis, &c. & evadet aqua comedens per ſimplicem commixtionem; e contra ſi debilites vel removeas acidum aquæ comedentis vel præcipitando cum ſpiritu vini com. aqua com. &c. vel digerendo per ſe, habebis Arcanum ſalis ſive Aquam ſalis circulati-

Quod de ſale com. dictum, hoc etiam de Nitro, Alumine, cæterisque ſalibus non tingentibus intellectum eſto. Receptum aquæ comedentis ex ſe clarum eſt, niſi quod in latina verſione, a Salis Nitri ſpiritu, *male legatur; cum autographum germanicum* a ſale communi, *habeat. Errorem ut corrigas oportet.*

Non tantum ex ſalibus mineralibus non tingentibus, ſed etiam ex alcalibus vegetabilibus hujus generis conficiuntur menſtrua. Ita fit.

83. Aqua fixativa Trithemii,

p. 37. Aurei veller. Germ.

℞. Aquam fortem cum ſpiritu vini mixtam (*ſuperius ſub* No. 74. *deſcriptam*) cui adde olei Tartari per deliquium libram ſemis, deſtilla ſpiritum, phlegma abjice, & Terram ſive ſal reſiduum in ſpiritu ſolve.

Pro rerum fixationibus ſolutum ſerva; pro volatiliſatione autem, ſal Tartari cohobandum eſt toties, usque aſcendat per modum ſalis com. in aqua comedente.

Huc refertur menſtruum, quod dicitur

84. Aqua mirabilis Iſaaci,

Cap. 29. 2. oper. min. & pag. 91. manus phil.

℞. Urinam veterem, deſtilla lento igne, deinde fortiori, ut quicquid poterit aſcendat; deſtillatum toties rectifica, removendo omnem pinguedinem vel oleum, donec nullas poſt ſe relinquat fæces. Caput Mortuum in fundo relictum calcina per duas horas, absque ſalis fuſione tamen, ex calcinato aqua communi extrahe omnem ſalſedinem; lixivium evapora ad cuticulam, ut ſal cryſtalliſetur; reitera aliquoties, ut ſal fiat puriſſimum. Quod ſolve in urina deſtillata. Tum ℞. Hujus urinæ regeneratæ menſuras ſex, Aceti deſtillati, ſpiritus vini (*phil.*) ana

men-

mensuras tres, salis communis libras duas, salis armoniaci, Tartari calcinati, ana libram dimidiam; solve hæc omnia invicem in Aquam mirabilem.

Similem fere Aquam habuit Basilius, nisi ut suam destillet per alembicum, cujus descriptio sequitur.

85. Aqua Resuscitativa Basilii,

Pag. 81. Currus triumphalis Antim.

℞. Salis ex urina humana clarificati & sublimati, salis armoniaci, & salis tartari, ana partem unam, salia misce, affunde acetum forte (*phil.*) luta luto sapientiæ, digere salia sic per mensem in calore continuo, denique destilla acetum per cineres, donec salia sicca remaneant; quo facto admisce terræ venetæ partes tres, urge igne forti per retortam: & habebis spiritum mirum ad conficiendum mercurium currentem ex Antimonio.

Eandem Aquam invenimus etiam pag. 39. suarum manualium operationum.

Aliquando loco spiritus vini phil. Adepti usi fuerunt oleoso crudo quodam in horum menstruorum confectionibus: ita Paracelsus cum cera in aqua forti dissoluta volatilisavit 4. salia in menstruum hujus generis.

86. Aqua

86. Aqua Sallabri Paracelsi,

Libro de Reductione Metallorum in argentum vivum, sive Tractatu 4. Rosarii novi olympici Bened. Figuli Pag. 24.

Scies, nullam nobis esse cognitam methodum reducendi metalla in mercurium, breviorem ea, quam exhibuimus in libello nostro de putrefactione quatuor salium, quæ ibidem vocavimus sallabrum; videlicet istorum (*salium, ut inferius*) quodlibet redigatur in Aquam puram vel oleum, (*per deliquium*) quæ in æquali pondere permixta dicuntur Lac Veterum. Quod Lac philosophicum impone recipienti forti, & quinquies desuper destilla spiritus ex vitrioli calcinati, Aluminis calcinati, & Nitri optimi ana, & mixtum vocabitur aquila volans, metalla unguibus suis in altum rapiens; metallum sublimatum contere in pulverem, a quo spiritum vini fortis ad digiti supereminentiam affusum ter vel quater leniter in balneo abstrahe, & recipies metallum vivum vel currens ad modum mercurii vulgi. Aquila autem redditur volatilis hoc modo: Lacti philosophorum dictis spiritibus acuato, vel aquilæ affunde ceram optime eliquatam ad digiti crassitiem, destilla ex cucurbita in balneo phlegmata una cum spiritibus, quod cohobandum est toties, usque dum omnia fuerint coagu-

lata vel bene commixta; & habebis boracem philoſophorum de quo in libello de virtute vitrioli ſcripſimus, in quo aquila volatilis, cum pennis ſuis, id eſt, ſpiritibus ſeſe abſcondidit. Jam recipe metalli, cujuscunque volueris calcem ex aqua forti, partem unam, aquilæ volantis partem ſemis, commiſce, pone ad putrefaciendum per novem dies, quo longius eo melius; deinde ſublima materiam ex arena in cucurbita bene lutata, & aſcendet totum quodcunque ſumpſeris metallum, quo cum procede ut modo dictum ſuperius. Sallabrum ex libro allegato (*de putrefactione 4. ſalium*) deſcriptum. ℞. Sal Nitri, ſal gemmæ, ſal commune, ſal cinerum clavell. ana, quodlibet ſolve per ſe & purga ab omni terreſtreitate, ex omnibus invicem permixtis claram confice & perſpicuam aquam, quam iterum coagula in vaſe mundo; & ſal invenies alterius coloris, videlicet cerei, penetrans & edulcorans, diſſolvens & figens. Hoc ſal ſit tibi in honore & amore, ſiquidem in eo ſunt multa Arcana: fixat enim volatile, & vivificat ſpiritum mortuum; durum & friabile emollit, & ab omni lepra & veneno liberat; figit Arſenicum, præterea etiam plura opera præclara ad optatum & felicem promovet finem.

Inprimis ut caveatis ab hoc & ejuscemodi menſtruis vos admonitos velimus. Myſterium

sterium enim latet in hisce receptis, quod ut observetis necessum est, ne post varia in vanum tentata experimenta periculosissima in dubium vertetis eorum veritatem. Vobis incipientibus sufficiat: Impossibile esse, ut cera vel aliquod aliud oleosum agere posset vices spiritus vini philosophici. Nulla esset hujus spiritus in tota Arte necessitas, si cruda oleosa præstarent idem, quod iste purificatissimus & unctuosissimus liquor. Nemo nisi peritus vini phil. spiritum præparando methodi hæc conficiet menstrua, ubi cætera omnia a quolibet confici possunt idiota, modo ex dono possideat hujus vini spiritum. Adepti in hisce receptis & præparant & acuunt hunc vini spiritum; non mirum ergo, quod laborem sophiæ vel penitus omiserint, vel non satis expresserint in eorum compositionibus; unde etiam menstrua hæc ad vini phil. spiritus præparationem potius pertinent, quam ut cætera omnia ad hujus spiritus usum vel horum menstruorum compositiones. Nec illorum hic meminissem, nisi hæc (sciens loquor) pluribus damno fuissent.

Nomen Sallabrum dicitur quasi salis labrum, non quod sal sit in hoc labro continendum, quemadmodum candelabrum vocatur, quod in eo candelæ figantur; sed quod potius in hoc labro salino, alicujus metalli Essentia, ignis, vel lumen aliquod chymi-

cum sit vel reservandum vel conficiendum: quemadmodum Alumen apud Isaacum in Manu philosophor. pag. 28. Lucerna *dicitur.*

De hoc salis labro Thomas Aquinas in Lilio Benedicto pag. 1085. Vol. 4. Th. Chym. ita:

Adde labrum salis quanta sit sexta duorum
Conjunge poneque simul —

Ibidem hoc salis labrum medium conjungendi Tincturas *vocat*, medium inter duo extrema, inter durum & molle, inter lunam & spiritum, corpus & spiritum: uti sanguis menstruus est medium inter sperma masculi & femellæ; ita hoc sal nostrum. *Pag. 1085.* Sallabrum salem tonantem, lapidem illuminantem & pinguedinem aquilæ *nuncupat. Pag. 1087.* Sal Alembrot, lapidem Bore (*Borax*) & pinguedinem aquilæ. *Pag. 1097.* Tincar, Borax.

Sallabrum hoc, sive labrum salinum, a Paracelso componitur ex hisce salibus: Nitro, sale gemmæ, sale communi, & Alcali.

Guido quatuor sequentibus usus est in sua metallorum reductione in mercurium: Sale communi Alcali, sale Armoniaco & sale Tartari. *Pag. 23. Thesauri Chym.*

Thomas de Aquina eadem salia Guidonis recepit pro suo salis labro. Affinitatem, quam observo inter Paracelsi salia, Gemmæ & commune, animadverto etiam inter sal Tartari

&

& Alcali Guidonis; at recepti Basis super hæc quatuor salia non stabilitur. Nitrum & sal com. invicem fusa & resoluta per deliquium aliquando satisfecere Paracelso. Nec in cera recepti jacet mysterium, cujus loco si aliud elegeris minime errabis. Ejusdem vice aliquando usus est oleo lini in aqua sextæ gradationis; sed de hac insequentibus.

Ex Receptis annotamus.

1. *Menstrua hæc esse menstrua vegetabilia simplicia quinti generis acidis dissoluta. Dissolve quodlibet istorum in aqua forti comm. & menstruum habebis hujus generis. Remove autem Acidum, & foret iterum ut antea menstruum vegetabile.*

2. *Menstrua hæc ratione aciditatis & citius fieri, & potentius operari dictis menstruis quinti generis.*

3. *Non semper componi ex vini phil. spiritu; sed fieri etiam mediante oleoso aliquo vulgari, modo tentetur per artistam in spiritus vini philosophici methodo expertum.*

4. *Menstrua hæc absque omni additione argenti vivi vulgi, sed propriis viribus reducere metalla & mineralia in mercurium currentem.*

5. *Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata satis proprie dici mercurios philoso-*

phorum, quoniam uti mercurius ſublimatus communis ita hæc facillime reſuſcitantur in argentum vivum currens.

XVIII. GENUS.

Menſtrua mineralia ſimplicia ex ſale Harmoniaco vegetabili, & acidis non tingentibus.

87. Aqua fortis Iſaaci Hollandi,

Cap. 122. 1. oper. min. pag. 397. Vol. 3. Th. Chym.

Conficies aquam fortem ex ſale armoniaco & ſale nitro ana, ac ſalnitrum in pulverem ſiccum ſiccabis. Tum probe ſal armoniacum inter pulverem ſalis nitri intermiſce; ita ut bene inter ſe permixta ſint, ac incorporata unum in altero. Tum deſtillanda pone, nec receptaculum ſtricte ad roſtrum luta, antequam deſtillare incipiat. Nam ſi initio receptaculum ad roſtrum alembici lutas, ſpiritus ſylveſtres ventoſi inſunt materia, qui receptaculum diſrumperent, ſed cum aliquantiſper deſtillavit, luta intrepide roſtrum, atque Aquam ſecundum artem deſtilla.

Annotationes.

Præter Acetum Philoſophorum datur ſal harmoniacum, ſub cujus nomine lateſcit

vini

vini phil. ſpiritus omnium menſtruorum radix, concentratus utpote, exſiccatus in Arido & ſal mirabile ſublimatus. De hoc ſale, non communi ſale armoniaco, in Acidis communibus non tingentibus diſſoluto, hoc præſens tractat Genus. Ex communi etiam ſale armoniaco ſuperius quidem confecimus menſtrua philoſophica, mediante Aceto philoſophico, ſive Acido cum ſpiritu vini phil. mixto. Hujus autem generis menſtrua illis fortiora ſunt cum vini phil. ſpiritus ſublimatus in ſulphur vel mercurium vegetabilem melior redditur, ſcilicet vel Alcali, vel Arido quodam olim fixato acuatus; hinc Acido diſſolutus, nobilius etiam præbet menſtruum. Iſaacus in Recepto noſtro ſal harmoniacum veget. cum tantundem ſalis Nitri commiſcet, ut in ſubſequenti deſtillatione ſal vegetabile ſolvatur in acido minerali ſalis Nitri. Quoniam autem ſolutio hæc, ob ſubitaneam oleoſi & Acidi efferveſcentiam, nimis periculoſa ſit, ideo receptaculum ſtricte ad roſtrum lutare non auſus eſt. At cum ſimilis fervor habeatur in deſtillatione communis ſalis armoniaci & ſalis Nitri, probandum nobis eſt, Iſaacum per ſal armoniacum, intellexiſſe non commune, ſed philoſophicum. Quod primo probamus ex menſtrui uſu, de quo Iſaacus ita: In aqua confecta ſalem tuum ſolve & in balneo pone, alembico vitreo ſuperimpoſi-

 to:

to: Nec balneum magis accendas, quam ut manum tuam in eo ferre possis, ac receptaculum rostro admodum solide agglutina. Et supra in alembico erit pusillum foramen, ei infundibulum vitreum impone, per quod denuo alio aqua fortis infundi possit, cum opus est. Ac balneum in eo calore retine, quo dictum est ante, die nocteque; cumque vides aquam tuam fortem ad tam parvam pervenisse (*destillando*) quantitatem, sicut erat, cum solveres in ea solem, (recentem aquam fortem affunde) & sinas sensim destillare diem ac noctem ex balneo. Cumque iterum spissescit, rursum Aquam fortem materiæ superfunde, modis omnibus ut ante dictum. Id ter itera, semper aquam fortem recentem superfundens. Tertio vero libere siccum (*ad siccitatem*) destilla. Tum sine corpus illud refrigescere, ac receptaculum a rostro tolle, ac cera solide obtura. Alembicum ab olla aufer. Ac tum sume drachmam aut scrupulum ex olla, materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac Aquam communem destillatam superfunde, ac super fornacem colloca in testa cum cineribus, & aqua illa ad semihoram bulliat. Tum sinas sponte refrigescere, & stare sinas diem unam & noctem; & pulvis in fundo vasis subsidet. Aquam effundas sensim superne, ac Aquam reliquam super igne tepido evaporabis, ita ut pulvisculus tuus siccus fiat.

Cum

Cum vero ſiccus fuerit, exime, ac laminam argenteam candefacito, ac paululum tui pulviſculi laminæ candenti ſuperjicito: ac ſedulo vide, an pulvis non fumet; ac ſi fumare videris cave tibi a fumo, fumus enim te enecare poſſet, &c. *Pag. 397. ejusd. Vol.*

Tum materiam tuam, *pergit cap. 124.* aut pulverem tuum ei (*ſublimatorio*) inde, & tum magnum & lotum alembicum ſuperimpone, & ſolide luto operi, ita ut certus ſis nullos ſpiritus lutum penetrare poſſe. Sunt enim adeo ſubtiles ſpiritus ut tibi ſcribi non poſſet. Nam ſi ſpiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi eſſet. Ac luta ingens receptaculum ad roſtrum alembici, ac lutum illud ubique probe ſinas ſicceſcere. Tum ignem fornaci ſubjice, primum ignem admodum puſillum, ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua ſurſum ſublimare incipiat, quod igne puſillo fiet. Cumque materiam aſcendere vides, ſedulo adverte, ut ignem eodem ſtatu retineas, ut admodum leniter ſublimet, quod facile fiet: nam materia ſublimatur & aſcendit igni admodum puſillo. *Pag. 402. ejusdem Volum.*

Aurum in hac Iſaaci aqua forti diſſolutum, & una vel altera vice cohobatum, deinceps aqua communi ablutum adeo redditur volatile, ut igne admodum puſillo etiam aſcendat in ſublimatum venenoſiſſimum; idem

ſi præſtet quiſpiam tam facili methodo cum communi Aqua Regis ex ſale armoniaco & nitro confecta, iſtum non indigere hujus generis menſtruis dicemus; aſt commune ſal armoniacum ad ejusmodi præſtanda eſſe inſufficiens, vel Chymiæ vulgaris Tyrunculi dudum fuere experti.

Præter hujus menſtrui uſum, Encomia ſalis harmoniaci, quæ communi ejusdem nominis minime conveniunt hujus menſtrui probant excellentiam. Nunc docere volumus, *inquit*, quomodo & qua ratione animam, corpus & ſpiritum ſimul conjungemus, ut in ſe invicem ingrediantur. Nam contrariorum congregatio eſſe non poteſt, ut ſimul maneant ſine medio, (*quod in ſuperioribus vocaverat ſal armoniacum aut Aquam ſiccam, Cap. 146.*) Cape exemplum a tinctoribus qui pannos tingunt, &c. ita ſe res cum noſtro lapide habet. Quamvis corpora rite præparavimus, animam & ſpiritum: Niſi in ſe invicem ingrediantur, neque jam, neque ullo unquam tempore ſimul manebunt ſine medio aquæ ſiccæ. Jam dilecte, ubinam nunc Aquam illam reperiemus? Nam Geber ait: Aqua noſtra non eſt aqua nubium. Ariſtoteles inquit: Aqua noſtra eſt aqua ſicca. Hermes ait: Aqua noſtra ex ſordida ac fœtida menſtruali materia colligitur. Danthynus dicit: Aqua noſtra invenitur in veteribus ſtabulis

lis e latrinis ac fœtidis cloacis. Ac Morienus: Aqua noſtra creſcit in montibus ac vallibus, ac ſtolidi verba iſta non intelligunt, & putant mercurium eſſe; non eſt mercurius, eſt aqua ſicca, quæ ingredi facit & congregare omnes ſpiritus minerales, animam & corpus, atque ubi ea congregavit, recedit ac illis, ac fixa ſimul manere ſinit. Atque hæc aqua reperitur in omnibus rebus quæ in mundo ſunt. Nam niſi hæc aqua eſſet, fruſtra lapidem efficere niteremur. Nam quo pacto efficeremus, ut noſtræ materiæ præparatæ alia in aliam ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopolæ herbas ſuas ſimul congregant, eodem modo facere debemus, ſive in vegetabili, animali aut minerali ad opus perfectum faciendum, aut quintam Eſſentiam, ex rebus ſingulis diſtinctis Aquam ſiccam habere debemus. Itaque in rebus omnibus aqua ſicca ineſt, ut ſe ipſæ perfectas efficiant. Ideo Galenus ait: Res omnes ſuam propriam habent medicinam ad lapidem conficiendum ſive in minerali, animali aut vegetabili, absque ullarum rerum peregrinarum additione. Quare cum lapidem conficere volumus, aut ullam fixationem, conjunctionem illam aqua noſtra ſicca facere debemus, ſicuti de Tinctore & Pharmacopola dictum eſt. Ideo fit, mi dilecte, ut tam multi in errores incidant, quod naturam non intelligant nec ſequantur; Idcirco tibi

tibi de Tinctore & Pharmacopola mentionem feci, ut per eam rationem rudem, naturam intelligas, ut tua ipsius mente capias, nullam conjunctionem absque medio fieri posse. Quare omnia opera, quæ supra habentur, proba sunt; sed duo illa ibi non nominantur, spiritus videlicet atque aqua sicca, pondera ac congregatio, in quibus ars nostra tota consistit. Quare te adjuro, ut secretum istud nunquam patefacias; nam huic omnis ars quæ in orbe est, inclusa est, ac brevi tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendum. *Cap. 147, 148, 149. 2. oper. min. pag. 524, 525. Vol. 3. Theat. Chym.*

Ripleus eandem Aquam descripsit hoc modo:

88. Aqua Regis Riplei.

Pag. 349. Viatici.

Fac Aquam corrosivam de sale petræ & armoniaco, & non ponas ultra quatuor uncias in destillatorio, & trahe cum lento igne aquam, in qua dissolve & fac oleum solis, &c.

Hanc Aquam fortem Basilius Valentinus vocavit Balneum Regis, de quo ita in Elucidatione secundæ Clavis: Nota amice, & serio considera, quoniam hic latet principale secretum. Fac ut conficiatur Balneum, cave ne aliquid intret peregrini, ne nobile se-

men

men auri radicitus destruatur post ejus dissolutionem. Exacte itaque & cum cautela examina res, de quibus te informat clavis secunda; videlicet. Qualia materialia sint accipienda pro Regis Balneo, quo Rex dissolvi & ejus externa forma frangi debent, ut anima ejus immaculata exeat. Huic proposito subservient Draco & Aquila, id est, Nitrum & sal armoniacum ex quibus unitis conficitur aqua fortis uti informaberis in meis manualibus ubi tractaturus sim de particulari solis.

89. Balneum Regis Basilii.
Libr. Partic. in Particul. Solis.

℞. Salis petræ partem unam, salis armoniaci partem unam, silicum pulverisatorum partem semis, misce & destilla. Nota: Aquam hanc cum cautela & exacte esse destillandam, nam per methodum communem destillari nequit; expertus in chymiæ (*secretioris*) operationibus sciet, quid faciendum. Nota: Oportet ut habeas Retortam terream fortem bene lutatam, in cujus superiori parte exeat fistula dimidiæ spithamæ longa, & duorum digitorum lata, appone Recipiens magnum, luta bene, ignem per gradus augmenta usque dum Retorta candeat. Tum per fistulam injice cochleare hujus materiæ, & subito claude fistulam linteo madido, & spiritus impe-

impetuose transiens in recipiens; spiritibus sedatis aliud injice cochleare dictæ materiæ, ita procedendo, usque dum nulla materia supersit: & Aquam habebis Gehenneam, dissolvens Auri calcem in instanti in solutionem crassam, de qua mentionem feci in tertia parte, ut & in secunda clavi, non solummodo Aurum dissolvens, sed idem redigens in volatilitatem, &c.

Hoc Balneum Regis describitur etiam a Basilio in Revelatione manualium operationum. Ita

90. Aqua philosophica ad solutionem Auri Basilii,

Labore primo Revelation. man. operation.

℞. Salis petræ, salis armoniaci ana partes duas, lapillorum lotorum partem unam, tere simul, & per retortam (*tubulatam*) destilla aquam in recipientem amplum, injiciens per tubulum duas aut tres uncias; recipiens sit magnus, & jaceat in vase pleno aqua frigida, & lineis pannis humidis tegatur, ut spiritus refrigescant, valde enim incalescet; juncturas retortæ optime obtura, ignem succende, & retorta calefacta injice uncias tres materiæ, tubulo statim obturato transibunt spiritus, & recipiens albescet, & guttæ cadent. Cum spiritus consederint, injice denuo

nuo uncias tres, obturato statim tubulo, procede ut prius, sæpius mutando lintea madida; continua laborem hunc, donec aquæ satis habeas, quam obtura optime, ne evaporet, est aqua vera & Balneum minerale pro Rege.

Basilium æque ac Isaacum sale harmoniaco vegetabili non communi pro suo Balneo usum fuisse, usus ejusdem etiam probat.

℞. Aquæ hujus partes tres, calcis auri partem unam, misce in cucurbita, pone cum alembico super cineres calidos, solvetur; & si non solvatur totum, effusa aqua affunde novam, & hoc donec omnis calx soluta sit in Aqua; cum refrixerit; subsident fæces albæ in fundo, quas separa; aquam omnem conjunge, & in Balneo per diem & noctem digere; fæcibus denuo remotis per novem dies continuo digere, destilla aquam, ut materia in fundo remaneat olei similis, &c. destilla toties, donec omne aurum per alembicum transiverit. Ibidem. *Balneum hoc unctuosum aurum cæteraque metalla redigit in olea, quoniam ex oleoso vini phil spiritu, concentrato & exsiccato in Alcali quodam vegetabili, & Nitri spiritu, confectum est; ubi e contrario sal armoniacum vel Aqua Regis com. metalla ultra suam, id est, salinam naturam transmutare nequit, oleitatem enim, quam non habet, dare non potest. Isaacus ob Retortæ tubulatæ nondum fortassis tum*

temporis cognitæ defectum, non parvam spirituum jacturam passus est in hujus menstrui destillatione, quam Basilius dictæ retortæ ope resarcire annisus est; quamvis & hoc non sine sua difficultate.

Melius istud confecere Adepti recentiores Crinot, Trimosinus, & Paracelsus, destillationis difficultatem & spirituum jacturam observantes; qui simplici sed meliori modo sal harmoniacum vegetabile dissolvebant in Nitri spiritu vel aqua forti absque omni jactura, periculo & tædio.

91. Aqua fortis fortissima Paracelsi, *Libro 3. Arch. de separ. Elem. pag. 7.*

℞. Sal Nitrum, Vitriolum, & Alumen æqualibus partibus, quæ destillabis in aquam fortem; hanc rursus ad suas fæces affundes, iteratoque in vitro destillabis; in hoc aqua forti clarifica argentum, & postea in ipsa sal armoniacum solve.

Nec Paracelsum per sal armoniacum intellexisse commune, etiam ex usu menstrui demonstratur, quem ita describit: His peractis, accipe metallum in laminas redactum, & in aquam resolvas ibidem, id est, in eadem aqua; tandem separa per Balneum, rursum affunde. Hoc itera toties, donec in fundo repertum sit oleum, ex sole vel auro spacideum;

deum; ex luna lazurium; ex marte rubeum & valde obſcurum; ex mercurio album; ex ſaturno lividum & plumbeum; ex Venere viride prorſus; ex Jove flavum. *Ibid. Quis cum communi Aqua Regis diſſolvit unquam metalla promiſcue, tam argentum quam aurum in oleum, vel ſpacideum, vel lazurium? Ne quid dicam de metallorum omnium reductione in duas pinguedines rubram & albam Eſſentiam & corpus invalidum. Ab effectu ergo clarum eſt Paracelſum ſal Harmoniacum aqua forti diſſolviſſe pro ſua aqua forti fortiſſima.*

Guido addit quoa Paracelſus omittit ſalis armoniaci pondus in hujus menſtrui confectione.

92. Aqua Regis Guidonis,

Pag. 22. Theſauri Chym.

℞. Vitriolum ſal com. Nitrum, deſtilla in aquam fortem, accipe hujus libram unam, ſalis armoniaci *(phil.)* uncias quatuor, deſtilla adhuc ſemel.

Salomon Triſmoſinus aliquando metalla diſſolvit in communi aqua forti, & ſolutioni addidit ſal harmoniacum. Ita argentum aqua forti diſſolutum volatiliſavit cum prædicto ſale, lib. 8. Tinct. in Tinct. quin-

 ta

ta pag. 81. Aurei Velleris German. ℞. Lunæ puræ uncias quatuor, ſolve in aqua forti com. abſtrahe phlegma, adde reſiduo ſalis armoniaci drachmas ſex & affunde novam aquam fortem, abſtrahe iterum in cineribus ad oleitatem, hoc repete quater cum nova aqua forti, tandem urge fortiter; & luna aſcendet una cum aqua forti.

Aliquando Aurum & Argentum junctim hoc menſtruo volatiliſavit. In Tinctura Regis Julaton, pag. 16. Aurei Veller. ℞. Auri limati, ſalis armoniaci, ana uncias duas, quibus affunde argenti optimi in unciis octo aquæ fortis diſſoluti uncias quatuor, abſtrahe ad oleitatem, novam affunde aquam fortem, quod repete ter cum recenti aqua; & aurum una cum argento aſcendet per alembicum.

Lullius ſuam Aquam Regis confecit diſſolvendo ſal harmoniacum vegetabile in aqua acida mercurii ſublimati.

93. Aqua Regis Lullii,

In Exper. XVII.

℞. Mercurium bis cum vitriolo & ſale communi præparato ſublimatum ſemper cum novis materialibus, contere, & ſi ſublimati fuerit libra una, accipe albumina novem ovorum recentium quod albumen tamdiu concutias, ut videatur eſſe aqua. Mox miſce al-

bumen cum illo ſublimato, & pone in retortam habentem collum extenſum, junge illi receptorium quam optime clauſum, ſubminiſtrans illi ignem cinerum, in principio leviſſimum, donec eo gradu deſtillet. Ceſſante autem deſtillatione augebis ignem: Ultimo dabis ignem violentiſſimum atque hoc pacto pars mercurii tranſibit in aquam, pars vero in mercurium vivum, quod vivum transactum iterum ſublimabis & junge cum aqua deſtillata, prius tamen contritum, ac iterum deſtillabis ut ſupra, iterando magiſterium toties, donec totum ſublimatum tranſeat & convertatur in aquam. Quare poteris eodem modo multiplicare toties, quoties volueris, adjungendo illi ſemper aquæ ſublimatum novum, & deſtillando donec in aquam convertatur. Accipe igitur hanc aquam & pone in urinali parvo (*cucurbitu*) connectens ſibi capellum cum receptorio, poſt deſtillabis per balneum tamdiu, ut videatur tibi albumen illud immixtum transactum eſſe, quod ita cognoſces: accipe laminam ferream vel cupream, ſuper quam permitte unam guttam deſtillationis cadere, quæ ſi bulliat, & videatur diſſolvere, tum amove recipientem, annectendo alterum quamoptime clauſum & deſtillabis per cinerem, atque iterum per cineres hoc magiſterium iterabis ſepties Atque ita habebis aquam mercurialem, quæ tibi ſerviet

viet in multis operationibus. Accipe igitur unciam unam salis secundi Experimenti (*Salis Tartari volatilis sub* No. 17. *dati*) & uncias quatuor istius aquæ (*acidæ jam destillatæ ex mercurio sublimato*) & misce simul, & statim dissolvetur; postquam dissolutum fuerit, destillato per cineres lento igne juncturis optime clausis, ultimo ignem augebis, ut totum sal cum aqua pariter transeat per alembicum; postea in eandem aquam iterum immitte unam alteram unciam salis, ac per destillationem transmitte totam ut supra, atque hoc pacto reiterabis hoc opus destillationis quater: Singula destillatione adjungens illi aquæ unciam unam de dicto sale. Tum demum habebis mineralem aquam vegetatam atque acutam, cum augmentatione virtutis, & potentiæ proficiscentis a dicto sale vegetabili pretiosissimo, sine quo nihil fit.

Ex Receptis annotamus.

1. *Menstrua hujus generis esse menstrua vegetabilia simplicia sexti generis acidis dissoluta. Deme aciditatem, & erit iterum sexti generis menstruum.*

2. *Menstrua hæc ex aqua forti confici melius, utpote acido reliquis fortiori; fieri tamen etiam posse ex quovis alio minus forti,* ut-

utpote Aceto destillato, spiritu salis, sulphuris, &c.

3. Menstrua hæc inter mineralia simplicia esse optima, tam quoad conficiendi facilitatem, quam virtutis excellentiam.

4. Perinde esse, num metallum prius dissolvatur in communi aqua forti, posteaque addatur sal harmoniacum vegetabile; Vel, sal dictum prius, & deinde metallum.

5. Hasce Aquas Regis differre a communibus, eo quod promiscue metalla qualiacunque, tam argentum quam aurum dissolvant: Et eadem non in calcem sed oleum redigant, quod de vulgari Aqua Regis dici non potest.

6. Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata fieri summa artis venena.

XIX. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex spiritu Vini philosophorum, & spiritibus acidis tingentibus, spiritu Vitrioli, Butyro Antimonii, &c.

94. Spiritus Vitrioli cum spiritu vini mixtus Lullii,

Epist. accurtatoria, pag. 327.

Spiritus Vitrioli est magis siccus & grossus, quam spiritus quintæ Essentiæ aquæ ar-

 dentis,

dentis, & magna est concordantia inter spiritum Vitrioli, & naturam Auri, quia ambo ex iisdem principiis cum mineralibus trahunt originem. Ideo spiritus vitrioli conjunctus spiritui aquæ ardentis inspissat eum & eum cito adhærere facit Auro, ut secum fixetur; & crede mihi, quod hæc curtatio est præexcellens.

Annotationes.

Inter menstrua mineralia simplicia & composita hanc notetis differentiam : simplicia dissolvunt tantum; composita vero & dissolvunt & tingunt dissoluta. Rebus enim tingentibus mirum in modum exaltantur, & pluribus gradibus meliora fiunt, ita ut sint non sibi tantum sed etiam aliis sufficientia; unde merito dicantur aquæ tam graduatæ quam graduatoriæ. De simplicibus modo egimus hactenus; in hoc decimo nono genere examinanda veniunt composita ex duobus spiritibus oleoso & Acido tingente, uti in recepto præscripto ex vini phil. & Vitrioli spiritibus invicem permixtis, & destillando bis vel ter intime conjunctis. Præparatio est levissima, in qua tamen unicum hoc ut observetis non abs re foret: Quod ambo spiritus sint absque phlegmate, optimeque rectificati juxta sequentis Anonymi monitum.
Ex vino extrahitur oleitas urens, ergo participat

cipat cum ſulphure, & huic ineſt vere maxima virtus naturæ metallicæ, quam ex terra traxit & concepit. Et ſicut illa oleitas velut iſti ſpiritus agiliores ſunt multum quam cæterarum rerum; ideo virtutes eorum ſunt multum agiliores quam cæterorum. Sed tamen ſciendum, quod iſti ſpiritus, ſicut *Textus Alchymiæ dicit*, & eſt veritas, qui veniunt ex vegetabilibus & animalibus, rebus non conducant ad Alchymiam, exiſtentes in natura vegetabili; ſed requiritur ut per multiplicem depurationem deſtillationem perveniant in naturam metallicam, & tandem deſerviunt ei. Ergo eſt tantum unus lapis & unum fundamentum neceſſarium arti: videlicet virtus metallica, quamvis interdum recipiantur vegetabiles & animales res, tamen non remanent in natura vegetabili vel animali, ſed transmutantur in naturam metallicam & ſulphuream, quæ continet vim metallicam. Propterea dicebat *Ferrarienſis cap. 20. ſuarum quæſtionum*, impoſſibile eſt coagulare argentum vivum abſque ſulphure vel alia re, ſulphuream naturam non habente, quia ſulphur eſt coagulamentum argenti vivi, & ſi vino inſunt ſulphureitates, cum ſit urens, igitur ipſi ineſt natura metallica. Propter hoc ſunt aliqui laborantes in Vino & Auro vel Argento, ſic ut ex vino trahant ſpiritum ejus agillimum, confortantes cum eo virtutem auri, ita ut

ſpiritus cum illo figantur, per quos conſequenter dilatatur & multiplicatur tinctura auri, & pro certo inter ſpiritus vini, & ſpiritus auri eſt maxima convenientia ſeu participatio, cum utrobique ſint naturæ calidæ, igitur ſpiritus vini inſeparabiliter figuntur cum auro. Sed tamen notandum, quod ſpiritus mediorum metallorum, ſcilicet vitrioli, &c. ſint groſſioris fixationis, & majoris convenientiæ cum auro, cum quaſi ex uno oriantur, utpote ex mineris metallorum, quam ſpiritus vini, qui veniunt ex vegetabili natura; quamvis ſpiritus vini ſunt agiliores & ſubtiliores. Ideo aliqui componunt ſpiritus illorum, ſic ut ſpiritus vitrioli conjungantur ſpiritibus vini, ita ut unum ingroſſetur cum altero & ſint auro unibiliores. Sed tamen requiritur illi, qui in his vult laborare, ut recipiat ſpiritus fortiſſimos & res puriſſimas, ſic, ut ſpiritus antequam cum auro vel argento figuntur, optime purificentur. *Anonym. de principiis naturæ & Arte Alchym. pag. 30. Syntagm. Harmoniæ Rhenani.*

Non ſpiritus Vitrioli rectificatus tantum, ſed omnis acidus hic prodeſt, modo ſit tingens & commiſceatur vini philoſophici ſpiritui, ut ejusdem generis inde fiat menſtruum. Ita conficitur

95. Butyrum Antimonii cum ſpiritu vini mixtum Baſilii,

Pag. 88. Currus triumphalis Antim.

℞. Mercurii vulgaris puriſſime ſublimati, antimonii, ana partes æquales, trita & mixta deſtilla per retortam, quæ ſpiritus retinet tribus vicibus; rectifica hoc oleum cum ſpiritu vini *(phil.)* & eſt paratum, & ſanguinei coloris, ab initio erat album, & coaleſcit ſicut glacies aut butyrum fuſum. Hoc oleum multa mira peregit, quæ alioquin natura vix permitteret credi emendari poſſe, ſed tamen ſemper virtus, facultas & operatio ejus apparuit ex malo faciens bonum.

Hoc compoſitum licet a Baſilio detur, ut medicamentum, non ceu menſtruum, attamen apud Paracelſum in libro de gradationibus ut tale deſcribitur.

96. Aqua quartæ gradationis Paracelſi,

Libro de gradationibus, *Pag. 131.*

℞. Antimonii libram unam, mercurii ſublimati libram ſemis, deſtillentur ambo ſimul igne violento per alembicum, & aſcendet rubedo quædam inſtar ſanguinis ſpiſſa, quæ tingit & graduat unamquamque lunam in ſolem, & hunc pallidum ad ſupremum gradum coloris adducit permanentis.

Quamvis Paracelsus admonere discipulos suos de spiritu vini phil. additione in suis compositionibus non semper necesse duxerit; nihilominus ego, ne erretis, necessariam hujus spiritus additionem in hoc menstruo vobis indicare debui, absque eo enim nullius esset momenti in Chymia secretiori, imo vobis in damnum cederet.

Aliquando non ipso vini phil. spiritu, sed ejus materia, videlicet oleoso quodam vegetabili, Adepti confecere hujus generis menstrua Ita,

97. Aqua sextæ gradationis Paracelsi,

Libro de gradationibus. Pag. 132.

℞. Sulphuris vivi libras duas, olei lini libras quatuor; coquantur in compositum (*hepar sulphuris vulgo dictum*) quod in oleum destilletur (*singulari & philosophica quadam cheiragogia, ad confectionem spiritus vini phil. pertinente;* huic tantundem iterum addatur vivi sulphuris, & coquatur, ut prius in compositum, ac in fimo equino digeratur per mensem, aut si diutius, melius.

Postmodum addatur salis Nitri, Vitrioli, Aluminis (*ingredientia aqua fortis*) florum æris, croci martis, cinnabaris (*ad augendum sulphuris tincturam*) ana vertonem semis, (einen halben Vierling) *id ist, quodrantem*

semis

ſemis libræ ſive uncias duas,) deſtilla quicquid aſcendere voluerit, & liquores amove, ſervatis oleis tantum (*non oleo ſed oleis*, *quia duo ſunt album & rubeum*) quæ ponantur in vitream cucurbitam, additis ſpeciebus ut ſupra, & capite mortuo pulveriſato, ſimulque deſtilla rurſum ut prius. Poſtmodum reaffunde fæcibus, & putrificetur iterum per menſem, ac deſtilletur amplius, Evacuatis poſtea coloribus aut ſeparatis (*rubeum ab albo*) rubeum ſerva, quod rectificabis ut oportet, in quo laminæ lunæ digerantur ſuo tempore, & tandem fulmine reducantur.

Aliquando Paracelſus hoc oleum vel ſulphuris ignem confecit per ſe absque rebus aliis tingentibus, *tam pro lapidibus pretioſis quam metallis graduandis*. Eo deventum eſt, *ait pag. 200. libro de ſulph.*, ut ſpiritus transmutationis ſuum receptum dederit ex oleo lini & ſulphure faciendi hepar aut pulmonem. Hujus pulmonis aut hepatis deſtillatio multiplex facta eſt. Operando autem compertum eſt, hepar hoc dare lac a communi lacte nihil differens, craſſum & pingue. Dedit etiam rubrum oleum inſtar ſanguinis. Lac hoc & iſte ſanguis deſtillando ſuum colorem & Eſſentiam non confuderunt, ſed diſcreta ac invicem ſeparata manſerunt, albo in fundum ſubſidente, & rubro in ſublime aſcendente. Ars vero inſtando tenta-

tentavit ex albo ſeu lacte facere argentum, & ex rubro aurum. Mihi vero conſtat, ex albo ſeu lacte (*ſulphuris*) nunquam aliquid fieri potuiſſe vel a veteribus vel junioribus. Dico ergo id lac eſſe mortuum, nec in eo quicquam contineri. De rubro autem oleo, quod hepar dat, attendite, quilibet Cryſtallus aut Berillus prius probe politus, &c. (*de hujus olei uſu in lapidum pretioſorum gradationibus vide librum quartum*) usque adeo vero gemmas exaltat, ut ad ſummum gradum perveniant, imo altiorem quam a natura exaltari poſſint. Hic etiam nota, quod argentum omne ſi debito tempore impoſitum relinquatur tandem nigreſcat, & calcem auream deponat; ante juſtum tamen tempus non fixam, ſed volatilem & immaturam rem. Si vero terminum ſuum aſſequatur, expedienda omnia expedit, de quo plura hic dicenda non ſunt. Sic ergo de ſulphure notate, quodſi in gradus aſſumatur, quo ſubtilius, pulchrius, altius, & celerioris operationis eſt, eo altius id & majus ſit. Hoc modo finguntur metalla & lapides. Id qui conaturus eſt non putet ſe poſſe, ſed ſciat. Ille enim labor in Alchymia omnium periculoſiſſimus eſt, quoad operationem, adeoque inſigni experientia opus eſt & iterata exercitatione: Nec ex auditu, ſed ex multiplici experientia procedi debet, &c.

In

In hac tamen duodecima Gradatione hujus olei viribus non contentus, istud rebus aliis tingentibus altius adhuc exaltare voluit, videlicet floribus aeris & martis croco, per quæ non communia sed philosophica medicamina intellexit Paracelsus. Percepimus, *inquit, libro 4. Archid. de Essentiis pag. 16.* Aeris viride quintam Essentiam veneris existimatam esse cum non sit; sed crocus veneris est quinta Essentia sic intelligenda. Flos aeris est transmutatio (*vulgaris*) cum substantia crassa & subtili simul, & ex omni complexione venerea extracta, quare nulla quinta Essentia esse potest, sed crocus veneris, ut docuimus, est vera quinta Essentia, cum sit potabile quid sine corrosione permixtioneque divisum a corpore, valde subtile, magis etiam quam in hoc loco scribere lubet, ad evitandam prolixitatem. Sic etiam crocus martis & ejus ferrugo pro quinta fuit Essentia hactenus æstimata, cum non sit; at *verus* crocus martis est oleum martis (*quod sub Essentiæ nomine aliquando in forma sicca est, & crocus martis philosophicus dicitur libro secundo de medicamentis.*)

Ex Receptis annotamus.

1. Communem Vitrioli spiritum, Butyrum antimonii, arsenici, stanni, &c. spiritu

ritu

ritu vini phil. permixta esse spiritum Vitrioli phil. Butyrum antimonii philosophicum, &c.

2. *Menstrua hujus generis eadem esse cum menstruis decimi quinti generis, tamen cum hoc discrimine, quod in isthoc Acetum philos. non tingens; in præsenti autem Acetum philos. tingens præparatur, eo quod hæc ex spiritibus acidis rerum tingentium, id est, metallorum & mineralium; illa autem ex spiritibus acidis rerum non tingentium, id est, salium vegetabilium & quorundam mineralium, quorum aridum neque metallum fuit, neque corpus aliquod coloratum, sint confecta.*

3. *Menstrua hæc non saltem esse aquas dissolventes, sed in simul gradatorias, quia ex rebus tingentibus præparata.*

4. *Menstrua hæc esse rerum tingentium Essentias, vel magisteria acido dissoluta, adeoque medicamina.*

5. *Menstrua hæc confici etiam posse ex oleosis crudis, modo quis sciat modum præparandi spiritum vini phil.*

6. *Eadem duo sulphuris olea (quorum rubrum Essentia est per modum Paracelsicum, id est, optimum) quæ Paracelsus aqua forti fortissima superius sub No. 91. descripta alibi præparat; hic ab eodem authore confici oleoso quodam crudo.*

7. *Ve-*

7. *Vegetabilia & animalia, quatenus talia & cruda, non ingredi opera philoſophica; ſed quatenus incombuſtibilia reddita in naturam metallicam redacta.* Dictam ſeparationem, *inquit Author viæ veritatis pag. 253.* probe te obſervare oportet, ex illa ſiquidem veteres ſapientes anſam & occaſionem ſumpſerunt, ut tres naturas (*tria regna*) utpote vegetabiles, animales, & minerales inquiſiverint, & tantum ex ea didicerint, quod naturarum ſeparatio nihil aliud ſit quam coctionis in natura defectus. Illas deinde aliquanto altius perpenderunt, quomodo videlicet iſtis Eſſentiis, quæ per naturam infirmiſſime coctæ, per vulgarem ignem, modo naturali ſubveniri poſſit, ut Eſſentiæ, quæ jam ſunt comburibiles, per liquores ſuos, (quos veteres ex invidia mercurium nominarunt) qui nigri ab Eſſentia ſeparantur, arte perfectæ reddi poſſint, adeo ut Eſſentiæ per liquorem a combuſtione tutæ, cuſtoditæque maneant, & liquor ſeſe ab Eſſentia non ſeparari queat. Illud veteres ſulphur noſtrum appellarunt, juxta hancce namque præparationem Eſſentia non amplius vegetabilis neque animalis, ſed nunc coctione mineralis aliqua Eſſentia facta eſt, & ideo ſulphur dicitur. *Et poſtea pag. 264. ita pergit:* Una natura magis cum elementari ſuo igne per humiditatem ſuam cocta eſt quam altera, ex quibus natura

tura vegetabilis in coctione est minima, eo quod illius Essentia facile comburatur, & liquor etiam facillime, vulgaris ignis beneficio, ab elementari igne separetur. Natura animalis in coctione priori (*naturæ vegetabili*) non longe est dissimilis, cum ejusdem Essentia itidem facile comburatur, ideoque natura mineralis in coctione suprema est, quod liquor metallicus magis meliusque per coctionem cum elementari unitus fiet, quam duæ ceteræ istæ antea dictæ naturæ; quamobrem etiam metalla vulgari igni melius resistunt, quam res cæteræ, quæ sub vegetabili & animali natura comprehensæ sunt, quemadmodum videre est, quod in ignem posita metalla, non istiusmodi flammam quam ligna, edant, ejus enim Essentia non ita cum liquore, quemadmodum metallica humiditas cum sua Essentia, cocta est, & conjunctio liquoris cum Essentia non metallica est, sed simpliciter vegetabilis, quæ in fumo nigro consumitur, existit.

Postquam vero Essentia per naturam in coctionem pervenerit, tunc non vegetabilis permansit, sed nunc metallica facta est, & nunc a vulgari igne in albo fumo consumitur, non secus ac, uti vides, imperfecta metalla, quando in igne liquefaciuntur, fumum de se album spargunt. Jam mentis aures arrige, *admonet Chortalasseus sive Author arcæ arcani*

cani artificiosissimi in cabala sua Chymica pag. 369. Volum. 6. Th. Chym. quomodo sermones prædicti de vegetabilibus & animalibus accipiendi sint: neque hæc, neque illa rejicienda erunt, non enim aliter inter se differunt, quam quod in his vel in illis vapor iste purior est, & majori quantitati inest; impuriorem vero puro vapori similem facere potes. Nam per subtilem cheiragogiam eo redigendi sunt, ut in aquoso corpore isti duo, animalis & vegetabilis scilicet, una cum minerali spiritu seu vapore capiantur, & postmodum spiritus mineralis cum magna discretione a reliquis separetur. Qui licet in parva quantitate se exhibeat, summæ tamen est virtutis & luce meridiana clarior. In hoc statu spiritus iste animalem & vegetabilem spiritum, si volueris, eo adducet, ut sibi similis sit futurus. Hoc scilicet totius artis fundamentum est, ut spiritus vegetabilis vel animalis combustibilitatem suam derelinquat, & incorruptibilis atque immortalis fiat. Hæc clavis est ad reserandum omnes portas, hic habes veram primam materiam gemmarum & metallorum. Hanc tamen rem, si recta via reputo, hæc non est materia prima, sed triplex extractio ex materia prima Gemmarum, ideoque Deum in æternum laudare, eique gratias agere debes, quod te hac re dignum fecerit, & tantum intellectum tribuerit, ut id, quod est in

 terra

terra profundiſſimum, in tuum uſum adipiſci poſſis. Ulterius pergo in hac materia prima. Hanc ſi liquidam feceris & per incombuſtibilem ſpiritum vegetabilem (*non vulgarem*) recluſeris, aurum, argentum, omnia mineralia, & gemmas in illa ſolvere, & inſtar glaciei in aqua calida liquefacere, deſtruere, mortificare & iterum renovare poteris. Hac ratione, inquam, aſtralem ſpiritum (quaſi lucernam, in qua ignis æternus & virtus altiſſimæ ſtellæ æternæ ſapientiæ habitat) viſibiliter nanciſci, videre, tangere, & ſentire; ignem dico inconſumptibilem, noctesque diesque lucentem, ſolem, lunam, ſtellas, carbunculos & omnis generis ignis ſplendorem ſuperantem, oculis tuis conſpicies, & totius firmamenti perfectionem in ipſo obſervabis. O homo! mi creatura, quantum donum divinum, quod id, quod ſupra omnes cœlos eſt, ſumme clarum, & in terra profundiſſime exiſtit, brevi horarum ſpatio adipiſci potes, cum tamen longiſſimo tempore in eo ſit occupata, & te propter ſubtilitatem longe eſt inferior, &c.

Idem Author de hac prima materia in Ruſtico ſuo pag. 308. dicti Voluminis. Ita: Hæc doctrina notatu certe digniſſima eſt: Multi enim inſignes viri in hac re errant, putantes ſe materiam primam habere, cum mercurium

rium philosophorum aut sal metallorum nacti sunt. Nam tum demum fit materia prima, cum conjunctio viri & mulieris est facta, teste comite Bernhardo, ubi dicit: Tum demum ista conjunctio dicitur materia prima & non prius, lapidis videlicet & omnium metallorum, de quo vide Turbam. Nam priusquam hoc fiat, ex naturæ fundamento & bonis rationibus, animalia & vegetabilia tanquam res extraneas, & operi nostro contrarias & inutiles merito rejicimus, & lapidem nostrum recte inter mineralia ponimus.

8. *Spiritus ambos esse caute confundendos ob nimiæ effervescentiæ periculum.*

9. *Menstrua hæc digerendo fieri dulcia, & dici spiritus Vitrioli dulcis, Butyrum antimonii dulce, &c.*

10. *Aliquando in menstruorum receptis non exprimi spiritum vini phil. hanc tamen subintelligi debere ex locis collateralibus patet, & necessitas postulat.*

XX. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex spiritu vini philos. & salibus aliisque rebus tingentibus, Vitriolo, Cinnabari Antimonio, Lapide hæmatitidæ, &c.

98. Oleum Vitrioli Basilii,

Cap. 6. Sect. 2. libri de conclusionibus.

℞. Vitriolum ungaricum; aqua destillata solvitur, coagulatur, crystallisatur, repetitur quinquies & sic purgatur a salibus alumine & nitro; hoc vitriolum sic purgatum destilla cum spiritu vini (*phil.*) ad oleum rubrum, quod fermenta cum auro spirituali, adde illi partem suam mercurii vivi stibii & habes Tincturam pro homine, & reducentem lunam in solem. Visitando Inferiora Terræ, Rectificandoque, Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam.

Annotationes.

Genus antecedens continebat menstrua mineralia composita ex acidis spiritibus tincturam metallicam in se continentibus; in hoc præsenti horum spirituum utimur corporibus, ut gradu melius conficiamus menstrua. Tinctura enim exempli gratia ex Vitrio-

Vitrioli arido vel corpore per vini phil. spiritum destillando extracta Essentia est, quæ in eadem destillatione proprio acido dissoluta menstruum producit hujus generis; cum in præcedenti tantillum istud cupri, in Vitrioli spiritu communi, dissoluti vel contenti, ignisque violentia evecti, a vini phil. spiritu redigitur non in Essentiam sed magisterium, tam molis suæ quam Tincturæ paucitate minus præstans. Præsens Vitrioli oleum inter Arcana Basilii non infimum tenet locum, quare ejus clarissimam descriptionem paulo exactius perpendemus, ut luce ejus uberiori loca obscuriora illustremus. Inprimis Basilius Vitriolum Romanum variis solutionibus & coagulationibus purificare jubet: quæ purificatio necessaria est, ut Vitriolum a pulvere alieno, paleis, aliisque quisquiliis peregrinis separetur; attamen hanc superfluam esse æstimamus, quando Vitriolum sit pure crystallisatum, terrestreitas enim subdens in Vitrioli dissolutione non fæces sunt, sed cuprum reliquo minus dissolutum, & ab acido aqua comm. nimium diluto derelictum. Vitriolum purificatum cum vini spiritu in oleum rubrum destillare mandat.

Non Vitriolum naturale tantum, sed artificialia etiam ex metallis confecta in hujuscemodi redegit olea. Saccharum vel Vitriolum saturni una cum spiritu vini destillat in

 oleum

oleum rubrum ſanans melancholiam, morbum Gallicum, &c. coagulans & figens mercurium, at cum mercurio martis fixatum tingens triginta partes mercurii in aurum. *Libro de Concluſione. Tract. 2. Sect. 1. Cap. 1. de ſulphure ſaturni. Eodem modo* ex Sacharo vel Vitriolo Jovis deſtillandum eſſe ait oleum rubrum dulce tingens ſaturnum in aurum. *Cap. ſequent. quod repetit Sect. 2. Cap. 2. de vitriolis Saturni & Jovis.* Argentum vivum autem aqua forti ſolvit, & in cryſtallos vel vitriolum redactum cum ſpiritu vini prius rectificato cum ſale Tartari (*menſtruo ſub* No. 18. *deſcripto*) deſtillat in oleum dulce ſanans luem Gallicam, vetera ulcera, paralyſin, &c. adjungendum Tincturis martialibus in metallorum transmutationibus. *Sect. 2. Cap. 5. de vitriolo mercurii. Metalla fixiora* Aurum & Argentum Balneo Regis (ſub No. 89.) deſtillat per alembicum, quæ menſtruo abſtracto redigit in vitriola volatilia, cum vini ſpiritu deſtillanda in olea. *Sect. 2. Cap. 1. de vitriolo ſolis & lunæ.* Metalla aridiora ferrum & cuprum in eadem olea deſtillare jubet, ſed deſtillandi medium omittit *Sect. 1. Cap. 3. de ſulphuribus martis & veneris, Sect. 2. Cap. 3. de vitriolo martis. Cap. 4. de vitriolo veneris; verum-enimvero ea deſtillanda eſſe cum Aceto phil. ſequens probat menſtrui Genus. Ex locis hiſce invicem*

cem collatis de variis rebus certiores reddimur: Inprimis Vitrioli oleum non commune aliquod esse vitrioli acidum ex vitriolo etiamsi exquisitissime purificato prolectum, siquidem ex omnium metallorum vitriolis eodem vini spiritu eadem conficiantur olea. Deinde spiritum vini com. huic operi esse penitus inutilem, sed per vini spiritum a Basilio intelligi philosophicum vel menstruum potius sub No. 18. descriptum. Porro Saturni & Jovis vitriola reddere olea dulcia, quoniam debili quodam acido utpote aceto com. confecta, quod facile alteratur vel transmutatur a menstruo hoc philosophico. Olea autem metallorum reliquorum acidis fortioribus seu aceto phil. seu menstruis mineralibus confecta remanere acida, præcipue præsens vitrioli oleum, in cujus destillatione, vini phil. spiritus vel menstruum vegetabile ab acido naturali, vel communi oleo vitrioli dissolvitur, & in prævalenti aciditate ascendit in forma olei rubri. Tandem istud vitrioli oleum a Basilio nobis commendari ut menstruum, quod fermentandum sit cum auro; quod præ cæteris observatum volumus: Multa enim egregia Basilius passim protulit in suis libris de vitrioli menstruo; rarissime autem istud cum vini phil. spiritu destillandum esse monuit, absque quo tamen omnes processus & labores, omnia tentamina & ex-

perimenta in vitriolo vana ſunt & nullius momenti in ſecretiori Chymia.

Aliquando Adepti pro confectione hujus olei vitrioli iſtud ſolverunt in vini philoſ. ſpiritu, quod poſtmodum cryſtalliſatum dixere vitriolum correctum vel graduatum. De hac vitrioli correctione vel gradatione Paracelſus ita: Deſcriptio Vitrioli, *inquit*, dirigenda eſt ad medicinam & Alchymiam. In medicina eſt remedium præſtans. In Alchymia ad multa alia prodeſt. Ars autem medicinæ & Alchymiæ in præparatione conſiſtit vitrioli. Crudum enim tale non eſt, id ſimile eſt ligno, ex quo omnia ſculpi poſſunt. *Libr. de vitriolo. pag. 200.* In initio, *pergit*, Vitrioli ſpiritus exceptus ad ſummum gradari ſolitus eſt, hoc exaltato caducum perſanarunt, ſive is recens ſive antiquus eſſet, in viris & fœminis, cujuscunque conditionis eſſent, &c. Sed recurramus ad principium, quomodo ſpiritus vitrioli inventus fuerit. Spiritum vitrioli humidum initio per ſe a colcothare deſtillarunt, deinde gradum ejus intenderant per ſe deſtillando & circulando ad ſummum, ſicut proceſſus docet. Hoc modo cœpit aqua uſurpari ad varios morbos tam internos quam externos, velut etiam ad caducum, ita ſanatio miraculoſa præſtita eſt. Sed in extractione multo diligentiores fuerunt poſteri, ſumpſerunt enim ſpiritum vitrioli ut

ſupra correctum, & illum de colcothare deſtillarunt octies vel decies igne fortiſſimo. Ita ſpiritus ſicci humidis permiſcebantur. Opus urſerunt tamdiu, donec ſpiritus ſicci exirent continenter & jugiter extrahendo. Poſtea utrumque ſpiritum tam humidum quam ſiccum in phialam conceptum una ad ſuum terminum gradarunt. Hanc medicinam adverſus morbos multo majoris operationis eſſe deprehenderunt, ut humor iſtas in univerſum omnes confunderent. Addita tamen eſt nonnulla correctio ab Artiſtis per vinum ſublimatum melioris penetrationis ergo, ſed ea majoris gradus reddita non eſt. Sed communicabo vobis proceſſum meum, quem univerſis medicis commendo, cum primis ob cadacum, quæ ſolam in vitriolo curam habet. Qua cauſa & nos eo diligentiorem in morbo curam inſtituere charitas proximi requirit. Proceſſus autem meus eſt, ut ſpiritus vini (*phil.*) a vitriolo imbibatur & poſtea deſtilletur, ut dixi a ſiccis & humidis ſpiritibus, &c.

Porro autem ſciendum eſt, recepta prædicta de ſpiritu vitrioli humido faciendo clarius deſcribi non poſſe. Requiritur enim ad intelligendum eum Artiſta. Sordidi illi coctores rem tanti momenti minime intelligunt. Ab Artiſtis (*ſecretioris Chymiæ*) Alchymiſtisque laboratoribus ſufficientem omnium in-

 for-

formationem expectabitis, sic etiam de correctione spiritus vini ab iisdem plenius instruemini.

De tali graduato non communi Vitriolo loquutus fuit Basilius in sua Elucidat. 12. Clavium. Ubi sequens confecit menstruum.

99. Menstruum ex Vitriolo ungarica Basilii,

In Elucid. 12. Clavium.

Si tale alte graduatum & bene præparatum minerale obtinueris, Vitriolum appellatum, tum Deum de intelligentia & sapientia pro intentionis tuæ successu humillime sollicita, & cum illud calcinaveris, immitte illud in retortam bene lutatam, destilla illud ab initio lento gradu, deinde ignem auge, & veniet spiritus albus Vitrioli in forma horridi fumi, vel venti, & intrat receptorium quamdiu aliquid ejusdem materia eidem inest. Et nota, quod in hoc vento abscondita sint omnia tria principia, & conveniant ex ista habitatione; idcirco necesse est non semper in pretiosis rebus scrutari, quia hoc medio proprior via ad naturæ mysteria patet, & obvia existit omnibus ad percipiendam artem & sapientiam aptis. Jam si spiritum hunc expulsum bene ac pure separes ac liberes per modum destillationis a terrena humiditate sua, tunc in fundo vitri reperies thesaurum, & fundamenta

menta omnium Philoſophorum paucis hactenus nota, quod eſt oleum rubrum tam ponderoſum ac plumbum vel aurum, quodcunque eſſe poterit, tam ſpiſſum ac ſanguis, ardentis ac igneæ qualitatis, quod eſt verum fluidum aurum Philoſophorum, quod natura congeſſit a tribus principiis, in quo inveniuntur ſpiritus, anima & corpus; & iſtud eſt aurum philoſophicum, excepto eo, (*vini phil. ſpiritu*) quo ejus peragitur diſſolutio, &c.

Vitriolo aliquando addidere Adepti cinabrium. Ita fit

100. Menſtruum minerale Iſaaci,

Pag. 59. minus philoſ.

℞. VITRIOLI Romani calcinati ad rubedinem & Cinabrii ana; miſce, his pulveriſatis affunde Aquam vitæ, deſtilla & cohoba ſuper caput mortuum ter vel quater.

Idem menſtruum habet Lullius in magia naturali, ſed loco capitis mortui in qualibet rectificatione recentes recipit ſpecies.

101. Menſtruum fœtens in vitriolo & cinabrio Lullii,

Pag. 371. Magiæ Naturalis.

Poſt quartam deſtillationem aquæ ſupradictæ (*Aquæ vitæ ſive ardentis ex vino philoſophico*)

phico) ſepties deſtilla cum bono cinabrio &, vitriolo in æquali pondere, ſemper in qualibet vice novas res imponendo, & in qualibet deſtillatione materiam lapidis (*Vitriolum & Cinabrium*) bene ſiccando, antequam Aquam (*vitæ*) infundas, &c.

102- Idem Menſtruum fœtens Lullii, *Epiſt. accurtatoria, pag.* 327.

Deſtillato lapide vegetabili (*menſtruo vegetabili, ſive potius aqua ardente vel ſpiritu vini philoſophici*) usque in eam deſtillationem, quod tota aqua ſine phlegmate ſit, & hoc in quinta vice contingere ſolet. Tunc habeas vitrioli bene lucidi & optimi cinabrii in æquali pondere, & inſimul miſcendo optime tere, & in ſole deſicca, donec tota aquoſitas exiverit. Tunc projice intus Aquam tuam, & deſtilla lento igne in principio & in fine forti, ut moris eſt in aqua philoſophorum acuta, & tunc ſpiritus quintæ Eſſentiæ vitrioli & cinabrii, quæ principaliter conſtituunt lapidem mineralem, (*menſtruum minerale*) miſceantur & conjungantur cum ſpiritu quintæ Eſſentiæ aquæ ardentis, qui ſpiritus eſt lapidis vegetabilis. Et hoc continua uſque ad decem vices, puta a quinta incipiendo (*quinquies poſt ſpiritus vini phil. quintam rectificationem*) & ſic cum iſtis corporibus

poribus (*Vitriolo & Cinabrio*) continua destillationes quinquies. Et habeas in mente, quod res sint optime desiccatæ & aridæ, antequam in aquam projicias, sic ut tota aqua (*totum phlegma*) sit exsiccata (*evaporata*) & spiritus remaneant, qui propter fortitudinem aquæ ardentis conjungantur; & in qualibet destillatione novas res imponere debes.

Vitriolo & Cinnabari aliquando addidit Nitrum; ita confecit quod dicitur.

103. Menstruum fœtens in Vitriolo com. Cinabrio & Nitro Lullii,

In Clavicula, pag. 299. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli Romani ad rubedinem calcinati libras tres, salis petræ libram unam, cinabrii uncias tres. Omnia simul terantur super marmor, deinde imponantur in grosso & forti metreto (*cucurbita*) & ponatur desuper aqua vitæ rectificata septies, & ponatur in fimo equino per dies 15. vase bene sigillato. Deinde ponatur ad destillandum igne lento usque habeas totam aquam in receptorio, postea augeatur ignis usque ad rubedinem cappæ (*alembici*) deinde fortificetur ignis usque ad albedinem cappæ (*alembici*) postea refrigescat vas & auferatur receptorium & optime sigilletur cum cera, & servetur ad necessitatem. Nota quod menstruum debet

debet ſepties rectificari per deſtillationem, fæces ſemper abjiciendo antequam ponatur in opere.

Aliquando præter ingredientia aquæ fortis & cinabrium addidit etiam tartarum calcinatum. Ita

104. Menſtruum fœtens ex Vitriolo, Nitro, Alumine Tartaro & Cinnabari Lullii,

In Experimento XXVI.

℞. Aquam vitæ ardentem, ita ut comburat lineum pannum, poſtea accipe Vitriolum remotum ab omni phlegmate, ita ut ſuper ignem bulliat ſine liquefactione (*vitriolum communi more calcinatum*) ſalem nitri optimum, alumen rochæ de phlegmatum & deſiccatum, omnium prædictorum libram unam, tartari albi calcinati, cinabrii, ana mediam libram; ſingula quæque conteras & tranſmitte per cribrum: Poſtea commiſce & pone in retortam & ſuperinfunde Aquam vitæ prædictam, annecte receptaculum juncturis optime clauſis, luto prius optime deſiccato. Receptorium debet eſſe magnum, ita ut ſunt ea, quibus communiter deſtillantur aquæ fortes, luto autem deſiccato ſubminiſtrabis ignem in principio levem, donec retorta caleſiat; proſequere poſtea deſtillationem hac menſura, ut inter ſtillantis aquæ gut-

guttam usque ad alteram quæ sequitur, interponantur decem prolationes nominum sive decem puncta. Cum autem tali gradu ignis non destillaverit amplius, augebis ignem, ita ut revertatur iterum destillatio ad eosdem, decem uti ab initio. Atque hunc gradum continuabis, quousque iterum crescet destillatio, ac ultimo de lignis augebis ignem, cooperiens undique retortam lateribus superius, ut reverberationis ignem habeat. Illud autem attende, quod ipsa retorta prius debet undique forti luto communiri a principio, antequam hæc destillatio inchoetur; & cum fit destillatio, debet intra furnellum collo aperto coaptari. Cæterum illud esset optimum & utilissimum in hoc opere, si receptaculum hujus aquæ destillantis appararetur intra concham plenam aqua frigida. Quod si fieri commodum non esset, saltem super recipientem iterum atque iterum panni linei aqua madefacti sæpius ponantur, ut ipsum receptaculum violentia spirituum non frangatur, quæ omnia diligenter attende. Peracta destillatione frigescant vasa, & receptaculum cum aqua servabis firmiter occlusum. Postea habeas eadem mineralia desiccata, & præparata ut supra eodem ordine & mensura, quæ contrita pone in retorta ut prius, ac illi superfunde aquam paulo ante destillatam, & protinus annecte receptaculum

junctu-

juncturis quam optime clausis ut supra, & luto prius desiccato subministrabis ignem, completa destillatione iterum accipe eodem pondere nova materialia, ac iterum cum sua aqua intra retortam collocabis & destillabis, ut supra iisdem gradibus ignis. Quibus peractis frigefacto vase amove recipientem, ac cum sua aqua destillata firmiter clausum diligentissime servabis. Habebis enim aquam mineralem physicam, sive menstruum fœtens cum sua forma. Hæc aqua potestatem habet calcinandi, ac eodem tempore solvendi omnia metalla cum conservatione formæ vegetativæ. Hac non plura experimenta vidimus & fecimus.

Isaacus Hollandus ut augmentaret horum menstruorum vires, vitriolo addere maluit mineralia quædam tingentia, quam acidum Nitri & Aluminis. Ita præparavit menstruum a nobis dictum.

105. Aqua solvens ad rubeum primæ descriptionis Isaaci,

Cap. X. 3. oper. min.

℞. Vitrioli Romani partes sex, Lapidis hæmatitidis, Croci martis, Cinnabaris, Aeris usti, Antimonii mineralis ana partem unam; siccata bene misce, & superpositis in retorta affunde libras quatuor aquæ vitæ recti-

ctificatæ; destilla, & desuper caput mortuum pulverisatum cohoba ter.

Menstruum hoc esse sanguinei coloris, sequens huic simile menstruum probat.

106. Aqua solvens ad rubeum secundæ descriptionis Isaaci,

Cap. XLV. 3. Oper. miner.

℞. Antimonii mineralis, Aeris usti, Croci martis, Cinnabaris, ana partes duas, Vitrioli ad pondus omnium; omnibus bene exsiccatis & permixtis affunde aquæ vitæ optime rectificatæ ad eminentiam duarum palmarum, vase optime clauso digere in balneo per 10. dies, quotidie movendo materiam ter vel quater, ut materia aquæ vitæ eo melius incorporetur; finitis his 10. diebus, & apposito alembico destilla leni igne, sed tandem per 12. horas igne fortissimo, ut omnes spiritus tincti cum aqua vitæ ascendere possint. Hunc laborem toties repete semper destillando Aquam cum recentibus materiis; donec sanguinis instar rubefacta fuerit.

His duobus addemus etiam tertium hujus speciei menstruum.

107. Aqua ſolvens ad rubeum tertiæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap. LXI. 3. Oper. min.

℞. Vitrioli Romani, Cinnabaris, ana partem unam, Croci martis, Lapidis hæmatitidis, Aeris uſti, Viridis Aeris ana partem mediam; Vitriolum prius calcina. Si velis, extrahe cum aceto (*philoſophico*) tincturam ex Antimonio minerali, quam ab aceto ſeparatam ſpeciebus ſuperioribus adde, ut & aquæ vitæ duodecies rectificatæ quantum ſufficit; vaſe optime clauſo in balneo digere per ſeptem vel octo dies, tum appoſito alembico, & juncturis bene lutatis deſtilla leni igne per duos dies, deinde fortiori per duos alios, tum ut vitrum candeat per tres dies; frigefactis vitris exime caput mortuum, quod bene pulveriſatum digere cum aqua deſtillata per octiduum, tum deſtilla primo die leniter, ſecundo fortius, tertio fortiſſime ut candeat per viginti quatuor horas; tunc ſine ut frigeſcat, Aqnam deſtillatam cum novis materiis digere & deſtilla ut ſupra, idque ter repetendum.

Et uti hæc menſtrua fuere pro tincturis rubris, ita etiam quædam compoſuit pro tincturis albis. Sic

108. Aqua ſolvens ad album Iſaaci.

Cap. LXXVI. 3. Oper. min.

℞. Aluminis rochæ, Lapidis calaminaris, Calcis Ovorum, ana; affunde aquæ vitæ ab omni phlegmate rectificatæ quantum ſufficit, & deſtilla, uti aqua ſolvens ad rubeum.

109. Alia aqua ſolvens ad album Iſaaci.

Cap. XLVIII. 3. Oper. min.

℞. Aluminis rochæ, Lapidis calam. Calcis ovorum, Arſenici communis, ana; omnia pulveriſata miſce, & pulveri affunde aquæ vitæ bene rectificatæ, ut trium palmarum ſpatio ſupereminea materiæ; deſtilla lento igne, deinde fortiore, tandem ut candeat per viginti quatuor horas, deſtillatum cohoba adhuc quater ſuper caput mortuum pulveriſatum.

Varia ejuscemodi menſtrua nobis paſſim occurrunt apud Iſaacum, in quorum deſcriptionibus, etiamſi non ſemper exprimatur additio aquæ vitæ ſive ſpiritus vini philoſophici, hæc tamen in omnibus hiſce ſubintelligenda eſſe ex ſuperioribus Aquarum ſolventium patet receptis. Exempla ſunto menſtrua ſequentia, inprimis quod dicitur

110. Aqua rubra interdiu ac noctu lucens primæ descriptionis Isaaci,

Cap. CLIII. Lib. 2. Oper. min. Pag. 528. Vol. 3. Th. Chym.

℞ Crocum martis, Antimonium ut ex mineris eruitur, Arsenicum rubrum, singulorum libram unam, Auripigmenti libram unam, Vitrioli Romani libras tres, salis nitri quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul in pulverem impalpabilem. His libram unam salis armoniaci immisce, cumque probe permistum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem facile ferre possit, nec intus vitrificatum sit. Ei alembicum super impone ac firmiter luta, & receptaculo addito aquam fortem ut oportet destilla, primum igne pusillo, deinde augendo ipsum per gradus; & aqua alba destillabit, quæ ubi destillarit, alembicus rubere incipiet aut croceus fieri. Tum receptaculum cito aufer, ac aliud adde, ac solide luto operi, & ignem tuum auge, donec spiritus albus transeat; is est sal armoniacum quod ultimum omnium transit, ac tamdiu ignem strue donec alembicus omnino lucidus fiat. Cum jam ruber spiritus transit, nihil (*salis armoniaci*) cum eo transit, ac simulatque transierit (*aqua alba*) spiritus atque aqua (*sicca sive sal armoniacum*) simul transeunt, tum alembicus intus

tus albns fit, quaſi nive plenus eſſet, & tum ignem ſtrue tamdiu donec ſpiritus & aqua exhalatione per roſtrum educta ſunt, quemadmodum homo vi halitum exhalat; ita ſpiritus & aqua ſicca per fiſtulam exſpirant alembici in receptaculum ac ignem augent. Cumque ſpiritus & aqua ſicca tranſiere, alembicus fit mundus, clarus & albus, ac pellucidus. Tum ſinas frigeſieri & remove ab igne, atque aquam vitro inde, ac arcte obtura. Sume caput mortuum & tenuiſſime in pulverem contunde, & in aqua munda clara pone ad horas duas; ſine ſubſidere, ac clarum ſuperne diffunde, & denuo aquam mundam claram ſuperfunde ut prius, & ſine etiamnum per horam bulliat, ut prius. Tum ſine denuo ſubſidere, & rurſum priori adde; tum fæces abjice, atque id quod effudiſti (*ſolutum*) evapora, & pulvis croceus tibi remanebit; eum pondera, & tum tantumdem ſal nitri adde & inter ſe miſce, ollæ vitreæ inde, atque aquam tuam deſtillatam (*ſive menſtruum*) ſuperfunde & alembicum ſuperimpone, & ſolide luto operi, & receptaculo addito per tres dies ſuper fornacem relinquito (*ad digerendum*) antequam ignem ſubjicias, tum ignem tuum accende, ac primum igni puſillo deſtilla, & poſt interdum auctiore, donec ſpiritus albus tranſierit; tum deſine, atque Aquam rubram habes interdiu ac noctu lu-

centem, quæ lunam fixam ſolvit, ſicut luna ſolvi ſolet, & tincturam aſſumet perinde ac ſol mundiſſimus, qui unquam viſus ſit, imo omnia metalla alba colore ſolis tingit.

III. Aqua rubra noctu lumen emittens ſecundæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap. XLIV. Oper. min. Pag. 458. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli Romani libras tres, Cinnabaris, viridis, aeris, Ceruſſæ, ana libram ſemis, croci ferri, lapidis hæmatidis uncias quatuor, ſal nitri tantum, quantus eſt cumulus totus (*libras quinque*) pulveriſa & probe inter ſe permiſce; divide cumulum in tres partes, atque ex una parte fac aquam fortem, quam ſuper pulverem alterius partis fundes, deſtilla iterum aquam fortem, eam ſuper tertium pulverem funde, & Aquam illam fortem ſuperdeſtillato; quo facto omnia tria capita mortua pulveriſa.

℞. Aquam ſalis armoniaci, quam infra te docebo conficere (*nos autem modo dedimus ſub* No. 81.) qua tam ſubtiliter prædictum pulverem contere, ut eo pictor pingere queat; Tum ſiccandum in tua ſtupha ſicca pone, ſiccefcere ſine in patinis vitreis, ſiccatum contere ſicce ſuper lapide, & ollæ vitreæ indito, atque Aquam fortem (*ſuperius deſtillatam*) ſu-

ſuperfundito; deſtilla primum igni lento 24. horas, tum auge adhuc (*ignem*) per 24. horas, tum etiamnum augeas donec candere incipiat, his elapſis in eodem candore etiamnum ad horas ſex; poſt ſinas refrigeſcere, ab igne removeas, receptaculum probe obturans. Tum caput mortuum pulveriſa, & contere ſuper lapide cum aceto deſtillato, & educito ſal aut elementum terræ ex fæcibus; ſal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortem ſuperfunde, alembico & receptaculo probe operto, vitrum in arena pone in cacabo cum aqua (*balneo*) deſtillato quicquid deſtillare vult, cum amplius non deſtillat, ſinas balneum bullire diem & noctem, ſive ſtillet ſive non: Tum ſinas refrigeſcere, removeas ab igne, ponas in cineribus, adhibe primum ignem puſillum ad horas 12. tum ignem adhuc auge horas 12. poſt ſinas modice candere, atque ita ad ſex horas finito; deinde refrigeſcat, remove ab igne, ac probe operi, & ſumptis fœcibns aut ſale, contere ea minutim cum aceto deſtillato, inde amphoræ lapideæ, & bona parte deſtillati ſuperfuſa, pone in balneo, ita faciens ut ſupra doctum eſt, vide an adhuc fæces habeat, & ſal clarum facito; ollæ vitreæ rurſum inde, iterum aquam ſuperfunde, facito modis omnibus ut ſupra, ter quaterve, atque omnis materia tua aut terra cum aqua forti deſtillabit;

 tum

tum ab igni remove, probe obtura, & bene ſerva: aquam enim pretioſam habes præ omnibus aquis, de quibus unquam audivi. Ac mihi crede bona fide, de hac aqua mira vidi, atque etiam ipſe mira feci. Hanc Aquam ad rubrum lapidem cryſtallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, ut frequentes convivæ convivium eo peragerent. Serva bene ad uſum, & pro ſecretiſſima aqua omnium, quas habes, habeto.

Methodus conficiendi ejuscemodi menſtrua lucentia magis concinne perſpicitur ex ſequenti aqua.

112. Aqua fortis rubra & lucens tertiæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap. LXII. 1. Oper min. Pag. 354. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli clarificati, & a fæcibus putrificati, ſal nitri ana. Ex his Aquam fortem deſtilla ſecundum artem. Tunc caput mortuum ex olla vitrea ſume, & tenuiter pulveriſa, tum contere ſuper lapide, tum in aqua communi deſtillata impone, atque omne ſal extrahi ſinito, tum per filtrum deprome, ut mundum a fæcibus habeas; congela denuo, cumque congelatum eſt, pulverem impalpabilem inde confice, eumque pulverem

verem ollæ vitreæ immitte, atque ibi aquam illam fortem denuo ſuper pulverem funde quam inde deſtillaſti, ac pone iterum deſtillandum, & deſtilla quicquid deſtillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque in pulverem contunde, ut prius, ac modis omnibus ut ſupra facito. Hocque opus itera tamdiu, donec ſal omne cum aqua forti omnino deſtillaveris. Tum Aquam præſtantem habes rubram lucentem de nocte inſtar ignis lucidi. Tum aquam illam ſumptam in balneo rectifica, identidem deſtillando ac denuo ſuperinfundendo, ita ut ad extremum omne deſtillatum ex balneo habeas. Tum aqua tua pretioſa præparata eſt in qua lapidem tuum (*philoſophorum*) multiplicabis & aperies.

Quoad ingredientia, ut & præparandi methodum, menſtrua hæc a ſuperioribus Iſaaci parum differunt, imo fere eadem ſunt; verum ſpiritus vini phil. quem in illis aquis ſolventibus addere juſſit Iſaacus, in his ſuis aquis fortibus, ut addatur, de neceſſitate ſubintelligi debet. Nam absque hoc ſpiritu hæ aquæ omnes communes eſſent nullius valoris & uſus.

Ex Receptis observamus:

1. *Corpora tingentia qualiacunque acido vel naturaliter vel artificialiter dissoluta & in sal sive vitriolum redacta, mediante vini phil. spiritu præbere menstrua præsentia, duplici hac methodo: Vel repetita cohobatione, vel simplici destillatione; verum necessum est in hoc posteriori modo, ut corporum dictorum salia vel vitriola graduentur prius, id est, per varias dissolutiones & coagulationes conjungantur spiritui vini phil. posteaque destillentur, ubi cavendum est, ne in hac vitrioli gradatione acidum, laboribus minus necessariis, magis quam convenit debilitetur, nam ita facile loco hujus generis menstrua octavi generis inexpectato præparabitis.*

2. *Menstrua hæc differre ab octavi generis menstruis in eo, quod acida sint, illa vero dulcia. Dissolve menstruum vegetabile compositum octavi generis in aceto destillato, spiritu sulphuris, aqua forti com. &c. & ex tempore habebitis menstruum hujus generis; vice versa, debilitate horum menstruorum aciditatem, & transmutabuntur in menstrua octavi generis.*

3. *Menstrua hæc rerum tingentium esse Essentias acido dissolutas.*

4. *Vitriolum ungaricum (cuprum acido naturaliter dissolutum) utut artificialiter pur-*

purgatum a peregrinis ſalibus & fæcibus, egere nihilominus, reliquorum tingentium inſtar, vini phil. ſpiritu, ut reducatur in oleum adeo excellens tam in rebus medicis quam alchymicis.

5. Perinde eſſe quocunque etiam acido redigatur cuprum vel aliud corpus tingens in vitriolum, modo poſtea graduetur, id eſt, vini philoſ. ſpiritui commiſceatur, Hinc ſemel pro ſemper admonendi eſtis, ut non ſolummodo in Baſilii, Paracelſi, ſed aliorum adeptorum etiam ſcriptis, uti in Via veritatis, &c. in quibus paſſim vobis occurrent hæ phraſiologiæ, Res graduatæ, correctæ, exaltatæ, &c. *intelligatis non communia, ſed vini phil. ſpiritu præparata & pro operibus ſecretioris chymiæ idonea reddita.*

6. Vitriolum Romanum non ſpiritu vini com. ſed philoſophici redigi in oleum tam nobile.

7. Menſtrua hæc continuatis cohobationibus fieri rubicundiſſima, noctu lucentia adeo, ut cœnantes non indigeant aliquo alio lumine, permanentia, & lapidem philoſophorum multiplicantia; ſed de his, ſuis locis, videlicet, tertio & quarto libris.

XXI. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus simplicibus & Mercurio, reliquis metallicis, aliisque rebus tingentibus.

113. Spiritus Veneris, sive spiritus ex viridi Aeris Basilii,

Libr. Partic. de Particul. Veneris.

℞. Cupri quantumvis, ex quo fac vitriolum more solito, sive ejus loco sume viride Aeris commune in Officinis prostans, quod idem præstabit. Cui pulverisato affunde acetum destillatum (*commune*) pone in calore, acetum transparens & viride decanta, residuo affunde novum acetum, reiteraque opus usque quo tingatur acetum, & materia in vasis fundo remaneat nigra. Acetum tinctum & collectum abstrahe vel ad siccitatem, vel ad cuticulam, ut crystallisetur Vitriolum, & habebis viride aeris purificatum (*communi more*) cui pulverisato affunde succum uvarum immaturarum (*Acetum philosophicum sub* No. 74.) pone in calore leni, & digerendo transparentem habebis tincturam smaragdinam, ex qua extrahitur tinctura rubra Veneris, pigmentum excellens pro pictoribus. Tinctura hæc extracta, omnes extractio-

tractiones commisce, & abstrahe leniter phlegma, ut in loco frigido crystallisetur Vitriolum valde pulchrum (*graduatum*) cujus si habueris sufficientem quantitatem, habes etiam satis materiæ pro lapidis philosophici confectione; si dubitares forsitan tale mysterium perficere ex quocunque vitriolo (*naturali*). De hoc præparatione modo locutus fui parabolice libro Clavium, capite de **Weinessig**, ubi dixeram: Commune Azoth non esse lapidis nostri materiam, sed Azoth nostrum seu materiam primam extractam per commune Azoth & Vinum, quæ sunt succus uvarum immaturarum expressus, quo Veneris corpus dissolvendum & in Vitriolum reducendum est. Hoc est, ut bene observetis, ita enim vosmet ipsos a multis difficultatibus eximetis. Jam ex hoc Vitriolo ita præparato destilla spiritum & oleum rubrum, &c.

Annotationes.

In genere octavo Mercurius vulgi & metalla, vel per Vini phil. spiritum, vel per menstruum aliquod vegetabile simplex, evecta fuere in menstrua vegetabilia composita. In genere antecedente vicesimo, Arida tingentia Acidis dissoluta facilius destillantur una cum vini phil. spiritu in menstrua mineralia composita.

Præ-

Præsens autem genus corpora dicta non vini phil spiritu, sed menstruis mineralibus, volatilisat, ut menstrua inde fiant citius & leviori opera & altioris generis. In genere proxime antecedenti vitriolum naturale vini phil. spiritu maceratum, vel quod multo conducibilius est, eodem spiritu dissolutum, & in vitriolum graduatum redactum, destillavimus in menstruum minerale. Naturalis enim vitrioli romani aciditas ad cupri corrosionem in sui compositione non solum potis, sed satis fortis etiam fuit ad dissolvendum vini phil. spiritum in dicti menstrui confectione; hic autem aliter se res habet in vitriolis artificialibus, arida enim metallorum corpora in dissolutionibus coagendo debilitant acidum, hinc vitriola debilitatam hanc continentia aciditatem, haud idonea sunt tam pro vini phil. spiritus dissolutione, quam menstrui præsentis constitutione. Ideoque Saturni & Jovis vitriola, communi acido confecta, mediante vini phil. spiritu reddunt olea dulcia sive menstrua vegetabilia, minime acida, sive mineralia; debile enim istud acidum in vitriolificatione mollium horum metallorum superstes, transmutatur penitus in vini phil. spiritus dissolutione, ut & in ipsa sui ipsius destillatione, ideo Vitriolum ex cupro & chalybe acidis arte confectum, non vini phil. spiritu, sed menstruis

mine-

mineralibus destillatur in menstruum præsentis generis. Aurum autem & argentum non solummodo mineralibus sive fortioribus hisce indigent menstruis, sed ut eisdem volatilisentur itidem & reducantur in Vitriola volatilia.

Ita Basilius Aurum & Argentum redegit in vitriolum volatile in Conclusionibus suis Sect. 2. de vitriolis, Cap. 1. de Vitriolo solis & lunæ. Primo, *inquit*, oportet habere aquam nostram ex frigido sale terræ (*Nitro*) & Aquila (*sale harmoniaco vegetabili*) cum qua aurum & argentum fiunt spiritualia & in cryſtallum coagulantur seu vitriolum metallicum, ex quo, &c. *In labore primo libri Revelationis, ut & in Elucidationes 12. Clavium hoc solis Vitriolum exactius ita describitur.* ℞. *inquit*, hujus aquæ (*Balnei Regis sive menstrui superius sub* No. 89. *descripti*) partes tres, Calcis auri partem unam, misce in cucurbita; pone cum alembico super cineres calidos, solvetur & si non solvatur totum, effusa aqua affunde novam, & hoc donec omnis calx soluta sit in aqua; cum refrixerit, subsident fæces albæ in fundo, quas separa, aquam omnem conjunge, & in B. per diem & noctem digere; fæcibus denuo remotis per novem dies continuo digere, destilla aquam ut materia remaneat in fundo oleo similis, aquam inde destillatam denuo

affun-

affunde calefactam, destilla ut prius, affunde denuo, destilla, & hoc reitera aliquoties, ita debilitabitur (*menstruum*); deinde materiæ oleo simili affunde aquam novam, digere die & nocte, destilla per arenam usque ad oleum, aquam calefactam denuo affunde, destilla, & hoc toties, donec omne aurum per alembicum transiverit; fieri autem debet destillatio hæc in cucurbita humili, fundo plano. Aquam auream, quæ transiit, pone in loco frigido, & cum tempore crystalli coagulabuntur, separa aquam ab iis.

Guido auri Vitriolum volatile confecit ex auro sublimato. Aurum sublimavit hoc modo: ℞. Auri calcinati duodecies cum tribus partibus Cinnabaris, vel auri foliati uncias quatuor, olei salis (*menstrui sub* No. 76. *descripti*) uncias duodecim, solve in cineribus, abstrahe inde aliquoties oleum salis, putrefac per mensem, destilla postea, & sublimabitur omne aurum rubicundi coloris in decima vel duodecima sublimatione. Sed si noluerit sublimari, conjunge omnia, & ex balneo abstrahe phlegma, residuo adde olei Tartari per deliquium uncias quatuor per vices, & fortiori igne urge; & aurum ascendet rubicundum cum menstruo, & præcipitabitur in ejus fundo. Aquam ab auro decanta, quo desuper octies vel novies combure vini (*communis*) rectificatum spiritum ad

tollen-

tollendam omnem olei ſalis aciditatem, *pag. 11. Theſaur. Chym. Ex auro ita ſublimato ſequenti methodo præparavit Vitriolum graduatum ſolis.*

℞. Auri ſublimati uncias quatuor & ſemis, affunde Acetum radicale (*cum ſpiritu vini mixtum*) ad trium digitorum eminentiam, digere per tres dies in balneo, decanta acatum, & recens reaffunde usque omne fuerit diſſolutum, quod in B. abſtrahe ad liquorem, ſed cavendum ne nimium; pone in cella frigida & cryſtalliſabitur Vitriolum auri in colore rubini vel granati juxta operationis methodum magis vel minus pulchrum, à quo decanta liquorem denuo ad cuticulam, abſtrahendum, usque dum habueris vitrioli uncias quinque. *Pag. 19. Theſaur. Chym. Eodem modo etiam præparavit* lunæ vitriolum graduatum, *pag. 31. ut &* Martis, *pag. 36* Jovem *vero pag. 42.* Venerem *pag. 45. &* Saturnum *pag. 49. calcinavit tantum, & cum Aceto prædicto in graduata redegit Vitriola, ex quibus omnibus vitriolis per modum ſpiritus Veneris Baſilii menſtrua hujus generis deſtillari poſſunt.*

Iſaacus ſpiritum Saturni ex Vitriolo graduato plumbi via deſtillavit.

114. Aqua

114. Aqua Paradisi Isaaci,

In Opere Saturni.

℞. Saturni libras decem aut quindecim, cui non sit admixtum aliud metallum, lamina tenuiter, & habe amphoram semiplenam aceto, luta, pone in balneo tepido, & singulo triduo aut quatriduo abrade saturnum calcinatum a laminis, collige ad quinque aut sex libras, tere hunc saturnum calcinatum (*cerussam*) cum aceto destillato (*philosophico*) super marmor ut cum penicillo picturæ possit servire, accipe porro urceum lapideum, & in eo affunde saturno calcinato acetum destillatum, relicta tertia parte urcei vacua, permisce optime, obtura cum operculo vitreo aut lapideo, pone in balneo, rudicula aut cochleari ligneo quinquies aut sexies die move, obtura rursus, neque calefac balneum magis quam ut manum in eo pati possis; stet sic 14. diebus, & noctibus, tum infunde clarum, & affunde acetum novum calci nondum solutæ; misce, procede ut prius, fac toties donec omnis calx saturni soluta sit, saturnum sic solutum pone in balneo, evapora acetum lento igne, saturnus in massam redigetur, quam move donec sicca fiat; erit coloris mellei, tere eam super marmor cum aceto destillato, saponis instar, repone in urceo lapideo optime mixta in balneo tepido per quin-

quinque aut ſex dies, move ſingulis diebus rudicula lignea, operi vitrum, ſine refrigeſcere, ſuffunde quod ſolutum eſt in urceum alium lapideum magnum, affunde aliud acetum, miſce optime, pone denuo in balneum, ſefunde & ſic procede donec nihil amplius ſolvatur, quod lingua experieris, ſi enim dulce ſit acetum, non eſt ſatis ſolutum, aut pone aliquantum in cucurbita vitrea, & ſine evaporare; ſi aliquid remaneat, non totum quod aurum fieri vult, ſolutum eſt, & quod in urceo remanet, ſeu fæces, ſi ſint dulces in lingua, & adhuc aliquid in cucurbita reperias, quod non ſatis ſolutum eſt, potes novo aceto affuſo ſolvere. Coagula has ſolutiones ut prius; ſolve aceto deſtillato ut prius; has coagulationes & ſolutiones continua donec nullæ amplius fæces in fundo remaneant, ſed omnia ſolvantur in aquam claram & limpidam, tunc ſaturnus liber eſt ab omni ſua lepra, melancholia, fæcibus, nigredine, additamentoque, & eſt purus, niveusque quia ab omnibus *ſordibus purus eſt*, fuſibilis ut cera, & dulcis ut ſaccharum, &c.

℞. Medietatem ſaturni purgati, hanc pone in urceo lapideo & affunde ei quatuor libras aceti deſtillati, impoſito alembico deſtilla acetum in balneo, debet autem alembicus in ſummitate habere foramen per quod affunde acetum recens, deſtilla ut prius; af-

funde novum & abſtrahe, & hoc donec acetum æque forte abſtrahatur ac affunditur, tunc ſufficit, quia materia imbibit tantum ſpirituum Aceti quantum opus ei, & quintum retinere poteſt. Exime urceum igni, demptoque alembico pone materiam in vitrum quod ignem ferre poſſit, adde ei alembicum, pone in capella cum cineribus in furno, fac primo ignem lentum, auge paullatim, donec materia tua tranſeat ſanguinis colore & olei craſſitudine, ſacchari dulcedine & cœleſti odore; conſerva calorem, dum deſtillat, ſi ceſſet, auge ignem, donec vitrum candeſcere incipiat, conſerva in hoc calore, donec nihil amplius deſtillet; ſine refrigeſcat per ſe, deme recipientem, & optime cum cera obtura, materiam (*caput mortuum*) tunde in mortario ferreo, cum piſtillo chalybeo, & deinde tere ſuper marmor cum aceto deſtillato (*Aceto cum ſpiritu vini phil. mixto*) pone in urceo lapideo, ut duæ partes plenæ ſint, deſtilla per balneum, affunde novum acetum, deſtilla ut prius, itera donec acetum deſtillet eadem fortitudine qua affuſum fuit. Refrigeſcant, materiam in vitro forti ſuper cineres in capella deſtilla ut prius, primo igne lento, deinde fortiori ut prius feciſti, exibit oleum rubrum ut prius, &c. materiam tunde, & procede denuo donec in deſtillatione in balneo, materia non amplius ſecum retineat ſpiritum aceti,

ti; tum accipe materiam, in cucurbita vitrea destilla ex cineribus quod destillare vult, donec materiam in oleum rubrum destillaveris quæ est aqua Paradisi nobilissima, ut illa lapides omnes fixi perfundantur & lapis perficiatur. Hanc Aquam Paradisi vocarunt antiqui Acetum suum acre, clarum, &c.

Metalla aliquando non rediguntur in Vitriola graduata; sed repetita cohobatione fiunt hujus generis menstrua. Ita fit.

115. Acetum mercuriale Trismosini,

Libro Moratosan sive octo Tincturarum in secunda Tinct. Pag. 79. Aur. Vell. Germ.

℞. Argentum vivum purgatum more communi, & pone in alembico; cui affunde Acetum vini valde acre (*Acetum cum spiritu vini phil. mixtum superius sub* No. 72. *descriptum)* ad unciam mercurii, uncias tres aceti, sexies abstrahe in blaneo, tandem fortiter urge, ut ascendat in recipiens, destillatum rectifica & erit paratum.

Aliquando loco Aceti phil. usus fuit aqua forti fortissima sub No. 73. descripta.

116. Aqua mercurialis Triſmoſini.

Libro octo Tincturar. in Tinct. quarta, pag. 80. Aurei Vell. Germ.

℞. Vitrioli Romani, ſalis nitri ana libram unam & ſemis, ſalis armoniaci (*vegetabilis*) uncias quatuor, laterum pulveriſatorum libram unam, ex quibus deſtilla aquam fortem lege artis. ℞. Mercurii ſublimati Veneti (a cujus fumo venenoſo ut tibi caveas neceſſum eſt) uncias quatuor, cui in cucurbita poſito affunde dictam aquam fortem, abſtrahe fortiter, ut mercurius bene commiſceatur aquæ forti, & erit parata.

Albertus Magnus eandem aquam mercurialem præparavit hoc modo:

117. Aqua mercurialis Alberti Magni,

Libro compoſitum de compoſitis, Cap. 5. Pag. 937. Vol. 4. Th. Chym.

℞. VITRIOLI Romani libras duas, ſalis nitri libras duas, Aluminis calcinati libram unam. His ſimul bene contuſis & bene mixtis ponatur in phialam aptam vitreatam, & deſtilletur aqua (*fortis*) more communi, clauſuris valde bene claudendis, ne ſpiritus poſſint evaporari, primo igne leni, ſecundo fortiori, tertio cum lignis, ut omnes

nes ſpiritus exeant & alembicus realbeſcat, tunc ceſſa cum igne, & fac furnum infrigidari, & aquam iſtam ſerva diligenter, quia eſt diſſolutiva lunæ, idcirco ſerva eam ad complementum operis, quia illa aqua lunam diſſolvit, Aurum ab Argento ſeparat, mercurium & crocum martis calcinat, &c Hæc eſt aqua prima philoſophica (*communis aqua fortis*) & habet unum in ſe gradum perfectionis.

℞. Aquæ primæ libram unam & diſſolve in ea uncias duas ſalis armoniaci puri & clari (*vegetabilis*) quo diſſoluto ſtatim aqua aliter eſt qualificata, & aliter colorata, quia prima fuit viridis coloris & diſſolutiva lunæ, & non ſolis, & ſtatim poſt impoſitionem ſalis armoniaci vertitur color ejus in citrinum, & diſſolvit aurum, mercurium, & ſulphur ſublimatum & tingit pellem hominis citriniſſimo colore, ſerva aquam illam (*Regis philoſophicam*) ad partem.

℞. Aquæ ſecundæ libram unam, & mercurii ſublimati à vitriolo romano & ſale comm, uncias quinque & ſemis, & ponatur ad aquam ſecundam paullatim & ſucceſſive, ſigilletur orificium vitri bene, ne virtus mercurii immiſſi ſubito exhaletur, & ponatur vitrum in cineres calidos temperatos, & incipiet iſta aqua ſtatim operari in mercurium ipſum diſſolvendo & incorporando. Et ſic permittas

vitrum ſtare in cineribus claidis, & in diſſolutione aquæ donec ipſa aqua amplius non appareat, ſed ipſum mercurium ſublimatum ex toto diſſolvit. Agit autem ipſa aqua ſemper in mercurium per modum imbibitionis donec ex toto ſolvat ipſum. Sed nota ſi iſta aqua ex toto non poſſet ſolvere mercurium impoſitum, tunc quicquid diſſolutum fuerit per iſtam Aquam de Mercurio, hoc deponatur, & non ſolutum in fundo exſiccetur lento igne, conteratur, & cum nova aqua iterum diſſolvatur ut prius, & ſic reiteretur iſte ordo, donec totus mercurius ſublimatus ſit ſolutus in aquam. Et tunc omnes ſolutiones iſtius tertiæ aquæ in unum conjunge, in vitrum mundum, & claude orificium ejus cum cera bene, & ſerva diligenter. Hæc eſt aqua tertia philoſophica ſpiſſa qualificata in tertio gradu perfectionis, & eſt mater aquæ vitæ quæ omnia corpora in primam materiam diſſolvit.

℞. Tertiam aquam clarificatam, mercurialem, tertio gradu perfectionis qualificatam & ponas eam in putrefactionem in ventre equi bene digeſtam, in vitro claro bene ſigillato cum longo collo per 14. dies, & fac eam putrefieri, & fæces in fundo reſidere, tunc iſta aqua tranſmutabitur de colore citrino in flavum, quo facto excipe vitrum & pone inter cineres lentiſſimo igne, & ſuppone alembicum cum ſuo receptaculo & incipias deſtillare

re paullatim Aquam vitæ clarissimam, mundam, ponderosam, Lac virginum, Acetum acerrimum guttatim, & semper lento modo continuando ignem, donec totam Aquam vitæ serene destillaveris, tunc cessa cum igne, & fac furnum infrigidari & diligenter serva ad partem. Ecce ista est Aqua vitæ, Acetum philosophorum, Lac Virginis per quam corpora in primam materiam resolvuntur, quod infinitis nominatur nominibus. Signa istius aquæ sunt ista, si gutta una projiciatur super laminam cupream ignitam statim penetrabit, & vestigium relinquet album, fumigat super ignem, coagulatur in aëre ad modum glaciei. Cum autem ista Aqua destillatur, guttæ ejus non intrant continue sicut aliæ guttæ, sed una per hanc viam, alia per aliam viam destillatur, hæc aqua non agit in corpora metallica sicut alia aqua corrosiva fortis, quæ corpora dissolvit in aquam, sed ista aqua omnia corpora si fuerint in ea posita, reducit & resolvit in mercurium, ut postmodum audies.

Paracelsus Aquam hanc sequenti methodo confecit.

118. Aqua mercurialis Paracelsi.

In Appendice Manualis de lap. Phil. Pag. 139.

℞. Mercurii sublimati septies per vitriolum, sal nitri & alumen libras tres, salis

armoniaci (*vegetabilis*) ter a ſale ſublimati clari & albi libram unam & ſemis, trita ſimul & alcooliſata ſublima in ſublimatorio per arenam horis novem. Ubi refrixerit, ſublimatum cum penna detrahito, & cum reliquo ſublima ut prius. Hanc operationem quater repete, donec amplius non ſublimetur & in fundo maſſa nigra remaneat inſtar ceræ fluens. Refrigeratam exime & tritam rurſus, in patina vitrea ſæpius cum ſalis armoniaci aqua ſecundum artem præparata (*menſtruo ſub* No. 91. *deſcripto*) imbibe & ſua ſponte coagulatam iterum imbibe & ſicca ad novem vel decem usque vices, donec fere non ulterius coaguletur. Tritum ſubtiliter ſupra marmor in loco humido ſolve in oleum pulchrum, quod rectificabis per deſtillationem in cineribus ab omnibus fæcibus & reſidentia. Hanc Aquam omnium facile principem diligenter aſſervabis.

Lullius ſuam Aquam mercurialem compoſuit ex mercurio & menſtruo fœtente.

119. Menſtruum fœtens mercuriale Lullii,

Pag. 63. Teſtam. Noviſſimi.

℞. De menſtruo fœtenti libras quatuor, & pone intus libram unam mercurii vivi, & pone in balneo vel fimo equorum per ſex dies, & totum convertetur in aquam, deſtilla

ſtilla per balneum & habebis Aquam mercurialem vere mineralem.

Ripleus magiſtruum ſuum ſequutus eſt in aquæ mercurialis confectione.

120. Leo viridis mercurialis Riplæi,

Pag. 310. Pupillæ Alchymiæ.

℞. Mercurium ſublimatum a vitriolo & ſale communi ad quantitatem 20. vel 40. librarum (*opinor legendum eſſe duos vel quatuor*) ut habeas quod omnino ſufficiat: Tere bene in pulverem & pone in vas vitreum bene magnum & forte. Cui ſuperfunde tot libras aquæ fortiſſimæ (*menſtruum fætens eſt aqua fortiſſima mundi, pag. 138. Medullæ*) quot ſunt pondera mercurii. Move inſimul fortiter, & fiet vas adeo calidum, ut vix manibus tangi poſſit. Obtura bene, & permitte ſtare in loco frigido per novem dies, ſingulo quoque die ter aut quater fortiter movendo. Quo facto pone vas in furno cinerum, & cum igne leviſſimo deſtilla totam Aquam vitæ (*menſtruum*) quam ſerva bene per ſe, deinde in continenti adjunge aliud receptorium bene lutatum, accende ignem vehementiſſimum, quem continuabis quousque totus liquor aureus deſtilletur omnino.

Eisdem modis quibus conficiuntur Aquæ mercuriales, his etiam confici poſſunt ex reli-

reliquis metallis menstrua hujus generis. Ita fit

121. Menstruum fœtens lunare Lullii,

In Experimento XXIX.

℞. Supradictæ aquæ mineralis (*sub* No. 104. *descriptæ*) ut habes in superiori (No. 26.) experimento, uncias 6. vel 8. in ea solve unam unciam lunæ, quam dissolutionem pone in retortam parvulam ad destillandum per cineres; qua destillatione cessante augebis ignem quantum possibile fuerit: Cumque hoc gradu ignis nulla humiditas amplius destillaverit, frigefacto vase, accipe aquam destillatam, in qua est anima lunæ, ac bene clausam, servabis ne respiret.

Ita etiam præparatur Aqua solaris apud Lullium.

122. Menstruum fœtens solare Lullii,

In Experim. XXXI.

℞. Aquam fortem sive aquam mineralem (*sub* No. 104. *descriptam*) ut supra, atque inibi dissolve in unaquaque libra uncias tres de sale animali præparato & fixo prout habes in suo (*sexto*) experimento. Quo soluto, dissolve ibidem uncias duas auri cementati, ut scis, postea putrefac per octo dies,

mox

mox per balneum destillabis. Quod autem in fundo remanebit, erit instar mellis fusi, supra quam materiam iterum infunde de sua aqua per balneum destillata, ita ut supernatet duobus digitis; putrefac per diem naturalem, mox amoto antenotorio, superpone alembicum cum recipiente clausum, ut non respiret. Destillato per cineres quousque amplius non destillaverit, ultimo augebis ignem aliquantulum ut in aquam transcendat pars aëris. Tertio ignem augebis, ut etiam ignis elementum per alembicum transeat, cum autem hoc ultimo ignis gradu nil destillaverit, tunc frigefacto vase, amotum recipientem cum aqua sua destillata, firmiter clausum servabis.

Isaacus Hollandus aliquando Aquam mercurialem confecit ex mercurio lunæ hoc modo.

123. Acetum Philosophorum ex mercurio Argenti Isaaci,

Cap. XCIX. 2. Oper. min. Pag. 492. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Calcis lunæ libram unam, salis armoniaci quod clarum & pellucidum sit tanquam crystallus, absque humore, quartam partem, contrita amphoræ lapideæ inde. Tum acetum sume destillatum (*philosophicum*) quinquies aut sexies a suo phlegmate, ita ut nullas

nullas amplius fæces relinquat. Acetum in aliam amphoram lapideam evacua, ac alembico ſuperimpoſito in balneo colloca. Amphoram cui calx contrita ineſt, luta probe ad roſtrum alembici, & ſine lutamentum bene ſiccari. Tum ignem ſub balneo ſtrue, ac acetum ſenſim deſtilla ſuper calces lunæ. Et quot libras calcis lunæ habes, tot quatuor libras aceti ſuper eam deſtilla. Cumque acetum omne deſtillatum fuerit; ſinas facile per 3. dies refrigeſcere, antequam amphoram removeas. Nam ſi citius removeres, acetum, luna & ſal armoniacum tibi elabentur, ac nihil retineres, tam vehemens illa eſt materia; nam frigidum & calidum ſimul veniunt. Cumque removere velis, operculum vitreum habe paratum, ad os amphoræ levigatum, quod illi ſtatim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tum amphoram in balneo pone, nec calidiorem ignem adhibe, quam manus tua commode ferre poſſit in aqua usque ad condylos, aut quam bibi poſſit absque uſtiouis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas ſex. Tum ſine frigeſieri, effringe, & alembicum luto ſtatim affige amphoræ, admodum ſolide; & receptaculum ad roſtrum pone, deſtilla balneo temperate calido, quicquid deſtillare vult. Cumque jam non amplius deſtillat, tum exime, & in teſta cum cineribus pone; iterum receptaculum ad roſtrum

ſtrum luta, & initio puſillum ignem adhibe, poſt vehementiorem aliquoties donec mercurius tuus cum ſale armoniaco ſurſum ſublimare incipiat tam candidus quam nix, & claris fibris ad albam materiam pendens, tum ita retine, (donec videas ſublimare,) in eodem calore, ad mercurium probe ex terra extrahendum. Poſt ſinas frigeſieri, & alembico ablato, mercurium ſublimatum exime cum ſale armoniaco, quæ ſimul ſurſum ſublimata ſunt in maſſam, quam pondera, ita ſcire poteris quantum mercurii ex calcibus lunæ ſublimaris; noſti enim quantum ſalis armoniaci amphoræ indideras. Tum ſublimatum iterum vitro inde, ac denuo ſublima, ut videas, num aliquæ fæces remaneant; nam toties tibi ſublimandum eſt, donec nullæ fæces remaneant. Serva iſtum mercurium donec ego te doceam, quid eo ſis acturus. Scies in illa amphora, ex que mercurium cum ſale armoniaco ſublimaſti eſſe corpus (*caput mortuum vulgo dictum*) aut elementum terræ cum ſuo oleo aut igne. Hoc exime & pondera, ita etiamnum melius ſcire poteris, quantum mercurii ex eo ſublimaris, ſciebas enim, quantum calcis lunæ in amphora habebas, ita certo ſcire potes, quantum ex eo habeas.

Tum ſal tuum aut terram vitro inde, ac ſuperfunde acetum deſtillatum, & ſolve in aquam puram, & ſi quas ponat fæces, ſen-

ſim

ſim ſuperne effunde, & denuo congela tamdiu, donec nullas fæces amplius relinquat, tum rurſum congela. Tum habes ſal tuum præparatum a terra tua clarum inſtar cryſtalli. Jam mercurium tuum ſublimatum, & ſal armoniacum & clarum tuum ſal accipe, ac ſimul ſuper marmore ſicce contere, omne contritum pateræ vitreæ inde, pone in tripode aut fornace calcinatoria, & ad ſex hebdomadas ibidem ſtare ſine, ac colorem adhibe, perinde ac ſi plumbum retineres liquefactum absque concretione. Sex hebdomadis illis exactis ſine refrigeſcere, & tum in cella frigida colloca, ac pannum lineum ſuperimpone, ne quis pulvis incidat; ſpatio ſex aut octo dierum omnino in aquam claram ſolvetur. Scies autem iſtud eſſe Philoſophorum clarum acetum, nam cum ſcribunt noſtrum acetum, Aquam iſtam volunt, cumque dicunt mercurium Philoſophorum, Aquam iſtam volunt, eſtque eorum acetum de quo tam mirabiliter ſcribunt aut loquuntur.

Ex Receptis obſervamus.

1. *Metalla mineraliaque menſtruis mineralibus ſimplicibus volatiliſata eſſe hujus generis menſtrua.*

2. *Menſtrua hæc eadem eſſe cum octavi generis menſtruis diſſolutis in menſtruis minerali-*

ralibus ſimplicibus: Differre autem ab antecedente genere, quod non vini phil. ſpiritu, ſed aceto philoſophico fuére confecta.

3. Menſtrua hæc eſſe Eſſentias vel magiſteria rerum tingentium menſtruis mineralibus ſimplicibus diſſoluta.

4. Menſtrua hæc ut mineralia ſive acida in operibus alchymicis præſtantiora eſſe ipſis vegetabilibus octavi generis; quia fortiora.

5. Metallorum diſſolutiones menſtruis hiſce mercurialibus peractas aliquando ab Adeptis dictas fuiſſe amalgamata. Scies, *inquit Iſaacus*, hanc eſſe optimam ſolutionem, quæ unquam in orbe reperta fuit, nam in hoc nullus error proportionis & ponderis. Natura enim non errat. Nam cum mercurius ſolutus eſt, alia metalla porro ſolvit, ut aliis in locis rité docetur. Nec amplius ſolvet quam poſſit, nec plus corporis in ſe recipiet, quam natura ejus ferre poſſit. Nam quicquid ei opus non eſt, ſolvere minime poteſt. Eſtque optima amalgamatio quæ reperiri poteſt. 2. *Oper. min. Cap.* 103 *Pag.* 494. *Volum.* 3. *Th. Chym. Quod Bernhardus in Epiſt. ad Thomam non de ſicca ſed hac humida tractaverit amalgamatione, alibi mihi probandum erit.*

6. Menſtruum veneris, ſolis, lunæ, &c. ejuſdem eſſe virtutis, quod diſſolvendi fa-

culatatem cum menstruo argenti vivi vulgi; istud mercuriale quidem præ reliquis, ob corporis sui aperti faciliorem tractationem aliquibus Adeptis magis fuit in usu, etiamsi tingendi qualitate id cæteris sit minus potens.

7. *Varia esse menstruorum fœtentium genera. Decimum tertium genus ex Atrop destillare docuit menstruum omnium fœtidissimum. Ibidem enim oleosa spiritus vini (phil.) materia vitriolo dissoluta, in sui destillatione emergitur a suis putridis fæculentiis. Vicesimum autem genus de menstruis minus fœtentibus tractat utpote purificato jam, & suavi spiritu vini phil. confectis; Præsens genus ex iisdem materiis menstrua quidem ejusdem nominis, at non ejusdem fœtoris, coloris, &c. producit, Acetum enim philosophicum ob perfectam spiritus vini phil. dissolutionem diaphanum est, non lactei coloris, fit autem in menstrui destillatione lacteum, quatenus aciditas dicti aceti ab ariditate corporis dissoluti debilitata, æque bene ut antea unctuosum vini phil. spiritum retinere nequeat, ex cujus autem præcipitatione liquor destillatus lacteus redditur; hinc vitriolo azoqueo aliquando addidere Adepti vitriolum commune & nitrum, ut dictus spiritus eo melius dissolvatur. Verbo: Quo in majori quantitate Acetum phil, vel aliud*

men-

menstruum minerale hoc fortius in horum menstruorum confectionibus adhibeatur; eo menstrua inde evadent minus lactea, & minus fœtentia; quia non ex embrionata fœtenti spiritus vini phil. materia sed eodem ipso, circulatione & destillatione, purificato, confecta.

8. *Menstrua hæc, reliquorum instar digerendo fieri dulcia & transmutari in octavi generis dissolventia.*

XXII. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Aceto philosophorum aliisque Menstruis mineralibus simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

124. Menstruum Venetis Isaaci Hollandi,

Cap. LXXXII. 3. Oper. miner.

Fili jam te docebo conficere lapidem quem Deus nobis gratis dat. Scias quod hic varie conficitur, sed te docebo methodum quam didici a Patre meo.

℞. Lapidis quem Deus nobis gratias dat (*Vitrioli Veneris*) quantum sufficit, quem solve aceto destillato (*philosophico*) sine fæces subsidere, dissolutum a fæcibus caute de-

canta & filtra; acetum leni igne abſtrahe, ut materia remaneat ſicca. Siccatam denuo ſolve aceto deſtillato, decanta, filtra & abſtrahe, idque quater reiterandum uſque nullæ amplius in ſolutione ſubſideant fæces. Tum leni igne deſtilla acetum uſque materia ita ſicceſcat, ut pulveriſando facile avolet in pulverem volatilem, attamen retineat ſpiritus ſuos, jam hæc ad calcinandum parata eſt. Fili, ſcias, materiam hanc natura ſua eſſe ſtipticam & adſtringentem partim volatilem, partim fixam, adeoque ſolvi aceto deſtillato, ut ſecum retineat ſpiritum ſubtilem Aceti, & una cum dicta ſpiritu calcinetur, ſubtilior fiat, melius aperiatur & ſolvatur, ſpiritus enim Aceti præ cunctis bene ſolvit. Vitriolum in præparatum pone in Ampulla vitrea vel ovo, luta hermetice, ſed implendum eſt vas, ne locus adſit ſpiritibus ſeſe elevandi, pone in Tripode & ibi maneat in calore temporato ad ſeſe ſubtiliandum. Poſtea exime & pulveriſa materiam, pone in Cucurbita, appone Alembicum, cui annecte Recipiens, & ita ex Balneo deſtillabis quicquid deſtillari velit, deſtillabitur circiter 20. vel 25. dies. Tum deſtillatum ſepone, fæces in fundo Cucurbitæ jacentes exime, contere ſubtiliter in lapide, quibus in ſolutorio poſitis affunde totam aquam deſtillatam, ſigilla hermetice, & totum in balneo ſolvetur absque fæcibus,

bus, ſolutum ex Cucurbita per Alembicum deſtilla in Balneo igne moderato, ut omnis aqua ſecedat, quam optime ſerva; continua deſtillationem in cineribus, ut recipias elementum aëris in forma olei citrini valde nobilis, & hoc fiet forti igne, aërem optime clauſum ſepone per ſe prope Aquam. Fæces ſanguinis inſtar rubicundas ex cucurbita exime, & contere in pulverem impalpabilem in lapide, pone in Ampulla vitrea vel Ovo, ſigilla, & repone per 30. dies & noctes in Tripode ad ſubtiliandum igne temperato, poſtea exime, contere in pulverem, & in ſolutorio affunde elementum aquæ (*ſuperius deſtillatæ*) ſigilla & pone in Balneo, ut ſolvatur ut antea, ſolutum per Alembicum deſtilla in cineribus (Recipiens ponatur in aqua frigida,) ignem auge per gradus usque tandem candeat, ita maneat per quinque vel ſex dies, & interea temporis aſcendet elementum ignis in forma olei rubri, ſine per 3. vel 4. dies ut frigeſcat, tum remove Recipiens & optime occluſum ſerva, &c.

Annotationes.

Varia habuimus in ſuperioribus Vitriola graduata, quæ varia nobis præbuere menſtrua. In hoc genere Vitriolum his omnibus præſtantius conficitur. Componitur

 enim

enim ex Vitriolo graduato vaſe clauſo lege artis fixato, iterumque diſſoluto in Aceto phil. ut per deſtillationem inde fiat menſtruum antecedentibus præſtantius. In Menſtruorum Vegetabilium genere nono Vitriolum mercurii graduatum ex mercurio ſublimato & ſale circulato confectum in vaſe clauſo reverberatur in pulverem fixum, qui deinde mercurii crocus, Vini phil. ſpiritu volatiliſatus, menſtruum reddit Vegetabile. Si idem Mercurii Vitriolum graduatum vaſe clauſo reverberetur in præcipitatum fixum, poſteaque non Vini phil. ſpiritu, ſed aceto phil. vel alio quodam menſtruo minerali diſſolvatur, fiet inde menſtruum hujus generis. Quod de Vitriolo mercurii dictum; hoc etiam de præſenti Vitriolo Veneris intelligendum eſt in noſtro Recepto; Vbi Iſaacus Vitriolum dictum aceto phil. diſſolvit, depurat & graduat, quod deinde in tripode calcinat, id eſt figit, fixatum novo aceto phil. diſſolvendum & volatiliſandum eſt ante ejus deſtillationem, ut patet ex ejusdem menſtrui deſcriptione alibi data.

125. Menſtruum Vitrioli Iſaaci Hollandi,

Cap. LXII. 2. Oper. min.

℞. Magnam quantitatem Vitrioli Romani, 10 aut 12, libras, plus minus, quantum

tum voles, ſolves Vitriolum in aqua communi; ſine fæces ſubſidere, clarum ad congelandum pone in vaſe lapideo donec pellicula ſuperveniat, tunc ſine refrigerari ac ſtare triduum, ac habebis inſignes lucidos lapillos cryſtallinos colore viridi. Lapillos illos exime, & pone in puſillis pateris vitreis in mundo Balneo ad ſiccandum, ac Balneum accendas eo calore, qualis eſt ſolis media æſtate. Ac lapilli tui in album pulverem convertentur, quem pulverem convertentur, quem pulverem ſolves in aqua communi deſtillata, & ſinito fæces ſubſidere, ac clare ſuperne diffundas in teſtam mundam ut prius, ac pone denuo congelandas ut ſupra; id toties facito, donec nullas amplius relictas fæces videas, ubi album tuum pulverem hoc pacto laveris ac operatus fueris, certus ſis vitriolum tuum rite præparatum eſſe. Jam recipe album pulverem Vitrioli, eumque indes ollæ vitreæ oblongo collo, ac collum ſigillo Hermetis munias, ita ut nullus aër exſpirare aut ingredi valeat, ac tum in teſta cum cineribus cribratis pone ſuper Fornace, ac ignem ſubjice, & ſub Fornace lampadem ardentem pone, calorem addens qualis eſt ſolis medio Martio, atque hoc pacto retine, donec videas materiam tuam flaveſcere, ac retine in eodem calore, donec perfecte ruffa fuerit, tum ignem paululum auge, id eſt, adhuc

unam lampadem ſuppone, atque hoc pacto retine ad octo aut decem dies, ac tum vide an materia tua non incipiat rubere: Si rubere incipiat, ignem tuum auge; ſine hoc pacto in eo calore etiamnum ad dies octo aut decem. Si vero in rubedine nihil proficis, ignem tuum adhuc uno Lampade auge, atque ita proſequere gradatim ſemper accenſa Lampade una, donec materia tua tam alte rubra fuerit, quam Roſa aut Rubinus; jam ubi tam alte rubra fuerit, ſinas etiamnum hoc pacto ad dies octo aut decem in eodem calore; ubi videris materiam tuam eodem ſtatu permanere, exime eam ex Teſtacum cineribus, & materiam in aliud vitrum forte evacua, ac bonam quantitatem aceti deſtillati (*phil.*) ſuperfunde ac pone in Balneo; bulliat, ac move ſpatula lignea ter quaterve ſingulis diebus, atque hoc pacto retine ad dies noctesque quatuor, tum ſinas frigeſieri, & clarum effundito. Et rurſum acetum deſtillatum affunde, idque repete tribus vicibus; tum fæces abjice & acetum per Alembicum abſtrahe in Balneo, donec materia omnino ſicca fiat, ſuperfunde acetum recens, ac facito ut prius, idque tam diu itera, donec nullæ amplius fæces in ſolutione remanent. Tum congela in ſiccum pulverem, ac habe vitrum bonum ac ſpiſſum, & pulverem tuum inde, ac Alembicum magno capite ſuperim-

perimpone, ac destilla, ut primum acquiras croceos spiritus, tum oleum rubrum; tum albos spiritus, tum sine frigesieri; Receptaculum deme, ac quod ei inest vere oleum illud benedictum serva. Alembicum deme ac in olla reperies materiam instar nivis candidam & instar crystalli lucidam, &c.

Menstrui hujus confectionem considerabimus in suis distinctis membris.

Primum versatur circa Vitrioli electionem, quod ut graduatum sit, id est, vel vini phil. spiritu vel aceto phil. dissolutum & crystallisatum ratio postulat, & Receptum antecedens jubet. Vitrioli enim com. aqua com. soluti & purificati calcinatio in vase clauso usque in colorem rubicundissimum penitus impossibilis est, & nullius etiam momenti, siquidem ex com. Vitriolo, utut purificato & calcinato, nil nisi commune acidum vel communis Vitrioli spiritus elicitur, eligendum itaque est Vitriolum aqua comm. bene purgatum juxta præsens Receptum, sed postea juxta antecedens aceto phil. bene dissolutum, ut Vitriolum inde fiat graduatum, & idonea hujus menstrui materia.

Membrum secundum tractat de hujus Vitrioli graduati calcinatione vel fixatione in rubedinem. De qua processus prior obscurior fuit, præsens vel posterior satis clarus. Calcinatio hæc est vera & philosophica Vitrio-

li hujus fixatio, quod inde apparet maxime, quod citrinati & rubedini præcedant nigredo & albedo, tam volatilisationis quam fixationis vera indicia, de quibus quamvis nihil dixerit Isaacus ambobus Receptis, alii tamen de hisce coloribus in Vitrioli fixatione non siluere Adepti. Sume illum lapidem, *inquit Ripleus cap. VII. Philorcii*, cupri stillicidium (*leonem viridem fatuorum vel vitriolum com. graduatum*) & pone tritum in ovo philosophorum & procede per viam putrefactionis super eo, sicut dicebatur in opere Rebis, & continua lapidem super ignem, donec vertatur post nigredinem & albedinem in pulverem rubeum, quem multi vocant Vitriolum rubificatum.

Verum enim-vero hic aliquod nobis adoritur dubium, cum color rubeus hujus Vitrioli calcinati ab ipso Isaaco dici videatur volatilis, minimè fixus. Materia ista, *inquit*, in æternum rubra permanebit & non fixa, nam si fixa esset, omnino esse corrupta, nam in Aquam solvenda est & destillanda per Alembicum *Cap. LXV. Hanc ut discutiamus nubeculam, sciendum est, Isaaci mentem esse, Vitriolum in rubedinem calcinatum, quocunque modo etiam tractum, rubrum permanere, sed non itidem fixum, quia Aceto philosophico solvendum sit & destillandum per Alembicum. Similem enim, modo*

non

non eandem reperimus phrasin de ipsa lapidis phil. rubedine & fixitate, quæ facile prædictum removebit dubium: Postquam Lapis, *inquit*, perfectus est, manere in eo statu debet nunc & in secula. Post perfectionem, nec in melius nec in pejus mutari potest, sed in æternum Rex permanebit. Quare si quis verum Lapidem Philosophorum paravit, nulla post sequitur multiplicatio, ubicunque post perfectionem multiplicatio sequitur, Lapis Philosophorum non est, nec verus Lapis est. Medicina esse potest, aut alius, cujusmodi multi sunt quibus projectio fit, verum Lapis Philosophorum non est de quo hic nobis sermo est. Cum prædictus Lapis perfectus est ac paratus, in æternum in eo statu permanere debet. *Cap. 127. 1. Oper. min. Pag. 407. Vol. 3. Th. Chym.*

De coloris rubei permanentia in Lapide phil. sequentia protulit: in multiplicatione, *inquit*, nulla nigredo intervenit, nec ulli colores orbis sese ostendunt, nec albedo ulla, nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostendit, nec in fixatione sese color alius præter proprium manifestat; is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium præter rubedinem habet, est enim tantummodo una substantia, simplex materia, & ut cœlum invincibile. Scies etiam quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur,

nam

nam cum Lapis confectus ac paratus est in extrema virtute ejus, tum Lapis iterum aliter ex sua Essentia in aliam fabricando mutari non potest, nam si Lapis ex sua Essentia extrahi posset in aliam Essentiam aut naturam, aut si mutari posset, Lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset, nec corpus glorificatum. Non, non. Sermonem meum rite intellige, &c. *Cap. 72. 1. Oper. miner. Pag. 355. ejusdem Voluminis.*

Lapidem Philosophorum penitus & omnino immutabilem esse statuit Isaacus, persuasus fortassis ex rubedinis inalterabili constantia, observata in Lapidis altioris gradus vel generis multiplicatione; quam opinionem ut in singulis partibus defenderet, ipsam Lapidis volatilisationem citius negare ausus fuit, quam fixationis alterationem in multiplicatione statuere: Scies, *inquit*, quamvis Lapis sublimaretur, non fixitate sua privaretur. *Imo proprios sensus (ipse enim eodem loco Lapidem phil. menstruo quodam lucenti volatilisare docuit) & verbi* fixare *sensum, (ex quo tamen termino pars media omnium operationum dependet in Chymia adepta) intervertere maluit quam hanc ex paralogismo deductam relinquere fallaciam.* Lapidem, *inquit*, tam sæpe aperire & reservare potes, ut prius dictum est, ac postea sublimare, & partibus exiguis denuo compinge-

pingere, ita ut partes ejus iterum in unam cohærescant, quod nos fixationem appellamus; fixare quidem nuncupamus, sed fixare non est, sed tantummodo condensatio, ita omnes ejus partes subtiles rursum in unum cogantur arcte simul, ita ut prius fuerant, & Lapis iterum ignem expectet, & rursum projectionem facere eo possimus, ut prius faciebamus. *Cap. 76. lege 73, 74, 75, capita ejusdem libri.*

Nos quod contra hanc habeamus sententiam, reservabimus pro libro tertio; interea hoc solum animadvertetis oportet: Vitrioli calcinati ut & ipsius Lapidis phil. multiplicati materiam in æternum rubram permanere sed non fixam, quia utraque menstruis philosophica volatilisari potest.

Hæc vero utut habeant, Vitriolum Veneris graduatum vase clauso in rubedinem calcinatum esse fixum, probabit saturni vitriolum eodem modo fixatum per eundem authorem. ℞. Phialam vitream, *inquit*, pone in ea medietatem saturni purgati (*sacchari saturni non communi aceto destillato, sed philosophico confecti*) alteram medietatem seorsim ad necessitatem reserva, orificio phialæ impone vitrum commodum, pone vitrum in capellam cum cineribus cribratis in furnum aut de tripode arcanorum, aut in furnum in quo calcinas spiritus; da ei ignem æque calidum

dum ac sol media æstate est, non amplius, nisi forte parum calidiorem aut frigidiorem dummodo non sit tantus ut plumbum fundat, ita enim materia tua olei instar liquesceret, & si sic stet ad duodecim dies omne sulphur evolabit materiaque corrumpetur, sulphur enim ejus nondum est fixum, & in extrinseco tantum, unde materia facillime funditur & licet parum sit, tamen non est fixum; ita ut ignis adeo lenis sit, ut materia non fundatur, stet sic sex septimanis, post quas accipe parum, projice super ferrum candens, quod si statim fundatur & fumet nondum est fixa, sed si manet, sulphur ejus fixum est. Tum auge ignem notabiliter, donec materia citrina fiat, & sic semper donec rubescat semper augendo ignem donec Rubinorum colorem accipiat; auge donec tota candescat, & tunc fixa est, & parata ad infusionem cum nobili aqua Paradisi (*menstruo sub* No. 114. *descripto*.

Præter hanc datur quidem etiam alia Vitrioli phil. calcinatio, quæ fit aperto vase, ita viride æris graduatum calcinatur ad rubedinem ante ejus destillationem in præparatione spiritus Veneris Basilii, uti in præcedenti genere observavimus, sed hæc hujus loci non est, remanet enim calx volatilis non fixa, quæ calcinatio ob phlegmatis sequestrationem tantummodo adinventa est. Membrum tertium

tium consistit in hujus vitrioli fixati nova dissolutione in aceto phil. unde Vitriolum istud volatilisatur iterum, & ad destillandum aptum redditur, in priori Recepto solutio hæc penitus omissa est, sed exactius describitur in posteriori processu.

Membrum quartum, simplex est, & frequens in omnium menstruorum fœtententium confectionibus destillatio, hoc tamen excepto quod graduato, fixato, iterumque volatilisato Vitriolo spiritus non ascendat albus, sed croceus, (quia maturior,) ante oleum rubeum, tandemque etiam appareat spiritus albus ex sale vel corpore albo extractus.

Tandem ex reliquis metallis eadem etiam menstrua confici posse testatur hisce verbis: Sed si oleum ex metallis velis educere, ut de vitriolo doctum est, metallum tuum in aqua forti solves, ac facies præcipitari, ac salsedinem ei aqua communi ablue, eoque siccato in vitro oblongo gutture immisso ac congelato, ac posito super fornace in cineribus cribratis, ignem subjice talem qualem Vitriolo, donec metallum omnino rubeat, ac donec interius ejus foris sit. Tum solve in aceto destillato ut Vitriolum, ac congela donec nullæ fæces amplius remaneant. Tum destillandum pone, & metallum omnino destillabit in rubrum oleum, estque oleum perfectum

fectum Philosophorum. Verum projectio ejus non tam alta est quam olei quod prius sal fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli multiplicabis, ut ante dictum est. Et admodum facile oleum conficitur ad eundem modum ex Saturno, ejusque projectio admodum alta est. Age gratias Deo, operare, ac pauperum memento, Dei dona in tuam salutem moderare. *Cap. 80. 2. Oper. min. pag. 478. ejusdem Vol.*

Omnia Metalla, *inquit cap. 67. ejusdem operis*, rubra fient in morem sanguinis, etiam Jupiter & Luna; nam omnibus metallis interius rubrum est, unum magis rubrum alio. Cum igitur ad rubedinem perducta fuerint, tum solvenda tibi sunt (*aceto philosophico*) ac denuo congelanda, donec ab omnibus fæcibus munda sint, & tamen elementa sua simul contineant perfecte. Nam cum eo perducta sunt, nihil præter fæces remanent. Nam Terra (*caput mortuum*) subtilis ac liquida effecta, ea itidem solvitur, cum eam subtilem effecisti solvendo & coagulando, ut nullæ fæces amplius remaneant. Ita destillare potes per Alembicum in oleum rubrum. Quemadmodum hic de Vitriolo doceberis, ita etiam de omnibus metallis faciendum erit, atque etiam Mercurio, ubi solutus fuerit in aqua forti ac præcipitatus, ac salsedine abluta siccatus & tum vitro inditus, uti dictum

est

eſt de Vitriolo, atque ita porro factum, ut prius doctum eſt de Vitriolo. Ac quod hic de metallo dictum eſt, id etiam de Antimonio (*reliquisque mineralibus*) facere potes. Aures aperi & auſculta, ac mentem aperi, nunquam auditum eſt, ut tale opus tam exiguo labore factum fuerit.

Hic vos admonitos volo, ut notetis differentiam inter Vitrioli & aliorum corporum olea; ex omnibus metallis uti ex Vitriolo ſimile componitur oleum, hoc tamen diſcrimine, quod Vitriolum in ſui olei deſtillatione Terram vel ſal poſt ſe relinquat, quo ſpiritus & oleum ejus figuntur in Lapidem Philoſophorum, metalla autem reliquaque mineralia non itidem, cum totaliter aſcendant in ſpiritum & oleum, nulla remanente Terra, ſale, vel capite mortuo, quo in lapidem figi debent, Vitriolum ſolum itaque eſt, quod omnia ſecum habet, quæ ad ſui perfectionem pertinent, ubi reliquorum Olea & ſpiritus aliunde corpora fixa mutuare coguntur pro ſuis fixationibus. Scies, *inquit*, cum ſal metallorum ad oleum vis perducere eo modo ut de Vitriolo dictum, elementum terræ metallorum una cum oleo deſtillabit rubrum inſtar ſanguinis, id vero Terra Vitrioli non facit: Oleum ſeſe a Terra ſeparat. Ita Deus talem benedictionem conceſſit ut ex eo ſolo Lapis Philoſophorum confici poſſit

 abs-

absque additione, transferens omnia metalla in verum ſolem, ſed oleum ejus cum Terra (*propria, ſive ſale ſuo*) fixandum eſt. Id vero ita non fit de metallis, Terra una deſtillat per Alembicum, ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum ſolem. In eo omnes Turbæ Philoſophorum conveniunt.

Conficitur, *pergit*, etiam oleum ex Mercurio & ex Antimonio, ſed Terra eorum una tranſit, ac totum corpus fit oleum ac manet Oleum in ſecula, & iſto oleo mira efficere poſſis, quæ hic recenſere nimis longum foret. Noſti item quid de Antimonio ſcribatur, ac de oleo ejus. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurii multo eſſe præſtantius in omnibus operibus in quibus oleum Antimonii ſervit. Hoc ſecretum eſt. *Cap. 69, & 70. ejusdem operis.*

Exemplum quod metalla penitus aſcendant in oleum adducit cap. ſequenti videlicet 70. quod nominabimus.

126. Circulatum majus Iſaaci,

Cap.LXX. 2. Oper.min. p.474. Vol.3. Th. Chym.

℞. Iſtum Mercurium (*Metalla in antecedentibus menſtruis philoſophicis ſublimata*) ac ſolve in aqua forti ex Vitrioli & Nitri ana, cumque ſolutus fuerit, id quod ſolutum eſt, inde

inde ollæ vitreæ, & alembicum superimpone, & pone in cineribus cribratis, & primum ignem pusillum subde, & ei aquam fortem destillando substrahe, tumque Mercurius sursum sublimabit in Alembicum, cumque amplius sublimare respuit, aufer; sume Mercurium ex Alembico, ac inde vitro, longo gutture, sicuti Vitriolo faciebas & pone in Testa cum cineribus cribratis. Lampadem tuam sub ea accende, atque ita relinque donec perfecte rubeat, sicuti de Vitriolo doctum est; solve, congela, cumque mundus fuerit, destilla in oleum rubrum, ut de Vitriolo dictum est, sed Mercurius totus in oleum destillat, ita ut nullam Terram relinquat.

Menstruum proxime antecedens sub No. 125. *in omnibus clarum est, excepto ejus primo membro, in quo, quod Vitriolum, ante ejus calcinationem in rubedinem vel fixationem solvendum sit Aceto philosophico, omissum est.*

Menstruum hujus Generis primum non quidem in hac sed in alia parte mancum est, quatenus in eo non doceatur, Vitriolum post ejus calcinationem Aceto philosophico denuo solvendum esse. In præsenti hoc tertio, quod tamen juxta normam præcedentium confici debere dicitur, nulla omnino de Aceto philosophico facta est mentio, absque quo tamen Vitriolum neque figi in rubedinem, neque ubi

fixatum rursus volatilisari vel destillari potest. Comparanda itaque sunt Recepta, quoties Adepti vel timidiores, vel invidiores quam par est, ea nobis reliquerint imperfecta. Sufficit, si ex eis invicem collatis suam eruamus mentem vel intentionem, in singulis circumstantiis terminis vel obscurioribus, vel omnino neglectis, minus expressam. Ita in hoc Genere corpori figenda sunt, & denuo volatilisanda per menstrua mineralia, quemadmodum in nono Genere Mercurius & Antimonium prius figuntur, & postea destillantur in Circulata majora per menstrua vegetabilia. Lux hæc ex dicto nono Genere mutuata omnes hujus Generis abiget obscuritates & dubia. Vitriolum ergo solutionibus & coagulationibus aqua communi purgatum, prius graduandum est, id est, Aceto philos. aliquoties solvendum & coagulandum juxta Receptum sub No. 125. *quemadmodum Mercurius solvitur aqua salis circulati in Circulato majore ex Mercurio. Vitriolum hoc graduatum vase clauso figendum est in pulverem rubicundissimum; fixatum denuo solvendum & coagulandum Aceto phil. ut iterum fiat volatile, uti Mercurius fixatus in suo Circulato iterum volatilit redditur mediante vini phil. spiritu. Tandem Vitriolum destillandum est in suos spiritus. Ex cognita jam methodo palam est Receptarum*

mysterium consistere in Aceto; quod autem Isaacus non commune sed philosophicum intellexerit Menstruum, ipsius Isaaci verbis probabimus, ut omne removeatur dubium ab excellentissimis hisce menstruis. Nonne te docuit, *ait*, quo pacto omnia metalla per Alembicum trahes, ita ut omnino destillent in oleum, ut nihil relinquant, aut quicquam remaneat. Id vero solum facit fortis Spiritus Aceti, & efficit, ut perfecte sint (*metalla*) separata & rectificata a fæcibus suis intus & foris, ut te docui, ac ut interius foris stet, ac exterius intus, ac tum adeo resoluta & subtilia sunt, ita ut elementa a se invicem non sint separanda. Quamvis autem media quæreres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elementa separanda non posses efficere, ob eorum subtilitatem, munditiem & resolutionem. Cumque tum apud se habent subtile Acetum penetrans, omne simul per Alembicum cum Aceto transit. Si vero igni admoveres, ac nullus (*non in sufficienti quantitate*) Spiritus Aceti adesset, statim simul fixarentur (*Metallum & Acetum*) ac quia Acetum copiose in eorum mundo, aperto subtili corpore est, destillant in oleum, & spiritus Aceti apud ipsum corpus fixantur. Scies autem spiritum Aceti præ omnibus rebus quæ in mundo sunt subtilem esse, imo millies subtilior est quam quinta Essentia Aquæ

 vitæ:

vitæ : Nullis vasis contineri potest, sed facile dimidia ex parte fixus est, ideo facile fixat rem, ad quam adhibetur, quemadmodum in vegetabili (*opere*) demonstratur, ubl de Vino, ejusque natura sermo est, ibi satis docebere quid Acetum sit, ejusque spiritus, quomodo omnia solvuntur & ascendant, efficiat. *Cap. 77, 78. 2. Oper. miner. Pag. 477. Volum. 3. Theat. Chym.*

Scias, *inquit alibi*, hoc esse maximum in hac arte secretum partes enim mediæ Aceti tantæ virtutis sunt, ut sit incredibile magna sua subtilitate. Nam admodum subtile & penetrabile efficitur omne cui miscentur. Quare Lapidem (*Philosophorum*) millies subtiliorem reddunt, quam antea fuerat, & penetrabiliorem, ac partes subtiles se permiscent cum Lapide, sunt enim unius naturæ, ac utraque munda sunt & subtilia, ac permiscentur inter se, ut aqua cum aqua, estque medicina ejus naturæ, ut omne cum quo permiscetur fixum reddat, atque naturæ suæ in qua est ; atque hoc pacto fiantur partes subtiles (*Aceti phil*) in Lapide (*philosophico*) ac efficiuntur in Lapide una natura, atque Lapidem tam fusibilem efficiunt, quam Artifex cupit, prout Lapidem sæpe solvit in Aceto ac congelat, prout enim multi vel pauci spiritus in Lapide remanent, eo fit medicina fusibilior. Quare filium meum docui quo pacto

La-

Lapidem ſuum tam fuſibilem poſſit efficere, ut eo Mercurium ad Solem & Lunam perducere poſſit; eſtque magnum ſecretum paucis notum; lectionem hanc ſedulo perlege quæ virtus Aceto inſit, ac quid materia media Aceti effici poſſit *Cap. 51. 1. Oper. min. Pag. 337. Vol. 3. Th. Chym.*

Acetum, quod millies ſubtilior eſt quinta Eſſentia Aquæ vitæ ſive Vini philoſophici ſpiritu: Cujus Aceti ſpiritus ipſum Lapidem Philoſophorum millies ſubtiliorem reddunt; unius naturæ ſunt cum eo; & omne cui permiſcentur fixant; non commune ſed aliud excellentioris qualitatis menſtruum eſſe vosmet ipſi dicetis. Hoc Aceto inſuper Lapidem toties ſolvit & coagulat Iſaacus usque concreſcat in oleum quod amplius congelari nolit. Cap. 51, 97, 107. ejusdem libri. Eodem Aceto metalla etiam pinguia reddidit & tranſmutavit in olea; ſic Aurum ſolvit & congelavit toties ſemper in Acete recenti, donec ex eo factum fuerit oleum rubrum inſtar atri ſanguinis, uti cap. 54. ejusdem libri. Aliquando etiam eodem Aceto Aurum redegit in conſiſtentiam inſignis alicujus olei albi, ex quo deinde deſtillavit ſpiritum album & oleum rubrum invicem ſeparata & impermiſcibilia, adeo ſubtilia ut Artiſtam admonitum voluit, ut ſibi caveat, ne nimia rectificatione olea hæc iterum indureſcant, ſiquidem

 dem

dem tum fortiori igne pressa maxima pars eorum vitrum penetraret pro magna subtilitate & ita amitteretur. Cap. 126, 128. 1. Oper. miner. pag. 406. Vol. 3. Th. Chym.

Quis talia & tanta expectabit ab Aceto communi? Idem Acetum quod Aurum metallum fixum solvit & divisit in spiritum & oleum, constitutiva Lapidis ex sole solo; idem requiritur etiam ad Vitriolum fixatum solvendum & destillandum in spiritum & oleum constitutiva Lapidis ex Vitriolo solo, de quorum confectionibus libro tertio de Tincturis alchymicis.

Oleum istud Vitrioli noctu lucere testatur Trismosinus, qui dictum oleum ita descripsit.

127. Oleum Vitrioli noctu lucens Trismosini,

Libro Gangeniveron sive novem Tincturarum in Tinctura prima.

℞. Vitrioli Ungarici optimi libras duodecim, tere, solve aqua pura, & clara, vel pluviali destillata, sines fæces subsidere, solutionem decanta in patinam vitreatam, in pelvi æneo arena pleno situatam, dictam pelvim pone in Balneo, & abstrahe aquam ad cuticulam; sine refrigescere, & quiescere per triduum in loco frigido, & interea temporis accipies lapillos virides, quos exime; residuum denuo abstrahe ad cuticulam, & pone ad

ad cryſtalliſandum, & hoc repetatur ſepties. Lapillos pone in hypocauſto ejusdem caloris ac ſalis tempore caniculari, & in tali calore faceſſent in pulverem album. Vitriolum ita præparatum in Cucurbita cum collo longo, bene ſigillato, pone in cineribus, quibus ſuppone lampadem, ita ut calor non excedat ſolem martialem; ſic tamdiu relinquatur, donec Vitriolum incipiat flaveſcere, flavo autem facto, auge ignem Lampadis per gradum unum, & ſic relinque per decem dies & noctes vel uſque incipiat rubeſcere, tum iterum in Lampade ignem adauge per gradum alterum, & ſic continua uſque materia penitus rubicunda facta, Rubini inſtar, tum ignem adhuc auge per decem dies, & occultum Vitrioli jam manifeſtum, & in ſua rubedine ceu materia adhuc volatili præparatum eſt. Rubedine autem ſic permanente exime vitrum ex cineribus, & materiam ex vitro, & pone in vitro magis ſolido & forti, cui affunde Acetum optimum bene rectificatum, bene cooperi, pone in Balneo, ita maneat per quatuor dies, quotidie tamen agitando ter vel quater materiam ſpatula ex ligna corylino; ſine refrigeſcere; Acetum decanta in aliud vitrum, novum funde ſuper materiam, digere in Balneo ut ſupra, hoc itera novo Aceto ter, Acetum decantatum leniter abſtrahe uſque materia maneat in forma ſalis in

 fundo,

fundo, cui affunde novum Acetum acre, pone per quatuor dies in Balneo ut antea ad dissolvendum, idque repetatur toties, usque sit absque omni residentia. Tum coagula materiam in pulverem siccum, & pone in Cucurbita vitrea orificii majoris & Alembici amplioris; Recipiens autem jaceat in vase aqua pleno, juncturis optime clausis destilla igne aperto, attamen per quatuor horas valde leniter, postea fortiter, & ascendent spiritus flavescentes, qui dicuntur Aër, ignem continua in eodem gradu usque dum Alembicus rubescere incipiat, tum ignem urge, ut Alembicus fiat sanguinei coloris, tum ignem adhuc auge, ita ut vitrum candeat ferri igniti instar, quod in eo retine calore, usque Alembicus fiat nivei coloris, tum adhuc fortius ignem urge, ut Alembicus iterum fiat clarus & pellucidus, tum sine refrigescere, remove Recipiens, & oleum funde in vitrum purum, quod bene occlude, & habebis verum Vitrioli oleum nocte dieque in locis tenebrosis lucens quod custode bene pro necessitate tua. Scias autem in fundo reperiri sal album & pulchrum quod oleo suo rubicundo, &c.

Hoc Trismosini Receptum in omnibus fere convenit cum descriptione menstrui ex vitriolo Isaaci, adeo ut etiam ab Isaaco mutuatum mihi videatur, præsertim cum eadem Isaaci Phraseologia de Vitrioli calcinati rubedine

dine volatili *retenta fuerit*, *itaque quæ superius in Iſaaci menſtruum animadverſa fuere*, *huc etiam pertinent*, *addidimus autem iſtud eo quod Triſmoſinus Oleum iſtud in tenebris lucere*, *nos certiores reddit*, *de qua menſtrui ſui qualitate Iſaacus ſiluit.*

Ripleus hujus Generis Menſtrua confecit hoc modo.

128. Circulatum majus Riplei, *Pag. 395. Accurtationum.*

Tempus veræ putrefactionis & alterationis fit ſex hebdomadum ſpatio, quod tamen breviori tempore fieri poteſt, ut per medium tempus accurtetur, & hoc per acuitionem Aquarum noſtrarum Mercurialium hoc eſt Aquæ albæ & rubeæ (*lactis & ſanguinis Leonis viridis ſub* No. 59.) cum Mercurio communi ſublimato, quod ſic fac. Fixa & calcina Mercurium ſublimatum, & ipſum ſolve in Mercurio noſtro albo vel rubeo (*dicti menſtrui)* ita ut totum ſit aqua una & vera, quæ aqua ſic acuta habet poteſtatem putrefaciendi & alterandi omnem calcem metallorum in ſpatio trium hebdomadum, & hac de cauſa, quia in illa aqua duo tunc conjunguntur ignes, ſcilicet Naturæ & contra Naturam ſimul.

Mer-

Mercurius communis Aceto phil. vel menſtruo aliquo minerali diſſolutus, vel ſublimando per modum Circulati majoris Paracelſi, vel calcinando per modum Vitrioli in rubedinem calcinati Iſaaci fixatus, denuo ſolvitur menſtruo fœtente & deſtillatur per Alembicum. Methodo qua Mercurius, eadem etiam reliqua Metalla mineraliaque redegit in Circulata majora. Ita

129. Acetum acerrimum metallicum Riplei,

Pag. 266. Clavis Aureæ Portæ.

Habitis igitur iſtis duobus Mercuriis albo & rubeo (*menſtrui fœtentis*) practicabis cum illis aut ſuper propriam terram (*vel caput mortuum dicti menſtrui*) aut ſuper calces Metallorum præparatorum nam de Terra non eſt curandum, modo ſubſtantia ejus fuerit fixa. Accipe igitur quemcunque illarum in albedinem alteratam & fermenta hoc modo. Ad album opus ſume calcem lunæ, & Terram alteratam (*calcem philoſophicam menſtruo minerali confectam Lunæ*) in æquali portione, tere inſimul, & tempera cum albo mercurio quem nominamus Lac Virginis (*in Leonis viridis deſcriptione*) optimeque ſublima, ſerva & collige non fixum, tantum ſcilicet quantum aſcendit album & adhærens partibus vitri inſtar mercurii ſublimati

ti, nam hic eſt noſter ille Mercurius ſublimatione factus ex alba Terra alterata. Hanc denuo ſuper proprias calces temperando cum lacte Virginis, deſtillando & ſublimando tere donec omnino fixetur, ita ut nullo modo poſſit ab igne moveri. Hic eſt Mercurius ſublimatus & fixatus, pro quo ſtulti aſſumunt ſibi communem illum ex communi Vitriolo & ſale ſublimatum, in quo plurimum errant. Hunc pone in circulatorium & ſuperfunde Lac Virginis donec tegatur, deinde circuletur, & deſtilletur per alembicum.

Exemplum confectionis terræ alteratæ metallorum dictæque terræ fixationis modum dedit in Vitriolo.

℞. Vitriolum calcinatum in cineres (*colcothar com.*) contere in ſubtiliſſimum pulverem, pone in urinali, infunde Lac Virginis (*fumum album menſtrui fœtentis*) usque quo tegatur illo, claude urinale, cum panno linteo, ſtetque per octo dies, deinde adde tantundem prioris Lactis, repetendo ab octo diebus ad octo. Cum vero nihil amplius ebiberit, quieſcat in frigido bene clauſum, quousque Terra quædam cryſtallina, inſtar oculorum piſcium in illius apparebit ſuperficie. Hanc ſeparabis a partibus craſſioribus, reſidentibus in fundo, ponasque (*iſtud vitriolum graduatum non quidem vini phil. ſpiritu, nec Aceto philoſophico; ſed men-*

ſtruo fœtente confectum) in ovo philoſophico ad diſcrete digerendum (*calcinandum*) donec perfecte fixetur, deinde auge ignem, donec perfecte citrinetur, & adhuc auge, ut rubeſcat in modum & colorem ſanguinis Draconis.

Tandem pro colophone addemus Circulatum majus e ſulphure confectum Iſaaci quod, cum in ſui gradatione, fixatione & volatiliſatione clariſſimum ſit, quæ in antecedentibus fortaſſis obſcuriora manſerunt, illuſtrabit, & hujus Generis Recepta clariora reddet.

130. Circulatum majus e ſulphure Iſaaci,

Cap. LXXXVIII. 3. Oper. miner.

℞. Sulphuris Ungarici vel Hiſpanici libras decem vel duodecim, præpara in lapide cum Aceto deſtillato (*phil.*) uti pictores ſolent colores ſuos, deſuper affunde bonam quantitatem Aceti (*prædicti*) pone in Balneo, agita bene ſpatula lignea, coquatur vaſe clauſo in Balneo per ſex vel octo dies, quotidie movendo ter vel quater, tum ſine, ut refrigeſcat & ſubſideat. Acetum tinctum filtra, affunde novum, opus hoc toties reitera uſque non amplius tingatur Acetum. Omne tinctum Acetum abſtrahe in Balneo, ita ut remaneat pulvis aurei coloris in fundo.

Pul-

Pulverem hunc Aceto ut antea præpara & extrahe, ſolutionem filtra, & abſtrahe uſque tandem nullas poſt ſe relinquat fæces, tum abſtrahe Acetum, ut reſidua materia maneat in forma pulveris.

℞. Pulveris hujus partem unam, ſalis præparati partem unam, Vitrioli Romani exſiccati partes ſex, miſce hæc omnia bene; & ſublima per gradus primo igne leni, deinde fortiori, tandem fortiſſimo per duos dies. Sublimatum propriis fæcibus commixtum ſublima ter, tum abjectis fæcibus ſublima cum novis ſpeciebus, iteraque opus ter per omnia. Jam ſolve ſublimatum aqua ſolvente ad rubeum (*cujuscunque deſcriptionis in Genere 20.*) abſtracta aqua ſublima, affunde novam Aquam & ſublima, idque fac tertio. Jam hujus ſublimati recipe partes ſeptem, calcis ſolis partem unam, & ſublima. Iſtud ſublimatum in ovo philoſophico ex auro, confecto (nam ex vitro ad hoc opus minus valeret, quoniam ceræ inſtar molle inde redderetur) poſitum, occlude bene, & in tripode ſpatio octodecim ſeptimanarum ad figendum pone, attamen primis ſex ſeptimanis, igne leni, ſequentibus ſex fortiori, ultimis fortiſſimo. Finitis his octodecim hebdomadis materiam (*fixatam*) exime, reduc in pulverem, cui in ſolutorio affunde de qua noſtra rubra ardenti (*de prædicta Aqua ſolvente ad rubeam*) ana,

ana, ſigilla vel occlude vas valde bene, fac ſolvatur & ſubſideat, tum exime & deſtilla per alembicum in Balneo parvo admodum igne. Oportet ut Recipiens ſit bene lutatum, & Alembicus in ſuperiore parte habeat fiſtulam, nam ſexies deſtillandum eſt, ſemper cum nova Aqua rubea, & materia tua tandem evadet ſpiſſa inſtar mellis, quam deſtilla ex cineribus cribratis per gradus, & aſcendet aër Aquæ inſtar, poſtea mutato recipiente deſtillabit oleum aurei coloris deaurans Alembicum, ut & Recipiens; in eodem maneat calore usque Alembicus fiat ſanguinei coloris, tum amove Recipiens, quod ſubito obtura, aliudque appone, & auge ignem ulterius per viginti quatuor horas, ita ut capella candeſcat, in quo calore maneat per 12. horas, & aſcendet materia rubra ſanguinis inſtar, tandemque ac fumus rubeus. Spiritibus his non amplius apparentibus fac ut vaſa refrigeſcant, ſerva deſtillatum, fæces autem reverbera, &c.

Ex Receptis hæc ſunt quæ annotamus.

1. Menſtrua hæc ex Vitriolis graduatis metallorum, vaſe clauſo fixatis; talem obtinere locum inter menſtrua mineralia qualem Circulata majora Paracelſi inter menſtrua vegetabilia. Solvite prædicta Circulata acido aliquo ſpiritu, & ex tempere hujus Generis conficietis menſtrua.

2. Men-

2. *Menstrua hæc esse medicamina, Arcana volatilia, dicta, acido dissoluta.*

3. *Vitriolum graduatum Veneris præ cæteris singularia quædam possidere privilegia.*

1. *Quod in horum Menstruorum destillationibus præter spiritum & animam, corpus fixum possideat, quo antedicta duo volatilia figenda sunt in Lapidem; reliqua vero Metalla mineraliaque redacta in vitriola graduata corporibus fixis careant, & in duo tantum spiritum & animam dividentur; quoniam vero pro horum fixatione aliunde corpus aliquod fixum mutari necessum habuerint Adepti, ideo sæpe sæpius affirmavere Lapidem ex vitriolo solo absque omni additione confici posse ita in antecedentibus habuimus Isaacum dicentem:* Deus talem benedictionem Vitriolo concessit, ut ex eo solo Lapidis Philosophorum confici possit, absque additione, transferens omnia metalla in verum solem, sed oleum ejus cum Terra (*sua, sive corpore*) fixandum est, id vero ita non fit de metallis, illorum enim Terra una destillat per Alembicum.

Sed quis hic non observabat hæc, absque omnia additione, *de omni aliena, adeoque cum restrictione quadam intelligenda esse? Etenim istud vitrioli oleum rubicundissimum, noctu lucens, & quod sale suo figen-*

 dum

dum est in Philosophorum Lapidem ex Vitriolo, solo eoque crudo, menstruis philosophicis non graduato, minime obtineri potest.

Præterea quemadmodum simile Oleum ex Auro destillatum, fixatum vero in sui ipsius parte purificata, at non volatilisata dicatur ab Isaaco Lapis ex solo sole, ubi tamen ad ejus confectionem usus fuerit suo Aceto philosophico; ita Lapis ex Vitriolo solo absque additione dici potest, etiamsi idem Acetum in sua confectione fuerit adhibitum.

Tandem ex omnium fere Menstruorum Generibus clarum est, nullum Aridum (id est, materiam siccam & incombustibilem) absque Menstruo oleoso reduci posse in oleum, cum unctuositatem hanc ab unctuoso Vini phil. spiritu recipere debeat.

2. *Quod vilis pretii sit, adeoque Lapis quem nobis Deus gratis dedit ab Adeptis dicatur.* Hoc opus, *inquit Isaacus*, pauca materia aggredi non potes, debes ad minimum quatuor aut quinque libras materiæ (*Auri vel Argenti*) habere, si alioquin, opus insufficiens foret. Nam pauperum opus non est, nisi forte Lapis gratis a Deo nobis concessus haberi posset. Tum alii sumptus faciendi non sunt, præterquam vasorum, carbonum, & alimenti donec Lapidem præparassemus. Ac duo Lapides quos Deus gratis dona-

donavit pro albo & rubeo, dimidia parte temporis tantum opus habent, quantum materia quæ ſumenda erit, præparationum cauſa, nam antequam ad ſublimationem ventum ſit, Lapis gratis nobis donatus jam fere ad fixationem perductus eſt. *Cap. 17. 1. Oper. mineral. Pag. 313. Vol. 3. Theat. Chym.*

Idem affirmatur à Baſilio dicente: In Auro nulla ineſt humiditas, niſi reducatur in Vitriolum (*graduatum*) quod opus ſane eſſet nullius frugi & utilitatis, ut & multi ſumptus, ob magnam Vitrioli quantitatem, unde Lapis Philoſophicus conficiendus eſſet, & quamvis detur in Vitriolo Auri ſpiritus deſideratus qualitatis albæ & anima & ſal gloriæ Eſſentiæ, ſed quot Provinciæ, Terræ, & Bona hoc modò fuere dilapidata, enumerare nolo, ſed hanc meis Diſcipulis do admonitionem, ut breviorem ſequantur Naturæ viam, ne quoque in extremam & inextricabilem incitent paupertatem.

Si intendatis itaque, *pergit*, ex Vitriolo ſolari conficere Lapidem Philoſophorum, ut multi quidem nituntur, conſulite cum crumenis veſtris, & decem vel duodecim præparata hujus Vitrioli libras, & tum veſtrum perficietis opus; ubi tamen Vitriolum Ungaricum vel aliud ſufficeret.

3. Quod ſit Aurum noſtrum Auri vulgi tinctura plenum. Vitriolum viride, *inquit Ripleus*

pleus, ſtillicidium Veneris a multis Philoſophis vocatur Aurum Romanum, propter abundantiam ſuæ nobilis Tincturæ, quod fermentari debet cum Auro vulgi. *Pag. 140. Medullæ philoſ.*

Eſt enim Vitriolum, *pergit*, nihil aliud, quam ſtillicidium Cupri, in mineris, ubi generatur Cuprum, ut dicit Bartholomæus (*monachus & Philoſophus Anglus*) & quamquam habet ad mirabilem rubedinis tincturam, inficitur tamen Tinctura illa immunda terreſtreitate, quæ illius macula originalis vocatur, quæ prohibet ne Aurum & Argentum ex eo fiat. Ideo dicit Raymundus, fac ut virtutes terreſtres non obtineant ſuper virtutes cœleſtes (*ſolis & Aſtrorum reliquorum*) & habebis rem bonam in Vitriolo, *Pag. 303. Pupillæ.*

Arnoldus ut aureum in Vitriolo vulgi oſtenderet naturam Diſcipulo ſuo, id experimento quodam comprobare reſolvit in ſpeculo Alchymiæ, pag. 605 Vol. 4. Theat. Chym. ubi ita per modum Dialogi Diſcipulis. Miror, Præceptor bone quod, tantum laudaſti Æs, neſcio an in eo ſit tantum ſecretum, ego putabam quod eſſet corpus leproſum, propter illam viriditatem quam habet in ſe. Unde non deſino mirari, quod dixiſti, quod de hoc corpore Argentum vivum (*Menſtruum*) debemus extrahere. *Magiſter.* Fili, ſcias, quod Æs Philoſophorum eſt Aurum ipſorum,

unde

unde Ariſtoteles ait in libro ſuo: Aurum noſtrum non eſt Aurum vulgi, quia illa viriditas quæ eſt in eo corpore eſt tota perfectio ejus, quia illa viriditas per noſtrum Magiſterium cito vertitur in aurum veriſſimum, ut de hoc experti ſumus, & ſi vis probare, tibi regulam damus. ℞. Ergo Æs uſtum bene & perfecte rubificatum (*commune in officinis proſtans*) & imbibe cum oleo Duenech (*ſpiritu vini phil.*) ſeptem vicibus, quantum bibere poterit, ſemper aſſando & reducendo (*cohobando & calcinando*) poſtea fac ipſum deſcendere (*in Regulam liquefaciendo iſtud Vitriolum prædicto oleo impregnatum*) deſcendit enim Aurum purum ſicut Grana (*Kermes*) rubrum & purum, & ſcias quod tanta rubedo deſcendit cum iſto, quod tinget Argentum in aliqua quantitate, veriſſimo colore, &c.

Omnia proferre nimium foret quæ Philoſophi de aurea dixerint vitrioli natura. Unicum pervolvite Baſilium, præſertim quartum & quintum caput de rebus naturalibus & ſupernat. ut & Elucidationem 12. Clavium, & Vitriolum invenietis omni Auro ab ipſo magis æſtimatum; Vitrioli veneris enim, martisque Tincturam multis Paraſangis ſulphure Auri eſſe meliorem docuit, non quidem in genere ſuo, nam una eademque ipſa eſt in omnibus, ſed quod hæc in Veneris mar-

tisque Vitriolis tam naturalibus quam artificialibus fit altior nobiliorque in colore, abundantior in quantitate; facilioris separationis a suo corpore in præparatione, & minoris pretii in usu, quam ipsa Tinctura in Auro latens.

4. *Quod sit Aurum apertum, nondum fusum, adeoque facilioris præparationis.* Jamdiu laborasti, *inquit Isaacus*, antequam hæc materia subtilis & spiritualis effecta est, ita ut eam sublimare possis: Si vero Lapidem posses acquirere quem nobis Dominus gratis largitus est, eum non opus esset ita præparare: Sed statim sumeres ac intangibiliter pulverisares, ejusque immunditiem ablueres aqua communi, donec aqua inde pura & liquida deflueret, tum siccares iterum, ac paratus esset, ut sublimandum poneres quare opus ejus brevius. *Cap. 22. Pag. 317. Vol. 3. Theat. Chym.*

Ut manifestius loquar, *inquit Ripleus*, dico, quod in quantum corpus magis subtile fuerit, tanto facilioris dissolutionis erit. Et ut de dissolutione amplius loquamur, intelligas quod debet fieri menstruo nostro Vegetabili, vel aliquo alio mediante vegetabili. Atque hic Mercurius Vegetabilis (*menstruum vegetabile*) non potest penetrare in corpus, ad finem perficiat dissolutionem illius, nisi corpus prius fiat spongiosum. Cæterum

terum nullum plumbum ita ſpongioſum eſt, neque adeo ſubtile ut eſt plumbum rubeum ſeu minium (*Vitriolum Calcinatum*) Ideoque ſi noſtra ſpe fruſtrari non voluerimus, neceſſarium eſt, ut accipiamus plumbum rubeum, videlicet Antimonium præparatum, quod magis ſpongioſum eſt & ſubtile quam aliud quodvis plumbum. Nam aqua (*vegetabilis*) ſtatim penetrabit in eum, facietque diſſolutionem partium ſubtiliſſimarum illius. Ut vero jam ulterius loquamur de corpore ſecundo, quod eſt Vitriolum Romanum, intelligas quod facilius eſt facere elementorum ſeparationem in re complexionata, quæ nunquam antea per ignis violentiam conflata erat in ſubſtantiam duram & compactam, quam idem perficere in ſubſtantia in maſſam duram conflata, vel in ſubſtantia metallica & lapidea, in qua extinguitur virtus congelativa, ideoque reſpectu aliorum fit intractabilis, non mollis nec unctuoſa atque per conſequens ſolutioni ac ſeparationi minus obediens, eſt enim Vitriolum nihil aliud quam, &c. *Pag. 301. Pupillæ.*

4. *Per Lapidem quatuor præcipue voluiſſe Adeptos in Chymia ſecretiori.*

1. *Materiam menſtrui ſive ſpiritus vini phil. de qua Deo placente, in Libro quinto.*

2. *Quæcunque Menſtrua, ſpiritu vini philoſ. confecta. Satis exemplorum invenie-*

 tis

tis in menstruorum Receptis vobis exhibitis.

3. *Quamcunque materiam Lapidis philos. sic Aurum & Argentum passim dicuntur Lapides, per Lapides vero quos nobis Deus gratias dedit Isaacus intellexit* Vitriolum pro rubeo & Alumen pro albo. *Cap. 39. 3. Oper. miner. Pag. 67.*

Habet quidem etiam præter hos, duos alios Lapides ex Arsenico & Auripigmento *ambobus graduatis, confectos, de quibus vide capita sex priora, 1. Oper. & cap. 112, & 113. 2. Oper. miner. Sed de his suis in locis.*

4. *Quamlibet Tincturam alchymicam, etiamsi non in Lapidis sed olei sit forma.*

5. *Menstrua ex Vitriolo vel Venere reliquis quidem præstare in tingendi virtute, at non in dissolvendi qualitate.*

XXIII. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus compositis & corporibus metallicis, aliisque rebus tingentibus.

131. Oleum Martis & Veneris Basilii,

Libro de Conclusion. Sect. 1. *Cap.* 3.

℞. Viridis æris libras aliquot, & cum aceto destillato (*philosophico*) fiat extractio,

ctio, quæ cryſtalliſatur in Vitriolum nobile, ex quo per Retortam deſtillatur oleum rubrum, quod ſolvit Martem in Vitriolum. Ex hoc longo tempore & igne forti denuo extrahitur oleum rubrum, & ſic ſimul habes ſulphur Martis & Veneris. Hoc oleo gradatur Luna, & obtinetur bona pars coronæ Regis. Pars cum parte Solis & Lunæ ſimul fuſa & in hoc oleo per octo dies & noctes putrefacta in bonum aurum mutatur. Laus Deo.

Annotationes.

Quanquam quodcunque menſtruorum mineralium ad cujuscunque corporis diſſolutionem perquam ſufficiens ſit; nihilominus tamen hæc magis adhuc acuere elegerunt Adepti, corporum metallicorum additione, ut eo melius diſſolverent & tingerent diſſolvenda. In præſenti Recepto Baſilius Martem diſſolvit in ſpiritu Veneris ſuperius ſub No. 113. deſcripto, redigit in Vitriolum, tandemque in oleum compoſitum deſtillat. Sect. 2. *Cap.* 4. *menſtruum hoc nuncupat oleum ſalis Martis:* Jam te docui, *inquit* pellucidum Vitriolum ex Venere extrahere, & oleum rubrum ejus deſtillare, hoc oleum ſolvit Martem in Vitriolum, & adhuc ſemel deſtillatum fortiter per Retortam, habebis oleum

tingens nobile, seu sal Martis, quod subditus est qui tributum Regi solvit, eumque ditat. Hoc oleum solvit aurum spirituale purpureum, & per Alembicum traducit, &c. *Ex hoc oleo salis Martis, &c. Processus brevitate sua obscurior, non parum illustrabitur a sequente spiritu mercurii.*

132. Spiritus Mercurii universalis ex Vitriolo Basilii,

Labore 2. libri Revelat.

℞. Cuprum commune, ex quo fac viride æris communi more, quod tere, cui affunde bonam quantitatem Aceti destillati (*philosophici, sive aceti cum spiritu vini phil. mixti*) agita bene, & solvetur viride æris, sine ut subsideant fæces, & solutio erit valde pulchra, pellucida & viridis. Acetum in Cucurbita abstrahe ad crassitiem, & in loco frigido crystallisabitur Vitriolum grave ad summum graduatum, quod denuo solve in aqua calida, aquam evapora donec spissescat, pone iterum in loco frigido & denuo coagulabitur Vitriolum, quæ solutio & coagulatio repetenda est tertio, & Vitrioli purificatio perfecta erit. Ab hoc Vitriolo in catino sine evaporare phlegma, & calcina donec rubere incipiat, tum satis erit.

℞. Dein-

℞. Deinde ſilices puros, calcina, & exſtingue candentes in Aceto deſtillato, reitera aliquoties donec bene calcinati ſint. Tum denuo calcina & cum parumper refrixerint, affunde acetum (*phil.*) calefactum, & fac ut ſenſim ſiccentur. Horum lapillorum ſic præparatorum accipe partem unam, Vitrioli jam calcinati partes duas; trita miſce, pone in Retorta terrea ſpiritus non abſorbente, vel in Retorta vitrea bene lutata, appone Recipiens magnum & vaſe bene lutato, accende ignem per gradus, per 24. horas, deinde adminiſtra ignem fortiorem per alias 24. horas, & prodibunt ſpiritus virides albi, & igne ſic continuato tandem guttæ rubræ. Hunc ignem violentum conſerva donec omnes ſpiritus & guttæ tranſiverint. His peractis, deſtillatum pone in Cucurbita, & vaſe bene clauſo rectifica ex balneo lentiſſimo igne, & aſcendet phlegma, in fundo autem Cucurbitæ manebit oleum Vitrioli rubicundum & grave. Peracto hoc labore.

Limaturam ferri puram, cui in Cucurbita affunde dictum Vitrioli oleum, ut ſupernatet, & adde tantum aquæ pluvialis deſtillatæ, usque videas oleum ferrum ſolvere. Tum abſtrahe phlegma per deſtillationem, reſiduum ſine in loco frigido cryſtalliſari in Vitriolum pulchrum, & ſic Mars & Venus conjuncti ſunt. Vitriolum hoc calcina ſub tegula, &

agita

agita ferreo unco in pulverem ſubtilem ſubrubeum. Pulverem hunc in Retorta vitrea bene lutata pone, & vaſis bene clauſis deſtilla per gradus ignis quemadmodum deſtillaſti oleum prædictum, & primo habebis ſpiritum album qui eſt Mercurius Philoſophorum; deinde ſpiritum rubeum qui eſt ſulphur Philoſophorum, oleum incombuſtibile ex ambabus Veneris & Martis Tincturis compoſitum nunquam ſeparandum, & eſt viridis & rubei leonis ſanguis quo Rex illorum pater cibari debet. Ab hoc oleo in Balneo abſtrahe phlegmata, & paratum eſt ut aurum eo tingatur.

℞. Caput mortuum quod pulchri & coccinei coloris eſt, tere in pulverem ſubtiliſſimum, pone in vitro & affunde Acetum deſtillatum (*philoſophicum*) digere per triduum in leni calore, ita ut ſal extrahatur, in quo latent theſauri totius mundi, absque quo ſale omnis labor eſſe irritus; Acetum abſtrahe in cineribus, & ſal in vitro remanebit, cui in Retorta vitrea affunde oleum prædictum (*Veneris & Martis*) & ſal diſſolvetur ſtatim; tum deſtilla eadem violentia ut antea, & oleum ſecum traducet proprium ſuum ſpiritum ſalis quod ſemel rectifica ex balneo, & decies fortius erit quam antea, & paratum habes oleum incombuſtibile ex Mercurio, Sulphure, & Sale ex una radice venientibus oleum hoc eſt vera prima materia metallorum,

lorum, & vera radix ex qua aurum generatum est.

Hic Mercurii spiritus, Collaboratores, pluribus incautis vel nimis inconsiderate, vel arroganter eum insequentibus, scientes loquimur, damno fuit, ne hoc fiat imposterum ejus naturam, qualitates, & ortum manifestabimus aliquantulum clarius.

Viride æris commune aceto in Vitriolum redactum, deinde aqua communiter solutum & coagulatum, calcinandum est usque ad rubedinem in vase aperto, ut phlegma superfluum abstrahatur, & ad subsequentem destillationem aptius reddatur. Verum quis unquam viride æris purificatum, in officinis pharmaceuticis, flores viridis æris dictum calcinavit in rubedinem absque virium suarum diminutione? Quis inquam ex calcinato hoc pulvere destillavit oleum rubicundissimum? Non aceto communi ergo, sed philosophico dissolvendum venit viride æris, ut non solummodo purificetur sed redigatur etiam in Vitriolum ad summum graduatum. In genere vicesimo ex Vitriolo Romano alte graduato, id est, spiritu vini phil. vel macerato, vel penitus dissoluto Basilius destillat idem Veneris oleum rubrum, tam ponderosum ut plumbum, vel aurum; spissum ac sanguis, & igneæ qualitatis, id est, summæ aciditatis. In vicesimo primo genere

idem

idem Vitriolum cupri vel æris viride aceto communi purificatum, non quidem ſpiritu vini phil. per ſe, ſed ſucco omphacino, id eſt, aceto com. aliove fortiori acido permixto, redigi in Vitriolum graduatum; hoc autem in Veneris oleum deſtillari annotavimus. Si metalla, mineralia, reliquaque arida acidis diſſoluta & in Vitriola redacta, ſpiritu vini phil. vel aceto philoſophico adeo graduentur, ut deſiderata inde hauriri queant olea, quidnam in cauſa foret cur ſola ex cupro confecta Vitriola carere debeant dicto privilegio, non facile percipi poteſt. Perinde autem erit ac ſi Vitriolum graduatum reddatur juxta methodum ſub No. 113. datam, vel juxta Recepti præſentis præſcriptionem, ex utroque idem ſpiritus & oleum prolicitur.

Confecto autem hoc Veneris oleo, & aqua communi diluto ferrum redigitur in Vitriolum graduatum, quod etiam Vitrioli Veneris inſtar calcinandum eſt in rubeum colorem, poſteaque deſtillandum in ſpiritum album & oleum rubeum.

Methodus hujus operationis extat libro particul. in particulari Martis ſic: ℞. Olei rubei Vitrioli partem unam, aquæ fontanæ partes duas, miſce, quo diſſolve limaturam chalybis; ſolutio calide filtranda eſt, quam evapora leniter ad tertiæ partis conſumptionem,

nem, & in loco frigido accipies cryſtallos ſacchari inſtar dulces, verum (*id eſt, graduatum*) Martis Vitriolum, a quo decanta ſolutionem, hanc abſtrahe parumper, & in loco frigido novas habebis cryſtallos, quas leniter ſub tegula calcina, movendo continue ſpatula ferrea, in pulverem purpurei coloris, cui affunde acetum deſtillatum (*phil.*) extrahe animam (*Tincturam vel Eſſentiam*) Martis, abſtrahe acetum, & edulcora animam. Hæc eſt illa anima Martis quæ ſpiritu Mercurii diſſoluta, & cum anima Solis unita Lunam tingit in Solem.

Sed de his inferius; Vitriolum Martis graduatum & in pulverem purpureum calcinatum in noſtro Recepto, absque ſuæ animæ extractione deſtillatur in Mercurium Philoſophorum & ſulphur Philoſophicum, verum Martis & Veneris Oleum, menſtruum proxime antecedens ſub No. 131. *ex quo ut præſens Mercurii ſpiritus fiat, ex capite mortuo aceto philoſophico extrahendum eſt ſal, quod Martis & Veneris oleo commixtum & inſimul deſtillatum per alembicum, dicitur prima metallorum materia.*

Aliquando loco dicti ſalis ex capite mortuo extracti Baſilius uſus eſt ſale & ſulphure Solis. Ita fit.

133. Oleum

133. Oleum Martis & Veneris sulphure & sale Salis acuatum Basilii,

In supplemento.

℞. Auri purpurei coloris (*Croci Solis*, des Königs Purpur-Mantel,) unciam semis, Olei Mercurii Philosophorum (*olei Martis & Veneris*) unciam unam semis, fiat dissolutio, cui adde salis Solis drachmas duas; omnibus resolutis in oleum, id rectifica per Retortam, ut evadat clarum & pellucidum.

Basilius pro spiritu Mercurii universalis Cuprum aceto philosophico dissolutum, & crystallisatum in Vitriolum graduatum, leni calcinatione redegit in verum Veneris crocum, sive pulverem rubeum: Ferrum autem Veneris oleo (destillato ex dicto Veneris croco) dissolvit, crystallisavit, & calcinavit in Martis Crocum. Pro præsenti menstruo requirit Aurum Balneo Regis (sub No. 89.) *dissolutum, redactum in Vitriolum volatile graduatum, quod porro aqua destillata dissolutum cum triplo argenti vivi ex menstruo præcipitat, amalgama autem inde productum leniter sub tegula calcinat in pulverem vel Crocum purpureum, de cujus confectione hic per transennam quasi, cum in sequentibus secundo & tertio libris ex professo de hac tractaturi simus. Salis Solis confectionem ita descripsit libro Particul. in Particulari Solis:*

lis: ℞. Corpus album Solis relictum in extractione ejus animæ, *Essentiæ ex Croco Solis spiritu salis dulcis sub* No. 28. *descripto extractæ*) id leniter reverbera per mediam horam, ut corporale reddatur, tum affunde Aquam corrosivam mellis bene rectificatum quod in leni calore extrahet sal, quod fiet spatio decem dierum. Toto sale extracto abstrahe inde menstruum in Balneo, sal autem iteratis cohobationibus communi aqua destillata edulcora, tandemque id clarifica spiritu Vini (*phil.*) & habebis sal auri.

De hac Aqua Mellis Basilius in Curru Triumphali Antimonii, *Pag.* 77. *ita:* Ex Melle dulci summum Corrosivum & Venenum fieri potest quod plurimis incredibile est. *Idem testatur Paracelsus inquiens:* Simile quid intelligendum est in Melle, quod elevationibus suis omni Aqua forti & Corrosivo longe fit acutius, & sublimato quovis penetrantius, talem à Natura proprietatem acuitatis non habet, verum ex elevatione, quæ hoc Mel immutat in Corrosivum, *libro* 5. *Archid. pag.* 18. & *alibi Cap.* 14. *de morbis tartar. pag.* 319 Mel per se innoxium est, sed in elevatione tertia fit lethale.

Confectio hujus aquæ quidem non extat in eis, quæ habemus, tam Basilii quam Paracelsi scriptis; quam facile tamen discet sedulus discipulus ex artis suæ principiis; et-

 enim

enim vel dissolvatur Cælum mellifluum Parisini in Aceto destillato aut fortiori acido quodam: Vel cohobatur Mel crudum in Aceto Philosophico, id est, communi, cum spiritu vini phil. mixto, & labor erit brevior & melior. Interea hoc auri sal confici quoque potest absque dicta Mellis Aqua, modo menstruum satis sit corrosivum, ut Auri corpus residuum dissolvere queat, ita in labore tertio Revelat. caput mortuum auri reverberat per tres dies, deinde calcinat cum æquali pondere salis Tartari, quod aqua destillata abluit, & pulvere exsiccato extrahit cum aceto sal, quod aceto abstracto clarificat spiritu vini, id est, dissolvit, filtrat, abstrahit & crystallisat in verum sal Solis. Alibi id sal auri extrahit spiritu Mercurii universalis uti in Elucidatione 12. Clavium, ubi asserit: Ipsum Philosophorum Lapidem coagulari vel figi non posse absque hoc sale; ejusdem autem confectionem se dedisse in quarto clavi.

Per oleum mercurii philosophorum intelligit Martis & Veneris oleum nondum in spiritum mercurii universalis redactum, vel sale suo proprio acuatum, & hujus quidem menstrui partem fixiorem quod sulphur philosophorum vocat, non volatiliorem quæ mercurius philosophorum dicitur Sulphure hoc animam vel crocum solis dissolvit & in aurum

rum potabile redigit, *libro de supernaturali medicina. Aliquando tamen per idem oleum Mercurii intellectum voluit oleum Vitrioli Romani*, *menstruum sub* No. 98. *descriptum; ita libro de particular. in particulari Solis*, corpus album Regis (*auri in extractione animæ vel croci Solis derelictum*) philosophico Sulphure, quod in ordine est secundum principium, & spiritu Mercurii (*paulo antea spiritu albo Vitrioli dicto*) extractum, reducit in aurum pulchrum & malliabile ut erat prius, in colore & virtute minime defectivum.

Aliquando ipsum spiritum Mercurii universalis acuit sulphure & sale aliorum metallorum sic;

134. Spiritus Mercurii universalis sulphure & sale Lunæ acutus Basilii,

Libr. Partic. in Particul. Lunæ.

Extracto sulphure Lunæ & edulcorato, residuum calcis Lunæ exsicca, cui affunde eandem Aquam corrosivam Mellis, qua usus fuisti pro sale Solis, digere leniter per quatuor aut quinque dies, ut extrahatur sal Lunæ, quod cognosces ex albedine Menstrui. Toto sale extracto abstrahe Aquam Mellis, sal edulcora destillando & clarificando cum spiritu vini (*phil.*) Residuum in extractione

ſalis Lunæ derelictum edulcora & exiſicca, tum affunde ſpiritum Tartari, digere per quindecim dies, & procede uti cum auro, & habebis mercurium Lunæ (*de quo libro ſecundo, nam eo hic non utimur*) dictum ſal Lunæ excellentes poſſidet virtutes pro corpore humano, de quibus agam loco magis convenienti. Interea efficaciam ſalis & ſulphuris Lunæ diſces ex proceſſu ſequenti.

℞. Sulphur lazurinum Lunæ, ſpiritu vini (*phil. rectificatum*,) diſſolutum & coagulatum, pone in Cucurbita, affunde duplum ſpiritus Mercurii ex ſpiritu albo Vitrioli, confecti; ſimiliter accipe ſal Lunæ extractum & clarificatum, quod commiſce cum triplo ſpiritus Mercurii, luta ambo vitra, & in Balneo leniter digere per octo dies & noctes; cave ne aliquid pereat de ſulphure & ſale, ſed maneant in eadem quantitate, qua ſeparata fuerint ex Argento. Finita putrefactione ambas diſſolutiones miſce & deſtilla, &c.

Aliquando hunc ſpiritum acuit absque ſale metallico & ſulphuribus tantum ita;

135. Spiritus Mercurii univerſalis ſulphure Solis & Lunæ acuatus Baſilii,

Libro Particul. in Particul. Lunæ.

℞. Sulphuris Lunæ partem unam, ſulphuris Solis partem ſemis, ſpiritus Mercurii par-

partes sex, conjunge hæc invicem, luta bene, digere in calore leni, & evadet liquor rubicundi coloris, destilla per Alembicum, ut nihil remaneat.

Non solum fermentavit hunc spiritum Mercurii sulphuribus corporum perfectorum, sed his super addidit aliquando sulphur alicujus metalli imperfecti, utpote Martis. Ita

136. Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Martis acuatus Basilii,

Libro Partic. in Particul. Solis.

℞. Sulphuris Solis & sulphuris Martis ana partes æquales, spiritus Mercurii ad duorum digitorum supereminentiam, ut materia bene dissolvatur in aquam auream rubini coloris, mixta destilla per Alembicum, ut fiat unum quid, quemadmodum ab initio erant ex uno stemmate, serva bene ut nihil evaporet.

Aliquando præter sulphur Martis etiam addidit sulphur Antimonii. Ita

137. Spiritus Mercurii universalis sulphuribus Solis, Martis, & Antimonii acuatus Basilii,

Libro Partic. in Particul. Antimonii.

℞. Sulphuris Antimonii partes duas, sulphuris Solis partem unam. Misce. ℞. Sulphuris Martis partes tres, spiritus Mercurii partes sex, digerantur bene lutata, ut sulphur Martis dissolvatur totaliter; tum injice quartam partem de sulphure Antimonii & Solis luta iterum & digere usque dum fuerint omnia dissoluta, tum alteram quartam partem Antimonii & Solis adde; reiterando opus ut antea donec omnia optime sint commixta, & materia reddita instar olei crassioris rubicundi, destilla totum per alembicum.

Aliquando fermentavit hunc spiritum per modum inusitatum, videlicet absque omni sulphure metalli perfecti, sed meris imperfectis tantum. Ita

138. Spiritus Mercurii universalis sulphure Martis, Jovis, & Saturni acuatus Basilii,

Libro Partic. in Partic. Mercurii vivi.

℞. Animæ Martis uncias duas, animæ Saturni unciam unam, animæ Jovis unciam unam, dissolve in spiritus Mercurii unciis sex, bene dissoluta destilla per Alembicum

cum absque omni residentia in aquam auream transparenti dissolutioni auri similem.

Quamvis hæc Basilii Menstrua Adeptorum dissolventia facile primum mereantur locum; fuere tamen Adeptorum quidam, qui Menstrua dictis illis haud multum inferiora confecerunt. Isaacus Hollandus ut corpora non tantum melius dissolveret sed altius etiam tingeret sua composuit menstrua ex menstruis tingentibus & Mercurio vulgi quidem, sed rerum tingentium tincturis (animis, sulphuribus, &c.) satiato. Ita composuit menstruum quod dicitur.

139. Aqua Mercurialis ad rubeum Composita Isaaci,

Cap. XLIII. 3. Oper. min.

℞. Argentum vivum sale & aceto ablutum, quod sublima per Æris usti, croci Martis, croci Veneris, & lapidis hæmatitidis ana. Vitrioli Romani ad pondus omnium, & parum salis; iteraque sublimationem septies, quamlibet semper per novas & recentes species, & Mercurius sublimatus erit ad rubeum.

℞. Æris usti, Cinnabaris, croci Martis, Veneris, Lapidis hæmatitidis, Antimonii ana partes æquales, Vitrioli Romani ad pondus omnium; misce fiat pulvis subtilis, cui af-

 funde

funde Aquæ Vitæ fumme rectificatæ (*fpiritus vini phil.*) ad duarum palmarum eminentiam, in B. digerantur per tres dies, indies movendo materiam, poftea igne leni abftrahatur Aqua Vitæ, deinde augeatur ignis gradatim, tandem igne fortiffimo per 12. horas urge ut omnes afcendant fpiritus. Opus hoc ter reiterandum eft cum materiis femper renovatis.

℞. Hujus Aquæ libram unam, Argenti vivi ad rubeum fublimati quantum fufficit, vel diffolvere potes; deftilla & referva.

Aliquando præter Mercurium addidit quoque fulphur & fal armoniacum ad rubeum fublimata. Ita fit

140. Aqua Philofophorum ex tribus fpiritibus Ifaaci,

Cap. X. 3. Oper. min.

℞. Vitrioli Romani partes fex, Lapidis hæmatitidis, croci Martis, Veneris, Cinnabaris, Æris ufti, Antimonii mineralis ana partem unam, ficcata bene mifce, & pofitis in retorta affunde Aquæ vitæ rectificatæ (*fpiritus vini phil.*) libras quatuor, deftilla & cum capite mortuo pulverifato cohoba ter. Aquam divide in duas partes, quarum unam ferva, in altera diffolve in Balneo unciam unam falis armoniaci ad rubeum fublimati,

mati, quo soluto, dissolve unciam sulphuris præparati, tandem & unciam Mercurii ad rubeum sublimati injice, solutis his tribus in Aqua solvente ex Aqua Vitæ confecta, habes Aquam, quæ merito Philosophorum dicitur, ob mirandas & secretas ejus vires, quarum miracula non describenda sunt, quia non convenit ob certas causas, &c.

Præparatio Sulphuris. ℞. Sulphuris vivi libras XII. cui pulverisato affunde Acetum destillatum (*philosophicum*) ebulliant lente in Balneo, vase optime clauso per tres dies. Acetum jam tinctum caute decanta. Residuo novum affunde Acetum, digere & decanta, totiesque repete donec non amplius tingatur Acetum. Tinctum in Balneo leniter destilla ad quartæ partis residentiam, ex residuo spatio trium vel quatuor dierum in cella frigida crystallos (*Vitriolum graduatum Sulphuris*) nitri similes, pellucidas instar succini & aurei coloris. Acetum remanens evapora in pulverem aureum. Crystallos & pulverem denuo dissolve prædicto Aceto, & crystallisari permitte, idque toties donec sulphur nullas post se relinquat fæces. Hoc magnum est secretum alchymicum purgandi sulphur.

Præparatio Mercurii. ℞. Vitrioli Romani (*per quod sæpe sæpius intelligunt Adepti graduatum*) libras sex vel octo, salis

com. libras duas. Hæc commisce cum Mercurii sale & aceto abluti libris tribus, sublima Mercurium, idque ter repete semper cum novis speciebus, Mercurium serva,

Præparatio salis armoniaci. ℞. Salis armoniaci libras tres, sublima per Vitriolum Romanum & lapidem hæmatitidem ter, qualibet vice cum novis materiis.

Quamvis hæc Isaaci Menstrua non tanti æstimanda sint ac præcedentia Basilii quoad præparationis excellentiam; nihilominus ea non minoris sed ejusdem virtutis sunt cum illis quoad tingendi qualitatem, ex eisdem enim componuntur sulphuribus, Crocis & Essentiis Martis, Veneris; sulphuris, &c. quibus Basilii menstrua mineralia composita fuere confecta. Lullius eadem menstrua acuit Essentiis metallicis non quidem modo confectis sed conficiendis in ipsa menstrui præparatione, ita Menstruo fætenti, sale harmoniaco vegetabili, acuato, conficit lunæ Essentiam quæ dicto menstruo commixta evadit menstruum hujus generis & dicitur.

141. Aqua Composita Argenti Lullii,

Cap. X. Practicæ Testamenti majoris, Pag. 161. Volum. 4. Th. Chym.

℞. In virtute A. (*Dei*) unam unciam de F. (*luna clara pag. 171.*) bene purgata per

per cupellam vel cineritium. Et illud argentum bene percussum (*malleo extensum*) in rotellas scinde per petias parvas, curtas & strictas. Postea in duas partes æquales divide, & accipe duo vasa vitrea solutoria nuncupata, sed melius liquefactoria sunt dicta & vocitata, quorum in hoc regimine, forma & mensura tibi demonstrabuntur in capitulo vasorum, & in quolibet istorum duorum pone unam unciam cum dimidia de E. (*Menstruale* 171. *a nobis superius sub* No. 67. *datum*) scilicet octavam partem totius menstrualis, projice statim intus quamlibet partem de F. & in continenti non negligenter obstruas os vasis suo cooperculo, & luta bene juncturam de luto jam dicto (*in dicti menstrualis confectione*) vel de cera clara & munda, quo facto pone in Balneo mariæ calido per triduum, ut Deus det tibi bonam diem. Postea accipies F. (*Argenti dissolutionem*) & Aquam colabis (*decantabis*) in aliam ampullam vitream mundam, & vasulum bene inclinabis & caute, ne terra de F. cum aqua colari possit, nec Aqua turbari, & dictam phialam ubi posueris Aquam de F. obstrue & ad partem pone. Postea in continenti solutorium de F. quod debet dissolvi (*altera Argenti pars destillanda in menstruum*) pone suum Alembicum, qui stricte & sapienter jungatur cum

luto

luto ſupra dicto, poſt hoc ſupra cineres cribratos ſituetur, & ponatur inde ſupra furnellum, & fac primum ignem, faciasque deſtillari, & humorem in phiala vitrea ſume, & fac de ſerraturis lignorum ignem, & quando humor quaſi deſtillatus fuerit totus, fortifica ignem de carbonibus paulatim, ſecundum quod videbitur ad punctualiter calcinandum terram, ſed a nimio calore cuſtodi, nam vidimus, quod ad calorem ſolis factum eſt, hoc intellige bene, niſi velis fatuus fieri; da hunc calorem continue per undecim horas, poſt furnellum obſtrue & vade dormitum, & de mane accipe tuum calcinatorium (*quod ſic nominatur propter operationem ſuæ proprietatis, quod tibi offert actus materialis*) & infra projicies menſtruale ſæpe dictum in quo G. (*Mercurius noſter, pag. 171. ſive ſal harmoniacum vegetabile*) diſſolutus eſt (*vide inferius menſtruum ſub* No. 147. & illud videbis operari, & fumum in altum aſcendere, & metallum calcinari cum liquefactione, ſed melius quam ante obtura proprio cooperculo quod intrat (*dictum calcinatorium*) & cave ne ponas in alium calorem, quousque fuerit operatum ſua propria virtute, & poſtquam operatum fuerit & requieverit, luta bene juncturam cum cera communi, & ſic lutatum pone in calido Balneo Mariæ per triduum

duum naturale, prout alibi fecisti, quia sic expedit. Postea Aquam destilla, & calcina terram (*in fundo remanentem*) ut supra dictum est, & toties reitera usque tota terra sit dissoluta per istud regimen in forma liquoris, & semper limum solutum ad partem pone, vel oleum arte dissolutum, quod est substantia corporis per Aquam depurata & portata per Aquam venti. Et quando totum erit dissolutum (*& destillatum*) insimul conjunge, postea pone per mensem cum dimidio ad putrefactionem (*circulandum*) in calore temperato, ubi vas optime sit lutatum cum suo coopertorio, & sic debet fieri figura de I. (*Compositum vel Aqua Composita Lunæ*, *pag.* 171. *ejusdem Voluminis.*)

Eodem modo aliquando Auri præparat Essentiam menstruo fætenti lunari, cujus additione idem menstruum acutius, id est, nobilius reddit.

142. Menstruum fœtens lunare solis Essentia acuatum Lullii,

In Experimento XXX.

℞. Supradictam Aquam in qua habes animam Lunæ, (*sub* No. 121. *descriptam*) ac in ea solve uncias duas vel unam cum dimidia salis fixi urinæ ut in suo Experimento (*sexto, a nobis autem sub* No. 30. *dato*)

dato) habes, quo soluto, in ea aqua dissolve unciam unam Auri, putrefac per octo dies, deinde separabis aquam per Balneum, corpus autem remanebit in vase ad similitudinem mellis fusi, supra quam materiam repone de destillata aqua tantum, ut supernatet duobus digitis, claude vas suo antenotorio, ac putrefac in Balneo per 24. horas; postea superposito alembico cum receptaculo, juncturis optime clausis, destilla per cineres, ultimo augebis ignem maxime & quod transactum fuerit, servabis optime clausum, est enim spiritus animatus, vel anima ipsius Auri.

Ex Receptis observamus.

1. *Menstrua hujus Generis esse istis vicesimi & vicesimi primi Generum nobiliora; ibi metallorum Essentiæ vel Magisteria dissolvebantur in menstruis mineralibus simplicibus, hic autem in iisdem Compositis.*

2. *Menstrua hæc non differre a decimi Generis menstruis nisi in superaddita aciditate; dissolve Acido quovis menstruum dicti Generis & protinus transformabitur in hujus Generis menstruum.*

3. *Menstrua hæc digerendo iterum fieri dulcia & ut antea Vegetabilia.*

4. *Men-*

4. *Menstrua hæc non satiari, sed suis dissolutis augmentari tam in quantitate quam qualitate in infinitum.*

5. *Spiritum Mercurii universalis sive primam metallorum materiam Basilii a suo authore etiam nuncupari* Mercurium duplicatum quo pallium Regis solvendum, *Sect. 1. cap. de sulphure mercurii, Sect. 2. de Vitriolo phil. & Sect. 2. cap. 4. de Vitriolo Veneris. Alibi* Sulphur Martis & Veneris duplicatum, *Sect. 1. cap. 3. de sulph. Martis & Veneris. Alibi* Animam Martis & Veneris *uti in particul. Veneris.*

6. *Mercurium hunc duplicatum multo præstantiorem fieri additione Pallii Regis, Croci Solis, Lunæ, aliorumque metallorum. Menstrua fere Generum omnium promiscue dici Mercurios Philosophorum, at de his fusius & exactius libro tertio.*

7. *Spiritum mercurii universalis Basilii esse Magisteria Martis & Veneris methodo minerali confecta; magisterium Martis & Veneris dissolve in communi spiritu Vitrioli, & simplici hac dissolutione eundem conficies Mercurii universalis spiritum.*

8. *Quemadmodum Martem & Venerem, ita etiam Jovem & Saturnum, reliquaque metalla in dictas primas materias confici posse, earundem scilicet virtutum cum Mar-* tis

tis & Veneris prima materia, quoad ſolvendi facultatem. Mars autem & Venus eliguntur ob ſuarum Tincturarum excellentiam & abundantiam.

XXIV. GENUS.

Menſtrua mineralia compoſita ex Menſtruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis.

143. Ignis Vegetabilis ſolutus in Aqua calcinativa Lullii,

Pag. 363. Magiæ Naturalis.

℞. Aquæ Vegetabilis acuatæ (*animæ metallicæ Lullii ſub* No. 5. *deſcriptæ*) unciam unam, pone in Ampulla cum collo longo, in quam poſueris uncias tres Aquæ calcinativæ (*menſtrui mineralis ſub* No. 68. *deſcripti*) & ſubito cooperi Ampullam cum ſuo coopertorio, & bene claude cum cera, & bene colloces intra balneum per duos dies naturales, & in illo tempore totum Vegetabile erit converſum in Aquam claram.

Animadverſiones.

Adepti varie acutum reddidere Vini phil: ſpiritum, iſtumque in varia redegere Men-

Menſtrua tam Vegetabilia quam mineralia in antecedentibus: Jam in hoc Menſtruorum viceſimo quarto & omnium ultimo Genere, non uti in ſupradictis Menſtruorum compoſitionibus communia commiſcuere vel oleoſa, vel Arida, vel Acida unctuoſo Vini philoſophici ſpiritui, ſed Menſtrua Vegetabilia & mineralia modo perfecta conjunxere ut Menſtrua hujus Generis conficerent. Simile fere Menſtruum componitur a Lullio quod dicitur.

144. Cœlum vegetabile ſolutum in Menſtruo minerali Lullii,

Pag. 59. Teſtam. Noviſſimi.

℞. Menſtrui fœtentis (*ſub* No. 99. *deſcripti*) libram unam, adde libram unam, vel dimidiam, quod ſufficiet, Aquæ Vitæ ſumme rectificatæ & acuatæ cum ſale Tartari (*ſub* No. 17.) vel Vini (*phil. ſub* No. 30. *deſcriptæ*) ſublimato. Et teneas vas in manibus, & non ponas in Terra, nec alio loco, donec ceſſaverit furor (*ebullitionis*) & eſt commixtio Vegetabilis cum Minerali; ſigilla cum cera, & permitte per diem, poſtea in Balneo pones per duos dies, & deſtilla in cinere, & habebis Aquam limpidam & clarificatam, ponderoſam, tunc pone illam in vaſe Circulationis optime

 ſigilla-

ſigillato per ſedecim dies in Balneo convenienter donec redeas, & videas Aquam bene unitam; & in fundo vaſis ad modum ſalis cryſtallini. Serva eam.

Idem Menſtruum ſed variato pondere confecit alibi; in antecedenti ad Menſtrui fœtentis partem unam, addidit Menſtrui Vegetabilis partem ſemis; in ſequenti plus Menſtrui Vegetabilis recepit quam mineralis.

145. Glacies ex Menſtruis Vegetabili & minerali compoſita Lullii,

Pag. 68. Teſtam. Noviſſ.

℞. De G. minerali ſive Menſtruo fœtenti uncias tres & de Aqua Vitæ rectificata & acuata cum ſale Tartari uncias quatuor, ponas ſimul in uno vaſe, & deſtillabis in B. per novem vices, & in iſto tempore convertetur totum in unione una, ſicut gelu aut glacies.

Ripleus Menſtruorum Vegetabilium & mineralium commixtionem hac peregit methodo.

146. Aqua mirabilis Riplei,

Pag. 212. Philorcii.

℞. Tartarum calcinatum album ſicut nix eſt, & tere ſuper Marmor, & incera

ra cum Aqua vitæ fortificata cum suis speciebus ut præmittitur (*cum Menstruo sub* No. 8. *descripto*) donec sit ut pasta tenuis: Tunc pone in vase circulatorio, & rota Aquam donec in Tartaro penitus siccetur: tunc reitera idem opus, & sic continua, donec exhauserit de aqua in pondere duplam sui partem & quantitatem, quo facto ponatur Tartarus tritus super lapidem vel suspendatur in sacculo lineo, & supponatur vitrum ad recipiendum ejus stillicidia, & hoc fiat in loco subterraneo, donec totus Tartarus destilletur in Aquam claram, ex qua post destillationem & coagulationem fit sal mirabile & Naturæ, quod Philosophi vocant sal petræ & sulphur incombustibile (*proprie sal Tartari volatile*) quod figit omne Argentum vivum. Ut autem habeas perfectam Aquam vitæ (*pro hoc opere requisitam*) pone Vinum (*philos.*) in Circulatorio per centum dies, ut rotetur cum suis speciebus, & tunc extrahe ex eo Aquam vitæ (*menstruum sub* No. 8.) quæ excellit in gradu bonitatis omnes Aquas Mundi. Operare cum ea super Tartaro ut dictum est & aqua inde creata vocatur Ignis infernalis (*vide Acetum acerrimum Riplei sub* No. 23.) quia si tantum apponas de sale armoniaco sublimato quantum de Tartaro, unum stillicidium illius post ejus perfectio-

 nem,

nem, interficit ſubito cancrum in carne hominis, & ſi deguttetur ſuper manum penetrat eam, & ſolvit omne corpus. Absque hac Aqua parum proficimus in hac arte, & qui hanc Aquam habuerit, de artis complemento nullatenus dubitabit. Hæc autem Aqua fortificatur in duplo, ſi æqua portio illi addatur de ſpiritu minerali, qui eſt Aqua acuta philoſ. (*Leo viridis Riplei ſub* No. 59.) & poſt ſuper Tartarum & ſuper ſal armoniacum usque ad ſpiſſitudinem circulatur, & poſtmodum ſolvitur in Aquam clarum. Quod ſi fiat erit aqua iſta omni auro incomparabilis & unum de mirabilibus hujus mundi.

Aliquando loco Menſtruorum Vegetabilibum Menſtruis mineralibus commiſcuere ſal Harmoniacum Vegetabile. Ita,

147. Menſtruum fœtens ſale Harmoniaco acuatum Lullii,

℞. De G. Vegetabili (*de Mercurio ſive ſale Harmoniaco Vegetabili*) unciam unam, & pone in Phiala vitrea longi coli, in qua prius poſueris uncias tres de E. (*Menſtruo fœtente ſub* No. 67.) & ſtatim obſtrue, ut nihil reſpiret, cum ſuo operculo, & cum cera communi bene ſigil-

la

la & poſtea in B. calido per biduum naturale in Aquam claram diſſolutam.

Quemadmodum ſal Harmoniacum addidere Menſtruis mineralibus ſimplicibus ita etiam eisdem Compoſitis.

148. Menſtruum fœtens lunare ſale Harmoniaco Vegetabili acuatum Lullii,

Cap. 14. Practicæ Teſt. major. Pag. 163. Vol. 4. Th. Chym.

℞. In virtute A. (*Dei*) nam unciam Aquæ compoſitæ Argenti (*ſub* No. 141. *deſcriptæ*) per alembicum deſtillatæ, & in illam projice unciam unam de G. vegetabili (*mercurio vel ſal harmoniaco*) diſſolve, &c.

Baſilius Menſtrua hæc ita commiſcuit.

149. Spiritus Mercurii ex Vitriolo & ſpiritu vini igneo mixtus Baſilii,

Labore 3. libri Revelat.

℞. Olei hujus *primæ materiæ Metallorum ex Venere & Marte confectæ, ſive ſpiritus Mercurii univerſalis ſub* No. 132. *deſcripti*) uncias octo, ſpiritus vini ad ſummum rectificati (*Menſtrui ſub* No. 19. *deſcripti*) uncias quinque, deſtilla per Retor-

tortam vitream & hoc ter, ſemper cum novo ſpiritu, ita ut ad olei uncias octo conjungantur quindecim unciæ ſpiritus Vini ignei.

Paracelſum ſequens Menſtruum mixtum confecit pro Arcano Lapidis vel Antimonii.

150. Menſtruum mixtum Paracelſi,

Cap. 6. Lib. X. Archidox Pag. 39.

℞. Quicunque metallicum ſuum Cœlum (*Antimonium*) ad ſummum gradare cupit, & in actum reducere, ipſe debet primo ex vita, id eſt, Mercurio vulgi, primum Ens liquidum cœleſtem Ignem, quintam Eſſentiam Mercurii (*non Solis; uti male legitur*) & acerrimum Acetum metallicum (*Circulatum majus Paracelſi ſub* No. 51. *deſcriptum*) extrahere, per ſolutionem cum ſua matre, id eſt, Arcano ſalis (*ſale circulato ſub* No. 27.) & cum ſtomacho Anthionis, id eſt, ſpiritu Vitrioli (*menſtruum ſub* No. 98. *deſcriptum*) permiſcere, & in eo (*Menſtruo mixto*) Mercurium Antimonii coagulatum (*Regulum Antimonii*) ſolvere digerere, &c.

Ex

Ex Receptis obſervamus:

1. *Menſtrua hæc eſſe diverſorum Menſtruorum commixtiones.*

2. *Et fieri poſſe ex omnibus Menſtruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis ad Artiſtæ placitum.*

3. *Eò meliora tamen fieri, quo Menſtrua fuerint magis tingentia.*

4. *Menſtrua hæc per digeſtionem fieri dulcia & pura Menſtrua Vegetabilia.*

EPILOGUS.

Hæc ſunt, Conſodales! *Quæ vobis promiſi, Dianæ Menſtrua hactenus a nemine niſi ab Adeptis deſcripta, producta, & rite in uſum adhibita; Jam vero a me ita detecta, explicata in ſua genera diſtributa, ut etiam a Chymicorum vulgo diſcerni poſſint.*

Reſtant quidem plurima, quæ vobis non præbui Menſtrua (laborat enim Diana Menſtruorum ſuperfluitate) ſed hæc ceu exempla vobis ſufficientia eſſe putavi. Vobiſmet ipſis licitum eſt plura colligere & ſingula ſuis applicare generibus. At ſi communi

muni consulendum sit Bono, communicatis mihi velim si quæ in vestris scriniis vel Bibliothecis rariora Adeptorum Manuscripta vel impressa possideatis, ut hæc vobis non solum, sed universis in usum cedant; vel saltem sua mihi significetis nomina, ut vel prece vel pretio eadem a vobis vel alibi mutuari possem, præsertim cum jam sitis certiores redditi, in Practicis Secreta omnia dependere a vini phil. spiritu; in Theoreticis autem omnia esse obscurissima, quia figurativa & minime juxta literam intelligenda. Quæ si diutius conservabitis in librariis vestris, indies mille exponuntur periculis, tandemque ceu inutilia mucu & situ squalida cedunt in alimentum Temporis rerum omnium consummatoris.

Interea nolite hæc vobis exhibita despicere Menstruorum Recepta, quin potius eadem legite ac relegite, & ubique enucleate veritatem Chymicam; ea vero quæ non sapiunt vel non intelligitis tanquam cortices projicite, etenim si ex viginti quatuor hoc tantum vel istud vobis placuerit Genus vel Generis Receptum, satis est: Nam hoc unico totius secretioris chymiæ secreta præparari posse facile probabimus.

Quod si etiam hujus vel istius Adepti utpote Paracelsi, vel Lullii authoritatem,

imo

imo honestatem & fidem in dubium vocare placuit; hunc relinquere, atque illius rejicere Recepta licuit; aliquem alium eligentes cui majorem habeatis fidem, & ipsius Recepto cætera omnia comprobabimus. Discatis igitur horum menstruorum confectiones; observetis illorum ordines, gradus, materias, conficiendi modos, dissolvendi, tingendi, sese multiplicandi, &c. virtutes; & agnoscetis ea optima esse totius Chymiæ adeptæ instrumenta, tanquam claves sine quibus nihil, & cum quibus omnia reserantur hujus artis Arcana.

Hæc ut eo facilius efficiatis, quæ de menstruorum excellentiis in superioribus protata fuere, hic in summam contraham, & redigam in duodecim subsequentes & infallibiles ex prædictis deductas Conclusiones.

I.

Menstruorum horum Descriptiones intelligi juxta literæ sonum.

Hujus libri Recepta nil continere occulti præter spiritum Vini Philosophici (de cujus tantummodo usu in præsentibus tractare promisimus) nobis facilem impertietis assensum. Nec tamen ille ipse adeo obscurus est, quin proprie spiritus unctuo-

ſus dicatur ortus a Vino albo & rubeo Lullii, ſive menſtrui fœtentis conſtitutivis. Reliqua quæ obſcuriora videntur, Artis termini ſunt, utplurimum in ipſis Receptorum deſcriptionibus explicati, ut ex hoc ſpiritu producta & decompoſita. Obſcuritas autem quam vel brevior vel longior Recepti Deſcriptio affert, per accidens eſt facile a ſedulo quovis artis diſcipulo ſuperanda & removenda.

2.

Nullam prædictorum menſtruorum absque vini philoſ. ſpiritu eſſe præparatum.

Inter omnia hæc vobis data Adeptorum Menſtrua, ne unicum quidem eſt, quod pro Baſi non habeat Vini phil. ſpiritum. Dantur quidem Menſtrua in quorum Receptis, nomen hujus ſpiritus non occurrit, ipſe tamen adeſt & latet ſub hujus vel iſtius Menſtrui nomine. Alia dantur Menſtruorum Recepta, quæ Vini phil. ſpiritum non liberum recipiunt ſed compedibus quaſi vinctum, nimirum oleoſum aliquod commune, aſt cum in horum menſtruorum confectione ipſe vinculis ſolvetur, ut & acuitur ſpiritus, menſtrua ejusmodi absque eo confecta eſſe, minime dici poſſunt. Dantur tandem etiam Menſtrua in quorum

rum Receptis neque Vini phil. ſpiritus neque oleoſum aliquod expreſſe denominatur, (ſed hæc rariora ſunt, ſtudio allata, ut vel Adeptorum invidiam vel proterviam vobis indicent) ubi tamen ex Menſtrui uſu conſtat hunc ſpiritum ex neceſſitate addi, cum alias minime fieret quod promittitur.

Ultimo dantur etiam nonnulla, quæ cum communi ſpiritu, communi aceto & aqua forti vel ſale armoniaco vulgi confici poſſe absque ſpiritu vini phil. affirmabitis. Eſto. Sed cum ejusmodi menſtruo in uſum progrediamini, experimentum tentetis, mox iſtud reperietis non modo minus debile exiſtere, ſed prorſus inutile & deſtructivum in ſecretiori Chymia. Impoſſibile enim eſt communi Menſtruo perficere, id quod Adepti Menſtruo Philoſophico præceperunt. Chymiæ adeptæ Arcana hoc gaudent privilegio, quod a nemine niſi Vini phil. Poſſeſſore confici queant.

3.

Menſtrua ex qualicunque præparari materia.

Menſtrua prædicta ex variis trium Regnorum Oleoſis, Aridis & Acidis demonſtravimus eſſe confecta, obſervaſtis ex rebus nec tingentibus nec acidis fieri Menſtrua

ſtrua Vegetabilia ſimplicia ; ex rebus tingentibus non acidis Menſtrua Vegetabilia compoſita: Menſtrua mineralia ſimplicia autem componi ex rebus acidis non tingentibus: Compoſita ex rebus acidis & tingentibus. De veſtra itaque tam anxie hactenus quæſita Menſtrui materia jam certiores facti Mercurium crudum, vel Vitriolum, Nitrum, Sal commune, Sal Tartari: Vel urinam, Aquam pluvialem, Rorem maialem, Spiritum Mundi quoque quolibet artificio captum ; vel quamcunque etiam præ cæteris elegiſtis pro vera & univerſali Menſtrui materia in veſtrum adhibeatis uſum, in qua eligenda amplius non errabitis ; perinde enim eſt, ac ſi ex Auro ſeu Mercurio ; an Perlis vel Arſenico ; ſale Vegetabili vel minerali id conficiatis, modo juxta hoc vel illud Menſtruorum Genus procedatis, conſiderantes tamen cujusnam uſus eſſe velitis menſtruum, ne Eſſentiam pro Magiſterio, vel Venenum pro Antidoto præparetis: E contrario recipite Mel purum adeo a Pariſino decantatum ; vel ſal Tartari a Ripleo commendatum ; vel ſal commune a Paracelſo pro metallorum matrice æſtimatum ; vel Vitriolum Auri Tinctura ſcatens a Baſilio laudatum ; vel Argentum vivum ut apertum metallum a plurimis Adeptis habitum: Recipite, inquam

quam, istorum quodlibet, & sciatis istud vobis minime suffici nisi Vini Philosophici spiritu conjunctum, id est, correctum, exaltatum & graduatum.

4.

Menstrua quacunque etiam præparari methodo.

Varias hic habuistis præparandi methodos, quæ si vobis non sufficiant, vel placeant vobis novas excogitetis. Nihil hic subjacet secreti, modo materia vestra & spiritus Vini philosophici absque ullo posse separandi commisceantur, & destillentur vel ex parte; vel ex toto, per Alembicum. Una quæque enim materia, methodo qualibet, Vini philosophici spiritu volatilisata & destillata Menstruum est.

5.

Menstrua ad quemcunque quoque usum esse sufficientia.

Spiritus Vini phil. ut & plurium Menstruorum usum in ipsis Menstruorum confectionibus jam modo observastis in hoc libro; in posterum libris sequentibus hæc ad quamcunque necessitatem satis esse animadvertetis.

His

His mediantibus omnia Adeptorum componentis Medicamina; omnia metalla reducetis in Argentum vivum currens, vel si malletis in ipsum Philosophorum mercurium, sive primam metallorum materiam.

His conficietis tam universalia quam particularia metallorum transmutativa, ratione altioris Tincturæ, abbreviati temporis & exquisitioris laboris omnium optima. His tandem præparabitis quicquid etiam curiosum ab Adeptis nobis relictum est & præscriptum in suis libris, ita ut si quædam absque spiritu Vini phil. ab Adeptis præparata fuerint, eidem absque omni damno carere possimus. Menstrua enim hæc omnia volatilisant fixa; volatilia vero & volatilisata fixant: Coagulata dissolvunt; dissoluta coagulant: Paucis quibus omnes Chymiæ secretioris comprehenduntur operationes.

6.

Menstrua esse multa.

Varia Menstruorum observastis ad varios & destinctos usus destinata Genera. Menstrua Vegetabilia simplicia extrahunt potius quam dissolvunt corpora: composita dissolvunt totum, non extrahunt: Hoc quod Menstrua Vegetabilia faciunt; mineralia effi-

sufficere nequeunt, & vice versa. Menstruis Vegetabilibus solummodo conficiuntur Medicamina, non Venena: At menstruis mineralibus Venena tantum, & non nisi singulari Artis dexteritate Antidota. Usus diversus & sibi contrarius nullum admittit Menstruum universale. Spiritus Vini phil. universalis quidem est horum omnium materia, at ex omnibus Menstruis nullum datur ad quamcunque necessitatem sufficiens, propter quod, nisi eodem nomine singula dicere velitis universalia, quod ex spiritu Luminis, universali omnium Basi confecta sint omnia universale negandum est Menstruum.

7.

Menstrua quædam esse Corrosiva.

M*enstrua mineralia corrosiva esse, propterea que corpora cum effervescentia dissolvere, ex prædictis clare patet Receptis. Nolite, forsitan de Adeptorum contra aquas fortes, omniaque Corrosiva passim declarantium dictis non satis instructi, ea vel spernere, vel de eis male sentire. Hæc illa sunt Menstrua, quibus Adepti antiqui tempora & labores abbreviarunt in suarum Tincturarum præparationibus; & Paracelsus Arcanorum Monarchatum justo sibi titulo vindicavit, dum non solum abbreviationibus al-*

alchymicis, extremam ut dicimus manum admovit, verum insuper mineralia hæc menstrua, tanta cum dexteritate, in usum medicum introduxit, ut nullam jam amplius artis imperfectionem emendandi spem, discipulis ejus relictam esse videatur, uti libris sequentibus demonstrabitur. Præterea Menstrua hæc a Menstruis Vegetabilibus non differunt, nisi quod eis vel spiritui Vini phil. supperadditum sit Acidum; corrodendo Aridum & in minutiores particulas dividendo, Oleoso viam sternens, ut citius & melius coire & permisceri queant, quæ tamen remoto & dempto Acido in pristina redeunt Menstrua Vegetabilia.

8.

Menstrua esse permanentia imo figi una cum rebus dissolutis.

T*am spiritum Vini phil. quam Menstrua ex eo confecta adhærere rebus in eis dissolutis ex superioribus | constat Menstruorum descriptionibus. Nullum sane est Menstruorum excellentiam melius confirmans argumentum, quam quod homogenea sint & permanentia cum rebus dissolutis; adeoque dissolventia cum dissolutis in tertium quid ab utroque differens, transmutabilia. Tantum itaque abest, ut Menstrua hæc sunt immutabilia,*

bilia, ut etiam ſecundum totius Philoſophorum Turbæ edictum: Scilicet, Diſſolutio corporis eſt Coagulatio ſpiritus & vice verſa. *Nihil in Chymia Adepta ſit infallibilius. Hanc autem Menſtruorum permanentiam non ſolum obſervaſtis in Menſtruorum volatiliſationibus, ſed quorundam etiam fixationibus, ita ſpiritus Vini phil fixationem habuiſtis in Circulatis majoribus noni & viceſimi ſecundi Generum; ſed plures invenietis tam in Medicamentorum quam Tincturarum Confectionibus. Male per analogiam veterum dicerentur Menſtrua, niſi etiam transformarentur in Embryonis ſubſtantiam, & propriam præberent infanti nutritionem & augmentum. Spiritus Vini noſtri totus quidem oleoſum eſt, id eſt, combuſtibilis, at hic Aridis intime commixtus, fit incombuſtibilis, ignisque ſpernit violentiam: Humidus eſt etiam, adeoque fixationis incapax; aſt partes quas continet humidiores & tenuiores ſeparantur in fixationis opere a particulis magis oleoſis jam coucentratis. Ita obſervaſtis ſpiritum Vini phil. ut & Menſtrua tam Vegetabilia quam mineralia in Salium harmoniacorum vel Sulphurum Naturæ præparationibus pro parte redigi in Aquam inſipidam; pro parte vero rebus adhærere in fundo relictis, & figi. Sed Exempla præſtantiora habebitis tam in ſecundo quam tertio libris.*

9.

Menſtrua diſſolvendo non ſatiari, ſed avidiora potius fieri, adeoque per diſſolutiones tam in quantitate, quam qualitate augmentari.

SPIRITUS Vini noſtri, etiamſi omnium ſit Menſtruorum, Medicamentorum, Tincturarum alchymicarum & Lapidem pretioſorum Baſis, Radix, & Centrum; nihilominus tamen ſegniter, imo corpora tantum ſibi homogenea utpote pure Oleoſa, ut ipſe purum Oleoſum, diſſolvit, idemque ſibi aſſociat, & in ſuam propriam tranſmutat naturam, adeoque ſeſe hoc multiplicat modo. Quamprimum autem ſpiritus hic in arido-oleoſum fuerit transmutatus, ſub nomine Menſtrui Vegetabilis ſimplicis diſſolvit Arido-oleoſa, id eſt, Sulphura vel Tincturas Regni mineralis, Arido puro in forma pulveris albi intacto & relicto, quibus Eſſentiis dicta Menſtrua ceu Eſſentiæ eolliquari quidem, minime vero ſatiari poſſunt, quia partium conſimilium additio & multiplicatio eſt. Eadem autem Menſtrua Vegetabilia ex ſimplicibus jam compoſita, non extrahunt amplius Tincturas & mineralium Eſſentias, ſed totam horum corporum molem ſeu ſubſtantiam in oleum ſupernatans ſolvunt & transmutant, id quod Magiſterium dicitur, hoc autem una cum ſuo men-

menstruo digestum tandem coincidit, unum fit, & menstruum vegetabile compositum inde multiplicat. Tyronibus pro Exemplo; spiritus Vini phil. primi Generis Menstruum, acuatur oleo Nucis moschatæ, & hinc fit secundi Generis Menstruum; vel acuatur Melle, si velis menstruum tertii Generis: Quodlibet istorum menstruorum destilla cum sale armoniaco vulgi & habebis menstruum quarti; sed si desideres aliquod quinti Generis; alterutrum cohoba cum sale Tartari, & accipies Acetum acerrimum Riplei; vel cum sale communi, & conficies sal circulatum Paracelsi. Aceto vel sale hoc cohoba Mercurium aliudve metallum per Alembicum, & Menstrua hæc vegetabilia simplicia transmutabis in menstrua vegetabilia composita octavi generis; ex quibus decimi Generis ulterius præparabis Menstrua solvendo & volatilisando in eis aliud quodvis metallum. Eandem habeas rationem de Menstruis mineralibus nostris. Communia vero ultra modum suæ receptivitatis recipere nequeunt.

10.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri secundi.

N*ullum esse inter Menstrua Vegetabilia, quod non sit vel Essentia, vel Magisterium in hoc libro observastis, & fusius in medicamentorum ibidem præparationibus de-*

 mon-

monstrabitur. Menstrua vero mineralia eadem esse Medicamenta Acidis permixta & dissoluta; ex supradictis præsertim cum sequentibus medicamentorum descriptionibus collatis.

11.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri tertii.

Menstrua simplicia esse Philosophorum Lapides nondum fermentatos: Composita autem esse Menstrua masculino semine commixta, adeoque Lapides volatiles & fermentatos partim modo clarum est ex eorum Receptis partim clarius ex secretis libri tertii.

12.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri quarti,

Menstrua hæc noctu lucere adeoque Lumina perpetua: Præbere etiam materias pro perlis & lapidibus pretiosis, &c. ipsa indicant Recepta, quod confirmabitur libro quarto.

RIPLEUS.

Cap. XIII. Philorcii.

Absque his Aquis parum proficimus in hac Arte, & qui has Aquas habuerit, de Artis complemento nullatenus dubitabit.

CATA-

CATALGUS

MENSTRUORUM.

I. Menstrua Vegetabilia simplicia ex Vino phil. tantum.

1. *Cœlum Essentia, sive spiritus Vini Lullii* Pag. 1
2. *Essentia, anima, seu spir. Vini Rupescissæ.* 14
3. *Spiritus Vini Paracelsi.* 18
4. *Essentia Vini Guidonis.* 19

II. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & Vegetabilibus Oleosis.

5. *Anima metallica Lullii.* 26
6. *Aqua Vitæ Paracelsi.* 33
7. *Alia ejusdem authoris.* 34
8. *Aqua Vitæ Riplei.* 37
9. *Aqua Vitæ composita Riplei.* 38

III. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & salibus oleosis.

10. *Cœlum mellifluum Parisini.* Pag. 50
11. *Spiritus Mellis Lullii.* 55
12. *Spiritus Tartari crudi Guidonis.* 57
13. *Spiritus Tartari crudi Paracelsi.* 58

IV. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & salibus volatilibus.

14. *Spiritus salis armoniaci Trismosini.* 60
15. *Aqua salis armoniaci alia Trismosini.* 63
16. *Sulphur Gelativum Lullii.* 64

V. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & salibus fixis.

17. *Cœlum Vegetabile Lullii.* 73
Sal Tartari volatile Lullii. 77
18. *Spiritus Vini Basilii.* 84
19. *Spiritus Vini igneus Basilii.* 86
20. *Spiritus Calcis vitæ Basilii.* 89
21. *Spiritus Calcis vivæ simplex Basilii.* 92
22. *Spiritus Vini Tartarisatus Basilii.* 94
23. *Acetum acerrimum Veg. Riplei.* 95
24. *Aqua fortissima de Rupescissa.* 97
25. *Mercurius Vegetabilis acuatus sale Tartari Lullii.* 98
26. *Menstrua Veget. de 3. individuis Lullii.* 100

27. *Cir-*

27. *Circulatum minus Paracelsi.* Pag. 106
28. *Spiritus salis dulcis Basilii.* 114

VI. Menstrua Veg. simplicia ex spiritu Vini phil. & Tartaro Vini phil.

29. *Cœlum Vinosum Parisini.* 117
30. *Cœlum Vinosum Lullii.* 122
Sal harmoniacum Vegetabile Parisini. 126
Sal harmoniacum Veget. Lullii. 130
Aliud Lullii. 134
Sal harmoniacum animale Lullii. 137
Sal harmoniacum Vegetabile per accurt. Lullii. 146
Aliud Lullii. 147
31. *Cœlum Vegetabile circulatum Lullii.* 149
32. *Menstruum Vegetabile minus Lullii.* 151
33. *Menstruum Veget. per deliquium Lullii.* 153
34. *Mercurius Vegetabilis Lullii.* 155
35. *Aqua Vitæ rectificata Lullii.* 157
36. *Circulatum minus Guidonis.* 158
37. *Cœlum animale Parisini* 160

VII. Menstrua Veget. composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus.

38. *Circulatum majus Guidonis* 167
39. *Menstruum acutum Guidonis.* 169
40. *Cœlum majus Parisini.* 170

VIII. Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus & Mercurio vel reliquis metallis.

41. *Ignis Gehennæ Trismosini.* 177
42. *Mercurius alchymicus Riplei.* 182
43. *Aqua Mercurii exaltata Riplei.* 184
44. *Aqua gloriosa Argenti vivi Lullii.* 185
45. *Menstruum incalcinatum Lullii.* Pag. 186
46. *Aqua mercurialis per tria vasa Lullii.* 187
Sal harmoniacum mercuriale Lullii. 192
47. *Menstr. pro Lapidibus pretiosis Lullii.* 197
48. *Menstruum lunare Lullii.* 199
49. *Circulatum majus Lullii.* 200
50. *Circulatum majus Parisini.* 204

IX. Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

51. *Circulatum majus Paracelsi.* 224

X. Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus compositis & corporibus metallicis.

52. *Menstruum Neapolitanum Lullii.* 235
53. *Menstruum pretiosum pro perlis Lullii.* 238
54. *Menstr. mercuriale compositum Lullii.* 240

55. *Spi-*

55. *Spiritus Mercurii dulcis Basilii.* Pag. 242
56. *Menstruum incalcinatum Parisini.* 244

XI. Menstrua Vegetabilia composita graduata, ex Menst. Vegetabilibus compositis; Cœli & Terræ influentiis, impraegnatis.

57. *Aquæ æthereæ & terrestres Lullii.* 251

XII. Menstrua Vegetabilia composita summe graduata ex Menstruis Vegetabilibus compositis graduatis.

58. *Limi ætherei & Terrestres Lullii.* 266

XIII. Menstrua mineralia simplicia ex materia Vini phil. tantum.

59. *Leo viridis Riplei.* 281
60. *Menstruum ex Gummi Atrop Riplei.* 284
61. *Menstruum ex Plumbo rubeo Riplei.* 294
62. *Menstruum fœtens simplex Riplei.* 296
63. *Menstruum sericonis Riplei.* 298
64. *Leo viridis Rogerii Baconis.* 316
65. *Leo viridis Paracelsi.* 326
66. *Menstruum fœtens ex Atrop & Vitriolo Riplei.* 327
67. *Menstruum fœtens ex Vitriolo azoqueo & Nitro Lullii.* 328

68. *Aqua calcinans omnia corpora Lullii.* Pag. 331
69. *Menstruum fœtens ad metalla in Argentum vivum Lullii.* 333
70. *Menstruum fœtens ex vitriolo azoqueo vitriolo com. & Nitro Riplei* 334

XIV. Menstrua mineralia simplicia ex acidis vel salsis salium Essentiis.

71. *Aqua vel Oleum salis Paracelsi.* 347
72. *Alia ejusdem Authoris.* 352
Viride salis Basilii. 354

XV. Menstrua mineralia simplicia ex spiritu Vini phil. & spiritibus acidis.

73. *Aqua fortis cum spiritu Vini mixta Paracelsi.* 364
74. *Alia Trithemii.* 366
75. *Acetum cum spiritu Vini mixtum Basilii.* ibid.
76. *Spiritus salis Basilii.* 369
77. *Spiritus salis Guidonis.* ibid.
78. *Aqua fortis cum spir. vini mixta Lullii.* 370
79. *Alia Anonymi.* 371

XVI. Menstrua mineralia simplicia ex Aceto phil. & salibus volatilibus.

80. *Oleum salis armoniaci Guidonis.* 375

81. *Aqua ſalis armoniaci Iſaaci.* Pag. 377

XVII. Menſtrua mineralia ſimplicia ex Aceto phil. & ſalibus fixis non tingentibus.

82. *Aqua Comedens Paracelſi.* 380
83. *Aqua fixativa Trithemii.* 383
84. *Aqua mirabilis Iſaaci.* ibid.
85 *Aqua Reſuſcitativa Baſilii.* 384
86. *Aqua ſallabri Paracelſi.* 385

XVIII. Menſtrua mineralia ſimplicia ex ſale harmoniaco Veget. & Acidis non tingentibus.

87. *Aqua fortis Iſaaci.* 390
88. *Aqua Regis Riplei.* 396
89. *Balneum Regis Baſilii.* 397
90. *Aqua philoſophica Baſilii.* 398
91. *Aqua fortis fortiſſima Paracelſi.* 400
92. *Aqua Regis Guidonis.* 401
93. *Aqua Regis Lullii.* 402

XIX. Menſtrua mineralia compoſita ex ſpiritu Vini phil. & Acidis tingentibus.

94. *Spiritus Vitrioli cum ſpiritu vini phil. mixtus Lullii.* 405
95. *Butyrum Antimonii cum ſpiritu vini phil. mixtum Baſilii.* 409

96. *Aqua*

96. *Aqua quartæ Gradationis Paracelsi.* Pag. 409
97. *Aqua sexta Gradationis Paracelsi.* 410

XX. Menstrua mineralia composita ex spiritu Vini phil. & salibus & rebus tingentibus.

98. *Oleum vitrioli Basilii.* 420
99. *Menstruum ex vitriolo Basilii.* 426
100. *Menstruum minerale Isaaci.* 427
101. *Menstruum fœtens ex vitriolo & cinabrio Lullii.* ibid.
102. *Aliud ejusdem Authoris.* 428
103. *Menstruum fœtens ex vitriolo cinabrio & Nitro Lullii.* 429
104. *Menstruum fœtens ex Vitriolo, Nitro, Alumine, Tartaro, Antimonii Lulliani.* 430
105. *Aqua solvens ad rubeum Isaaci.* 432
106. *Alia.* 433
107. *Alia.* 434
108. *Aqua solvens ad album Isaaci.* 435
109. *Alia.* ibid.
110. *Aqua rubra lucens Isaaci.* 436
111. *Aqua rubra noctu lumen emittens.* 438
112. *Aqua fortis rubra & lucens.* 440

XXI. Menſtrua mineralia compoſita ex Menſtruis mineralibus ſimplicibus & Mercurio, vel reliquis metallis.

113. *Spiritus Veneris Baſilii.* Pag. 444
114. *Aqua Paradiſi Iſaaci.* 450
115. *Acetum mercuriale Triſmoſini.* 453
116. *Aqua mercurialis ejusdem.* 454
117. *Aqua mercurialis Alberti Magni.* ibid.
118. *Aqua mercurialis Paracelſi* 457
119. *Menſtruum fœtens mercuriale Lullii.* 458
120. *Leo viridis mercurialis Riplei.* 459
121. *Menſtruum fœtens Lunare Lullii.* 460
122. *Menſtruum fœtens Solare Lullii.* ibid.
123. *Acetum Philoſophorum ex Mercurio argenti Iſaaci.* 461

XXII. Menſtrua mineralia compoſita ex Menſtruis mineralibus ſimplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

124. *Menſtruum Veneris Iſaaci.* 467
125. *Menſtruum Vitrioli Iſaaci.* 470
126. *Circulatum majus Iſaaci.* 482
127. *Oleum Vitrioli noctu lucens Triſmoſini.* 488
128. *Circulatum majus Riplei.* 491

129. *Acetum acerrimum metallicum Riplei.* Pag. 492
130. *Circulatum majus e sulphure Isaaci.* 494

XXIII. Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus compositis, & corporibus metallicis.

131. *Oleum Martis & Veneris Basilii.* 504
132. *Spiritus Mercurii universalis ex Vitriolo Basilii.* 506
133. *Oleum Martis & Veneris sulphure & sale solis acuatum Basilii.* 512
134. *Spiritus Mercurii universalis sulphure & sale Lunæ acuatus Basilii.* 515
135. *Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Lunæ acuatus Basilii.* 516
136. *Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Martis acuatus Basilii.* 517
137. *Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis, Martis & Antim. acuatus Bas.* 518
138. *Spirit. Merc. universalis sulphure Martis, Jovis, & Saturni acuatus Bas.* ibid.

139. *Aqua Mercurii ad rubeum composita Isaaci.* Pag. 519

140. *Aqua Philos. ex tribus spirit. Isaacii.* 520

141. *Aqua composita Argenti Lullii.* 522

142. *Menstruum fœtens Lunare Essentia Solis acuatum Lullii.* 525

XXIV. Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus & Menstruis Vegetabilibus invicem commixtis.

143. *Ignis Vegetabllis solutus in Aqua calcinativa Lullii.* 527

144. *Cœlum Vegetabile solutum in Menstruo minerali Lullii.* 529

145. *Glacies ex menstruo Vegetabili & minerali composita Lullii.* 530

146. *Aqua mirabilis Riplei.* ibid.

147. *Menstruum fœtens sale harmoniaco Vegetabili acuatum Lullii.* 532

148. *Menstruum fœtens lunare sale harmoniaco veget. acuatum Lullii.* 533

149. *Spiritus Mercurii universalis cum spiritu Vini igneo mixtus Bas.* ibid.

150. *Menstruum mixtum Paracelsi.* 534.

BSB MÜNCHEN

BSB Bayerische StaatsBibliothek

MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Weidenfeld, Johann Seger von,

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum, Sive De Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV ; Opus Practicum Per Concordantias Philosophorum inter se discrepantium ...

Lipsiae 1768

Bibl.Sud. 782
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10726863-1
VD18 14994763-001